

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

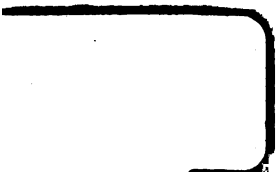
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

NYPL RESEARCH LIBRARIES

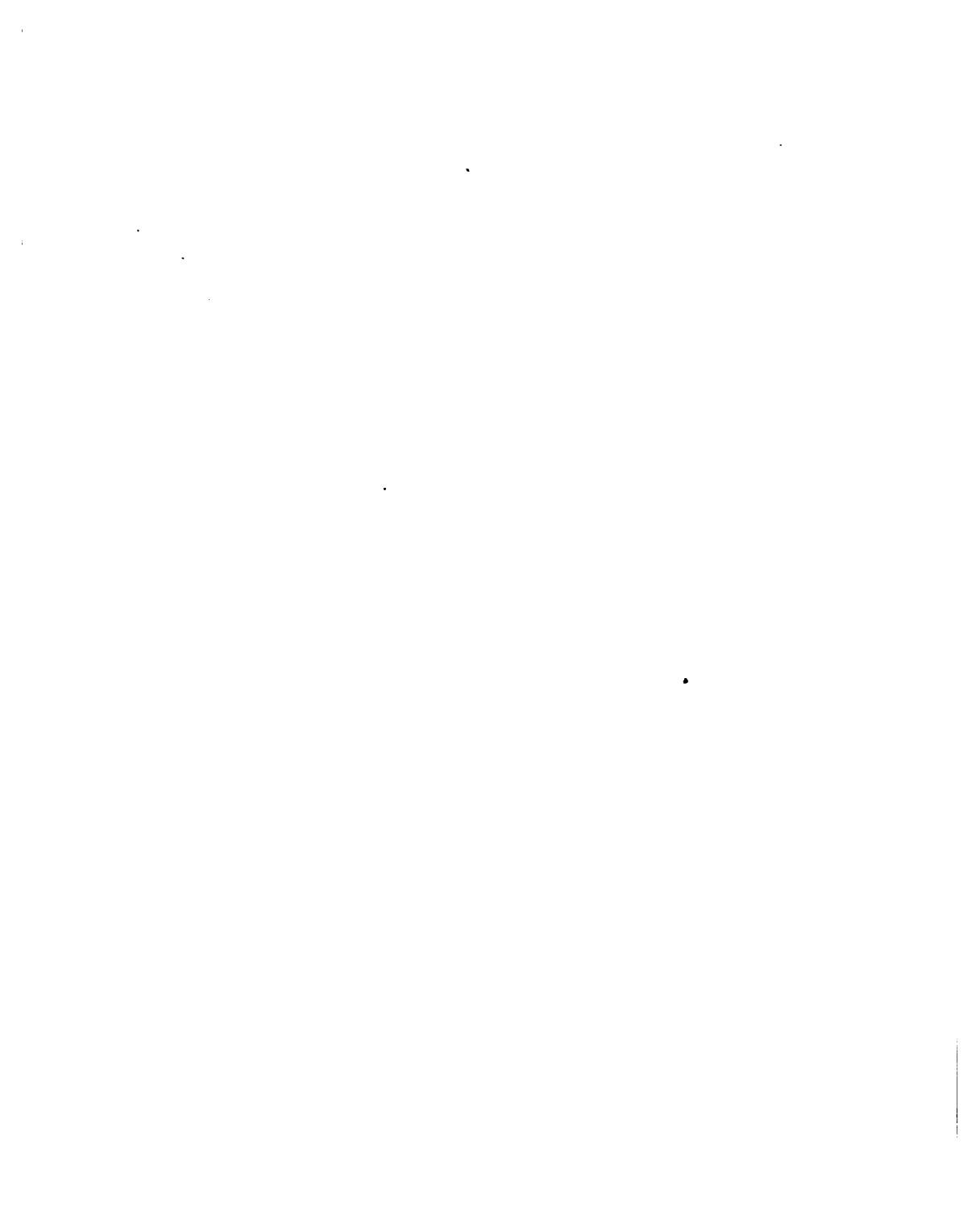

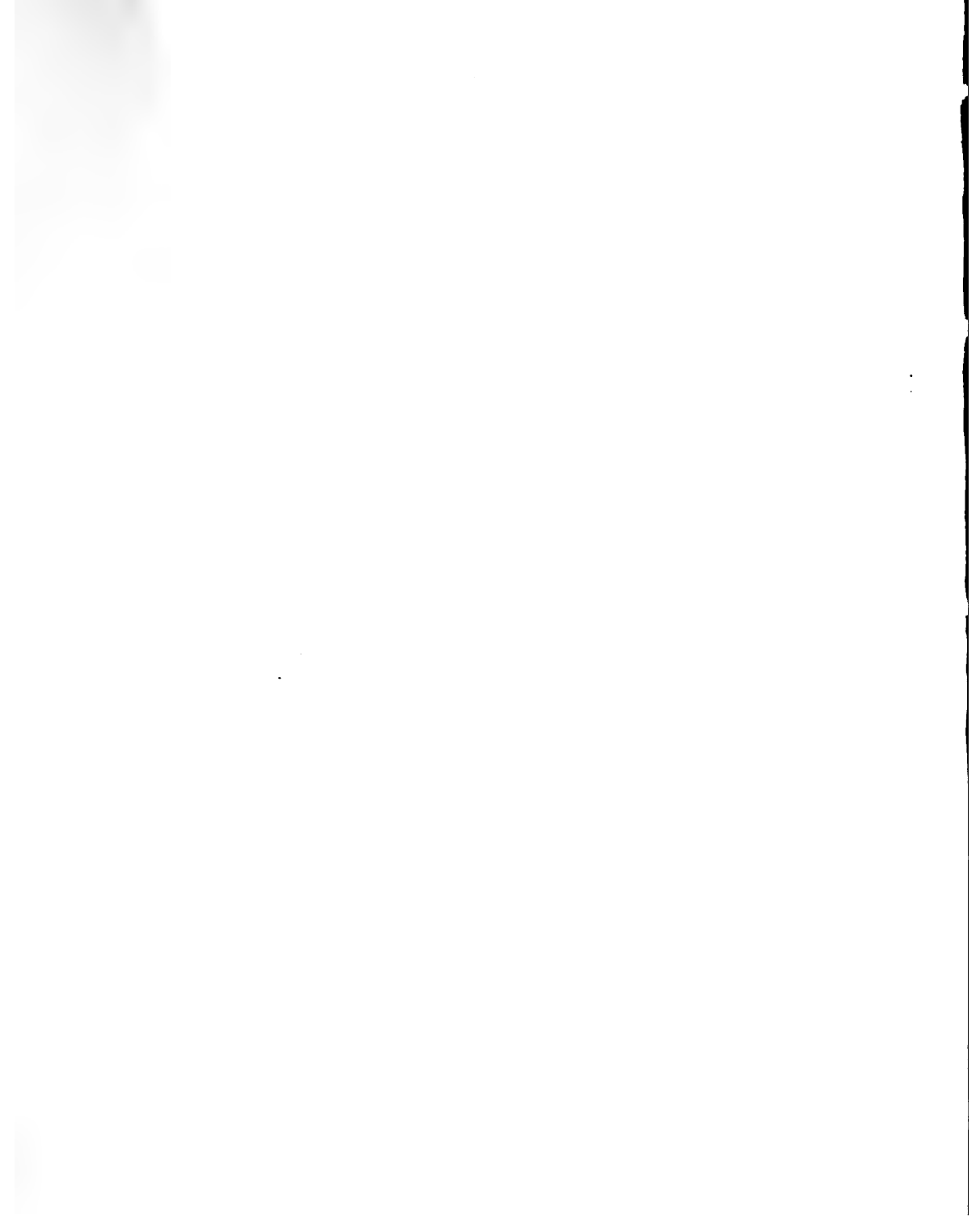
3 3433 08163528 0

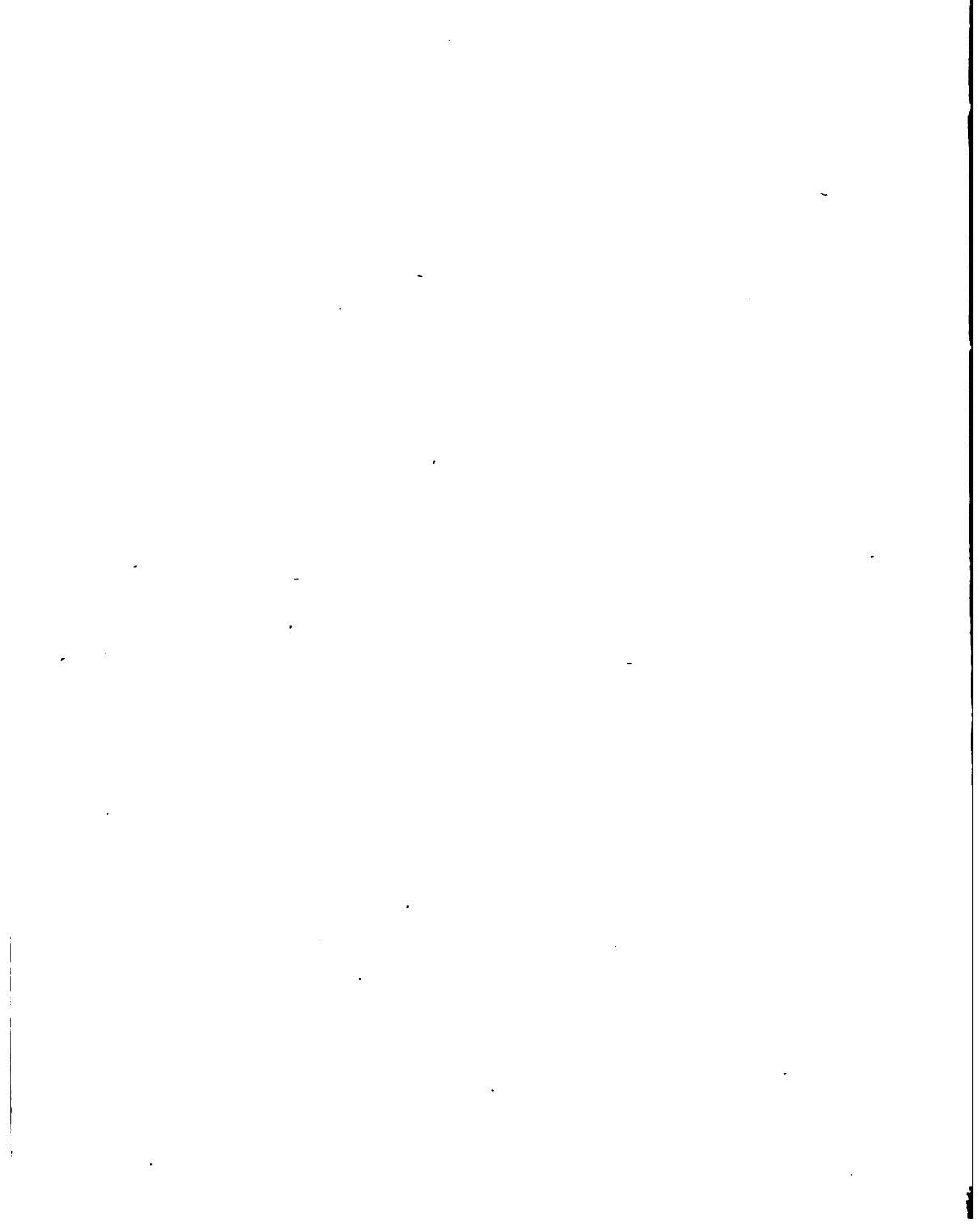
STN
Munich
University

•

STN
March

7
1951

1951

2 Dux ludwicus fundator + Custos mendei + Doctor parr + Rector

Scm. e Amandus Wink del. Monachii. et F. X. Gungwirth sc. ibid.

Universities & Colleges (Germany, Ingolstadt)

**ANNALES
INGOLSTADIENSIS
ACADEMIAE.**

ph. ed. - B

v. 1 - 4

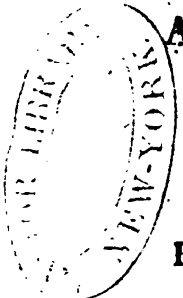
1712 - 1713

P A R S I.

AB ANNO 1472. AD ANNVM 1572.

1712 - 1713
dip. co. 1712

INCHOAVNT

VALENTINVS ROTMARVS

P. L. ORATORIAE PROFESSOR ORDINARIVS,

E T

IOANNES ENGERDVVS

**SS. THEOL. BACC. P. L. AC POESEOS PROFESSOR
ORDINARIVS.**

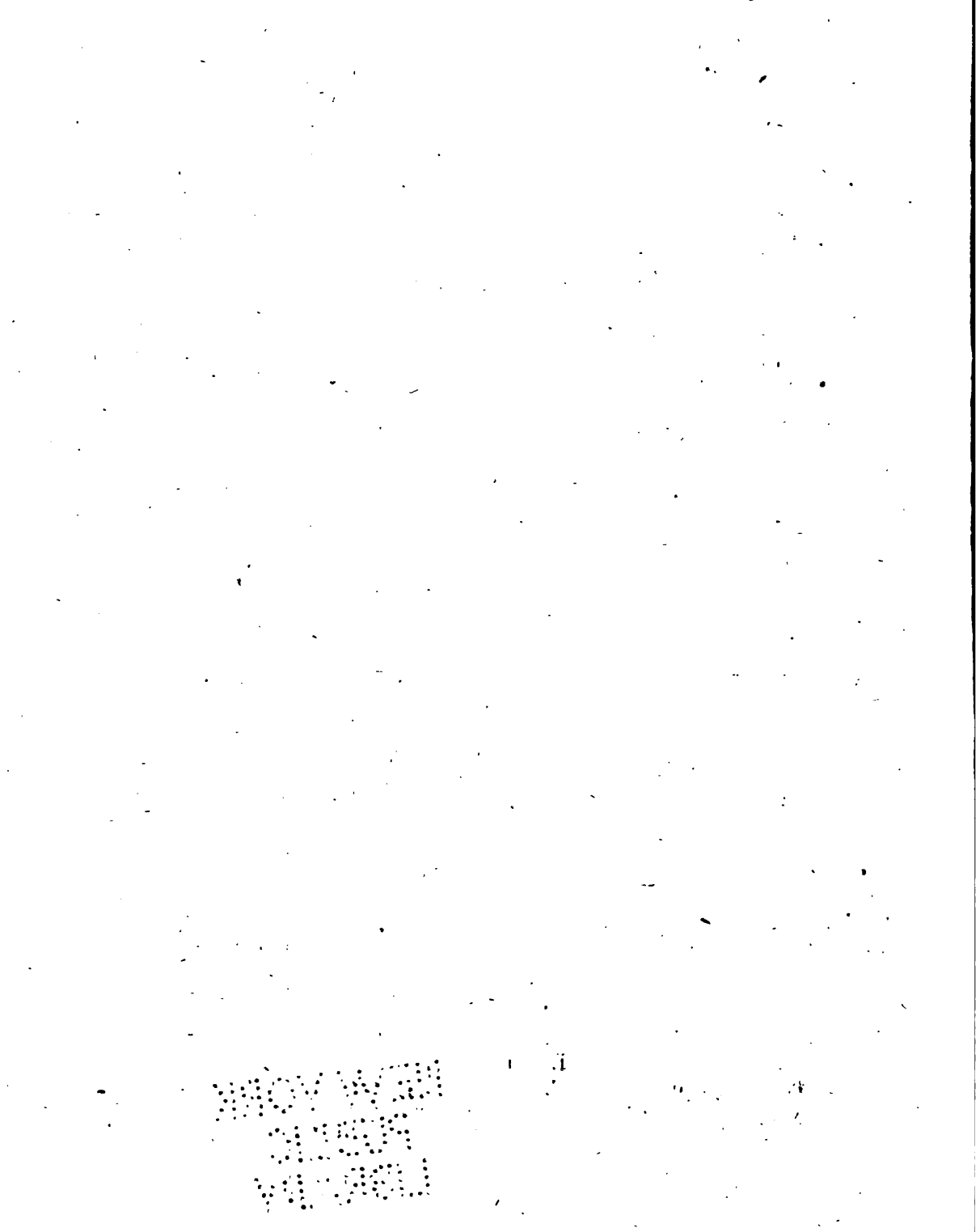
**EMENDAVIT, AVXIT, CONTINNAVIT
ET CODICEM DIPLOMATICVM ADIECIT**

IOANNES NEPOMVCBNVS MEDERER

**SS. THEOL. DOCT. SERENISS. ELECT. PALAT. BAV.
CONSIL. ECCLES. ACTVAL. DIPLOMAT. NUMISMAT. ET
HIST. PATR. PROF. P. O. ELECT. ACAD. SCIENT.
MONAC. SOCIVS.**

INGOLSTADII

**in Bibliopolio Elect. Acad. apud Ioan. Wilhelm. Krull,
ex Typographia Luzenbergeriana, 1782.**

SERENISSIMO

AC

POTENTISSIMO

PRINCIPI

DOMINO DOMINO

CAROLO THEODORO

COMITI PALATINO RHENI

UTRIVSQUE

BAVARIAE DVCI

S. R. I. ARCHIDAPIFERO ET ELECTORI,
DVCI IVLIACI, CLIVIAE ET MONTIVM, LANDGRAVIO
LEVCHTENBERGAE, PRINCIPI MOERSIAE, MARCHIONI BERGAE
AD ZOMAM, COMITI VELDENTIAE, SPONHEMII, MARCHIAE
ET RAVENSPERGAE, DOMINO RAVENSTEINII
RELIQ. RELIQ.

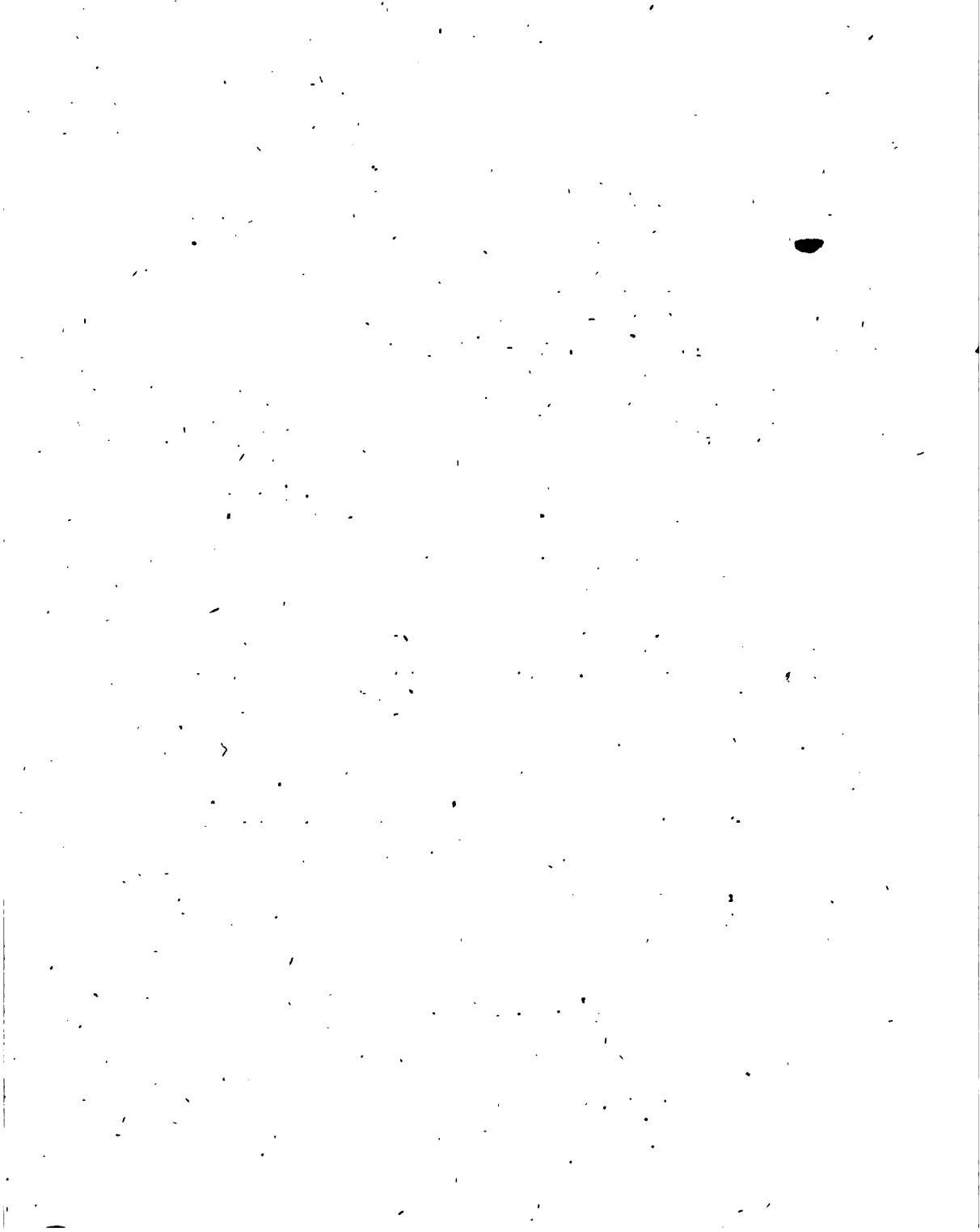
PRINCIPI

AC

DOMINO, DOMINO

MEO

CLEMENTISSIMO.

SERENISSIME
PRINCEPS,
POTENTISSIME
ELECTOR,
DOMINE, DOMINE
CLEMENTISSIME!

Nonus hic annus est, ex quo Patrum academicorum auctoritate ad continuandos edendosque Annales Rotmarios animum, manumque adieci. Iamque alterum post annum eo deduxeram hunc laborem, primum illorum volumen in lucem publicam emittere ut possem; cum maleuolorum quorundam consiliis a cathedra inprimis academica remotus; deinde in ipsorum Annalium editione ita semper nouis artibus fui impeditus, ut nonnisi post captum a TE regimen Bauariæ ea sublata fuerint impedimenta; atque

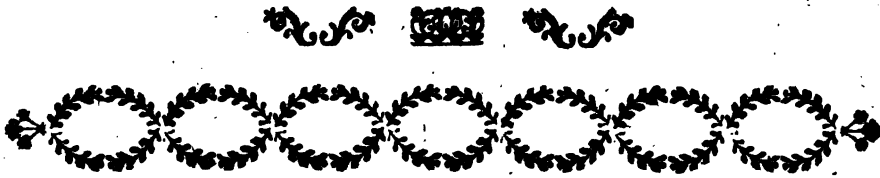
que ea demum ratione mihi libera euulgandorum Annalium academicorum potestas fuerit reddita. Sufficerent certe hæc, si alia caussa nulla esset, cur a TE supplex petam, vt illos gloriosissimo. Nomini TVO inscribi permittas. Est vero illud præcipuum, quod hi Annales singulari quodam Titulo TVI sint; cum enim glorios. mem. Antecessor TVVS, MAXIMILIANVS IOSEPHVS illorum dedicationem clementissime iam acceptarit, ac ita SVOS fecerit; TV vero in omnia, quæ IPSIVS erant, successeris, quidni TVOS dicam, Iure scilicet hæreditario ad TE transmis-
fos?

fos? Et vero liceat queso TVIS esse, qui;
quidquid beneficiorum a Maioribus TVIS, eo-
dem scilicet Wittelsbachico sanguine TECUM
natis, pro optimarum scientiarum incremento
in hanc Musarum sedem est collatum; quid-
quid per tria continuo secula ab indigenis ex-
terisue huius Academiæ Alumnis præclare in
re literaria est præstitum, totum continent.
Patere igitur Serenissime CAROLE THEO-
DORE, vt sacratissimum illud TVVM, sem-
perque venerandum Musis nomen in ipso ho-
rum Annalium fronte præfulgeat: accedet in-
de TVAR Vniuersitati nouus splendor; huic
libro

libro firmissimum contra maleuolos præfidium;
mihi vero ipsi, postquam in Cathedram aca-
demicam summo TVO beneficio restitutus
sum, grauiissimum incitamentum, vt tanti No-
minis auctoritate, quidquid in me est virium,
id totum gentis TVAE commodo, TVAE
domus immortalitati, ac Nominis TVI gloriæ
impendam ac consecrem

ELECTORALIS SERENITATIS
TVAE

subiectissimus deuotissimusque
Ioannes Nepomucenus Mederer.

P R A E F A T I O
A D N O V A M E D I T I O N E M
H O R V M A N N A L I V M.

Quæ mihi scribendi fuerit occasio, & quid in noua hac editione præstiterim, paucis te docebo beneuole Lector! Cum anno 1772. Seculum tertium fundatæ huius Academiæ solennius ageretur, consilium cepere Patres Academici, Annales Rotmarios, librum iam admodum rarum, & vix quocunq; pretio aquirendum, de nouo edendi, eosdemque ad hæc vsque tempora continuandi. Commissum est mihi vnanimi calculo hoc negotium; quod tanto etiam lubentius in me suscepi, quanto pluris cum ad huius honorem Vniuersitatis, cui in quartum iam annum publicus Historiarum Professor adscriptus eram, tum ad communem rem literariam interesse putabam, vt nihil eorum, quæ post Rotmari tempora in Vniuersitate Ingolstadiensi laudabiliter ac præ-

PRAEFATIO AD NOVAM EDITONEM

clare gesta sunt, ab eruditis ignoraretur. Accinxi igitur me operi; iamque altero mox anno primam atque secundam illorum partem, ac paulo post reliquas duas euulgaturus eram in publicum, nisi motis continuo novis difficultatibus contra meam voluntatem ad hoc usque tempus impeditus fuisset. Tandem rebus meis superum providentia ac Principum auctoritate compositis, anno superiori licuit typis initium dare; iamque excusis Parte prima Annalium, & Codice diplomatico, qui Partem quartam efficiet, promittere ausim Partem secundam ac tertiam anno proxime sequenti certo secuturas esse.

Quid vero in nova hac Annalium academicorum editione praestiterim sequentibus capitibus explicabo.

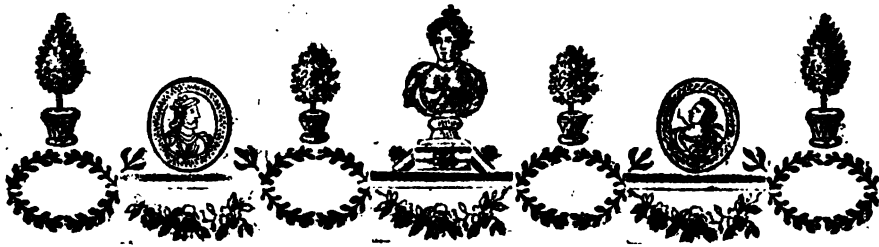
I.) Textum Rotmarianum, qui quidem ad historiam huius Vniuersitatis pertinere quacunque ratione videbatur, totum descripsi; omissis tantum acclamationibus poeticis, quae aliorum etiam iudicio, quod exquisivi, neque decoris quidquam, in hac musarum aetatis nostrae elegantia, neque utilitatis ad posteros essent allaturae. Elogia quoque Principum, Episcoporum, & Illustrium, huius aliquando Vniuersitatis Alumnorum, Facultatis item Theologicae Professorum, quae Rotmarus, & post
ipsum

ipſius immaturum obitum Engerdus Tomo I. Almæ Ingolſtadienſis Academiæ ſeparatim complexus eſt, ipſis Annalibus, pro maiore, vt putabam legentium commo- do, ſuis locis inferui. 2.) Errata Rotmari, quorum non pauca mihi occurrerunt, notaui & correxi. 3.) Omiſſa ab eodem, multa ſane ac grauia diligenter ſuppleui, ſiquidem inde lucis aliquid ſiue hiftoriæ academicæ, ſiue rei communi literariæ affundendum arbitrarer: ſpeciati- m vero integrum contexui catalogum Illuſtrium at- que Nobilium, qui ſingulis annis hanc Vniuerſitatem, inde a prima eiſdem origine ſua præſentia condecora- runt: partus quoque literarios ſtudioſe conſignaui, quos ab aliquo noſtrorum editos comperire potui. 4.) An- nales ipſos Rotmari, qui cum anno 1579. finiuntur, ad annum vſque 1772. tertium huic Academiæ ſecularem continuauit. 5.) Denique Codicem adieci diplomaticum, ſeu Volumen literarum Foundationis, monumentorum- que publicorum ad Vniuerſitatem noſtram ſpectantium; quod quidem opus vnice debetur Vniuerſitatis noſtræ Archiuario, Iosepho Pruckero Iurium Doctore ac Pro- feſſori, Collegæ meo honorandiſſimo, qui illud ex Ta- bulario academico per b. m. Ignatium Dominicum Schmidium deſcribi curauit, mihiſque beneuolentiſſime communicauit.

In concinnando toto opere vsus non sum nisi fontibus limpidissimis, Matricula scilicet academica & Diariis Facultatum, medicæ imprimis ac philosophicæ, quæ nusquam fere deficiunt; inde licuit etiam Alumnos Medicinæ ad vnum omnes suprema doctoratus laurea apud nos ornatos nominatim his in Annalibus designare; id quod de Iurium quoque ac Theologiæ Doctoribus facturus eram, siquidem monumenta ad texendam illorum seriem suffecissent. Propria Nobilium atque Illustrium nomina eo prorsus ordine ac modo descripti, quo in Matricula Vniuersitatis expressa erant; quod illorum maxime in gratiam adnotare placuit, qui passim primi atque inferioris subsellii Nobiles inter se confusos, ac familiarum antiquissimarum nomina paulo aliter, ac hodie vsus fert, expressa esse, mirari fortassis possent.

Proba conatus meos, Lector! sique minus aliquoties expectatione tua præstitisse tibi videbor, benignus excusa; neque enim, quæ maxime volebam, perficere semper potui, necessariis scilicet ad huius generis scriptionem subsidiis persæpe destitutus. Vale.

VALENTINI ROTMARI
EPISTOLA DEDICATORIA.

Illustrissimo, Optimoque Principi ac Domino,
Domino Philippo, Marchioni Badensi, & Comiti in
Spanham &c. Domino & Mecænati suo Clementissimo
Observandissimoque.

Τὸ ἐπιγράψαι καὶ ὑμνεῖν.

Qui rerum gestarum condunt historias, Illustrissime Princeps, non solum præclarissimarum virtutum, dictorum atque factorum commendatione & exemplis posteritati consulere, sed etiam virtuti virisque illustribus, & bene de Republica meritis immortalæ nominis gloriam, tanquam præmium inter omnia præmia longe pulcherrimum, comparare volunt. Et quamquam diuersis ratio scribendi est diuersa, neque eadem etiam omnibus & par suppetit rerum vbertas & maiestas; nullius tamen conatus, qui lucis aliquid politiori literaturæ adferre, aut historiæ amatoribus gratificari cupiunt, quomodocumque illi cadant, improbandos arbitror.

Neque vero in iis semper, quæ longissime ab hominum memoria sunt remota, lubenter versamur, neque grauioribus

tantum delectamur studiis, sed nostra quoque tempora, quæque sunt communia, & præsertim quæ nostram respiciunt conditionem, nos afficiunt. Iucundum enim est, eorum nobis re-
fricari memoriam, quibuscum familiariter aliquando viximus, vel mutuo amicitiz vinculo, quantumvis locorum intercapedine disiuncti, etiamnum sumus coniuncti, vel denique, qui nos in eadem Repub. Scholastica & literaria palæstra antecesserunt. Quin etiam rerum gestarum in eadem Repub. nobis recordatio, licet illæ tenues sint, voluptatem adfert, & in iis aliisque eiusmodi, quoties a grauioribus studiis, quasi fessi, animum lenuocamus, molliter requiescimus.

Mihi certe, cum ad superiora scholæ nostræ tempora cogitationes meas conuertissem, partimque ea, quæ vel ipse meminissem, vel ex aliis facta audiuissem, partim quæ actis comprehenderentur publicis, ad animum renocassem, dulcissimum fuit, Academiz nostræ initia, incrementa, progressumque, ac Rectorum seriem & successionem intueri: in illustrium virorum, clarissimorum Professorum, & amicorum, cum iam oim defunctorum, tum etiamnum viuentium, & tam præsentium, quam absentium memoriam incidere; res denique scholasticas ad vnum obiectas intuitum, quasi tabula quadam depictas, oculis animoque perlustrare.

Atque hæc si cui leuis esse videantur momenti, nugæque domesticas quisquam arbitretur, non repugno, quin ignoratis iis, quæ sunt proprie nostra, Academiarum nostrarum, quæ pulcherrima nationum regionumque ornamenta, & omnis eruditionis locupletissima, sapientizque sunt promptuaria, negligat acta, externa alienaque confectetur: mihi, Princeps optime, abunde satis est, quod in hoc scripti genere non obscuros habuerim autores. Nam primo incomparabilis ille nostri temporis heros, *Georgius Ederus*, Iureconsultus clarissimus, Religionisque Catholice propugnator inuictus, & consiliarius Illi. Impppp. dignissimus haud exiguam suo Rectorum Viennensium Catalogo, mihi ad scribendum occasionem dedit. Deinde cum iam de ea re pene ante biennium cogitarem, nec tam diffusus viribus, quam corruptis hominum iudiciis deterritus, aggredi reformidarem, non ita dudum ante suam ex
hac

hac vita migrationem Reuerendus & amplissimus vir *D. Martinus Eifengrein*. piæ memoriæ, magnus ille Theologus, vt tam laudabile institutum profeceret, gravissimus mihi fuit autor.

Sed cum lamentabilis illius intercidisset casus, non solum animum ad scribendum iam accinctum exterruit, institutumque suspendit, sed & pene interuertit obruitque. Tandem tamen animo recepto, pro amore meo in Academiam, eisque in me vicissim meritis, admoueri manum calamo, & ad scribendum accessi, idque tum in eorum omnium, qui Rectorali dignitate apud nos perfuncti sunt, illustriumque & clarorum virorum, qui sua nomina nostræ dederunt Vniuersitati, gratiam; tum etiam in Serenissimorum Ducum Bavaricæ honorem, quorum Illustrissimæ Celsitudines vt toti Bavaricæ, suæque Academicæ maximo, ita vicissim bene instituta, florensque Schola illis non exiguo est ornamento. Quæ igitur acta habere poteram, perlustravi, & hinc inde cum ex monumentis veteribus, tum etiam hominum sermonibus, quantum indagare licebat, collegi, & quos publicamus, Annales confarcinaui.

Cum vero, Illustrissime Princeps, de Mecænate, sub cuius nomine ac patrocinio in lucem prodirent, Annalibus meis dispicerem, non potuit profecto a me cogitari alius, qui maiore sibi iure nostros labores vendicaret, quam Illustrissima vestra Celsitudo. Nondum enim animo nostro excidit, neque vlla vnquam delebit obliuio, quanta clementia, benignitate & humanitate, quoad nobiscum versari potuit Illustrissima vestra Celsitudo nos sit profecuta, adeo vt debitum erga Illustrissimam vestram Celsitudinem obedientiæ, obseruantæ, gratitudinisque studium possem testatum facere. Accipe igitur, Princeps Illustrissime Annales nostros Academicos; & quanquam fateor, non eos esse tales, qui tanto Principi, tamque excelso, heroicoque digni sint animo, oro tamen quam humillime, vt Illustrissima vestra Celsitudo si non ipsam rem, certe animum nostrum, & voluntatem intueatur, bonique consulat. Faxit DEVS Opt. Max., vt præsens hic annus Illustrissimæ vestræ Celsitudini Diis bene fauentibus, felicibusque incipiat auspiciis, felicioribus procedat, exeat lætissimis, sæpiusque recurrat semper felicior. Bene valeat Illustrissima vestra Celsitudo & me meaque omnia

sibi commendata habeat. Datæ Ingolstadii Cal. Januar. Anno
CIC. ID. XXC.

Illustrissimæ Vestræ
Celsitudinis

Subditissimus

Valentius Rotmarus
P. L. & Oratoriz
Profess. Ordinarius.

VALENTINI ROTMARI
PRÆFATIO AD LECTOREM.

Candido Lectori Salutem.

Primum est, quod te admoneam, Candide Lector, Mnemonicos quosdam irrepsisse errores, & aliquos etiam operarum incuria admissos, quos a calce libri annotari curavi. Deinde multos a me, non tempestive admonito, præteritos esse viros, qualis est Reuerendus Abbas apud Diuum Petrum Salisburgi: *Bernhardus Schwartz* Decanus Pataviensis, qui Institutiones Juris aliquando apud nos docuit: *Melchior Klefel*, Præpositus Viennens, qui cum nuper apud nos & Magisterii & Licentiatum titulum in S. Theologia adeptus esset, bene ex eo statim tempore de Ecclesia DEI & Religione Catholica mereri incepit: *Petrus Stevartius* Leodius, S. Theologiæ Licentiatum, & Professor Aichstadianus: *Henricus Dominatus* a Pifnitz, S. Theologiæ Licentiatum & Canonicum Pragensis: *Cyriacus Rutlandus*, LL. Doctor, & Consiliarius Mergeti: *Wenceslaus Petrſick*, LL. Doctor, & Consiliarius Archiepiscopi Pragensis: *Jacobus Rasperger*, LL. Doctor, & Consiliarius Archiepiscopi Salisburgensis, pluresque alii, qui ex nostra prodierunt Academia. Tertio cum vel temporum iniuria, vel architectorum & procuratorum Ecclesiarum. negligentiane dicam, an incitiam nescio, seu denique auaritia, multa

ta superiorum annorum monumenta lapidea, in alium conuersa fuerint vsum, quæ necessario me plurima fugerunt. Omnes itaque & singulos, qui in nostros Annales inciderint, orator volo, primo vt æquos se mihi præstent iudices, multaque a me tumultuarie potius effusa, quam scripta cogitent: deinde si quid illi sciant, quod me prætereat, mihi significant, vt si quando sub incudem sint annales nostri reuocandi, locupletiores, ornatioresque possint redire. Quod si quem inornatius, insufficientiusque prædicauit, quam ipsius meretur virtus, tenuitati mei ingenioli attribuunt, & quod in ea palestra, exornationumque materia, licet Oratoriam profitear, vel non lubenter verbor, vel parum sum exercitatus. Pro strenua igitur, & munculo, non quidem regio, sed quale mea fert penus, nouo hoc ineunte anno meos hosce annales accipe, candide lector. Quod si, qualescunque illæ sunt, has nostras lucubrationes grato acceperis animo, DEVSque mihi vitam prorogauerit, totus ad Poësim transibo, Lexiconque Vergilianum, quale ex Cicerone fabricauit Nizolius, sequenti dabo anno. Non inuideo aliis, vt in alia luxurient materia, modo & hæc nostra, præsertim a Poëtices auidis, non negligantur. Scribemus autem non doctis, quibus iam antea percognita obgannire stultissimum est, sed tyronibus & incipientibus. Bene vale, Lector amice.

JOANNIS ENGERDI
EPISTOLA DEDICATORIA.

Illustrissimo Principi ac Domino, Domino
Alexandro, Duci Slucensi & Copeliensi Lithuano, &c.
Domino suo Clementissimo; perpetuam & corporis &
animæ salutem precatur.

Nihil profecto, Illustrissime Princeps ALEXANDRA, innumera inter illa, quæ ab hominibus ingenio prudentiaque acutis, ad firmum Reip. subsidium atque instrumentum virtutis per omnes

nes ætates & gentes mirifice excogitata ac feliciter inventa sunt, præclarior vnquam fuit, quam rerum veterum monumenta & commemorationem antiquitatis posteritati consecrare. An non enim Historia (vt cum Antonio apud M. T. Ciceronem Principem Oratorum loquar) testis est temporum, lux veritatis, vita memoriæ, magistra vitæ, & nuntia vetustatis? An non idem M. Cicero vere dixit, quod & Aegyptius Sacerdos ante Soloni dixerat, nescire, quid antea quam natus sis acciderit, id est, semper puerum esse? Quodsi igitur rerum antiquarum cognitio iis, qui privatam degunt vitam, magnopere conducit; multo magis iis erit expetenda, immo perquam necessaria, qui summo loco nati, rerum publicarum habenas tenent & moderantur.

Hoc sane Carolum illum Magnum Imperatorem, Francorum in Germania simul & in Gallia Regem eo vehementius inflammat, vt non solummodo de antiquioribus Germanorum suorum Historiis, quæ numerosis tantum rhytmis, vt etiamnum vulgo sæpius fieri solet, compositæ passim decantari consueverant, vndiquaque colligendis, & in aptam atque concinnam temporum rerumque gestarum seriem digerendis sollicitus, præmiis insuper munifice propositis, Scriptores Patriæ nostræ studiosos, neque paucos neque omnino ineptos excitarit; verum etiam quotiescunque per occupationes imperatorias atque regias liceret, nobilissimum illud Historiographorum opus non leuiter & ipse tractarit; Regibus nimirum & Principibus aliis præclarum, quod imitarentur, exemplum relicturus.

Nam siqua vnquam ars est, quæ & dicta & facta & consilia hominum diligenter conseruet, memoriæ firmæ tueatur, veritatem dilucide illustret, vitam recte regat, temporum vires ordinate reddat, vetusta & ab hominum memoria immensis remota spatii fideliter nuntiet; ab Historia certe accipiamus necesse est, quæ aliquanto illustrius atque efficacius, quam multæ aliæ disciplinæ, de moribus & vita hominum, de virtutibus & vitiis, imperandique artibus disserit: In Historia enim primum consilia, deinde acta, & tandem euentus fructuose explicantur: In Historia non solum quid actum aut dictum sit, sed & quomodo, quo loco, quo tempore, & a quibus, copiose
nota-

notatur: In Historia omnes euentuum causæ, vel casus, vel sapientiæ, vel temeritatis sapienter adduntur; hominumque ipsorum non tantum res gestæ, sed etiam ii, qui fama ac nomine excellunt, & plurimorum vita atque natura vbertim describuntur: Factorum denique præmia & pœnæ ante oculos vsque adeo manifeste ponuntur, vt Historia Pictura loquens, & contra Pictura Historia tacens, rectissime dicatur.

Quocirca *Valentinus Rotmarus*, cuius manibus bene exopto, vir undiquaque doctissimus, cum haud ita pridem, antequam ex hac hominum vita migraret, *Annales Ingolstadiensis* Academiæ succincte conscripsisset; operæ pretium se quoque facturum sapienter existimauit, si non solummodo illorum nomina, qui scholam nostram hætenus illustrarunt, simpliciter breuiterque memoraret; verum etiam cum virtutes, tum dignitates eorundem explicaret fusius: Est enim Academia Ingolstadiensis, vt siquis alia in communi nostræ Germaniæ Patria, domicilium optimarum disciplinarum ultra centum annos longe nobilissimum atque clarissimum, in quo rectissima studia & artes liberales prospere semper effloruerunt, & homines omni virtute abundantique doctrina vixerunt ornatissimi.

His enim exquisitis Præceptoribus vsi, ex hac nostra Academia, tanquam ex equo Troiano, Principes viri, & plurima Christianæ Reipub. ornamenta atque subsidia hucusque prodierunt & etiamnum prodeunt. Verum enimvero, vt non solum præclara tantorum virorum nomina immortalitati commendarentur; sed & studiosa iuuentus ad huiusmodi virtutum doctrinæque specimina magis ac magis inflammaretur; bonus ille *Rotmarus* literatæ Reipub. his a se inchoatis lucubrationibus fructuose consulere voluit. Quicquid autem post immaturum *Rotmari* obitum, ego in hoc primo Almæ Ingolstadiensis Academiæ Tomo accurate fideliterque absoluendo præstiterim, candidus Lector ex altera Præfatione & copiosius & manifestius intelliget.

Atqui cum, Illustrissime Princeps, hæc operi de Mæcenate dignissimo, sub cuius nomine ac patrocínio in lucem exiret, sedulo esset dispiciendum; non potuit profecto tum a me, tum a *Rotmaro* adhuc in vita commorato, alius cogitari, qui maiore tibi iure nostros vendicaret, quam Illustrissima Teæ

Cel-

Celsitudo. Non tantum enim ex longissime remotis Lithuanie terris Illustrissima Tua Celsitudo cum insigni Aulae comitatu & amplissimis sumptibus huc ad Boias Athenas profecta, summam Academiae nostrae splendescit ornamentum; sed etiam tum singulari clementiae & benignitatis & humanitatis inclinatione in optimas literas ac literatos sponte propendet; tum vero iucundissimis Historiarum studiis mirifice oblectatur.

Accipe igitur, Princeps Illustrissime hunc primum Almae Ingolstadiensis Academiae Tomum, in quo tot praecleara & pietatis & virtutis & doctrinae specimina ob oculos ponuntur; in quo vetustissima simul atque nobilissima tua familia, adeoque egregia Illustrissimae Celsitudinis Tuae virtus, si non eleganter & copiose, vere saltem ac breviter describitur; in quo denique studiosa iuventus clarissimis monumentis testatam consignatamque intuebitur antiquitatem; & exempla praesentia vehementer admirabitur. Quod si vero hoc, quicquid est mei laboris ac literati munusculi, tam excelso heroicoque animo fortassis indignum videatur; oro quam humillime, ut Illustrissima Celsitudo Tua, si non ipsam rem, quae tamen honoris & ornamentum est plenissima, certe animum nostrum & voluntatem aequibonique consulat; ac Deum Opt. Max. summis precor, ut Illustrissimam Tuam Celsitudinem tum Ecclesiae Catholicae, tum Christianae Reipub. saluam & incolumem diutissime conferuet, Ingolstadii pridie Id. Nouemb. Anno 1581.

Illustrissimae Tuae Celsitudinis

deuot. humil. Sacellanus:

Joannes Engerdus Turingus,
Collegii Philosophici pro
tempore Decanus.

JOAN-

JOANNIS ENGERDI
PRÆFATIO AD LECTOREM.

Cum superioris initio veris, Candide Lector, *M. Valentinus Rotmarus* P. L. & Eloquentiæ, in hoc nobilissimo literarum Emporio, Professor ordinarius, cuius piis manibus bene precamur, lecto affixus infirmissima conflictaretur valetudine, adeoque ob morbum quotidie magis ac magis ingrauescentem, supremum vitæ diem ipsamque mortem sibi impendere facile præfagiret; paucis ante horis, quam ex hac demigrabat hominum vita, rogabat me providentissime, ut primo Almæ Ingolstadiensis Academiæ Tomo, quem iam tum sub prælo & manibus habebat, extremam adicerem manum.

Equidem tum propter singularem nostram amicitiam & familiarem consuetudinem, tum communes humanarum miserrarum casus, amicissimo atque carissimo Collegæ, in præsentia clarissimorum virorum, Reuerendi *D. Bartholomæi Scholl*, SS. Theologiæ Licentiati, tunc Academiæ Prorektoris, iam vero Suffraganei Frisingensis, &c. ac *D. Philippæ Menzelii* Medicinæ Doctoris ac Professoris longe Doctissimi, quos ambos mirifice amabat & colebat, animo libenti sum pollicitus, me, cum quam primum plus otii suppeteret, (maturabam enim illo tempore Bambergam proficisci) id, quod a me tam diligenter petebat, obseruaturum sanctissime, diligentissimeque facturum. Quo itinere ex animi sententia confecto, ego sane promissis fideliter staturus, ad opus pertendendum primo quoque tempore me contuli: Erat autem iam tum dimidia fere primi huius Tomi partypis excusa. Quare totius operis Methodum penitus aliquanto contemplatus, illam ex arbitratu meo (trahit enim sua que voluptas) libenter immutaturus eram, nisi fuisset in ordine iam incepto necessario mihi progrediendum.

Verum enimvero habuit procul dubio *Rotmarus*, vir præclara eruditione atque doctrina ornatissimus, egregias ordinis instituti rationes: Nam prima in Parte Acclamationes ad Illustrissimos Principes, Illustres Comites ac Generosos Barones,

B.

qui

qui eo tempore, cum hunc laborem susciperet, Academiam nostram illustrabant, & plerique etiam nunc illustant, tanquam singularia & ob oculos posita Scholæ ornamenta, carminibus perfecit doctissimis, Historiam nimirum a Poësi consulto exorsus: Est enim Poësi perquam cognata Historia, & quodammodo solutum carmen, ut scribit Fabius Quintilianus, vir abundantanti doctrina; idque adeo verum est, ut Livius Autor gravissimus ab Heroico hemistichio historiam inchoarit. In Parte secundâ perpetuos Academiæ Cancellarios, videlicet, Reuerendissimos Principes ac Episcopos Eystetenses, tanquam eos, a quibus summa literariorum honorum dignitas in Adolefcentes, Iuvenes ac Viros bene meritos derivatur, laudibus extulit maximis; Procancellarios vero amplissimos, Principum illorum munere defunctos, saltem nominavit, suo postea loco dignissimis eos laudibus ornaturus. In tertiâ, Fundatores Academiæ munificentissimos, nempe Serenissimos utriusque Bavariz Duces, adeoque alios Principes Illustrissimos, qui celeberrimum hoc disciplinarum optimarum domicilium præsentis sua insigniter collustrarunt, verbis celebrauit amplissimis. Quartam Illustribus Comitibus, Quintam Generosis Baronibus, qui bonis hic operam dederunt literis, ordinate consecravit; Quinque illis Partibus nobilissimo loco natos complexis nobilissimum etiam Patronum quaesiturus. In sexta Parte Reuerendissimos Archiepiscopos ac Præsules, qui ex Schola nostra laudabiliter prodierunt; neque tamen omnes, sed pauciores, vel ob angustiam temporis, vel eas etiam ob causas, quas in partis illius Præfatione ad Lectorem breuiter attingit, gloria & prædicatione efferendos putavit. Hoc autem mihi initio mirum videbatur, quod Ecclesiasticis Principibus seculares anteposuerit proceres: Atqui re post accuratius perspecta, primum illum Autorem fortassis excusandum opinor, quod in hac parte ordinem Academicum obseruare voluerit: Plerique enim ii, nobili quidem genere nati, antequam ad excelsum illud Episcopalis dignitatis fastigium sunt euecti, cum fructuosos studiorum cultus hic caperent, Principes, Comites ac Barones in ordine merito sequebantur: Proinde Autor sextam hanc partem nobili atque optimo viro *D. Ioanni a Kienburg*, Canonico Salisburgensi, cuius

singul-

singularis humanitas, pietas, virtus & doctrina clarissimæ illi Familix vere innata, summos summæ amplitudinis honores digne promeretur, amice dedicavit.

Hæc autem sexta Pars, dum typis excudebatur, lucis hanc vsuram reddidit Autor, & bonis & doctis omnibus maximo cum luctu ereptus. Ego vero, quantum vel seueriores literæ, vel aliæ occupationes otii mihi tribuerunt, ad opus hoc continuandum potissimum contuli, & pag. 85. a litera Y exorsus, reliquum sextæ illius Partis atque integram septimam Partem fideliter absolui: Quanquam enim *Rotmarus* reliquos Episcopos breui percurrerat; ego tamen, cui vita & virtus illorum; præcipue Pabebergenfis atque Passauiensis, multo fuit perspectior, addidi quam plurima. In septima quidem Parte *Rotmarus* plerosque Theologos ad præsentem vsque & adhuc viuos Theologici Collegii Professores descripsit; ego autem, tum quod ille nondum ea correxerat; tum plura ego fueram expiscatus, diligentem omnibus iis limam adhibui, & venerandos Societatis Iesv Theologos interposui Doctores: Cætera, in quibus præfens Theologica Facultas commemoratur, atque dignissimis effertur laudibus, a vita D. Procancellarii *Alberti Hungeri* ad finem vsque primi Tomi, omnia mea sunt. De hoc tamen, amice Lector, te simul commonefaciendum existimo, quod carmina, identidem admixta, ex Annalibus Ingolstadiensis Academix ab eodem D. *Rotmaro* ante conscriptis, pro eo sane atque ipse prius cœperat cogitato fuerim mutuatus.

Quicquid igitur laboris & conatus in hoc opere præstiti, candidè Lector, ut æqui bonique consulas, te etiam atque etiam vehementer rogo; mearum namque fuit partium, inchoatam pertexere telam. Quodsi vero noua tela a me fuisset contexenda, aut vetus illa retexenda (sed hoc pace piorum doctissimi D. *Rotmari* manium dixero) eam forte methodum eram obseruaturus. In prima Parte optimos Fundatores, benignissimos Auctores, Conseruatores fidelissimos, atque propugnatores Almx Ingolstadiensis Academix & eiusdem immunitatum ac priuilegiorum magnanimos, Serenissimos nimirum vtriusque Bavarix Duces, tanquam validissimas Boiarum Athenarum columnas eram descripturus. In secunda Ecclesiasticum

nostrum Magistratum, perpetuos Ingolstadiensis Academiæ Cancellarios, Reuerendissimos Pontifices Eystadianos & eorum vicem sustinentes Procancellarios Amplissimos: In tertia Magnificos Vniuersitatis Rectores, vt præclara Senatus Academiæ lumina: In quarta, Patres Academicos & celeberrimos quatuor Collegiorum Professores, qui alteri quasi Parentes atque educatores non quidem corporum, sed ingeniorum & sapientiæ, tot excellentissimos omnique virtute & doctrina clarissimos filios Ecclesiæ Catholicæ & Christianæ Reipublicæ, tum recta institutione, tum vero rectis exemplis genuerunt. Reliquas Partes Archiepiscopis, Episcopis, Ducibus, Principibus, Comitibus, Baronibus, Abbatibus, Prælatibus & Canonicis Ecclesiarum; Quin & Theologis, Iureconsultis, Medicis, Philosophis, aliisque præstantissimis viris, qui ex hac Parente fidelissima, Ingolstadiensi Academia, tanquam ex equo Troiano, prodierunt, ex ordine debito oram consecraturus; Annalium denique & actuum monumenta Colophonis loco additurus.

Quod superest, sincere Lector, te iterum atque iterum rogo, vt siquid fortassis in hoc primo Tomo vel erratum, vel neglectum vel omissum fuerit, in meliorem interpreteris partem; nam non omnia possumus omnes, nec aliquis omnia in tam breui temporis spatio peruidere potest. Enitar autem sedulo, DEI Opt. Max. benignitate aspirante, vt secundum Tomum, qui Iureconsultos, Medicos, & Philosophos, quantum operis magnitudo patietur, ex ordine continebit, elaboratior quam primum in lacem exeat. Interim bene vale, ac si qua in Parte honestos meos conatus iuuare potes, haud grauatim iuua. Ingolstadii ex meo Museo, prid. Cal. Dec. Anno 1581.

VALENTINI ROTMARI
 PROLEGOMENA
 ANNALIVM ACAD. INGOLSTAD.

DE VARIIS ACADEMIARVM APPELLATIONIBVS, ET QUID EAS CONSTITVAT, ET QVOMODO ILLAE INTER SE DIFFERANT.

Academiarum initia, incrementa, necessitatem, & vtilitatem quidam prolixis orationibus & iustis libellis sunt profecuti, posteritatiq; commendarunt. Latini cum in rebus multis aliis, vocum penuria coacti, tum etiam Scholis appellandis publicis, partim Græcos imitati sunt, partim licentia vsi, ipsimet sibi e re ingenerunt appellationes. Academiæ vocabulum, Scholæ & Gymnasii appellatio Græca est, & a Græcis integre ad Latinos traducta. Latinum vero Vniuersitas & Vniuersale studium, antiquitatem respiciens. Academia, in qua Peripateticorum Princeps Aristoteles, & ante eum Plato, docuisse scribitur, in loco erat ante urbem profus insalubri. Cuius rei quam causam Plato prætenderit, infra dicemus. Scholæ appellationes apud Cœlium Rhodiginum variz reperiuntur; illa tamen maxime ad præfens facit institutum, cum pro sodalitate & conuentu iuuenum accipitur. Græca ostendit origo, dictam esse Scholam ab otio, non quod, qui in Musarum castris militant, otio dediti sint; sed quia nullis aliis curis & laboribus, quasi otio indulgentes, distrahi debent, si in arcem eruditionis cupiant euadere. Neque me apud eundem Rhodiginum mouet, quod Scholasticam legem interpretatur, otiosorum morem, qui stationibus, aut alicubi fabulis nugisque bonas horas sæpius conterunt, cum posteritas honestatem vocabulo addiderit. Gymnasia itidem ab exercitio dicta constat, quod ibi iuuentus non in honestis tantum instituitur literis, sed in bonis moribus, & virtutibus exercetur;

cetur; quanquam & in alio sensu vocabulum Gymnasii a Græco C. mico vsurpatum legimus, cum literarum studiosis a vino, Venere, & balneis abstinendum non aliter atque Lyricus, docet:

*Multa tulit, fecitque puer, sudauit, & alfit,
Abstinuit Venere, & Baccho. &c.*

Extant apud Græcos etiam aliarum Scholarum nomina, vt Lycæum, Stoa, Prytæneum Canopum, & Cratieum Corinthiacum; sed iis omnibus cum propter nominis celebritatem, & Præceptoris Aristotelis præstantiam admirationemque, tum vero doctrinæ integritatem, veritatemque, nomen *Academiæ* prætulerunt Latini. Propria tamen & significanti (pace hoc dixerim aliorum) vti voce latini mihi videntur, cum Vniuersitatem vocant. Neque enim eiusmodi tantum Scholam innuunt, in qua non humaniores literæ, aut Philosophia solum cum Theologia, sed omnes pariter traduntur Facultates & linguæ, verum etiam Academiæ a Scholis triualibus, vt vocantur vulgo, & quæ iis nobiliores contendunt videri, particularibus, manifestissimo discrimine & longissimo interuallo distinguunt. Vt enim Collegium duo Professores non faciunt; ita nec vna, nec duæ Facultates tantum Vniuersitatem possunt constituere, sed pariter omnes cum suis membris integræ ad eiusmodi Scholæ perfectionem necessario requiruntur, quemadmodum integrum Academiæ corpus, quatuor Decani, quatuor Facultatum typi, cum Rectore repræsentant; id quod ex iis, quæ posterius dicentur, manifestius apparebit. Vniuersitatem igitur, non priuilegia tantum & immunitates, sed integra Encyclopædia, omnimodo perfecta omnium scientiarum & linguarum traditio, vna cum priuilegiis & immunitatibus, sine quibus superiores Facultates neque debemus, neque possumus docere, neque vsquam locorum tradi, testatur experientia. Quamobrem quascunque literarum Officias, Academiæ quidem nomine (quanquam & id temporum antiquitas facit excellentius, quam vt quibusuis Scholis atque etiam particularibus, quas vocant, honeste possit, aut debeat applicari) aut Gymnasii, quod frequens apud Lutheranos esse scio, Vniuersitatis autem appellatione insigniri nunquam posse, facile concedimus. Proinde etiam Vniuersale studium a Fundatoribus vocatum nouimus, cum quod vniuersis

eo pateat accessus, tum vero quia vniuersæ literæ ac scientiæ ibi doceantur. Verum vsus & experientia nunc aliud nos docet, vt etiam illæ Scholæ Vniuersitates dicantur, privilegiisque Vniuersitatum gaudeant, in quibus duæ tantum docentur scientiæ, Philosophia scilicet ac Theologia. Neque vero Vniuersitatis vocabulum tanquam barbarum repudiandum idcirco quis arbitretur, quod ab Oratorum Principe nusquam in eo vsurpatum sensu, reperire est, cum metaphora sit non vsquam adeo longinque ab ea traducta significatione, in qua idem vocabulum vsurpauit Cicero; neque vero Academix vocem in eo, quo nos vtimur sensu, apud Oratorem inueneris. Vtut res sese habet, vt tandem diuertamus, & quibuscunque vtamur appellationibus, certe inter Academiam Atheniensem & nostram illa est differentia, quod ibi Philosophia tantum, hic vero omne studiorum genus tradatur. Germani inter suas Academias duplex videntur statuere discrimen: Alias enim vocant Matres, alias Filias, quæ ex illis enatæ sunt, vel ad earundem rationem & privilegia sunt institutæ: Sic Bononia, & Parisiensis Academia multarum aliarum sunt matres; & nostra, filia dicitur Viennensis. Aliæ præterea dicuntur Gymnasia tantum, qualis est Schola Ingolstadiana, Dilingensis, Tübingensis &c. aliæ vero Archigymnasia, vt Schola Viennensis & Friburgensis; cuius appellationis quæ sit ratio, non intelligo, nisi forte ita sint dictæ, quia ab Archiducibus fundatæ.

VTRVM ACADEMIAE HAERETICAE VERAÆ
SINT ACADEMIAE, ET DATIS IVRE GAUDEANT
PRIVILEGIIS.

- Omissurus eram totam hanc Quæstionem hodie inutilem, & post constitutam Pacem Westphal. in Imperio nostro germanico male sonantem, nisi literati orbis putarem interesse, ne quid in noua hac editione desideretur Operum *Rotmari*; qui pro temporis, quo scribat ratione, impune eam pertractare materiam poterat.

Antequam hanc ipsam aggrediar quæstionem, satis certe & grauem & periculosam primo apud omnes & singulos, cuiuscun-

cunque vel conditionis vel religionis fuerint, protestatum volo, quicquid de hac re in medium attulero, aut hæreticis Scholis dixerò, id neque in cuiusquam Academia, quæ diuersam a nobis doctrinam profitetur, neque in eorundem, qui illinc prodire, vel Doctorum, vel Magistrorum, aut quomodocunque illi sunt intitulati, ignominiam, multo minus quod Academia- rum patronis detractum velim, a me dici, sed vt nasutis quibusdam & insolentioribus, quid cogitent, qualemcunque moueam quæstionem, & eos, qui plerisque Principibus, subditisque ad defectionem ab Ecclesia Catholica fuere autores, facti sui commonefaciam, vt intelligant, quam periculosum sit, a summo Pontifice, primo priuilegiorum datore & conseruatore, discedere. Primo illud omnium constat iudicio & sententia, priuilegiorum vim, non tam in ciuilibus actionibus & Scholasticis impunitatibus, quæ rectius immunitates dici possunt, quam in promotionibus & graduum contributionibus consistere. Deinde eam promouendi autoritatem non a priuatis hominibus, non a quocunque Magistratu, aut uiris principibus, sed a Sanctissimo Pontifice & Augustissimo Imperatore concedi & posse, & debere, & solere, ita vt nulla per totum orbem Vniuersitas vnquam iactarit nomen, nisi autoritate summi Pontificis & Imperatoris. Tertio quod ex ipsa priuilegia nos ad perpetuam erga Ecclesiam & sedem Romanam, & Imperatoriam maiestatem, obedientiam, eiusque defensionem, & synceram religionis Catholicæ professionem, obseruationemque iure suo, & irremissibiliter sine dispensatione obligant. Ultimo, nulli omnino Academiae absolute & simpliciter tradi aut solere, aut debere, aut posse, sed in aliqua semper Principe persona fundari, vnde Academiae sint petenda; qua non requisita, aut eius delegato Vicecancellario neglecto, promotiones vel prorsus non haberi, vel cum per subreptitium institutæ fuerint, cassari & annihilari possunt. In quibus omnibus quid hæreticis Scholis cum Catholicis sit commune, res ipsa demonstrat. Data illorum maioribus Catholicis priuilegia non negamus; sed recte nunc & iure ab iis usurpari, hoc est, quod inficiamur. Quod enim ad Ecclesiam Romanam & Religionem Catholicam attinet, iam constat, nec tergiersantur. fateri Hæretici, obedientiam erga

erga Sacrosanctam Ecclesiam & sedem Romanam, turpiter & nefarie iam olim a se esse desertam, quam ne nunc quidem ita improbis incescere conitiis desinunt, vt non tantum hostilem, sed & diabolicum sibi inesse animum testentur. Eadem ratione a suo ordinario in spiritualibus, & a summis totius orbis Monarchis constituto Cancellario discesserunt, & ipsimet sibi pene promouendi potestatem arrogant. Quum igitur deserto illo, qui contulit, ruptoque & religionis & obedientiæ iuramento, quo nos privilegia data obligant, ea quoque deseri & cassari, necesse sit, quid vos mihi personati Cancellarii, ceterique eiusmodi Academicarum Doctores respondere velitis, & in facti vestri defensionem queatis adferre, vobis curandum relinquo; si forte ad publicum Romani Imperii indultum, de quo tamen vt ego non laboro, ita parum mihi constat, confugiatis, pacis conseruandæ gratis, vt dicunt, vobis concessum, Promouendi igitur autoritate vt gaudeant Scholæ hæreticæ, nihil ego motor; sed quod Poeta dixit.

Tros Tyrinusque mihi nullo discrimine agitur:

Ego tamen sub fuliginoso illo Cancellario ad quamcunque dignitatem & gradum Scholasticum nequaquam me promoueri optarim, ne quidem si anreos mihi polliceatur montes, & expensas recens ab incunde depromptas subministret. Ex hoc ipso fonte, cui furentem hæretici aprum immisere, & cæterarum immunitatum, que civiles sunt, periculum labefactatioque promanet. Nam quia hæreticæ Scholæ ab Ordinario suo (notato res hæc dignissima) tanquam legitimo suo & supremo magistratu, quem omnes Vniuersitates a principio agnouerunt, discesserunt, privilegiis quoque suis civilibus excidisse, eas est verisimile. Clericus enim est Scholarum Magistratus, & pro clericis in foro iudiciali reputantur scholares omnes. Et in Academia Friburgensi a Consistorio Vniuersitatis ad Episcopum Constantiensem, tanquam Ordinarium eius loci, appellari solet. Quin etiam Studiosus, de homicidio conuictus, Ordinarius, non civili aut seculari Magistratui est sistendus. Sed de his abunde satis est dictum.

DE PRIVILEGIIS ACADEMIARVM.

Extruendarum Academiarum viris Principibus illam precipuam fuisse causam, est credibile, cum quod intelligerent, tantam earundem & necessitatem & vtilitatem esse, vt nulla nec publica, nec Ecclesiastica Respublica sine literis stare, nedum florere possit; tum quod & ipsi de communi hominum societate bene mereri, eiusque rei perenne monumentum vellent post se relinquere. Frustra tamen a se conditas arbitrabantur Academias, nisi & eadem perpetuæ essent, & Studia literarum floerent maxime. Quod commodissime fieri posse censebant, si non salutaribus tantum statutis eas exornarent, sed & magnificis quasi munirent, & corroborarent privilegiis immunitatibusque. Atque hæc vna Privilegiorum causa videtur.

Deinde etiam, vt iuuentus, quæ ingenue & liberaliter vult tractari, non solum ad Academias, tanquam literarum mercatus, alliceretur, & ad Studia capeffenda redderetur alacrior, sed etiam in cœpto Studiorum cursu exhauriendisque laboribus confirmaretur, privilegia & immunitates, tanquam incitamentum quoddam & calcar proposuerunt.

Tertio, quia ad eas ipsas literarum palæstras non nisi ingenui & generosi animi, ac Principum liberi essent confluxuri, vt ab amosorum & agrestium hominum iniuriis tuti, securi, & sine interpellatione Studii vacare possent, eos immunitatibus, quasi quodam propugnaculo præmunierunt. Neque enim noua, aut horum tantum temporum est iniuriandi Studiosos consuetudo; sed & iam olim ab hominibus imperitis & eruditioni inimicis attentatam & vsurpatam, ipsemet testatur Imperator, qui peruersam eam vocat, & iudicem puniendum statuit; imo infamiae proponit notam, quicumque iniuriam Studiosis illatam non vindicat.

Vltimo par est credere, quod Principes, cum cogitent earum urbium, intra quarum & muros & parietes fundassent Academias, & celebritatem & vtilitatem, quæ ex cætu Scholastico promanat vberime, adeo vt vrbes per Studia literarum doctosque viros inlarescant, ciues vero ex impensis Studioforum viuant & ditescant, non iniquum sunt arbitrati, esse

esse quoddam inter cerdones & Studiosos, inter Musas & Faunos, inter eos qui alunt & qui aluntur. discrimen, ac proinde scholares in sublimiori collocandos dignitate, ac prerogativa quaedam illis condonanda, quaedam libera relinquenda, quibus ciues & amusi, quadam quasi lege obstricti tenerentur. Noluerunt tamen Privilegiorum collatores beneficio suo pulcherrimo ad maleficium priuilegiatis aperire fenestram, sed vt innocentibus, aut velut innocentibus, quandoque necessitate ferente refugium esset, nobis Asylum & solatium: & vt dicam summam, priuilegia omnibus bonis in securitatem sunt contributa. Sed ad Ingolstadianam transeamus Academiam.

DE FVNDATIONE SCHOLAE INGOLSTADIANAE.

Academiam Ingolstadianam in regia & Ducali Boiorum Ducum ditione positam, ex Viennensi Academia coepisse initium, testantur eius Scholæ Annales,

- * & confirmat Pius II. Pont. Max. in Bullâ an. 1459. VII. Id. April. anno Pontificatus sui primo Senis expedita, qua *Stadium generale Ingolstataense vti vult atque gaudere omnibus priuilegiis, libertatibus. exemptionibus, honoribus, & immunitatibus, quibus Magistri Doctores & Studentes in STVDIO VIENNENSI gaudent & utuntur, seu vti & gaudere poterunt quomodolibet in futurum tam in Theologia, Iure Canonico & Ciuili, in Medicina & Artibus, quam in qualibet alia licita Facultate.* Vid. Annal. Acad. P. IV. Num. III..

Ex nostris vero monumentis hæc licet colligere. Cum Serenissimus Dux Bavarie LVDOVICVS, cognomento *Dux*,

- * Filius HENRICI Landshutani, qui anno 1447. extinctis LVDOVICO *Barbato*, & iam antea LVDOVICO *Gibbo* huius filio, in ditionem Ingolstadiensem successerat,

& re ipsa expertus, & Constantiensi & Basileensi edoctus esset Conciliis, quanta in tantis hæresum schismatumque renascentium erroribus, tenebris & furoribus,

- * (*Wiclessi, Hussique* Sectatores, ac rebelles maxime Bohemos indigitat)

Doctorum virorum esset necessitas & utilitas, post multos alios Germaniæ Principes,

* ALBERTVM scilicet VI. Archiducem Austriæ, qui Frisburgensem in Brisgoia, & WRATISLAVM IX. Ducem Pomeraniæ, qui Gryphiswaldensem Academiam anno 1456. fundauerant,

ipsemet etiam ad vniuersalem Academiam erigendam, circa annum MCCCCL. aut paulo post adiecit animum. Quamobrem constitutis iam redditibus,

* ex largissima scilicet pensione, quam Ludouicus Barbatus sedecim *Prebendariis*, ac totidem Cantoribus seu *Pfalteriis*, vt tum vocabant, fere tricenis abhinc annis constituerat, huc translatis (vide Annal. Acad. P. IV. Num. I. II. V.) atque illis etiam adiectis possessionibus, quas huiusmodi Franciscani ante reformationem suam habuerant;

Anno Domini 1459. pro noua sua Academica, Bullam a Pio secundo, Pontifice Maximo, qui *Aeneas Syluius* erat antea dictus, benigne impetrauit; Verum interuenientibus bellicis tumultibus, qui res præclarissimas sæpe intercipiunt, ceptum prosequi & inchoatam Scholam erigere & publicare non potuit.

* Gestum est hoc bellum a LVDOVICO nostro aduersus ALBERTVM præcipue, *Achillem* dictam, Marchionem Brandenburgicum & triginta duas federatas ciuitates; ac tandem anno 1463. GEORGI Podiebradis Regis Bohemiæ opera pax composita est.

Res itaque ea, & tam præclari Principis piissimi conatus ac Scholæ dotatio, erectio & publicatio, in annum 1472. dilata est. (Vid. Annal. Acad. P. IV. Num. X. & XL.) Eo ipso anno Serenissimus Dux LVDOVICVS, eiusque filius GEORGIVS, itidem cognomento *Diues*, publice ac solenniter Academiam Ingolstadianam inaugurauit, dotauit & publicauit.

* Secundo mox die Januarii an. 1472. ex ducali suo Castro Landshutano literas publicas dedit LVDOVICVS, quibus omnis ordinis ac conditionis hominibus volebat notum fieri, *in oppido suo Ingolstat, in quo optima vigeret aeris temperies, ac rerum humane necessariorum vite. vitæque abundantia reperiretur. de cetero futuram esse Vniuersitatem & studium generale, Doctoribus clarissimis ac Magistris probatissimis instructum, qui ferenda feria post Dominicam OCTAUI primam habituri essent lectionem.* Et vero datum est initium studiis mense Martio; ipsa tamen solennis Academiæ inauguratio die 26. Junii peracta est.

Tam augusti & solennis actus praesentes erant spectatores & quasi rerum omnium testes locupletissimi, Legatus Serenissimi Vngarorum Regis *Matthiae*

* *Joannes Rabensteinius* Apostol. Sedis Protonotarius,

Episcopus Aichstadianus Academiae Cancellarius, Episcopus Frisingensis, Augustanus & Ratisbonensis. Atque hi ipsi Episcopi Privilegiorum conservatores a summis Pontificibus PAVLO II. & SIXTO III. nominati & constituti. Privilegia omnia & singula concessa sunt Academiae nostrae, quibus Viennensis vel concessis iam tum gaudebat, vel concedendis aliquando gausura venturis foret aetatibus.

* Praeter Serenissimos LYDovicVM Patrem & GEORGIUM filium intererant huic solennitati OTTO & CHRISTOPHORVS Duces Bavariae; *Joannes* item Episcopus Hierapolitanus Suffraganeus Ratisbonensis, aliique quam plurimi Praesules, diversarum Ecclesiarum Canonici, Comites, Doctores, Magistri atque Milites.

Et sane illud non leue vtriusque Scholae Privilegium censei debet, quod cum in civilibus, tum etiam in criminalibus liberam habeant iurisdictionem, non requisito Ordinario, ad quem alioqui summa iurisdictione pertinet. Eodem anno Schola quoque Basiliensis est a PRO II. Pontifice Maximo Privilegiis donata. Lege Middendorpium lib. 2. de Academiis.

* Intellige annum 1459. quo aempe vtraque Academia a PRO II. est confirmata.

DE SITV ACADEMIAE ET VRBIS INGOLSTADIANAE.

Platonem referunt scriptores quidam, cum habitudine corporis vteretur nimis prospera, quae veluti vitis luxurians foret rescanda, Academiam, insalubrem Atticae locum, delegisse, ut quod redundans, nimiumque sentiebat, loci intemperie supprimeretur. Equidem Platonis sententiam neque admirari satis, neque recte possunt intelligere. Quanquam enim summum

corporis habitum omnes Medici periculosum esse fatentur; possunt tamen huic malo longe commodiora tutioraque adhiberi remedia.

At maiores nostri, & quidem longe rectius in extruendis Academiis locorum commoditatem diligenter considerantes, aërem, quam potuere saluberrimum elegerunt, Vrbes, regionesque amenas, & omnibus ad victum humanum necessariis instructissimas. Sunt enim Academiæ Musarum domicilia, literarum mercatus, eruditionis officinæ, morum & virtutum magistræ, eruditorum conuentus, Rerumpublicarum fundamenta & columnæ, Religionis propugnacula, consultantium asyla, afflictorum refugia, & ægrotantium solatia, omnis humanitatis matres; nationum denique & regionum ornamenta, in quibus nobiles, ignobilesque, Principumque filii commorantur.

Et ne longius circumuagemur, videre illud est in Archiducum Austriæ Archigymnasis, & Boiorum Ducum Academia. Dicerem de Vienna, nisi & a *Lazio* Historico celeberrimo iam dudum abunde satis esset celebrata, & omnium necessariorum, vini, frumenti, fructuum horariorum, carniæ & piscium abundantia, facilliquè pretio comparabili, nota foret omnibus.

De Friburgo Brisiacorum & Brisgandiæ fertilitate, inquit *Munsterus*, quod vini-frumentique feracitate bonitateque, rerumque reliquarum, quibus mortalis homo pro corporis sustentatione opus habet, non sit ipsa Alsatia inferior. Situs est amœnissimus in planitie ad collem vitiferum, ubi magnam sylvam & montium fauces, rupesque superaueris, exierisque Vrbs valde amœna, egregiis ornata zdificiis, singulæ plateæ ac vici aqua fontana interluuntur, omnibus ad vitæ humanæ sustentationem necessariis abundat, & circumcirca vitibus horti sunt confiti. Iuxta urbem fluius piscosus *Trasimenus* decurrit, nec procul inde, duobus scilicet lapidibus, *Rhenus* præterfluit, recentes viuosque *Salmones* eosque optimos subministrans. Et in ea vrbe *ALBERTVS* Dux Austriæ Archigymnasium, propter tam iucundas opportunitates, fundare voluit. Sed ad nostram transeamus Academiam.

Vrbs Ingolstadiana in amplissima iacet area seu planicie ad Danubium, qui ab ortu descendens ad Occidentem

* (lege, ab Occidente descendens ad Ortum: Vix capio, qua ratione crassus hic error obrepere *Rotmaro* potuerit, Danubii-accolæ.)

a Meridie urbem alluit: aëre liberrimo perspirabilis, nullis stagnis aut paludibus circumiacentibus, vnde aër possit infici, ac proinde quam rarissime a peste infestatur. Iacent in utroque fluminis littore, præsertim vero supra urbem, amænæ syluulæ, deambulationibus & recreationibus aptissimæ, venationibusque insignes; in altero ad septentrionem prata & horti; in altero vero Meridiem versus planities inculta ad omne genus exercitii & scholarium lusus accomodatissima, vt iure Musarum queat domus appellari. In ipsa vrbe templa magnifica, præsertim augusta & ingens D. Mariæ Virginis ædes, duabus validissimis turribus insignis. Præsertim vero spectari in eo templo possunt duæ parvæ imagines, Diuæ scilicet Virginis & S. Michaelis, vtraque manibus gestabilis, auro & pretiosis lapidibus summis æquiparandæ diuitiis.

* Debentur hæc omnia liberalitati *LYDOVICI Barbati Ducis* Bavariz, Comitis de *Mortania*; qui hosce thesauros in Bavariam deportauerat ex Francia, quam pro *CAROLO VI.* ingenio haud satis valente, ex consilio *ELISABETHÆ* Reginae, sororis suæ, aliquamdiu administravit; qua etiam occasione *Mortanie* Comitatum in Francia suo acquisiuit imperio, ducta scilicet in coniugium *CATHARINA* Comitissæ de *Mortagne* filia, quæ *LYDOVICVM Gibbosum* eidem peperit.

Duo item D. Francisci instituti monasteria, vnum Virginum, ad D. Joannem; alterum Monachorum, qui circa annum 1275. sedem sibi parasse ab Auentino scribuntur. Aedificia quædam sumptuosa; multa non inculta & inornata;

* Platearum vrbis ea est amplitudo, quam vix alibi reperies.

Habitationes sesqui mille Studiosis sufficientes. Urbem in parte decliniori Meridiem & Danubium versus interluit fluuiolus Schutterus, molendinas aliquot cum in vrbe, tum vero extra urbem agens, qui sordes quam plurimas secum auerit, & urbem egressus iuxta arcem Ducalem Danubio miscetur. Circumquaque, præterquam vbi Danubius urbem præterlabitur, vallis ex terra congestis, & interiectis aggeribus, ex lapide, cum viuo, tum cocto, ad maiorum tormentorum usum extructis,

ctis, includitur, cum profundis fossis aqua plenis, adeo ut nullam vim hostilem metuat. Extra urbem circumcirca villæ & castella iacent plurima, vnde victualia ad binos semper singulis septimanis mercatus, ac pene singulis inferuntur diebus, vendunturque pretio, pro politiz & procerum statu, tolerabili. Vina sunt cariora, quæ tamen, cum secundo adferebantur Danubio, minoris emebantur. Carnes bouillæ ex Vngaria peruntur.

* Hodie fere ex Palatinatu tantum superiori.

Piscium genera multa cum Danubius, tum vicini extra urbem amnes iusta in copia subministrant, nec ita magni venduntur. Frumento & optimo pane nihil nunc parabilius.

Patet hinc via publica in Franconiam, Sueniam, Bavariam, Palatinatum, & secundo Danubio in Austriam. Confinem habet Episcopatum Aichstadiensem, ab Episcopali sede tribus lapidibus distans. Abest a Monaco vndecim, Landshuta, Ratisbona, & Augusta nouem; a Norimberga vero tredecim, & Ulma quindecim lapidibus, vnde merces & vina importantur. Is est vrbs Ingolstadianæ situs & commoditas, quam eo diligentius descripsi, quod non nostris tantum, sed & exteris hæc scribo.

Academia nostra in superiori & eminentiori parte vrbs est posita, tribus amplissimis ornata Collegiis, quorum primum est, in quo lectoria sunt; aula magna, seu Albertina. Rectoratus resignationi & solennibus Philosophorum disputationibus destinata; Curia Academica, & Auditorium Canonistarum, in quo publicæ habentur promotiones; reliquam partem alumni Serenissimi Ducis occupant: & dicitur Collegium vetus.

* Quæ deinceps circa veteris Collegii ædificium factas fuerint mutationes, per decursum horum Annualium speciatim adnotabitur.

Alterum nouum seu Georgianum dicitur, sumptibus & expensis Serenissimi Principis Georgii conditum, quod ille suis destinauit Stipendiariis.

Tertium Albertinum, cura & impensis Serenissimi Principis Alberti Quinti constructum, quod a Patribus Societatis IESV incolitur. Typographias habet nostra Academia duas; egregie institutas, & pulcherrimis instructas typis; vnde plurimi, optimi & vtilissimi præsertim quod ad religionem attinet, iam multis annis prodierunt, atque etiamnum prodeunt libri.

Dice.

Dicerem de Magistratus humanitate, clementia, & in suos amore, nisi res ipsa loqueretur, & annales id docebunt. Eruditionem eorum & industriam in docendo prædicarem, nisi adulationis metuerem suspensionem. Atque hæc de situ urbis & Academiæ forma sufficiant

* Quid putem scripturum fuisse Rotmarum, si iam tum vidisset Bibliothecam locupletissimam, Theatrum anatomicum, Hortum botanicum, Officinam chemicam, Armarium experimentorum physicorum, Speculam astronomicam cum pretioso suo apparatu &c.? Verum de his suo tempore ac loco.

DE RECTORIS ELECTIONE AC NOMINE, TVM DE ELECTIONIS TEMPORE,

Ipsa rerum testatur experientia, ratioque humana dicitur, nihil Rebuspublicis Anarchia esse perniciosius, nec incolume posse diu imperium consistere, cum membra sine capite libera agendi potestate huc illuc fluctuant. Proinde cum Scholastica Respublica perfectæ cuiusdam politiæ exemplar esse debeat, cuius intuitu alii magistratus, & præsertim civiles, regere discant, in ea quoque summo aliquo Magistratu opus est; quem qui gerit, eleganti sane derivatione, a re ipsa Rectorem dici, Academiarum fundatores voluerunt. Etenim regere, non est quomodocunque superiorem esse, & præesse aliis, neque cum fastu, quasi belluis quibusdam imperare, aut sine discrimine quibusvis regnare; sed cum ratione, sine Tyrannide & agresti insolentia, eos, qui subiecti sunt, ducere, pudore potius; ut Comici utar verbis, ac liberalitate, quam metu, in officio retinere; quale illud est apud Poëtam de Aeolo: Ille regit dicitis animos & pectora mulcet.

Cum enim qui Musarum castra sequuntur, pro innata bonis literis natura excellentisque, longissime ab servilibus absint ingeniis, animosque gerant liberales & ingenuos, altioresque vulgo spiritus vel a natura insitos habeant, vel doctrina entioraque liberali excitatos concipiant; serviliter etiam tractari nec volunt, nec debent, adeo ut amicitia adiuncti, non

vi officium suum faciant. Rectoris igitur nomen, quod nec humile deiectumque, nec superbum insolensque nimis, in mediocritate consistit, magistratui Academico rectissime tribuitur, eoque ita omnes in eiusmodi dignitatis fastigio per vniuersam Christianum orbem constituti gaudent, vt quemadmodum summi etiam viri, Barones, Comitesque, Principes ac Duces, haud grauatim id genus honoris suscipiunt; ita Rectoris nomine appellari minime erubescant.

Solet autem in omnibus fere Academiis Magistratus non esse perennis, aut annuus, sed semestris tantum, ne vel Monarchiz, vt opinor, speciem induat, vel diuturnior gerenti sit molestus, vel in Tyrannidem erumpat, aut denique alii, eidem Academiz incorporati, summo illo honore non priuentur. Ceterum duo sunt tempora, quibus & Magistratus Rectoralis initur, & ab eodem disceditur, nisi forte temporum ratio, & insperatus quidam casus, aut necessitas diuersum quandoque susceat, cogatue; festum scilicet D. Georgii Martyris, pro festiuali eligendo Rectore, & Festum D. Lucz Euangelistz, pro hyberno Rectore designando: Quanquam etiam vel anticipatam, vel protractam quandoque dilatamque legimus; sed quia vrgentibus de causis id factum, statutis electionis diebus nihil derogat.

* Electionem semestrale[m] bis immutatam fuisse, hi Annales produnt; primo, ad annum 1507. reducta tamen post nouem annos antiqua consuetudine; deinde ad annum 1702. a quo tempore Rectoratus annuus ad hunc vsque diem perdurat.

QVI POSSINT IN RECTORES ELIGI, ET QVALES ESSE DEBEANT.

Illud de omni, qui in Rectorem eligendum proponitur, in genere sciendum est, ad id genus dignitatis, siue sint Professores, siue Scholares, non nisi Clericis patere accessum. Cum enim Rectoratus eminentiam, honestarum artium & disciplinarum dignitatem, subditorum denique excellentiam maiores nostri, & primi Academiarum autores & fundatores considerarent, intelligerentque, & Reges, & Duces ac Principes, Comites ac Baro-

Barones, Doctores, Magistros, Nobiles, ac Presbyteros ei iurisdictioni parere, voluerunt Academiis eiusque membra non Civili & Laico magistratui, sed Ecclesiastico subesse; tum quod personæ Clericæ magis cæteris omnibus essent privilegiatæ, eandemque potestas & imperium etiam in presbyteros sese extenderet, Laicarum vero & Secularium minime, tum quia Ecclesiasticorum imperia plerumque mitiora, humanioraque, & eiusmodi potestatis regipetunt, & debent literarum studiis addicti.

Excluduntur igitur a dignitate perfungenda, cum in plebrisque Academiis Catholicis, tum vero in hac nostra Schola coniugati omnes: In Triiburgensi tamen Archigymnasio etiam coniugatis iis locus est, qui cum vni vel alteri ordini sacro ex minoribus initiati, uxorem virginem duxerunt. In hac nostra Academiâ eligibiles, & honoris rectoralis participes sunt omnes omnium Facultatum Professores, Personæ Illustres, Regens Collegii Georgiani, etiam si non fuerit Professor, Parochus apud D. Virginem, (nam D. Mauritii Pastor omnis est Professor) & scholares eminentiores, vitæ integritate & morum gravitate commendabiles.

- * Temit apud nos religiosa hæc consuetudo, excludendi scilicet coniugatos omnes a suprema dignitate academica ad annum usque 1642. cum Serenissimi Ducis atque Electoris MAXIMILIANI I. decreto etiam coniugati eius muneris capaces sunt redditi. Vid. Annal. Acad. P. IV. Num. LVII.

Personis illustribus & scholaribus, si sint iuniores, Vicerectores adiunguntur: adultiores vero ipsimet Magistratum administrasse leguntur. Quales autem personæ illæ debeant esse, quæ eligi possint, diserte Statuta nostra docent, quæ tria præcipue requirunt, primo vt sit legitimo thoro natus, deinde sit Clericus, ac tertio nullam religionis regulam professus. De secundo requisito satis dictum: nisi quod, cum qui non est Clericus, in Rectorem eligitur, statim Clericus fieri debet. Atque illud ante hæc tempora a multis observatum recordor, & cuiuscunque Diocesis quisque fuerit, iure Academiæ in Diocesi Aichstadianam, quasi adoptatum transisse, & nulla dimissorii ratione aliquot prima tonsura, extra consuetum ordinandi tempus, inaugurari memini. De religionem quoque pro-

fessis dispensatum quandoque ab Academicis, & aliter institutum, annales nostri testabuntur.

Viennenses ex indultu Imperatoris D. FERDINANDI quibuscunque vxoratis ab anno 1533. fasces Academicos committunt, ita tamen, vt, cum ad censuras Ecclesiasticas procedendam est, Rector vxoratus, clericum substituat.

DE PROCESSV ET MODO ELIGENDI, ET POENA TERGIVERSANTIVM.

Quia omnis res etiam momenti minimi, nedum potestas a DEO data, a diuini numinis, & Sancti Spiritus inuocatione inchoari debet, statnere maiores, vt in ipso die Electionis ante omnia Officium de Sancto Spiritu, in Deiparæ Virginis Mariz templo Academico, celebretur, cui omnes Professores, & Academici interesse debent. Quo finito ad Collegium Albertinum vnanimiter cum sceptris itur, ibique in aula magna, quæ eiusmodi tantum actui & solennibus Philosophorum disputationibus est consecrata, oratione a præteriti semestris Rectore habita, fasces Academici publice, in totius iuuentutis Studiozæ confessu, Senatoribus redduntur. Inde in loco Consistorii seu curia, posteaquam iterum inuocato numine diuino solitum iuramentum ad manus Rectoris, cedentis officio, Senatores præstiterant, electionem aggrediuntur.

Fit autem electio secundum Facultates, primo ne penes vnã tantum Facultatem Iurisdictio Scholastica, & imperium consistat, deinde vt omnes omnium Facultatum Professores, qui eligibiles sunt, eius honoris, qui summus est Academicis, fiant participes: & quia vni vel alteri Facultati continuo Rectoratus labores perferre, foret molestum. Apud maiores nostros in initio Academiz aliam eligendi rationem fuisse, ex Rectorum annalibus potest colligi. Neque enim omnium Facultatum Professores pariter & simul eligebant, quemadmodum nunc temporis fieri est consuetum, sed vnus tantum Facultatis, si quem eligibilem habebant, Collegæ: Qui si non esset, sequenti Fa-
cul-

cultati ius eligendi cedebat: Id quod contentio quatuor Collegiarum in Facultate Philosophica, anno 1487. habita, & per Illustrissimum Ducem GEORGIVM dirempta, manifesto docet. Potest tamen electus Rector oblatam repudiare dignitatem, si causæ, quas adducit, toti Vniuersitati approbentur: Sin minus, excusationi locus non est. Quod si tamen in sententia persistat, pœnam aliquot florenorum incurrit: veluti ex sequentibus patebit clarius.

DE VNIVERSITATE AC CONSILIO ACADEMICO.

Perpetuo affinitatis vinculo studiorum & literarum genera inter se sunt deuincta, adeo vt mutua locent operam, & Encyclopædiam constituent; in certas tamen a veteribus species, & Facultates distinctæ & redactæ sunt literæ, cum perspicuitatis gratia, tum, quia circa diuersas occupantur materias, vt discrimen aliquod ipsarum & dignitas internosceretur.

Quatuor igitur Facultates res ipsa, & maiorum sapientia constituit, quæ tamen omnes vnum Academicum corpus representant, cui vsum præest caput, Rector Academicus. Singulis vero Facultatibus seu Collegiis suis præest Decanus. Veruntamen aliud videtur esse Vniuersitas, aliud vero Consilium Academicum: hoc est, alii representant Vniuersitatem, alii Consilium Vniuersitatis. Vniuersitas ex quatuor Decanis & Rectore constat, quæ loco seu vrbi, vbi est fundata, perpetuo affixa est; Hoc est, Rector cum Decanis quatuor omni tempore, & pacato, & intranquillo, & pestilenti, & salubri, vel per se, vel per Vicarios suos in constituta vrbe manere cogitur. Id quod ego de Friburgensi Academia affirmare ausum, & de nostra, Annales actaque non obscure insinuant. Concilium vero ex Rectore, Decanis, cæterisque Professoribus, legitime congregatum consistit & constat, vno illo excepto, quod non omnes Philosophicæ Facultatis Professores ad Consilium Vniuersitatis constituendum requiruntur. Quia enim ea Facultas pa-

tet latissime, adeo vt pluribus in ea docendo opus sit Professoribus, longe illi & numero & votis reliquas excederent Facultates: id quod speciem quandam Monarchiæ posset inferre, cum Aristocratiam in Vniuersitatibus esse oporteat. Statutis igitur cautum est, vt ex omni Professorum artium numero, tantum Decanus cum tribus senioribus eiusdem Collegii Professoribus, Consilio Vniuersitatis intersit. Quod si vel per obitum, vel discessum vnus locus in Consilio vacat, alius ex Professoribus artificis substituitur, sed ita tamen, vt semper senior iuniorem iure antecedit.

* Obseruatum hoc est etiam post Rotmari tempora, cum soli Patres Societatis Iesv. Facultatem philosophicam constiterent. Hodie, dum hæc scribo, sex omnino numerantur dictæ Facultatis Professores, qui omnes sunt Consilii Vniuersitatis.

DE SINGVLARVM FACVLTATVM DECANIS AC SENATV..

Negotia, quæ in Academiis tractanda incident, partim ad totam Vniuersitatem spectant, partim singularum sunt Facultatum. Constituuntur autem Facultatum Collegia ex suis Professoribus, quibus Decanus in negotiis Facultatem concernentibus, non aliter, atque Rector in Academicis præsidet, vota deliberantium colligit, & secundum pluralitatem decedit. Collegia autem singula ex tribus ad minimum Professoribus constituuntur. Quod si pauciores sint, quia duo Collegium non faciunt, licet examinandi, tamen solenniter promouendi potestatem non habent, adeo, vt acciri & adscisci tertium sit necesse.

Singulæ autem Facultates sua tractant negotia, nec licet superiori Facultati, imo ne Rectori quidem in consultationem inferioris, & e contra, sese immiscere, nedum tractationem perturbare: sed libera cuius Facultati, ipsis Academiæ statutis præcipientibus, in suis negotiis agendi, deliberandi, & decidendi, nemine obstante, potestas relinquenda est, modo nihil in alterius Facultatis, nedum Vniuersitatis præiudicium & detrimentum tractetur, concludaturque. Eligitur Decanus

ex

ex Facultatum singularum Professoribus & Senatoribus, & quidem ordine seruato, nihil omnino obstante, nisi quod, si ex ea Facultate Rectorem eligi contingat, is Decanatus officio fungi non possit.

Aliter tamen in Facultate artistica se res habet. Nam licet præter quatuor seniores, qui etiam Consilio Vniuersitatis interfunt, reliqui Professores, atque etiam omnes Magistri alii Vniuersitati & Facultati incorporati sint iuxta prima Statuta; iuxta recentiora vero tantum duo ex Professoribus, exclusis reliquis & Professoribus & Magistris, ad Consilium Facultatis aduocari possint, seniores tamen quatuor tantum in Decanos sunt eligibiles. Electio vero Decanorum diuersis quidem sit temporibus, proxime tamen electionem Rectoris subsequi debet.

DE CVLTV DIVINO ET RECTORIS DEDV-
CTIONE SINGVLORVMQVE DECANORVM ET
FACVLTVM FESTIS.

Quia maiores nostri & re ipsa, & diuina scriptura edocti, nihil pietate esse præstantius, & ad rerum incolumitatem conducibilis, cultum diuinum neququam negligendum esse censerunt. Voluerunt igitur solenniora, magnificentioraque per totum annum festa, solennius etiam, magnificentius, & maiori cum reuerentia & conuentu peragi. Itaque Rectorem Scholæ, in eiusmodi festis, a toto Senatu Academico, cætuque Scholastico in templum cum sceptris deducendum, & domum eadem solennitate reducendum, constituerunt.

Festa autem sunt: *Natiuitas Domini, Resurrectio Christi, Pentecoste, Assumptio beatae Mariæ Virginis, & Festum Omnium Sanctorum.* His annumeratur Festum Corporis Christi, & Purificationis D. Mariæ Virginis, in quibus in circuitu Ecclesiæ Rectorem tota Vniuersitas, sine tamen deductione & sceptris, comitari & subsequi debet, & in Festo Purificationis ardentis singuli gestent faces.

* Hodie abrogatæ sunt deductiones omnes: In Festo tamen Immaculatæ Conceptionis B. V. M. quamdam illarum speciem videre est: cum post emissam Professionem Fidei ex ædibus Vniuersitatis ad Templum academicum Rector cum Professoribus publice ac solemniter ascendunt. Sed hoc de Festo infra in Annalibus ad an. 1653. plura.

Quin etiam singulis Facultatibus sui sunt Patroni, & sua Festa solennia, quæ eius Facultatis Decanus, Professores & auditores pie, deuote & honorifice celebrant, adiunctis & reliquarum Facultatum, honoris & amicitie ergo, Professoribus.

Theologorum patronus est *S. Iohannes ante portam Latinam*, & 4. *Doctores Ecclesie*: Iuris Consultorum *Iuo*: Medicorum *Cosmas* & *Damianus*: Philosophorum denique *S. Cuthbertus*. Philosophi suum Festum in vespertinis precibus oratione de laudibus Patronæ exornant: id quod etiam in Vesperis Natalibus fieri a Theologis solet.

* Omissa hodie celebritate Christi natalitia Theologi, his tamen in anno, sacras eiusmodi Orationes instituunt; in Festis scilicet *S. Iohannis ante Portam Latinam*, & *Immaculatæ Conceptionis B. V. M.* Quo honoris genere etiam Iurisconsulti suum *D. Isonem* prosequuntur.

Solus tamen Decanus Philosophorum ab eius Facultatis Professoribus, auditoribus & subditis, cum sceptris ad Officium deducitur reduciturque; aliarum non item Facultatum Decani. Quod ideo fieri arbitramur (liceat enim & mihi meas merces vendere) primo quod latissime pateat; deinde quod inter omnes Facultates primo iuuenta doceri cœperit: denique quod reliquarum Facultatum sit Fundamentum, & basis, vt sine eius cognitione superiores scientiæ suos fines tueri minime possint, eique proinde plurimum, tanquam fideli matri debeant.

* Gaudet eadem Facultas Artium iam inde a primordio Academice etiam hæc prærogativa, vt habeat proprium sceptrum, apud Decanum Facultatis antehac asseruari solitum, quod in deductionibus publicis, vna cum sceptro Vniuersitatis, Rectori præferatur. Horum ac similium priuilegiorum suspicor aliam subesse rationem, quam quæ a Rotmario supra allata est: Fortasse ceteris Facultatibus prior est atque antiquior Artistica; ita vt iam ante publicatam Vniuersitatem Collegium quoddam liberalium Artium hic exstiterit. Inuenio certe anno 1472. Magistros Artium & magno numero hic adfuisse, & iam tum in geminas sectas diuisos, *Reales* scilicet atque *Modernos*; atque inde autumo, non tum primum simul omnes aduolasse, sed iam ante collectos hic fuisse.

DE BURSIS.

Quoniam Academia Ingolstadiensis tota penitus ad formam & statum Academiz Viennensis constituta est, indeque & Statuta sua, & immunitates, priuilegiaque petiuit, adeo vt non immerito filia eiusdem dicatur, prioresque Viennæ concedat, Bursarum quoque vsum inde transumpfit, quæ in hunc vsque diem in Viennensi & Friburgensi Academia, magna cum Studioforum commoditate & fructu retinentur.

Cæterum Bursas non alia de causa, quam propter commodiorem viuendi rationem, institutas arbitror, primo, vt minoribus expensis Studiosa iuuentus viueret; deinde vt sub disciplina coercita minus exorbitaret; denique vt quia continuus exercendi sese occasio foret, & tempus & sumptus melius locaret. Atque eam profecto etiamnum apud Friburgenses non alia de ratione consuetudinem obseruari nouimus, vt quicumque aliquem in Philosophicis Studiis gradum sperant, affectantque, vel in Bursis, vel sub aliquo præceptore, viuendum iis sit, aut si cui forte est alia sustentationis commoditas, id consensu Decani faciat. Maioris enim apud ciues plerumque viuitur, & amplior ibi est exorbitandi commessandique occasio.

- Erant igitur Bursæ academiæ genus quoddam conuictuum publicorum, seu Collegiorum; habebantque sub directione Artificis Facultatis suæ Statuta, suum Rectorem (Comentorem Bursæ tum vocabant) suumque Procuratorem siue Oeconomum &c.

Quantum vero hominum sermone & indicîis quibuscunque consequi possumus, Bursæ apud Ingolstadienses N. 7. erant, quibus singuli Comentores, seu Regentes præerant: *Bursa Draconis, Solis, Angelica, Rosarum, Liliorum, Aquilæ, & Parisiensis.* Quæ posterioribus temporibus in priuatas ædes conuersæ in ciuiam potestatem & possessionem, per emptionis modum deuenierunt.

- Acta Facultatis philosophicæ genuinis omnino atque synchrona non septem tantum, vt Rotmarus scripsit, sed minimum vndenas eiusmodi Bursas produunt; scilicet præter iam memoratas, Bursam *Aristotelis, Pannonis, Leonis, & Viennensem.* Bursa Aquilæ antea *Dingolstingensis* dicebatur. *Statuta Bursalia Bursa Pannonis* inter Acta mox dictæ Facultatis asseruantur, quæ, vt descripta diplomaticæ horum Annalium parti inserantur, operæ pretium fore duxi. Vid. Annal. Acad. P. IV,

Quare vero abolitæ sint, causam quidem indagare possem nullam, nisi forte eas vel propter studiosorum paucitatem, vel quod verisimilius, disciplinæ impatientiam desertas opinemur. Quo enim serior accedebat ætas, eo disciplinæ impatientiorem esse iuuentutem factam, credibile est, minusque impatientiam iugo se submisisse, & non nisi dulcem libertatem spirasse, quam aliquando apud maiores tantam in Schola nostra, non tam Superiorum, quam temporum, tumultuumque bellicorum culpa, fuisse constat, ut in damnosam cupiditatum prauissimarum licentiam & impunitatem erumperet, eoque nomine Academia Ingolstadtiana apud exteras etiam nationes male audiret.

* *Ego, circa Bursarum abolitionem, ut nihil demum Rotmariæ sententia, quæ veri simillima est, non nullam tamen causam in Collegium Ducale Georgianum reiciendam existimo; hoc enim cum & Serenissimi Fundatoris sui auctoritate & ædium amplitudine & prærogatiuis quibusdam aliis præstaret, Bursas academicas successiue omnes videtur quasi exhaustisse.*

Erant autem Bursæ non minus atque tota Vniuersitas, & Artium Facultas ac reliqua Collegia omnia sanis statutis & viuendi regibus, privilegiisque constitutæ ac donatæ, quæ etiam non apud Facultatem artificiam licet reperire. Statuta nihil nisi utilitatem Bursalium, eorumque Studia & mores spectabant, quorum alia ad Bursales, alia ad ipsos conuentores pertinebant.

* DE ADMINISTRATIONE REDDITVVM VNIVERSITATIS.

A primordio Vniuersitatis administratio reddituum penes ipsam Academiam erat; scilicet ex senioribus Professoribus quidam, per vices Facultatum, titulo Camerarii Vniuersitatis, eiusdem œconomiam curabat, & accepti expensique rationes Senatui academico proponebat, adhibita Vice-Camerarii opera. Hodie bona Vniuersitatis per Granarium, ut vocant, administrantur, qui rationes annuas ad Cameraam Electoralem Monachium referre debet, Senatui tamen academico prius exhibitas. Vid. Annal. Acad. P. IV. Num. LXXXIX.

**A N N A L E S
ACADEMIAE INGOLSTADIENSIS.**

**S E C V L V M I.
ANNO DOMINI M CCCC LXXII.**

**A.
1472.**

Fundata Academia Ingolstadiensi, nondum tamen solenniter, ut arbitror, publicata, inaugurataque, posteaquam fama iam de ea increbuisse, iustusque Studiosorum confluxisset ad nouum hunc literarum mercatum numerus, ne acephalos esset Vniuersitas, Vicerektor Scholæ ab ipso fundatore Illustrissimo Principe LVDOVICO 17. die Martii est constitutus WILHELMVS de WERDENA Artium & Decretorum Doctor, & Iuris Canonici in Decretalibus Professor Ordinarius.

* Verum nomen est, *Wilhelmus Kyrmanus Donauwerdanus.*

Vicerektoratus eius durauit a 17. Martii vsque ad 25. diem Iulii. Fernuere tum studia, & sturnatim vel literarum amore ac desiderio, vel quod nature hominum corruptæ frequentius & quasi congenitum est, rerum & Vniuersitatis nouitate excitati aduolant viri iuuenesque. Isto igitur Vicerektoratus tempore, id est, intra decem septimanarum (*septendecim*) spacium relati sunt in album & matriculam Vniuersitatis, 489. Studiosi, iuuenes, virique, clerici pariter ac seculares.

Personæ illustiores erant: Reuerendus in Christo pater ac Dominus *Ioannes* Episcopus Hieropolitanus, SS. Theologus Professor. *Theodoricus May* Præpositus in Illmünster: quod Collegium; ut opinor, Sacerdotum sua memoria vna cum D. Arsatio Monacum, in templum D. Virginis translatum scribit Boiorum Historicus libro tertio, Fol. 291. *Carolus Fromont* Parisiensis, LL. Doctor, & in eoque iure Pontificio Professor. *Ioannes Far-*

A.

1472. *dinger* Franco Iuris vtriusque Doct. Ordinarius in iure civili Professor. *Henricus de Schmiedm*, Iuris vtriusque Doctor. *Christophorus Mendel* de Stainfels, artium & LL. Doctor, & Institutionum Professor Ordinarius. *Andreas Riederer* Medicinæ Doctor & Professor. *Vdalricus Ellenbog* de Valcirco, & *Bartholomæus Metlinger* Augustanus: & *Ioannes Trost* Medicinæ Doctores. *M. Samuel de Liechtenberg* Poëta. *Wolfgangus Feiffer* Purckhusianus, post Medicus Clarissimus, & anno 1520. Professor Medicinæ celeberrimus, cuius familiæ posteritas nunc in vno consistit pronepote apud Ingolstadienses, qui dum hæc scriberemus (an. 1580.) ducta coninge, Landshutz sibi sedem posuit. *Martius* item *Preininger* liberalium artium Magister anno eodem 25. Iunii inscriptus est, qui post Iuris sceleriter emensus pelagus, LL. Doctor creatus, & Professor Tubingæ factus est: Obiit anno 1550. dictus alio nomine *Vranus*.

Publicatio Academix facta est, anno 72. præsentibus, præter fundatorem & filium, Reuerendissimis patribus, Domino **WILHELMO** Eistetenfi, **IOANNE** Augustano, *Ioanne* Hierapolitano &c. Domino *Ioanne de Rabenstein* Apostolicæ sedis Protototario, Serenissimi Vngariæ Regis Legato, multisque aliis Prælati & diuersarum Ecclesiarum Canonici. Hoc erat in titulo de fundatione Academix prætermiffum.

- Die demum vigesima sexta Iunii, in Festo *SS. Ioannis & Pauli MM.* Beatissimo Papa **SIXTO** IV. Ecclesiam vniuersalem gubernante, & **FRIEDRICO** III. Romanum tenente Imperium Ingolstadiensis hæc Academia solennibus cerimoniis inaugurata, publicataque est a Serenissimo Principe ac Domino nostro **LYDOVICO** Bavarix Duce, Comite Palatino Rheni, eiusdem Vniuersitatis Fundatore, præsentibus, quos supra recensui, Episcopis ac Principibus &c. &c.

Notarius Academix primus *Ioannes Altenpeckh* Clericus, Diocesis Frisingensis. Idem etiam Pedellus. Nam ea officia inter se coniuncta primitus fuere, & posterior, si recte ratiocinor, recentiorque ætas vidit. Obiit anno 1503. & sepultus est apud Franciscanos in vestibulo ingressus seu portæ Monasterii.

Exclusionis pena primis statim Academix temporibus, vt statuta erat, ita in vsu haberi cepit, & recensentur sub Vicerectoratu Domini de Werdena aliquot exclusi: quo ta-
men

meū relegati tempore, incertū. Non igitur relegationis p̄nam, quod nostro sit tempore, Senatorum & Magistratus Academici duritiei, sed iustitiz, sed antiquitati & constitutioni, inueterateque consuetudini, ac proprię culpę imputent Studiosi.

EODEM ANNO M CCCC LXXII.

Rector I. CHRISTOPHORVS MENDEL *de Stetfels*, Artium ac LL. Doctor & Professor.

Inscripti, *toto hoc anno*, 794.

Nobiles: *Pancratius Imhof*, Rector Eccles. Pfaffenhof.

Ioannes de Raming, Can. Eccl. August.

Fridericus de Schaumburg, } Can. Eccl. Bamberg.

Georgius Marschall,

Ioannes de Weyrs, } Can. Eccl. Herbipol.

Philippus Vost,

Wilhelm de Grumbach, Can. Herbipol.

Henricus de Wippfeld, Can. Eichstett.

Ioannes de Seckendorf, Can. Herried.

Wippertus de Seckendorf, al. Reinhofen.

Arnold. de Seckendorf.

Christoph. de Kuringen.

Bernard. de Puch.

Professores: *Ioannes Hofmann*, Episc. Hierapolit. Suffragan. Ratisbon. SS. Theol. Prof. extraord.

Carolus Fromont, Parisiens. LL. Doct. & Prof. Ord.

Ioannes Tardinger, Franco. I. V. D. & Prof. Ord.

Andreas Rieder, Medic. Doct. & Prof. Ord.

Wolfgang Federkiel, Dorffens.

Urban. Klugbaimer, Neoburg.

Henric. Pfeilschmid, Monac.

Samuel de Liechtenberg,

Kilian. Pfeleger, Windsheim.

Ioan. Egkental, Zusenalt.

Ioan. Zolbopf, Kemnat.

Magistri Artium.

A.
1472.

Rector primus electus est in multorum illustrium, nobilium & Prælatorum presentia, *die 25. Julii*; prerogatusque est eius Rectoratus vsque ad 24. diem Aprilis, anni 1473.

Personæ illustriores (*ex inscriptis sub hoc Rectoratu, præter supra descriptos Nobiles*) erant *F. Lucas (Prann)* Ordinis Prædicatorum. *F. Georgius Prenner* Augustanus, SS. Theologiæ Lector. *F. Petrus Schwarz* de Cardano, Ordinis Prædicatorum, SS. Theologiæ Baccalaureus formatus. *Ioannes Eisner* Olmucensis, Decretorum Doctor. *Wilhelmus de Werdens* Doctor Decretorum.

GVILIELMVS a Reichenau, Episcopus Aichstadianus, primus Academiæ Cancellarius. Fuit Imperatoribus Domino **FRIEDERICO & DIUO MAXIMILIANO** propter insignes suas virtutes ac eloquentiam charissimus.

* De Cancellariis Academiæ plura legere est Tom. I. Acad. Ingolstadt. Parte II. pag. 27.

Pro dignitate graduum, titulorum & honorum scholarum, Academiarum Fundatores plerumque personas Ecclesiasticas, & quidem Principes viros, aut æquales Principibus in scholarum Cancellarios elegerunt. Et quanquam aliqua in Scholarum Iurisdictio penes Ordinarios consistit, non tamen idem in omni Academia Cancellarii munere fungitur, veluti in Archigymnasio Friburgensi licet cernere: Constantiensis enim Episcopus eiusdem loci est Ordinarius & supremus Academiæ Iudex, ad quem a Consistorio Academico datur appellatio: Basiliensis vero eiusdem scholæ Cancellarius. Propinquitate vero loci, ut opinor, aut quibuscumque aliis causis motus Sereniss. Boiorum Dux **LVDOVICVS**, cognomento *Dives*, & verus Academiæ Fundator, eundem nobis Cancellarium esse voluit, facileque cum a summo Pontifice, tum etiam Imperatore & Episcopo Aichstadiano impetrauit, qui loci esset Ordinarius; ita tamen, ut & criminalibus & ciuilibus causis determinatio penes Academicos remaneret.

Procancellarius primus *Carolus Fromont*, Parisiensis, LL. Doctor & Professor. Dignitatem Procancellariatus testatur inscriptio monumenti eiusdem.

Inter cæteros insigniores viros, qui primi nomen suum Academiæ dederunt, numeratur etiam Reuerendus in Christo

Pa-

A.
1472.

Pater ac Dominus, *Ioannes* Episcopus Hieropolitanus, & Suffraganeus Ratisponensis S. Theologiæ Doctor. Accesserat ad Academiam non tam ut profiteretur, quam ut erectioni & solenni Academix Ingolstadianæ publicationi Reuerendissimi sui Episcopi, ut arbitror, nomine interesset. Verum cum adhuc Doctores Theologi suppeterent nulli, nec dum Adorfus insignia Doctoralia recepisset, illustrissimus Princeps LVDOVICVS, autoritate tanti viri motus, eum ad temporis aliquantulum Theologiæ Professorem & Facultatis eiusdem Decanum constituit.

- * Ad Collegium Facultatis Medicinarum legitime constituendum conuenire Iunio mense *Ioannes Trost* Serenissimi Fundatoris nostri Archia-ter, *Vdalricus Ellbogen* Capituli Augustani Medicus, & *Andreas Rieder* constitutus Medicinæ Professor ordinarius, omnes Artium ac Medicinæ Doctores, coram Notario publico & testibus, ad id specialiter vocatis, honorabilibus scilicet & discretis viris, Magistro *Ioanne Tolhoff*, Collegiatio ducalis Collegii, Domino *Ortolfo Kalb* Presbytero, *Henrico Nestl* & *Augustino Schudmayr* AA. LL. Baccalaureis; ac Decanum Facultatis eodem tempore elegerunt *Andream Rieder* ordinarium, quem dixi, Medicinæ Professorem. Eodem adhuc anno considerunt Statuta Facultatis, a Serenissimo Fundatore confirmata.
- * Facultas artistica mox a fundata Academia numero potius Professorum quam inopia videtur laborasse. Ipso hoc anno *duplicis via Magistrorum* adfuisse reperio, *antiquæ ac modernæ*; id est geminam Philosophorum sectam, *Realium ac Nominalium*. Inter viæ modernæ Magistros Decanatum gesserunt *Urbanus Klughaimer* & *Henricus Pfeilschmid*; qui binas habuere promotiones Baccalaureorum; vnam ad D. Michaelis, alteram ad D. Lucæ; quibus octonos creauerunt Baccalauros; edideruntque varia decreta Facultatem concernentia, vt de ordine Baccalaureorum in publicis actibus, de *taxa* in inscriptione persolanda; de libris lectionum, &c. quæ omnia in actis eiusdem Facultatis reperire est. Statuta Facultatis anno primum 1472. sunt condita, quod codex autographus testatur.

ANNO DOMINI M CCCC LXXIII.

A.
1473.

Rector II. IOANNES TOLHOFF *de Khenraten*, Artium Magister: electus ex artistica, vt vocant, Facultate.

Rector III. R. D. IOANNES DE ADORF, Artium & S. Theologiæ Doctor & apud D. Virginem Parochus: quando sit inscriptus, non reperi.

In-

A.

1473. Inscripti hoc anno, 321.Nobiles *Ioannes Grass*, Can. & Plebanus in Illmünster.*Ioannes Schott*, Can. Herbipol.*Erasmus Seyboldsdorfer* de Seyboldsdorf.*Georg. de Schaumberg*, Can. Bamberg.*Ioannes de Schaumberg*.*Wolfgang. de Babenbbsen*.*Stigismund. Gumpenberger* de Pöttmes.*Martin. Fraunhofer* de Fraunhofen.Nou. Prof. *Ioannes Hebrer* Bambergenf. Artium & Theol. Doct. ac Prof.*F. Lucas Fraun*; Ordin. Præd. Prior Augustanus, SS. Theol. Doct. ac Prof.*Ioannes Permetter*, Adorfenf. SS. Theol. Doct. ac Prof. Ord.*Ioannes Mainberger*, Iur. Can. Doct. & Prof.*Nicolaus de Ratisbona*, Medic. Doct. & Prof.Nou. Doct. *Ioannes Permetter*, Adorfenf. &c. *Ibeol*.

* Quæ hoc & sequentibus annis de Professoribus Theologiæ Annalibus Rotmariensis addita leguntur, ex Acad. Ingolst. Tomo I. descripta, atque suis quæque locis ordine Chronologico inserta sunt.

Ioannes ab *Adorf* cognomentum sortitus a loco, vade oriundus erat, alioquin dictus cognomine *Permeter*, operam dedit cum humanioribus literis & Philosophiæ, tum etiam Sacræ Theologiæ studio, Lipsiæ Misnensium, ibidemque & Magisterii insignia in artibus liberalibus, & in Theologia Baccalaureatum formatum circa annum, nisi me computatio fallat, 1469. est consecutus. Deinde anno Domini 1472. Serenissimi Principis *LYDOVICI*, Ducis Bavariz, &c. ad recens a sua Sereniss. Celsitudine institutam Academiam, literis enocatus, Ingolstadtum venit. Anno Domini 1473. præmissis omnibus iis, quæ ad insignia Magistralia seu Doctoralia in Theologia petenda, recipiendaque requiruntur, cum iam ultra quartum annum S. Theologiæ Baccalaureus fuisset & quidem formatus, secunda feria post festum Purificationis Mariæ Licentiæ gradum in templo Beatræ Mariæ Virginis recepit, eodemque die Vesperas celebravit;

Die

A.
1473.

Die vero 9. Februarii Doctoralia insignia in eodem templo est consecutus, Promotore *Ioanne* Episcopo Hieropolitano & Suffraganeo Ratisponensi; qui die 4. Febr. cum iam iam promouendus esset Dominus *Ioannes ab Adorf*, primus Facultatem constituit, & recepti sunt ad Consilium Facultatis Theologicæ, 4. quidem die Febr. *Ioannes Hebrer* Babenpergensis, artium & Theologiæ Doctor, & die 7. Febr. Reuerendus Pater, ac Dominus *Lucas Prann* Doctor Theologus, Ordinis Prædicatorum, & Monasterii Augustani Prior, ex quibus ille 3. die, hic vero sexto Februarii ad Scholam accesserant.

* Scilicet vt supremus Doctoris gradus *Adorfio* rite ac legitime conferri posset, necessarium omnino fuit duos saltem Doctores Theologos vnde vnde aduocare, qui cum *Ioanne Hofmanno* Collegium Theologicum constituerent.

Illustrissimus Princeps *LYDOVICVS*, felix, vt opinor, ominus ergo magnificum propriis expensis prandium exhibuit, adiunctis suæ Illustrissimæ Cels. tubicinibus, vt cum maiore solennitate actus ille Doctoralis perageretur.

Primus hic fuit *Adorfus*, cui insignia Doctoralia conferri vidit Academia; primus item Theologiæ Professor Ordinarius. Quanquam enim ante eum Reuerendus Dominus *Ioannes Hofmannus* &c. Theologiam per aliquod tempus (a prima credo intitulatione, id est mense Martio, anni 472. vsque ad annum 74.) docuerat, Facultatem constituerat, & vices Decani gesserat, Ordinarius tamen Professor non fuit, sed ab Illustrissimo Principe constitutus, donec suæ Academiæ de alio, pluribusve Theologis Doctoribus & Professoribus Serenissima eius Cels. prospiceret.

Eodem tempore præsentatus fuit idem *Adorfus* ab Illustrissimo Principe *LYDOVICO* ad Parochiam D. Mariæ Virginis, & ab Episcopo Aichstadiano confirmatus; post erectam Academiam Parochus apud D. Virginem primus, a fundatione vero Parochiæ quintus. In administratione eiusdem obiit, id quod ad nostra vsque tempora post *Adorfium* contigit nulli. Salubris enim est eius Parochiæ aër, adeo vt pauci in ea commoriantur, resignent fere omnes, multorum vero eadem Suffraganeorum mater.

A.
1473.

Eo ipso tempore Reuerendus Dominus *Ioannes* cum suis Collegis modo ad Facultatis Consilium ascitis, Statuta pro Candidatis cuiuscunque gradus in Theologia condidit; & decima Februarii *Ioannes ab Adorf* primo Facultatis Theologicæ Decanus est constitutus, præfuitque solus, tum Cathedræ Theologicæ, tum etiam Decanatus officio, Episcopo Hieropolitano, exterritisque, qui tum in Facultate Theologica erant, alio discedentibus. Lectionem primam fecit die 22. Februarii, qui Cathedræ D. Petri erat sacer, & Euangelium D. Ioannis auspiciatus est, cum paucis diebus ante, d. 17. sc. Febr. publice in aula Collegii disputasset. De *Adorfo* plura dicemus anno 1505.

* Inter Magistros Artium occurrunt hoc iterum anno duo eiusdem Facultatis Decani, *Ioannes Eckentalerus* & *Wolfgangus Federkielius*, sub quibus septuaginta & octo Baccalauri quaternis in promotionibus creati sunt. Varia item in bonum Facultatis sunt conclusa; inter quæ illud præcipuum, quod receptum ad gremium Facultatis, etsi non item ad consilium, habeat potestatem legendi, disputandi, &c. ita tamen, vt Decano in omnibus, quæ ad Facultatem spectant, obediat.

* De *Ioanne Mainbergero*, *Nicolao de Ratisbona*, & *Ioanne de Sindelfingen* paulo inferius fiet mentio.

A.
1474.

ANNO DOMINI M CCCC LXXIV.

Rektor IV. IOANNES MAINBERGER, Iur. Can. Prof.
Inscripti 220.

Nobiles, *Wilhelmus Fraunhofer* de Fraunhofen &c.

Ioannes Paulsdorfer, iun.

Georg. Paulsdorfer, Can. Ratisbon.

Wolfgang. Schönstainer de Schönstain.

Michael de Seckendorf, al. *Rinbofer*, in Pucklingen.

Leonardus,

Heimicus,

Erbardus,

} de Egloffstein, fratres.

Nov. Prof. *Wilhelmus Fraunhofer* de Fraunhofen, Doct. LL. & Inst. Prof. Ord.

Ioan:

A
1474.

Ioannes Mainberger, artium & Iuris Pontificii Doctor, & in nouis Iuribus Pontificiis Ordinarius (libet enim vetustis appellationibus vti) anno eodem, die 18. Octobris iterum electus est Rector V.; idque ex dispositione Illustrissimi Principis **LYDVICI** Fundatoris, & consensu Academicorum.

Personæ illustriores, ex inscriptis hoc anno, erant *Wilhelmus Fraunhofer* de Fraunhofen, Doctor LL. & Institutionum Professor Ordinarius. Hunc eo lubentius refero, vt intelligat nostra ætas, quam apud veteres nobilitas nec gradus titulosque scholasticos spreuit, nec in Professorum numero recenserit erubuit: sed res, proh dolor, nunc longe sese aliter habet. Item *Ioannes (Widmann) de Sindelfingen*, Medicinæ & Chirurgiæ Doctor; *Ioannes de Baireut* Medicinarum Doctor,

* & Sereniss. Ducis **LYDVICI** Physicus iuratus;

Magnus Ayrnschmalz Weilhaimensis, qui anno 1486. die 18. Oct. creatus Rector Vniuersitatis, & post Illustrissimi Principis **GVLIELMI** Ducis Boiorum Physicus est factus; *Georgius Zingel* ex Schlierstat, artium & SS. Theologiæ Doctor; *Michael Lochmaier* Decretorum Licentiatus, & SS. Theologiæ Baccalaureus.

Anno eodem & die quinto Decembris, obiit eximius vir *M. Georgius Burinus*, primus Burzæ Draconis conuentor. Sepultus, vt opinor, apud diuam Virginem, iuxta aut intra Sacellum Fullonum. Inscriptionem habet in lapide, qui ante altare iacet.

* Ex Actis Facultatis Artium sub Decanatu *M. Ioannis Kraus* de Erlbach, ad diem 3. Iun. h. a. memorandum venit conclusum de feriis academicis, quod sequentis est tenoris ac styli: *Placuit Magistris vtriusque vie observari vacationes a lectionibus infra scriptas:*

A Sabbato ante palmarum ad crastinum octavarum Pasce.

A Sabbato ante Pentecostes ad crastinum octavarum.

Ab octauis Petri & Pauli Apostolorum ad octauas sancti Laurentii inclusus vt non disputetur ordinarie sed extraordinarie possunt tamen Magistri legere sed non tenentur neque regenciam amittunt.

A vigilia S. Thome Apostoli vsque ad crastinum Epiphaniæ.

Placuit etiam haberi festa chori quibus ante prandium actus scolastici fieri non debent videlicet in diebus Marci Luca Euang. Gregorii Augustini Ambrosii Hieronimi quatuor Ecclesie Doctorum, Dorothee, Barbare & undecim milium Virginum specialium patronarum.

A.
1475.

ANNO DOMINI M CCCC LXXV.

Rektor VI. NICOLAVS DE RATISBONA, Artium & Medicinæ
Doct̃or & Professor.

Rektor VII. WOLFGANGVS FEDERKIEL de Dorfen, Artium Ma-
gister, & SS. Theologiæ Baccalaureus Formatus.

Inscripti 176.

Nobiles , *Christophorus de Hayn.*
Mattheus Marschall de Biberbach, post Can. August.
Albertus de Bibrach.
Wilhelm. de Eyb.
Gabriel de Eyb, Can. Eichstett.
Henricus Nothast, Can. Spirens.

Nou. Prof. *Georg. Zingel, Schlierstad. SS. Theol. Doct̃. & Prof.*
Wolfgangus Veter Hertzoburg. I. V. Doct̃. & Prof.

Nou. Doct̃. *Ioannes Schiltel, Landishut. Fr. Ord. S. Dom. Ex Theol.*

Hoc ipso anno sub *Nicolao de Ratisbona* Rectore, die 16. Iunii supremum diem clausit vir clarissimus, ac Dominus *Ioannes Mainberger*, Artium & Canonum Doct̃or, & Professor, vnus ex primis Academix Professoribus, atque ob id vnum, si cætera desint, æterna memoria & laude dignus, quique secundo Rectoratum administravit. Sepultus est apud D. Virginem in Sacello D. Leonardi cum duplici monumento; vno marmoreo, quod parieti affixum est; altero lapideo, quod humi iacens æream habet, cum insignibus gentilitiis, superscriptionem:

* *Anno Domini MCCCCLXXV. die XVI. mensis Iunii obiit venerabilis Presbiter ac clarissimus artium & Iuris Pontificii Doct̃or Iohannes Mainberger, huius alme Vniuersitatis Lector ordinarius.*

Inter inscriptos Personæ illustriores erant Nobilis *Gabriel de Eyb*, qui annis posterioribus (an. 1496.) Episcopus Aichstadius est factus; *Wolfgangus Veter* de Hertzoburgo Iuris vtriusque Doct̃or & Professor, de cuius obitu vide annum 78. *Ioannes Schwarz* de Cardana SS. Theologiæ Doct̃or; *Ioannes Schwaiger* Ingolstadiensis, Medicinæ Doct̃or & vrbs Physicus.

Ioanni ab Adorf, Doct̃ori Theologo & Professori & in docendi munere & Facultatis Consilio ab anno 1475. vsque ad annum

num 1505. quo obiit *Adolfus*, vnicus fuit collega Dominus *Georgius Zingel* ex Schlierstat, artium & Theologiæ Doctor. A.
1475.

Pedellus quartus *Ioannes Stets* de Hilpoltstain. Extat eius Epitaphium marmoris exiguo insculptum, quod apud Franciscanos in vestibulo portæ iacet. Obiit anno Domini 1505.

* Fallitur *Rotmarus*, cum scribit hoc anno condita & approbata fuisse Statuta artificis Facultatis; cum codex autographus Statutorum manifeste annum 1478. prodat. Illud verum, specialia quædam statuta hoc iterum anno a dicta Facultate fuisse edita, inter quæ illud; *ne quis Magistrorum petat recipi ad consilium Facultatis, nisi quatuor annos in Magisterio compleuerit, legerit in artibus per biennium, & tam ordinarie quam extraordinarie dispauerit sufficienter.*

ANNO DOMINI M CCCC LXXVI.

A.
1476.

Rektor IX. *KHILIANVS PFLVGER* ex Windsheim, artium & SS. Theologiæ Doctor.

Rektor IX. *CHRISTOPHORVS MENDEL*, de Steinfels, artium & LL. Doctor & Professor, Rect. II.

Inscripti 134.

Nobiles, *Ioannes de Gumpenberg.*

Vdalricus de Scheebingen, Can. Mogunt.

Vitus Lerchenfelder, de Straubing.

Christoph. Preysinger de Kopsberg.

Antonius de Rottenhan.

Casparus de Eyb, Can. Bamberg. & Eichstad.

Nou. Prof. *Erhardus Ventimontanus*, Medic. Doct. & Prof. Ord.

Nou. Doct. *Kilian. Pstüger*, Winshemiens. Ex Theol.

M. *Ioannes Currisicis*, Landsbergenf. Ex Medic.

Inter inscriptos I. *Erhardus Ventimontanus* Medicinarum Doctor & Professor Ordinarius,

* pro more illorum temporum, cum scilicet ex latio, græciane nomina accerfebantur, *Aeolides* etiam dicebatur, vero nomine *Windsbergerus*.

II. *Ioannes Vischpacher*, artium & LL. Doctor.

* *Ioannes Currisicis*, patria Landsbergenfis, *Wagner*, ni fallor, dictus, primus ex Medicina Doctor creatus est die tertia Aprilis.

A.
1476.

Die quinto Nouembris rebus humanis valedixit clarissimus vir ac Dominus *Carolus Fromont* Parisiensis, LL. Doctor & Professor, & Academiz Procancellarius primus. Sepultus ad D. Virginem, in Saeello diuz Virginis cum tabula picta, parieti affixa, & lapide humi iacente. In eius locum subrogatus Reuerendus Pater, ac Dominus *Georgius Zingel* ex Schlierstat, Theologiz Doctor & Professor, & Canonicus Aichstadianus, de quo in sequentibus plura.

A.
1477.

ANNO DOMINI M CCCC LXXVII.

Rector X. M. CASPARVS PISTORIUS, Ingolstadiensis, SS. Theologiz Baccalaureus Formatus.

Rector XI. GEORGIUS ZINGEL de Schlierstat, artium & SS. Theologiz Doctor, Canonicus Ecclesiz Aichstadiane & Academiz Vicecancellarius.

Inscripti 253.

Nobiles, *Theodoricus de Bibrach*, Can. Ratisbon.

Stephanus Westerkircher de Pirnbach.

Andreas Weyrs, Can. Herbipol.

Georgius Nöbafst.

Michael Prawn de Newenhaus.

Ioannes de Eyb.

Non. Doct. *Caspar Pistoris*, Ingolstad. Ex Theol.

Inter inscriptos erant Dominus I. *Casparus Tebrisch* Ingolstadianus, hospitalis domus ibidem Plebanus, & post Suffraganeus Aichstadianus. II. *Ioannes Schrenkh*, vir optimus, doctissimus, Clarissimus & fama vitæ integritatis celeberrimus, post Iuris Pontificii Doctor, & Reuerendissimi Episcopi Frisingensis Vicarius, ex cuius familia nostro quoque tempore *Ludovicus Schrenk* L. V. D. Episcopi Frisingensis Vicarium generalem in Spiritualibus agit.

ANNO DOMINI M CCCC LXXIIX.

A.
1478.

Rektor XII. GEORGIUS MAYR Decretorum Doctor, & Sancti
Mauritii apud Ingolstadienses Parochus.

Rektor XIII. NICOLAUS TINCTOR Guntzenhausenſis, SS. Theolo-
giæ Baccalaureus Formatus.

Inſcripti 177.

Nobiles, *Ioannes Camerer a Dalburg.*

Sebastian Freyberger.

Georgius
Wippertus } *de Grumbach.*

Hieronym. Haslanger de Haslangsgrent.

Nou. Prof. *Petrus Paumgartner* Wasserburgenſ. I. V. Doct. & SS.
Can. Prof.

Gabriel Paumgartner Norimberg. LL. Doct. & Prof.

Comrad. Weygand, Herbipol. Medic. Doct. & Prof.
nuper Regis Boſniæ Phyſicus.

Nou. Doct. *Ioannes Ploſs*, Vimenſ. *Ex Medic.*

Inter inſcriptos, perſonæ Illuſtiores: I. D. *Wilhelmus de*
Werdena Ordinarius in Iure Canonico. Fuit, ni fallor, in primo
Scholæ initio, Vicerektor, nec ſcio quomodo eius inſcriptio
huc translata fit.

II. Inter eos, qui e noſtra progreſſi Academia ad Episco-
pales dignitates Principatusque Germaniæ ſunt euecti, veluti
eruditione & plurimarum virtutum ornamentis primas pene ſibi
partes vendicat, ita etiam locum ſuo iure obtinebit primum
Ioannes Camerer a Dalburg, Canonicus Eccleſiarum Cathedralium
Treuirenſis, Spirenſis & Wormatienſis, & poſt Wormatienſis
Episcopus. Acceſſit noſtram Academiam die 27. Auguſti h. a.
Iure proſecto ſuo tanto Academia noſtra gloriari poteſt alum-
no. Singulare enim & illuſtre non ſux tantum familiæ, ſed to-
tius Germaniæ decus & ornamentum fuit, vtpote qui & iuris-
prudentiæ linguarumque trium cognitione, & ſumma cum in La-
tino, tum etiam Italico, Germanicoque idioma eloquentia,
tum vero prudentia & in rebus agendis induſtria æqualem ſere
ſibi nullam, ſuperiorem certe ſe neminem ſua ætate habebat.

Eue-

A.
1478. Euectus est ad Episcopatum Wormatiensem anno Domini 1483.
Reinhardo nobili a Sickingen subrogatus.

Cum ipsemet præter istorum temporum fortunam esset doctissimus, politoris etiam literaturæ, linguarum & omnium studiorum incomparabilis fuit Mæcenas, quæ tum quasi postliminio reuocata, ex tenebris eruta, a barbariei sordibus repurgata, & pene non a mortuis exfuscitata, renascebantur, & caput exerebant altius. Quam rem sane vir ille & Episcopus piissimus, doctissimus & prudentissimus omni labore, conatu & expensis liberalibus promouebat. Instituit Ladenburgi insignem & copiosissimam Bibliothecam, ex doctissimis libris & præsertim manu scriptis collectam, ex qua multi in communem Rempublicam literariam, humanitatisque Studiorum vtilitatem deprompti & in lucem typis editi.

Præceptores & amicos habuisse scribitur summos *Rhulolphum Agricolam*, latinarum & græcarum literarum per Germaniam renouatorem: Et *Reuchlinum Pforcensem* ad syluam Hagenschiefs, qui Hebraicam linguam primus in Germania docuit, variasque Comædias latinas composuit, publicauitque.

* Latius, si fallor, vox *Præceptoris* accipienda est, eo scilicet sensu, quod *Dalburgius* ex consuetudine, colloquiis, epistolis &c. doctissimorum illorum virorum proficere studuerit; id quod de *Ioanne Virdungeo* etiam & *Sebastiano Münstero*, quos in Academia Heidelbergensi nosse cæpit, intelligendum.

Charus fuit **LYDOVICO** Comiti Palatino ad Rhenum, & ab eodem in negotiis grauioribus ad intima admissus consilia, qui sapientia, eruditione, virtuteque complures alios antecellebat. Quin & illustrissimi Principis & Comitis Palatini **PHILIPPI** Orator fuit ad **INNOCENTIUM** octauum Pontificem Max. vt videre est ex opusculis *Rhulolphi Agricolæ* editis Antuerpiæ anno 1511.

Inciderunt in Episcopatus illius annos magnæ discordiæ inter Episcopum totumque Clerum & urbem Wormatiensem, & ita quidem graues, vt res ad tumultum deueniret, & plebs Wormatiensis in Clerum ac templa sæuiret, & Episcopus vna cum Clero urbem relinquere, & Ladenburgum, quod oppidum supra Haydelbergam Rhenum versus ad Neccarum est situm,

anno

A.

1478.

anno 1499. cogeretur secedere: vbi etiamnum Episcopi Wormaticenses suam curiam & sedem Episcopalem habent. Obiit Ladenburgi, vigesimo sui regiminis, a Christi vero natiuitate anno 1503. Rhodolphus Agricola obiit Haydelbergæ. Hermolaus Venerus Epitaphium eidem scripsit, quod ab Erasmo in prouerbio; *Quid Cui & Balneo*, citatur, quod tale est:

*Inuida clauserunt hoc marmore fata Rhodolphum
Agricolam, Frisii spemque decusque soli.
Scilicet hoc uno meruit Germania, laudis
Quicquid habet latium, Græcia quicquid habet.*

Excessit hoc anno e viuis, excellentissimus vir: ac Dominus Nicolaus e Ratisbona, Medicinæ Doctor & Professor, & Rector Academiæ sextus: Sepultus apud D. Virginem in Sacello D. Barbatæ, cum monumento lapideo, quod humi iacet,

* atque sequentem habet inscriptionem: *Anno Domini MCCCCLXXVIII. quinto die mensis Septembris obiit experientissimus arcium & Medicinæ Doctor Nicolaus de Ratispona huius: Medici studii. Lector ordinarius hæc sepultus.*

Anno eodem, decimo quinto Septembris (17. Decembris) excessit e viuis clarissimus vir ac Dominus Wolfgangus Keter ex Hertzoburgo, vtriusque Iuris Doctor & Professor, vnus ex primis Professoribus, ac propterea commemoratione dignus, eorum sepultus apud D. Virginem in Sacello D. Leonhardi, cum Epitaphio marmoreo, quod humi iacet.

* En ipsam inscriptionem! *A. D. 1478. XVII. mensis Decembris obiit clarissimus arcium & Iur. vtriusque Doctor Dominus Wolfgangus Keter, ex Hertzoburgo huius Vniuersitatis Lector ordinarius. Cuius anima Deo viuat.*

Circa eadem tempora obiit D. Ioannes Trost, Norymbergenfis, Medicinæ Doctor, (Serenissimi Ducis LVDOVICI Archiepiscopi.)

Hoc anno (Vid. an. 1475.) Facultas artificum pro incremento & honore Facultatis studiorumque incolumitate & subditorum vtilitate condidit statuta, eaque ab Illustrissimo Principe LVDOVICO Fundatore Academiæ approbata & confirmata, per spectabilem virum M. Georgium Hiltmansperger Salisburgensem 21. die Nouembris presentata & publicata, per Ioannem vero Altenpeckb,

1478. peckb, publicum Vniuersitatis Notarium, in rubricas digesta, publice subscripta, & instrumento corroborata. Pertinent ea cum primis ad pietatem & cultum diuinum, deinde partim ad honorem Facultatis, & Officium Decani, partim ad bonos mores & studiorum incrementum. Eodem anno Burfarum quoque statuta sunt condita. Facultatis statutis haudquaquam dissimilia; & ab iisdem relecta, approbata, publicata & confirmata.

Due tum temporis erant apud Ingolstadienses Philosophorum sectæ, vna *Realium*, altera *Modernorum* seu *Nominalium*, vt arbitror. Diuisi igitur inter se artium & Philosophiæ Magistri quotidianis digladiabantur contentionibus, mutuisque sese vexabant altercationibus, vt in apertum schisma euaderent, & vtrique suum Senatam constituerent, ex suis Decanum eligerent, propriumque & separatam haberent ararium, subtraherent denique inuicem auditores, vnde graues etiam similitudines & inimicitie inter partes enascebantur. Quæ res non parum Academicis, quam perturbabat, incommodare videbatur, & Studiosis maxime erat damnosa. Id ipsum intelligens Serenissimus & Illustrissimus Princeps LVDOVICVS, suamque Academiam, quam magnis instituerat, fundaueratque sumptibus, eiusmodi inutilibus concertationibus affligi, ægre ferens, pro sua prudentiæ mature crescenti malo putauit occurrendum. Partibus igitur suis per mandatum interpositis, primo de iactura suæ Scholæ conuocatur; deinde mandat, ne discedant a se mutuo *Reales* & *Moderni* Philosophi, sed cõcordes, neque hanc laudent vehementius; neque illam reprehendant doctrinam acerbius. Tertio ne alii aliis suos auditores fraudulenter subtrahant, adeo vt liberum sit omnibus, quos quisque velit, audire præceptores. Quarto vt eundem Senatam, idem ararium, & vnum Decanum habeant, qui & maxime idoneus, & a pluribus electus fuerit, cui libera sit in rebus agendis potestas. Item vel semel, vel bis Magistri per annum, quater vero Baccalarei, statutis temporibus creentur. Ad quorum tentamina & examina quatuor ex Facultate, qui maxime videbuntur idonei, eligantur Magistri, cuiuscunque fuerint opinionis & sectæ; qui iuxta tenorem statutorum agant decernantque. Denique vt pars vtraque lecture suam præsteatur dogma, disputetque sine inter-

interpellatione alterius. Actum Ingolstadii postridie Dominice
Reminiscere, anno 1478.

A.
1478.
1478

- Sane hæc antiquissimis artificum Facultatis monumentis plane consensu-
tanea; in quibus iterata occurrunt exempla, cum Magistri *Via me-
diorne* ab aliis sese discernent. Quis vero eam & animorum & opi-
nionum dissensionem miretur in illa Magistrorum multitudine? Certe
vnicui hoc, & qui proxime sequitur anno, quadraginta omnino Magi-
stri ad Facultatis artificum gremium sunt recepti, quorum nullus ab ha-
bendis restitutionibus, ut tum vocabant, sine lectionibus excludi po-
terat. Ecce ea res, ut speciali Facultatis concluso caneri debuerit,
ne plures quam deni auditores vni Præceptori auscultarent.

Ad cognoscendos penitus temporum illorum mores iuvat decretum
quoddam eiusdem Facultatis circa habitum Magistrorum, hic descri-
bere. *Sub Decanatu Magistri Wolfgangi Oeder anno Domini 78. muta-
tione festuali. Duodecima die mensis Septembris placuit Facultati, ut de
cetero nullus Magistrorum solo serippio incedat, sed caputio magistrali
utatur sub pena privationis omnium emolumentorum eiusdem Facultatis.
Eodem die: Placuit, ut Magistri non utantur golliriis fibulatis, aut ro-
stris calceorum indecentibus; in quo vero secus comprobabitur, si admo-
nitus non desistit, omnibus commodis atque honoribus Facultatis eiusdem
priuatur. Pro prima tamen admonitione Decano debet 2. gr. secunda qua-
tuor, pro tertia vero & ultima penam supra eodem decreto expressam.*

ANNO DOMINI M CCCC LXXIX.

A.
1479.
1479

Rektor XIV. GEORGIUS ZINGEL, &c. Rect. II.

Rektor XV. PETRVS PAVMGARTNER. Iuris vtriusque Doctor &
& Canonum Professor.

Inscripti 197.

Nobiles, Reu. Pater ac Dominus *Christophorus Ebran de Wildenberg,*
Præpositus & Archidiac. Salisburg.
Hilprandus Sawnshamer de Wisterdorf.
Henricus de Scheppach, zu Ahmarting.
Thomas Lerchenfelder ex Straubing.
Simon Marshall de Pappenbeim.

Obiit hoc anno decima octaua die Ianuarii Serenissimus
& Illustrissimus Princeps ac Dominus, Dominus LVDVICVS,
cognomento diues, pius, liberalis, studiorumque amantissimus,

A.
1479
~~1480~~

& perquam magnificus heros, Comes Palatinus Rheni, vtriusque Bauariæ Dux, & Scholæ Fundator dotatorque munificentissimus.

Ne æmulis carpendi occasionem præbeam, audiamus pauca, quæ de LVDOVICO scribat Auentinus. Natus est, inquit, anno Christi 1417. (patre HENRICO, matre MARGARETHA) sore ALBERTI Cæsaris (fuit is eius nominis Quintus Archidux Austriæ, & Imperator secundus) Burckhusii, ibique educatus sub duro & illiberali patre, vsque ad annum ætatis tricesimum, multa perpeffus penuria vestium, pecuniæ, equorum, obsequentissimus tamen parenti fuit. Suadentibus amicis, vt in Austriam ad ALBERTVM Cæsarem auunculum suum discederet; autorem vitæ mez, inquit, deseram? (pia profecto & filio vox dignissima) nec quoad mentis compos fuero, offendam. Hasta eminus, cominus gladio, saltando, disco, equitando se exercuit occulte. Et quæ ibi sequuntur. Hæc Auentinus lib. 7. fol. 832.

Mortuo Henrico, Anno Domini 1450. successit in regimine parenti avaro, vt idem loquitur Auentinus, eximie in omnes liberalitatis filius, & præter cætera, quæ in Bauaria sua, in subditorum suorum commodum & incrementum vel abrogauit, vel de nouo constituit, statim ad erigendam Academiam animum adiecit. Nec sane probabile mihi videtur, quod quidam existimant, a parente eius Serenissimæ Celsitudinis HENRICO Scholam Ingolstadianam primitus inchoatam, aut in illius erectionem tantas ab HENRICO fuisse diuitias corrasas, cum fuerit parcissimus, vt cum Auentino minime loquar, verum illud libenter damus omnibus, & res ipsa loquitur, LVDOVICVM Ducem, qua pietate, sapientia & liberalitate fuisse scribitur, pie itidem & sapienter de tantis sibi relictis opibus bene pieque & sapienter collocandis, defuncto parente cogitasse illico, nec occurrisse illi commodiorem de Ecclesia Dei, & tota Christiana Republica bene merendi occasionem, quam si publicum bonarum literarum mercatum & officinam institueret, præsertim tot iam tum quoque subinde nouis exorientibus, antiquis repullulantibus hæresum erroribus schismatibusque.

Et sane quam maxime in primis Scholæ initiis & paulo post floruit S. Theologiæ studium. Hoc vno sane Princeps ille perpetua memoria, encomiisque amplissimis, & immarcescibili in æterna patria corona dignissimus, si præterea præstitisset nihil.

Cæ-

A.

1479.

Caeteram ab eodem Auentino, vt quantum parenti ademerat, tantum videatur tribuere filio, scribitur fuisse liberalis, popularis, fortunatus, pacisque studiosissimus, & in componendis sedandisque Germaniæ tumultibus bellisque summe foelix.

Obiit (*Laudisbati*) Anno Domini 1479. die (*decimo*) octavo Ianuarii, egregium ac plane regium ac perenne suæ liberalitatis & propensissimæ in Ecclesiam Dei & religionem Catholicam bonasque literas voluntatis monumentum apud Ingolstadtenses post se relinquens.

* LVDOVICI nostri effigiem in prima Matriculæ academicæ pagina manus cœvus depinxit; cuius nos ectypon ære excusum in horum Annalium fronte exhibemus. Et vero videtur illa egregie conuenire cum imagine, quam *Ladistaus Sunthemius*, Scriptor & ipse eorum temporum æqualis, apud Cl. Oeselum Tom. II. Script. Rer. Boic. pag. 567. designauit his verbis: *Fuit LVDOVICVS amabilis atque probus Princeps & amator mulierum, & fuit pinguis & facie morpheaticus & podagraicus.*

* Vxorem habuit LVDOVICVS AMELIAM, filiam Friderici Ducis Saxonie, ex qua genuit filium vnicum GEORGIUM, non paternarum modo ditiorum, sed multo magis optimi aduersus bonas artes animi heredem; & filiam peritæ vnicam MARGARETHAM, PHILIPPO Comiti Palatino Rheni nuptam.

* Illatus Ducum Mansulæo in Cænobio beatæ vallis, vbi & iustis funebribus illi parentatum die vigesima Aprilis, missis ab Academia binis Doctoribus, qui defuncto exequias irent.

Liceat mihi aliquot fortuita diuersis temporibus perpetrata recensere diuersis in locis homicidia, non quod patrocinari homicidiis velim (nam cadat in quenquam tantum scelus?) quam vt priuilegia Studioforum demonstrarem, & simul criminalem quodque pœnam ad Vniuersitatem pertinere probem. Anno hoc ipso, Mense Ianuario, quidam Studiosus *Ioannes Hobenburger* Ambergensis, in symposio, cum ex altercatione verbali ad arma & pugnam deuentum esset, in ipsa dimicatione *Christophorum Tôbs* itidem Studiosum interfecit. Facta est rerum ipsius Scholasticarum & vestium confiscatio, & ea contenta Vniuersitas ad exclusionis pœnam non processit.

* Congregati in Concilio Facultatis Doctores ac Professores Medicinæ, *Erhardus Ventimontanus* hoc tempore Decanus, *Ioannes de Baircut*, Illustrissimus Ducis GEORGI Archiater, & *Conradus Weigant*, Medicinæ:

A.
1479.

Profeflor ordinarius, concordibus votis deficiere, vt iuxta statuta ac priuilegia Facultatis nemo Scholarium praxin medicam exerceat, vel intra urbem ipsam, vel intra illius ambitum ad sex milliaria, sub poena trium florenorum, acrio Facultatis perfoluendorum.

A.
1480.

ANNO DOMINI M CCCC LXXX.

Rektor XVI. M. PAVLVs ROLANDVs Nonoforensis, S. Theologiae Baccalaureus Formatus.

Rektor XVII. IOANNES AB ADORF &c. vt supra. Rect. II.

Inscripti, 163.

Nobiles, *Ernestus Comes ab Helfenstein*, Can. August.
Henricus de Knöring, ex Wassertruhending.
Balthasar Turner ex Pewrn.

In electione (*Rektoris aſtinalis*) *Pauli Rolandi* diuisi sunt electores in duas partes, cum *Rolando* coelectus esset ab altera parte *Michael Paterfals*, qui aequalia vota habebat. Itaque res ad Serenissimum Ducem GEORGIVM delata est, & electio *Rolandi* per eiusdem Celsitudinem ratificata.

- * Hoc vero quoniam ab hodierno electionum more alienum videtur, vbi scilicet in votorum aequalitate Rektori, nouae electionis praesidi, decisio causae competit, illud animaduertendum, a primordio fundatae Vniuersitatis non omnes omnino Professores, sed singulas potius ex ordine Facultates ad electionem noui Rektoris concurrisse. Hoc igitur anno cum ad Facultatem artificum ea dignitas esset deuoluenda, & dissentientibus inter se electoribus nullus esset electionis arbiter, illa, quam dixi, enata est controuersia, ab ipso deinceps Principe decisa.

Academiam nostram inter illustres familias

- * Solos Comites Illustrium in numero habet Rotmarus.

primo omnium illustrarunt *Comites ab Helfenstein*, iidemque *Barones in Gundelfingen*, familia apud Sueuos vt nobilissima, & quondam potentissima, atque adeo, vt principibus aequiparari potuisset, ita etiam antiquissima, vtpote quae a Comitibus Dilingensibus originem trahit; & mense quidem Iulio h. a. cum paucis annis

annis ante instituta, erecta, & solenniter publicata esset Academia, accessit Illustris Dominus *Ernestus Comes ab Helfenstein &c.* Augustanz Ecclesiz Canonicus, inter Illustres primus. Obiit idem Ingolstadii cum aliis egregiis viris, peste grassante anno 1483.

A.
1480.

ANNO DOMINI M CCCC LXXXI.

A.
1481.

Rector XIIII. GABRIEL PAVMGARTNER, LL. Doct. & Prof.
Rector XIX. WOLPHGANGVS ORDER Kehlhamensis, S. Theologie Baccalaureus Formatus, Collegiatus.

Inscripti 205. inter quos

Nobiles, *Philippus de Rosenberg*, Can. Spir. & Wormat.

Erasmus de Rosenberg, Can. Eichstad.

Ambrosius de Sevensheim.

Wilhelm. de Liechtenstern.

Ioannes de Schaunberg, Can. Bamberg.

Martin de Brennde, Can. Herbipol.

Post *Ioannem Camerer a Dalburg*,

• Qui scilicet primus e Schola nostra egressus est, episcopali dignitate paulo post ornatus,

accessit ad nostram Academiam *Philippus a Rosenberg*, Ecclesiarum Spirensis & Wormatiensis Canonicus, vna cum *Erasmio a Rosenberg*, Canonico Aichstadiano, die 1. Febr. h. a. Successit *Philippus* in Episcopatu Spirensi *Ladouico ab Helmenstadt*, cuius ex sorore nepos erat, anno 1505. (in Annal. Academ. pag. 35. b. scribit an. 1504.) Præfuit Episcopatu Nemetum magna cum laude & vtilitate. Virum egregie doctum, bonum ac frugalem œconomum fuisse Catalogus Episcoporum Spirensium a Bruschio editus testatur. Nam præterquam quod in Academia nostra operam dedit bonis literis, in schola Ticinensi Doctoratus in vtroque iure titulum est consecutus. Nam vsque adeo non aspernabantur nobiles eo tempore gradus seu honores & titulos scholasticos, vt magno nobilitati ornamento esse crederentur; Et Academia Ingolstadiana aliquot nobiles Professores habuit;

A.
1481. bñit: ex quorum numero fuere *Oisbertus de Stolzenburg Traiecten-*
sis, Hieronimus de Croaria, Viglius Zwibemus, Fabius Arcas de Nar-
nia Romanus & quidam alii Itali, & qui etiamnum in viuis est,
Wiguleus Hand, a Lauterpach in Sultzenmols & Lendingen. Sed
hæc pareta. Scribitur idem Episcopus etiam a Bruschio & a
Muntero, Oppidum & Castrum Rottenburg, propter temporum
superiorum difficultatem Palatino Electori oppugnatum 1400.
aureorum redemisse: & sub eiusdem gubernatione montem oli-
neti longe pulcherrimum, & toti Germaniæ notissimum esse con-
structum. Obiit Vdenheimii tertia Februarii, anno 1513. Se-
pelitur Spiræ prope auunculum suum.

Erat ante *Gabrielem Paumgartner* iusto & legitimo electio-
 nis ordine electus in Rectorem *Wilhelmus de Wordena*, sed cum
 quibusdam de causis, quæ illi ad recusationem satis videban-
 tur iustæ, adductis, dignitatem eam & officium Rectorale nol-
 let acceptare, processum est ulterius; ad ordinariam scilicet
 Domini *Paumgartneri* electionem. Interim tamen Dominus *Wil-*
helmus de Wordena, pœnam renuentis Rectoratum, quæ est sex
 florenorum, irremissibiliter soluendorum, cumuni totius Sena-
 tus Academici consensu & iudicio incurrisse declaratus est.

Die 23. Aprilis, *Michaël Pfragner* Ingolstadiensis Studio-
 sus, *Wolfgangum Schäbl* de Tegernbach, cum ab eo armis esset
 inuafus, ita lætali læsit vulnere, vt paucis diebus post mone-
 retur. *Pfragner* fuga sibi consuluit, veruntamen insequenti an-
 no interfecti amicis & Vniuersitati reconciliatus, ad Aca-
 demiam rediit, solutis pro pœna Vniuersitati tribus florenis,
 nec ulterius ad relegationem, intercedentibus agnatis, est
 processum.

* Eodem mense Aprili ad medicam Facultatem receptus est *Georgius*
Hiltmansperger, Artium & Medicinæ Doctor; ac præmissis conuatis
 solennitatibus eidem Facultati adscriptus.

Wolfgangus Oederus, patria Kelhemienfis, qui decima octaua
 Octobris Rectori *Baumgartnero* suffectus est, paulo post hæc tempo-
 ra ad Curiam Romanam euocatus est, ibidemque vitam posuit. Fuit
 is ex Professorum illorum numero, quos tum *Collegiatus* dixere; qui
 scilicet in Collegio veteri ex Vniuersitatis ærario pupabant. Reliqui
 enim Artium Magistri fere ex Burfis sustentabantur, quarum Recto-
 res erant; vel ex didactro, quod a Scholasticis colligebant. Fuit
Oederus, bis artificæ Facultatis Decanus, ac semel Academici Rector.

Ex

Ex toto inscriptorum numero notavit Rotmarus nescio quam ob
causam, *D. Michaslem Althaimorum*, Straubingensem, Decretorum
Licentiatum.

A.
1481.

ANNO DOMINI M CCCC LXXXII.

A.
1482.

Rektor XX. GEORGIVS ZINGEL &c. vt supra. Rect. III.

Rektor XXI. PETRVS PAVMGARTNER, &c. vt supra. Rect. II.

Inscripti 208. inter quos

Nobiles, *Warmundus Biensenauer* de Hartmansberg.

Casparus Adelmann.

Sigismundus Haymenhofen.

Carolus de Appserg, Can. Eichstett. & Ratisbon.

Non. Prof. *Ioannes Trabolth*, Plebanus in Plätling, Decretorum
Licentiatius & Professor.

Wolfgangus Peysser, Medic. Doctor & Prof. Ord.

Non. Doct. *Valdricus Brenberger*, Minorita, Theol.

Wolfgang. Peysser, Burghuſan. Medic.

- * Artium Facultas, cum multa quot annis ederet decreta, quæ & lon-
gum esset & fastidiosum omnia referre; vnum tamen, die nona Dec.
h. a. editum omittre haud possum, quod antiquissimi moris nos
admoneat, qui in nouellorum Magistrorum solennitatibus obseruaba-
tur. Sic habet: *Volumus vt magistrandi in actibus sue inceptiohis ob-
seruent pristinas solennitates, distribuunt secundum exigentiam seu quali-
tatem persona & facultatem eorundem chirothecas & cultellos decentes pro
Doctores, Decano & Temptatoribus. Pro singulis aliis Magistris non
sunt ascripti nisi ad chirothecas, non viles, sed decentes & bene valentes.*

ANNO DOMINI M CCCC LXXXIII.

A.
1483.

Rektor XXII. M. IOANNES RAMELSPACH, Frisingensis.

Rektor XXIII. IOANNES DE ADORF, &c. vt supra. Rektor III.

Inscripti 186. inter quos illustriores erant & magis conspici

Nobiles, *Wolfgangus Seckendorfer* ex Niderlambach.

Erkingerus de Rechenberg, Can. Eichstett.

H

Hic

A.
1483.

Hieronymus Schenk.

Georg. Knöringer, Præbendarius regalis Wormatiens.
& ad S. Maurit. Augustæ Can.

Nou. Prof. *Conrad. Leubner*, LL. Doctör, & Canonum Professor
matutinus.

Gisbertus de Stolzenburg Traiectensis, LL. Doctor &
Iuris ciuilibus Professor.

Ioannes Rosa Bambergensis Decretorum Doct. & Prof.

Ioannes Megersheimer, Dunkelspühlenf. Medicinæ Do-
ctor & Professor.

Nou. Doct. *M. Leonhardus Wind*, Ingolstadiens.

M. Ioan. Megersheimer, vt supra.

M. Paulus Waller.

} Medic.

Præter hos: I. *Vrbannus Leipber* Decanus Sancti Viti Fri-
singensis; II. *Ioannes Riederer* Altorffensis, artium ac Iuris Ponti-
ficii Doctör, Orator & Poëta. III. *Ioannes Rosa* a quodam In-
stitutionum Professor scribitur; ac post Cancellarius Episcopi
Ratisbonensis factus est. Eius coniunx sepulta iacet ad Diuam
Virginem, sub Organo, cum Epitaphio xreo.

Obiit Mense Maio h. a. nobilis & strenuus vir, ac Domi-
nus *Henricus* ex nobili & equestri *Knöringiorum* familia natus; se-
pultus ad D. Virginem in Sacello Trinitatis.

Relatum est in acta hoc anno, generalem fuisse Germa-
niæ pestem (quod tamen inscriptorum sat iustus numerus vix
concedit) in tribus tamen superioribus Facultatibus ad dies vs-
que Caniculares lectiones habitas; Post vna cum promotionibus
& actibus Scholasticis suspensas esse. Obierunt peste, Illustris
Comes *Ernestus ab Helfenstein*, *M. Matthias a Leisnitz*, *M. Hierony-
mus Paternoster*, *M. Henricus Schröckl*, *M. Nicolaus Teuschl*, & alii
quidam Studiosi, tum hic, tum alibi degentes.

Natus est hoc anno pridie D. Martini (monstrum horren-
dum, informe, ingens) Islebii *Martinus Lutherus*, omnis pene,
omnium seculorum, hæresis renouator.

* Scribebat hæc *Rotmarus* pro genio temporis, quo diæteriis conuictis-
que de Religione disputabatur.

AN-

ANNO DOMINI MCCCC LXXXIV.

A.
1484.

Rektor XXIV. IOANNES MÖGERSHEIMER ex Dünckelspüchel,
Medicinæ Doctor & Professor.

Rektor XXV. GEORGIUS MAYR &c. vt supra. Rektor II.

Inscripti 373. Personæ illustriores erant,

Nobiles, *Stephanus Schlick*, Baro in Weissenkirchen, Can. Ratisb.

Ioachimus Comes in Oettingen.

Leonardus a Frauenberg, Baro in Hag.

Thomas de Stein, Can. Herbipol.

Georg. de Dunsfeld in Wacherat.

Wolfgang. Schwarzensteiner de Englbürg, Can. Pataviens.

Ioan. Ratzenstainer de Tannenburg.

Hieronymus Welzer ex Inrigk.

Christoph. Wilhelm. } *Watzensorfer* de Lewprechting.

Erhardus Trugses.

Henricus de Bunaw, Dominus in Teuchern.

Henricus de Sleinitz, Abbas Kemnitz, O. S. B. Archidiaconus. Misnens.

Ioan. de Sleinitz, Can. Misnens. & an. 1518. ibid. Episcopus.

Otho de Harras, Can. Naumburg. Præpositus in Northaus.

Georg. de Schönberg.

Nou. Prof. *Iacobus de Scotis* Mantuanus, Decretorum Doctor & Comes Palat. Iuris Can. Prof. Ord.

Nou. Doct. *M. Michael Schäringer*, Wasserburgens. Medic.

Erat ante Ioannem Mögersheimerum ordinaria electione in Rectorem electus *Gisbertus de Stolzenburg* (nomen rei forte conueniens nactus) Traiectensis, verum electioni de se factæ assentire noluit; eius tamen rei causam inuenio nullam. Quare penam tergiuersationis incidisse declaratus est a Senatu, & ad electionem Mögersheimeri processum est.

* *De Mögersheimero* Reuerendissimi ac Celsissimi Principis & Episcopi Wurceburgens. Franciæ Orientalis Ducis, LAURENTII Archiatro, & Beneficii perpetui in Sacello Academico S. Cathariæ Fundatore ad annum 1516. redibit sermo.

A.
1484.

In electione Rectoris hyemali dissensio facta est inter Iuridicam & artificiam Facultatem, eoquod illa, quia superiori mutatione, vt vocant, præterita; & hæc, quod proxime Rector ex Medica Facultate fuisset electus, vt Philosophi temporari ordinique niterentur, Iurisconsulti ius prætenderent, eligendi potestatem sibi vendicabat. Res ad Illustrissimum Principem delata, & electio ad 23. vsque diem Octobris suspensa. Interim Iurisconsulti, haudquaquam sua negligentes rescriptum a Principe impetrant: cadunt miseri & pauperes illi artifiz (ita enim in scripto quodam Vniuersitatis ad Illustrissimum Principem WOLFGANGVM, GVILIELMI & LVDOVICI tutorem. anno 1509. appellantur, scilicet *die armen Artisten*, quibus nihil vnquam liberum, impuneque fuit) & practicarum ignari causa. Et Iurisconsulti in duas mutationes ius eligendi obtinent, idque in præteritionis compensationem. Ita semper fuere, sed incrementa bella, & concertationes scholastica.

* *Ioannes de Slemitz*, siue *Schleinitz* ex antiquissima apud Misnenses & Bohemos familia natus, quartus iam est ex Academia nostra alumnus, qui mitra episcopali exornatus est. Anno scilicet 1518. iam antea summus Ecclesie Misnensis ac Pragensis Præpositus, Misnensis Episcopus electus est, ob eximias virtutes, ac singularia in Ecclesiam vniuersam merita honore illo dignissimus; quippe qui Legatus in Poloniam ac Romam quoque missus, grauissima negotia cum omnium satisfactione confecit. Administrator etiam datus est Archiepiscopatu Pragensi; atque obiit anno 1548.

A.
1485.

ANNO DOMINI M CCC LXXXV.

Rector XXVI. M. GEORGIUS EISENHVET de Prefsat, S. Theologiae Baccalaureus Formatus.

Rector XXVII. IOANNES DE ADORF &c. Rect. IV.

Inscripti 285. in quibus erant

Nobiles, *Mattheus Lang* a Wellenburg, Augustanus.

Christoph. Bienzenauer de Hartmansperg.

Bernard. Iud ex Pruckberg.

Vincent. Schrenk, I. V. D. Can. August. & Frising.

Cri.

Christoph. Baro de Losenstain.

Conrad de Miltz, Can. Eccl. maj. Herbipol.

Leonard. Adeltzhofer, Can. Eccl. mai. Frising.

Ioannes Egker ex Obernpöring.

Sigismund Ernreicher, ex Monaco.

Non. Doct: *Wolfgang. Federkötzel, Dorfens. Pleban. Landish, Ibeol.*

Electionis ius (*in mutatione æstivali Rectoris*) ex rescripto Illustrissimi Principis GEORGH penes Facultatem Iuridicam tunc erat; sed pacis & mutæ benevolentæ conferundæ ergo, cessere Facultati Philosophicæ Iurisconsulti;

* atque sic pulcherrimæ vñ sunt triumpho, quem anno proxime elapso ab Artificis retulerant.

Ditissimi, vt vulgo haberi censeri que solet, Archiepiscopus Salisburgensis Præules tres, eo quo sibi in Archiepiscopatus gubernatione successerunt ordine, Academiam nostram illustrarunt, scilicet *Mattheus Lang* Augustanus, ERNESTVS Dux Bavariz, & *Michael a Khienburg*, Tauriscus. Nunc priori loco, vti tempore fuit prior, de *Mattheo Lang* sermonem instituemus. Langiorum familia ex Suenia est oriunda, & cognomentum habet a *Wellenburg*, quod est arx & ditio non ita procul ab Augusta Viandelicorum ultra flumen Werdam. Præclara fuit, & tum pecuniis, tum possessionibus ac prædiis, quæ non tantum in Suenia, sed longe augustiora in Archiepiscopatu Salisburgensi habebat, perquam diues & opulenta, sed anno superiori, mortuo *Marco* ultimo in ea familia, penitus intercidit. Cæterum *Mattheus Lang* magnificus fuisse heres dicitur, vir singularis prudentiæ, animi excelsi, ingenii rotundi, in rebus agendis dexterrimus, ac proinde & summo Pontifici IULIO secundo, & augustissimo Imperatori MAXIMILIANO primo, rebus sæliciter domi, forisque gestis præclaro, & nepoti eius CAROLO quinto, vere magno charissimus. Pontifex Romanus anno Domini 1513. Episcopum Garcensem & Cardinalem tituli S. Angeli eum creavit. Præpositum eundem Ecclesiæ Augustanz fuisse, testantur primo insignia eius lapidi incisa, & domui Præposituræ apud Augustanos affixa: deinde ibidem Sacellum perquam augustum, ab eodem constructum, vbi reconditorium seu sepultura est

A.
1485. *Langiorum*, quo etiam ultimus eius familiae *Langius* ex alpi-
 bus vsque est auetus & terræ ibidem mandatus. Quin & Carthagi-
 nenfem Hispaniarum Episcopatum fuerat vel summi Pontificis,
 vel quod verifimilius, CAROLI quinti beneficio consecutus, quem
 tamen nec possedit vnquam, nec vllos inde percepit redditus.
 Diuus Imperator MAXIMILIANVS, & frequenter ipsius opera,
 & quidem in grauissimis negotiis est vsus, & secretiora cum eo
 communicauit consilia. Legationes obiuit, fœliciterque & mag-
 nifice confecit, & quidem nomine Imperatoris Maiestatis, ad
 IULIVM secundum Pontificem, ad potentissimos reges LVDOVICVM
 Gallie, VLADISLAVM Hungariæ, SIGISMVNDVM Poloniz, &
 HENRICVM octauum Angliæ regem. Quinetiam MAXIMILIANI
 Imperatoris per Italiam vices gessit, denique CAROLI V. in
 Comitibus Franckfordiensibus, anno 1519. cum Septemviri Im-
 peratorem eligerent, oratorem & legatum egit. Vnde non im-
 merito summam vtriusque Imperatoris gratiam & fauorem, &
 promptissimum promouendi sui studium erat meritum. Nec du-
 bitandum, quin tum summi Pontificis, tum etiam MAXIMILIANI
 primi beneficio & procuratione Archiepiscopatum Salisburgen-
 sem obtinuerit.

Præerat tum Archiepiscopatus LEONHARDVS a *Kentschach*,
 etiamnum moneta, cum rapæ insignis celebris, Princeps anti-
 quæ fidei & virtutis, iamque senio laboribusque confectus. Ei
 coadiutor fit MATTHEVS *Lang*, Cardinalis, anno 1515. & curiam
 suam Müldorfii ad Oenum non procul a veteri Oetings, con-
 stituit. Ipsemet tamen LEONHARDVS Episcopus plenarium re-
 tinuit Imperium. Gerebant tum temporis adhuc Canonici Sa-
 lisburgenfes (id quod sine cuiusquam iniuria, & sine vlla Capi-
 tuli ignominia dictum volo) scapulare seu potius humerale ex
 albo serico vel albo linteo confectum. Id quod adhuc primam
 Canoniorum institutionem, & antiquum respiebat morem.
 Id genus vestimenti seu ornatus coadiutor MATTHEVS vt ipsis
 remitteretur, a summo Pontifice impetrauit. Aegre eam rem
 tulit Archiepiscopus LEONHARDVS (id quod ex fide digno vi-
 ro, qui in eius seruitio aliquandiu fuerat, puer audiui) neque
 viuo sibi, prædictum ornatus genus adimi passus est, quemad-
 modum ipsius effigies, quas ego depictas vidi, testabatur.

Anno

A.
1485.

Anno Domini 1519. mortuo LEONHARDO Episcopo succedit in Archiepiscopatus administratione. Adducebat secum ex Müldorfio integram aulam, omnibus officariis instructam, & pariter bene constitutam Salisburgi reperiebat; sed nec suos; nec qui iam erant in aula, ex iis quenuquam dimisit aut abegit, sed communes illis operas commisit: qua ratione, & modestia omnes in officio, & sibi retinebat amicos, donec ipsimet officarii vel consortis impatientes vltro dimissionem, cum sibi de aliis conditionibus prospexissent, ab aula peterent, vel locum per mortem facerent vacuum. Ita prudentissimus ille Princeps adiunxerat sibi omnes, & offenderat neminem.

Inciderunt in eius Archiepiscopi gubernationem tempora difficillima, gravissimaque etiam, tum initia insanorum Lutheri dogmatum, tum crudeles, quæ inde exortæ tumultuantium, & ad inauspicatam libertatem aspirantium rusticorum in Magistratum & præsertim in Clerum grassationes. Obrutus itaque ac pene a rusticorum furentium colluie, qui in urbem Salisburgensem irruerant, interceptus, & a suis civibus præter expectationem, & datam fidem, ut quidam asseruerunt, desertus Episcopus in arcem suam, quam Salisburgi monti excelso, præruptæque rupi impositam, pulcherrimam, amplissimam, validissimam & omnibus cum ad vitæ sustentationem necessariis, & ad annos aliquot sufficientibus, tum ad bellicos reprimendos furores accomodatis instructissimam confugit.

Rustici aulam Principis occuparunt, & computationibus indulgere. Arcem bellico tormento, quod ex ligno, ferreis munito annulis erat fabricatum, frustra inuadebant. E contra suas quoque bombardas quandoque ad terrorem incutendum, exonerari iubet in arce Episcopus, qui cum de civibus, propter læsam fidem, supplicium poterat sumere, multisque ad eam rem frigidam in arce suffundentibus, igne totam urbem absumere, noluit tamen optimus Princeps & semetipsum & suos ciues pessundare.

Obsessus aliquandiu in arce Archiepiscopus tandem illusterrimorum Ducum Bavarie auxiliariis copiis, qui militem illi in subsidium adduxerant, liberatus est, multi ex primariis rusticis suæ temeritatis, insanie, perfidieque pœnam dederunt
cruen-

A.
1485. cruentam, & pax toti Archiepiscopatu restituta est. Atque hæc omnia cum multorum ex ipsius aula procerum strenua & fideli opera, tum vero singulari Archiepiscopi industria & prudentia sunt gesta & composita, qui etiam cum recreationibus indulgeret, de rebus arduis conferre, disputare & foeliciter statuere solebat poteratque.

Præfuit Episcopatu ab anno 19. vsque ad annum 1540. & humanis valedixit rebus mente Martio (*die eiusdem trigesima, ut nouissimum Chronicon Monasterii S. Petri Salisburg. testatur*) cum pene per biennium non usque adeo integra vsus esset valetudine.

Multa magnaue de eo scribit honorifice *Ioannes Caspianus* in suo MAXIMILIANO, & ea præsertim, quæ ipsemet Historicus & Orator coram vidit, vnaque peregit. Successit prudenti & clementi Principi, non minus & ipse prudens, clemensque in Archiepiscopatus administratione ERNESTVS Dux Bavariz & Episcopus Pataviensis &c. de quo *infra*.

* Hæc Rotmarus fati prolixè; pro dignitate quidem tanti viri, sed simul pro suo in patriam atque omnes Salisburgenses affectu; quod deinceps sæpius patebit.

Eodem anno pridie Cal. Maii vetustissimam nobilissimam & numerosam familiam *Abenspergensium* in *Nicolao* ultimo eius gentis defecisse scribit Boiorum Historicus (*Ioannes Aventinus seu Abenspergensis*) occiso illo ad Frisingam. Castella, Vici, oppida, arces & vniuersæ illius opes ad ALBERTVM quartum Bavariz Ducem, ALBERTI nostri Principis auum redierunt.

Sub Domini *Eisenhuet* Rectoratu, conflictus fuit nocturnus inter Studiosos quosdam & *Georgium Iljing* idem Studiosum: Hic postea sopito isto tumultu, in omnes pariter & singulos grassari incepit, & quadam vice *Ioannem Häring*, sibi obuium factum, grauissime læsit. Quod ægre ferens Illustrissimus Princeps GEORGIVS, capi eum cum suis complicitibus iussit. Omnes igitur de sistendo se furi cautionem fecere, præter *Iljingum*, qui incuria ciuium elapsus est. Requisiti enim ab Vniuersitate, vt ratione priuilegiorum manu tenerent reum seu læsores, facere non curarunt. Quam rem cum ad Illustrissimum Principem Vniuersitas detulisset, Princeps missis ad Senatam civicum, Domino *Stipismundo de Fraunberg Barone; & Wolfganga Kelberger Secreta-*

cretario, mandavit ciuibus, vt & laico *Ioannē Haring* de damno accepto, & sibi Principi de actione satis facerent. Nota diligenter candide lector.

A.
1485.

* Facultas Artifica pro maiori decore & ornatu sceptrum argenteum cum lilio deaurato fieri curauit, quod triginta & vno florenis rhenanis constitit.

ANNO DOMINI M CCCC LXXXVI.

A.
1486.

Rektor XXIIII. Illustris & Generosus Dominus IOACHIMVS COMES AB OETINGEN Rhetie.

Rektor XXIX. M. MAGNVS AIRNSCHMALZ, Studiosus Medicinæ.

Inscripti 302. inter quos

Nobiles, *Conradus Adelman* ex Adelmansfelden.

Guntherus de Bunau, Can. Magdeburg.

Wolfgang. de Harras im Liechtenwald.

Vlricus Ebran de Wildenberg.

David Tannberger ex Aurozmünster.

Heinricus) *Tannberger* de Offenber.

Balthasar)

Ioannes de Grumbach.

Georg Baro in Limpurg &c. Can. Argentin. Bamberg. & Herbipol.

Petrus Gross ex Truckaw (Trochan).

Balthasar Schaldorfer ex Lengenfeld.

Pangratius Trugses (*Truchses*) de Wetzhausen, Can. Bamberg & August.

Ioachimus Comes ab Oetingen primus ex Scholaribus assumptus est Rektor, Facultate iuridica, quam tunc ordo tangebatur, eligente. Scilicet cum pauci in Consilio Vniuersitatis essent, qui in Rectores possent eligi, graueque iis videretur, qui eligibiles forent, continuo Rectoratus onus perferre, matura adhibita consultatione, conclusum & constitutum est per patres Academicos, etiam Scholares in Rectores eligere, certis tamen limitationibus, eaque res siue Decretum Senatus vt ab Illustrissimo

A.
1486. 1486. **fimo Principe ac Duce GEORGIO confirmaretur, ab eius Serenissima Celsitudine contenderunt Academici. Dilata igitur per aliquot dies electio, donec rescriptum a Principe acciperetur. Vicerektor constitutus est *Georgius Zingel* S. Theologiae Doctor, Canonicus Aichstadianus & Ratisbonensis, & Scholæ Procancellarius.**

* Notatum est in Codice inscriptorum, electo Restori ob defectum Clericatus datum fuisse Vicarium.

Sub Rectore *hoc* Illustri mense Iunio accessit nostram Academiam *Georgius de Limpurg* semper liber, sacri Imperii Romani Pincerna hæreditarius, Ecclesiarum Argentinensis, Babenbergensis & Herbipolensis Canonicus. Successit *is* in Episcopatu Bambergensi legitime ac canonicè electus *Georgio Marschalco ab Ebnet* anno 1505. Præfuit eidem Episcopatu annis 17. & Comitibus Augustanis a Diuo MAXIMILIANO primo, Imperatore celebratis interfuit. Obiit vltima die Martii, anno 1522. (*non 1552. ut Rotmarus scribit*) de eo in suo de Episcopis Babenbergensibus Catalogo, nihil præterea refert *Bruschius*. Hoc vnum ego addidero, celebrem eam Franconiæ familiam esse ex valle Kocheriana in Sueuia oriundam, & complures ex se genuisse Episcopos, scilicet *Gotofridum* Herbipolensem, *Erasmus* Episcopum Argentoratensem, & *Georgium* Babenberg. & *Philippum* eiusdem Ecclesiæ Præpositum.

Relatus item est hoc anno in numerum Studioforum *Cyriacus Weber*, olim Medicus Memmingensis, magni illius *Cyriaci Weberi* Medici Landispergensis & *Baptista Weberi*, nuper Vicecancellarii Imperii &c. parens. Nepos eius ex filia *Cyriacus Lutzius* itidem Medicus, etiamnum superstes, in Academia nostra Medicinam docet & exercet.

Vltimo die Iulii eiusdem anni, tres nefarii homines capite damnati sunt, qui nocturno tempore in quosvis sibi obuios sæpius grassati fuerant. Spoliarunt vtriusque sexus homines vestibus, eripuerant cantharos, effregerant domos, deprædati inquilinos, & alia enormia delicta commiserant. Quæ res haud parum incommodi & ignominie pepererat Studiosis, eoquod vulgo, præsertim vero osoribus, de eiusmodi facinoribus erant suspecti. Verum rei maleficii, intercessione matronarum & præ-

præcipue Domini Præfecti coniugis, morte liberati, amissione oculorum pœnas luerunt. A.
1486.

Die 18. Octobris *M. Magnus Airnschmalz* Studiosus Medicinæ, ex Scholaribus secundus Rector, electus est e Facultate Medica, penes quam eligendi ius erat. Diximus supra (*ad an. 1474.*) Medicum fuisse hunc Illustrissimi Ducis GVILIELMI; eius posterius & nepotes etiamnum (*temporibus Rotmari*) Landishutzæ viuunt.

- * Rectori huic Vicarium datum fuisse nuspam inuenio: neque etiam opus videtur habuisse eo subsidio; quippe qui iam inde ab anno 1480. Artium creatus Magister ea fuerit maturitate atque prudentia, quæ Rectoris muneri sufficeret. Certe in artistica Facultate, ad cuius gremium & Consilium circa idem tempus receptus est, anno 1491. Decani gessit officium.

ANNO DOMINI M CCC LXXXVII.

A.
1487.

Rector XXX. *M. IOANNES PLVEML* S. Theol. Licentiatus.

Rector XXXI. *M. CASPARVS VOLG*, alias Pistorius, S. Theologiæ Doctor, Rect. II.

Inscripti 270. inter quos

Nobiles, *Ioannes Hobentbanner* de Wolfersdorf.

Ioannes Egloffsteiner de Egloffstein.

Philippus de Mürlis alias *Behaim*.

Emeramus Lerchenfelder de Straubing.

Sebastianus Nernbauer de Ruetting.

Arnoldus de Redwitz, Can. Eichstad.

Ioan. Knöringer de Gäbling.

Non. Prof. *Sixtus Tuecherer* Norinbergensis, Iuris vtriusque Doctor & Professor.

Electio Rectoris æstivalis penes Facultatem artisticam erat: Electores igitur inter se diuisi, qui erant quatuor, ex vna parte duo *M. Ioannem Plæmel*, S. Theologiæ Licentiatum, ex altera itidem duo *Michaelem Patersass* S. Theologiæ & Medicinæ Baccalaureum elegerunt. Res igitur, quia componi non poterat, ad

A.

1487. Illustrissimum Principem GEORGIVM delata est; is in partem *Ioannis Plieml* inclinans, honorifica legatione ad Academiam missa, litem illam diremit. Infœlix sane ille *Putersass*, & infausto ad Rectoratus honorem natus fidere, qui iam altera vice repulsam tulit, ac vix demum anno 1500. Rectoratus dignitate frui potuit.

- * Cur *Putersassius*, qui per integros decem annos in artificia Facultate hæctenus versabatur, nunquam ad Decanatum admissus; cur ab eiusdem etiam Facultatis Consilio ad tempus exclusus; cur bis omnino ipse Principis decreto a Rectoris dignitate remotus fuerit, causam detegere nullam potui. Blandior ipsi fortuna ad sequentis seculi initium arrisit, cum non tantum bis ad Rectoratum, sed ad Parochiam quoque Baarentsem promotus est.
- * Rectorem hyemalem *Casparum Volgium* Rotmarus eundem esse arbitratur cum *Casparo Pistoris* qui anno 1477. officium Rectoris gesserat. Qua quidem in re ita eidem consentio, vt *Casparum* etiam *Kristelbeckium*, qui anno 1475. Decanus erat artificie Facultatis, a *Volgio & Pistorio* diuersum non putem. Certe alienum haud est a temporum illorum moribus omisso familie nomine, a parentum conditione, aut a loco natiuitatis græcum, latinumue nomen assumere. Videtur itque mihi *Volgii* nomen fuisse familie; *Pistoris* autem, seu *Pistorii* a conditione Parentum; & *Kristelbeckii* a domo seu habitatioue (bey dem Kristelbecken) accersitum esse.
- * Ex Inscriptorum numero præcipue ad hunc annum memorandus venit *Augustinus Cölnor*, seu potius *Kölnor* Neostadianus, Ducum postea Bauariæ ALBERTI IV. & GVILIELMI Secretarius, Scientiarum etiam laude celeberrimus; quippe qui teste *Gewoldo Designationem Bavarie geographicam*, & teste *Oeselio Annales Boiorum* vernacule scripsit, vtrumque opus hæctenus ineditum, & nescio vbi latens; eiusdem *Ephemeres belli Palatino-Boici*, ab *Erasmio Vendio* abbreviatus in lucem edit Cl. *Oeselius* Script. Rer. Boic. Tom. II. pag. 469. & seqq. apud quem videantur reliqua ad *Kölneri* laudes pertinentia.

Tumultuatum est hoc anno a Studiosis artium contra Academicos (*Patres*) quia ægre ferebant, duos alios Studiosos diutius, quam illis æquum videbatur, carceri inclusos, propterea, quod nocturno tempore, per vetitos & illicitos aditus, Virginum quarundam pedissequarum ope, arcem essent ingressi.

Autores tumultus (quia grauissimum censebatur delictum Academicos in stuba Consilii quasi obsessos tenere, illisque insolenter insultare) cum propter illum ipsum excessum, tum
con-

A.
1487.
conspiraciones factas, alii carcere, alii pecunia, alii relegatione sunt mulctati. Illi vero, propter quos tumultuatum erat a Studiosis, nocturno tempore, carcerem Vniuersitatis, ope amicorum, ferreis perfrugerunt instrumentis, & insalutatis Academicis ab Academia discesserunt.

ANNO DOMINI M CCCC LXXXVIII.

A.
1488.

Rector XXXII. SIXTVS TVCHERER, Norinbergensis, Iuris vtriusque Doctor & Professor.

Rector XXXIII. IDEM, Rect. II.

Inscripti 255. quos inter

Nobiles, Georg. Truchsess, ex Monast. Stainach, post Abbas Ansfanus.

Georg. Dachsberger ex Salzburga.

Marcus Artzter de Artzt.

Conrad. Imhof, Norimbergens.

Ioannes Stiber ex Grauenegg.

Georg. Sazenbofer, Can. Ratisbon.

Laurent. Pannanter de Pannanten.

Degenhardus de Weichs.

Ioannes Fuchstainer de Ratisbona.

Hieronymus Clofner de Pirnbach.

Conradus de Hürnheim.

Sebastian. Hobaltinger ex Kölenbach.

Iacobus Calapin de Tridento.

Ioannes Knarrt.

Kilianus Prant, Can. Pataviens.

Casp. Gumpenberger, postea Decan. Eccl. Cathedr. Ratisb.

Nou. Doct. Georg. Eisenbuet, Pessatenf. Prædicator Amberg. Theol.

* Magna autoritate atque prudentia virum, *Sixtum Tucherum* fuisse necesse est; qui cum vix anno superiori ad Academiam accessisset, die 24. Aprilis Rector Vniuersitatis electus; atque eo in munere pro semestri etiam hyemali ab ipso Illustrissimo Principe GEORGO confirmatus

A.
1788.

tus est. Ifelinus in Dictionario historico Lit. B. *Hieronymum Ebnerum* in Academia Ingolstadiensi *Sixtini Sugerii*, i. e. *Sixti Tucherii* discipulum scribit; id quod ob eam maxime causam notare hic volui, ut discamus ex hoc exemplo, quam varie nomina inprimis propria post longiori temporis decursum mutari, torquerique contingat.

- * Mirum videbitur legenti, quod ex Actis artificis h. a. ad verbum descripsi. *Exclusus est a Consilio Facultatis Artium Ioannes Stainpeck de Frisinga integro anno, & vno medio suspensus ab omnibus actibus scholasticis ob nonnullos excessus, quod recepit pastum* (statutum pro qualibet lectione pretium) *a quodam Baccalaureo, quem presentavit Decano pro paupere, & etiam a quodam obticito & omnino non presentato, una cum alia pena Facultati debita iuxta cuiusdam decreti tenorem de superexcitantibus.* Delata est hæc *Stainpeckii* causa primum Eufradium ad iudicem ecclesiasticum; tum ad sedem Moguntinam, ita ut *M. Ioannes Anglicus* (*Englander*) ter omnino a Facultate Moguntiam missus sit tanquam procurator & syndicus. Immo commissum eidem fuit, ut, si sententia contra Facultatem ferretur, appellaret ad *sanctam sedem apostolicam.* Rifum teneatis! - -

A.
1489.

ANNO DOMINI M CCC LXXXIX.

Rektor XXXIV. M. IOANNES RAMELSPACH, Canonum Licentiat.
tus. Reft. II.

Rektor XXXV. IOANNES DE ADORF, S. Theologiæ Doctor &
Professor. Reft. V.

Inscripti 193. Hos inter

Nobiles, *Guilielmus Gumpenberger.*

Albertus Präckendorfer de Hof.

Emeramus Zeuger ex Liechtenwald.

Ioannes Gaudens de Reitnaw, Professus Campidun.

Sigismund. de Wolfstein in Unterfulzbürg.

Ioannes Kbuen ex Altenherzberg.

Anselm. Hüttinger de Aicholding.

Leonardus de Egk.

Leonardus ab Eckb, Randeckh & Wolfseckh, & Eisenhofen Patronus quondam Academiæ, & restaurator ædium posteriorum Collegii Georgiani.

* Multe

- Multo plura ac maiora Viri huius immortalis in Academiam nostram atque vniuersam patriam merita tum per decursum horum annualium sæpius, tum vero maxime ad annum 1350. quo ex hac vita migravit, celebrabimus.
- Inscriptus est albo Vniuersitatis ad diem 15. Iun. h. a. *Jacobus Locher* Rhinganus, notum Musis nomen, de quo plura ad an. 1498. &c.

A.
1489.

ANNO DOMINI M CCCC XC.

A.
1490.

Rektor XXXVI. GISEBERTVS DE STOLZENBURG, nobilis Traiectenf. I. V. D. & Can. Prof. matutinus.

Rektor XXXVII. M. IOANNES (*Fabri*) DE ERBENDORF, Collegiatus.

Inscripti 211. in quibus magis erant præcipui,

Nobiles, *Bernardus de Schamberg,*

Augustinus Lösch ex Perchtersdorf; postea Serenissimi Ducis Wilhelmi Cancellarius,

Valentin. Atenberger de Newburg.

Ioan. Dachberger ex Seberg.

Ludou. Iarsdorfer ex Zell.

Wilhelm. de Wolkenstein.

Martin. Gotsman ex Puech. Can. Enstad.

Magnus Marschall ex Hohenreichen.

Sigismund. Gufs de Guffenburg.

Bertold. de Stein.

Marquard. de Stain, Præpos. postea Mogunt. Bamberg.

& August.

Iacob. de Clingenberg, Can. August:

Georgius de Rot.

Gisbertus de Stolzenburg didicit suo damno obtemperare & sapere. (vid. an. 1484.) Hic relicta Schola Ingolstadiana Lipsiam se contulit, ibique mortuus est, debens tum temporis Facultati Philosophicæ 70 florenos, fideiussoribus *Georgio Zingel* D. Theologo, & *M. Georgio Fiechtmaro.*

- Gratum fore existimo Lectori curioso, si, quæ occasio fuerit huius debiti contrahendi, ex Actis artificis referam. *Decima nona Iulii an. 1488. comparuit apud Facultatem M. Georgius Fichtmarus precibus inflando,*

A.
1490.

do, ut *Facultas Artium dignetur accomodare certos florenos (150. fl) per eundem expressos pro liberaria Clarissimi D. Doctoris Gisberti in iure Pontificio ordinarii studii Ingolst. qui cum profectus fuerat in patriam suam, erat detentus & carceribus mancipatus a quibusdam latronibus. Fideiussores Facultati se præbuere D. Georgius Zingelius & M. Fichtmarus. Octoginta quidem florenos ab ipso Gisberto redditos in rationibus Facultatis reperio; de reliquis septuaginta diu cum geminis sponforibus apud ipsum Illustrissimum Principem disputatum est, nescio quo euentu: Doctor Gisbertus Lipsiæ obiit. Fuit vir in Iuris scientia doctissimus & acutissimus, singularium tamen moram, (vt pleraque excelsa ingenia) vt consulentibus, quibus tanquam oraculum habebatur, omnibus satisfaceret, ordinarie noctem cogebatur addere diei, quamdiu apud nos erat.*

Qui apud maiores nostros ad gradum Theologicum aspirabant, prius eruditionis suæ specimen exhibituri, materiam aliquam in Magistro sententiarum legebant. Hoc anno tot accesserant, qui a Facultate legendi potestatem petebant, vt locus pene, nec hora docendi esset reliqua, & alternatim quidam legere cogerentur.

A.
1491.

ANNO DOMINI M CCCC XCI.

Rector XXXIIX. GEORGIUS ZINGEL &c. Rect. IV.

Rector XXXIX. IOANNES KHAUFMAN, LL. Doctor & Professor meridianus.

Inscripti 140. inter quos

Nobiles, *Georgius Comes in Ortenburg, Can. Frising. ac post ibid. Præpositus.*

Christoph. de Rabenstein, Art. Mag. Can. Wratiskan.

Michael Walrab ex Rietnberg.

Sebast. Walkkircher, Professus in Neresheim.

Vitus Seyberstorfer ex Schenkenaw.

Christoph. } Trenbeck.

Ioannes

Christoph. Polbaimer ex Swainpach.

Georg. Engelsbofer de Ietenstetten.

Nou. Prof. *Ioannes Kaufmann, Sterzingens. vt supra.*

Nou. Doct. *Petrus Formayr, Reichersheimens. Medic.*

- A.**
1491.
- * Duo præterea *Kraftii*, *Hieronymus* & *Petrus* præcipua quadam memoria sunt digni: Ille, Landishutanus, quod ob parentis merita singulari apud Principem nostrum gratia floruerit; hic, patria Blaubeurensis, quod Suffraganeus Ratisbonensis postea existerit.
 - * *Ioannes Stainpact*, quem ex Artistarum Collegio exclusum diximus, cum interea Prædicator Ecclesiæ Eichstettensis esset constitutus, die 14. mensis Aprilis Theologiæ Licentiatu creatus est.
 - * *Magnus Airschmalz*, qui anno 1486. Rectoratum gesserat, ad medicam Facultatem hoc anno receptus est; idemque obtinuit privilegium, quò ad annum integrum a legendo eximebatur. Inde colligo Doctoris eum laurea eodem anno insignitum fuisse, etiamsi nullibi notatum inveniam.

ANNO DOMINI M CCCC XCII:

A.
1492.

Rector XL. M. STEPHANVS FORSTER (*Werdensis*).

Rector XLI. IOANNES DE ADORF, &c. Reet. VI.

Inscripti 184. In his erant

Nobiles, Fr. *Vitus Freiberger* ex *Biburg*, Ord. S. Bened.

Bertbold. Sinzenhofer de *Deublitz*.

Wolfgang. vom Turn in *Newnpeurn*.

Georg. de Egloffstein ex *Henffenfeld*.

Michael Garbairner ex *Hembaw*.

Sixtus de Preysing in *Kopfsberg*.

Gottbardt Walfs de *Rauhenstein*.

Martin. de Wildenstein.

Wolfgang. Egloffsteiner.

Christoph. Wieland, ex *Vchburg*.

Christoph. de Yannberg, Can. *August*.

Nou. Prof. *Conradus Celtis*, *Würceburgens*. Prof. *Human*.

- * Fuit *Conradus Celtis* professione Poeta, primusque in Germania ex iis, quos *Lauratos* dicimus; ipso enim elapso proxime anno *Norimbergæ* a *FRIDERICO III.* Imperatore Laurea fuerat donatus: sic ipse canit

Primus ego titulum gessi, nomenque Poeta,

Cæsareis manibus Laurea nexa mihi.

Didicit *Coloniz* literas humaniores, inuitis quidem parentibus, qui ipsum *Oeconomiz* adhibere cogitabant. Tum vero iustitiz omnibus, quæ

A.
1492.

quæ in Germania & Italia eo tempore florebant, Vniuersitatibus, denique die 2. Ian. h. a. ad hanc nostram inuifit. Docuit ab hoc tempore per aliquot annos studia humanitatis, nondum quidem vilo stipendio conductus, quod Collegiatis tantum a Principe numerabatur, vt supra dictum est anno 1481.; sed illud anno primum 1494. eidem concessum videtur, id quod ex matricula Vniuersitatis colligere licet. Reliqua de *Conrado Celtis* vid. an. 1494. & 1498.

* Ad rite intelligendum Artificiæ Facultatis statum iuuat ex eiusdem Actis hic referre, quæ ad primam Septembris h. a. notata reperio:

Magistri sequentes obtinuerunt per electionem ordinarias lectiones principales quatuor, alias vero per sortem iuxta consuetudinem & decreta Collegii Artistorum:

Parua logicalia.

{ *M. Ioannes Eckenthal.*
M. Georg. Schwöbelmayr.

Vetus Ars,

{ *M. Oswald. Leuberstorfer.*
M. Andreas Raphaelis.

Physicorum.

{ *M. Ioannes Erbendorf.*
M. Andreas Sparber.

Ethicorum.

Licent. Ioannes Pümi.

L. Elencorum.

M. Iacobus Prichelschmid.

Mai. Vol. Prisciani.

{ *M. Andreas Stöberlein.*

Min. Vol. Prisciani.

{ *M. Georg. Ranzenmoser.*

L. Priorum.

M. Ioannes Krenner.

Obligatoria.

M. Thomas Euring.

Algarismus.

M. Alexius Klamber.

Primus Euclidis.

M. Wüibaldus Krapp.

Sphæra Armillaris.

M. Ioannes Walmann.

Libellus Rhetorical.

M. Ioannes Hochensteger.

Exercitium Priorum.

{ *M. Leonardus Arnoldt.*

Exercit. Elencorum.

{ *M. Sixtus Stainmark.*

Lectio Posteriorum.

{ *M. Christoph. Seilmayr.*

Topicorum.

{ *M. Andreas Groskopf.*

Meteororum.

M. Ioannes Hugell.

De Generat. & Corrupt.

M. Ioannes Keller.

De Cælo & Mundo.

M. Christoph. Axter.

De Anima.

M. Michael Putersafs.

Exercit. Posteriorum.

M. Ioannes Hueber, Secretar.

Exercit. de Anima.

M. Georgius Dachs.

Parua naturalia.

M. Iacobus Strobell.

M. Georgius Wolf.

M. Leonardus Dornmuogt.

Musica

Musica Muris. *M. Ioan. Turnächtinger.*
 Theorice Planetar. *M. Ioannes Plank.*
 Il. III. IV. & Vtus Euclidis. *M. Andreas Keller.*

A.
 1492.

Patet hoc ex Catalogo, quis Magistrorum numerus, & simul quæ fuerit Philosophiæ tum conditio. Fere vnus nempe fuit Aristoteles, quem tres ac triginta obscuriores Magistro suo Interpretes frustillatim discerpebant. Huc pertinet aliud folium illi temporæ cœuum, in quo describitur *Ordo & tempus librorum legendorum in Collegio Artistarum mutatione Estiuâ cum eorundem precii designatione.* E. g. *Hora octaua mane: Parua logicalia continuantur per integram mutationem. Pafus (id est pretium) 1. fl. &c. Hora XI. quæ diebus Ieiuniorum propter Resumptionem mutatur in tertiam: Maius volumen Prisciani legitur in principio mutationis vsque ad festum S. Sixti hoc est sexta die Augusti. Pafus, 8. gr. &c. Hora prima: Priorum a principio mutationis vsque ad festum Petri & Pauli. Pafus, 4. gr. Obligatoria a festo Petri & Pauli vsque ad festum S. Margarethe. Pafus, 1. gr. Algorismus a festo S. Margarethe vsque ad festum S. Anne inclusus. Pafus 1. gr. Euclides a festo S. Anne vsque ad festum S. Laurentii. Pafus 1. gr. Sphæra armillaris a festo S. Laurentii vsque ad vigiliam S. Mathei. Pafus 3. gr. Libellus Rhetoricalis a festo S. Mathei vsque ad festum S. Galli. Pafus, 2. gr. &c. Hora secunda: Musica Muris legatur ad tres Ebdomadas. Pafus 3. gr. &c. Hora tertia die Ieiunii commutata in quartam: Exercitium priorum a principio mutationis vsque ad festum Petri & Pauli. Pafus 7. gr. &c. Hora sexta post cenam: Exercitium posteriorum a principio mutationis vsque ad festum Iohannis Baptiste propter vacantias penthecostes. Pafus 8. gr. &c.*

ANNO DOMINI M CCCC XCIII.

A.
 1493.

Rektor XLII. M. IOANNES RAMELSPACH, Decretorum Licentiat. Rect. III.

Rektor XLIII. M. CHRISTOPHORVS SALMAIR Mospergensis, SS. Theologiæ Licentiat. & Sancti Saluatoris apud Ingolstadium Plebanus.

Inscripti 175. quos inter
 Nobiles, *Wilhelmus de Bibra.*

Ioan. de Wildenstein, Can. S. Ioan. in Haugis Wurcebi.
Caspar. Harder de Insprngk.
Georgius de Fraunbofen.

K 2

Bli-

A.
1493.

Philippus Echter, Can. Mogunt.
Conradus Sandizeller.
Bernhard. Tannhauser ex Oberndorf.
Valericus Dietsgen de Westerstetten.
Ioannes de Holbach.
Wolfgang. Marschall de Ebnet.
Pangrattus Pefeler de Ranzenstein.
Wilhelmus Auer ex Tobel.
Iacobus Nusdorfer ex Prünn.
Sigismundus Windecker ex Windeck.
Hartmannus Goldagker.

Nou. Doct. *Ioannes Krener*, Schardingens. Prædicator in Hailprun. Theol.

Sebastianus Spreng ex Dünkelspüehl (hoc anno *Academia nostra adscriptus*) electus est in Episcopum Brixinensem anno 1521. cum in Legatione Imperatoris CAROLI V. ad Regem Poloniæ munere oratoris fungeretur.

- * Occurrit apud Scriptores nonnullos sub nomine *Sebastiani Sperancii*; fuitque idem MAXIMILIANI I. iam antea Consiliarius, & Ecclesiæ Brixinensis summus Præpositus. Obiit anno 1525.
- * Prima Septembris ad gremium Collegii Artistarum præter alios receptus est *M. Leonardus Ecker*, Kelhaimensis. Credamne hunc ipsum fuisse *Leonardum ab Eck*, pariter Kelhaimensem?

A.
1494.

ANNO DOMINI M CCCC XCIV.

Rector XLIV. IOANNES AB ADORF, &c. Rect. VII.

Rector XLV. WOLFGANG. PAVMGARTNER (*Kneßbeiners.*) Iuris vtriusque Doctor.

Inscripti 210. inter quos illustriores,
Nobiles: *Wolfgangus de Egloffstein*.

Wilhelmus Schenk de Lochhof.
Ioannes de Liechtenstein, Can. Herbipol.
Franc. Wolfgang. Comes in Hohenzoller.
Ladonicus Comes in Oettingen.

Chrtz

Christoph. Trugseß Baro in Waldpurg.

Leonard. Marschall in Hohenweichen.

Ioannes de Neurnegk.

Dietergen de Westerstetten.

Erasmus de Wolfstein.

Conradus Pöllinger ex Fronberg.

Wolfgang. Satzenhofer, Can. Ratisbon.

Guilielmus Haunsperger.

Nou. Prof. *Wolfgang. Baumgartner*, vt supra &c. LL. Prof. merid.

Nou. Doct. *Ioannes von der Grön*, Baruthanus, Prædicator in Braun-
aw. Theol.

Electus erat ante *Ioannem ab Adorf* Reuerendus Dominus
Georgius Zingel Theologus &c. Verum is adductis causis pa-
nam renuentis ferre maluit, quam Rectoratus dignitatem ad-
ministrare.

- * Opinor *Wolfgang. Baumgartnerum*, Rectorem hyemalem hoc ipso an-
no ad Academiam, atque ad Iurium cathedram accessisse, quod ante
hæc tempora nullibi eius nominis mentio occurat. Erant igitur tres
Baumgartneri in vna Facultate iuridica; *Wolfgangus* Kueffsteinensis;
Gabriel Norimbergensis, & *Petrus* Wasserburgensis; nisi forte hic
postremus iam antehac alio migrauerit; quod verisimiliter de ipso
ex Actorum academicorum silentio conici potest.

Ex Comitibus *de Hohenzollern*, quæ illustris, diues & po-
tens est apud Sueuos familia, vnum tantum in matricula Aca-
demie reperio. Is est Illustris Comes *Franciscus Wolfgangus*. Ac-
cessit ad Academiam mense Maio h. a.

Dapiferorum quoque a *Waldpurg* familia apud Sueuos vetu-
tissima, nobilissimaque, belli & pacis artibus, studiisque illu-
stris, & literis honestis, eruditioneque clarissima semper fuit.
Et hoc quidem anno accessit studiorum gratia *Christophorus Dap-
fer*, Baro in *Waldpurg*, quem ego filium *Ioannis Dapiferi* fuisse ar-
bitror, qui in bello Bavarico Ducis Wirtenbergensis vexillifer
fuit, mortuusque est anno 1511.

- * Ex ordine literatorum nomen suum hoc anno Academie dedit *M.
Gregorius* (non *Georgius*) *Risch*, ex Balingen, Carthusie Friburgen-
sis Pater, vt *Rotmarus* loquitur, hoc est Prior, *Philosophice Marga-
rite* autor.

A.
1494.

Hoc itidem anno conductus est ad legendum studia humanitatis *M. Conradus Celtis*, Herbipolitanus, primus Germaniarum Poëta. Hoc idcirco annotatum in matricula Vniuersitatis arbitror, quia ut acta Facultatis testantur, legentibus tum temporis ab auditoribus (*miserial*) numerabatur, non autem a Principe: & Magistri de Facultate partim forte, partim electione ad libros legendos, & exercitia deputabantur: adeo ut legentes & repetentes seu exercitiorum præfectos quandoque triginta, quandoque plures, quandoque pauciores enumerent acta.

- * Sequitur ergo, *Conradum Celtis* (ita illius nomen in albo academico expressum legitur) inde ab anno 1492, fuisse extraordinarium; atque hoc anno ordinarium factum esse Humanitatis Professore.
- * Datum est hoc anno initium extruendo a fundamentis Collegio nouo, seu *Georgiano* ab Illustrissimi Fundatoris nomine dicto. Quare mensis iam Aprilis designati sunt ab eodem Illustrissimo Duce, qui locum aptum eligerent, & domos pro illo ædificio coemerent. In hunc igitur finem coemptæ sunt ædes complures Collegio veteri ex aduerso respondentes, quas Illustrissimus Dux *Georgius* ab omnibus oneribus exemi.

A.
1495.

ANNO DOMINI M CCCC XCV.

Rector XLVI. *Georgius Federman* (non *Faltermarus*) Memmingensis, *Art. Mag.*

Rector XLVII. *Ioannes Plüeml*, S. Theolog. Licent. Rector, II.

Inscripti 176. atque hos inter vnus.

Nobilis, *Gamereth Pittrich*, alibi etiam *Iacobus* dictus.

Nou. Doct. *Ioannes Steinpeck*, Frisingens. Prædicator Ambergensis, *Theol.*

- * Gemini Codices, Matriculæ scilicet academicæ & Protocolloꝝ, *Georgium Federmannum* Memmingensem Artium Magistrum die 24. Aprilis h. a. electum Vniuersitatis Rectorem testantur: nescio quo errore *Rotmarus* in *Faltermarus* incidit, qui in primis *Ioannes* vocabatur; & anno demum 1505. ad regendam Academiam assumptus est.

Hac ætate cepit pestis grassari, & quidem ita grauiter, ut non Scholares tantum dilaberentur, sed & Professores plerique sibi fuga salutem quaererent.

Hanc.

Funestus fuit Academiz annus. Peste enim perierunt A.
1495.
Doctores quatuor, Licentiatas vnus, Magistri duodecim, Bac-
calaurei & artium Studiosi complures.

* En illorum catalogum eo ordine, quo in actis artificie Facultatis sub Decanatu *M. Andrea Sporber* ad hunc annum descripti leguntur.

- D. Georgius Eisenbuet* ex Prestat, S. Theol. Doctor, & Ecclesiastes Ambergensis, Rector anno 1485.
D. Ioannes von der Crin, alias Parreit, S. Theol. Doctor, Concionator Prunouienfis & Confessor, i. e. Confessarius Ducifis.
D. Nicolaus Tindoris, S. Theol. Doctor, Concionator Ratisbonensis, Rector Academiz anno Domini 1478.
D. Wolfgangus Federkiel, S. Theol. Doctor, & Ecclesiz Landshutanz S. Martini Pastor, & quondam, quod addunt Acta Artist. Predicator famosissimus Ratisbonensis, Rector an. 1475.
B. Christophorus Salmair, Molsburgensis, bonarum Artium Magister, S. Theol. Licentiatas, Collegiatus Studii Ingolstattenfis, Rector anno 1493.
 Inter Magistros precipui erant,
M. Ioannes Thirenechtinger, Decanus Philosophicæ Facultatis, & Conuentor Bursæ Solis.
M. Oswaldus Leuberstorfer, Conuentor Bursæ Angelicæ.
M. Fridericus Püchler (ex *Wunfidel*) Conuentor eiusdem Bursæ.

* *M. Christianus Aicher*, Ecclesiz B. M. V. diebus nostris Cooperator.

M. Ioannes Plank, Ingolstattenfis, B. M. V. Cooperator.

M. Ioannes Haltenoffen, ex Purkertshaim, in Eustett. Scholasticus Scholarium.

M. Ioannes Staudacher, Scholasticus in Purckhausen.

Georgius Perrether,

Vdairicus Schüch,

Leonardus Sünzel,

&c. &c.

} Ingolstattenfes, Artium Baccalaurei.

Atque hi omnes cum aliis multis cum extra, tum intra Academiz parietes, duarum mutationum spacio, ad annum vsque sequentem peste interempti sunt.

Dominus *Ioannes de Parreit* legauit Facultati artificie *Archieidiaconum super Decreta: Glossam ordinariam super libros Regum* vique ad *Psalterium* inclusive & *Fortalicium Fidei*. *Christophorus*

Sal-

A.

1495. *Salmair Collegiatus legauit Facultati Artificæ libros subseque-
tes; Simonem de Cassia: Petrum de Aquila: Mammadretum Biblicæ:
Præceptorium Herpf. Sermons discipuli de tempore & Sanctis: Quar-
tum scriptum S. Thomæ. Brunonem super Psalterium: Ethicam Catonis:
Speculum Exemplorum: Summam Vitiourum Guilielmi Lugdunensis: dida-
scalon Hugonis: Sermones S. Bernbardi de tempore & Sanctis, Quadra-
gesimale Ruperti de Licio.*

In Rectoris hyemalis, Ioannis Pflümelii electione, quia propter pestis sæuitiam, indies magis magisque inualescentem, ad tutiora salubrioraque loca diffugerant, paucissimi adfuere Professores, adeo vt qui aderant, duas tantum Facultates, Theologicam scilicet & Artificicam repræsentarent. Ex Facultate igitur Theologica, quam tunc ordo tangebatur, facta est electio.

- Elegerunt Theologi *Pflümelium*, licet ex Artistarum Collegio esset, quippe qui anno adhuc 1498. & 1504. vt ex actis patet, in ea Facultate Decanatum gessit.

Propter sæuitiam grassantis pestis lectiones cum actibus Scholasticis ad festum vsque Natalis Domini suspensæ sunt, hac illac Doctoribus, Magistris & Scholaribus dilapsis. A die 18. Octobris vsque ad Calendas Ianuarii anni sequentis tantum quatuor nomina sua Vniuersitati dederunt,

- Die 21. Innii h. a. albo Vniuersitatis suum inscripsit *Ioannes Turmair ex Abensberg*; id quod illorum certe in gratiam silere non debui, qui *Ioannem Auentianum* norant, Historiæ Boicæ principem. Sed de hoc alibi plura.

A.
1496.

ANNO DOMINI M CCCC XCVI.

Rector XLIX. WOLPHGANGVS PAVMGARTNER ex Kopfstain LL.

Doct. & Ordinarius meridianus. Rect. II.

Rector XLIX. M. LEONARDVS ARNOLDT, S. Theologiæ Baccalaureus Formatus, Collegiatus.

Inscripti 221. in quibus

Nobiles: *Sebastianus de Rotenban.*

Ioannes de Mislbach.

Wolf-

Wolfgang. Kärgl de Siesbach.
Wolfgang de Asch, ex Landshut.
Ioannes de Aufses, ex Freienfels.
Alexander de Rabenstein de Atritz.
Wigandus de Redwitz, Can. Bambergens.
Lampertus de Bibra.
Georgius de Aufses.
Ambrosius Greckenbaim, Herbipol.
Vitus Pfeiffelmann, Herbipol.
Georg. de Redwitz, de Nassenfels.
Georg. Weichslstainer } *ex Villaco.*
Maximilian. Reynecken }
Laurent. Seybelsorfer.
Georgius Gros, Can. August.
Ioannes Ettlinger de Haimhof.
Gabriel Podtn, ex Newburg.
Sigismund. Averburger de Satelburg.

Nou. Doct. *Anton. Hering, August. Prædicator in Braunaw.* } *Theol.*
Chunrad. Disel, Markdorf. Carmelita Rauenspurg. }

Hoc anno, & in ipso die D. Georgio Martyri sacro, habito de Sancto Spiritu Sacrificio, pro nouo Rectore eligendo, præsentatus est in Collegio Georgiano primus Regens, *M. Georgius Schweberrmair* S. Theologiæ Baccalaureus Formatus, cum vndecim Stipendiariis. Ea præsentatio facta est a Reuerendo & magnifico Viro ac Domino *Ioanne Plüeml*, S. Theologiæ Doctore (*Licentiate*) ac pro tempore Academix Rectore, in frequenti Doctorum, Magistrorum & scholarium comitatu.

- * Hoc igitur Collegium a Duce GEORGIO exstructum, vt ad annum 1404. memoratum est, ab omnibus oneribus exemptum, & *Georgianum* Ducis iussu appellatum, atque ea ratione ab eodem fundatum est, vt redditus vndenis Alumnis ducalibus sufficerent. Dedit autem Dux Illustrissimus vndecim suæ ditionis ciuitatibus potestatem præsentandi ad stipendia, quæ etiam ab illis ciuitatibus cognominari voluit; vt
1. *Landshutannum*, 2. *Ingolstadiense*, 3. *Lauingannum*, 4. *Wasserburgense*,
 5. *Bughusianum*, 6. *Schürdingense*, 7. *Frunonien*, 8. *Oettingense*, 9. *Wemdingannum*,
 10. *Hilpolssteinense*, 11. *Weissenhoruense*. Potest autem quisque quinque tantum annis frui stipendio: minimum sedecim annorum esse debet, qui præsentatur; canendi peritus, saltem cantus

A.
1496.

Gregoriani: Nihil autem obstat, siue illi, qui præsentantur, in dictis ciuitatibus nati sint, siue non sint.

„ Electio Regentis penes Facultatem artificiam est. Debet autem Regens saltem esse Baccalaureus Theologiæ, & ex Facultate: Debet item esse Sacerdos, aut promittere, se intra annum ordines susceptrum: Interim vero per vicarium Sacerdotem debet diuinum officium in Collegio Georgiano peragere. Facultatis Artium est Regentem inuestire. Regens habet ius in suos haud secus ac Conuentor Bursæ. Idem debet singulis diebus cum Philosophis per horam repetere. Senatus Facultatis Artium potestatem habet Regentem deponendi, si munere suo non bene fungatur. Habet vero & ipse Regens potestatem resignandi suum munus, ita tamen, vt quatuordecim diebus ante discessum Facultatem Artium moneat. Habet Regens quadraginta florenos ex Parochia Paar pro suo stipendio, quos ipse Parochus singulis annis illi in manus tradere tenetur.

„ Collegialis quisque singulis diebus Cursum, vt vocant, B. Virginis in Sacello eiusdem Collegii recitare debet; & qui non potest adire Sacellum, extra illud ad idem pensum obligatur. Si propter infirmitatem vel aliam causam omisit dictas preces, postea compenset: nisi duobus mensibus infirmetur; tunc enim a compensatione liber esto.

„ Regens etiam diebus festis Cursum B. Virginis persolvere tenetur, item alii, qui sunt in Ordinibus. Collectam tamen præscriptam pro incolumitate Principis omnes facere tenentur, & singulis horis subiungere. Regens diebus festis Officium & Vigiliis cantare, vel alium in locum suum substituere debet.

„ Regens puniat negligentes in diuino Officio; qui semel negligit Cursum, duobus diebus careat cibo: qui ter monitus se non emendat, priuetur stipendio: Qui Regentem percusserit, aut alium, priuetur stipendio. &c.

„ Regens cum suis subest Rectori & Decanis.

„ Qui tribus noctibus extra Collegium dormit, siue continuo, siue post interuallum, priuetur stipendio.

„ In dubiis Regens accusabit suos coram Rectore & quatuor Decanis. Singulis, qui præsentantur, prælegantur Statuta; & iurabunt omnes ad manus Regentis, quod velint omnia diligenter obseruare.

„ Regens cum Senatu artistico habet ius condendi plura Statuta pro Collegio, quæ seruiant bonis moribus; nec tamen immutent Statuta priora: Et Princeps reseruat sibi ius irrita faciendi Statuta illa priuata.

„ Nullus Stipendiatorum potest suum stipendium alteri resignare, & qui illud faceret, priuaretur suo stipendio. Siquis abesset, caret fructu sui stipendii, vti & Regens ipse.

„ Quam-

A.
1496.

„ Quamprimum vacat stipendium, significabit id Regens civitati, quæ habet ius præsentandi.

„ Dat Princeps potestatem fundandi plura stipendia, ita tamen, ut minimum viginti florenos habeant in singulos annos: Et tunc eiusmodi fundator habeat ius præsentandi, vel cui ipse voluerit concedere. Gaudebunt vero & hi privilegiis, & omnibus bonis sicut Alumni Ducales, quibuscum tamen debebunt cursum recitare.

Hisce capitibus tota fundatio ac interior etiam dispositio Collegii Georgiani consistit. Quas ab illo tempore ad hunc usque diem mutationes subierit, per decursum horum Annalium declarabitur.

Inter inscriptos hoc anno Nobiles erat *Wigandus de Redwitz* Ostrofrancus, multis tum corporis tum animi dotibus illustris. Scribitur Episcopus a Bruschio, quod in iuuenilibus suis annis religionis ergo, & locorum sanctorum visendorum amore ad terram sanctam peregrinatus sit, vnde eiusmodi elogium a Bruschio meretur:

Multorum mors, multorum vidit & orbes.

Eligitur in Episcopum Babenbergensem anno 1522. in locum *Georgii de Limpurg*. Incidit in eius Episcopatus administrationem perniciosissima tumultuantium & rebellantium pene per totam Germaniam rusticorum seditio, qui primi erant Evangelii Quinti & Doctrinæ Lutheranæ fructus. Obsessus ipsemet Princeps anno 1525. a rusticorum copiis magna fortitudinæ animi defenditur a Suenici foederis exercitu, liberaturque. Princeps commendatur fuisse a Bruschio mitis, clemens, benignus, pacis studiosissimus, omnibusque suis charus. Interfuit fere omnibus Comitibus Imperialibus, a Carolo quinto per Germaniam celebratis. Pietatem eius & in religione integritatem illud testatur, quod anno Domini, 1548. reformandi sui cleri gratia, dioecesanam seu provincialem synodum congregavit. Nihil de eo amplius habeo.

* Obiit anno 1556.

Obiit hoc anno die 18. Nouembr. Reverendissimus in Christo pater, ac Princeps Illustrissimus ac Dominus *GVEIBELMVS de Reichenaw*, Episcopus Aichtadianus quinquagesimus primus,

* Quæ sequuntur, ex Acad. Ingolst. Tom. I. pag. 27. b. descripta sunt.

A.
1496. qui fundata, solenniterque publicata Academia (quanquam sub IOANNE eius nominis tertio, nobili *ab Aich*, prima sunt Scholæ facta initia) primus Cancellarius fuit, & cum aliis compluribus viris illustribus præfens Publicationi interfuit. Præfuisse scribitur Episcopatu Aichstadiano annis triginta duobus: Cancellarii vero muneri viginti quatuor. Fuit Imperatoribus FRIDERICO tertio & MAXIMILIANO primo vnice charus, cum & prudentia & in rebus agendis industria, & summa valeret eloquentia: vnde ad intima eorundem de maximis Imperii rebus, consilia adhibitus, & vtrique in legationibus operam suam præstitit: veluti Epitaphium, quod in choro S. Wilibaldi habet Aichstadii, demonstrat, quod eiusmodi est:

WILHELMO Episcopo Aystetensi, viro omnibus virtutibus ornatissimo, quem ob singularem fidem atque prudentiam Fridericus Caesar & Maximilianus Rex, non modo in Consilium de maximis Imperii rebus precipuum adsciuerunt; sed etiam Legatum, alter ad Matthiam Hungarorum, alter ad Carolum Gallorum reges miserunt. Maximilianus etiam, post Friderici patris obitum parentis loco in summis rebus habuit, & verbis compellere consuevit. (Vixit in Episcopatu annis triginta tribus.) Moritur (in Messing) anno Domini 1496. die 18. Nouembris, sepeliturque in choro S. Wilibaldi.

Eligitur in Episcopum Aichstadianum GABRIEL *ab Eyb* Ostrofrancus; secundus Academicæ Cancellarius; Doctoratus in vtroque iure titulo insignitum fuisse scribit Bruschius. *Vid. plura ad annum 1535.*

Eodem anno pro studiosorum commoditate Facultas artistica, in omnibus Facultatibus iustum emit librorum numerum a Domino Ioanne Rbueman de Oringen, centum & decem florenis, quorum consignatio in actis eiusdem Facultatis reperitur. Venditor Baldum supra Codicem ex liberalitate adiecit.

Ab hoc itidem tempore per viginti aut circiter annos, cum pietas in hominum cordibus nondum refrixerat, cæpit templum B. Mariæ Virginis eleganter ornari, præsertim vero fenestris. In quibus faciendis contribuerunt etiam diuersis annis sumptus, ex Academicis, Ioannes *ab Adorf* Doctor Theologus, Wolfgangus Peisser Medicinæ Doctor & Professor, Gabriel Paumgartner nobilis & Doctor, Pancrattus Imhof Decretorum Licentia-

A.
1496.

sus & Præpositus in Inchofen. Ex ciuibus vero familia *Stengelorum*, *Schraimiorum* & *Stallerorum*. Item tribus vinaria, cereui-
 tiaria & fullonum. Præterea respublica Ingolstadiana: postremo
 vero etiam Principes nostri, Duces Bavarie, GVILIELMVS & LV-
 DOVICVS, multique alii ex ciuibus, quorum nomina tempesta-
 tum iniuria in fenestris contracta deletaque sunt.

* Refert eruditissimus *Oeslius* Script. Rer. Boic. Tom. II. pag. 569. fe-
 nestras illas, in quibus totius lineæ Ingolstadiensis Principes, & con-
 iuges liberique scite expressi fuissent, se puero fablatas esse a Neo-
 coro quodam Barbare eleganti, quod visse eissent lucem intercipere.

ANNO DOMINI M CCCC XCVII.

Rektor L. IOANNES DE ADORF &c. Rect. VIII.

Rektor LI. M. IOANNES RAMELSPACH, Licentiatus & Institutio-
 num Professor Ordinarius. Rect. IV.

Inscripti 147. inter quos

Nobiles: *Theobald. Waller* ex Landaw.

Christoph. Prigkbofer.

Ioannes Hawfner.

Georg. Edelmann de Haselbach.

Wolfgang. Seleytner de Hallenberg.

Heorg. Hauffer de Werishofen.

Christoph. Fraunberger de Haidenburg.

Rupertus Höbenfelder.

Ioannes de Planitz.

Ioannes Raittenauer, Professor Campidonens.

Georg. de Bibra, Can. Bamberg.

Hieronym. Baro de Limpurg, S. Imp. Pincerna Hæreditarius.

Georg. Liechtenegger de Wolfering.

Sixtus Preisinger, Can. Ratisbon.

Wilhelm. Preysinger zu Kranwinkl.

Simon Stetner.

Maternus de Tann.

A.
1497. Nou. Prof. *Hieronym. de Croaria*, Constantiens. Iur. Can. Prof. Ord.
Franciscus Burckhardus LL. Doctor & Professor.

Hoc itidem anno inscriptus est *Ioannes Rem*, Decanus Franckfordii apud D. Leonhardum; & *Waltbasar Marggraf*, Ingolstadiensis, qui post Illustrissimi Principis GEORGII Landgrauii Leuchtenbergensis Cancellarius est factus. Hoc vt multa alia, in exemplum Ingolstadianæ iuuentuti adscribendum putari, vt sopore tandem excusso, abiectaque ignavia, eo excita, Studiis alacrius incumbat, perceptura aliquando illustre laborum suorum & eruditionis præmium.

Eodem anno petiuit Vniuersitas a Facultate artistica, partem aliquam auditorii concedi, pro archiui, vt vocant, constructione. Quod eidem liberaliter concessit Facultas, ea conditione, vt & ipsa res suas preciosiores ibidem recondendi & afferuandi ius habeat. Vetus enim Collegium in potestate Facultatis est artificæ.

A.
1498.

ANNO DOMINI M CCCC XCIIX.

Rektor LII. M. GEORGIUS SCHWEBERMAIR, Landishutanus S.
 Theolog. Baccal. Form. & noui Collegii Regens.

Rektor LIII. IOANNES DE ADORF, &c. Rect. IX.

Inscripti 168. inter quos

Nobiles, *Ioannes Rorbeck* ex Rorbach.

Anton. de Hatstat, Can. Wormat. & Basil.

Christoph. Praitenstein, de Oetingen.

Waltbasar de Leuben de Kurzsle.

Petrus Hellrit, Can. Spirens.

Georg. Tanner, Monacensis.

Thomas Täutsch, Landishutanus.

Caspar Offenheimer de Wilzhut.

Ioannes von Preysing de Kopflberg.

Ioannes Gepkenbaim, Herbipol.

Wilhelm. de Eyb, Can. Eichstett. Bamberg. & Wurceburg.

Erbar.

A.
1493.*Erbardus de Grumbach.**Wolfgang. de Redwitz, Can. Herbipol. & Bamberg.**Melchior Baro in Lymphurg S. R. I. Pincerna hzreditar.
Can. Patauient.**Wilhelm. Trenbeck ex Oeting.**Ioannes Hirnkofser ex Baugart.**Ioannes de Wüspberg, Can. in Feuchtwang, post Decanus Eichstettenf.*Non. Prof. *Theodoric. Reysach I. V. Doct. & in Ciuil. Ordinarius.**Georg. Barth, I. V. Doct. & Lector Ordinarius uerpertinus.**Petrus Burckhardus (Ingolstadienf.) Medic. Doct. & Prof.**M. Iacob. Locher ex Ehingen, P. L. Lector in Poësi.*

Hoc ipso anno recrudit inter Philosophos reales & nominales pugna, sumpta occasione a disputatione publica, in qua se Facultas artistica a realibus Philosophis Magistro *Michaële Paterfafs* & *Wilibaldo Krapp*, læsam esse conquerebatur: quare ab omni actu publico illi duo per Facultatem exclusi sunt. Verum ea lis 24. die Septembris per Dominos Doctores Iurisconsultos, & *Henricum Ebran* præfectum vrbis, & *Casparum Morhard* reddituarium Neüburgenfem, tanquam commiffarios, est iterum composita & sopita.

* *Conradus Celtis* inde ab anno 1494. Eloquentiæ ac Poeseos ordinarius Professor, hoc, ni fallor, anno a nostra Vniuersitate abiit, quod inueniam *Iacobum Locherum* ipso hoc anno oratoriæ ac poeticiæ cathedræ fuisse admotum. Nescio quo secesserit interea *Conradus Celtis*; certe anno primum 1501. a MAXIMILIANO I. Imp. Viennam fuit euocatus; vbi per septem reliquos vitæ annos Eloquentiæ ac Poeseos Professorem & Bibliothecarium egit, hac singulari ornatus prærogatiua, quod ipse quos dignos putaret, laureatos creare Poetas posset. Vt suum ab Ingolstadiensi schola discessum aliqua ratione defenderet, ipse in Lib. II. Carm. Ode 26. cereuisiam & morosum illætabilemque locum accusabat. Obiit Viennæ anno 1508. ætatis 49. Huius *Celtis* opera enata est Sodalitas illa Rhenana & Danubiana, quæ inter Societates literarias prima fuit in Germania, ac simul occasio ingentium fructuum ex huiusmodi Institutis in rem literariam deriuatorum. Quæ tum hic, tum alibi scripta edidit, hæc fere sunt: *De Origine, Situ, Moribus & Institutis Norimberge, vnicum Hymno de S. Sebald.*

Car-

A.
1458.

Carmen Hrosvithæ. Poema de Situ & Moribus Germanorum. Opuscula de Vifula, de Fefontibus, de Salinis farmaticis; quæ in itinere polonico composuit. Libri IV. Amorum. Quatuor vite humana circuli secundum Pythagoreos. De Arte Versificandi. De Laudibus Eloquentiæ. Carminum Libri IV. Parnassus biceps. Panegyris ad Duces Bavariæ, & Philippum Palatinum Rheni.

- * *Jacobus Locherus*, Ehinganus Suevus, *Philomusus* h. e. Amator literarum dictus, *Conrado Celti* successit. Hic cum iam anno 1489. Vniuersitati nostræ sit adscriptus, nescio profecto, descendine, an docendi causa tunc ad nos accesserit, præcipue cum affirmant nonnulli *Locherum* in Italia literis vacasse, ac *Friburgi & Basileæ* ante suum ad nos aduentum Professore publicum Poeseos atque Rhetorices fuisse. Illud certum, ab hoc maxime tempore *Philomusi* nomen editis in publicum scriptis clarescere cœpisse. Laurea poetica a *Conrado Celte* coronatus videtur; fuitque idem abs dubio focus Sodalitatis Literarum Danubianæ; quippe qui suum de ludicio *Paridis* spectaculum die 14. Jun. an. 1502. *Ingolstadii* exhibitum *Georgio a Sinzenhofen Sodalitatis patrono primario* dedicauerit. Non poterat autem meo iudicio de alia Sodalitate hic sermo esse, quam quæ anno 1501. cæsareo diplomate a *MAXIMILIANO I.* firmata, auctorem habuit *Conradum Celtem*; cum Sodalitas illa boica *Ioannis Auentini, Urbani Rhegii &c.* ante annum 1516. instituta haud fuerit. Vnde *Finsuerus* in 100 *Historiæ literariæ boicæ* Conatu mirari non debet, cur eruditissimus *Lippertus* in sua *Dissertatione academica de Sodalitatibus literariis in Boiaria* *Jacobum Locherum* omiserit, quando de prima illa Sodalitate *Auentini &c.* sermonem habet. Quantam vero cunque *Philomusus* ex optimarum artium cognitione famam sibi conciliarit, non tulit certe eandem a Collegis suis moderationis laudem; quod tum maxime patuit, cum *Georgium Zingelium* Vniuersitatis Procancellarium, virum grandæuum ac venerandum sacerdotem scripto publico acerbissime perstrinxit ac dilaceravit, non aliam, vt mihi videretur ob causam, quam quod in gustu humanioris literaturæ a se dissentiret. Nempe *Zingelius* pro sua religionis teneritudine christianos potius Poetas, *Prudentium, Baptistam Mantuanum &c.* quam gentiles iuuentati academicæ prælegendos esse censebat. Illud quoque *Lochero* obiectum est, quod die quodam dominico ex nobilium & honestorum hominum filiis studiosis Lancigeros, vt tum loquebantur, i. e. milites publice per urbem incedentes, in vituperium ordinis scholastici effinxerit, spreto totius Vniuersitatis præcepto, legibus & statutis. Addunt hisce pro clausula: *Jacobus Locherus si Christopolim non appulisset, quietius in utramvis aures respublica nostra litteraria quiesceret.* Quæ quidem verba, vt fatear, quod sentio, hominem produunt, in temporis illius barbarie inueteratum, & a Musarum romanarum elegantis, quibus magis iam appropinquare *Locherus* videbatur, abhorrentem.
- Quanto

A.
1498.

Quanto deinceps tempore *Philomusus* hac in Vniuersitate vixerit, affirmari certo non potest: Anno 1522. & 1523. illum adhuc apud nos floruisse, carmen *Brassicani* eodem tempore conscriptum manifeste testatur, hoc distycho:

*Audire hic lauro ornatam quendam esse Postam,
Scilicet a μυσῶν nomen amore trahit.*

Cumque scribat Rotmarus ad an. 1523. *Marcum Millenium* mortuo *Philomuso* Poeticæ præfuisse, viseri omnino posset *Locherus* eodem anno vita decessisse. Verum illa Rotmari verba fortasse aliud nil volunt, quam successisse aliquando, quocumque demum anno, *Millenium Philomuso*. Interea multum superuixisse huic tempori non potuit, cum iam anno 1526. ad lectionem poeticam selectum inueniam *Alexium Zehentmarum*, *Milleni* scilicet successorem. Scripta *Philomusi* in lucem publicam edita insigni cum industria collegit *Finauerus* in cit. Conatu Hist. literar. Boic. pag. 91. hoc ordine: *Drama de sen. amatore: filio corrupto & dotata muliere. Responsio compendiosa in anticategoriam rethoris cuiusdam & conciliabuli Ingolstadiensis, cum declaratione Zungolensis factionis. Carmen de diluuiio Romæ effuso. Threnodia, siue funebris lamentatio in laudem inclite Hedwigie & Polonorum stirpe prognate, Illustrissimi Principis Georgii Comitissæ palatini Rheni ac Bavarie Ducis coniugis suæcristissime, in publico foro cantata. Spectaculum more tragico effigiatum: in quo christianissimi Reges aduersum truculentissimos turcas consilium ineunt &c. Iudicium Paridis de pomo aureo &c. Poëmation de Lazaro mendico &c. Carmen augurale de Caf. Maximiliano; Epigramma contra oblocutores Maiestatis Casarea; Carmen de festo Conceptionis B. Mariæ Virginis. Hi libri omnes in forma quarta, absque impressionis loco & tempore sunt editi. Horatii Flacci *Venusini opera cum quibusdam Annotationibus &c.* per Iacobum Locherum, Argentin. 1498. *Stultifera Nauis &c.* per Iacobum Locher cognomento *Philomusum suum* in latinum traducta eloquium. Basileæ 1498. in 4to. *Comparatio mula ad musam; Currus sacre Theologie triumphalis. Elogia quatuor Doctorum Ecclesie, cum Epigrammatibus & duabus Prefationibus, &c.* Nurnberg. 1506. *Rosarium celestis curie & patriæ triumphantis &c.* Nurnberg 1512. in 4to. *Carmen ad scholasticos Ingolstadienses.* August. 1517. in 4to. *Compendium Rhetorices ac Tulliano thesauro &c. Aptissima Syntaxis de componenda oratione funebri.* 1517. in 4to. *Exhortatio heroica ad Principes Germaniæ & status pro Serenissimo Romanorum & Hispaniarum Rege Carolo, contra hostes sacrosancti imperii detestabiles.* 1521. in 4to. Eodem *Finauero* teste typis edi curauit *Orationes tres Thomæ Rosenbuschii legum Doctoris famigeratissimi, Principis Ludouici Bavaricæ Ducis quondam Cancellarii, August. 1517. in 4to. Ciceronis* *Orationem pro Milone cum appendicibus &c. Francisci Mataratii Perusini opusculum aureum de componendis versibus, &c.* Item, *Iacobi Sentini Ricinensis* appendicem de versibus lyricis Nurnberg. 1520. ac denique*

M

Fabi

A.
1498.

Fabii Fulgentii Placiadis Episcopi Mytologiarum lib. tres, cum scholiis paraphrasticis Philomusi &c. August. 1521.

Hæc de vita ac scriptis *Philomusi* anticipanda duxi, quod de mortis ipsius anno certi nihil constet.

A.
1499.

ANNO DOMINI M CCCC XCIX.

Rektor LIV. GEORGIUS BARTH, Iuris vtriusque Doctor.

Rektor LV. IOANNES PLÜEML, S. Theol. Licent. Rect. III.

Inscripti 130. inter quos

Nobiles: *Sebastian. Fuchsstainer* de Kalenberg.

Christoferus Styber de Rainegk.

Wolfgang. Taufkircher de Gutenberg.

Sigismund. Walrab de Hawzendorf.

Wolfgang. Mendl de Stainfels, Can. Herriedens.

Heinricus Comes de Donnyn.

Erant tum temporis in Facultate artistica duo Licentiati Theologi *M. Ioannes Plüeml*, & *M. Leonardus Arnold*, qui in actibus publicis, omnibus & singulis & processionibus solennibus, atque etiam in privatis confessionibus locum & sessionem inter Theologos sibi vendicabant. Id quod ægre ferens Facultas Artistica, & iniquum esse censens, subditos suo Magistratui, id est Decano præsidere, præferrique, & præsertim, cum pariter de emolumentis Facultatis vellent participare. Quare octava die Aprilis Collegialiter conclusum est, quod Decanus omnibus & singulis suæ Iurisdictioni subiectis, cuiuscunque conditionis quique existant, in omnibus actibus publicis, nullis omnino exceptis, præire & præsidere debeat: Idque statutum Dominis Licentiatis supra nominatis significari curarunt, & triduum ad respondendum eisdem artistæ concesserunt. Interea facultas Theologica, apud quam Licentiati prædicti erant conquesti, suas interponendo partes monuit artificam Facultatem, vt a proposito suo discederet: sed impetratum nihil. Responderunt Facultati eodem die Licentiati, alter quidem *Arnoldus* humiliter & lenissime, alter vero superbius, adeo vt repeterent, confirmarent.

maerentque artistæ statutum cum pœna priuationis emolumentorum, & exclusionis a Facultate: exceptus tamen est Dominus Rector, si quis de Facultate Philosophica eligeretur, in actibus tamen Facultatis eodem statuto ligabatur.

A.
1499.

Instat rursus 18. die Maii Magnificus Dominus Rector, & quidam Doctores, vt in festo Corporis Christi secure & quiete prædicti Licentiati locum inter Theologos obtinere possent; sed nec tum petitis acquieuit Facultas, æque Licentiatos illos Decano iuratos, & ad reuerentiam præstandam esse obstrictos existimans, quam sint cæteri Magistri.

Duodecima Septembris repetitur actio, & Facultas ad consilium Vniuersitatis negotium transfert, eiusque iudicio standum decernit, dummodo ipsa secundum rigorem iuris, non pro affectu & libero arbitrio processerit: Doctores tamen Theologos, tanquam ea in causa iudices suspectos repudiat. Decima septima eiusdem mensis, Facultas sua motina per delegatos a Facultate concipienda decernit, ita tamen vt ea ad Facultatem prius referantur, & puncta quinta die Octobris a Facultate perlecta, discussa & approbata: Vide de hac re plura annis subsequentibus, scilicet 1501. 1502. & sententiam iudicalem, anno 1503.; nam nihil hoc anno actum est amplius, forte quis reus alter magistratu summo fungeretur.

* Nempe *Ioannes Pflümelius* die 18. Octobris tertium electus est Rector Vniuersitatis.

Vicesima octaua die Octobris, in qua noui Decani fit electio, campanam *Burse Solis* Facultas artistica pietatis ergo ad Fabricam D. Sebastiani liberaliter dono dedit.

ANNO DOMINI M D.

A.
1500.

Rector LVI. M. MICHAEL PETERSASS, S. Theologiæ Baccalaureus Formatus.

Rector LVII. M. STEPHANVS PRANTL ex Purkhaim, Decretorum Licentiatius & Institutionum Professor.

A.

1500. Inscripti 163. inter quos

Nobiles, *Theodoricus de Miltiz.**Ludouicus de Emershofen, Can. Brixin.**Ioannes Nicolai de Padua.**Christoph. de Knöringen.**Christoph. Langenmantel, Augustensis.**Frideric. de Leonrod, Can. S. Burkhardi Herbipol.**Hapto Marschall de Riberbach.**Wilhelm. de Seiboltstorf, Presbyter.*Nov. Prof. *Stephan. Prantl*, Institutionum Professor.

Præter hos memorandus venit Thomas Rosenbusch, qui anno 1510. (verius 1509.) in Academia nostra Doctor legum & earundem Professor est factus: & post Cancellarius Landishutanus: periit in vndis anno 1510.

- * Error quidam typi hic interuenerit necesse est; neque enim verisimile, *Rosenbuschium* eodem anno Doctorem, Professore & Cancellarium factum, atque itidem aquis suffocatum esse.

In negotio Dominorum Licentiatorum cum magnificus Dominus Rector cedendum Decano censuisset, appellatum est a Facultate artistica, tanquam a mandato illicito, & reuocatur decretum anni 99.

Inter cæteros magistrales habitus erat & cingulum. Pro eiusdem depositione impetranda literas ad Illustrissimum Principem mittendas tertia die Iulii decreuit Facultas artistica.

- * Quibus ad id petendum rationibus permota fuerit, mihi quidem perspectum haud est: Forte indecorum videbatur, aut seruile etiam, talarem tunicam cingulo adstringere contra morem aliarum Facultatum. Nisi meum me fallat iudicium, sæpius memorata cum geminis Theologiæ Licentiatibus controuersia ad capiendum hoc consilium Magistris Artium occasionem præbuit. De Habitu Magistrorum nosari meretur decretum Facultatis circa hæc tempora editum: *Quilibet Magister legens ordinarium habeat proprium integrum & decentem habitum magistralem. Quilibet vero alius Magister volens gaudere emolumentis & lectionibus facultatis habeat ad minus alas magistrales eiusdem coloris cum tunica, que sint serico subductæ &c. Artiste deferant habitum longum ad talos, sine sit pallium. sine tunica, eaque sit vincta. Curiosus habitus tollatur. Placet, quod nullus Magistrorum pallium deferat vitroque vel altero latere apertum sine tunicellam, que non protendatur ultra genua.*

Aucta

Aucta est sub hoc Rectore (*Stephano Prantl*) Bibliotheca Facultatis artificæ, & libri partim Theologici, partim Iuridici expensis Facultatis sunt coempti.

A.
1500.

ANNO DOMINI M D I.

A.
1501.

Rektor LIX. M. WILIBALDVS KHRAPP, Perchingensis, S. Theologiæ Baccalaureus.

Rektor LIX. IOANNES AB ADORF & C. Rect. X.

Inscripti 142.

Nobiles , *Georg. Abaimer* de Wildenaw.
Christofferus Peshitz de München.
Wolfgang. Stinglbaimer ex Vohburg.
Eucharis de Tüngen, Can. S. Burkardi Herbipol.
Theodoricus de Tüngen, Can. Eccl. Herbipol.
Porphirius Rieter de Pocksberg.
Maternus Wirsperger de Culmbach.
Alexander de Redwitz, Can. Herbipol.
Ioannes Vnland ex Tüfslingen.
Ioannes Schampübler de Synning.
Christofferus Gumpenberger de Petmes.
Matthias Fraunberger de Fraunberg.
Paulus Wirsperger ex Geysenfeld.
Ioannes Grueber, ex Scherding.

Non. Doct. *Thomas Reter*, Viennens. Art. & Medic. Doctor.

Mirus ille impostor (hoc enim laudis titulo quidam eum in matricula honoravit) & hæreticus eodem tempore inscriptus est, *Wolpfgangus Capito*, Zwinglianus, sub nomine *Fabri*.

* Hæc ad verbum Rotmarus. Alii *Capitonem* scribunt etiam *Wolfgangum Fabritium* nominatum fuisse. Natus is Hagenoæ in Alsatia anno 1478. qua de causa ad Academiam nostram accesserit, aut cui Facultati nomen dederit, haud inuenio: Dicunt enim patris in gratiam primum medicinam didicisse; sed postea suo obsecutum genio, Theologiæ se dedisse. Linguam quoque hebraicam magno opere coluit, magistro vsus Iudæo quodam profelyto. Nouitatum vero

A.
1501.

cum esset studiosior, iis se hominibus applicuit, qui e *Lutheri* schola egressi noua passim disseminabant dogmata, *Melanchtoni* scilicet & *Bucero*; e quorum societate ita profecit, vt primi nominis Theologus audiat apud nouæ Religionis patronos. Scripsit *Institut. Hebraic. Lib. II. Vitam Ioannis Oecolampadii*, cuius viduam ipse vxorem duxit. *Enarrationes in Habacuc & Oseam. Responsonem de Matrimonio & Iure Magistratus in Religionem &c.*

Mense Iulio iterum Bibliotheca Facultatis artificicæ multis numeris eiusdem impensis est auctior facta, cum in libris Philosophicis, Medicis, Iuridicis, tum vero Theologicis.

Vltima die mensis Decembris *Ioannes Plüeml* Licentiatus Theologiæ, causam suam de præcedentia (nam *Leonardus Arnold* inimicus, vt reor, contentionibus, & quia illi in sua conscientia videretur, cedendum esse Decano, iure suo cesserat) proposuit coram Senatu Academico, in quo cum ab Vniuersitatis iudicio appellasset Facultas, propterea quod & index & alii quidam Doctores essent suspecti, & quidem ad Episcopum Aichstadianum. Dominus Licentiatus inscia Facultate libellum supplicem ad Illustrissimum Principem scribit, plenum querelarum; cuius exemplum est in actis. Rescripsere Illustrissimi Ducis Consiliarii Landshutenses, ad quorum mandatum lis ab vtraque parte coram Vniuersitate contestata est, & libelli depositi. Et primo quidem Facultas causam suam apud Senatum exponit, in certos distributam articulos.

A.
1502.

ANNO DOMINI M D II.

Rector LX. GEORGIUS BART, Monacensis LL. Doctor. Rect. II.

Rector LXI. PAVLVS KHEYL (*non Kheyl*) Vohburgensis Medicinarum Doctor.

Inscripti 110. in quibus

Nobiles: *Ioannes de Adeltzhausen.*

Wilhelm. de Seckendorf, Can. Eichstett.

Christofferus de Absperg.

Georg. Nothast ex Zettlitz.

Ioannes ex Gämningen, Can. Wormat.

Sigis.

Stigismund. Sizenbauer ex Monaco.

Georg. Schwarzenstainer.

Regerus Westermatber ex Burkau.

Ioannes Ratz ex Oberspeint.

NOU. DOCT. *Fridericus Sitzel* Mosellanus. } *Medic.*
Paulus Kbeyl, Vohburgenfis. }

Alteræ a Principis Commissariis Landshutanis ad Vniuersitatem adferuntur literæ, in festo Conuersionis D. Pauli datæ, quibus mandant, vt in eam curam incumbat Vniuersitas, quo possit res illa inter partes de sessione & præcedentia disceptantes componi: Sin minus, tota causa, vt esset coram Vniuersitate acta, ad Illustrissimum Principem referretur.

Ad Facultatis articulos & puncta argumentaque pro illius incolumitate adducta, respondet *Ioannes Plieml*, magis calumniando & subfannando, quam dissoluendo. Replicam deponit apud Senatam Facultas super responsum, & pugnatur vtrinquæ replicis, triplicis, & quadruplicis, integraque verborum plauftra adducuntur. Atque hic rursus a lite cessatum est aliquandiu, ad annum scilicet tertium.

Hoc anno 11. Septembris donauit Bibliothecam Facultati Theologicæ *M. Urbanus Kluegenbaimer* Altenstainenfis, altaris SS. Nicolai & Catharinæ apud D. Mauritium Sacellanus, in vsum Theologiæ Studioforum.

ANNO DOMINI M D III.

Rektor LXII. M. IOANNES SALACH, S. Theol. Baccalaureus.

Rektor LXIII. M. WILIBALDVS KHRAPP &c. Rett. II.

Inscripti 78.

Nobiles: *Bernbardus Stauffer*, nobilis & generosus.

Caspar. Guttenger ex Guttenger.

Philippus Rechperger ex Hohenrechberg.

Bernbardus Thil, de Wormacia Canonicus.

Georg. Baumgartner ex Ratisbona.

NOU. DOCT. *Carolus Schütz*, Art. & Medic.

A.
1502.

A.
1503.

* Bern-

A.
1503.

* *Bernhardus Baro a Stauf*, Gubernatoris huiusmodi filius consuetum iuramentum, cum albo academico inscriberetur, ob immaturam ætatem præstare non potuit: datum est vero D. Parentis honoribus, ut primus hoc anno ad matriculam suam daret nomen.

Obiit *Ioannes Altenpeckb*, primus Vniuersitatis Pedellus & Notarius. in cuius locum iam ante successerat *Ioannes Stein*, qui in causa Facultatis aduersus Licentiatum *Ioannem Plüeml*, Notarii officio functus legitur.

* Ad diem 18. Octobris superioris anni *Ioannem Stein* tanquam Notarium Vniuersitatis prima vice subscriptum inuenio. Pedellus vero Vniuersitatis ad hunc annum notatur *Leonhardus Schroll* ex Peilengries.

Decima quinta die Maii suas partes inter Facultatem artificiam, & Licentiatum *Ioannem Plüeml*, ex Illustrissimi Principis Domini GEORGII voluntate, interposuit Generosus vir ac Dominus, *Bernardinus Baro a Stauf*, urbis Ingolstadianæ Præfectus; qui cum multa salubriter de concordia facienda & retinenda differuisset, tandem eo redegit litigatores, ut arbitros eligerent, & in eos compromitterent.

Decimo quinto igitur Calend. Iunii elegit Facultas sibi in arbitros, clarissimos viros ac Dominos *Hieronymum de Croaria*, Iurisprudentiæ, & *Wolfgangum Peifferum* Medicinæ Doctorem & Professore; Licentiatum vero Reuerendum Dominum *Georgium Zingel* Doctorem Theologum, & *Theodoricum Reisach*, Iurisconsultum & Professore: dissentientibus vero arbitris superarbitrum pars utraque elegit, Generosum Dominum *Bernardinum a Stauf*. Et compromissio a litigantibus ordinarie est facta.

*Sententia definitiua Arbitrorum ex parte
Licentiati.*

Vndecimo die Octobris pronuntiarunt sententiam Dominus *Georgius Zingel* & *Theodoricus Reisach*: quod Dominus Licentiatum in omnibus actibus & solennitatibus Facultatem artificiam concernentibus, Decano eiusdem Collegii debeat cedere: in reliquis vero, quæ extra Facultatem sunt, quod iure eidem Decano præferatur.

Sen-

*Sententia Arbitrorum pro Facultate Artistica.*A.
1503.

Eodem die & in eadem causa, pronuntiant Dominus *Hieronymus de Croaria* & Dominus *Wolfgangus Peiffer*, arbitri a Facultate artium electi. In possessorio quidem, quod Dominus Licentiatus, a Facultate eiusque emolumentis exclusus, in integrum restitui debeat: Verum in Petitorio, quod idem Dominus Licentiatus, quamdiu membrum eius Facultatis esse velit, eiusque frui emolumentis, iure debeat eiusdem Collegii Decano in omnibus actibus & quibuscunque solennitatibus, nullis omnino exceptis, cedere, & competentem eidem exhibere reuerentiam. Quamobrem prædicti arbitri Domino Licentiato de præcedentis, quam diu Facultatis pars & membrum est, perpetuum imponunt silentium.

Sententia superarbitri ab utraque parte constituti.

Diuisis inter se arbitris, diuersisque pronuntiatis sententiis, Superarbitrator, Dominus *Bernhardinus de Stauf*, &c. Sententiam Dominorum, *Hieronymi de Croaria*, & *Wolfgangi Peiffert*, pro Facultate artistica confirmavit, literisque publicis, proprio sigillo munitis, corroboravit, quarum copiarum auscultatæ & collationatæ sunt per *Ioannem Stain* Notarium publicum, & in acta Facultatis propria eiusdem manu relatæ. Actum Ingolstadii, die Mercurii post Festum S. Dionysii, anno 1503.

Eodem anno prima die Aprilis, Facultas artium, ad locupletandam & exornandam Collegii eiusdem Bibliothecam, emit duodecim florenis Hugonem Cardinalem super Biblia.

Die quinta Decembris mortuus est illustrissimus Princeps ac Dominus GEORGIUS DVX BAVARIÆ itidem cognomento Diues, LVDOVICO patre ex AMELIA FRIDERICI vndecimi Ducis Saxonie & Electoris secundi filia natus; parente suo sine pietatem, sine prudentiam, sine liberalitatem, aliasque id generis virtutes, sine denique opes & fortunæ bona respicias, neutiquam inferior; Princeps ab omni luxu alienus, pius & religionis catholicæ amantissimus, erga suos clemens, mitis, humanus & liberalis.

A.
1503.

Hoc loci præterire non possum, quin Lazii Historici lectorem admoneam, tres simul ab eodem autore in vno pene loco errores committi. Nam primum licet, & quidem recte, alibi Ducis GEORGII parentem vocat LVDOVICVM cognomento diuitem, filium HENRICI Landishutani: tamen idem paulo post in dubium trahit, & alterius LVDOVICI diuitis, qui STEPHANO Ingolstadiano fuerit natus, filium pronunciat: & rursus alio in loco suum facit Ducis GEORGII ERNESTVM Monacensem. Deinde fratrem eidem Duci LVDOVICVM attribuit; denique fundationem Academiz illi tribus in locis adscribit. Sed hæc parerga.

Fuit hic Princeps perquam clemens suæ Academiz protector, pius & in religionem Catholicam, bonasque literas optime affectus, vtpote qui non obscure intelligebat, velut in suæ fundationis pro Collegio nouo literis ipsemet asserit, cognitione honestarum artium & literarum, humanum intellectum illustrari, & ad virtutes excitari, bonos mores constitui, Catholicam religionem plantari, propagari, conseruari, denique quibuscunque hæreticis contra iri. Proinde in honorem Dei omnipotentis, D. Mariæ Virginis, omniumque cælitum, in pauperum solamen & ieuamen & suorum antecessorum salutem, Collegium nouum, quod ab ipsius nomine Georgianum vocamus, ædificauit, & in eodem duodecim stipendia pro diuersis Bavariz oppidis pie ac benigne fundauit, ac salutaribus legibus ac statutis, quibus iuuentus ad pietatem, morum integritatem, & bonas literas perduceretur, sapienter munivit.

Præterea multa cum in Academiam, tum vero in urbem Ingolstadianam, vbi regiam suam habebat, contulit beneficia. Inter cætera vero ingentem sylvam (appellant incolæ *das Newet*) Reipublicæ contribuit, vbi in vsum vrbis multa centena lignorum plaustra annis singulis cæduntur, & tolerabili pretio venduntur ciuibus (nihil vero Academicis) quin & eleemosynas cum in Collegio suo, tum a Republica Ingolstadiensi publice annuatim distribuendas, & singulis annis 10. florenos nupturæ Virgini in dotem erogandos constituit.

Obit piissimus Princeps Ingolstadii: Exenteratum est cadauer, & viscera apud D. Virginem in Principum Bavariz reconditorio sunt sepulta, cadauer vero ipsum Landishutam de-
nectum

unctum & in maiorum suorum sepulchro repositum. Atque in hoc Principe, linea Ducum Bavariz Landishutanorum defecit, vtpote qui vnam tantum genuisset filiam, ELISABETHAM nomine, RVPERTI Palatini coniugem.

* Veriora de morte Ducis GEORGI apud *Oeselim* Script. Rer. Boic. Tom. II. pag. 362. ex Libro memoriali *Andree Zayneri* Archigrammatzi Ingolstadiensis, Scriptoris synchroni, immo Autoptæ, intelligere licet. *Am Freytag nach Andree Apostoli* (ipsius verbis vtar, maioris fidei ergo) *das ist gewesen der erst Tag Decembris, hat der Hochgeborn Fürst Herzog Georg loblicher Gedächtnus bald nach sibem des Morgens als er Mes gehort, und der Priester das Evangelium Initium S. Ioannis gesprochen hat, sein letzt Tag his zu Ingolstat in neuem Stofs in der obern grossen Stuben neber der Thür, so man in Thurn gegen der Stat hinaus get, Cristlich belossen, und durch Maister Micheln Schmid Statarzt sein Ingewaid aus im geschnitten. Das Herz ist gesund, allain die Lebern als sey sie ersotten und voller böser Blattern gewesen, das gen unser lieben Frauen zu der Fürsten Grebnus begraben, und sein Tod bis an Sant Niclas Abent verhalten und im Clostern unter der Verhant, als solt er dieselben Nacht erst gestorben sein. Igitur Dux GEORGIVS non quinta, vt Rotmarus scribit, sed prima die Decembris ex hac vita migravit. Vigiliis atque Officium funebre pro defuncto celebravit Ioannes Abbas Cæsareensis. Landishutum vique demortui Ducis cadaver prosecuti sunt IOANNES Landgramius *Leuchtenbergensis*, Comes *Balthasar de Schwartzburg*, atque alii nobiles.*

Natus fuerat Dux GEORGIVS anno 1455. Vxorem habuit HEDWIGEM CASIMIRI Poloniz Regis filiam, ex qua præter memoratam ELISABETHAM, aliam suscepit filiam MARGARETHAM nomine, in Monasterio Altenhohensauienti DEO deuotam. Animi ac corporis indolebat Ducis GEORGI Ladislaus *Smithemius* apud *Oeselim* Script. Rer. Boic. Tom. II. pag. 568. his verbis describit: *Fuit Princeps fortis & audax & libenter hastilufit atque venationi operam dedit & aucupio. — Fuit in facie morpheaticus & barbam habuit ad rubredinem tendentem; imo rufam eamque promissam, quod eiusdem effigies in Collegio Georgiano hodieum visenda manifeste, & ad oculum demonstrat.*

ANNO DOMINI M D IV.

A.
1504.

Rektor. LXIV. GEORGIUS BARTH &c. Rect. III.

Rektor LXV. M. MICHAËL PVTERSASS &c. Rect. II.

A.

1504. Inscripti 23. inter quos unus

Nobilis, *Sebastian. Seyboltstorfer* ex Schenkenaw.Nou. Doct. *Georg Pebam*, ex Pleinfeld. } *Medic.*
Wolfgang. Kern, Landishutan. }

Mortuo Illustrissimo Principe GEORGIO Duce Bauariz, cum prole mascula destitutus, vnicam tantum filiam, ELISABETHAM nomine reliquisset, RVDBERTO Palatino, PHILIPPI Palatini filio nuptam, illa quarta feria post Dominicam *Quasmodogeniti*, absente marito Duce RVDBERTO, Landishutam ingreditur, eamque in fidem suam recipit, assistente eidem Domino *de Rosenberg*. Hinc inter ALBERTVM quartum Ducem Bauariz & RVDBERTVM Palatinum de bonis & ditionibus, vrbibusque Ducis GEORGII disceptari est inceptum, cum hic testamento & iure affinitatis atque etiam sanguinis, propterea quod & natus ex eiusdem Ducis GEORGII sorore esset, & filiam pariter in matrimonio sibi copulatam haberet: ille vero successione & familiaris prerogativa niteretur.

Res itaque, & controuersia de hereditate facta, ad Imperatorem MAXIMILIANVM, cuius sororem KHVNEGVNDIM Dux ALBERTVS coniugem habebat, tanquam ad arbitrum est ab ALBERTO Principe deuoluta: sed frustra.

Ad manus igitur ventum, & hoc ipso anno grauissimum illud bellum, quod maiores nostri, memoria repetentes Bauaricum appellabant, exortum est. In Palatini igitur ditiones miles irruit, vastandoque grassatus; ac longius processisset furor armorum, grauioraque Palatinus detrimenta accepisset, eoquod præter inhibitionem, & interdictum Cæsaris filii partibus suppetias ferret, quanquam iam acceperat grauissima, nisi iratus D. MAXIMILIANI animus, qui suas interposuerat partes, proscriptumque Palatinum armis persequebatur, a CHRISTOPHORO Marchione Batensi placatus fuisset.

Eodem itaque anno, quo bellum flagrare cæperat, interuenientibus arbitris, per modum transactionis, est extinctum. Nobiles Boii iuxta urbem Ingolstadianam castrametati erant, quique tum in castris militabant, quorum antesignani erant *Bernhardinus a Stauf Baro in Emsfels*, & Nobilis quidam *a Rorbach*,

Dach, cuius nomen tempestatum iniuria obliteratum est, fenestram illam superioris templi, apud D. Virginem, supra portam septentrionalem posteriorem, qua ad Ecclesias exitur ædes, propriis expensis fieri curarunt.

Vniuersitas, vt in tanta Bavariz confusione ac tumultu rebus suis confuleret, literas foundationis ac censuum apud capitulum Augustanum, tanquam tutiori in loco deposuit.

Rariorem hoc anno studiosorum aduentantium fuisse numerum est credibile, propter tumultus bellicos, quibus & Buarua & Palatinatus turbabatur.

- Rerum durante hoc bello apud Ingolstadienses gestarum seriem exactius multo descripsit supra memoratus *Andreas Zaynerus* huius Archigrammatus, ex quo ea saltem supplere iuuat, quæ Academiam nostram concernunt. Inde ab obitu *Georgii Ducis*, contententibus de successione *Alberto & Wolfgango* Buariz Ducibus ex vna, & *Rupert* Comite Palatino ex altera parte, Patres academici communi cum Gubernatore ac Magistratu ciuitatis consilio, nulli sese ex dictis Principibus commiserunt; sed quasi neutrarum interea partium expectabant, quem Statuum prouincialium ac Cæsaris etiam *Maximiliani* iudicio agnoscere Dominum deberent. Tandem mense Maio h. a., die vigesima quarta, cum *Rupertus* banno Imperii proscripserit, *Albertus* vero & *Wolfgangus* legitimi successores Cæsarea sententia essent declarati, hi ipsi urbem nostram ingressi, ac publico in foro, sicut a reliquis ordinibus, ita ab academico etiam Magistratu excepti, salutatique sunt; quibus & biduo post fides iuramento confirmata est. Ab hoc tempore ardere vehementius bellum cœpit, quod incendiis magis quam præliis geri videbatur. Die tandem trigesima Iulii sequentis anni 1505. per sic dictum *Laudum Coloniense* controuersia a Cæsare decisa, & pax restituta est, domui quidem Buaricæ omni bello perniciosa; illa enim Buariz portio, quam hodie *Ducatum Neoburgicum* dicimus, *Nordania* item & *Sulzbacum* *Rupert* hoc anno demortui filiis; *Ratenberga*, *Kuffsteinium*, *Kytzbühla*, *Kirchberga*, *Weissenhornium* & plura alia *Maximiliano* Cæsari; *Reicheneckium*, *Heerspruckium*, *Laufa*, *Allersberga*, *Hohensteinium* Norimbergensibus; alia aliis *Alberti* Fœderatis cedi debuerunt. Ita Ducis *Georgii* hæreditas ab ipsis legitimorum Successorum amicis fuit circumcisa.

Petrus Baumgartnerum Iurium Doctorem, illum sine dubio ipsum, qui Canonum apud nos Professor, ac bis Rector fuerat Vniuersitatis, inuenio non tantum inter equestres Prouinciz Status habuisse locum, sed etiam ad memoratam successionis causam Statuum selectorum Cancellarium fuisse, eoque munere tam fideliter ac integre functum esse, vt in ipsius *Maximiliani* Cæsaris inuidiam inciderit, qui su-

A.
1504.

spicabatur scilicet, vnum maxime *Doctorem Baumgartneri* suis consiliis obstare, quæ vniue ad amplificandum suum ex hæreditate Georgianæ imperium spectabant. RVPERTVS etiam Comes Palat. domum, quam Doctör *Petrus Baumgartner de Frauenstein* Landishutzæ habebat, *Wilhelmo Comiti de Henneberg* donauit. Is illam, dum abit, diruit, ac supellestem octo in curribus secum abducit; quam tamen prædam Equites boii, qui prope Ingolstadtum in castris agebant, de nouo prædati sunt. Reliqua huius *Baumgartneri* gesta ad obitum vsque mihi comperta haud sunt: sufficit hæc Academix nostræ gloria, Virum tam nobilem, tam communi patriæ studiosum, quondam Professorem ac Rectorem habuisse.

A.
1505.

ANNO DOMINI MDV.

Rector LXVI. M. GEORGIUS SCHWEBERMAIR &c. Rect. II.

Rector LXVII. M. IOANNES FALTERMAIR.

Inscripti 138.

Nobiles: *Ioannes de Schawnburg*, Can. August.

Caspar. Liechtenstainer, ex Ingolstat.

Erbaldus Zobel ex Gibelstat, Can. Eichstett:

Non. Prof. *Ioannes Böschensteiner*, Prof. Ling. Hebr.

Szuii pestis, bellici furoris plerumque comes; eamque hoc integro anno esse grassatam, cum paucitas Studioforum, qui in album Vniuersitatis sunt relati (*primo semestri nouisij triginta sunt inscripti*) tum ipsemet e viuis exemptorum numerus testatur. Præter Doctorem enim *ab Adorf* (*de quo mox pluribus*) duo alii Doctores, Dominus *Thomas Wenigel*, (*Landsbergenfis*) Theologus, & *Petrus Formair* (*Reichersteinensis*) Medicus, item sedecim Magistri Artium, & Baccalaurei octo, cum extra, tum intra Academiam perierunt peste.

Ioannes Permetter, *Adorfensis*, SS. Theologiæ Doctör, (de quo ad annum 1473.) hoc anno excessit e viuis pridie Nonarum Octobris; Vir pius eruditusque. Tricesies & semel Decanatus Theologici munere est perfunctus. Rectoris vero officio decies. Fuit Parochus apud D. Virginem, fidelis Pastor, & ouium suarum amantissimus, quas ne peste quidem

vehe-

A:
1505.

vehementér grassante, cum vitæ suæ periculo, veluti euentus docuit, deserere voluit. Nam hoc ipso anno, cum pestis Scholam, urbemque Ingolstadianam grauitè affligeret, post multos exantlatos, tum in docendi munere & Cathedra Scholastica, tum concionandi publice officio, & animarum cura, labores, eadem hinc pestifera infectus 6. Octobris diem suum obiit. Unus est ex omnibus Parochis, qui insalubrem eius Parochialis domus aërem expertus, in ea functione diem suum obiit; cæteri omnes resignarunt. Et sepultus est apud B. Mariam Virginem in choro, vbi posterioribus annis etiam *Iacobus Ionas* Vicecancellarius Casareus, *Nicolaus Euerhardus* senior Iurisconsultus, & anno 1578. Reuerendus Dominus *Martinus Eiseugrein* terræ mandati iacent. Duo sibi, vnum lapideum, alterum vero ligneum & quidem pictum ad parietem iuxta sacrarium, sibi monumenta erigi voluit. In lapideo eiusmodi est Epitaphium:

*Adorf me genuit: docuit Lips. Theologia,
Ecclesiæque gradum tradidit Auripolis,
In grege Pastor eram, fidei mysteria pandens;
Orex manet, at ductor peste furente cadit.*

Lignæ tabulæ eiusmodi est inscriptum Epitaphium prioris Tetraſticho aliquanto elegantius, quanquam vtrumque simplicem antiquitatem sapiat: Epitaphium ad posteritatem Egregii viri & Domini *Ioannis Adorſenſis* Theologiæ Professoris editum.

*Mortales si fere iuuat, desite Ioannem
Ex Adorf, precibus huncque piate locum.
Post cineres, bustique faces qui digna meretur
Stemmata, virtutis & monumenta sua.
Doctòr enim celebrem per bis tria lustra Cathedram
Gymnâsij tenuit, Theologia, tui.
Principis auspicio Lipensî ductus ab arce,
Palladis hic niuee semina prima dedit.
Quarus Aquinatis Thomæ documenta secutus,
Scripturæ promptè sensa profunda sacra.
Aleronymi siquidem redolentia scripta disertè
Excoluit, reliquos nec sine laude Patres.*

A.
1505.

*Sollicitus Christi Mystes Rectorque popellum
Moribus, exemplo, legibus insituit.
Virginis aetherea, quae sancta protulit alno
Christum, cultor erat ad pia sacra frequens.
Quas grates non soluit homo, dabit auctor Olympi,
Cum frontem nitidam, caelica fersa prement.*

Tertium Epitaphium seu monumentum potius est illi in Schola Theologica, eiusdem Facultatis studio, opera & impensis, cum pictis in medio insigniis eius gentilitiis, paratum, quod eiusmodi est:

*Anno Domini 1505. sexta die Octobris obiit clarissimus artium
& Sacrae Theologiae Magister, D. Ioannes de Adorf, quintus Plebanus
B. Mariae Virginis; primus Ordinarius in Theologia, & praesuit Cathedrae
magistrali in eadem quasi ad triginta tres annos, utiliter legendo,
& disputando, & primus magistratus insignita in Theologia hic recepit;
Cuius anima DEO uiuat.*

Præter Epitaphia pium etiam & suæ pietatis ac liberalitatis monumentum reliquit in eodem templo D. Mariae Virginis. Nam anno 1497. (*Engerdus scribit an. 1479.*) fenestram illam supra Sacellum D. Ioannis propriis, nec iis leuibus, veluti res ipsa loquitur, expensis fieri curauit.

Fundauit idem Adorfius duo stipendia pro Theologiae Studiosis, & conferendi potestatem habet Facultas Theologica.

Mortuo Ioanni ab Adorf successit in Parochiae administratione Ioannes Plüeml Ingolstadianus, Parochus sextus.

* Ab ipso scilicet ALBERTO Duce præ pluribus candidatis ad id munus vocatus fuit ac praesentatus, licet ipse nunquam pro eo obtinendo laborauerit; vt acta Facultatis Theologicae testantur.

Hoc anno Facultas Philosophica Bibliothecam suam novorum librorum, scilicet operum Dionysii, Chrysofomi, Alberti magni, Origenis & consamilium emptione, amplificauit, auxitque.

* Pro Ioanne Stein ægrotante Notarius Vniuersitatis assumtus est interea Petrus Nawer, donec alius idoneus ex Magistris Artium haberi possit.

ANNO DOMINI M D VI.

A.
1506.

Rektor LXIIX. M. STEPHANVS PRANTL ex Purkhaim, Decretorum Licentiatuſ. Reſt. II.

Rektor LXIX. M. IOANNES PLIEMML, S. Theol. Doct. Reſt. IV.

Inſcripti 228.

Nobiles : *Wolfgangus Imhof* de Lauging.

Wolfgang. de Pruckberg ex Perkhofen.

Wilhelm. Edelmann de Haſelbach.

Ludouicus Fröſchl ex Martzols, Can. Pataniens.

Wolfgang. Waltenbofer ex Prawnegk.

Ioan. Schönſtainer, Can. Patau. & Ratiſbon.

Daniel Alatzbamer.

Nou. Prof. *Ioannes Pliemml*, Ingolſtadienſ. Theol.

Wolfgang. Lotter, Norimbergenſ. Philoſ.

Nou. Doct. *Ioannes Pliemml &c.* Theol.

* Ex magne inſcriptorum numero, licet colligere, cum anni huius initio, peſtilentia non modo periculum, ſed plane metum quoque ſublatum fuiſſe.

Ioannes Pliemml die 13. Februarii h. a. doctoralibus inſigniis (Licentiatuſ gradum recepit in templo Beatæ Mariæ Virginis, anno 1486. die 19. Maii) a *Georgio Zingel* eſt donatuſ, & a Sereniſſimo Boiorum Duce ALBERTO Profeſſorum numero adſcriptuſ. Lectionem primam fecit 2. Martii.

Inter inſcriptoſ h. a. in primis memorandi *Wolfgangus Lotter* Norimbergenſis, poſt Profeſſor Philoſophiæ, Decanuſ, & Rektor Academiæ. II. *Ioannes Schröttinger* ex Merklen, poſt Profeſſor Theologiæ, & Rektor anno 1519. & 1525. de quo plura paulo poſt.

* III. *Nicolaus Fabri* ex Hailbrunn, Prædicator Moſburg. IV. *Fr. Auguſtinuſ Luſſ* Ord. Eremit. S. Auguſt. Conuentuſ Norimbergenſis Prior. V. *Fr. Petruſ Schweicher*, Ord. Carmel. Conuentuſ Dunkelfpühl. Prior. VI. *Ioannes Priorlein* de Gunzenhauſen ad an. 1515. Medicinæ apud noſ Profeſſor, de quo alibi plura.

Anctæ Facultatiſ (*Artificiæ*) Bibliotheca libriſ Theologicis quinto, impenſis Facultatiſ.

A.
1706.

- *Jacobus Locher Poeta Philomusus*, cum vix priori anno ex molesta controversia cum *Georgio Zingelio*, quem mordaci scripto laceffuerat, emerisset, in novam hoc anno incidit cum ipso Vniuersitatis consilio; cum scilicet spreto eiusdem mandato, atque contra obseruatam hastenus consuetudinem pulsu campanæ ad lectiones suas signum daret; id quod ipsi die 10. Aprilis h. a. sub duorum florenorum, & si non desisteret, sub maiori etiam pœna prohibitum est.

A.
1707.

ANNO DOMINI M D VII.

Rector LXX. GEORGIUS BARTH &c. Rect. III.

Inscripti 216. inter quos

Nobiles: *Martin. Hussicken* de Zymern, Can. Herbipol.
Sebastian. Nusperger de Brennerg.
Georg. Winkentaler, Professus O. S. B. Campidon.
Sigismund Wellwarter ex Leonrod.
Iohannes Frawnboser de Frawnhöfen.
Panthus,
Maximil. } *Barones de Losenstain*, Fratres.
Sebastian. }
Gregorius }
Stephanus de Sinzendorf, Baro.
Bipertus de Anhaim, Can. Herbipol.
Hilarius Bropst de Aesling.
Nicolaus Sonezeller ex Sonezell.
Adam. de Wolfstain, Præpositus in Northausen.
Balthasar de Grünbach.
Lampertus Wisents ex Stain, Austriac.
Adam Schweinpech zum Haws, ex Marchia.
Eberhard. de Freyberg in Eysenberg.
Anton. Alberstorfer de Alberstorf.
Sebastian. Fridnatsboser de Meckenhawfen.
Ioannes Rieter de Boxberg.
Iohannes Silberberger de Silberberg.
Michaël Erschinger de Twrsfeld.
Iohannes Fuchsstainer ex Ebermansdorf.

Wil.

Wilhelm. Comes de Montfort de Thetnang.

Ioachim de Stauff Baro in Erfels.

Bernhard. Seybaltstorfer de Seybaltstorf, Can. Ratisb.

Philippus de Gundelshaim, Can. Basil. & post ibid. Episcop.

A.
1507:

- * Ex magno inscriptorum numero præcipuam merentur memoriam.
 I. *Philippus de Gundelshaim* Canonicus Basileensis, ac eiusdem Ecclesie anno 1527. electus Episcopus, qui anno 1535. a Zwinglianis Lutheranisque basilea eiectus, sedem suam Bruntratum transtulit, vbi etiam anno 1553. mortuus est. II. *Christophorus Kres* Norimbergensis, Canonum postea Professor Wittenbergæ; nondum mutata scilicet religionis & Academie illius facie. Inde redux Noricus Officiarius, quæ verba sunt Matriculæ, factus est. III. *Andreas Haindel* de Kranach, Suffraganeus postea Herbipolensis, aut potius, vt alia manus in Matricula academica notauit, *Babenbergensis*: Nescio cur *Rottmarus* Suffraganeum Patuientem dicat.

Hoc anno constitutum est ab Illustrissimo Principe ALBERTO quarto, Serenissimi nostri Principis ALBERTI quinti auro, vt in posterum & Rectoratus & Decanatus dignitas integro anno continuaretur. Qua vero de causa id Serenissima eius Celsitudo decreuerit, petentibusne id Academicis, an proprio motu, an aliis vrgentibus de causis, nihil reperio. Reformationem certe circa id tempus in Academia factam ab Illustrissimo Principe testantur acta Facultatis artificie. Et durauit is annuus Magistratus vsque ad decimum sextum annum.

Hoc ipso 1507. anno reformatio facta est statutorum & totius Vniuersitatis ab Illustrissimo Duce ALBERTO quarto, & confirmata, subscripta, & sigillo Illustrissimi Principis communita in die Veneris Dominieam *Iudica* proxime præcedente. Circa ea ipsa tempora itidem, vt anno 1478. de Philosophis dictum, inter Theologos fuit schisma, & alii nominales, alii vero reales extiterunt. Vtramque sectam Illustrissimus Princeps in sua Academia ferri voluit: præsertim vero de veteri via loquitur, quod qui eam amplexantur, nullo modo expellendos censuit, propterea quod multi ex iis ab Ecclesia non recepti tantum, sed etiam Canonizati, & pro Sanctis habiti, quorum doctrinam multi ex Franciscanis, Dominicanis, & Augustinianis sunt secuti.

A.
1507.

Constituit etiam idem Illustrissimus Princeps eodem tempore rationem eligendi Rectoris, & qui in Senatum & quot præter veterem consuetudinem sint recipiendi, quæ omnia hoc loci recensere supernacaneum est. Illam tamen immunitatem ab eodem Illustrissimo Principe liberaliter Professoribus concessam, præterire non possum, quod nullam de iis ædibus, quas possident, ciuico Magistratui debent steuram: de reliquis, si quas plures quis haberet, non item. Hoc ipsum priuilegium, nescio quomodo a nostris nunc intelligatur ciuibus, repetentibus importune a Professoribus, non Doctoribus, tributum: Eadem immunitas Professoribus multis post annis ab illustrissimo Principe GVILIELMO contributa & confirmata est, patronis Scholæ existentibus, magnifico & nobili viro *Leonardo ab Eckb*, Doctore *Georgio Stockhamero*, & nobili quodam a *Degenberg*, aulæ præfecto.

In eadem reformatione constituit Illustrissimus Princeps, vt ciuicus Magistratus diligentem haberet inspectionem, vt vitæ necessaria, & quæ cætera ad vitæ humanæ sustentationem sunt necessaria, tolerabili pretio possent comparari; quid olim factum, nescio, nunc quid fiat, rerum omnium pene intolerabile pretium demonstrat.

Hoc ipso anno Scholæ Tubinganz Professores liberaliter Ingolstadiensibus omnia sua cum Vniuersitatis, tum singularum Facultatum communicarunt statuta, datis literis in festo Paschatis.

- * Occasione scilicet mox dictæ Reformationis petiere Patres academici a Scholæ Tubingenfis Professoribus Statuta tam Vniuersitatis illius, quam singularum Facultatum atque etiam Bursarum, vt ex illorum comparatione cum suis indicare possent, quid communi bono Vniuersitatis respondera Illustrissimo Principi oporteret.
- * Nouam ordinationem Principis die 7. Aprilis exhibuit in congregato Vniuersitatis Consilio *Ioannes Pflümel*, tunc Rector; ad quam Professores omnes ac singuli de nouo præstiterunt iuramentum, hoc ordine: *Ioannes Pflümel*, Plebanus beate Mariæ Virginis, Rector; *Georgius Zingl*, Vicecancellarius, sacre Theologiæ; *Iheronimus de Croaria*, *Theodoricus Rischens*, (Reisach) *Georgius Bart*, *Ioannes Rosa*, Iurium; *Georgius Boehem*, Medicinæ, Doctores. (*Wolfgangus Beisser* aberat tum a Consilio) *Sebastianus Brentl* Decretorum Licentiatus; *Ioannes Faltermair* tum artificis Facultatis Decanus, Dominus *Jacobus Locher*

A.
1507.

Locher Philomusus Poeta; Michael Putterfass, Petrus Grünhofer, Georgius Schwebermair, (Iohannes Zaler absens) Christoph. Tengler. Emeram. Moller. Ioham. Fischer. Ioannes Salack, Artium Magistri; Iohannes Ostermair Astronomus. Illud singularare, Professore Astronomiæ neque Magisterio Artium, neque vilo alio gradu insignem fuisse.

Inuenio ab hoc tempore per integrum deinceps trimestre communi studio atque opera laboratam esse, vt dicta reformatio ad maius Vniuersitatis bonum executioni daretur. Varii hac occasione sublati sunt abusus in conferendo Baccalaureatus ac Magisterii Philosophici gradu, vt *Balnea, Fontanea, Chorea &c.*

Emigravit ex hac vita in festo Inventionis Crucis *Gabriel Pamgartner LL. Doctor & Professor, Rector Scholæ an. 1481.*

- * Natus Norimbergæ, per continuos viginti ac nouem annos in nostra hac Vniuersitate Leges explanauit, vt memoria, ita sine dabo etiam laude nostra dignissimus, nisi monumenta deficerent.

Obiit itidem hoc anno Dominus *Pancratius im Hof, Decretorum Licentiatus & Præpositus in Inchofen; sepultus apud Franciscanos intra cancellos ad dextram. Eius familia & opibus & dignitatibus inter patritios Augustanos etiamnum claret.*

Resignauit Parochiam *Ioannes Plüeml & successit in eius locum Ioannes Pettendorfer, Parochus Septimus.*

- * De utroque paulo inferius plura.

M. Georgius Schwebermair Regentiæ Collegii Georgiani renuntiauit, & in eius locum per liberam Facultatis artifice electionem subrogatus est *M. Ioannes Zaller, Regens Collegii noui secundus. Administrationem suscepit 18. Iunii, & præfuit Collegio per 15. annos & menses 10. (præfuit vsque ad an. 1516. adeoque nonnisi per 9. annos).*

- * Ipse quoque magnificus huius anni Rector *Georgius Barth* Monacensis Iurium Doctor & Professor die 22. Decembris in pleno Vniuersitatis Consilio significauit Patribus academicis, se paucis abhinc diebus suum Professoris munus ad manus Principis remisisse; viderent igitur, vt ad festum vsque Diui Georgii hinc cathedræ de idoneo viro prospicerent. Et vero eodem in Consilio vniuersimter conclusum est *Sebastianum Prentl* Iurium Licentiatum commendatitiis ad Illustrissimum Principem literis ad id muneris promouendum esse. Obtulit sese paulo post ad idem officium *Conradus Schwabach* I. V. Doctor, literis etiam Iunioris Domini *de Stauf* commendatus. Sed responsum est, expectandam esse Illustrissimi Principis de *Prentlo* sententiam; tum

A.
1507.

forte in huius locum, Institutionum scilicet cathedram, succedere ipsum posse.

Eodem anno conuentum seu comitia prouincialia celebravit Ingolstadii Illustrissimus Princeps ALBERTVS.

MAXIMILIANVS Rex Romanorum conuentum Imperii habuit Constantiæ ad lacum Pœdmanicum, propter Italicam professionem pro corona recipienda.

A.
1508.

ANNO DOMINI M D VIII.

Rector LXXI. M. IOANNES ZALER, Ducalis Collegii Regens,
Reft. II.

Inscripti 142.

Nobiles; *Wolfgangus de Mengetreut.*
Waltherus de Hobengeroltzegg, Baro.
Wilhelmus Haslinger ex Hasling.
Cristoferus de Seckendorff, Can. Bamberg.
Wolfgang. Stieber de Puttenham.
Wilhelm. Hespberger de Hespberg.
Sebastian. de Seckendorf, Can. Bamberg.
Guttan. de Stain, Can. Herbipol.
Wdalricus Eysenreich ex Landisberg.
Mauritius Turner de Turri.
Iobannes Sebastian. de Husham.

Non. Prof. *Couradus Schrabach, I. V. Doctor & Professor.*

M. Ioannes Pestendorfer, SS. Theol. Baccal. Plebanus ad D. Virg. & Theol. Professor.

Hoc anno (*die 10. Martii*) desit in viuis esse Serenissimus & Illustrissimus Princeps ac Dominus ALBERTVS eius nominis quartus Dux Bavariz, singularis literarum & Academiz Mecœnas; id quod constitutiones eius cum superioribus annis, tum aliis præteritis factæ, & concessæ immunitates testantur.

* Quam is merito tulerit *Sapientis* cognomentum, si cetera deessent, illa sola comprobatur Sanctio pragmatica, qua ius Primogenituræ, vt vocant, in Bauriam introduxit, ac simul sæcundum extinxit bellorum

A.
1508.

femen. Multa sperare poterat Vniuersitas nostra ex longiori eiusdem vita. cum vel a breuissimo hoc tempore, quo subesse illi Ingolstadtium cepit, tot saluberrimæ pro incremento literarum, pro morum disciplina, ac pro ipso etiam commodo Professorum, emanarint constitutiones; pro quarum executione post ipsius etiam obitum impigre laboratum est. Mandauerat nuper Serenissimus, vt ad conseruandam in plateis quietem nocturnam octo circitores constituerentur. Ea res ne nouis turbis occasione præberet, conueners die 26. mensis Martii in Refectorio Franciscanorum Præfectus vrbis *Georgius de Au*, trium Facultatum. *Desy Georgius* item *Käyser* Magister ciuium, cum *Wibaldo Schwabio*, *Vito Beringero* & Archigrammateo vrbis. Hunc ad confessum vocati circitores, lectaque Principis ordinatione officii sui admoniti, iuramento fidem suam obstringere sunt iussi, primo quidem Præfecto vrbis nomine Principis, dein Academicæ, ac demum civitati.

- * Circa hoc tempus noster Iurium Professor *Hieronimus de Croaria* declarauit pleno in Senatu, sese acceptasse officium Fiscalatus Cameræ regie Maiestatis, siquidem continuandum illud esset, ac consensisse in hoc ipsum Principem nostrum Illustrissimum, cum promisso, ad festum vsque S. Galli neminem alium sui loco conducendum fore Professore.

Vigesimo sexto die Aprilis, anno eodem valedixit rebus humanis Reuerendus vir ac Dominus *Georgius Zingel* artium & S. Theologiæ Doctör & Professor, Rector quarto, Academicæ Procancellarius secundus, & duorum Stipendiorum in Academia Fundator: Sepultus apud Franciscanos, intra cancellos templi ad sinistram, cum marmoreo monumento, parieti affixo.

- * Cui sequens inscriptum est Epitaphium: *Anno Dni MCCCCVIII. die XXVI. Aprilis obiit egregius vir Georgius Zingel, artium & Theol. Lector ordin. & Procancell. Studii Ingolstatens. cuius anima DEO viuat.*

Quam vero bene de Republica sit meritus, quamque Vniuersitati, & præsertim Theologis, charus extiterit, testatur monumentum, quod illi Facultas Theologica in Schola sua pingi scribique curauit, hoc tenore:

Reuerendo Patri, artium ac Theologiæ Doctõri, Domino *Georgio Zingel* inclytæ *Eiſetensis* Ecclesiæ Canonico, Vicecancellario, & Ordinario famigeratissimo huius Gymnasi, qui Cathedræ doctæ & egregie circiter annos 35. cum magno Studiosorum incremento præfuit, Magistratus & officia seuere ac graniter administravit, nec veritus ob iniuriam iniuriosos ictus pati, *Esaia* diligens obseruator. *Vixit annis 80. mensibus*

A.
1508. 3. diebus 4. Fato cessit anno Virginei partus 1508. die 26. Aprilis:
 Alma Theologica Facultas præceptori pietissimo & de se optime merito, P.

* Natus est Zingelius Schlierstadii in Ottonia, vt vocant, filius; Viennæ dein in Austria septendecim annos cum discendo, tum docendo consumsit. Anno post conditam Vniuersitatem nostram tertio, ex celeberrimo illo Studio, Matre nostra, per Principem LVDVICVM Bavarizæ Ducem, cum magno honore, vt in Theologica Facultate ordinarie profiteretur, accersitus & conductus est pingui stipendio-logicæ Facultatis tricesies & semel esse præsumit, Decanatu Theologie Pater, vt tum vocabant, seu Promotor extitit. Quam fuit in docendo solers & subtilis, tam grauis fuit atque seuerus in administrandis omnibus officii sui partibus. Videtur ob eam ipsam rem in nonnullorum ac in Iacobi præcipue Locheri inuidiam incidisse, qui aduersus venerabilem sacerdotem mordacissimam scripsit, atque typis etiam euulgauit satyram, titulo quidem iustæ defensionis, quasi Zingelius diuum Thomam aliosque id genus suæ professionis Doctores contempserit, Poetas vanissimos, Philosophos venenosos, Iureconsultos rabulas & Legum venditores, Medicos autem ficiarios vocauerit, sex & sexaginta viros armis instructos in suam, Locheri, cædem & calamitatem armauerit, Vniuersitatis concilium in suam perniciem congregauerit, & quæ alia sunt absurdiora. Sed aduersus has Locheri calumnias Zingelius publico Vniuersitatis (saltem plerorumque illius Professorum) testimonio purgatus est, quippe quæ vindicandis illius honoribus libellum edidit hoc titulo: *Expurgatio Rectoris & Consilii almi ac celebri Gymnasi Ingolstadiensis pro Domino Georgio Zingel sacre Theologie Magistro ordinario & Vicecancellario in eodem Gymnasio, nec non inclite Eystetenfis ecclesie Canonico, contra inuaditiam sub velamine apologie a Iacobo Locher Philomuso impie & iniuste confictam.* Quæ nobis Zingelium immortalem reddunt, duo sunt stipendia, quæ in Collegio nouo fundauit, primus omnium Ducis GEORGIJ exemplum secutus.

Hoc ipso anno discessit Ioannes Plüeml artium & S. Theologie Doctor, cum & Cathedræ Scholasticæ & Parochiæ D. Virginis per annum vnum & menses 7. præfuisset; & abiit Bruxellæ Brureinæ (*Bruchsaliam*) ad munus concionandi.

* *Et sic Facultas Theologica desit in Vniuersitate Ingolstadiensi* (verba sunt ipsius Plüemli in actis Theolog. Facultatis) *donec iterum resuscitetur; quod vt breui fiat, velit DEVS Omnipotens.* Interea, quæ ad Facultatem Theologicam pertinent, omnia M. Ioanis Pettendorfero sunt tradita, ad D. Virginem Plebano; qui licet nonnisi Baccalaureus esset Theologiæ, lectiones tamen habuit theologicas, atque ad Consi-

Confilium etiam Vniuersitatis, ipso volente Principe est admissus. Inuitatus quidem est ad vacuam Theologiæ cathedram *Achatius Haiswasser* Ecclesiastes Rluacensis, qui & die octaua Iunii coram Vniuersitate comparuit, ac conditiones, quibus illud munus acceptaturus esset, exposuit; scilicet, vt sibi in annos singulos penderentur ducenti floreni, ac expensæ omnes in gradum doctoralem, atque in transuehendas res suas faciendæ refarcirentur; denique vt habitatio *Zingelii* sibi assignaretur. Sed hæc cum displicerent Patribus academicis, responderunt tamen, exquisitum iri super eo negotio voluntatem Principis. Hic vero rescripsit; vt dimisso *Haiswasser*, de alio prouideretur. Vocati dein sunt per literas in eam stationem duo alii Prædicatores, Bambergensis ac Schorrendorfensis; sed neutri venire placuit. Denique *Philomusus* eodem in negotio, cum consensu Vniuersitatis Tubingam abiit, ad conducendum scilicet idoneum Theologiæ Professore; sed & hic re infecta inde rediit. Sicque annus integer exactus est, nondum restaurata Facultate theologica.

Alia præterea causa Vniuersitati intercessit cum capitulo, vt vocant, cathedralis Ecclesiæ Eichstettensis, ob præbendam canonicam, quæ ex morte *Zingelii* vacare cœperat, quamque Domini Capitulares extinctam volebant, parati centum aureos annuatim dare, à Vniuersitatis expensis supprimeretur canonicatus. Sed hoc quidem anno ea res componi non potuit.

*Vndecima Maii convocato Vniuersitatis concilio (de verbo ad verbum ex Actis academicis omnia transcribam) ad instantiam nobilis viri Georgii de Au profecti in Ingolstat, qui nonnulla Vniuersitati proponenda petebat sibi per curatores Ducis Wilhelmi commissa, veniens ad concilium obtulit literas credentis. Vigore illarum proposuit postquam ciuitas Ingolstat virtute regii laudi vnisset in ditionem Ducis Albertii generalem fecisset sanctionem prohibentem venationes maiores, sed sint quidam studentes excursantes in siluam *Voragriefs* & *Pirken* venandi gratia, in qua sit concertatio inter Episcopum *Eisletensem* & præfatum Ducem, commisissent ergo ei curatores vt hæc Vniuersitati proponeret illa inhihendo curaret ne hoc de cetero fieret alioquin iuxta traditam sibi a curatoribus formam contra eos procedere vellet.* Studiosius hæc adnotaui, quod primum sit exemplum controuersias ob venationes exortæ.

Eodem mense Maio die 22. nomine WOLFGANGI Ducis Curatoris venerunt literæ ad Vniuersitatem, quibus assignabatur dieta Monachii instituenda, in causa ipsius Vniuersitatis atque ciuium Ingolstadiensium, qui scilicet priuilegia atque exemptiones quasdam academicas impugnabant. Scriptum est igitur *Hieronimo* in primis de *Crearia*, vt statuto die Vniuersitatis causam Monachii agat, deinde Episcopo etiam Patauienti, Cameræ Iudici, vt eidem *Hieronimo* abeundi præstet copiam. Ex ipso Academicorum gremio missi sunt Monachium *Ioannes Rosa* & *Wolfgangus Pifferus* Hieronymi scilicet ad-

A.
1508.

A.
1508.

intores. Atque hi Monachio reduces in vigilia Pentecostes coram congregatis Patribus academicis retulere, eo rem in dieta Monacensi deductam esse, vt mitterentur Ingolstadium Consiliarii Principis, qui totum negotium in bonum Vniuersitatis componerent; id quod anno demum sequenti executioni datum est.

Ioannes quidam *Heringius* Vniuersitati, seu potius Facultati iuridicæ, libros admodum multos testamento legauit; quo certe beneficio est meritis, vt saltem nominis, cum cetera ignoremus, memoris relinquatur.

A.
1509.

ANNO DOMINI M D IX.

ReCTOR LXXII. M. IOANNES PETTENDORFER, SS. Theologie
Baccal. Form. & ad D. Virginem Pastor.

Inscripti 126. in his erant

Nobiles, *Iohannes de Satelbogen*, ex Gertolting.

Georg. de Hürnbam, Can. Elwangen.

Sigismund. Steringer de Kalhin.

Georgius Pucher.

Iohannes Zenger, Can. Ratisbon.

Bernbard. Hansner de Stetperg.

Oswald. Fraunberger de Fraunberg.

Erasmus Rordorfer de Rordorf.

Iohannes Wirsperger, Can. Ratispon.

Heinricus Vattersteter de Vatterstetten.

Wilhelm. d Eicheim.

Christoph. Dretber.

Non. Prof. *Simon Ribeyen*, Iuris vtr. Doct. & Prof.

Thomas Rosenbusch, Monacens. LL. Doct. & Prof.

Non. Doct. *Georg. Standaer*, Landishut.

Dauid. Kremer, Friburg.

Michael Prawn, Ingolstadt.

Medic.

De *Ioanne Petendorfero*, illud silentio præterire nec possum nec debeo, quod; posteaquam Rectoratus dignitate potitus esset, diebus canicularibus profectus in Italiam, Ferraris doctoralia recepit insignia.

- Inde rediit ad Academiam resuscitantem Theologicam Facultatem, vocato in auxilium Reuerendo Patre *Ioannes Forti* Artium & Theologie Doctore Studii Viennesis, Provinciale Ordinis Carmelitarum per superiorem Germaniam, quocum plures Theologie cum Baccalaureos, tum Licentiatos creauit, Decanus simul sacre Facultatis & Vniuersitatis Vicecancellarius. Plura de *Potendorfero* ad an. 1512.

A.
1509.

Eodem anno in festo D. Georgii fundata sunt duo Zingiana stipendia in Collegio Georgiano, a *Theodorico Reifach*, Iuris vtriusque Doctor, & *Georgio Schwebermaro*, Doctoris *Georgii Zingelli* testamentariis, & ab Illustrissimo Principe WOLFGANGO, Ducis WILHELMI curatore confirmata.

Notarii & Pedelli officium suscepit *M. Georgius Schönlober*, (*Schönlöner Imbstensis*) 17. die Septembris: Functus est utroque munere per sexennium: Post anno 15. ab Academia discedens Illustrissimi Ducis LVDOVICI Landshutani (*Fratri* WILHELMI) factus est Secretarius.

Hoc anno Serenissimi Principis WOLFGANGI mandato deseruit professionem suam Doctor *Theodoricus Reifach*, Iuris vtriusque Doctor, & ad dignitatem assessoriam Spiram est profectus: in eius locum substitutus est ab Illustrissimo Principe, tanquam Vicarius, *D. Simon Ribelsen*, eodem stipendio, reseruato interim etiam salario, Domino Doctori *Reifach*. Id quod ægre ferebat Vniuersitas, & tergiversabatur facere. Primo quis tantas expensas ferre non posset: deinde quod iuxta statuta, nemini per vicarium professionem administrare liceret. Tertio, quod Doctor *Simon* presbyter esset, nec dum Doctoratum suum Vniuersitati probasset.

- *Theodoricus Reifachius* summis deinceps negotiis est adhibitus; inter quæ & illud est, quod anno 1513. viduam Scotiæ Reginam, Regiæ Angliæ sororem Duci WILHELMO sponfam præparare conatus sit, quamuis irrito labore. Scripsit etiam nonnulla sub nomine *Rifichel*, vt ipse videre me memini, cum b. m. *Ignatii Cyriaci Schmidii* suppellectilem librariam lustrarem; quæ nuper magnam partem ad Pollingense Canonice Regularium Collegium emptione transiit.

Circa medium mensis Martii h. a. ad urbem nostram inuisit Serenissimus Princeps noster WILHELMVS, ac per complures hebdomadas in eadem commoratus est. Vniuersitas ea occasione vtendum rata, causam suam cum huiate ciuitate controuersam, oratore *Potendorfero*, Principi proposuit, illudque tandem obtinuit, vt per *Ioannem*

A.
1509.

de Puffenhanfen curiæ Magistrum responderet, posse Vniuersitatem antiquis priuilegiis atque immunitatibus perfrui.

Sic ad tempus saltem ciues inter atque academicos pax constituta est. De præbenda Canonicatus Eichstadiani hoc quidem anno nihil conclusum est; etsi Vniuersitas declarasset, permissuram se illius extinctionem, si Capitulum centum & quadraginta annuos florenos, scilicet aureos, daret.

A.
1510.

ANNO DOMINI M D X.

Rektor LXXIII. M. SIMON RIBRISSEN, LL. Doctor & Professor.

Inscripti 120.

Nobiles, *Andreas de Kienburg.*

Bertholdus } *de Rot, de Ichsenhanfen.*
Henricus }

Ludovic. de Wolmershanfen, Can. Bamberg.

Christoph. Marschalk de Pappenheim, electus anno 1535.
in Episcopum Eichstettensem.

Theobaldus Heel de Tona alta.

Georg. Fieger, ex Hall.

Wolfgang. de Knöringen, ex Helmetzhofen.

Nou. Prof. *Ioannes Eckius &c. Prof. Theol.*

Nou. Doct. *Idem Eckius. Theol.*

Michael Fenk, Gunzenhufan. Medic.

- * Inscriptos inter erant insignes viri, & sæpe in his annalibus cum laude nominandi: I. *Ioannes Forti* Artium ac S. Theol. Doctor Studii Viennensis, Præfatus Ord. Carmel. per superiorem Germaniam. II. *Leonhardus Marsaller*, Norimbergensis, posthac Theologiæ apud nos Professor. III. *M. Ioannes Maier*, seu, vt ipse se scribit, *Maieris*, a loco natali, Eck in Allgoia, communiter *Eckius* dictus, Theologiæ Licentiatus Friburgi Brisgoiæ, vbi Philosophiæ Professor existiterat, Doctor vero in nostra Academia a *Pittendorfero* creatus. Inuitatus a Serenissimis Bavaricæ Ducibus WILHELMO, LVDOVICO & ERNESTO, ad initium Septembris huc delatus, ac die tertia eiusdem mensis albo academico inscriptus est. Disputauit eodem adhuc mense *de Statu Infantium, qui sine baptismo decedunt*, & tertio decimo Nouembris, die suo natali solenne lectionum suarum principium fecit.

A.

Eodem anno positum est lapideum pavementum in templo D. Mariæ Virginis: & Facultas artificia sedilia in duobus Sacellis, ad Orientem pro magistris, & alibi etiam pro Baccalaureis & Scholaribus, adeo ut 35. sedilia essent, suis expensis fieri curavit.

1510.

* Quæ Rotmarus de *Ribeisnia* & *Ioannes Bchio* commemorat, ad annum sequentem pertinent.

A.

ANNO DOMINI M D XI.

1511.

Rector LXXIV. CHRISTOPHORVS TENGLER, Artium & Iuris Pontificii Doctor, Collegiatus.

Inscripti 169. in quibus erant

Nobiles, *Wolfgang. de Rottaw*, Can Patau.

Hieronymus }
Martinus } de Croaria, Fratres.

Christofferus Prantner ex Hemmaw.

Georg. Kaltentaler ex Marbach.

Wolfgang. Zandtner de Zandt, Can. Ratispon.

Caspar de Mondt de Cyre.

Fridericus de Av.

Ludovic. Comes de Helfenstein, Can. Colon. Argent. & Bamberg.

Gotfridus de Wolfstain, Can. August. & Bamberg.

Heßor de Guttenberg.

Wolfgang. Trenbeck de Trenbach.

Marcus de Knöringen.

Non. Doct. *Fr. Ioannes Reutter* Carmelita, Theol.

Simon Ribeisen LL. Doctor & Professor (*Vicarius scilicet Theodorici Reysachii*) renuntiavit Rectoratui mense Ianuar. post cuius discessum ex Academia, magistratum administravit *Ioannes Pettendorfer*, D. Theologus & Professor, & inscripti numero 36.

Hoc anno claruit in Academia nostra *Ludovicus Comes ab Helfenstein* &c. Ecclesiarum Cathedralium Colonienfis, Argentoratensis & Babenpergensis Canonicus: quo tempore in eadem

A.

1511. Academia literis operam dedit *Marcus a Knöringes*, nobilis Suevix, electus Abbas Angix diuitis in lacu Veneto, infra Opstantiam; de quo testatur Historia Heluetiorum, quod ultimus Angix diuitis Abbas fuerit, & circa annum 1540. Abbatiam *Ioanni a Wetza* Archiepiscopo Lundensi & Episcopo Constantiensi tradiderit.

Liceat mihi quoque candide Lector (*demus hoc memoria Rotmari ut deinceps quoque locum habeant bis in Annalibus, que ipse de suo patruo, parum quidem scita necessaria, conscripsit*) in meis luxuriare hortis & arca, & qualemcunque, siquæ ex tantula potest percipi gloriola, laborum meorum mihi reddere mercedem.

Inscriptus est hoc anno, die 28. Aprilis *Ioannes Rotmarus*, patruus meus, perpetua memoria mihi recolendus, ex pago Grassau, vallis Grassonienfis, qui vno milliari a Chimo lacu versus alpes distans intra fauces alpium iacet, oriundus: ex parente natus hospitium & panni linei mercimonium exercente. Is cum circiter triennium paternis sumptibus in Academia Ingolstadiensi honestarum literarum Studio impendisset, & primam in liberalibus artibus (id quod anno 1512. circa angariam S. Lucie factum) meruisset lauream, reuocatus est a parente domum, ac Salisburgum transmissus: Vbi cum in famulatio Cancellarii Reuerendissimi Archiepiscopi Salisburgensis (tenebat autem tum temporis Archiepiscopatum *Leonardus a Kettschach*, moneta patrum notissimus) liberaliter seruiisset, in ipsa Cancellia (vt vocant) Principis, munus scribæ adeptus est. Quia vero ea temporum & religionis tranquillitate foelices se arbitrabantur parentes, si quem ex se natum DEO & eius seruitiis consecrarent, vt filius sacris initiaretur, dies noctesque apud eum instabant.

Vicit parentum pietas, & sacros ordines patruus meus suscepit, & mox defuncto *Leonardo* Archiepiscopo, successori eiusdem *Matthæo Lang*, Augustano, & Cardinali sit a sacris, ac paucis interiectis annis Cameræ præficitur; quo genere officii laudabiliter est functus, quoad Cardinalis Archiepiscopus viveret. Eidem pariter muneri, postulato in Archiepiscopum Illustrissimo Boiorum Duce ERNESTO, tum Administratore Patuensi, per aliquot annos fideliter præfuit, donec aulæ, turbarumque

A.

1511.

runque aulicarum pertasus, officio renuntiaret, & pietate in parentem, tum adhuc superstitem & decrepitem permotus, in Parochiam suam Grassau, ad patrios quasi lares & ad suos cederet, quietique se tradere cogitaret. Interim tamen, quamdiu ruri ageret, atque pene etiam ad extremam usque vitæ catastrophem, semper familiam & scholarium quasi quoddam seminarium Salisburgi alebat, quinque scilicet vel sex ex fratribus nepotes (in quorum numero & ego vnus fui) vna cum Pædago, qui literis dabant operam.

Verum cum iam plures annos ruri consumpsisset, ætasque magis ac magis ingrauesceret, ad civile vitæ genus redire statuit, & sub eodem Principe & Archiepiscopo ERNESTO Salisburgum repetiuit, & vnica contentus præbenda, priuatam vixit vitam. Verum nec tum illi, vt statuerat, penitus in otio & quiete viuere concessum. Etsi enim nullo amplius officio in aula se grauari pateretur, operam tamen suam Reuerendissimo Archiepiscopo omnino denegare non potuit.

Itaque cum Dux ERNESTVS Archiepiscopatum renuntiare vellet, per eundem vnum & solum meum patrum, nullo adiuncto, assistentene, munus Episcopale, totumque Archiepiscopatum ad manus Reuerendi Capituli Salisburgensis libere resignauit. Idem patruus meus post, & a Reuerendissimo Archiepiscopo *Michaele a Khenburg* piæ memoriæ, & ab eo Principe, qui nunc rerum potitur, sæpius ad aulam, & aulica officia liberaliter inuitatus, semper modeste renuit.

Interim tamen in omnibus grauioribus Cameræ negotiis, non sine iusta remuneratione, a tribus his posterioribus Archiepiscopis, quoad vneret, est adhibitus, vtpote cui rationes Cameræ & totius Archiepiscopatus res intus & extra erant perspectissimæ, & quoties vel Archiepiscopus *Michael*, vel *Ioannes Iacobus* peregre proficiscerentur, cura illi totius aulæ committabatur. Erat enim vir pius, in rebus agendis prudens, industrius, diligens & fidelis. Gratus & acceptus summis quibusque & infimis, Canonicis, aulæ proceribus, ciuibus Senatoriis & plebi. Beneficus in suos & liberalis ac misericors in pauperes. Fuit in deductione funeris ipsius tanta hominum frequentia, & omnium ordinum concursus, vt non priuatam presbyterum, sed
sacra-

A.
1511.

fatrapam aliquem ad sepulturam deferri crederes. Dicerem de hoc nostro patruo plura, nisi res suspicionis esset plena.

Illud tamen vnum haud grauatim addo, me illi pene omnia mea, ac praesertim prima literarum, nec illa infœlicia debere fundamenta, proptereaque me, fratremque meum *Georgium Rotmarum*, Ll. Doctorem & nunc temporis, Reuerendissimi Archiepiscopi Salisburgensis Consiliarium aulicum, in Studiis sub dura *Ioannis Molini* disciplina, fratrem vero etiam in Academicis, complures aluerit annos. Viuat illius anima DEO, & æterna pace ac quiete fruatur.

Eodem anno Facultas Artistica multis Theologicis libris suam Bibliothecam auxit & locupletauit.

A.
1512.

ANNO DOMINI M D XII.

Rector LXXV. IOANNES ECCIVS, D. Theologus, Professor,
Procancellarius & Canonicus Aichstadianus,
Inscripti 191. in quibus

Nobiles, *Achatius de Liechtenstain*, Can. Herbipol,

Ioannes Schafbauser de Schafhausen.

Alexander Hallecker de Halleck.

Hercules Gölde, Clericus.

Ioannes
Fridericus } *Fhæger* ex Swatz.

Henricus Ken de Aur.

Caspar de Fronsperg, Can. August.

Eberhard. de Hünenbam, Can. Frising.

Andreas Freysinger.

Albertus Thim de Newburg, Can. Elwang.

Ioan. Adam de Stain, Can. Elwang. &

Georg. Wilhelm. de Stain, Fratres,

Michael Puechpeck.

Sebastian. Moroltinger.

Laurent. Mansheimer.

Nou. Prof. *Balthasar Huebmayer*, *Fridbergens. Theol.*

Nou.

A.

1512.

Nov. Doct. Idem *Huebmayr* &c.

Stephan. Septimus, Prior in Ebersberg. } *Theol.*

Paulus Röttinger, Nördlinganus. }

Wernerus Vndergenger, Bondorfens. } *Medic.*

Ad initium huius anni resignavit Parochiam D. Virginis *Ioannes Pettendorfer*, D. Theologus & Professor, & successit in eius locum *Balthasar Huebmair*, vterque religionis pestis & scholæ ignominia: Parochus ab initio Parochiæ octavus, Academia vero quartus.

Vocatus est, *Pettendorferus*, Herbipolim, & Suffraganeus Episcopi constitutus. Ibi vero a Catholica religione defecit, & libidinis æstu inflammatus vxorem duxit, & ad Lutheri castra transit. Ei Facultas Theologica in schola sua, in perfidiæ illius & periurii æternam memoriam, execrationemque monumentum, cum inuersis gentilitiis insignibus fecit, ac tale subiecit tetrastrichon, anno 1525.

Desertor fidei, mendax e Presule factus,

Ex pastore lupus, atque lutosus aper:

Vltricem tulit hanc inuerso stemmate penam,

Fumida Platonis quod modo tæda cremat.

Putamen fuit is *Pettendorfer*, & quasi excrementum nostræ Academix, veluti & *Huebmarius*, de quo alibi.

* *Ioannes Echius* cum anno superiori Theologicæ Facultatis Decanatum gessisset, hoc anno etiam Rector Vniuersitatis est renunciatus, ac in reliqua omnia p. m. *Georgii Zingelii* munia successit, Procancellarii scilicet Vniuersitatis, & Canonici Cathedralis Eichstettenensis. Inde colligere licet causam Capituli atque Vniuersitatis hoc tandem anno feliciter finitam esse.

Ioannes Waltenberger Ebershusanus SS. Theol. Doctor ac Canonicus Rheinfeldensis albo academico inscriptus, atque ad Theologicæ Facultatis consilium admissus est.

Obiit 9. die Maii *Ioannes Ramelspach* (*Prisingensis*) LL. Doctor, & Institutionum per aliquot annos Professor: Rector quarto, curiæ Aichstadienæ Iudex officialis ad tempus, in Spiritualibus Vicarius, & chori S. Wilibaldi Canonicus. Eiusdem mensis die 14. obiit *M. Conradus Widman* Artium Professor, & Parochus in Hospitali, sepultus apud D. Virginem in Sacello D. Ioannis.

Q.

AN.

A.
1513.

ANNO DOMINI M D XIII.

Rector LXXVI. THOMAS ROSENFVRSCH Monacensis LL, Doctor
& Ordinarius in quartum annum.

Inscripti 186. in quibus

Nobiles : *Bernard. Kewler* de Eppen, Clericus.

Ioannes } de Wolfstein.
Bero }

Wolfgang. Krumeter de Ach, Cleric.

Iacob. de Rechberg de Hohenrechberg.

Matthaus Weixer, Can. Eccl. Colleg. Monac.

Balthaf. de Rechenberg, ex Franconia.

Ioachim Göldlin de Zürich.

Matthias Haunsperger.

Georg. Keffenhüller, ex Carinthia.

Stephan. Heldritt de Heldritt.

Ioan. Balthaf. de Gumpfenberg, Can. Frising. in Summo.

Eberhard. vom Stain, Can. Constant.

Eberhard. Peuscher de Loienstain.

Hainricus de Landau.

Christoph. de Laymingen, Professus Ord. Can. Regul.

S. Aug. in Aw, prope Wasserburg.

Philipp. de Foitt de Salzburg, Can. Wirzburg.

Stephan. Wolff de Rot.

Nou. Doct. *Leonard. Schmaufs*, Neoburg. Medic.

* Præter mox dictos memoriam quoque nostram meretur *Matthias Albertus*; postea Legum Doctor & Cancellarius Salisburgenfis.

Incarceratus quidam *Lucas Veblin* Memmingensis, propterea quod pauperem quandam mulierculam nocturno tempore tractarat misere, opera, sed & fraude *Balthasaris Huebmair* Parochi ad D. Virginem, e vinculis & turri liberatus est. Parochus ob delictum 10. florenis Rhenensibus multatus & per triiduum in hypocauftum Doctoris *Zingels* ablegatus, vt ne per fenestram quidem prospectus illi esset concessis. Læsa præterea necessaria subministrare coactus fuit, & si contingeret eam mori, vt *Lucam Veblin* Vniuersitati fisteret.

* Ioan-

* *Ioannes Widmann* Pello & ciuis Ingolstadiensis hoc anno pie defunctus, testamento legitime condito fundauit stipendium in Collegio Georgiano pro Sacerdote ex cognatione Widmanniana, vel pro alio in cognatorum defectu, qui quot hebdomadis ter sacrum faceret ad fundatoris intentionem. Census anni huius stipendii erant duodecim floreni, & 34. Viertl, atque iterum 2. Scaffæ frumenti. Ius præsentationis in perpetua tempora penes Decanum & Senatum artificæ Facultatis esse voluit. Videtur hæc fundatio successu temporis cum bonis Collegii fuisse commixta; ita vt & ius præsentandi, & ipsum stipendii nomen extinctum sit.

A.
1513.

ANNO DOMINI M D XIV.

A.
1514.

Rector LXXVII. M. THOMAS RAMELSPACH, S. Theol. Baccal.
Inscripti 266. in quibus erant,

Principes, FRIDERICVS Marchio Brandenburgensis, Præpositus
Herbipolensis, &

GVILIELMVS Marchio Brandenburgensis, Fratres.

Nobiles, *Iacob. de Cham de Turrego*, Suitens. Præpos. & Canon.

Eccl. Colleg. Imbriacens. Diocæs. Constant.

Wolfgang. Schwarzensteiner zu Englbürg.

Leonhard. } *Sinzenbofer*, Fratres.

Ioannes } *Georg. de Neiperg*, Pastor in Schweigera.

Neynerus de Streiperg, Can. Bamberg.

Martinus } *Comites de Oettingen*, Fratres.

Ludouicus } *Walthassar de Gåltung*,

Acbatius de Wiresperg,

Ioannes Reifs de Reiffenstein,

Georg. de Dienna.

Wolfg. Griesfetter, Can. Regul. Perchtelzgd.

Matthias Pranndt ex Aibling.

Ioannes Rorbeck ex Mauern.

Wolfgang. Marschalk de Pappenbeim.

Ioan. Wilhelm. de Schwabsperg.

Q 2

Chri.

A.
1514.

Christoph. Pregendorfer ex Weiden.

Sebast. Zinger de Eulempach.

Sigismund. Truchseß de Wetzhausen, Can. Bamberg.

Inter Principes viros & Illustrissimos Duces, primi Academiae nostrae, celebritate procul dubio eiusdem exciti, illustrarunt Serenissimi Principes ac Domini, Dominus FRIDERICVS & Dominus GVILIELMVS, Marchiones Brandenburgenses, Duces Stetini, Pomeraniae, Sclavorum & Cassubiae: Burgravius Norinbergenses, Principes in Rugen &c. Fratres Germani: relati in Album Vniuersitatis, mense Maio; dederunt operam literis sub praëceptoribus *Vdalrico Paur* de Parrent, concionatore in Nertingen, & *Ioanne Förz* de Kullbach, utroque presbytero. Id quod ego singulariter volui annotare, propterea quod cum ad bonos mores, tum etiam pietatem plurimum referat, sub quibus quisque instituitur praëceptoribus.

Parens eorum erat FRIDERICVS Marchio Brandenburgensis & Burgravius Norinbergensis, qui praeter hos etiam alios liberos ex SOPHIA, CASIMIRI Ducis Lithuaniae, ac paulo post in regem Poloniae postulati, & Anno Domini 1492. pie ac catholice in Christo defuncti, filia progeniuit, nempe CASIMIRVM, GEORGIVM, IOANNEM & ALBERTVM.

- * Patuit hoc anno, quid Principum, atque aliorum etiam Illustrium Academicorum praesentia non ad splendorem tantum Vniuersitatis, sed ad numerum quoque conferat; praeter nobiles enim quamplurimos, ducenti omnino & sexaginta sex albo academico nomen dedere; atque hos inter nonnulli praecipuo quodam suo merito his in annalibus memorandi, vt I. *Georgius Stengelius* Augustanus, Theologiae postea Doctor, trium linguarum peritus, Canonicus Frittingensis, qui obiit anno 1554. in Vigilia S. Martini. II. *Georgius Stockhamer* Monacensis, Scholae nostrae cum tempore Patronus. III. *M. Georgius Hauser* Turschenreitentis, Plebanus in Pädling, paulo post Canonum Doctor & eorundem apud nos Professor, ac Parochus ad S. Mauritii. IV. *Ioannes Sickingart* de Putschelsheim, postea L. V. Doctor ac Professor apud Turingenses celeberrimus, & inter lectos Germaniae maximi nominis.

Controuersiam hoc anno inter Duces Bavariae GVILIELMVM & LVDOVICVM de regni paterni diuisione scribit enatam Surius, cum GVILIELMVS ex testamento patris ALBERTI totum sibi Ducatum vendicaret; LVDOVICVS vero fauore ac gratia valeret

A.

1514.

leret apud subditos. Cæterum interpositis suis partibus D. Maximilianus primus Imperator dissentientes inter se fratres facile in gratiam reduxit, controuersiam diremit, & vnicuique suam Ducatus portionem assignauit.

- * Videantur *Abhandlungsaßta beyder Gebrüder Nro 22. P. Ima sub fast. r. ad finem*, apud Aettenkhofer pag. 403. & seq. vbi certiora de hac re intelligi poterunt, quam ex Surio.

Obiit Ingolstadii 16. die Iunii Reuerendus & Nobilis vir ac Dominus *Christophorus a Knöringen* Canonicus Angustanus: Sepultus apud D. Virginem iuxta Sacellum D. Trinitatis.

Item *M. Ioannes Parschius* Burfæ Draconis Regens, cui Epitaphium æri insculptum est in Sacello Fullonum, quod eiusmodi est:

Parschius Anripoli Sophie Studiosus alumnus,

Laudati meruit signa Magisterii.

Ille draconifera tuuenum Præceptor in æde

Artibus egregiis pectora culta fouit.

Antiqui tandem nactus consortia fratrum

Collegii, fato fungitur usque suo.

Quartus huius Custos altaris marmore paruo

Conditur: hunc precibus lætor amice iuna.

Obiit 11. Septembris.

Prouocatum erat superiori anno, & appellatum in causa quadam dimicationis a *Georgio ab Hiernbaim*, Canonico Aichstadiano, ad Episcopum eiusdem Ecclesiæ, ab Vniuersitatis Consilio: acceptauit prouocationem Episcopus, & ius sibi in nostros Studiosos, præsertim Clericos esse voluit. Sed aliud Academici suis docuere priuilegiis. Ea res hoc ipso anno mense Decembri proposta Serenissimo Duci GEORGIO (GVILIELMO). Is factum Vniuersitatis approbavit, quod in appellationem factam non consenserint, nec Episcopi Aichstadiani agnouerint imperium. Proinde *Georgius ab Hiernbaim*, cassata appellatione, in carcerem detrusus est, & Academici saluam & integram suam Iurisdictionem obtinere.

Anno eodem, 10. die Ianuarii, nobilis quidam *Laurentius Stalinger de Stalningen* turbas excitauit circa horam noctis vndeci-

A.
1514.

decimam in domo *Ioannes Kelbels* (Venopolam fuisse reor) cuius Ingolstadiensis, & ipsummet ædium Dominum stricto inuasit gladio. Sed prohibitus a sociis e domo est eiectus. Ille vero transacto per fenestras gladio ipsummet *Kelbel* perstrinxit. Fit clamor in vrbe, atrox esse commissum facinus; concurritur ad arma, & Consul armata manu ad ædes Magnifici Domini Rectoris aduolat, petens *Laurentium Stainlingerum* incarcerari, quia lætallyter ab eo læsus esset *Ioannes Kbelbel*, & iam morti proximus. Nihil obtentum a Magnifico Domino Rectore, & caussa in crastinum reiecta, interim tamen ad obsidionem concessa domus, in qua *Laurentius* habitabat. Conuocato de mane Consilio, cum res tractaretur, ecce reus adducitur, ad nudam iudicis euocationem egressus. Facta est de cæde inquisitio, & repertum est, saluum esse læsum, & dentem tantum infractum cui *Kbelbelio*; neque is quicquam pro damno compensationis petiit. Fit risui Magistratus ciuicus, & ab ipsis quoque ciuibus Senatus afficitur ludibrio, quod propter vnum efractum dentem, tantam excitarit tragædiam, & circa trecentos & quadraginta cines ad arma euocarit, qui ad diem vsque ab vndecima noctis hora in magna hyemis iniuria sub armis stare, & atrocissimum noctis frigus perferre sunt coacti; iactatum proinde illud vulgo *Horatianum*:

Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus.

* *Ioannes Bischenstainer*, S. Linguae Professor, edidit hoc anno suam Linguae Hebraicæ grammaticam.

A.
1515.

ANNO DOMINI M D XV.

Rektor LXXIIX. Illustrissimus & Serenissimus Princeps ac Dominus FRIDERICVS Marchio Brandenburgensis, Dux Stetinæ, Pomeraniæ, Sclauorum & Cassubiæ, Burggranius Norinbergensis, Princeps in Rugen, & Cathedralis Ecclesiæ Herbipolensis Præpositus.

Prorektor *Balthasar Huebmair*, SS. Theol. Prof. & ad D. Virg. Parochus.

In-

Inscripti 249. In quibus erant

Princeps, ERNESTVS Dux Bavariz, Comes Palat. Rhen. &c.

Nobiles, *Sebast. Ebner* ex Purglein.
Conrad. de Bibrach, Can. Herbipol.

Ioannes
Wilhelmus } de Trenbach.

Christoph. Ecker de Kepfing.

Eustachius de Albn.

Iacob. de Puechberg.

Christoph. Ioach. Notbast.

Fr. Baltasar de Firiberg, O. S. B.

Wolfgang. } de Seuboltstorf.
Daniel }

Christophorus Iud de Bruckpergk, de Frifinga:

Nou. Prof. *Franciscus Burkbardi*, I. V. Doctor & Prof. Ord.

Sebastian. Schölnacher, LL. Licentiatuſ & Prof.

Ioannes Peirlein de Gunzenhausen, Art. Mag. & Græ-
cz Literaturæ Professor.

Nou. Doct. *Wilhelm. Rosenzweig*, } Norimbergenses, Medic.
Paulus Mildorfer, }

FRIDERICVS Marchio, Præpositus Herbipolensis, & si Lã-
tino credimus, Canonicus Salisburgensis, Rector Vniuersitatis
electus est die 24. Aprilis. Is tanti fasces Academicos & Re-
ctoratum fecit, vt quanquam ab initio tergiuersaretur, nec in
electionem, ob causas grauissimas, iustissimasque velle consen-
tire videretur, precibus tamen Patrum Academicorum diutius
reluctari, arbitraretur indignum. Itaque Rectoratum suscepit,
eumque cum honore summo gessit. Erat tum temporis mole-
stum gerere magistratum Academicum, vtpote qui integrum
administrandus erat annum.

Nondum absoluto Rectoratus tempore, Vicerector ab
Academia discedit, & Sereniss. Princeps ipsemet reliquo tem-
poris spacio Rectoratum, & negotia Vniuersitatis per aliquot
menses, sine Vicerectore, non sine laude & Academicorum
admiratione administrat. Qui in matriculam eius anni studiosos scri-

A

1515.

scribendo retulit, id illi Principi encomium tribuit, quod totius Vniuersitatis decus & virtutum exemplar fuerit.

Sub eius Rectoratu accessit ad Academiam nostram Serenissimus & Illustriss. Princeps ac Dominus, ERNESTVS Comes Palatinus & Dux Bauariz, ALBERTI quarti ex KHVNGVNDI Archiducissa Austriae, Imperatoris FRIDERICI tertii filia, & MAXIMILIANI primi sorore filius: GVILIELMI quarti & LVDOVICI Landshutani frater, natuque minimus; de quo alias plura.

Præterea memorandi I. Hieronymus Meyting Augustanus. Fuit hic meo tempore Episcopus Chiemensis & Suffraganeus Salisburgensis, vir literatus, rerum experientia clarus, in negotiis agendis perquam industrius, statura corporis virili & grandi. Vidi puer ab illo summum apud Salisburgenses templum, quod D. Ruperto dicatum, turpi libidine & sanguinis profusione prophanatum erat, sub Archiepiscopo ERNESTO, Duce Bauariz, repurgari, expiari & consecrari. II. Ioannes Petrie seu Agricola Hammonius Medicinæ Doctor & Professor, de quo anno 70. Est idem & anno 6. decima nona die Decembris inscriptus: Verum & moris fuit apud maiores nostros, & statuta ita distitant; vt qui absunt per quinquennium a Schola, reuersi iterum nomen dent albo Vniuersitatis, id quod hoc loci factum arbitror.

* Scilicet *Ioannes Petrie* anno 1506. studiorum causa huc accesserat: Interea uxorem duxit Norimbergæ, ac Circulator factus (id manus illi tempore coæua in matricula academica notauit) omnes circum lustrauit mundi plagas; dum tandem Ingolstadium reuersus græcæ literaturæ publicam hoc anno professionem suscepit, ac per continuos sexdecim annos tenuit, cum demum anno 1531. Medicinæ Professor est renunciatus. Plura ad an. 1570. quo ex hac vita migravit.

III. *Casparus Schoberus* Ingolstadianus, primo Græcarum literarum Professor Ingolstadii; post cum Ferrariæ in Italia in vtroque iure Doctoralia esset insignia consecutus, reuersus Ingolstadium Iurisprudentiam publice docuit, nec ita multo post assessor in Camera Imperiali factus. Cum vero in legatione ad Imperatorem CAROLVM quintum, qui tunc Bruxellis commorabatur, febrem contraxisset, reuersus Spiræ obiit, ætatis suæ anno vixdam vigesimo (nono) singulare familiæ Schoberorum, & rarum vrbis Ingolstadienæ decus & ornamentum. Extat in eius laudem

dem Oratio *Celii Galcagnini Ferrariensis*, in eiusdem auctoris operibus, fol. 550. A.
1515.

* IV. *Matthias Rötterus* Wasserburgenfis, Monachii primum ad Div. Virginem Ludimagister, tum Præceptor Serenissimi Ducis THEODONIS, quocum etiam Wolfratsbuhii mortem obiit.

Mense Maio huius anni Serenissimus Dux WILHELMVS *Leonardum Eckium, Dilsungium, Ioannem Auentinum & Augustinum Kölnerum* in causa Vniuersitatis ac singularum Facultatum Commissarios, vt vocant, constituit; hi quid in eo negotio præstiterint, quid reformarint &c. haud satis habeo cognitum. Quædam reformationis capita sequens annus dabit.

Vniuersitatis Mathematicum inuenio circa ea tempora fuisse *Ioannem Vischerum*; qui hoc anno Facultati medicæ inscriptus est.

ANNO DOMINI M D XVI.

A.
1516.

Rektor LXXIX. Illustrissimus & Serenissimus Princeps ERNESTVS,
Comes Palatinus Rheni, & Dux Boiorum.

Prorektor *Sebastianus Schölnaber*, LL. LicentiatuS:

Rektor XXC. Illustrissimus Princeps WILHELMVS, Marchio Brandenburgensis, &c. Frater Illustrissimi Principis FREDERICI Germanus.

Prorektor *M. Andreas Hainlin* ex Cronach, S. Theologiæ Baccalaureus Formatus & noui Collegii Regens.

Inscripti 228.

Nobiles, *Magnus Petzer* de Vlma.

Wolfgang. Marschalk de Pappenbaim, Can. Bamberg.

Martin. Stieber.

Georg. Marschal, nobil. Cler. Eichstettenf.

Christoph. de Seuboltstorff.

Fabian. de Seckendorf, nobil. Cleric.

Carol. Comes de Ortenberg (Ortenburg).

Georg. Trenbeck de Dornberg.

Leo Lösch, nobil. Monacenf.

Wolfgang. Goder, nobil. Monacenf.

Erasmus Preisinger de Kranwinkel.

R

Ra

A.
1516.

Rupert. Notbaf de Kunting.
Servatius de Seiboltstorf ex Schenkenaw.
Ioan. Mattheus Schad, MATTHÆI Cardinal. Gurceaf ex
 forore nepos.
Ioan. Rösler, Patrit. Monac. eiusd. Card. ex forore
 nepos.
Anton. Langenmantl, Patrit. Auguft. eidem Cardin.
 sanguine iunctus.
Georg. de Stain, Can. Auguft.
Anton. Erfinger de Turingfeld, nobil. Cler.
Petrus Reich de Reichenftain, Can. Bafil.
Wolfgang. de Laymingen, Equitis aurati filius.
Georg. Ramsfelder de Sallfelden.
Chriftoph. de Tylo Pruckner.
Wilhelm. Truchsefs de Wetzhausen.
Ioan. Philipp. de Stain, Can. Auguft.
Georg. Zenger de Adlmanftein, Can. Pataviens.
Casp. de Perg, Can. Bamberg.
Seufrid. de Zilhart.
Ioan. Adam. Wifpeck.
Wolfg. Adolf. de Waldnfels, Can. Bamberg.
Paul. de Schwarzenberg Baro, Can. Mogunt. Bamberg.
 & Herbipol.
Ioan. Penzenawer.
Ioan. Georg. de Clofen.
Georg. Reicherzhaimer.
Alexander Comes de Ortenperg (Ortenburg).
Erhard. de Gumpenberg, Can. Frifing. & Ratispon.
Ioan. Redwitzer de Obern - Redwitz.
Carol. Schenk de Limpurg, Baro Imperii, Can. Bam-
 berg. & Herbipol.

Non. Prof. *Thomas Ramelpach* ex Haimhaufen, *Ibeol.*

Non. Doct. Idem *Thom. Ramelpach*, *Ibeol.*

Sub Illuſtriſſimi Principis ERNESTI Reſtoratu, annus
 ille Magiſtratus, ab Illuſtriſſimo Principe ALBERTO quarto, an-
 no 7. decretus deſiit, forte quia & Principibus viris & Acade-
 micis integrum annum occupari, diſtrahique non erat commodum.

An-

Annus vero Decanatus Philosophici administratio anno 11. sublata est, per Commissarios Principis GUILIELMI *Ulfungus* & *Auentium*.

Hoc ipso anno discessit Ingolstadio 25. die Ianuarii *Salthasar Huebmair*, ex Fridbergo oppido Banariæ, non procul a Lyco & Vrbe Augustana oriundus. S. Theologiæ Baccalaureus formatus est Friburgi Brisiacorum creatus. Doctoralia autem insignia recepit Ingolstadii, anno 1512. die 2. Sept. Procancellario & Promotore *Ectio*. Cum per tres annos & menses quinque docendi muneri apud Ingolstadienses præfuisset, vocatus est Ratisponam ad animarum curam in summo templo. Ratisponæ infectus est heresi, & cum primum ea res innotuisset, inde est eiectus. Waldishutum itaque (quod ad Rhenum est oppidum supra Basileam, ut opinor) profectus, iterum curam animarum suscepit, & ibidem, nihil de concepta semel malitia, hæresisque remittente animo, Anabaptistarum dux & autor est factus. At cum in eo oppido sibi suæque heresi locum esse nullam intelligeret, eoquod sub Catholicorum Austriæ Archiducum imperio esset, turpiter inde Turegum Heluetiorum aufugit, vbi pari laborans infortunio a Zwinglianis captus, & ad Palisodiam coactus est.

Solutus e vinculis in Morauiam proficiscitur, aut quæ tutiorem suæ heresi quærebat locum, aut quod fata ipsius eo ad penam suæ perfidiæ Hæreticum illum trahebant, & abiuratam rebaptizationis hæresin instaurat, docet, publicatque. Quod cum Catholicissimus, & piissimus Rex FERDINANDVS, post Imperator, eius nominis Primus, intellexisset, nec tantam sibi suis prouinciis ferendam esse pestem, denique principiis in quocunque malo obstandam, sapienter ac pie arbitraretur, capi nefarium illum hominem, & Viennæ anno 1520. (1528.) cum in errore suo esset pertinax, vna eum coniuge falso credita iussit comburi. Statuit illi in æternam periurii memoriam Facultas Theologica in sua Schola, insignibus inuersis, monumentum, quo hæc notauit, ex quo & illa sunt verba:

Deus tradat eum in interitum carnis, vt Spiritus saluus fiat, Amen.

A.
1516.

Atque parieti hæc verba inscripta, antequam Viennæ combureretur; erant meo iudicio, instar diuini oraculi, & de nefarii viri exitu Prophetiæ.

Huebmar profecto successit in Parochia *Sebastianus Hei- perger*, Quintus Academicus, sed in ordine Parochus nonus.

- * Certiora de erroribus *Huebmaieri*, ac de illius fati, & tempore combustionis refert testis oculatus, Doctor *Ioannes Fabri* in Epistola ad Serenissimum Saxonie Ducem GEORGIVM, postridie eius diei, quo sumtum de illo supplicium, perscripta, ac typis euulgata, hæc titulo: *Ursach, warum der Widerweyffer Patron und erster Aufseger Doctor Balthasar Huebmair zu Wien auf den zehenden Tag Martii Anno 1528. verbrant sey. Gedruckt zu Dresden durch Wolfgang Stöckel M. D. XXVIII.*

Notarium (pro *Georgio scilicet Schönlöner*) hoc anno reperio fuisse *Georgium Frankenmann*, vsque ad decimum nonum.

Anno eodem vacante Regentia noui Collegii, e multis competitoribus electus est in Regentem eiusdem Collegii per Facultatem artificiam, *M. Andreas Hainlin* ex Cronach 25. die Aprilis, præfuitque Collegio annum vnum & nonem Menses.

- * Huius electionis historiam Acta artistica paulo distinctius describunt. Deposito per Concilium Facultatis *Ioanne Zalero* ob magnam in Collegio administrando negligentiam, duo maxime candidati sese offerebant, quorum vnum Bavarie Dux ERNESTVS, alterum Ducem Neoburgici OTHO HENRICVS & PHILIPPVS fratres commendabant. Reddebat ea res electores haud parum sollicitos, quod maior pars reddituum Collegii in palatina ditione esset sita; ERNESTI vero Ducis commendatio ab imperio differre parum videretur. Magistrum ergo curiæ ERNESTI Ducis *Leonardum Eckium* conuenere, qui ad Principem suum Facultatis preces deferret, nunc quidem palatinis Principibus cedere vt vellet. Sed ille ne audita quidem propositione affirmavit, nisi eligeretur Collegii Rector, quem Princeps suus vellet, ab ipso Serenissimo electionem faciendam esse. Secunda igitur Februarii die ab artistica Facultate Collegii Georgiani Regens constitutus est *venerabilis vir M. Andreas Heint*, quem supra Marchioni GYLLIALMO in administrando Rectoris munere adiunctum vidimus.

Cæterum cum Illustrissimus Princeps ante finitum Rectoratus tempus ab Academia discederet, quod erat reliquum, completit Vicerektor, verum agens Rectorem.

- * Fundatio noui Beneficii, in Sacello academico S. Catharinæ honoribus dicato, hunc ipsum in annum incidit. Non igitur alienum puto ab

A.
1516.

ab his annalibus perbreuem & ipsius facelli & beneficii cum veteris tum noui historiam pertexere. Erexerat LVDOVICVS *Barbatus* Dux Bau. Ingolstadiensis domum, quam vocant, præbendam, quæcumque facellum diuino Spiritui ac memoriæ B. V. Mariæ & S. Catharinæ sacrum coniunctum erat; sed tum quidem absque stabili, quæ in eo perageretur, missa. LVDOVICVS igitur *Diuis*, Dux. Bau. Landshutanus, cum Ingolstadiensis ei portio ex hæreditate obtigisset, completurus piissimam Antecessorum suorum intentionem anno 1456. perpetuum pro dicto facello beneficium liberalissime ita fundauit, vt sacerdos, cuius præsentandi ius sibi ac suis successoribus reseruabat, in singulos dies post primam in Templo B. Virginis missam, sacrum ibidem faceret, absoluendum semper ante officium, vt vulgo loquimur, solenne. Postquam autem fundatio memoratæ domus ad recens erectam Vniuersitatem translata, immo ipsum etiam ædificium in sic dictum Collegium vetus conuersum fuit, seruato tamen facello; redditus quoque beneficii mox dicti, nescio qua auctoritate, quoue consilio, vel transire ad alios vsus, vel omnino interiere. Tandem hocce anno 1516. *Ioannes Magersheymer* Dünkelspühlensis, Artium & Medicinæ Doctor, ac Reuerendissimi Domini LAURENTII Episcopi Wurceburgensis Archiater, nouum pro eo facello fundauit beneficium, satis pro illo tempore liberaliter. Ius autem præsentandi, potestatem item definiendi numerum sacrorum, quæ quot septimanis peragi debeant, penes Facultatem artisticam illimitate prorsus esse voluit.

Maius est beneficium, quod Serenissimus Dominus ac Dux noster WILHELMVS eodem anno toti Vniuersitati concessit, scilicet ius nominandi ac *respectiue* præsentandi ad Parochias Abenspergensem, Wemdinganam & Schongauensem; item ad *Capellaniæ & Altaria*, ad quæ Serenissimus præsentandi ius habet.

Cum hæcenus in Philosophia Aristoteles tantum & *Petrus Hispanus* prælegerentur, composuit hoc anno *Ioannes Eckius*, auctoritate scilicet eorum, quos superiori anno ad reformandum Academiam missos dixi, in vtrumque illum auctorem commentarios, impensis Facultatis Artium Augustæ impressos, qui deinceps publice explicarentur. Voluere iidem Reformatores, ac *Leonardus* maxime *Eckius*, vt *locationes*, quas vocabant, secundum Doctrinæ ordinem in Baccalaureorum ac Magistrorum gradibus omitterentur. Sed cum Aristoteli reponerent, maximum hac ratione stimulum diligentiae sublatum iri, adqueiuit pro sua prudentia *Leonardus ab Eck*, nec quidquam in contrarium mouit.

Ad hunc annum statuit eruditissimus *Lippertus* in sua Dissertatione academica initium societatis literariæ, quam *Ioannes Auentinus* ERNESTI Ducis Præceptor Ingolstadii instituit. Nec vero anuus est alius, qui huius Societatis initio magis conueniat; inuenio enim plerosque, qui huius sodalitatæ membra scribuntur, tum Ingolstadii

A.
1516.

commemoratus fuisse; atque *Leonardum* imprimis ab *Ecl* Sodalitatis Principem ac Patronum; *Ioannem Auentinum* illius Auctorem; *Georgium Behanum* Salicetanum siue Weidentem; *Ioannem Kneisselium* Ingolstadtensem; *Urbanum Riegerum* siue *Rhegium* Lindanuiensem; *Hieronymum Aufang* Pfaffenhofensem; *Matthiam Kretzium* Landsbergensem (Acta artificia Tubingenem dicunt; ideo puto, quod in illa Academia Artium Magister sit creatus) *Georgium Schackium* Wemdinganum; *Davidem Rottmundam* Buchhornensem &c. Hos vero præcipua quadam cum *Auentino* amicitia coninctos fuisse, ex Actis artificia Facultatis colligo; referunt enim ad primam Septembris, Magistrum *Ioannem Auentinum* comparuisse in concilio Facultatis, ac nomine Illustrissimi Principis ARIONISTI, hoc est ERNESTI petiisse nouam Bursam erigendam, cui præesse debeant *M. Urbanus Rieger*, & *M. Matthias Kretz*. Quod autem *Lipertus* referat, pleraque carmina ab huius Sodalitatis hominibus edita, ex *Liliorum contubernio* subscripta esse, mise iterum fauet; inuenio enim ad decimam tertiam Octobris hæc verba: *Eodens die Magister Matthias Kretz admitti petiit pro regimine Bursa Lilii, cui petitioni Facultas annuit, & ei regimen Bursa commisit, conuentoremque constituit, ea tamen conditione, vt statuta & leges Facultatis super regimine burfarum obseruet.* Videntur itaque in Bursa seu contubernio Liliorum suos quasi conuentus celebrasse, atque ex illo tanquam Museo partus ingenii sui in lacem emisisse. *Kretzium* subsequenter etiam annis speciali quadam gratia apud Serenissimos Bauriæ Duces valuisse, vt eadem Acta commemorant, haud dubie *Leonardi Eclii* & *Ioannis Auentini* commendatio fecit.

Ne autem vel dubitare quis possit, an dicta Societas literaria Ingolstadii vnquam existerit, literas afferam ab *Auentino* scriptas, quas *Rottmarus* ad an. 1541. a se, vt testatur, visas, Annalibus inseruit, hoc tenore:

Georgio Cuspino (Spies) Boiemo, VL Viro (Sextumviro seu Collegiato) Gymnasii Ingolstadtensis Philosopho & iureperito, amicorum summo.

S. Si vales bene est, atque gaudeo. Ego quidem valeo, cupioque te valere. Si vita Imperatoris Henrici quarti Cæsaris Augusti, nondum publicata est atque edita, rogo operam des, vt quam primum id fiat, huiusmodique titulum in liminari pagina præscribendum cures. Imperatoris Henrici quarti Cæsaris Augusti, Ducis vero Boiorum septimi, huius quidem nominis, vita, a Ioanne Auentino inuenta, A SODALITATE VERO LITERARIA ANGILOSTADIENSI EDITA, &c. Ego iam in cænobio, quod Altheam inferiorem vocare solent, quatuordecim dies de-

go;

go: inueni plurima, quæ prius me fugerant, præsertim duos A.
1516.
 scriptores rerum Germanicarum eloquentissimos, diligentissimosque, Hermannum Abbatem Althæ inferioris Dageobergame orinadam, & Valtogeium Noricum. Ex quibus plane intelligo, maiores nostros non ita barbaros, vt nos quidem falso suspicamur, fuisse. Nos autem præ illis esse maxime fœciores, qui in vana dictionum digladiatione & vmbatili edentali Grammatici consensescimus. Sed de his plura coram. Obsecro te, tua opera Dignum Hieronymum ac Nouum Testamentum Erasmi consequar, & alteras literas Doctori Eckio iurisperito mittendas cures, quem opto tibi auxilio fore, quo tibi omnia ex animi tui sententia cedant. Ego quidem tibi operam meam vbique polliceor. Vale, & amicos salutabis meo nomine, Eckhium Theologum, Vrbanum Ramelspach (*fortassis Vrbanum Rbegium: nam nullam inuenio Ramelspachium Vrbanum nomine, sed Thomam tantum & Ioannem*) vna den von der Alben (*scilicet Eustachium de Albu nobilem Academiae Alumnus*) Althæ in Vigilia D. MARIE Magdalene CIO, IO, XVII.

Ioannes Auentinus,

- Eodem anno, nomine ac voluntate ERNesti Ducis per *Vrbanum Rhegium* ad hanc Academiam inuitatus est *Desiderius Erasmus* Rotterodamus, oblati in singulos annos ducentis aureis & *opulentissimis sacerdotiis*, quæ ipsius *Rhegi* verba sunt. Meminit præterea Magister *Vrbanus* illis in literis, in animo esse Illustrissimo Principi, doctissimos passim viros, vbi vbi in Germania fuerint, conducere, suæ liberalitate magnifice exornare, quo tandem suo auspicio omnes bonæ literæ reflorescant, natioque restituatur nitore; ad hunc vero finem neminem illi aptiorem videri, quam *Erasmum* Polyhistorum summum, & admirabili ac diuino ingenio virum. Addidit deinde *Rhegius*, vt, si forte animo apud nos manendi venire recusaret *Erasmus*, veniret certe visendi Gymnasii causa & salutandi Principis, qui mire aueret videre ipsum atque etiam amplecti. Respondet *Erasmus* sexto Calendæ Martii eiusdem anni; gratulatur Germaniæ talem Principem, optatque quam plurimos eiusdem similes. Agit dein gratias pro tunc benigna inuitatione; ac sese excusat, quod sibi iam liberum non esset cuiquam se addicere, postquam Illustrissimo Principi CAROLO esset addictus. Quoad alterum scribit, se, si itineris ratio ferret, bidui triduae dispendio non grauaturnm tanti Principis conspectum emerari. Alteras literas misit *Erasmus* ad eundem *Rhegium* nostrum nonis Martii eiusdem anni, quibus pro Academia Ingolstadiensi sui loco *Honoricum*

A.
1516.

ricum Glareanum commendat, laurea cæsarea insignem, in mathematicis eximie doctum, in Geographia & Historiis absolutum, & in reliquis scientiis omnibus felicissime versatum. Nescio, cur acceptatus non fuerit. Suspicio propter Ducis ERNESTI discessionem ab Academia & eam *Glareani* vocationem, & plura alia ad reipublicæ literariæ splendorem & incrementum scientia omissa fuisse. Vt autem pateat, quantum in ERNESTO Bauaria Principem, & Academia Alumnum habuerit, iuuat eius vitam ex Rotmari Tomo primo describere.

ERNESTVS, cum exteris perlustrasset regiones, vocatur ad Episcopatum Patauiensem, Anno Domini 1517. successitque in Episcopatus administratione WIGVLEO ex nobili & ingenua *Froschellorum* familia nato &c. Impetrauit, referente id *Bruschio* in libello de Episcopis Patauiensibus, vnde pleraque quæ ad illius Episcopatus administrationem pertinent, desumpsi, a summo Pontifice, vt a maiorum ordinum initiatione posset immunis esse, & ea ratione Sereniss. Princeps 23. Annos Episcopatu Patauiensi, magna cum laude & totius Episcopatus summa cum utilitate præfuit. Ditiones enim & prædia ab antecessoribus forte propter temporum iniuriam alienata, aliisque oppignorata redemit, Ecclesiæque restituit, reddens Deo, quæ Dei erant, Urbana ædificia magnifice curauit, & in iis instaurandis haud exiguos fecit sumptus. In Anabaptistas aliosque eius temporis hæreticos grauissime animaduertit, & partim viuos igni cremandos tradidit, partim vero, & præsertim eos & quidem supra triginta, qui a *Liechtenstainio* regulo in exilium acti, Patauiam confluxerant, carceri mancipari iussit, donec triennio elapso plerique morerentur. Ciuibus vero ita fuit gratus, propterea quod ipsorum commodis vehementer studebat, vt multas inter se & senatum ciuicum lites ac controuersias sopiret. Hæc de ipsius Sereniss. Principis administratione Patauiensi.

Vocatur ad Archiepiscopatum Salisburgensem Anno 40. Sed ea de re audiamus quæso, quæ *Ioannes Albertus Widmansteter*, vulgo *Lucretius* dictus, apud *Münsterum* in Catalogo Archiepiscoporum Salisburgensium refert, ea cum ad Archiepiscopatus administrationem, tum etiam reliquam vitæ illius partem faciunt.

ERNESTVS Comes Palatinus Rheni & Bauariæ Dux &c. a *Ioanne Auentino* viro doctissimo bonarum artium rudimenta hau-

A.

1516

hæsit, Iasonem Maynum Ticini paucis diebus audiuit, in iuris scientiis non vulgariter profecit. Mathematicas disciplinas amavit, & fossilium metallicorum tantam est affectus notitiam, quantam in tota Germania quisquam alius. GVILIELMO fratre Basariæ dominatum appetente & obtinente, ERNESTVS aliquandiu multa regna & prouincias, veluti priuatus aliquis ex infima nobilitate oberrauit, seque *Ioannis Malentini* equestris ordinis hominis, & post Episcopi Seccouiensis in ea peregrinatione ministrum præbuit, atque hac dissimulatione Lutetiam venit, vbi die quodam a FRANCISCO Rege conspectus, & se proditum ratus, cum suo *Malentino* in Saxoniam profectus, inde Patauiam, vbi Episcopus erat designatus, mortuoque MATTHÆO Lang &c. Archiepiscopo postulatus fuit a Salisburgensibus Archiepiscopus.

Ecclesias, quas hæctenus rexit, Patauiensem & Salisburgensem, partim ære alieno liberauit, partim opibus, redditibusque maximis auxit. Princeps fuit laboriosissimus, qui non solum diuque supplices suorum libellos atque querimonias legit, decreuit, decreta distant, aut præscripsit amantibus ipse nonnunquam, summaque tranquillitate prouinciam suam sine exactioibus & oneribus gubernauit. Hæc ille.

Quibus hæc addenda arbitror, quæ egomet ipse puer vidi; erat Princeps ille ab omni luxu alienus, non nisi necessarium alens famulitium, tubicinem tantum habebat vnum, quo fere nunquam domi, raro foris utebatur. Victitabat frugaliter, & pene præter consuetudinem Principum, cum esset & nature validæ, & corporis robusti; vnde magnas sibi congerebat diuitias, aurifodinis non infeliciter illi affluentibus. Fidebat suis perquam facile, vnde non exiguam interdum iacturam faciebat.

De eius in religione Catholica zelo, eiusque incolumitate tuenda fernore, illud etiam tacere non possum, quod aliquando puer adhuc plaustrum ingens sacerdotibus coningatis onustum, & cathenatis Salisburgum in arcem Episcopalem duci vidi. Quidam ex illis morbo gallico laborare, quidam calculo dicebantur, qui tamen omnes, postquam impensis Archiepiscopi sanitatem recuperassent pristinam, abitura hæresi, e vinculis sunt dimissi, præter vnum pertinacem in hæresi, cui nomen

S

erat

A.
1518.

ANNO DOMINI M. D. XVIII.

Rektor XXIII. M. GEORGIUS SCHWBERMAIR Althamensis Boius,
S. Theologiæ Baccalaureus Formatus; Rector III.

Rector XXIV. THOMAS RAMELSPACH, Artium & Theologiæ
Doctor, Rector II.

Inscripti 246. in quibus
Illustrissimus Princeps GEORGIUS Landgravius in Leuch-
tenberg.

Nobiles: *Alexander von der Thann*, Can. Herbipol.

David Puchberger.

Iohannes de Stain, Can. Herbipol.

Ioannes Lesch, Can. Frising.

Wolfgang. Comes in Hobenlobe.

Eckhard de Rischbach, Profess. Campidon.

Theodoricus de Haundorf, Profess. Campidon.

Wolfgang. de Grenenstain, vel vt *Rotmarus scribit de*
Grünenstain, Prof. Campidon, anno 1536, Abbas
electus.

Ioannes de Konberg.

Ioan. Sigism. de Ellerbach.

Maurit. Weltzer de Frauenstain.

Emeram. Notbafft de Ahaming.

Sigismund. Häl de Maynburg.

Albert. Kellner de Pibrach.

Wolfgang. de Planckensels.

Ambros. de Gumpenberg.

Ioan. de Egloffstain.

Martin. de Egloffstain.

Caspar Laubenperger.

Georg. Wolf de Altmanshoven.

Oswaldus de Hirspergk.

Fabian. Bebaim de Türsenreidt.

Hugo Beringer de Landenberg.

Albert. de Landenberg, filius militis.

Fredericus Iacob. de Anbill, filius militis.

A.

1518.

M. Matthias Kretz Theologiæ Baccalaureus Formatus, constituitur Regens noui Collegii 28. die Ianuarii: Regens tertius (*quartus*). Præfuit Collegio annos duos. Superiori tamen tempore præles fuerat *Burse Liliorum*. Posteaquam doctoralia in Studio Theologico recepisset insignia, Augustam ad munus concionandi apud D. Virginem secessit, ibi cum a Lutheranis misere incessetur, vexareturque, deserta ea conditione Monachium migravit, vbi itidem Ecclesiastæ munere apud D. Virginem functus aliquandiu, valedixit humanis.

Elegerant Artitæ noui Collegii Regentem *Ioannem Schröttingerum* Marklensem, neglecto *Kretzio*, etsi literas commendatitias a *WILHELMO* Duce attulisset. Litigatum est aliquandiu, ipso Vniuersitatis concilio Artitæ fauente. Verum die 16. Ianuarii veniunt a Serenissimo Duce literæ, quibus prohibet, ne *Facultas*, nec verbo nec factu ullo modo impediatur *M. Mathiam Kretz* in sua regentia sub pena relegationis & amissionis tam prouincie quam ciuitatis *Ingolstadt*. Perlectis his literis conclusit tam *Vniuersitas* quam *Facultas* in hoc negotio quiescendum esse, cum ipsi de *Vniuersitate* & *Facultate* fecerint ea, quæ eorum conscientia & iuramenta distabant. *Princeps* ergo faciat cum collegio quicquid velit. Et cum *Regente* ipsi sint securi & quieti. Huc vique Acta *Facultatis*. Remotus hac ratione *Schröttingerus* a regimine Collegii, præfectus est *Bursæ Liliorum*, in locum scilicet *Kretzii*.

Inscriptus est hoc ipso anno 3. die Martii *Andreas Pereder*, Illustrissimi Ducis *GVILIELMI* Secretarius, scriptis suis toti Germaniæ notissimus.

Thomas Ramelspach, Artium & Theologiæ Doctor, Rector electus est absens, & cum ad quartam vsque feriam post Dominicam *Letare* anni 19. laudabiliter administrasset *Rectora-* tum, vocatus ab Illustrissimo Principe ac Domino, Domino *ERNESTO*, Duce *Bauariæ*, & administratore *Patauiensi* ad concionandi prouinciam, resignauit *Rectora-* tum: reliquum tempus magistratus absoluit Dominus *Georgius Schwebermair*.

Resignauit *Parochiam (academicam)* *Sigismundus Heiperger*, & in eius locum successit *Georgius Hauer* Canonum Doctor, a *fundatione Parochiæ* decimus, *Academix* vero sextus *Pa-* rochus.

Quinto *Novembris* obiit eruditus vir *M. Leonardus Reich*, quondam *Parochiarum Mündling & Lauterbach* Rector.

A.

1519. tempore, quo *Ioannes Eccius* ad Academiam, anno scilicet 1510. Vbi cum aliquandiu operam dedisset literis, Lutetiam Parisiorum proficiscitur, & studiis Theologicis totum se dedicat. Inde reuerfus in Germaniam, iter Viennam Austriae apparat, vbi aliquandiu moratus, doctoralia in studio Theologico recipit insignia. Hinc rediens Ingolstadtum hoc anno Professorum numero & Facultati Theologicae ascribitur.

Inter inscriptos erant *Theodoricus Vugelter* in Teiffenhau- sen LL. Doctor, & *Ioannes Reuchlin* dictus alias *Caprio*, LL. Doctor, vir magnae eruditionis, & trium linguarum peritissimus.

- Fuit *Reuchlinus* patria Phorensis, eiusque magnum est apud Eruditos nomen, maxime apud Tubingenses, quorum scholam per plures annos illustravit. Qua ratione ad nostram Academiam delatus fuerit, non eadem est omnium sententia. Sunt, qui occasione belli Wirtembergici captum a WILHELMO Banariae Duce, indeque ad nos perductum asserunt; idque ipsum Clariss. Bruckerus in Hist. Crit. Philos. Tom. IV. P. I. p. 367. vt minime dubitans affirmat, addens, redditas ipsi Facultates, quae post eius captiuitatem fisco fuissent addictae, & annum ducentorum florenorum stipendium concessum esse. Alii tamen defendunt, *Reuchlinum* bellici tumultus pertaesum, Tubinga liberrime relicta Ingolstadtum venisse. Linguarum hebraicae ac graecae peritia, qua insigniter pollebat, tantam ei famam apud nos peperit, vt non raro plusquam trecenti Academici ad eum audiendum confluxerint. In lectionibus matutinis explicabat librum *Rabbi Mosae Kimchi*; in pomeridianis *Plutum Aristophanis*, ac praeterea Grammaticam & Poesin graecam. Vid. an. 1520. & 1521.

Menfe Iulio huius anni *Echius* noster Theologus cum *Luthero* & *Carolo* studio Lipsiae disputauit.

Ad regimen Collegii novi die quinta Decembris *M. Ioannes Schrottinger*, *Matthia Kretzio* Augustam auocato, concordibus Artistarum votis electus est; immo peracta iam electione, ipse etiam Serenissimi Ducis WILHELMII literis, Dominica post Conceptionis datis ad idem munus est commendatus.

Paucos inter libros ad hos vsque tempus Ingolstadii impressos occurrit ad hunc annum *Dionysii sui Libyos, sui Halcarnassii de Geographia elegantissimus libellus a Prisciano, vel (vt aliis placet) a Fannio Rhennio s graeco versus. Impress. Ingolstadii per venerabilem virum M. Andriam Lutzen 1519. XLX. Kal. Decembr.*

ANNO DOMINI M D XX.

A.
1520.

Reſtor XXCVII. LEONARDVS MARSTALLER, S. Theologiæ Do-
ctor & Profefſor, de quo plura anno 46.

Reſtor XXCIIX. THEODORICVS VNGELTER Iuris vtriuſque Doct.

Inſcripti 176.

Nobiles : *Adam. de Wildenſtain.*

Franc. von Königſeld.

Ioan. Vilboſer de Teyrung.

Ioan. Iacob. de Zillhart.

Wilhelm. Schenk ex Geirn.

Ioan. Camerer de Ferpurk.

Carol. Fuchs de Fuchſperg.

Chriſtoph. Eufach. } Goldochs de Bernhardsweyler, Fratres.

Ioan. Baro de Heydeck, Can. Bamberg.

Bertbold. Gottfrid. de Lapide.

Chriſtoph. Truchſeß Baro in Walpurg.

F. Theobald. de Hobeneck, ex Monaſt. Campidon.

Maurit. de Hutten, Can. Herbipol. & Eichſtett.

Nou. Prof. *Pantaleon Brunner, Medic.*

Nou. Doct. *Ioannes Winhart, Aichenſis, Theol.*

Georg. Gundelſinger, Nördlingenſ. Medis.

Inter inſcriptos præcipua quadam memoria videntur digni,
I. *Chriſtophorus Dapiſer a Waldpurg, frater vt opinor OTTONIS*
Cardinalis & Epifcopi Auguſtani, qui in expeditione Tunetana
diem ſuum obiit. Huius familiæ non vnquam intermorum
decus & ornamentum illuſtre fuit OTHO, præſbyter Cardinalis,
Epifcopus Auguſtani, ſingularis literarum Mæcenæ, propterea
quod ipſemet, veluti pietate & omni genere virtutum multis
præbat Epifcopis, ita eruditione & literarum amore nulli ſuæ
conditionis cedebat. Obiit cum omnium bonorum, doctorum-
que virorum, tum totius pene Germaniæ, cuius patronum in
vrbe agebat, & protectorem ſummo luſtu Romæ, Anno Domi-
ni 1573. II. Ioannes Brief Conſtantiæſis LL. Licentiatus. III.
Mauritius ab. Hutten Canonicus Herbipolenſis & Aichſtadianus,
T factus

A.

1522.

*Ioannes Sandzell.**Ioannes de Croaria.**Leonardus,**Christofferus,**Bernardus,**Quirinus,**Relingeri August.**Wolfgang. Paulsdorffer de Paulsdorf, von der Kürn.**Wernberus de Seyboldsdorf.**Acbatius Layminger.**Leonardus Comes vom Hag.**Bernardus Reifacher von Vichausen.**Ioan. Christoph. Pubenbofer.**Christoph. Schenk zum Klingenstein.**Ioan. Christoph. de Stadian, Can. August.**Ioan. Iacob. de Stadian.**Sixtus vom Stain.**Marcellus de Stauff, Baro.**Paulus de Gumpenberg, Can. Ratispon.**Ioan. Notbafft nobilis de Bodenstein.*Nou. Prof. *Nicolaus Appel, Egweilens. Theol.**Matthias Alberus, Brixinens. LL. Prof. pomerid.**Oswaldus Haydenreich, Styrius, Iur. civ.**Alexander Brassicanus, Stutgardiens. Grec. ling.*Nou. Doct. *Nicol. Appel, vt supra. Theol.**Ioan. Schröttinger, Marklensis, Theol.**Georg. Pilegius, Canonic. Onolzbach. Theol.**Simon Eisenmann, Dilingan. Medic.*

Matthias Alberus administravit Rectoratum vsque ad festum D. Margarethæ, ac tum auocatus ad tribunal ab Episcopo Brixinensi, reliquit fasces Rectorales Georgio Hauero.

Mattheus Luchs, posteaquam insignia doctoralia esset consecutus, anno 23. scribitur lectione matutina in Iure ordinaria esse functus: qua relicta Ratisbonam, inde Frisingam, ac demum Aichstadium concessit, vbi trium Episcoporum Cancellarius fuit, ibique mortuus. Viuunt adhuc Aichstadii duo illius filii, quorum alter Consiliarius est Episcopi, alter priuatam agit vitam, de suis viuens redditibus,

Inter

A.

1522.

Inter inscriptos notandi I. Illustris Dominus *Leonardus Comes ab Hag*, quod est oppidum non procul a Wasserburgo Bavariz, Oenum iursum versus. Ea familia sub ALBERTO quinto Boiorum Duce nuper extincta est, *Ladislaus* ultimo Hageni Comite mortuo, & nulla relicta prole Comitatum domus Bavariz possidet; *Leonardus* in matrimonio habuit Landgraviam de Leuchtenberg, ut scribit *Latzius*. II. *Oswaldus Haydenreich* (aus dem *Eysenärzt*, ut *matricula* notat, *Styrus*) Iuris utriusque Doctor & Professor; de quo illud paulo post *Philomusi* circumferebatur carmen;

Oswaldum cupiunt omnes audire disert.

Dicitur 16. annis Oratoriz operam dedisse in Italia, antequam Iuris studium est aggressus. III. *M. Ioannes Alexander Brassicanus* (vero nomine *Koblbürger, Stutgardienfis*) Græcarum literarum Professor.

Nicolaus cognomento *Apelles* (*Appel*) patria *Eguelus* (*Egwell* vicus est ditioris *Eichstettensis* prope *Nassenfelsam* haud procul *Ingolstadio*) liberalium artium Magister & Sextumvir, id est, vnus ex illis sex, quibus pro lectionibus suis ex Camera Vniuersitatis fiebat satis (reliquis enim Professoribus artium auditores numerabant) eximius Philosophus, & disputator acutissimus, hoc anno, die 10. Aprilis doctorali laurea est insignitus. Anno eodem Theologiam in Academia docere incepit, idque magna cum laude & auditorum applausu. Habuit in Facultate Theologica sibi collegas Dominum *Eccium*, & *Leonardum Marshallorum*. Atque ipse ternarius numerus nouo quodam fiebat exemplo, cum hactenus duo tantum Professores Theologi Facultatem constituissent. Verum hoc ipsum singulari *Apellis* affribi debet eruditioni, ut non immerito ex gratia receptum, id est, tantum eum propter eximiam eruditionem valuisse gratia, ut statim post recepta doctoralia insignia, & in Facultatem adoptatus, & numero Professorum allcriptus sit, quidam magni nominis Theologus annotarit. Intelligebat autem vir ille prudentissimus, præter temporum nostrorum consuetudinem, quantopere linguarum cognitio ad solidam eruditionem, tum vero perfectam sacrarum literarum cognitionem & interpreta-

A.
1523.

Præterea memorandi sunt ex inscriptorum numero I. Wolfgangus Gotthardt (Niederbiegenſis) de quo anno 64. II. Hieronymus Ziegler (Rotenburgenſis) de quo anno 62. III. Celeberrimus & conſultiſſimus vir Matthias Held Arloenſis, Clericus Diocceſis Treirenſis, & M. Parienſis: poſt Vicecancellarius Cæſaris (CAROLI V.).

* Primum hoc anno veſtigium inuenio eximie illius curæ ac vigilantie, qua noſtra hæc catholica Vniuerſitas noua *Lutheri* dogmata præcauere ſatagebat. Cum *M. Ioannes Agricola* in moderatorem contubernii Draconis fuiſſet electus, hæc ei conditio, antequam conſuetum præſtaret iuramentum, fuit propoſita, vt ſeſe ab *Oſiandro*, concionatore Norico Lutherano abſtineat.

Aſſacius quoque *Seehoferus*, patria Monacenſis, Artium & Philoſophiæ Magiſter, cum ex lectione præcipue ſcriptorum *Philippi Melancthonis* nouitias hauſiſſet doctrinas, ſed alios quoque tum docendo tum ſcribendo in eaſdem inducere conaretur, decreto Rectoris ac Senatorum Vniuerſitatis carceri mancipatus, ac die 7. Septembris, coram eodem Senatu academico ſeptendecim præcipue articulos, quos Notarius Vniuerſitatis publice recitauit, hæreticus ipſe declarare ac reuocare cum iuramento eſt iuſſus, hæc etiam poena illi conſtituta, vt reliquum vitæ tempus in Ettalenſi Aſceterio conſumeret. Hac, ni fallor, occaſione, certe eadem die, Facultatis Artium Decanus *Antonius Prawn* in concilio ſpecialiter ad eum finem congregato orationem habuit ad omnes Artium Magiſtros, qua illos ad euitandas *Lutheri* nouitates hortabatur.

Sed illud ſingulare, quod paulo poſt dictam *Seehoferi* reuocationem contigit. *Argula de Grumbach*, nata de *Stauff*, mulier naſutula, & ex lectis *Lutheri* ac *Melancthonis* libris, quos illi *Spalatinus* communicauit, nouorum dogmatum ſtudioſa, ac prope inſana cultrix, die 14. Sept. literas dedit Dietfurto ad Rectorem Senatūque Vniuerſitatis, quibus eiſdem exprobrat inprimis violentiam, qua aduerſus *Seehoferum* octodecim annorum Iuuenem uſi eſſent; deinde offert ſe ad ſingularem cum ipſis concertationem, idioma germanico inſtituendam. Tota paſſim epiſtola ex textibus bibliſcis eſt conſarcinata, proditque non obſcure ingenium foeminarum, quæ uerba uerbis adcumulant, quadrent illa, ſiue non quadrent ad rem propoſitam. Riſu a nonnullis, ab aliis commiſeratione excepta epiſtola; *Argula uero* pro facta muliere ab omnibus paſſim in urbe traduſta eſt. Quod ubi ad *Stauffiam* fama detulit, nouas dedit Grumbachio literas die 27. Octobris ad Conſules, Senatoresque ciuitatis, eosque addito epiſtolæ ad Vniuerſitatem datæ exemplo monet, ne quam fidem habeant Academicis, ſiquid aduerſum ſe aliud, quam quod adiecta contineret epiſtola, loquerentur. Quid *Argule* reſponſum fuerit, nihil inuenio,

nili

nifi rhythmos vernaculos, stylo scilicet illius æui compositos a *Ioanne* 1523.
quodam Landishutano, huius Vniuersitatis alumno.

Ipso hoc anno insignibus emolumentis aucta est Vniuersitas nostra a geminis romanis Pontificibus, remuneraturis videlicet eximium illius in tuenda auita religione feruorem. Ac HADRIANVS quidem VI. Bullam eidem concessit, vi cuius Ecclesia B. V. M. Ingolstadiensis quinquaginta florenos, Wemdingana octoginta, Abenspergensis quadraginta, Schongauensis pariter quadraginta pro annua pensione persoluere teneantur. CLEMENS autem VII. HADRIANI eodem anno successor Serenissimis Bauariæ Ducibus facultatem concessit præstanti Doctores Theologos actu legentes ad Canonatus Ecclesiarum Cathedralium Salisburgensis, Augustanæ, Frisingensis, Ratisbonensis & Passauensis, vt fructus dictarum præbendarum libere percipere queant, *quandiu in Studio Ingolstadiensi actu laetiores permanserint.* Mirum, quantum sese opposuerint dictarum Ecclesiarum Capitula, ne res hæc ad effectum deduceretur; potius certam pecuniæ summam offerebant, ex qua Professor Theologus sustentari posset. Nisi fallor, ipsi Bauariæ Duces ab vrgenda Bullæ huius executione destiterunt.

Eadem pontificia auctoritate Collegii Georgiani Regenti annua 40. florenorum pensio ex Parochiæ Parrensis, quæ prope Reichartshofium est, prouentibus assignata est.

Circa hunc & 24. annum Professores Academiæ descripsit breui elegiaco *Ioannes Alexander Brassicanus*, quod hoc loci addendum propter antiquitatem, & Poëtæ autoritatem, omnino existimaui.

INTERLOCVTORES.

MERCVRIVS SVB PERSONA TABELLARII, ET BRASSICANVS.

Mercur. Quas video turres, porro hic quæ mœnia cerno!

Brassican. Mœnia Pellei limine digna Ducis,

Nempe Ingolstadium, aurati cognominis urbem, (a)

Tam certa offendit nomina lege Plato.

Merc. Quæ rogitò hic syluæ? *Brassic.* Studio est hæc dedita turba,

Tam varia, vt syluam hic forte virere putes.

Merc. Vnde isthuc flumen tam vasto corrui ore,

Atque vehit dextra commoda multa rate?

Brassic. Flumina miraris merito ista binominis Istri,

Magna etenim e paruo fonte venire solent.

U

Merc.

A.

- 1523.** *Merc.* Quenam isthæc moles saxorum? *Brassic.* age chare viator,
 Hic matri discas phana dicata sacræ.
 Hic mistæ eximiis percurant legibus aras
 Et cultu adseruant pristina iura pio.
- Merc.* Maxima quinam isti, qui templa subinde frequentant?
Brassic. Lumina sunt veræ certa Theologiæ.
- Merc.* Certa ipsis quæso da nomina. *Brassic.* Carminis omni
 Nemo potest tales dicere iure viros.
- Merc.* Redde aliquos, quantum feret ardua regula versus.
Brassic. Eckius excelso qui viget ingenio. (b)
 Deinde etiam Paulum graphice qui pingit Apelles, (c)
 Atque etiam simili laudis honore duo,
 Eckius intrepido fidei qui pergit in hostes,
 Pectore & infracto Marte trophæa parat,
 Marstaller doctus sacrorum, nomina cuius
 Insigni patriæ Berga dat atque Nero. (d)
- Merc.* Pulchre equidem, parui hi quoaam ordine? *Brassic.* in
 agmine primus
 Hauerus in sacro dogmata iure serit.
 Verum isti, aduertis paruo quos corpore, quæque
 Magna queunt magni viribus ingenii.
 Principio Osualdum precor aspice lumine acuto, (f)
 Et stimulum inuidiæ quæso repone grauem.
 Καὶ πνυματοσ καὶ μέσσοσ ὁ γὰρ προφηγείατοσ ἀνδρῶν,
 Sive aliquid sacri, siue prophana petis.
 Verum illum paruo laudum doeamus aceruo,
 Namque amat ornari cuncta modesto animo.
- Merc.* Quisnam alter? *Brassic.* Meus hic Franciscus ubique triumphans, (g)
 Siue foris cupias viuere, siue domi.
 Denique græcorum dextro qui sydere tractat
 Autores ipsos, nocte dieque legit.
- Merc.* Adde equis rogito tales qui passibus æquent.
Brassic. Hic Paphiz est dignus nomine vbiq̄ue Rosæ. (h)
 Matthiam Alberum ep, nobis quem Brixia misit, (i)
 Consultum iuris, susuiloquumque virum.

A.
1523.

Luchsius & studii modo dignus Episcopus, ista (l)

Cum nitidam palmam nuper ab arce tulit.

Merc. Ecce alium æquandum his. *Brassic.* Si parvulus vnio vincit
Sæpe etiam immensi maxima saxa iugi.

Ille, ille est Petrus, Francisci frater, ab ipso (m)

Qui passim medicas fonte docebit opes.

Mirifice e græcis namque hoc trahit ille magistris,

Queis primum hoc semper cessit in arte Decus.

Merc. Pallidulum ex visu assiduo credam esse cumini,

Brassic. Pallor ab Herculeo sæpe labore venit.

Merc. Barbati inde senis quæ functio? *Brassic.* Hic ille caducam

Corporis auxilio pulsat vbique luem. (n)

Doctrina atque annis medicorum hunc dicere possis

Phœnicem, experta cum iuuat ille manu.

Merc. Credo itidem hunc iuuenem Medicæ tandem esse farinæ.

Brassic. Nec te ipsum fallit nominis augurium. (o)

Merc. Audio & hic lauro ornatum quendam esse Poetam.

Brassic. Scilicet a *μωσων* nomen amore trahit. (p)

Cretzius omnigenas doctus foeliciter artes, (q)

Grates vnde refert docta Tubinga tibi.

Arnolpergerus (r), Reckheschingius (s), vtraque Turris, (t)

Vuolfgangus longus, tuque Philippe frater.

Stroblus (u), Vnchorius (w), Francmannus (x), Lotter

iniquo (y)

Fato oculis captus, Prechtlinus Aichstadius. (z)

Stengle Augustanus (aa), & tu Cunradule Thuman, (bb)

Sacrorum mystæ nomine præcipui. (cc)

Merc. Cerno alios plures, quos nondum dicere tentas.

Brassic. Penalerum indigenam respicis hic iuuenem. (dd)

Hic Saueremarius Senior (ee) doctusque Salachus, (ff)

Primates Sophiæ & Collegii veteris.

Quorum indiuisus socius per saxa, per ignes,

Schrötingere manes mortuus atque videns. (gg)

His videas nostrum licet adiunctum Geryonem, (hh)

Nulla qui minor est artibus ingenuis.

Sunt multi, quorum tenera nunc messis in herba est,

Heros (ii), Millenus (ll), Euchsius (mm), Agricola. (nn)

A.
1523.

- En Baro Marcellus de de Stauff (oo) comitatus Hiobo
Gasto, aliis sectis quamlibet implicito,
Geslerus, Marii, Veldomillerus acuto
Iudicio, atque acri præditus ingenio,
Thenninger, Theffingerus, auditor vterque
Strenuus, hic iuris, ille Theologiæ.
Et cui pierides Musæ imposuisse putantur
Zachariz Sueuo nomina Pierio.
Milnenis propè quem obseruat Charbicius hostes
Aemulus, intrepidus nomine Christophorus.
Gottius, Hallerus, Prunus, sic Dittenaerus,
Quem merito risus dixeris artificem.
Ecce recens venit Petrus cum fratre Apianus, (pp)
Astris addictus, stelligeroque polo.
Eckius hac transit, duplici qui nomine Simon (qq)
Dicitur ac Iudas, congener & Chnabius. (rr)
Merc. Cerno, alacris sacram quam cætus obambulet ædem.
Brassic. Virtutum est partim stemmate nata cohors.
Partim acri iuuenes formant qui cote Magistri,
Et Sophiæ ingenii iugera fruge colunt.
Merc. Qui capite hi nudo? *Brassic.* Iuuenes, qui pectore toto
Oseruant studiis tempora dicta bonis.
Merc. Quonam istuc pergunt? *Brassic.* Veneranda Academia
cunctis
Explicat hac charitum dona superba domo,
Illam olim extruxit Princeps ἰδὺς τὴ μὲγας τὴ, (ss)
Dum parat in Pylios nomina pulchra dies.
Merc. Quis fouet innumera hæc, dixti quæ carmine? *Brassic.* Certe
Pax seruat, Boium ternio & ille Ducum. (tt)
Porro omnes superat meus hic Leonardus amænis, (uu)
Dum cathedras Studii complet vbique viris.
Alcide eximio dignus cognomine, Musis
Sese etenim solido præstat amore Ducem.
Merc. Cætera & ostendis tam exacto cardine? *Brassic.* Gratus
Sic reor & gnato cætera quæro suo.
Merc. Ergo alibi iubeas diuertere. *Brassic.* Viue subinde
Tecum erit hæc xenii tessera parta Iouis.

* Cum

- * Cum multa hoc in carmine obscura videri possint legentibus, perbreues adicere notulas placuit, qualescunque lumen literariæ Vniuersitatis nostræ historiæ allaturas.
- (a) *Aurati cognominis Urbem*, Ingolstadtium intellige, quod olim *Ingoldestadium* dicebatur, vt in testamento Caroli M. &c. Inde etiam *Ioannes Eckius* in Actis Theologicæ Facultatis, quoties nomen ciuitatis nostræ exprimendum fuit, *Auripolim* scripsit; & in oratione funebri pro GABRIELE Episcopo Eichstetteni anno 1536. die 14. Ian. habita etiam *Nonum Aureatum* dixit.
- (b) *Eckius excelsus* &c. *Ioannes Eckius Theologorum Maximus*, quæ verba illi verticulo adscripta sunt a Rotmaro. Fuit scilicet illo iam tempore ob disputationem Lipsiensem atque editos libros clarus.
- (c) *Nicolaus Appel*, de quo supra.
- (d) *Leonardus Marstaller*, patria Norimbergensis &c.
- (e) *Georgius Hauer* Turschenreutensis, SS. Canonum Doctor & Professor, Parochus primum ad Divæ Virginis, tum vero ad S. Mauritii, quod postea dicitur.
- (f) *Oswaldus Haydenreich*, de quo supra. Versus græcus hunc habet significatum: *Et ultimus & medius; quippe præstantissimus virorum.*
- (g) *Franciscus Burkhardus*, Ingolstadiensis, Legum Ordinarius, de cuius obitu ad an. 1539. Fuit & alius *Franciscus Burkhardus* inter Magistros Artium, fortasse senioris illius Iureconsulti filius.
- (h) *Ioannes Rosa* Iurium Doctor & Professor.
- (i) *Matthias Alberus* Brixinensis Iurium Doctor & Professor, de quo supra ad hunc ipsum annum.
- (j) *Matthæus Luchsius* siue *Lutzius*, Arbergenis vel vt ipse scribit, Isti-nobirgotanus, Artium Magister, I. V. Licentiatus, & anno 1522. Rector Vniuersitatis, & Facultatis Artificiæ Decanus, paulo post I. V. Doctor &c. vt supra ad an. 1522.
- (k) *Petrus Burkhardus*, Francisci Burkhardi Frater, Ingolstadiensis, Medicinæ Doctor & Professor, græcè insigniter doctus, haud secus ac frater.
- (l) Barbatus senex *Wolfgangus Pfeiffer* Burghusianus Medicinæ Doctor, & inde ab anno 1482. Professor.
- (m) *Ioannes Veltmiller*, Ingolstadiensis, qui anno 1525. Doctor, & an. 1532. Professor Medicinæ Ordinarius renunciatus est.
- (n) *Iacobus Locher*, *Philomusus* dictus, patria Ehinganus Sueuus, Poeta Laureatus, de quo alias.
- (o) *Matthias Kretzius* Landspurgensis, Tubingæ Artium Magisterio insignitus.
- (p) *Oswaldus Fischer*, Araspurgensis, inde communiter *Aruspurger* dictus. De quo infra.
- (q) *Ioannes Rechen/schink*, Mülldorfensis, Artium Magister, postea Collegii Georgiani Regens.

A.
1523.

(t) *Vtraque turris. Scilicet Wolfgangus & Philippus Thuru, Türschentreutenfes, Georgii Haueri cognati.*

(u) *Stephanus Stroblus Ingolstadiensis, Regens Contubernii Angeli, Doctor Medicinæ Ratisbonam profectus vbi mortuus Virgine Vestali in lauacro, quam ipse in cura habuit, repudiat a vulgo, rediit ad Gymnasium, & professus artem suam vix per annum, exhalauit animam.*

(w) *Ioannes Vnkorus alias Ramelspeck ex Haideck, Medicinæ Doctor, Wasserburgi opera artis exercuit. Deinde Rotenburgi & Wirtzburgi, postremum Phrisingam se contulit.*

* *Acta Facultatis Medicæ testantur, ad annum 1530. Ioannem Vngkor ex Plainfeldt Artium Magistrum, doctoratu medico insignitum esse.*

(x) *Wilibaldus Frankmannus Eistettenfis Moderator Contubernii Aquilæ, primum Theologiam, deinde Ius Canonicum audiuit, cuius gratia etiam Italiam adiit, atque inde reuersus Decretorum Doctor fit Ingolstadii, & tandem fit Vicarius in spiritualibus Reuerendissimi Eistettenfis Episcopi.*

(y) *Wolfgangus Lotter Norimbergenfis Artium Magister, Collegiatus veteris Collegii, nimio studio fere excæcatus. Obiit anno 1533.*

(z) *Leonardus Prechtlin (Prechtl Eichstettenfis) Contubernii Aquilæ Regentem egit, Doctor Medicinæ creatus Ratisbonam abiit, vbi breui ditatus & mortuus est.*

(aa) *Georgius Stenglin (Stengl) Augustanus, vir doctus, insignia Theologiæ consecutus, Phrisingæ Concionator factus, vocatur ab illustrissimo Principe WILHELMO Monachium ad Parochiam regendam. & concionandi munus administrandum, cuius frater Ioannes hic quoque studuit & doctoria insignia impetrauit in iure; tertius Magister artium euasit.*

(bb) *Conradus Thumann, Buechenfis, Magister Artium, ac post Theologiæ Doctor, de cuius obitu ad an. 1530.*

(cc) *Nescio, an hoc versiculo Stengelium & Thumannum Presbyteros indiget, an vero Ioannem Götzium Artium Magistrum, id quod verisimilius videtur.*

(dd) *Sebastianus Femlerus, sine Pomerl Ingolstadiensis, Magister Artium, & Contubernii Aquilini aliquamdiu Rector.*

(ee) *Georgius Schuesbermaier, Althaimensis, inter Artistas Senior. Vid. ap. 1530.*

(ff) *Ioan-*

- (f) *Ioannes Fabri* ex Salach, alter ex Senioribus artificæ Facultatis & Collegii veteris Collegiatis; ac Collegii noui Regens.
- (gg) *Ioannes Schrüttinger*, de quo vid. an. 1536.

(bb) *Doctor Geryon Seyler*, alias *Wigiles*, alias *Anthopedios & Plomentaler* ex Aicha (i. e. Blumenthalensis prope Aicham) primum valde addictus D. Ioanni Eckio, adeo vt Bibliopolæ Lutherani ab eo vapularent. Deinde infaniit in amore scriptorum hæreticorum. Catholicos miro odio persecutus est. Augustanorum factus Mercurius in conducendis Zwinglianis prædicatoribus. Hic egit Moderatorem contubernii Dracenis, Augustæ Physicum Medicum.

- * (ii) *Heros*: hoc nomine etiam in matricula Vniuersitatis notatur *Matthias Held* Anloensis &c. de quo supra.

(ll) *Marcus Millenus (Millner)* Westendorphinus, vir eloquens mortuo Philomuso Poëticæ præfuit, donec poëta succederet, aliquandiu deinde professus minorem poëtices lectionem. Archigrammateus Neoburgi tandem euadit, & postea Syndicus Augustanus.

- (mm) *Leonardus Fuchstein* (sic enim scribitur in matricula Vniuersitatis; in Actis autem medicæ Facultatis *Fuchsel*; alias *Fuchsius*) Wemdinga oriundus; quod oppidum est boicæ ditionis Donauwerdam inter & Oertingam Rheticæ. Niceronius, seu potius Baumgartenius in versione illius Germanica Wemdingam *Fuchsi* patriam in Grifonia (im *Graubündnerlande*) collocauit. De *Fuchsi* alias plura.

- (nn) *Ioannes Agricola (Penerlein)* Gunzenhusanus, Artium Magister & græcæ literaturæ Professor, de quo supra ad an. 1515. & infra ad an. 1531. & 1570.

- (oo) Enumerat hic *Brassicanus* plures ex iunioribus scholasticis, incipiendo a *Marcello Barone de Stauff*; sed nihil inuenio, quod de singulis speciatim commemorem.

- (pp) *Petrus Apianus*, vero nomine *Bienerwitz* Leifsnickenfis anno 1527. ad diem 28. Martii albo Academice inscriptus legitur; ex quo videri possit, Brassicanum non vno eodemque anno suum carmen fabricasse, cum paulo superius *Mattheum Luchsum* eius anni, quo hæc scribebat, Rectorem, seu vt ipse loquitur, *Episcopum Studii* dixerit, de quo tamen certum est, anno nonnisi 1522. a die 18. Octobris ad 24. Aprilis sequentis anni Vniuersitati præfuisse. Sed hæc, nisi fallor, combinari fortasse possunt. Inscriptus est die 18. Aprilis anni 1523. adeoque *Luchsi* Rectore, matriculæ academicæ *Andreas Penewitz*, seu *Benewitz*, vt alibi legitur, ex Lusatia nobilis:

A.
1523.

bilis: hunc ego *Petri Apiani* fratrem existimo, de quo *Brassicanus* in carmine: *Ecce recens venit Petrus cum fratre Apianus*; sed nempe *Petrus* matriculæ nomen suum haud dedit, nisi ad an. 1527. quo a *Principe Illustrissimo ad Lectorem Mathematicæ ordinatus est*; quæ verba sunt matriculæ. Verum de Apianis alibi.

- (99) *Simon Iudas Mair de Eck*, frater Doctoris nostri Theologi *Ioannis Eckii*. Huius ipsius manu in matricula academica verbum *Mair* non obscure mutatum videtur in *Maloris*. Inscriptus est *Simon Eckius* Academiæ anno 1525. die 22. Aprilis.
- (100) *Michael Chnabius*, seu potius *Knabius* de Eck: qui & *Simonis Eckii* congener a *Brassicano* scribitur; ipse autem *Knabius Ioannem Eckium* suum auunculum appellat. Fuit Magister Artium, & anno 1527. receptus est ad Concilium Facultatis Artisticæ.
- (101) *LVDOVICVS*, cognomento *Dives*, Academiæ Fundator, Princeps *re-ctus & magnus*; quod græca verba volunt.
- (102) *Ternio Ducum Boium*; *WILHELMVS* scilicet IV. *LVDOVICVS* XII. & *ERNESTVS* II. fratres, *ALBERTI* IV. *sapientis* filii.
- (103) *Leonardus ab Eck*, *Wolfseck & Randeck*, Scholæ nostræ Patronus; de quo, vti & de filio ipsius *Oswaldo* sæpius his in Annalibus recurret mentio.

A.
1524.

ANNO DOMINI M D XXIV.

Rektor XCV. *M. WOLFGANGVS LOTHER*, *Nornbergensis*, veteris Collegii sextumuir, & Contubernii *Draconis* Præses.

Rektor XCVI. *LEONARDVS MARSTALLER*, *S. Theologiæ Doctor* & Professor, *Rect. II.*

Inscripti 98.

Nobiles; *Ioannes Seyboldorfer*, in der *Schenkenaw*.

Philipp. de Sansheim, Cleric. Can. Eccles. Colleg. *Höchst*.

Wilhelm. Lösch, *Monacens.*

Wenceslaus de Witenzie & Dochorortz.

Frideric. de Wirsperg, Can. *Eichstettenf.*

Ioannes Balthasar } *Petschner*, *Monacenses.*

Heinricus de Daxsparg, *Dicæsis Salisburgens.*

Ioan. Christoph. de Scala, *Veronæ & Vincentiæ Dominus.*

Ioan.

A.
1524.*Joan. Wolfgang. de Paulsforff.*Nou. Doct. *M. Leonardus Fuchs*, *Wendinganus. Medic.*

Hoc anno incorporata est Parochia D. Virginis Vniuersitati, ita vt ius nominandi Parochum penes Academiam, præsentandi vero penes esset Principem. Factum id summi Pontificis CLEMENTIS VII. beneficio.

- * Memorabilior & maioris pro Academia momenti est alia Bulla eiusdem CLEMENTIS PAPÆ, eodem anno data, qua ad preces Serenissimorum LVDOVICI & WILHELMI fratrum, Ducum Bavariz, cum consensu *Alsimi*, ad inferiorem quercum Abbatis, Parochia etiam Mauritiæ cum omnibus fructibus & redditibus Vniuersitati ea lege in perpetuum vnitur, vt Duces Bavariz Abbati Altaichenfi idoneam personam cum congrua sustentatione pro Vicario perpetuo nominare; Abbas vero eundem Episcopo pro confirmatione præsentare teneatur. Verum hæc CLEMENTIS VII. concessio non nisi post ducentos quinquaginta annos sub CLEMENTE XIV. executioni data est; id quod suo tempore, in quarti scilicet Academiz Seculi historia enarrabitur.

Hoc anno posteriores Collegii Georgiani ædes sunt amplificate, iussu Illustrissimi Principis GVILIELMI; procurante ac negotium administrante nobili viro ac Domino *Leonardo ab Eckb*, singulari Musarum Mecenate, ac Scholæ Patrono: de quo scribit Auentinus, cum de Kelheim oppidulo diceret *Lib. 1. Annual. fol. 51. Patria Leonhardt ab Eckb*, Boiorum doctissimi Iurisconsulti, & inter nobiles eloquentissimi, & inter eloquentes nobilissimi. Et *lib. 4. fol. 337.* Qui licet clavis crepundiis ortus sit, Iureconsultorum facundissimus & eloquentissimorum iureconsultissimus. Et *lib. 7. fol. 789.* Boiorum ditissimus, nobilissimus, eloquentissimus, iureconsultissimus. Sed:

Heu nihil inuitis fas quenquam fidere dixit.

- * Causa *Arsacii Sechoferi* hoc iterum anno resuscitata est, cum *Martinus Lutherus* ac *Martinus* etiam *Reckenhofinus* septendecim illius Articulos contra Vniuersitatis nostræ censuram defendendos susciperent. Nescio, an illiberalius quidpiam in orbe scriptum vnquam fuerit, ac ille *Lutheri* libellus, quippe in quo nihil prætermisit forquium, quo non perfunderet viros grauissimos ac maxime venerandos *Nicolaum Apellam*, *Leonardum Marstallerum* Theologiz; *Franciscum Burkhardum a Burkhardis*, *Georgium Hauerum* Iurium; *Wolfgangum Pysserum*, *Petrum Burkhardum*, *Panthaleonem Brunnerum* Medicinæ; *Antonium Braunium* & *Iannam Schrottingerum* Artium Doctores ac Professores, qui

A.
1524.

qui scilicet omnes *Seehoferi* damnationi subscripserant. Infamibus hisce scriptis Theologi nostri non contumelias, sed veritatem opposuere. Ac *Marstallerus* quidem centum conclusiones *de vera libertate Christiana*; *Apelles* vero Septuaginta quinque Assertiones *de Fide, Spe, Charitate ac de legis veteris cum Evangelica collatione* die 11. Aprilis publica disputatione examinandos proposuit, inuitans vterque atque obstans quoscunque, qui contrarium asserere non dubitarent, vt disputaturi adesse, ac palam congregari velint. In fine addunt solennem protestationem vernaculo sermone conscriptam, nunquam ab aliquo Vniuersitatis membro declarationem aut commentarium in damnatos *Seehoferi* articulos fuisse editum; neque ipsum *Seehoferum* comminatione combustionis ad reuocandos suos articulos fuisse cumpulsura.

A.
1525.

ANNO DOMINI M D XXV.

Rector XCVII. GEORIVS HAVER; Canonum Doctor & Professor, Rect. II.

Rector XCIX. M. GEORGIUS SCHWEBERMAIR, Rect. VI.

Inscripti 73.

Nobiles, *Georg. Ecker*, de Obernpöring, Can. Frising.

Adam. Mesdorffer, Can. Salisburg.

Hartneyd. Haunsperger.

Ioachim. Schad de Mittelbibrach.

Vrbanus Clossner de Haidenburg, Can. Ratisb.

Habundus de Praitnpach, Can. August. & Ratisb.

Christoph. Carlebitz de Hoffenberg.

Nou. Prof. *Hieronym. Leicht*, Lomersheimens. Medic.

Nou. Doct. *Ioannes Weng*, Neostadian. ad Aischam. Medic.

Georgio Hauer successit in Parochia D. Virginis *Ioannes Eccius* Theologus, tradita eidem Parochia Mauritiana, cuius aedes ruinosa erant, Parochus Academicus septimus, alias undecimus.

* Ad initium Februarii relicta Academia Monachium discessit *Funthausen Brunnerus*, inde ab anno 1520. Medicinæ apud nos Professor. Huic prima die Maii successit *Hieronymus Leichtius*, a Serenissimo Duce WILHELMO Vlma Sueuorum ad cathedram medicam huc vocatus.

Me.

Moritur hoc anno M. Ioannes Salachus, qui anno tertio A.
1525.
Rektor fuit Academiæ, Burſæ Aquilinæ Præſes, Sacræ Theologiæ Baccalaureus, & humaniorum literarum peritiſſimus.

Inter inſcriptos fuit Leonbardus Gebbard ex Kheſching, opidulo in conſpectu Ingolſtadii, promotus in Magiſtrum anno 31. factus latinarum litterarum Profeſſor anno 33. Obiit Auguſtæ Rhetiæ anno 1547.

ANNO DOMINI M D XXVI. A.
1526.

Rektor XCIX. IOANNES SCHRÖTINGER S. Theologiæ Licentiatus, Rect. II.

Rektor C. GEORGIUS HAVER, Decretorum Doctor & Profeſſor, Parochialis Eccleſiæ apud D. Mauritium Paſtor, Rect. III. dictum eſt ſupra de mutatione Parochiarum inter Eccium & Haerum.

Inſcripti 89.

Nobiles, Chriſtopherus de Banaria, Illuſtriſſimi Principis Domini
WILHELMI Bau. Ducis filius naturalis.

Stigismund. Marſchalk de Pappenbaim.

Conrad. de Wirſperg.

Ioannes } Nothaſt.
Albertus }

Ioannes Oehinger, Vlmensis.

Daniæ de Oſting.

Andreas Gotsman nobilis de Pyg.

Philipp. Schenk de Winterſtetten, Can. Auguſt.

Wolfgang. Cloſner de Haidenburg.

Henricus a Landau, Can. Friſing.

Ioan. Wolfgang. de Wolmersbauſen, Can. Herbipol.

Nou. Prof. Wolfgang. Effelin, Wemdingan. Medic.

Leonard. Fûchſel, Wemdingan. Medic.

Nou. Doct. Conrad. Thoman, Buechenſis, Theol.

Ioannes Veltmiller, Ingolſtad. Medic.

A.
1526.

* Mox ad huius anni initium exhibeat Acta Facultatis Artificiæ literas Ducis GUILIELMI Angustæ Vindelicorum datas, quibus Rectori ac Senatui Vniuersitatis mandat, vt Magistris Artium eadem ratione, qua ceteris Professoribus, ex Camera Vniuersitatis pensio annua soluatur, vt & ipsi deinceps gratis, & absque vilo ab Auditoribus collecto stipendio suas lectiones habere possint. Conuocato Patrum concilio conuentum est in septuaginta quinque florenos rhenanos singulis persoluendos; quod & Principis approbatione firmatum est. Institutum eadem occasione Pædagogium, in quo ad duas quotidie horas græcæ latinæque linguæ rudimenta tradebantur. Præfectus eidem fuit *M. Zacharias Pterer* Landauiensis; atque eo ex *Leonardii Eckit* voluntate remoto, *M. Laurentius Hochwartus* Türschentreutensis, Magister Lipsiensis. Græcas literas docuit *M. Ioannes Agricola* Gunzenhusanus; ad lectionem poeticam selectus est *M. Alexius Zehentmayer* Memmingensis.

Natus est THEODO Bavarie Dux, ALBERTI frater: quando obierit non habeo.

* Fuit hic THEODO filius primogenitus WILHELMI IV. natusque est die 10. Februarii huius anni, mortuus Wolfratshusii anno 1534.

Hoc anno excessit e viuis clarissimus vir, *Petrus Burckhardus* Medicinæ Doctor & Professor, cui Epitaphium marmoreum in ingressu seu vestibulo superioris portæ, apud D. Virginem in parte septentrionali videre licet.

* Obiit *Burckhardus* ipso die Parasceues, qui incidit hoc anno in diem 30. Martii; & sepulchrum nactus est vna cum coniuge sua *Vrsula Hohennetlin* in dicto portæ vestibulo ad D. Virginem. Vtrisque monumentum marmoreum fieri fecit *Margaretha* filia, cum hac inscriptione: *Clarissimo Viro D. Petro Burckhardo Medicinæ Doctori eiusque hic publico Professore & Vrsula Hohennetlin castissimæ eius coniugi parentibus suis piissimæ Margaretha filia superstes P. E. F. F. Decessit in die Sancto Parasceues Anno Domini M. D. XXVI. Cuius anima Deo viuat.*

Hunc ipsam *Petrum Burckhardum* saltem ad annum vsque 1518. publicum Medicinæ Professore Wittenbergæ existisse, vtut alia desint documenta, libellus demonstrat typis Wittebergenfibus impressus, hoc titulo: *Petrus Hippocratis tabula per egregium Virum Dominum Petrum Burckhard Ingelstatens. Artium & Medic. Doctorem in Alma Wittenbergensi Academia medicinam ordinariæ profitentem quibusdam familiaribus scholiis & aucta & illustrata. 1518.*

Ex eadem Facultate e viuis excessit hoc anno, 19. Decembris clarissimus & excellentissimus Medicus *Wolfgangus Peiffer*, Medicinæ Professor Ingolstadii, vir magnæ lectionis, id quod libri eius

eius apud nepotes etiamnum testantur; bene cum de Academia, tum etiam ciuili republica meritis. Sepultus est apud Franciscanos in Sacello D. Viti cum tali Epitaphio:

A.
1526.

*Wolfgangus Peiffer Medica notissimus arte,
Cui dedit S prudens docta Minerva caput.
Hoc tegitur saxo, dignus qui viueret annos
Nestoris, S priscos inter habendus auos.
Gymnafii Patriæque fuit spes vnica nostræ,
Sydereos meruit sicque videre locos.*

Fuit præter eruditionem & fœlicitatem in arte Medica, vir summæ pietatis; id quod monumenta eius posteritati relicta testantur: Egrege ornauit Sacellum D. Viti apud Franciscanos, suæ sepulture locum, diuersis ornamentis, tribus scilicet tabulis, quarum vna picta variorum martyrum historias continet: duæ vero sunt sculptæ instar altarium, & earum vna passionem CHRISTI, altera historiam Diui Wendelini habet. Idem etiam vna cum honesto ciue *Alberto Städler*, qui anno 1517. vita defunctus, in eodem apud Franciscanos Sacello est sepultus, fenestram in Sacello D. Annæ apud Beatam MARIAM Virginem, propriis expensis fieri curauit.

* *Leonardus Fuchselius*, siue *Fuchsius* vt supra notauî, postquam inde ab anno 1524. quo Doctor apud nos creatus fuerat, Monachii praxin medicam magna cum dexteritate exercuisset, hoc anno *Leonardi Echii* commendatione ad cathedram medicam huc translatus est; cum iam aliquot abhinc mensibus *Effelinus*, itidem *Wemdinganus*, ordinarius Medicinæ Professor fuisset constitutus.

ANNO DOMINI M D XXVII.

A.
1527.

Rektor CI. M. GEORGIVS SCHWBERMAIR, VII.

Rektor CII. IOANNES ECCIVS, S. Theologiæ Doctor, II.

Inscripti 78.

Nobiles, *Guilielmus Baro a Schwarzenberg.*
Christoph. a Stain, Can. August.
Couras. Knöringer de Knöring.

A.
1527.

David } *Minich de Minichbausen, fratres.*
Gregor. }

*Otto de Lichtenstain, Dominus in Surau, Supremus
Camerarius hereditarius in Stiria & Mareschallus
Carinthie.*

Ioannes Fuchs a Meren.

Philipp. de Remming, Can. Spirens.

Leonhard. Graff de Schernberg, Can. Salisburg.

Balthasar Konberger de Vilspiberg.

Iodocus de Eisenbach, Can. Salisburg.

Mattheus Pretzl, Salzburgenlis.

Ioannes } *de Geyr.*
Arnoldus }

Nou. Prof. *Petrus Apianus, Leisnicens. Mathes.*

Nou. Doct. *M. Geryon Saylor, Blumenthalens.*

M. Ioan. Hener, Wasserburg ad lac. brigant. } *Medic.*

Paulus Schletacher, Friburg. Misnius.

M. Stephanus Strobl, Ingolstadiens.

Inter inscriptos fuit I. *Petrus Apianus* ex Leisnitz (*Leisnütz*)
Mathematicus, ab Illustrissimo Principe GVILIELMO ad lectio-
nem Matheseos vocatus.

* Fuit *Apianus* inter Mathematicos iam tum maximi nominis, ita, vt a
variis Academiiis, nominatim a Lipsiensi, Tubingensi, Viennensi,
Paduana & Ferrariensi Matheseos Professor expeteretur, oblato pingui
stipendio. Sed ille Ingolstadtium præhabuit, vbi ad annum vsque
1552. vitæ scilicet vltimum versatus est, semper magni æstimatus ab
eruditis omnibus, & a Principibus etiam viris amatus & honoratus.
Vid. an. 1552.

II. *Georgius Weinmaister*, vir literatus, rerum experientia
clarus, qui aliquandiu Turcicam immanitatem est expertus in
captiuitate: præfuit multis annis Telonio apud Ingolstadienses.

* Mense Maio huius anni ad inclutam Facultatem Artium receptus est
Laurentius Hochwartus Türschenreuttenfis, Magister Lipsiensis, qui die
17. Nouembris superioris anni albo academico fuerat insertus. Huius
viri iam tum non exiguum eruditionis faram, atque apud *Leonardum*
præcipue *Eckium* æstimationem oportet fuisse; quippe cum is die 12.
Maii ad Facultatem Artificam scriberet, vt *Zacharias Ptererus* sua
lectione pædagogica destitueretur, eoquod sese a Collegio nouo con-
tra

A.
1527.

tra statuta abdicasset, neminem aliam huic lectioni præficiendum volebat, quam *Hochwartum*; cumque rem differendam censerent quidam de Facultate Patres, dum Scholæ Patronus plenius edoceret, supervenere die 24. dicti mensis aliæ eiusdem literæ, quibus minabatur, nisi morem mox gererent, se effecturum apud Principem, vt stipendia nuper ipsis concessa iterum eriperentur. Tam serio se pro *Hochwarto* interposuit illustris *Echius*. Nec vero indignus ille videri debet tanti viri fauoribus, qui deinceps non dignitatibus tantum ecclesiasticis, sed multo magis optimarum literarum scientia inclauit; vt sane mirandum sit, *Hochwarti* nomen etiam inter eruditos fere obliteratum esse. Illius tamen memoriam felicissime nuper refulcitavit vir incomparabilis *Andreas Felix Oeselius* in suis Rerum boicarum Scriptoribus, cum non illustre tantum eruditionis Hochwartianæ monumentum, *Catalogum* scilicet *Episcoporum Ratisbonensium*, sed duas insuper eiusdem *Hochwarti* epistolas e Tabulario Sanctemeramensi communicatas edidit, quæ totam eius vitæ historiam pulcherrime exhibent. Inde discimus, *M. Laurentium*, antequam ad nos accederet, Frisingæ scholam cathedralis Ecclesiæ ultra triennium rexisse ea cum laude, vt in Suffraganeum ibidem videretur promouendus, si persistere diutius voluisset. Sed animo sublimioribus vacandi studiis Ingolstadtium venit, vbi vt supra relatum est, publico stipendio bonas literas professus est; simul Theologorum. Iurisperitorumque *Leſſoria* (ipsius verbo vtor) obambulans ea didicit, quæ in futurum vsui esse possent. Fuit is omnium primus, qui ex lectione pædagogica stipendium percepit octo aureorum, seu viginti quatuor florenorum, quibus dein alii decem adiecti sunt. Mense Decembri huius anni Pædagogium & Academiam reliquit, a *Valentino* Abbate Waldsassenſi ad Thyrsirutiā (sic ipse natalem locum appellat) Parochiam inuitatus. Huic cum triennio præfuisset, ab Episcopo suo Ratisbonam vocatus primum in S. Vdalrici, dein in S. Ruperti Ecclesia conciones habuit, magno populi concursu. Anno 1531. a *Ioanne Cochleo* iam pene persuasus, vt Dresdam iret *Georgio* Duci a sacris concionibus futurus, *Mattheo* potius *Luchſio* Cancellario Richſtettenſi obsecutus est, ad cathedram summæ ibidem Ecclesiæ inuitanti; quamuis aliam deinde conditionem illius loci Episcopus obtulit. Biennio integro ibidem perstitit, cum canonicatus in cathedrali Ecclesia obtinendi spe ad sacri oratoris munus Ratisbonam redit; ac Ingolstadtio transiens SS. Canonum Doctor, creatur; vt scilicet Canonicus esse posset: qua etiam dignitate paulo post condecoratus fuit. Anno 1549. Canonicatu etiam Passianensi fuit donatus, postquam per annum ibi conciones habuerat. Interfuit eodem anno Concilio provinciali Salisburgensi, & anno 1551. generali Tridentino per quinque fere menses. Obiit Ratisbonæ vel anno 1569. exeunte; vel ineunte 1570. *Hochwarti* scripta laudatus vir, *Clarissimus Oeselius* hoc ordine recenset: I. *Sermones varii, una*

A.
1527.

cum vita eius ad initium libri scripta. II. Monothessaron in quatuor Evangelia. III. De Episcopatibus quibusdam Collectanea. IV. Chronicon ingens mundi. V. Bellum sociale Smalcaldicum. VI. Historia Thorcarum ad DCCC. annos repetita. VII. Ratisponensium Episcoporum Catalogus. Libris III. qui solus haecenus in lucem publicam est editus.

A.
1528.

ANNO DOMINI M D XXIIIX.

Rector CIII. **GEORGIUS HAVER, &c. IV.**

Rector CIV. **M. IOANNES RECKHERNSCHINCKH, Müldorfensis, Diocæsis Salisburgensis.**

Inscripti 64.

Nobiles, *Valentin. Gross de Trockaw, Can. Eichstett, Christophorus Tanner.*

Christoph. a Lamberg, Can. Salzburg.

Georg. Sansbaimer ex Pinepiburg.

Ioan. Auer ab Odelzhauten.

Sebastianus

Ionan. Georg.] Leonroder ex Arberg, fratres

Arnolph. Cinzendorffer ex Fridaw, Can. Salzburg.

Non. Prof. *Stephanus Strobl, Ingolstadiens. Medic.*

Non. Doct. *F. Petrus Hutz, alias Nestler dictus, Conventualis Prædicatorum Vlmæ. Theol.*

M. Wolfgang. Moll, Pappenhaimens.]

M. Ioannes Gesler, Ingolstadiens.]

M. Valtricus Kreyer, Feldkirchenf.]

M. Ioannes Agricola, Gunzenhusan.]

Medic.

Nascitur Dominica *Invocavit* hora decima antemeridiana, Serenissimus Dux **ALBERTVS, Patriæ Pater.**

* Incidebat tunc Dominica illa in diem 29. Februarii.

Ex inscriptis hoc anno precipue memorandus est Christophorus a Lamberg, quæ celebris est apud Carnos, tam belli quam pacis studiis asperrimam gentem, familia. Fuit is Canonicus Salisburgensis, & nostra memoria primo Decanus, deinde eiusdem Ecclesiæ Salisburgensis Præpositus & Archidiaconus. Vir pietate

tate gratis, literatus, literatorum & præsertim Musices perquam studiosus amansque. Episcopatum Secouienssem oblatum aliquando acceptarat, sed nescio qua de causa mutavit consilium, iisque reddidit, vnde acceperat, forte quia se tantæ negotiorum molis imparem esse arbitrabatur, aut quia priuatus malebat vivere: sed hæc tantum coniecimus. Archiepiscopatum Salisburgensem nunquam affectauit, oblatum aliquando modeste renouisse dicitur. Successit in Præpositura Reuerendissimo Principi & Domino *Eberbardo ab Hiernbaim*, Episcopo Aichstadiano & Præposito Salisburgensi. Obiit plenus dierum, laboribus exhaustus, senio, canisque venerandus mense Martio, anno 1579. Ei in Præpositura subrogatus est vir nobilis & antiqui apud Carnos generis, eruditionis singularis, raræ prudentiæ, consilii maximi, pietatis summæ & vitæ integerrimæ, *Georgius a Kbuenburg*, Canonicus Salisburgensis & Præpositus veteris Oetingæ.

- * *Leonardus Fuchsius*, postquam biennium apud nos docendo consumferat, hoc anno Onolzbachium abiit, Illustrissimi ibidem Marchionis Brandenburgici Archiater futurus. In eius cathedram successit *Stephanus Strobelius*.

ANNO DOMINI M D XXIX.

Rektor CV. NICOLAUS APPEL, Egnelus, II.

Rektor. CVI. GEORGIUS HAVER, V.

Inscripti 80.

Nobiles, *Wilhelm. de Trautmansdorf*, Can. Salisburg.

Georg. Erpinger de Dergensfeld.

Georg. Marschalk de Pappenbaim.

Mauritius de Sandizell.

Wolfgang. a Peywitz.

Christoph. Resch, burghusian.

Christoph. a Webingen, Can. Trident. & Brixin.

Balthasar a Montbenio, nobilis Athesinus.

Nicolaus a Karlwitz, Cleric. Misnens.

Y

1043-

A.
1528.

A.
1529.

A.
1529.

Ioannes Ostner, ex Inspruck.

Wolfg. Theodoric, a Schaumberg, Can. Herbipol.

Ioannes
Christoph. } *Zenger* ex Danstein.

Eustachius Schmieber, ex Oetting.

Henric. Satzinger, ex Eckelkofen.

Joan. Georg. de Zedwitz, Can. Elwang.

Christophor. Leonwerger.

Christoph. de Westerjetten in Altenberg, Can. Elwang.

Ioachim. Pleyer, Salzburgenf.

Oswaldus ab Eck in Wolfs- & Randeck.

Nou. Prof. *Nicolaus Euerhardus Ambsterodamus* LL. Professor.

Fabius Arcas de Narnia, Romanus, LL. Doct. & Prof.

Nou. Doct. *Antonius Praun*, Haunsfurtenf. Theol.

Iacobus Faber, ex Gengen, Medic.

Notandi ex Inscriptorum numero I. Wilhelmus a Trautmanstorff, Canonicus, & quo hæc scribimus tempore (an. 1579.) Decanus Salisburgenfis, vir grandæuz ætatis, bonis literis excultus, multa experientia clarus, & in rebus agendis industrius. II. *Mauritius de Sandizell*, qui nostra ætate Episcopum Frisingensem egit, & resignavit libere, succedente eidem Illustrissimo Boiorum Duce ERNESTO ALBERTI filio. III. *Christophorus a Webingen*, nobilis, auctoritate Apostolica Magister & Protonotarius, Comes Palatinus, & Tridentinus Brixinensisque Canonicus. IV. *Oswaldus ab Eck*, Wolfs & Randeck, magni illius *Leonardi ab Eckb* & patroni scholæ filius. V. *Ioachimus Schiller* ab Herdern Brigouienfis qui eodem tempore (*sequenti anno*) in Doctorem Medicinæ promotus est. Valde is fuit celebris apud Friburgenses Brigaudiz: tres post se reliquit filios, ex quibus natus maximus aliquando Officialem Argentoratensem egit: tres itidem filias, quas ego tribus vidi nuptas Medicis; *Melchiori Mülbauer*, *Casparo Greiselio Sueuo*, Medicis Salisburgenfibus, & *Alberto Holtzapfelo*, Phisices Professore Friburgensi. Ex his etiamnum vivit *Melchior Mülbauer* Alfata, Professor quondam Medicinæ Friburgi, nunc vero, & quidem per multos annos Reuerendiss. Archiepiscoporum Salisburgenfium, *Michaëlis a Khienburg* piz
memo,

A:

1529.

memoriae, & *Ioannis Iacobi Khuen*, Medicus aulicus, vir præter Medicinæ & Matheseos absolutissimam cognitionem græcarum quoque literarum & omnis humanioris & politioris literaturæ peritissimus; id quod versio Musices Ptolomæi ex Græco in Latinum idioma aliquo modo testari potest: de quo pro eius iam beneficiis, plura debebam dicere, nisi viuos inuidia premeret, & adulationis crimen mihi pro foribus obiiceretur. Tacerè tamen omnino & eiusmodi viros silentio præterire, ego turpissimum nefas esse duco.

Regens noui Collegii factus *M. Thomas* (Ioannes) *Rbeckenschinck* Müldorfenis & præfuit vno anno; Antecessor eius *M. Antonius Praun* Suffraganeus factus Aichstadianus, & eodem anno doctoralia in S. Theologia recepit insignia.

Nascitur Pragæ Serenissima Regina ANNA, Archiducissa Austriæ, & Ducissa Bavarix, Serenissimi Boiorum Ducis ALBERTI coniunx, 7. liberorum mater, anno 1529. die 10. Iunii, hora quarta antemeridiana.

- * Sed nihil ad hunc annum memoria nostra, ac plane admiratione dignius, quam illud Serenissimi Principis nostri in suam Academiam & optimas literas studium, quo incitatus ex remotissimis etiam provinciis præstantissimos euocauit Præceptores. Sic mense Iulio ex Hollandia huc accessit *Nicolaus Euerhardi* Amsterodamius, *Frisus* alias dictus, ad ordinariam Iurium lectionem a Principe conductus. Ex Italia eodem anno, mense Septembri accepimus nouum itidem legum Professore *Fabium Arcadem de Narnia*, Romanum, virum nobilem, & Iuris vtriusque Doctorem. De vtroque erit sæpius deinceps differendi locus.

ANNO DOMINI M D XXX.

A.

1530.

Rector CVII. *FABIVS ARCAS de Narnia* LL. Doct. & Ordinarius
 Rector CIIIX. *M. OSVALDVVS ARNSPERGER*, S. Theologiæ Baccæ
 laureus Formatus.

Inscripti II2.

Nobiles, *Carolus a Schamberg*,
Ioannes a Nejschitz.

Y 2

Georg.

A.
1530.

Georg. Notbafst a Runting.
Chriftoph. de Ebenham.
Ludouicus de Eyb, Can. Eichftett.
Leopold. Dietherr de Schedling.
Wiguleus Hunt a Lauterbach.
Carolus a Montenio Athefin., Can. Ratisbon.
Ioan. Philipp. a Seckendorf, Can. Bamberg.
Chriftoph. Grofs de Trockaw, Can. Eichftett.
Ioannes de Sandzell.
Ioan. Richard. Kärgl de Siespach, Can. Ratisbon.
Ioan. Ofimus Pöll de Conftein.
Sebastian. Zot, Oenipontanus.
Philipp. Schenk Baro a Lympurg.
Balthafar a Seyboltftorf } *fratres.*
Wernerus a Seyboltftorf }
Chriftophorus a Kamer.
Quirinus a Leutersham.
Ludouicus Fuchs ex Ebenhofen.
 Nou.Doct. *M. Martin. Kloftermair, Ingolftadienf.*
M. Adam. Zwickel, Memmingenf.
Ioachim. Schiller ex Herdern, prope Friburg. } *Medic.*
M. Ioannes Fugkor ex Pleinfeld.
Michael Krautwadel, Fridbergenf.

* Die 23. Aprilis cum ad electionem noui Reftoris procederetur, ordo quidem Facultatem artificam tangebatur; quod Medici tunc neminem haberent eius dignitatis capacem; fed dedere hoc honoribus *Fabii Arcadis* Artium Magiftri, loco fuo in Reftorem Vniuerfitatis ut eligeretur.

Ex infcriptis hoc anno præcipue memorandi veniunt
 I. *Philippus Baro a Lympurg.* II. *Wiguleus Hund a Lauterpach*, vir omni exceptione maior: de quo in Reftoratu eiusdem plura.

* Illud folum hic addere vifum, quod ipfe *Hundius* in familiae fuæ defcriptione, teftè Finauero, adnotauit; fcilicet fe Iurisprudentiæ rudimenta cepiffe fub *Fabio de Narnia* Romano, *Francifco Burkhardo* & *Chriftophoro Barbaſchio* Doctoribus; cuius quidem poſtremi ego nullum alibi veſtigium inuenire potui; vt adeo plane ignorem, quis *Barbaſchius* ille fuerit.

Ad.

A.

1530.

Adhuc in viuis est, Patronus & Scholæ nostræ Mecznas benignissimus. III. *Wolfgangus Hunger* Wasserburgenfis, qui nono post anno Doctor factus in Gallis; de quo itidem in eiusdem Rectoratu, anno 41. IV. *Thomas Schober*, frater germanus *Gaspari Schoberti*, de quo anno 15. Hic fratre suo haudquaquam inferior, eiusdem vestigijs insistens LL. Doctor enasit clarissimus; fuit primum a consilijs vrbi Imperiali Vlmæ; deinde assessor Spiræ, ac postremum Imp. FERDINANDI I. & MAXIMILIANI II. Consiliarius aulicus. Obiit Viennæ 1572.

E viuis excessit eodem anno Reuerendus & vere pius vir ac Dominus *Georgius Schwebermair*, posteaquam iam septimo Rectoratum Academiz, multoties Decanatum Philosphicæ Facultatis administrasset. Præfuit Collegio Georgiano, Regens primus, ab anno 1456. vsque ad annum 1507. tria in eodem Collegio fundauit stipendia

* Ad formam Foundationis Georgianæ; ac duo quidem pro suis cognatis, ad quæ præsentandi ius habere voluit Parochum Althaimensem, geminos eiusdem Ecclesiæ curatores, & duos Althaimenses rusticos. Tertium pro paupere Sacerdote cuiuscunque nationis; cuius præsentatio ad ordinarios Theologiæ Professores, ad Decanum Artium & Collegii Regentem pertineat.

Sepultus est apud D. Virginem, cum eiusmodi Epitaphio: D. *Georgio Schwebermair ex Althaim primo Regenti noui Collegii, septimo Rectori, trium Stipendiorum Fundatori feliciter positum, anno Domini 1530. die 6. Iunii.* Parieti affixum est hoc monumentum, sed & alterum, itidem lapideum humi iacet in Sacello D. Ioannis.

Moritur hoc itidem anno Doctor *Conradus Thuman*, cuius supra in carmine Brassicani facta est mentio, Ratisbonæ, summi ibidem templi concionator, cum ex comitijs Augustanis, multis donatus gratiis domum rediisset.

Præterea obiit hoc anno Calendis Iunii *Thomas Ramelspach* SS. Theologiæ Doctor, & Rector secundò: Præfuit docendi muneris apud Ingolstadienses tribus annis, & vndecim mensibus, hoc est, ab anno 15. ad annum vsque decimum octauum. Vocatus Patanium ab Illustrissimo Principe ERNESTO, Duce Banariæ, & Episcopatus Pataviensis Administratore, ibidem e viuis excessit. Habet monumentum in Schola Theologorum, impensis & opera eorundem confectum,

A.
1531.

ANNO DOMINI M D XXXI.

Rektor CIX. LEONARDVS MARSTALLER, D. Theologus & Professor, III.

Rektor CX. GEORGIVS HAVER Doctor, &c. VI.

Inscripti 105.

Nobiles, *Ioannes Ecker* ex Frontenhausen.

Ioannes Lung ex Planeck.

Ioannes Münch a Münchhausen.

Nicolaus Langenmantl.

Sigismund. a Fraunberg.

Ioannes Reisacher ex Bensol.

Franciscus a Dannberg.

Christoph. Ecker de Obernpering.

Hochsprand a Sandisell de Edelzhausen.

Christophor. a Thann, Can. Herbipol.

Georg. a Gumpenberg in Petmes.

Michael a Kienburg.

Christoph. a Parsperg de Flüglsperg.

Ioan. Hartlieb Wallsparn.

Ioan. Georg. a Westerbetten.

Pangratus Hirschauer ex Müldorf.

Georgius Iud a Penkberg.

Georg. Illung, Patrit. August. & Can. ad S. Maurit.

Non. Prof. *Ioannes Agricola*, Gunzenhufan. Medic.

Inter inscriptos erant I. Dominus *Ioannes Torpinus* Diocesis Archadiensis in insulis Orcadibus. II. *Georgius Tässinger*, Lauringanus, Archidiaconus in Gmünd.

III. *Michael* a Kienburg, ex nobili & equestri Tauriscorum familia natus inter medios quidem aut pene etiam posteriores, qui nostram Academiam inuiserunt; sed religionis, pietatis, eruditionis, omnisque virtutis ratione merito primo ponendus loco, scholam Ingolstadianam, studiorum gratia, anno hoc, mense Septembri, paulo post, vt opinor, & Pataniensis & Salisburgensis Canonicus factus. Euocatus Patauio, anno Domini 1554. vbi & præbendam habebat, & ponti supra Oenum præ-

præ-

A.
1531.

præfectus erat, resignante Archiepiscopatum Illustrissimo Boiorum Duce ERNESTO, eligitur in eius successorem & Archiepiscopum Salisburgensem, confirmatus a summo Pontifice, sequenti anno 1555. urbem ingressus est (quod vocant *den Einridt*) septimo die Ianuarii Diuo Valentino in quibusdam episcopatibus sacro, cum præcedenti die vel trium Regum, vel Dominica (nisi fallor) in Archiepiscopum esset consecratus, magno cum comitatu equestri, rubra indutus tunica, qualis est Legatorum Sedis Apostolicæ, effusis partim in occursum ciuibus armatis, partim ad portas pro custodia positis, multis etiam Archiepiscopum equo insidentem stipantibus, qui holosericis induti erant vestibus.

Excipiebat eum ad portam, Nonnarum vallis, ex libera aduenientem aula (Incolæ urbis appellant *Freyensaal* & non ita procul ab vrbe distat, ibique ingressuri Episcopi & ornatum & comitatum colligunt, & disponunt) Clerus Salisburgensis, Episcopus & Suffraganeus Chiemenfis, Præpositus & Decanus templi Cathedralis cum suis Canonicis, Abbas D. Petri, eiusque totus conuentus, cæterique diuersorum templorum Sacerdotes. Præibat in reditu Clerus & cum hymnis ac cantu deuoto per longas viarum ambages ad summum templum deducebat. Congratulationis, applaususque ergo, & vt maior augustiorque ingressus noui Domini esset solennitas, resonabant per omnia templa Campanæ, fulgurabantque in arce Episcopali bombardæ: vsque adeo nec Clerus, & præsertim Collegium Canonicorum, neque equestris ordo, nec ciuitas suo voluit deesse officio, qui pariter omnes, quasi animi ipsorum fœlicissima quæque & auspiciata singulis præfagirent, lætitiæ publicæ, ac priuati gaudii edebant indicia.

Equidem hoc de illo Principe, sine omni adulationis aut inuidiæ suspitione, vereque me apud æquos iudices, rerumque & vitæ ipsius peritos, affirmare posse confido, quod heros fuerit omni virtutum genere præstantissimus, suisque pene diuinis dotibus multos Germaniæ Principes, ceu Sol clarissimus reliquas stellas, longis intervallis post se reliquerit, ac proinde tum suis subditis, tum exteris etiam omnibus, præcipue vero Principibus viris extiterit gratissimus.

A.

1531.

Cæterum vt paucas tantum illius attingam virtutes, incredibilis in eo elucebat pietas erga Deum, religionem ac cultum diuinum, liberalitas tum in egenos, tum etiam doctos viros, amor & clementia in subditos maxima, humanitas & affabilitas singularis. Quod præcipuum ille in humana censebat vita, omnes dies a precibus inchoabat, primumque omnium, quas debebat ex præcepto Ecclesiæ, reddebat, soluebatque Deo preces, horasque perorabat vt vocant Canonicas. Qua in re pro maiori deuotione ac solennitate semper alterius Sacellani utebatur opera: alternisque versibus, ac responsionibus orare illi placebat. Deinde Sacrificio intererat, post demum negotiis vacabat prophanis, aulicisque, non immemor illius præcepti, primo querendum regnum Dei & post omnia nobis adiecta iri.

Et si vero iam tum, cum omnes pene Germaniæ Prouincias, ciuitatesque, tum etiam in eius Archiepiscopatum, & præsertim vrbeim Metropolim Lutheranismus, sensim taciteque irrepserat, quæ omnia venenorum est natura, ita tamen quicunque alterius doctrinæ ciues in religione sese gerebant, vt neque manifestam grauius quicquam contra quemcunque eorum statuendi occasionem præberent, & omnes primo aspectu pro Catholicis facile haberi possent, cum ea, quæ Catholicorum essent, si non intrinsecus simul, certe forinsecus præstarent, adeo vt is morbus non tam ferro aut igne, quæ sunt extrema, quam mitioribus & benignis vt vocant medicamentis egere videretur.

Nec sane dubitandum, quin cum omne initium sit graue, & in periculosis ac dubiis morbis caute in principiis agendum, lenteque iuxta prouerbium, festinandum, nullam non, siue asperam siue mitem quamcunque omnis hæresis extirpandæ viam ac rationem tentasset, si vltiorem ei Deus præpotens vitam concessisset. Instituerat enim Princeps ille & piissimus & prudentissimus multa reipublicæ tam Ecclesiasticæ quam Politicæ, præsertim vero religioni & rei literariæ, præstare salutaria, quæ in charta quadam consignata post ipsius mortem reperta dicuntur; quibus procul dubio Religio Catholica pristinas recuperasset vires: sed mors improba, quæ æquo pede pulsat pauperum tabernas, regumque turres, vt inquit Lyricus; rebus plerumque ini-

A.

153r.

inimica magnis, præclarisque, eiusmodi pulcherrimas heroum cogitationes & instituta saluberrima internertit, aboletque, & optima quæque ante diem rapiens deteriora relinquit.

Alebat iam tum Princeps in religionis Catholicæ & provincie sue incolumitatem, quasi seminarium quoddam, egregia aliquot in diuersis scholis ingenia, quæ Ecclesiæ Dei consecrare statuerat. Videbat enim & reipsa experiebatur, quanta eiusmodi virorum esset penuria, qui pie ac commode Ecclesiæ præsentent, religionem docerent, tutarentur & propagarent.

De vitæ ipsius innocentia haberem, quæ dicenda forent, plurima, nisi vel assentandi quibusdam suspensionem metuendam mihi intelligerem, vel aliquos forte offenderem, quod tamen nescio, qui eiusmodi vitæ integritatem in se minime agnoscunt: Illud tamen præterire non possum, licet nec ille Princeps suis caruerit obrectatoribus, calumniatoribusque; illi tamen nec luxuriam, ingluuiemque aut crapulam, nec incontinentiam, aut prodigalitatem, aut tenacitatem, aut quodcunque grauius vitium potuisse obiici, cum ad Episcopi statum iuxta D. Pauli descriptionem, si non totus, certe quam maxime accederet.

Quod ad eius liberalitatem in egenos attinet, etsi ea publica omnium, nec tam provincialium, quam exteriorum voce etiamnum deprædicatur, non tamen constat omnis omnibus. Tantum quidem eleemosinarum in pauperes quotidie erogabat publice, quantum Principum (absit dicto inuidia) Germaniæ nemo, quemadmodum ex Augustanis ciuibus, qui Comitiorum recordabantur, ipsemet audiui: Quas vero per alienas manus, alieno sub titulo distribuebat, illæ vt vni & alteri notæ, ita publicis si non superiores, maioresque, certe æquales maxime. Neque vero alios vel promptius vel liberalius faciebat sumptus, vel melius arbitrabatur locatos, quam quod in egenos miserosque conferebat, vt ex alieno Mammoni, iuxta Christi præceptum, pulcherrimum in cælis thesaurum sibi faceret.

De liberalitate vero illius in liberalia studia, in studiosos adolescentes & viros literatos quid dicam? Ego sane, cum ingenui sit hominis, fateri, per quos profeceris, nunquam desitebor, quicquid in honestarum literarum cognitione sum affectus, quod sane exiguum est, illud me illius summæ debere

Z

libe-

A.

1531. liberalitati, qui mihi per quadriennium pene liberalissimos in Academia Friburgensi sumptus benigne subministravit, facturus id diutius, nisi eum mors inevitabilis, non cum mea tantum, sed & multorum aliorum, & quidem ingeniorum præclarissimorum iactura nobis eripuisset. Tanti perinde herois, eiusque in me beneficiorum memoriam, debitamque gratitudinem non nisi mors ultima rerum linea in animo meo obliterabit.

Cum ipsemet Princeps esset doctissimus (nam præclara fert ea familia hominum ingenia) viris quoque doctissimis favebat, ipsorum accessu, assensu, colloquiis & concertationibus Theologicis vehementer lætabatur, nec quenquam a se indotatum passus est discedere. Et ut inter plurimos tantum aliquot, sed eos perquam illustres obiter attingam, præ cæteris charum habebat reuerendum Patrem *Ioannem Gressenicum* Ordinis Dominicani professum, virum pietate, vitæ sanctimonia, eruditioneque vix cuiquam secundum. Notus est ille *Gressenicus* Colloquio Wormatiensi, in quo adiunctus erat disputator. Salisburgi aliquot annos, nec pauciores in aula Bavarica, magna cum auditorum frequentia, applausu, ædificationeque concionatus est, adeo ut utriusque Principi, tam Salisburgensi, quam Duci Bavaricæ ALBERTO quinto semper esset charissimus. Audire me ex illo memini, cum semel atque iterum Monaci apud eum post diuertissem, quod eo reuerendissimus Princeps in comitiis Augustanis, a Diuo FERDINANDO celebratis, quotiescunque Theologicum instituisset conuiuium, quod frequenter fiebat, tanquam Protagonista, quique alios in palestram & arenam Theologicam pertraheret, sit usus. Ibi tum mira cum alacritate animi, attentioneque & patientia singulos differentes & inter se conferentes, audiebat Theologos, ac tandem ipsemet, utpote rerum Theologicarum non ignarus, sententia lata, colloquium dissoluit.

Nec minori prosequabatur beneuolentia *Fridericum Stapylum*, cui in iisdem comitiis doctoralia insignia tum in Theologia, tum etiam iure Pontificio, nomine & loco summi Pontificis, viva voce & præconio contulit. Reuerendum Dominum & amplissimum virum *Martinum Eisengreinium*, Doctorem Theologum, primo congressu, antea nunquam a se visum summa hu-

A.
1531.

manitate Salisburgi excepit, & quinquaginta donatum ducatis a se benigne dimisit. Alios sciens nunc prætereo, illud certe omnibus constat, summam illius Principis liberalitatem in doctos viros extitisse, quos Ecclesie Dei & religioni suis laboribus & lucubrationibus inservire intelligebat. Qua vero clementia, animoque paterno suos protexerit subditos, quamque bene toti præfuerit Archiepiscopatu norunt etiamnum eius Provincie incolæ, & deprædicant.

Sunt qui Principum & summorum Monarcharum fauorem & gratiam magnifaciant. Neque vero ex omnibus pene totius Germanie Principibus quisquam D. FERDINANDO primo Imperatori erat charior, acceptiorque, quam ille fuit. Summa etiam erat inter eum & Ducem Bavarie ALBERTVM quintum animorum coniunctio. Habebat enim Princeps & animi & corporis dona pulcherrima, bonaque fortunæ perquam opulenta, quibus ille quorumcumque Principum amicitiam facile demereri poterat.

Delectabatur quandoque, præsertim in solennioribus conviviis Musica, vivebatque tum foris, tum domi, siue cum suis ageret sulicis, siue illustres ac Principes viri eum inuisissent, ita liberaliter, itaque omnia suppetebant illi affatim, ut cornu quoddam copie adesse iurasset, & quo plus erogabat, quo plus infumebat, eo plus affluebat.

Auri & argentifodinæ illi tantum metalli subministrabant, ut complures non metallarios tantum, sed monetarios alere cogeretur, vereque rete dormientis videretur trahere. Præfuit Episcopatu annis circiter sex. Obiit anno Domini 1560. sepultus Salisburgi in summo templo in area coram altari D. Rudberti dextram versus, seu meridiem, iuxta Sacellum, quod ipsemet sibi vivus pro monumento fieri curavit: adeo ut animus eius suam migrationem longe ante prospexisse posset videri.

Mors eius omnibus bonis summe fuit lamentabilis, tum propter ipsius personam, quam propter diuinas dotes & virtutes incomparabiles nemo non suspiciebat & amabat, tum vero Rempubl. Christianam, religionem Catholicam, & in omnes benignitatem. Collegium Canonorum, sui officii haud immemor, ut cum animi sui propter ereptum Principem dolorem, tum vicissim illius in Capitulum, totumque Archiepiscopatum benefi-

A.
 1531. cia, publice testaretur, honorificentissimas exequias animæ defuncti fieri curauit, & aliquod centum floreni sunt in pauperes erogati.

Huius tam pii, tam prudentis, tam liberalis, docti & integerrimi Principis, vitæ innocentia, eruditio, liberalitas, prudentia, pietas, omneque virtutum genus: imò, vt summam dicam omnia, corporis & animi viuum, verumque exemplar, tanquam in polito aliquo speculo, relucet in Reuerendo & vere nobili, amplissimoque viro ac Domino *Georgio a Kbienburg*, nepote Principis eiusdem ex fratre, quicum ego (quod cum pace tanti viri dixerò) sum in studiis altus, quemque Serenissimus Dux *Bauariæ ALBERTVS*, piæ memoriæ, nihil penes cogitantem, nedum petentem amplissima Collegiatæ Ecclesiæ apud veterem *Oetingam* Præpositura anno 78. donauerat.

Non possum hoc præterire, quod mihi superiori anno quasi omnis aut prælagii cuiusdam instar incio videtur excidisse. Nam cum hæc ipsa tum de Archiepiscopo *MICHAELE*, tum etiam de Reuerendo Domino *Georgio* commentarer, versus ille mihi de Præposituræ *Oetingensis* accessione forte excidit:

Dii maiora dabunt animo dignissima tanto.

Et ecce nondum ad vmbilicum perducti annales, & ad huc addendi adimendive erat locus, cum idem *Georgius a Kbienburg* Domino *Christophoro a Lamberg* Baroni, Præposito & Archidiacono *Salisburgensi* &c. defuncto, anno 79. subrogatur. Sed necdum prælagii nostri finis. Nam cum Annales nostri iam in lucem sese afferuissent, non ita mensibus multis post, cum Reuerendissimus Princeps & Archiepiscopus *Salisburgensis* perpetuo cum aduersa valetudine conflictaretur, quemadmodum etiamnum conflictatur, vnanimi *Canonicorum* consensu, & totius Archiepiscopatus congratulatione in Coadiutorem & successorem Reuerendissimi Archiepiscopi *Salisburgensis* hoc ipso anno 1580. eligitur.

Nobilitarunt nostram Academiam aliquot de *Kbienburg*, anno 1510. *Andreas de Kbienburg*, & *Ioannes de Kbienburg*, quem etiamnum Reuerendi Capituli *Salisburgensis* seniore in viuus esse arbitror.

* IV. *Georgius Seldius*, clarissimus postea Iuriconsultus, ac demum Imperatoris FERDINANDI Vicecancellarius. A.
1531.

M. Ioannes Reckbenschinck Mildorfenfis obiit ex Cephalgia Epidemia die 5. Ianuarii h. a. sepultus ad D. MARIAM cum inscriptione in Lapide pavimento.

* Hic cum Regens esset noui Collegii, in eius interea locum Facultas Artistica tanquam Vicarium instituit *M. Alexium Zehentmair*; neque enim ad electionem Regentis procedere volebat, nisi prius excellentissimum *D. Leonardum Eckium* eo super negotio edocuisset. Illud quoque memorabile, quod, cum eadem Facultas proclamari iussisset, vacare iam noui Collegii regimen; atque etiam diem edixisset Ianuarii septimam, qua illius Candidati coram Facultate comparerent, nemo vnus inuentus fit, qui eam prouinciam ambiret. Demum die 28. Ianuarii missis a GVILIELMO Duce ad Facultatem literis significatur, *M. Oswaldum Arnspergerum* in Regentem eligendum esse; quod & concordibus omnium votis factum est.

ANNO DOMINI M D XXXII.

A.
1532.

Rektor CXI. M. ALEXIVS ZEHENTMAIR.

Rektor CXII. IOANNES ECCIVS, Doctor Theológus &c. III.

Inscripti 90.

Nobiles ; *Henric. a Pessenhausen* in Luckenpaint, Can. Ratisbon.
Christophorus Könritz.
Ioannes a Pessenhausen.
Ioannes Eysenreich.
Ioan. Vdalric.) *a Schellenberg* in Kisleck.
Dionysius
Ioannes Eytel de Sponeck, Can. Ratisbon.
Nicol. Frideric. de Wierzberg, Can. nou. Monast. Wierzberg.
Ioan. Guilielm. de Neweneck
Philippus de Dingen.
Vdalricus de Kuldorf.
Christoph. Belkbofer de Hohenbuchbach.
Otto de Pienzenaw, de Kemnat.
Ioan. Leonard. Stinzenbouer de Hechtenwald.

A.
1532.
Nou. Prof. *Ioannes Veltmiller*, Ingolstadienf. *Medic.*
Nou. Doct. *M. Ioannes Milchbaler*, *Medic.*

Inter inscriptos huius anni fuit *Christianus Hungerus* Aquaburgensis, frater *Wolfgangi Hungeri*, quem ego honoris ergo reconseco: Obiit Ingolstadii biennio post, valde adolescens.

* *Ioannes Veltmillerus*, cum a Serenissimo Duce WILHELMO ad ordinariam Medicinæ cathedram hoc anno admissus esset, die 6. Martii solenne suum principium habuit in auditorio Canonistarum. Suspicio *Veltmillerum*, aut fortasse superiori iam anno *Agricolam*, in *Wolfgangi Effelini* locum successisse, qui circa hoc tempus ad LUDOVICI Ducis Landishutani aulam euocatus est.

Ad hunc annum scribit se *Ioannes Eckius* noster in actis Decanicis Theologicæ Facultatis Canonicum *Leodiensem* & *Eichstettensem*.

A.
1533.

ANNO DOMINI M D XXXIII.

Rektor CXIII. *FABIVS ARCAS de Narnia* Romanus, Iuris vtriusque Doctor & Professor, II.

Rektor CXIV. *CONRADVS COMES IN CASTEL.*

Prorektor *Ioannes Agricola* Medicinæ Doctor & Professor.

Inscripti 94.

Nobiles, *Ioannes de Haslang.*

Ludouicus Kirchberger ex *Vichhouen.*

Christophor Gleyssental, de *Amberg.*

Conrad. Comes de Castel, Can. *Herbipol.* } *Fratres.*

Henricus Comes de Castel, Can. *Bamberg.* }

Martinus a Schaumberg, Can. *Eichstett.*

Sigismund. } *Fachs.*

Andreas }

Wilhelmus Ebringer, *Vlmenf.*

Vitus Marschalk ex *Hehenkirchen.*

Wolfgangus a Sparneck.

Christoph. a Wirsperg, Can. *Bamberg.* & *Herbipol.*

Ioan. Georgius }

Ioan. Wolfgang. } *a Dachsberg.*

Fran.

A.
1533.*Franciscus Grosz a Trockaw.*Nou. Prof. *Ioannes Schröttinger, Theol.*Nou. Doct. Idem *Ioannes Schröttinger, Merklenf.] Theol.**Georgius Stengl, Augustan.**M. Wolfgang. Meichsner, Scherdingan. Medic.*

Ex inscriptis præcipue memorandi *L. Martinus a Schaumberg*, nobilis, Canonicus Aichstadianus. Is dum hæc scribimus, Ecclesiæ Aichstadianæ præest: Princeps pius, prudens, humanus, doctus & literatorum Studiosus, omnique virtutum genere clarus, Scholæ nostræ verus Cancellarius: ampliavit aream suæ arcis, & multa adiecit ingentibus & sumptuosis structuris ædificia. *Plura ad annum 1590.* II. *Vitus Tuchsenauser*, Doctor Canonum, Parochus apud D. Virginem Academiæ octauus, Fundationis autem Parochiæ duodecimus. Resignauit anno 38. vocatus Landisprengam Bavaricæ ad concionandi munus.

- * Videtur *Ioannes Eckius* ob crebra itinera, disputationes, priuatosque in elucubrandis scriptis polemicis labores multum impeditus Parochiam academicam *Tuchsenausero* resignasse; quam tamen post huius discessum, anno 1538: denuo regendam suscepit.

Obiit hoc anno, die 8. Iunii ex colica, studio iuris nimio ferme excæcatus *M. Wolfgangus Lotber* Nornbergensis, & sepultus est apud D. Virginem. Epitaphium habet parieti affixum in Sacello D. Ioannis, quod licet antiquitatem sapiat, adscribere tamen placuit.

*Wolfgangus Lotber, cui Patria Norica tellus,
Egregius Sopiæ Doctor & vnus erat.*

*Qui semel est Rector genitus, qui gessit honores
Sepe Facultatis, quem prece quisque iuuet.*

- * Facultas Theologica geminos hoc anno Doctores creauit, insignes viros, *Ioannem Schröttingerum*, ordinarium apud nos Theologiæ Professorum, & *Georgium Stengelium* Augustanum, cathedralis Ecclesiæ Frisingensis Concionatorem, postea Monachii Parochum.

Ad Facultatem Artium nouus latinarum literarum Professor accessit *M. Leonardus Gebhart* Köschinganus, seu vt Acta notant, *Cesarensis*. Scilicet inualuerat iam tum opinio, Köschingam, quod est oppidulum in conspectu Ingolstadii, vno ab eodem milliari Germanico distitum, Romanorum olim coloniam, *Cesarem* fuisse appellatam.

Eodem

A.
1533.

Eodem anno *Leonardus Fuchsius* Onolzbachio reuerfus est ad Cathedralam medicam, quam tribus abhinc annis reliquerat. Fallantur *Adamius & Finauerus*, dum *Fuchsius*, hic quidem a *Ioanne*, ille ab *Oswaldo Eckio* persuasum esse scribunt, Ingolstadium vt rediret; *Leonardi* potius *Eckii* auctoritate id factum est; qui tamen non Rector, vt *Niceronius* adnotat, sed Director, Conseruator & Patronus Vniuersitatis existiterat. Verum hæc quoque *Fuchsii* commoratio Ingolstadiana diuturna non fuit; cum enim *Luthero* intime faueret; atque hæc animi sui sensa non obscure prodita iam cerneret, eodem adhuc anno ab Academia nostra profugus Tubingam se recepit, vbi itidem Professor Medicinæ institutus, ac per triginta omnino & tres reliquos vitæ suæ annos eo in munere summa cum laude versatus est, immortalis etiam in patria sua futurus, nisi religionem deseruisset catholicam, qua Bauari nihil antiquius habent, nihil sanctius. Scriptorum, quæ *Fuchsius* magno numero edidit, catalogum ex *Niceronio* diligenter & accurate contexit P. P. *Finauerus* in suo Historiæ literar. boic. conatu pag. 129. & seqq.

A.
1534.

ANNO DOMINI M D XXXIV.

Rector CXV. M. OSWALDVVS ARNSPERGER, noui Collegii Regens, II.

Rector CXVI. LEONARDVVS MARSTALLER, Doct. Theol. IV.

Inscripti 66.

Nobiles: *David Truchsefs* ex *Wetzhausen*.

Paulus Brunner, ex *Frisinga*.

Valentinus)
Martinus) *Oedenberger* ex *Tegen*.

Georg. Vdalric. de Kindsperg, Can. *Bamberg*.

Jacob. Sürgenstain a *Reitnaw*. Professor *Campidunens.*

Wolfgang. Haslinger ex *Hasling*.

Michael a Kaden, ex *Norimberga*.

Onophorus Pusch a *Vilzhaim*.

Inter inscriptos fuit I. *Simon Lemnius*, Poëta tersissimus, Græce & Latine doctus, & acerrimus Lutheromastyx.

* Fuit *Lemnius* patria *Athesinus*; qui cum in *Wittenbergensi* Academia tam *Lutherum* ipsum, quam eius sectatores mordacissimis epigrammatibus

A.

1534.

tis exagitasset, relictâ Saxonia hoc ipso anno ad nos videtur diuertisse. Obit anno 1550. Curiz Rhœtorum.

II. *Erasmus Wolfius* Landspbergenfis, duorum Stipendiorum fundator, de quo suo loco.

Anno eodem 5. Iduum Ianuarii supremum clausit diem Ratisbonæ *Ioannes Auentinus* Boiorum annalibus & historia clarissimus. Euocatus anno superiori erat Ingolstadium a nobilissimo viro *Leonardo ab Eckh*, vt filium *Oswaldum ab Eckh* institueret; quo sine coniuge & filia *Gisala*, relictis nempe iis Ratisbonæ venerat. Circa Natalitias igitur ferias anni 33. vehiculo Ratisbonam profectus, vt secum coniugem & filiam Ingolstadium auheret, cum in itinere morbo esset correptus, ingrauescente eo indies magis magisque tandem, quo dixi tempore, presente coniuge, filia, *Wolfgango Rysia* & anu quadam, quæ forte ministerii causa illi astitit, iupremum reddidit Spiritum. Sepultus apud D. Emeranum Ratisbonæ.

* Atque hunc quidem virum nostris in Annalibus merito celebramus, qui iam anno 1495. albo academico inscriptus, prima scientiarum rudimenta apud nos hausit; & eadem, postquam Artium Magister Parisiensis in Academia creatus est, Viennæ primum, tum Cracouiæ, demum nostro in Archigymnasio publice docuit. Quamuis de nostra Schola, ingenue vt fatear, legitime id probare non possim, cum Acta artificis Facultatis ab anno 1494. ad annum 1513. deficiant. Interea facile illis adfentior, qui adfirmant *Auentinum* ab anno 1509. ad annum 1512. nostra in Vniuersitate humaniores literas docuisse, ac præcipue somnium Scipionis, & Rhetoricam Ciceronis ad Herennium summa cum laude explicasse; tum vero Serenissimis Bauariæ Principibus *LYDOVICO* & *ERNESTO* Præceptorem esse datum. Anno 1515. cum *ERNESTVS* Academiam nostram studiorum causa frequenter, *AVENTINVS* quoque eandem reuifendi occasionem est nactus; quo tempore literariam illam, de qua supra dictum est, Societatem instituit. Post annum 1516. defunctus suo Præceptoris munere, totum se conscribendis Boiorum Annalibus impendit. Sumtu & auctoritate nostrorum Principum peragravit omnem late Bauariam, excussisque bibliothecis ac tabulariis necessaria subsidia conquisiuit. Opere ad calcem perducto, necdum tamen typis edito mortuus est *Auentinus*. Post annos itaque nonnullos *Hieronymo Zieglero*, Oratoriz apud nos Professore ab *ALBERTO* Duce demandata est ea cura, vt Annales Auentinianos de nouo exscriberet, atque prælo appararet; quod ille tam diligenter præstitit, vt anno 1554. Decembri mense totum opus in officina *Alexandri & Samuelis fratrum Weiffenhorniorum* absolutum fuerit.

A.
1534.

rit. Fatetur vero *Zieglerus* præter *inueltinas quædam in ecclesiasticas personas & fabulosas narrationes, que omnia nihil quicquam ad historiam facere vis, paucissima fuisse omissa; idque ipsum Doctorem & in historiis exercitatorum virorum iudicio.* Auentini scripta typis edita præter mox dictos *Annales Boiorum* sunt, *Chronicon. Schyrense. Historia Viinensis*, h. e. Oettingæ veteris. *Chronicon Germanorum* a Bruchio editum. *Rudimenta Grammatica latine*, in nostro Pædagogio diu explicari solita. *Rudimenta Musica*, impressa Augustæ in officina Milleriana XII. Cal. Iun. 1516. Adiectum est sub finem libri *Leonardi Echii* carmen hoc titulo: *Leonardus de Egkh I. V. D. Illustriss. Vtr. Bau. Ducis Arionisti Aulæ Præfectus ac Moderator in Musicam Domini Ioannis Thurinomari Auentini Amici amicissimi. Numerandi per digitos, numerosque veterum consuetudinis Abacus. Henrici IV. Ducis Boiorum VII. Vita; de origine Saracenorum & bellis adversus Christianos gestis; Epistola quædam & Carmina*, anno 1518. Augustæ edita a Sodalitate literaria. Alia eiusdem *Auentini* Manuscripta in suis rerum boicarum Scriptoribus nuper edidit *Illustris Oefelius*; quæ sunt: *Narratiuncula de Vrbe Bathamina; Excerpta diplomatica Passauiensia; Leges Portorie Boiorum; vnacum Placito Henrici Ducis Boarie de Iuribus ad Ecclesiam Bathau. pertinentibus.* Item *Antiquitates Diplomaticæ Altahenses & Osterhonenfes; Breue Chronicon Austriæ; Catalogus Episcoporum Chiemensium; Excerpta ex Anonymi cuiusdam peruetusti de origine Ecclesie Salisburg. Historia; Excerpta ex Alberti Bohemi Archidiaconi Bathauini contra Fridericum II. Actis & Commentariis; Origines Ratisponenses vernacule conscriptæ.* Cum penus literaria *Auentini* varie post ipsius mortem distracta fuerit, fortassis latent alicubi alia nonnulla, quæ tempus & solertia in lucem denique protrudent.

Obiit 9. die Decembris *M. Conradus Schaidler*, qui anno Domini 1521. Decanum artisticæ Facultatis agens, solus inter Collegas suos, grassante pestifera lue, Ingolstadii remanserat.

A.
1535.

ANNO DOMINI M D XXXV.

Rektor CXVII. *NICOLAUS EVERHARDVS* Amsterodamus Iuris vtriusque Doctor, & Professor, de quo anno 70.
Rektor CXIIX. *M. MELCHIOR RAVCH* Campidonensis, SS. Theologiæ Baccalaureus Formatus Tübingensis, inscriptus anno 32.

Inscripti 86.

Nobiles, *Degenhardus de Rapperszell*,

Ioan.

A.
1535.

Ioan. Georg. } a Grunbach, fratres.
 Gotfridus }
 Volmarus a Pretenbach, Thuringus.
 Onoferus Preysinger, Can. Ratisbon.
 Franciscus Lenburger de Dtassel.
 Sigismund. de Hirnkofen ex Hilppenstain.
 Ioan. Andr. Krentter ex Hochstetten.

Nou. Prof. M. Sebastian, Link, Stutgardiens. Oratoria.

Ioannes Pollio, Oenipotan. Literar. hum.

Nou. Doct. Ioannes Pollio, }
 Gabriel Ebinger, } Medic.

Præfuit Rectoratui Dominus *Nicolaus Euerhardus*, magno Studioforum applausu, vsque ad secundum Augusti diem. Tum enim vacante in Iudicio & Camera Imperiali loco, Illustrissimi Principis GVILIELMI, Boiorum Ducis decreto assessor Spiræ factus est. Relinato igitur Rectoratu in discedentis locum subrogatus est LEONARDVS MARSTALLER, qui reliquum æstiuæ magistratus tempus absoluit.

* Inter Academiæ nostræ alumnos tres hoc anno *Welseros*, seu vti in matricula legere est, *Belzeros* Augustenses numerauimus, *Antonium* scilicet, *Matthæum* & *Marcum*, quos honoris causa nominasse suffecerit; cum *Welsarianum* nomen literato nemini ignotum esse possit.

Fallitur *Rottmarus*, cum eodem anno *Franciscum Burkhardum* Iurium Doctorem obiisse scribit; certum quippe est illius mortem in diem 9. Decembris anni 1539. incidere; quod inferius ostendetur.

Obiit Calendis Decembris Reuerendissimus & Illustrissimus Princeps, Dominus GABRIEL de Eyb Episcopus Aichstadianus, in cuius exequiis Ingolstadii Oratio funebris est habita per *Ioannem Eccium*, D. Theologum &c. Cancellarius nostræ Scholæ secundus. Inscriptus in album Vniuersitatis Ingolstadiensis anno Domini 1475. die 15. Octobris. *Bruschius* in Episcopis Aysteten-sibus, summæ illum Principem eruditionis fuisse, & Doctoratus titulo in vtroque iure insignitum scribit. Verus fuit Patriæ pater, qui subditos suos nec vllis grauavit exactionibus, nec bellorum obiecerit tumultibus, cum & æquitatis esset amantissimus & obseruantissimus.

A.

1535.

Electus & confirmatus est Episcopus Eichstadianus (anno 1496.) iam tum ad annos 50. natus, ac spartam sibi commissam 40. fere annis ita ornauit, vt Ecclesiam regeret fideliter, in Reipub. omni cōgitatione curaque incumberet, & Episcopatum variis ædificiis, censibus, fructibus, clenodiis, aliisque fortunis & ornamentis auget cumulate, tanquam Pater patriæ sempiterna memoria dignissimus.

Hoc insuper de tanto Episcopo maxime est memorabile, quod admodum senex annum agens nonagesimum, cum feria quinta, nimirum pridie Cal. Dec. Anno 1535. deuota confessione, salutari Eucharistia, & extrema sacri olei vnctione, Sacramentis augustissimis tanquam firmis viæ ad futurum mortis certamen præsiis animose se muniret; cereum illum, qui a nobili quodam puero in honorem venerabilis Sacramenti ex Sacello Arcis in Principis conclauæ præferebatur, coram Sacra Eucharistia theca collocari iusserit, & extremum vitæ huius diem sibi adesse præfagiens, astantibus significarit, tum se, tum cereum illum postridie feria sexta, eaque hora, qua pulsus campanarum in summo templo ad memoriam sanctissimæ Domini nostri Iesu Christi mortis auditus fuerit, Dei Opt. Max. voluntate simul extinctum iri. Hæc autem præfagatio sine dubio diuinitus inspirata certissimum sortita est euentum: Quemadmodum enim Pater optimus prædixerat, ita postero die Calendis Dec. audito illo campanarum pulsu, interrogans, de extinctione cerei iamiam futura certior factus, animamque suam pretiosissimæ nostri Redemptoris morti ardentibus & gemitibus & votis commendans, pie & tranquille ex hac vita ad cælestem patriam demigravit.

Neque vero mihi in dubium venit, quin Præsul ille, dum adhuc vita & communi spiritu frueretur, sæpe ac diligenter perlegerit, eoque penitus considerarit doctissimum tractatum de Præparatione ad mortem, quem antea in lucem ediderat cognatus eius, *D. Albertus ab Eyb*, V. L. Doctor, summi Pontificis Romani Camerarius, Bambergensis & Eystettenensis Eccles. Canonicus & Archidiaconus Herbipolensis, Vir omni doctrina & virtute ornatissimus, multisque præclaris librorum latinorum monumentis a se posteritati consecratis passim apud doctos celebris;

lebris; singulari profecto familiæ Eybenſis decus & ornamentum Patriæ. A.
1535.

* Hæc ex vita MARTINI *ab Eyb* Episcopi Babenpergenſis, quam poſt obitum Valentini Rotmari Ioannes Engerdus in Tom. I. Acad. Ingolſtad. pag. 90. pluribus deſcripſit, huc tanquam ad locum proprium transferenda exiſtimaui.

Electus eſt hoc anno in Episcopum Aichſtadianum Illuſtris & nobilis vir CHRISTOPHORVS *a Pappenbaim*, GABRIELI *ab Eib* deſuncto ſuccedens, Cancellarius Academiæ tertius.

ANNO DOMINI M D XXXVI. A.
1536.

Reſt. CXIX. IOANNES ECCIVS Doctor Theologus, Profeſſor, Protonotarius Apoſtolicus & Inquiſitor, IV.

Reſt. CXX. FABIVS ARCAS *de Narnia* Romanus, Iuris vtriuſque Doctor & Profeſſor, III.

Inſcripti 148.

Nobiles, *Conrad. Schellenberger* ab Hiſſingen.

Iacob. Rychlin a Meldeck.

Georg. Pangrat. Ochs de Gunzendorf.

Reinbertus de Parsperg, Can. Brixinenſ.

Vergilius Houer,

Simon Iudas Baro de Wolkenſtein.

Vitus a Schepach, Amerdingenſ.

Sebaſtian. Lucas) *Boimunt de Parsperg*, fratres.

Cyprian. de Serratin a Raineck.

Georg. Baro de Schwarzenberg, Can. Herbipol.

Georg. Henric. Comes de Caſtel.

Wolfgang. Fucker, Auguſtenſ.

Georg. de Wolmarzhaufen de Amelshag, Can. Herbipol.

Ioan. de Ebenbaim a Vorendorf.

Vitus de Fraunberg, Can. Friſingenſ.

Georg. Dapifer de Walpurg Baro.

Iacob. de Landaw zu Wall.

A.
1536.

Burkhard. a Scellenberg in Hüffingen.

Vlricus Theophilus] *Rbem* ex grossen Ketz.

Arbogastus a Scellenberg in Hüffingen.

Franciscus Busch in Oberlauterbach.

Sigismund. a Rufenbach, Can. Bamberg.

Ioan. Ioachim Marschalk ex Pappenbaim.

Ioan. Christoph. Vebli de Frickenhausen & Vlterthief-
sen (Illerdiessen).

Albertus a Weyler, Can. August.

Ioan. de Gräuenegk, Can. Friling.

David a Stain, Can. Elwang.

Florian. Marschalk ex Pappenbaim.

Nou. Prof. *Onophrus Berbinger* ex Kronspurg, Iuris vtriusque Do-
ctor & Institutionum Professor.

Nou. Doct. *Ioannes Menzinger*, Frisingens. Theol.

- * Ex magno inscriptorum numero præter dictos Illustres & nobiles Academicos præcipue memorandi sunt I. *Ludovicus Grempp* Stutgardianus LL. Licentiatus. II. *Vitus de Fraunberg* Episcopus postea Ratisbonensis, anno 1563. III. Calend. Ianuarii electus. Fuerat antea Canonicus Salzburgeris, Frisingensis, Ratisponensis, Passauiensis & Augustensis; ac Ecclesiarum quidem Frisingensis & Passauiensis Præpositus. Obiit die 31. Ianuarii anno 1567. Natus erat patre *Wilhelmo*, ex Vxore secunda, *Genofena Christophori de Preysing* in Aernpach filia. Id quod Illust. Oeselius in Hochwarti Catalogo Episcop. Ratisbon. ex Hundio annotauit.

Obiit 23. Augusti Reuerendus & doctissimus vir ac Dominus *Georgius Hauer*, Doctor & Professor Canonum, posteaquam Parochiæ D. Virginis 7. annis, D. Mauritii vero vndecim præfuisset, Rector sexto, & aliquoties Prorektor. Præcesserat hunc in Parochiæ Mauritanæ administratione *Ioannes Eccius*, sed quia ædes ruinosæ erant, cessit *Eccius*, & ad Parochiam D. Virginis rediit. Parochiales igitur ædes a fundamento extruxit, Sacellum D. Nicolai instituit, aut certe dotauit. Et sub eius administratione, & *Sebastiano Schölnhamero* Aedili, & templi procuratore, renouatus est Chorus, & sedilia ædis Mauritanæ. Sepultus est ibidem cum magnificis monumentis, quorum alteri, quod humi iacet, eiusmodi est inscriptum Epitaphium:

*Is in suos & pauperes erat pius,
In extruendis illius
Parochia edificii largissimus,
Hostis Lutheri acerrimus,
In tam prophanis, quam sacris rebus vigil,
Rectorque prudentissimus.*

A.
1536.

Hæc, in construenda Parochia magnificentia & liberalitas fuisset laudabilior, si suis hanc ipsam fecisset sumptibus. Nam multos & quidem annuos redditus in id opus collocatos esse census, res ipsa & registra Parochiæ loquuntur. Res tamen sua laude & conatus honore non caret.

* Monumentum defuncti *Haueri* primarium, & cuius supra scriptum Rotmarianum quasi continuatio est, post altare summum parieti ad fixum hæret, atque hanc præfert inscriptionem:

Georg. Hauer ex Türschenreit, Artium & Decretorum Doctor, huius Gymnasii Lector Ordinarius, atque presentis Ecclesie Pastor vita defunctus, atque hic sepultus est anno Domini 1536. die vero 23. Mens. Augusti, anno etat. sue 52. cuius anima in pace quiescat.

Eodem anno discessit ex Academia Ingolstadiana *Ioannes Schröttinger Bauarus* ex oppidulo *Mercklen*, non procul ab vrbe *Purckhuiana* oriundus, ingenio, eruditione, eloquentia & reum experientia præstans. Conuentorem primo egit in *Bursa Liliorum* annum circa 1518. Decanatus officio functus est Philosophico, vnus ex collegiatis seu sextumuiris, id est, Professor Ordinarius & Publicus in Philosophia. Collegio *Georgiano* præfuit Regens per biennium.

Mitis & placidi & ab omni contentione alieni eum fuisse animi, vel illud testatur, quod cum *M. Matthias Kbrez* de collegiatura, seu professione proxime vacante cum eo, anno 18. vter vtri præponendus esset, contenderet, & *Facultas Philosophica* illi minime cedendum arbitraretur, tamen quia contentiones oderat, contentioso *Kbrezio* præcedentiam reliquit.

Magnæ illum apud *Facultatem philosophicam* autoritatis, ac proinde in rebus agendis fuisse industrium, inde colligo, quod eius opera in grauiissimis negotiis, & tum quidem cum de privilegiis suis, Statutis antiquis & consuetudinibus periclitaretur, *Facultas* est vsa. Eximie tum in Philosophicis, tum in
Theo.

A.
1536.

Theologicis studiis profecit, adeo vt Theologus perhibeatur fuisse acerrimus.

Anno salutis humanæ 1525. posteaquam Licentiæ gradum esset anno 22 adeptus (nam doctoralia insignia recepit serius) illico Theologiam docere incepit, Theologicoque aliquoties Decanatu est perfunctus, & docendi prouinciam ad annum vsque 1536. administrauit. Interea, benignitate & clementia sui Patroni, Reuerendissimi & Illustrissimi Principis ERNESTI, Boiorum Ducis, & Episcopi Patauiensis, Canonicatum in Cathedrali Ecclesia obtinuerat.

Itaque anno 1536. auocatus a Principe ERNESTO, cum vltiorem dilationem non posset impetrare, inuitus, & Professionem & urbem relinquit, & Patauium abit, tum quidem ad Canonicatui satisfaciendum, & Parochiam Pfarkirchensem, quæ est eius Diocæseos, administrandam, regendamque; tum vero vt Episcopi in spiritualibus Vicarium ageret.

Hæc partim ex actis, partim ex Epitaphio, quod illi Facultas Theologica in sua Schola pietatis & memoriæ ergo posuit, sunt desumpta.

* *Ioannes Menzinger* Frisingensis, cum aliquot annis Artium Magister & Collegii veteris Sextumvir existisset, hoc anno summos in Theologia honores consecutus, Moguntiam abiit, concionator in summa ibidem æde futurus.

A.
1537.

ANNO DOMINI M D XXXVII.

Rector CXXI. FRIDERICVS COMES IN CASTEL.

Prorector *Ioannes Eccius* Theologus.

Rector CXXII. GEORGIVS DAPIFER A WALPVRG BARO.

Prorector *M. Osualdus Arnsperger*, Regens Collegii Georgiani.

Inscripti 114.

Princ. Illustrissimus Princeps ac Dominus, Dominus ALBERTVS
Comes Palatinus Rheni, Dux Bauariæ.

Nobiles, *Fridericus Comes & Dominus in Castell.*

Ioan. Rudolph. ab Hobeneckh, Can, Frising.

Martinus ab Hutten.

Ioan.

A.
1537.*Ioan. de Adeltzhausen de Wurkershouen, Can. Frising.**Iodoc. Christoph. de Lichaw.**Michael Haberkorn, Herbipolens.**Ioan. Casp. de Stadion.**Wolfgang. Redlkouer de Mofleck.**Georg. Wolfg. a Leonrod in Leonrod.**Hieronymus Lagelberger ab Hermstorff.**Ioan. Henric. a Presen.**Wilhelmus de Göckeritz,**Ioan. Henric. de Neuneck,**Christophor. de Kutschern,**Wilhelm. de Schellenberg,**Wolfg. Theodoric. de Muckenthal,**Wilhelm. Comes de Oeting, Familiaris Princ. ALBERTI.**Ioan. Erasmus Trenbeck ab Hellsparg.**Sigismund. Kreuter a Stras.**Paulus Baro a Schwarzenberg, Familiar. Princ. ALBERTI.**Nou. Prof. Wiguleus Hund a Lauterbach, Institut. Iur.**Viglius ab Aya Zwicchem, I. V. Doct. & Prof.*} Nobiles in
} Comitatu ALBERTI
} Principis.

ALBERTVS quintus, Comes Palatinus Rheni, & vtriusque Bauariæ Dux, patriæ pater, nascitur anno Domini 1528. circa Calendas Martias, Dominica Inuocauit, patre GVLIELMO Boiorum Monarcha, ex IACOBA Marchionissa Badensi, quæ etiamnum Heroïna in grandæua, sed ea adhuc vegeta senectate uiuit, & vel eo nomine foelicissima, & posteritati commendanda, quod simul & semel & mater effct, & auia & proauia. Mater ALBERTI Ducis Bauariæ, & SIDONIÆ Marchionissæ, GVLIELMI, qui nunc rerum potitur in Boiaria: FERDINANDI & ERNESTI fratrum germanorum, & PHILIPPI Marchionis Badensis, eiusque Illustrissimæ Celsitudinis duarum Sororum auia: GVLIELMI vero Ducis liberorum proauia: quæ res sane (vt hoc quasi per transcursum addam) est admirabilis, paucisque eam foelicitatem his exulceratis, extremisque temporibus, quibus & naturæ vires, & animi, corpora & ætates vitæque hominum incipiunt deficere, ac diminui, videmus contingere, vt filios filiasque, nepotes & pronepotes, neptesque & proneptes simul intueantur.

A.
1537. Verum hoc ipsum Serenissimæ Ducissæ pietati & bene meritis
 a Deo Opt. Max. clementer tributum plane arbitror.

ALBERTVS fratrem habuit THEODONEM, qui natus est
 Anno Domini 1526. Sabbatho Quinquagesimæ, hora quarta po-
 meridiana. Præceptor eius fuit *Matthias Rötter*, qui vna cum
 suo Duce in Wolfratzhausen obiisse scribitur.

Accessit Serenissimus Dux Academiam suam h. a. mense
 Septembri. Habuit in suo comitatu nobiles viros, iuuenesque
supra descriptos. Vid. an. 1544.

* Mirum sane est, quantum & splendore, & celebritate atque frequentia
 etiam, Vniuersitas nostra hoc & sequentibus annis increuerit; præci-
 pue cum GVILIELMVS Dux doctissimos quosque ex omni Italia ac Ger-
 mania viros, propositis etiam amplissimis, pro illo tempore, stipe-
 diis ad suam Scholam euocaret. Atque ad hunc quidem annum ge-
 mini maxime Professores Iurium pertinent, nobilitate generis nescio,
 an commendatione doctrinæ & gestorum munerum grauitate magis il-
 lustres:

I. *Wiguleus Hund* a Lauterbach, nobilis Bavarus ipso hoc anno,
 cum legum scientiam in Academia patria, ac per sesqui annum Bona-
 niæ didicisset, Iurium Doctor simul, ac Professor est renunciatus, an-
 nos nonnisi tres & viginti natus. Plura ad annum 1540. quo cathe-
 dram academicam reliquit.

II. *Viglius ab Aytza Zurichem* Eques Frisius mense Decembri ad
 nos delatus est, vt pro *Matthia Albero* ad Cancellarii munus Salisbur-
 gum vocato, Iurisprudentiam doceret. Hic cum iam Dolæ & Bituri-
 gis in Gallia, ac dein Paduæ in Italia Iuris Institutiones priuatim ac
 publice tradidisset; ac supremum etiam Iudicem ecclesiasticum apud
 Spirenses Episcopum egisset, demum Cameræ Imperialis Assessor
 factus est. Serenissimus Dux noster GVILIELMVS eius celebritate exci-
 tatus, multis præmiis per magnos aliquot viros eum sollicitauit, vt
 Ingolstadtensi in Academia Professoris officium susciperet. Contraria
 suadentibus amicis, ipse tamen inuitationem acceptauit, quod studii
 delectaretur, & ad Vniuersitatem accederet inprimis catholicam. Sti-
 pendii loco eidem soluebantur trecenti floreni Rhenenses; quod ipse
 in sua quadam epistola scribit maius esse, quam quis unquam Ger-
 manus in Academia germanica accepisset. Addidit Dux honorarium,
 cum titulo Consiliarii. *His*, scribit *Viglius* ad Amicum, *aliquid acce-
 det ex communibus Academia emolumentis; tum si aduocationi, consulta-
 tionique vacare velim, non parum oportuna ad id hec Academia videtur.*
 Cœpit autem *Viglius* profiteri secundam partem Dig. vet.; item pri-
 mam & secundam partem Cod. Quæ de huius viri ingressu in nostram
 Academiam hic perscripti, & quæ subsequentijs annis, quibus apud

nos vixit, additurus sum, ex vitæ historia ab ipso scripta, pluribusque epistolarum voluminibus desumpti, quæ in *Analectis Belg.* edidit *Cornelius Paulus Hoyneck van Papendrecht.*

A.
1537.

Inter iuvenes Academix nostræ alumnos hoc anno inscriptos præcipuam meretur memoriam *Martinus Hercules Röttinger, Pauli Röttingeri* Medici Salisburgensis clarissimi filius. Artium Baccalaureus anno 1538. sub decanatu *M. Leonhardi Gebbart* 17. Decembris factus est. Magisterii vero insignia in eadem nostra Schola est consecutus anno 1542. Calend. Februarii sub Decanatu *M. Erasmi Wolfii*, promotus vna cum viro doctissimo & singulari nostro amico & patrono *D. Magistro Wolfgango Zettelto*, piæ memoriæ, nuper Academix nostræ Camerario laudatissimo. *Röttingerus* vitæ apprimè doctus euasit, & in rebus agendis industrius. Episcopus Lauantinus creatus, multis Imperii comitiis, nomine & loco reuerendissimorum Archiepiscoporum Salisburgensium interfuit & præfuit. Ei vitæ defuncto successit in Episcopatu *Georgius Agricola Franco*, Legum Doctor, qui nunc temporis, relicto eo Episcopatu, Secouienfi præest Ecclesiæ.

* *Hercules Röttingerus* à Wispach Salisburgensis, cum anno 1542. die 1. Febr. Artium Magister esset creatus, die 11. Maii eiusdem anni receptus est ad gremium Facultatis Artisticæ; ac anno quidem 1544. inlusus est profiteri Grammaticam Auentini. Fratrem habuit *Mercurium*.

Floruit hoc anno *Ioannes Iustus Landspergensis Bauarus*, Ordinis Carthusiani professor Colonix.

ANNO DOMINI M D XXXIIIX.

A.
1538.

Rect. CXXIII. LEONARDVS MARSTALLER, Doctör Theologus & Professor, V.

Rect. CXXIV. VIGLIVS ZWICHEMVS Phrysius, Iurium Doctör & Professor.

Inscripti 150.

Nobiles, *Sebastian. Westernacher* de Roching, Can. Ratisbon.

Andreas Stieber, Can. Herbipol. & Bamberg.

Christoph. Eldron a Wellenburg & Scherneck.

A.
1538.

- Christoph. Reydorfer a Winkelhaim.*
Ioan. Guilielm. a Weyler.
Erasmus Steringer a Kalling.
Vitus Riederer a Par.
Benedict. Erffinger a Thürgenfeld:
Ioan. Schaffhauser a Pernbach.
Memio ab Holdinga sue Cominga, Phrysius.
Ioan. Vdalric. a Stadion, Can. August.
Iodocus a Preysing.
Gangolfus Baro a Gerlseck, Aulic. Princ. ALBERTI.
Burckbard. Roerveck a Rottpach, fort. Rorbeck a Rorbach.
Philippus a Freiberg.
Iodocus de Amelunz, Cleric. Paderborn.
Iacobus a Wingarten, Can. Spirens.
Richard. de Kber, Can. Herbipol.
Henric. Erbtruchsess Baro a Waldpurg.
Christoph. a Samplewen, Brunswicens.
Caspar. a Berg, Can. Frising.
Ioan. Valentin. a Schomberg.
Theodoric. a Pettendorf.
Georg. a Schaumburg.
Caspar. a Wirzburg, Can. Herbipol. & Bamberg.
Vtricus Ferenberger ab Egenperg.
Adamus Lochinger, Can. Herbipol.
Ioannes a Bibra, Can. Bamberg.
Wernherus a Münchingen.
- Nou. Prof. *Marcus Antonius Caymus, Mediolan. Iur. ciuil.*
Guilielmus Plinius, Ord. Præmonstrat. ex Adelberg,
Hebraica Lingua Prof.
- Nou. Doct. *M. Georg. Haindlacher, Ingolstadiens.*
Christoph. Statbmion, Kremauens. } Medic.
Wolfgangus Latzius, Viennens.

Inter inscriptos fuere I. *Cyriacus Weber* Memmingensis,
 insignis ille nostra memoria, & fama celeberrimus Medicus &
 Landspurgæ Boiorum Physicus: frater *Ioannis Baptiste Weberi* Vi-
 cecancellarii Cæsaris; quorum ex sorore nepos, *Cyriacus Lutzius*,
 hoc

A.
1538.

hoc ipso tempore, quo hæc scribimus, Medicinæ Professore in Schola nostra agit.

II. *Andreas Welfer*, Præpositus apud S. Stephanum Bambergæ.

III. Inscriptus est eodem quoque anno, 19. Iunii *Wolfgangus Latzius* artium Magister Viennensis: qui circa annum 50. & post ea tempora Viennæ claruit, Medicus & Imperatoris FERDINANDI I. historicus; de quo plura dicere superfedeo, cum ipsemet nomen suum doctissimis a se scriptis libris immortalitati consecrarit, & ingenii sui excellentiam, eruditionemque singularem toti orbi fecerit testatam.

* Scribitur *Wolfgangus Latzius* filius fuisse Doctoris *Sigismundi Latzi* Stocgardienfis.

IV. *Marcus Antonius Caimus* Mediolanensis, Iuris civilis Professor.

* Fuit *Caymus* vir eruditissimus; legiturque *Alciati* fuisse auditor, ac Iurisprudentiam, antequam ad nos accederet, in Galliis docuisse. Vid. an. 1540.

V. *Guilielmus Vlinus* Monachus Ordinis Præmonstratensis, ex Adelberg, Hebraicæ linguæ Professor.

* Successit scilicet *Vlinus Nicolao Winmanno*, quem inuenio annis præcedentibus sacre linguæ apud nos Professore extitisse; quod quidem manifeste probant duo ipsius opuscula typis impressa, hoc titulo: *Herculis cum Anteo Pugna allegorica ac pia interpretatio, auctore Nicolao Winmanno linguarum Ingolstadii publico lectore. Norimbergæ 1537. Oratio Nicolai Winman in sanctam, hoc est, hebraicam linguam, Ingolstadii habita publice 1538.* Quo anno *Winmannus* ad Academiam nostram accesserit, aut quorsum hoc anno abierit, inuestigare non potui.

Humanis valedixit ad æternam transgressus Patriam foelicissimus Medicus, *Michael Fenckh*, Professor Ingolstadianus: Sepultus est apud Franciscanos iuxta Puerperium D. Mariæ Virginis.

* Atque hunc quidem *Fenckium Clariss. Stoblerus* noster in sua Historia trium seculorum Medicæ Facultatis Ingolstadiensis anno 1772. in lucem edita, penitus omisit.

Eodem anno excessit e viuis nobilis vir *Christophorus Langemantel*, cuius Epitaphium apud Franciscanos lapidem prope iuggestum eiusmodi est:

A.
1538.

Clarissimo Viro ac Domino Christophoro Langermantel, Iuris utriusque Doctore, Cathedralis Frisingensis Ecclesie Canonico, Illustrissimique Guillelmi Bauaria Ducis &c. a Consiliis, & Alberti impuberis in Academia Ingolstadiana praefecto; fratri germano suo piissimi fratres superstites hoc monumentum pietatis ergo posuerunt. Moritur anno 1538. die 17. Martii, etatis suae anno 49. mense 10.

Ioannes Eckius secundo Parochus Academicus nonus, alias decimus tertius;

** Scilicet cum Landsbergam abiisset Tuchsenaferus, cui Eckius anno 1533. parochiam illam cesserat.*

A.
1539.

ANNO DOMINI M D XXXIX.

Rect. CXXV. OSVALDVS AB ECKH, Wolfs & Randeckh, Leonardus ab Eckh, viri summi & incomparabilis, Serenissimi Boiorum Ducis GVILIELMI Cancellarii supremi, & Scholae nostrae Patroni meritissimi filius.

Prorector M. Sebastianus Linckbius, Stutgardianus, Oratoriae Professor, & Oswaldi ab Eck Praeceptor domesticus.

Rect. CXXVI. WIGILEVS HVND a Lauterbach, nobilis, LL. Doctor & Professor.

Inscripti 127.

Princ. Serenissimus Princeps ac Dominus VDALRICVS Dux Mechelburgensis. Princeps Wendorum, Comes in Schwerin, Rostockh, & Stargardia &c.

Nobiles, Petrus a Penzenaw.

Christoph. Rabenbaupt.

Franciscus a Neumann.

Georg. Fuchs de Rug, Can. Herbipol.

Christoph. a Clain, Can. Eringenf.

Oswaldus Rainer zum Erb.

Ernestus Comes in Solms, Dominus in Minzburg, Aulicus Principis ALBERTI.

Ieronymus Maier, Can. Bamberg.

Ioan. Kamerer von Berthaim.

Fride.

A.
1539.*Fridericus von Wissenbau.**Enstachius von Burga.**Ioan. a Seckendorf zu Zugenheim.**Christoph. Griesfetter ab Haslach, Can. Frising.**Philippus a Streitberg.**Georgius de Sandt, Can. Hagensf.**Philipp. Rudolf. zu Herbenschlaben, Ducis Mecklenburg.
Cubicularius.**Philippus a Lautter.**Hais ab Holdinga, Frisius.**Ioannes Mephscht, Frisius.**Ricardus Mellenman, Frisius.**Wolffg. Theodoric. a Maxelrain, Can. August.*Non. Doct. *Wolfgang. Dengius, Stockgardiens.* } *Medic.*
M. Aegidius Röslin, Lauinganus.

Mense Octobri h. a. accessit ad Academiam nostram Serenissimus Princeps ac Dominus VDALRICVS Dux Megalopolitanus, Princeps Wendorum, Comes in Schwerin, Rostockh & Stargardia &c. filius ALBERTI, nepos MAGNI Ducis Mechelburgensis, qui semel terram sanctam, bis vero Romam (heu pietas & prisca fides) inuisisse, Stargardiamque & Vandaliam paternæ ditioni adiecit scribitur. Fuit Princeps VDALRICVS perquam charus Serenissimo Duci Bauariæ ALBERTO, cui indiuiduus & studiorum & exercitiorum comes, atque vna etiam Institutionibus iuris, sub eodem præceptore, *Wolfgango Hungero* legum Doctore ac Professore operam dedit.

Florebat circa ea tempora (anno 1540. & seq.) Iurisprudentiæ studium, & insignes docebant Iurisconsulti, *Antonius Calmus* Mediolanensis, *Fabius Arcas de Narnia* Romanus, *Viglius Zwitchemius*, *Nicolaus Euerhardus senior*, *Wiguleus Hundius* a Lauterpach, cui institutionibus docendis, cum auocatus esset ab Illustrissimo Principe GVILIELMO, subrogatus est anno 40. *Wolfgangus Hungerus*. In Theologia clarus erat *Eccius*. In Medicina *Cesar Delphinus* Parmensis; in literis & linguis *Vitus Amerbachius*, in oratoria *Sebastianus Linck* Stutgardianus, in Mathematicis *Petrus Apianus*, in Poësi *Ioannes Pedionus*; *Ioannes Lorichius* Hadamarius; & si qui fuere alii, vel eodem tempore, vel sibi inuicem succedentes.

Ex

A.
1539.

Ex reliquis inscriptis memoria nostra digni, I. Ioannes Kbesling Yberlingensis LL. Licentiatus, altero die LL. Doctor creatus. II. Valentinus Butzlius Vangianus, qui iam vxoratus Studio- rum gratia vna cum coniuge huc concefferat, & qui post clarissimus euasit Medicus, inter Acronianos & præsertim Yberlingenses Doctores, qui non ita olim plurimi erant, facile primas tenens. Desit nunc inter viuos esse, cum hæc commentabar, parens aliquot liberorum.

Eodem anno commigravit ex Augusta Ingolstadium industrius & celebris Typographus *Alexander Weissenborn senior, Alexandri iunioris & Samuelis Weissenborniorum fratrum*, qui nostra ætate, multis sua opera euulgatis in publicum libris, optime sunt de re literaria meriti, parens.

E viuis discessit 20. die Iunii Reuerendissimus & Illustrissimus Princeps, ac Dominus CHRISTOPHORVS *a Pappenbaim*, Episcopus Aichstadianus, Scholæ Ingolstadianæ Cancellarius tertius, in cuius locum successit MAVRITIUS *ab Hutten* Cancellarius quartus. *Christophorus Marschalkb de Pappenbaim* dedit operam litteris in nostra Academia annum circiter 1510. & subseqentes. Eligitur in Episcopum Aichstadianum anno 1535. die 28. Octobris. Præfuit Episcopatu annis tantum quatuor. Pauca de hoc Episcopo scribit Bruschius, cum procul dubio & ille suas habuerit dotes, a quibus commendari potuisset, neque hominum res illius gestæ, & Episcopatus administratio memoriam excefferit, quia decimo post ipsius mortem anno scripsit Bruschius. Illustrem certe familiam esse constat, ex qua etiamnum complures supersunt, tum Pappenhemii residentes, tum circa id oppidulum arces possidentes. Seniori *a Pappenbaim*, qui pro tempore gerit officium Marschalci in Imperio, vnus erat filius, *Henricus Rhodolphus a Pappenbaim*, qui hoc ipso anno, cum ex morbilis apud Ingolstadienses laborasset, post in Galliam profectus, circa Septembrem ibidem obiisse dicitur.

* Corrigendus est Rotmarus, dum scribit CHRISTOPHORVM die 28. Octobris electum esse Episcopum Aichstadianum; qui manifestus error est, cum *Gabriel ab Eib* Calendis primum Decembris e vita excefferit. Inuenio electum fuisse die 14. Decembris an. 1535. mortuum die 19. Iun. an. 1539.

A.

Die 24. Augusti h. a. obiit *M. Alexius Zebentmair* sepul- 1539.
tus ad D. Virginem, cum inscriptione in lapide pavimenti ad
portam templi inferiorem Australem.

* Ita Rotmarus ad annum 1532.

Eodem anno Regens Collegii Georgiani constitutus est,
1. Octobris *M. Wolfgangus Thurn* ex Thürsenreüt, & præfuit
Collegio annos 4 menses 7. Habuit idem Germanum fratrem
Philippum Thurn, qui peragrata Gallia & visis Parrhisii, in Ger-
maniam reuersus est, & cum Archigrammatei Strubingensis of-
ficio fungeretur, non ita longo post tempore diem obiit: vter-
que beneficio & ope affinis sui Doctoris *Georgii Haueri* emerfit.

Sæuiit hoc anno pestis grauissime. Magnificus igitur Do-
minus Rector (*Wiguleus Hundius*) cum cæteris Iuris Doctoribus
& Scholaribus Rainam, quod est oppidum supra Neoburgum non
procul a Lyco, ditionis Bavaricæ, ex Serenissimi Ducis GVILIEL-
MI decreto & indultu concessit, vbi iisdem illis, quibus domi-
nibus, immunitatibus, ac privilegiis vti & frui concessum:
cæteris, quo quisque vellet, concedendi, & quasi ad asylum
confugiendi, libera fuit data facultas.

* *Franciscus Burkhardus* I. V. D. & primarius Iuris pontificii Professor,
cuius obitum Rotmarus ad annum 1535. adnotauit, cum & ipse ad vi-
tandum pestis periculum Ingolstadio abiisset, mortem Rainæ minime
expectatam inuenit. Die 9. Decembris, cum domum senatoriam ad
habendam primam lectionem conscendisset, capitis dolore occupatus,
citius eandem finiit, suis tamen auditoribus in reditu familiariter ad-
huc collocutus. Domum reuersus, dolore ingrauescente, in lethalem
soporem paulo post incidit; a quo dum eum filia lacrymans excitare
conatur, nihil efficit. Accurrunt *Hundius* Rector & *Viglius* cum Sa-
cerdote: sed ille nullo edito signo sub horam secundam expirauit, ex
apoplexia scilicet; nam dimidia corporis exanimati pars liuida sub-
nigraque apparuit. Corpus Ingolstadium deductum est, ut illic in
præparato a se monumento quiesceret.

ex eo nunc quoque filius (*nepos*) restat, religiosum ha-
bitum & regulam ingressus, & duæ filiæ, vtraque vidua, quo-
rum altera *Ioanni Loricchio* Cancellario Frisingensi, altera *Ottoni*
Reintalero Cancellario Ratisbonensi nupta fuit.

* Ex Artium Professoribus plerique Ingolstadii subfiteri; cum ob ti-
morem potius quam periculum pestilentiæ, translata fuisse Acade-
miam

miam scribant. Ceterum qui Rainam concessere, magno ibi cum incommodo vivebant, & multo grauiore, quam Ingolstadii, sanctu.

A.
1540.

ANNO DOMINI M D XL.

Rect. CXXVII. M. SEBASTIANVS LINCKH, Oratoriz Professor.
Rect. CXXIIX. M. OSVALDVS ARNSPERGER, S. Theologiz Licentiatus, & apud D. Virginem Parochus, III.

Inscripti partim Rainz, partim Ingolstadii 114.

Nobiles, *Ioan. Schweickhard, de Heglingen.*

Reinhard. Haidenbuecher a Kaufring.

Heßor Hegener zum alten Weiher.

Hieron. Wilbeld, de Seibelsdorf a Schenkenaw, Can. August.

Hieronym. Fugger, Antonii in Kirchberg & Weissenhorn filius.

Stanislaus Iburso de Betlehem Valua.

Schelto Lyaukama, Phrysius.

Reinhardus Comes a Solms, Dominus in Münzenberg, Can. Colon. & Moguntin.

Bernhardus, prioris frater, Can. Colonienf.

Philippus a Stockham.

Georg. Brandisser, ex Botzen.

Ioan. Georg. Herman.

Christophor. ab Abam, Can. Ratisbon.

Nou. Prof. *Wolfgangus Hungerus, Wasserburgenf. I. V. Doct. & Professor.*

Cesar Delphinus Parmensis Physicus, Medicinz Doctor & Professor.

Wigileus Hundius nondum Rectoratus completo tempore, 22. die Ianuarii h. a. auocatur a Scholæ regimine, & professionis iuridicæ administratione, & consiliariorum numero ascriptus est. Monaci a Serenissimo Boiorum Duce GVLIELMO, qui tum temporis Banariæ præsidebat: reliquum vero tempus Rectoratus

A.

1540.

ratus complevit *Wiglius Zwibemus* Iriseonsultus: Viuit adhuc & quidem eo ipso tempore nobilissimus vir ille *Wiglius Mandius*, quo hæc scribimus, plenus dierum, canis venerandus, qui senectutem eiusmodi pene viuit, qualem Oratorum Princeps in libello de senectute propugnat, hoc est, non ita grauem, vti aliis quibusdam, indoctis præcipue, & qui otio tantum & ventri nati sunt, videri potest. Singulares ac pene diuinæ virtutes, dotesque in eo heroe spectare potius, & admirari est concebendum, quam imitari. Equidem quod de *Leonardo Eccio* scripsisse Boiorum Historicum aliquando retulimus, id nos de *Mandio* nostro pronuntiare ac tuto possumus affirmare, quod inter Iuriconsultos, & humanioris literaturæ peritos, sit nobilissimus, inter nobilissimos iuriconsultissimus & literarum humaniorum peritissimus. Inexhausti etiamnum est laboris, otio minime deditus, nec in prægrandi, sed perquam iucunda constitutus ætate Rempublicam vel politicam, præsertim verò Serenissimorum Bavariz Ducum ac Principum ditiones sapientissimis, vtilissimisque consiliis, vel literariam doctissimis scriptis, quæ sub manibus habere dicitur, iuuare vnquam desinit. Præfidet Senatui Ducali Monaci, in rebus arduis & grauioribus, tanquam rerum experientia & prudentia singulari clarus, Serenissimo assistit Principi. Commissiones a Serenissimo Duce sibi delegatas, negotiaque concredita, nullum superfugiens laborem, magna alacritate animi obit, incredibili fide & dexteritate tractat, & conficit. Interim tamen inter medios labores, & negotiorum turbas, non potest sui, suorumque Studiorum, & præsertim literarum humaniorum obliuisci, & quascunque negotiis ciuilibus potest horas surripere, eas honestis literis, & præsertim historiciis locat. Constans est apud plurimos fama, Episcopatus, & Monasteria Bavariz iam olim collecta, adhuc ab illo premi, & quasi recudi, breui tamen in lucem proditura. Sunt & plurima, & maxima, quæ de hoc heroe, ac singulari Studiorum Patrono & poterant, & debebant dici, quæque illi laudem & admirationem apud omnes pariunt; verum quia dignitatem eorum nulla verborum copia & ornatu assequi me posse vereor, malo silentio præterire, quam tenuitate ingenio mei res præclarissimas obscurare. Deus Opt. Max. tantum Heroem Rempublicæ

A.

1540. Christianæ, Domui Bauariæ, omnibus bonis, & rei literariæ, communibusque studiis, quam diutissime seruet incolumem.

* Fuit *Hundius*, cum ab Academia discederet, viginti quinque annorum; & iam summis poterat iuriconsultis comparari. Audiamus *Vigilium* in epistola ad *Leonardum Echium*: *Doctor Wigulens Hund non modica gratia apud Auditores pollet. Et profecto non modo eruditione, ac diligentia, sed etiam iudicio præcellit; qualem virum huius Academia proprium Alumnum premio aliquo obstringere conueniret, ne de alia conditione cogitaret, sed publicis studiis inseruire pergeret.* Testimonium minime suspectum a Professore Collega. Opus illud insigne de Episcopopatibus ac Monasteriis Bauariæ, quod *Rotmarus* suo tempore breui in lucem proditurum augurabatur, *Hundius* anno demum 1582. typis Ingolstadiensibus literato orbi communicauit, sub titulo *Metropolis Salisburgensis*, quam vere Historiam Bauariæ sacræ diplomaticam dixeris. Fuit eius libri apud omnes gentes tanta æstimatio, vt vix vno atque altero anno elapsis, nullum amplius exemplar venum proflaret; donec a *Christophoro Gewoldo* anno 1620. tribus tomis auctior ederetur. Scripsit præterea *Stemmatologiam Boicam*, opus immensi laboris, sed & summæ pro nobilibus Familiis Bauariæ vtilitatis. Pars illius prima & secunda Ingolstadii typis Sartorianis anno 1585. excusa est; atque iterum Monachii anno 1598. Pars tertia, etsi ab *Hundio* composita, lucem publicam nondum vidit; promisit vero studiosissimus Historiæ patriæ *Finauerus* in Tomo I. suæ Bibliothecæ, se præclaras illas *Hundii* reliquias editurum; & dum hæc scribo, nuntiant pagellæ Monacenses, illas sumptibus *Strobelianis* prelo apparari. Obiit immortalis *Hundius* anno 1588. die 18. Februarii Monachii, sepultus ibidem apud Patres Franciscanos, hoc cum Epitaphio, quod viuus sibi ipse scripsit:

Wigulens Hund a Sulzemos & Leuting Iurisc. Nobilis Boius cum ante multos annos ab opt. Princip. Boior. Wilhelmo & Alberto in Consilium ascitus & ab hoc eiusdem supremi consilii Praeses creatus fuisset, post varios domi forisque non infeliciter susceptos labores atate ingravescente lethi memor, Monumentum hoc viuus sibi vxoribusque suauiss. A. Frauenberg ac D. Vrsule a Pienzenan & Posteris P. quos queso Lector piis precibus viuos defunctosque prosequere. Obiit anno Dom. M. DL. XXXVIII. etatis LXXV.

Paulo infra hoc monumentum aliud videre est cum *Hundiorum* insignibus & hæc germanica inscriptione:

Ao. D. MDLXXXVIII. den XVIII. Tag Februar. starb der Edl Hochgelehrte vñ Herr Wigulens Hund zu Sulzemos F. Rath und Pfleger zu Dachau gewesen.

* Rector æstimalis huius anni *Rainæ*, quo vt supra dictum est, maior Academix pars cum reliquiis Scholarium ab *pessis seuitiam*, vt *Rotmarus* scribit, superiori anno concesserat, electus est *M. Sebastianus Linckh* Stut-

A.
1540.

Stutgardianus oratoriae Professor, qui solus cum *M. Iacobo Kübelio*, pariter Stutgardiano, Rainae aderat ex Artistarum Collegio. Hac de electione memorabilis exstat epistola *Ioannis im Garten* Pedelli academici, quam Pappendrechtius Analest. Belg. Tom. II. Part. I. inter *Viglianas* 115. inferuit hoc tenore:

Ioannes im Garten Bedellus Ingolstadiensis
Domino Bernardo Lechamer Pastori &c.

Discooperto vertice S. D. cum his dierum interinuis Plebane nouelle, Domine & fautor non postponende, viri omnigena litteratura strophati, ac immensa sagacitate paradoxotati, imprimis vero sacrae Deiloque Facultatis Magistri nostri sublunissimi, nec non togatissimi Iuris Mastrices, vna cum Galeni & Auicenna Promepotibus, ac Aristotelistis, in septisariarum artium Encyclopaedia exagitatissimi, longo licet locorum interuallo sequestrati, de nouo Angelipolitani Lycei Induperatore, suis calculis perpendiculando atque exhibulando in collimitium Rainanum conuenissent, ibidem athereus altitonans non hirsuta pupilla phabei gregis bipedantis colli-mans super excimum, nec non in Heptatechnica sophia resolutissimum, & insuper in Periclea arte spectatissimum M. Sebastianum Linck, in praestantificum eiusdem Lycei Rectorem inoculauit, concordantibusque omnium scrupis gloriose sublimauit. Posteaquam vero ego Ioannis in Hortis Aina Vniuersitatis Caduceator, Protocepstriger & Archigramma-teus, licet indignus (quia uti scitis ex vestris prouerbiis: quandoque etiam est olitor verba oportuna locutus, & hoc per parenthesim) in imis precordiis insinuauit, quam bene & domestice vos semper cum prementionato Magnifico stetitis: ideo idcirco tanta bona noua vobis intimare cordi habui. Verumenimvero ne vestram religiosam deuotionem, quam nouelis interinuis in nouello sacrificatu impetorauiistis, scribilingine mea exhibilem: eapropter laconica periodo praesens scriptum terminare, & calamum a charta auerruncare non omitto. Attamen ut id non stiriata nare, sed obuuis (ut trita fertur cicut) brachiis, suscipere dignemini quaesumus, per omnia secula saeculorum, Amen. Sitis bonarum rerum, & valete secundum agnomentum vestrum tanquam versus robustus ex Polonia. Datum Collimitii Leccanubiani ex Lycostrumatis ruinis, Rainae, secundum nouam Etymologiam vocati. In die gloriose Ascensionis Domini. Anno 1540.

Citius, quam pro more fieri antehac solitum, instituta est *Oswaldi Arnspergeri* electio, propterea quod duo ex Theologiz Doctoribus, quos electionis ordo tangebatur, ad Colloquium Wormatiense profecturi erant.

* Facta est autumnalis electio Ingolstadii, post reditum scilicet ab exilio Rainensi; qua phrasi acta vtuntur artificia.

A.
1540.

Inter inscriptos erant I. *Hieronymus Fugger* Baro, Magnifici Viri ac Domini *Antonii Fuggeri*, Domini in Kirchberg & Weissenhorn filius, Domini *Marci*, qui nunc præfectus est urbis Augustanæ Cæsareus, *Ioannis & Iacobi*, qui adhuc omnes in viuis sunt, frater germanus. Vitam inter fratres solus vixit celibem, certis annuis a fratribus acceptis redditibus. Obiit in ære Oberndorff, non procul ab oppido Rhain Bauariz anno 74.

- Ab hoc maxime tempore *Fuggerorum* nomen in Academia nostra florere cœpit; quod quidem, ni fallor, *Vigili* nostri meritis præcipue debemus; cum enim *Henricum* ac *Quirinum Rechlingeros*, fratres uxoris *Antonii Fuggeri* dolæ in Burgundia nosse cœpisset; ac dein Augustæ suo in transitu eodem *Antonio Fuggero*, *Ioanne Rechlingero* & *Ioanne Paumgartnero* familiaris esset vsus, eorum etiam filios Ingolstadtium pertraxit, maxime *Fuggeros*, qui maximo deinceps numero, ad octogenos, Academiam nostram illustrarunt.

II. *Ioannes Gotbardus*, *Wolfgangi Gotbardi* filius: de quo anno 70. plura. III. *Ioannes Retebold*, de quo vide annum 72. IV. *Reinbardus Comes a Solms*, Dominus in Müntzenberg, Canonicus Moguntinus & Coloniensis & *Bernbardus Comes a Solms*, Domini *Reinbardi* frater germanus, & Canonicus Coloniensis. Eorum parens tum Serenissimorum Ducum Bauariz, **WILHELMI & LVDOVICI** agebat Ingolstadii architectum in extruendis munitionibus. Illius operæ ascribitur pars ea vallorum, quæ inter D. Crucis & septentrionalem portam, quam a Sacello, quod non procul ab ea olim distabat, *Hardinam* (*fortassis Hadrianam, das Hadertbor*) dixerunt maiores, interiacent.

- * Scribit Rotmarus in Acad. Ingolst. Part. IV. de geminis his Comitibus de Solms:

Eorum parens charus erat Sereniss. Principi Bauariz **GVILIELMO** quarto, primusque fuit munitionum Ingolstadiensium architectus, neque quicquam eorum, quæ condidit, auditum est concidi.

Oswaldus Arnspurger S. Theologiz Licentiatus, successit in Parochiæ Academicæ administratione, Domino *Ioanni Eccio*, Parochus 14, a foundationis initio, Academicæ vero vndecimus.

Vocatus est ad Archiepiscopatus Salisburgensis administrationem, defuncto Cardinale **MATTHÆO Lang**, Serenissimus Prin.

A.

1540.

Princeps ERNESTVS, Com. Pal. Rhen. & Dux Bau. de quo apud *Sebastianum Münsterum* quædam haud exigua, autore *Ioanne Alberto Laetio* reperies, quæ ego breuitatis causa intermitto. Illud tamen tacere non possum, quod coram vidi; laboriosissimus fuit Princeps, supplicum libellos & querimonias ipsemet & legit & audiuit: diligenter in suos præfectos animaduertit, quomodo subditos tractarent. Archiepiscopatum nullis exactionibus grauauit. Sumptuosus non fuit. Resignauit Archiepiscopatum per meum patrum *Ioannem Rotmaram*, de quo anno vndecimo dictum est, iis, a quibus se accepisse dicebat; & secessit in comitatum suum Glatzensem, Bohemiz.

* Vid. an. 1516.

* Hoc anno *Marcus Antonius Caymus* Iurium Professor, Athenæo nostro relicto ticinum migravit; ac postea a CAROLO V. inter Senatores Mediolanenses cooptatus in vrbe patria obiit anno 1560.

ANNO DOMINI M D XLI.

A.

1541.

Rest. CXXIX. WOLFGANGVS HVNGERVS, Iurisconsultus & Legalium Institutionum Professor Ordinarius.

Rest. CXXX. IOANNES SALICETVS, alias *Widman*, Eckius.

Inscripti 235.

Nobiles, *Christophor. Sanderdorfer.*

Christophor. Engetzbofer.

Beatus a Rippurg.

Georgius Buecher.

Wolfgang. Wilhelm. a Maxelrain.

Mauritius Zoch, ex Hala Saxon.

Ioannes Steckberger.

Christophor. de Auffs, Can. Wurceburg.

Fridericus } *a Carlebitz, Dresdenses.*

Ernestus } *a Halens. ad Oenum.*

Henricus } *a Bernstain, Misnenses.*

Ioannes }

A.
1541.

Frideric. de Rebitz (fortasse *Redwitz*), Can. Bamberg.
& Herbipol.

Vdalricus Comes a Montfort.

Reynbard. Comes ab Hanaw, Dominus in Münzberg.

Philippus a Molsperg.

Wolfgang. a Wirsperg, Can. Ratisbon.

Ioan. Christoph. a Götzendorf.

Ioannes de Kienburg, Can. Salzburg.

Sixtus a Seckendorf, Can. Spirens.

Berchtold. a Seckendorf, Can. Eichstett.

Wolfgang. a Leenstain, Dominus in Scharfeneck.

Ioan. Conrad. de Perlichingen.

Erasmus Haydenreich, Oenipontan.

Leonard. Buchler de Weitteneck, Tyrolens.

Martinus Weyer a Lebe, Pomeranus.

Frideric. Steinbawser a Neidenföls, Can. Eluascens.

Ioan. Christoph. a Gych.

Georg. Guilhelm. a Wysentbar, Can. Herbipol.

Sebastian. Truchses a Reinsfelden.

Bartbolom. a Welsperg.

Ludouic. Gerhart, a Brixen.

Ioan Müllfötter a Brauneck.

Marquard. a Berg, Can. August.

Iacob. Ruedter a Bocksberg.

Henricus a Bibra, Can. Herbipol.

Michel a Liechtenstain, Can. Herbipol.

Albertus Reiffenstainer.

Nou. Doct. *Paulus Hirsbeck*, Sinchingens. Theol.

Mauritius Zoch, Halens. Sax. Iur. utr.

Wolfgangus Hungerus multis nominibus æterna memoria dignissimus, Anno 1530. Mense Septembri ad Academiam Ingolstadiensem Studiorum gratis primum venit, & sub Domino *Fabio Narnia* Iuriconsulto & Professore, ac tum Rectore, 30. die eius Mensis in album Studioforum relatus. Patria erat Boius, & oppido non ineleganti Wasserburg oriundus, quod ad nobile Buariz flumen Oenum est positum, & propter hunc vnum, si

cæte-

A.
1541.

cætera desint, alumnus, merito posteritati commendandum. Posteaquam in Galliis anno 39. Doctoratus insignia esset consecutus, ad Academiam reuersus est, & Institutionum Imperialium Professor Ordinarius constitutus. Quo tempore Illustrissimos duos Principes auditores habuit, Illustriss. Bavaricæ Principem ALBERTVM &c. & Illustriss. Principem Megaloburgensem VDALRICVM &c.

* Plura de *Wolfg. Hungero* ad an. 1548.

Inter inscriptos erant I. *Ioannes Baptista Weber*, de quo alio in loco. II. *Marquardus a Berg*, nobilis Sueuus, ex Præposito Augustanæ & Babenbergensis Ecclesiæ Cathedralis eligitur in Episcopum Augustanum, succeditque defuncto *Ioanni Aegolpho a Knöringen*, anno Domini 1578. heros multis & animi & fortunæ dotibus, bonisque præclarus. Vt operam daret literis, venit Ingolstadtum h. a. mense Decembri; circa Angariam *Reminiscere* anno 44. (quod & nostræ Facultati honorificum, & tum temporis nobilibus frequens) Baccalaureatum in liberalibus artibus in nostra Schola recepit, examinatorebus *Erasmo Wolfio Landspergeni*, *Christophoro Khapfero*, *Wolfgango Gotthardo*, & *Sebastiano Solido*. Magisterii vero titulo insignitus anno 45. die 19. Ianuarii, sub decanatu *Oswaldi Arnspergeri* SS. Theologiæ Doctoris, & Promotore *M. Wolfgango Gotthardo*. Hic Præsul multarum linguarum cognitione insignis, præsertim vero honestis literis excultus, & iuris studio præclarus. Præest etiamnum suo Episcopatu laudabiliter & fructuose in magna tranquillitate, sine sumptuosa aulicorum turba & strepitu. III. *Laurentius Gryllus*, de quo alias plura. IV. Mense Iunio aduenit *Vdalricus Comes a Montfort*. Moritur is in Burgundia, cum nomine Imperatoris CAROLI quinti legatione fungeretur. Erant tum temporis frequentes in Academiâ & Comites & Barones, fama, ut opinor, Sereniss. Boiorum Ducis ALBERTI & VDALRICI Ducis Mechelburgensis, qui eo tempore literis dabant operam, exciti.

* V. *Wolfgangus Oesels* filius Physici, h. e. Medici Cubicularii LVDOVICI Ducis, nostri quondam Professoris. VI. *Paulus Hirspeck* Sünchingensis, qui, cum anno 1532. Artium factus Magister aliquot annis Grammaticam docuisset, ac anno 1534. Sulzbacum Prædicator abiisset, SS. Theologiæ Doctor hoc anno creatus, posthac Ecclesiastes Ratis-

A.
1541.

bonensis, in reducendis ad religionem catholicam ciuibus Ratisbonensibus multum laborauit, eique negotio tandem immortalis est. Fratrem habuit *Ioannem Chrysostrum* Abbatem Schyrensem.

* *Ioannes Eckius* ad huius anni initium Ratisbonæ cum *Philippo Melanctone* disputauit.

A.
1542.

ANNO DOMINI M D XLII.

Rect. CXXXI. *WOLFGANGVS COMES DE LRENSTAIN, (Löwenstein).*

Prorect. *Leonhardus Gebhardt*, Philosophiæ Prof. de quo anno 25.

Rect. CXXXII. *PAVLVS DE SCHWARZENBURG, Baro.*

Prorect. *M. Osualdus Arnsperger*, SS. Theologiæ Licentiatus, & apud D. Virginem Pastor.

Inscripti 306.

Nobiles, *Ioan. Hector Rabenstatner.*

Sebastian. Pfersfelder ex *Eicha*, Can. Frising.

Sigismund. a Seuboltsdorf.

Felix Frideric. Comes a Zollern & Sigmeringen, S. R. I. Camerarius hæreditarius.

Georg. Riederer a Barr.

Ludovic. de Ebersberg, nominatus a *Weyers*, Can. August.

Christophor. de Hirsbaid.

Wolfgang. Theodoric. ab Hutten, Can. Eichstett.

Vdalric. Laurent. ab Hutten.

Martinus ab Hoffstatt.

Henricus Norman, Pomeranus.

Ioan. Emeram. Paumgartner a *Frauenstein* & in *Eytzin*.

Ioan. Adam. ab Abam.

Vrbannus de Trenbach, Can. Passauiens.

Ioan. Bapt. Bobemus, Ratisbonens.

Sigismund. Auer ex *Günzing*, Can. Patauiens.

Henricus de Egloftain.

Simon de Ihun, Can. Trident.

Georg. Walther. Boschman de *Wolpershouen*.

Mat.

Matthias a Kaynach (fort. *Raynach*)
Jacobus Lew, Athesinus.
Balthasar Eyseler ex Scherding.
Christophor. de Pessenhausen.
Benedict. Pyrius zu Parz.
Caspar. Baro de Vels.
Georg. Wolfgang. Baro de Crayt, Rohemus.
Ioannes de Cardelan, Britannus.
Georgius } *Fueger* de Hall, fratres.
Sebastian. }
Caspar. Kuen de Blesia (*Belasi*)
Otho a Posa, Can. Misnens.
Hieronymus Zyglar, Cleric.
Ioannes ab Haubwitz (fort. *Haugwitz*)
Balthas. Prosper de Gumpenberg, Cleric.
Georg. Orttburger, Salisburgens.
Petrus Vellepelle, Lingonens. Gallus.
Conrad. Geypel a Schelkrepen.
Philippus } *ab Hartten*.
Wolfgang. }

Non. Prof. *M. Ioannes Lorichius*, Hadamarius, Poeta Laureatus.
 Non. Doct. *M. Christophor. Ostwind*, *Eurus* alias dictus, Medic.

Inter inscriptos numerantur *I. Urbanus de Trenbach* Boius,
 Canonicus Patauiensis. Accessit Scholam nostram studiorum
 gratia mense Iunio. Eligitur ex Canonico Salisburgensi & Præ-
 positio Patauiensi in Episcopum Patauiensem, Heros vere mag-
 nificus, & præter multarum rerum experientiam, peregrinationem
 & admirabilem in rebus agendis prudentiam dexteritatemque
 apprime doctus, & plurium linguarum peritus. Præter
 cæteras literas ac scientias præcipue delectatur Mathesios stu-
 dio, & historiarum lectione, in qua excellit egregie, adeoque
 pollet memoria, ut quicquid antiquitatis commemorare voluerit,
 illud ex ea tanquam thesauro & custode rerum vel potius
 penu non minus fideliter promere, quam ornate in medium af-
 ferre possit. Nec est illo ipso fere tum literatorum omnium,
 tum vero eorum, qui Mathesios studio & Historiarum cognitio-

A.

1542.

ne aliis sunt eminentiores, liberalior Mecenas & munificentior Patronus. In sua Episcopali sede Præsul doctif. Bibliothecam instituit amplissimam, & in ea ædificavit sibi Oenum versus elegantem turrim ex qua in omnes partes circumquaque liberrius, tanquam ex specula quadam, prospectus patet, cælestiumque siderum motus obseruari potest. Ipsam vero aulam pene ex fundamentis magnifice ac liberaliter extruxit: Summi præterea templi testudinem, ac nouum idque pulcherrimum in eo Sacellum versus latissimam Canonicorum Aream, in quo sibi mortis memor Epitaphium præparat, pie fieri, adeoque ipsam totum templum insigniter ornari & propemodum instaurari curauit. Nihilominus tamen Episcopatum nouis arcibus emendis, veteribus renouandis, aliisque pluribus censibus quotidie diligens paterfamilias auget. Hoc etiam certe præterire non possum, quod Princeps ille benignissimus, ante annos decem, complures adolescentes nobiles in honestis studiis domi forisque aluerit, adiunctis aliquandiu duobus Præceptoribus, *Ioanne Engerdo*, nunc temporis Professore Poësis apud Ingolstadienses;

* Qui scilicet ipse hoc elogium scripsit, ab *Urbano Trenbachio* continuationem Rotmari exorsus.

& *Ioanne Ratzero* LL. Doctore atque Reuerendissimi Principis Eluacensis consiliario. Ex illa nobili Schola præter alios prodierunt duo excellentissimi ac plurium linguarum, Latinæ videlicet, Italicæ, Gallicæ, Bohemicæ & Teutonicæ peritissimi viri: Quorum alter *Christophorus Pöttinger* de Persing aliquot etiam annis Romæ in Collegio Germanico bonis sacrisque literis assiduam nauauit operam, iam vero Cathedralis Ecclesiæ Patauensis dignissimum Præpositum & Canonicum agit, vir pietate & virtute & doctrina longe clarissimus: Alter *Erasmus Gold* in Lampoding, Reuerendissimi illius Episcopi Patav. ex sorore nepos, consiliarius est aulicus, & præfectus in Griesbach & Haffnerzell &c. vir non minus eruditione ac prudentia, quam vitæ moderatione aliisque virtutibus perquam insignis. Dum hæc scribimus, fama refert, eundem Episcopum Pataviensem nuper in Coadiutorem Salisburgensem postulatum, modeste tamen eam dignitatem recusasse; forte quia tenuiori (quanquam & Pataviensis Episcopatus satis est opimus) sorte contentus, in quiete

&

A.

1542.

& Repub. iam ad ipsius constituta arbitrium mallet vivere, quam acceptare splendidiorem, & in nouum sese maiorum curarum & laborum pelagus, statu rerum non vsque adeo tranquillo immergere: tum etiam quod iam senio grauaretur; Princeps est profecto maxima quaque & splendidissima sorte & tuo longissimo dignus; de cuius sane præclaris virtutibus plura essent hoc in loco dicenda, nisi tum angustia temporis prohiberet; tum ille, qui opus hoc a *Rotmago*, piz memoriz, non ita pridem inceptum, post immaturum eius obitum fideliter absoluit, & ea, & pleraque alia, quæ de hac antiquissima familia, ex qua plurimi nobilissimi heroës, equites aurati, & Ecclesiasticis dignitatibus, ornatissimi Antistites sunt profecti, dignis monumentis posteritati consecranda in meliorem esset opportunitatem dilaturus: Interim tamen idem *Engerdus* ingenue, grateque fatetur, quod relictis hæreticorum Scholis ad tutissimum Ecclesiæ Catholicæ gremium ante quindecim annos se contulerit, hoc syncere Catholici huius Principis institutioni merito se debere, & a Reverendissima eius Celsitudine etiam nunc pluribus ornari beneficiis, & clementissimis literis sæpius appellari.

II. *Casparus de Vels* Baro. *Velsorum* familia Tyrolensis est, eaque duplex: sunt enim quidam a *Vels*, qui simplici tantum gaudent nobilitate: Ex ea familia natus fuit *Andreas de Vels*, iuuenis rotundi ingenii, & miræ corporis agilitatis, qui anno 1565. inscriptus est. Quidam verò liberorum Baronum titulo & priuilegiis fruuntur. Ex iis est hoc anno relatus in nostram matriculam *Casparus de Vels* Baro; claruit ea gens bello & pace, & præsertim Dominus *Casparus a Vels* bello Neapolitano magnam militaris scientiæ & fortitudinis bellicæ laudem sibi comparauit.

III. *Philippus Apianus*, magni illius *Petri Apiani* filius, patre non indignus.

* Cum hoc *Philippo* inscripti sunt, eodem anno *Theodorus* & *Timotheus* fratres. Sed de *Apianis* plura ad annum 1552.

IV. *Casparus Khuen a Belasi* (male habet matricula a *Blesia*) cuius familiæ est Archiepiscopus Salisburgensis *Ioannes Iacobus Khuen*, qui nunc rerum potitur, vir maturæ ætatis, prudens & liberalis.

V. *Ioannes Baptista Loebner*, de quo anno 57. plura.

A.
1542.

* Discessit hoc anno circa paschales ferias ab Academia nostra, præcipuum Collegii Iurisconsultorum decus, *Vigilius Zwichenus*, quem Dux *GUILIELMVS* anno 1537. e Spirensi Camera ad hanc Vniuersitatem euocauerat. Audiebatur hic, quamdiu apud nos fuit, lubenter, multique Scholam nostram eius fama excitari accessere; neque alius fuit, qui plures haberet auditores, tametsi excellentissimos ex Italia Iurisconsultos collegas haberet, *Fabium* scilicet *Arcadem & Marcum Antonium Caymum*. Illustrarunt eius collegium doctissimi, primariique viri, qui Ratisbonam ad Comitia proficiscentes anno 1541. hac transibant.

Inuitatus fuerat *Vigilius* anno superiore a *IOACHIMO* Marchione Brandenburgico ad Francofordiensem Iuris cathedram; sed amore catholicæ religionis Ingolstadii persistere maluit. Altera conditio eodem anno 1541. eaque multo honorificentior ei oblata est a *CAROLO V.* Imperatore, qui illum ad se Ratisbonam euocauerat, vt pro *Matthia Heldio* Vicecancellarii partes susciperet. Verum & hoc recusauit, sufficientem sibi ad hoc quidem officium linguæ germanicæ notitiam desse, causatus.

Hoc demum anno a *MARIA* Belgii Gubernatrice in patriam inuitatur, oblata in Iudicio secreto, vel alia, quæ placeret, conditione. Hoc ab illicio vt se expediret, dulcis amor patriæ non sinebat; Ingolstadiensem tamen conditionem temere relinquendam hæc esse existimauit, priusquam a Regina oblatam propius cognosceret. Finitis itaque lectionibus quadragesimalibus, re cum nemine communicata, quasi Francofordienses nundinas, comparandorum librorum causa inuiseret, *Bruxellas* excurrit ad *MARIAM* Reginam; quæ Consiliarii dignitatem, quocumque in tribunali ipse expeteret, eidem obtulit, adiecto etiam pro itineris sumptibus munere. Quod cum pater atque amici illius intelligerent, non desistite, dum persuaderent, eam conditionem, quam multis plerique artibus illic ambirent, vt acceptaret.

In eo labor iam erat, quam ratione Ingolstadiensem a se cathedram amoueret; non quod aliqua ex causa Academicæ obstrictus esset, sed quod Serenissimorum Ducum Bauriæ *WILHELMY*, eiusque filii *ALBERTI* multorumque Bauriæ Procerum, Doctorum & scholiarium beneuolentiam, suiue desiderium satis perspectum haberet. Primo igitur omnium apud *Leonardum Eckium* per literas captum excusabat consilium; deinde ad *Ostwaldum* etiam eius filium scribebat, vt patrem sibi placaret, atque ad Collegas Ingolstadienses, *Sebastianum Linckium*, *Leonardum Marfallerum*, *Ioannem Eckium* & *Wolfgangum Hungrum*, vt illorum seu testimoniis, seu deprecationibus & Principum & Cancellarii *Leonardi* bonam gratiam retineret; qui quidem, accedentibus maxime Regiæ *MARIÆ* literis, eius discessioni tandem adqueuere.

Vigilius ducta vxore *Iaquelina Damantia*, variisque legationibus obitis, constituitur Præses Consilii priuati, & Custos Sigillorum; dein Cancellarius *PHILIPPI*, *CAROLI* filii, demum Præses Consilii Status.

Hic

A.

1542.

His manneribus perfunctus, mortuusque coniuge, ab ipso Cardinale *Granuelano* sacerdos ordinatur; Abbas postea S. Banonis electus miræ ac pedi vsum obtinet; accipit transmissum a *Carolo Borromeo* Protonotariatus Apostolici pileum ac diploma; fundat Louanii Collegium Studiosorum a suo nomine dictum; ac denique vitam claudit Bruxellis anno 1577. die 8. Maii, tumulto illatus Gandavi.

Quanti Academiam nostram *Viglius* fecerit, post suum etiam a nobis discessum argumento non vno demonstravit. Certe cum anno 1543. ad *Sebastianum Truchsessium* scriberet, eidem aperte declaravit, nullam in Germania Academiam esse, qua *Ingolstadiensi* preferri possit. Deinde anno 1548. Assesores ad Iudicium Cameræ illos maxime inuitavit nomine Cæsaris, quos in sua Ingolstadiensi commoratione nosse cœperat, & æstimare, *Wiguleum Hundium* & *Wolfgangum Hungerum*.

Scripta *Viglii* præcipua sunt *Commentarii ad L. II. Instit. Tit. de Testamentis*, Patavii primum scripti ac editi, dein typis Weissenhor-nianis apud nos reculi. In *Tit. ff. de rebus creditis. Ad Tit. Cod. de Edicto D. Adriani tollendo. Theophili Institutiones Iuris græcæ*, e Bellarionis Cardinalis Bibliotheca Venetiis depromtæ. *Epistola politica, historice, familiares* &c. *Historia vitæ suæ, a se ipso conscripta.*

Hæc fere ex *Analectis Belgicis* & *Historia vitæ* ab ipso *Viglio* scriptæ hac translata sunt. Iuvat his addere anecdotâ quædam, a viro officiosissimo *Huguerio*, rei veredarîæ Masaci in Geldriæ finibus Secretario, mihi nuper amicissimè communicata. Natus est *Viglius ab Aytta Zuichemus* in Barthusia prædio paterno ad medium a Leouardia Frisæ metropoli lapidem anno 1507. XV. Kal. Nouembriis in ea familia, quæ inter Frisæ primas & nobilissimas. *Zuichemi* cognomentum tulit ab anto similiter prædio & municipio Zuichemensi. Primis literis imbutus est Dauentriæ, Hagæ Comitum, Lugduni & Louanii circa annum 1522. vbi & græcas in collegio trilingui Basiliiano didicit, & prima Iuris elementa accepit. Studiorum formatorem ac velut alterum patrem nactus fuit patrum *Bernardum Buchonem ab Aytta*, olim Louanii anno 1487. primum in scholis Artium, dein I. V. D. Senatorem regum & Hagien-sis Ecclesiæ Decanum, qui anno 1528. decessit. Louanio Dolam Sequanorum circa an. 1526. concessit *Viglius*, & per literas *Desiderio Erasmo* innotuit, quæ illi in *Andræ Alciati* I. C. præstantissimi notitiam & amicitiam fores aperuere; itaque anno 1529. Auenionem ad Rhodanum fluvium se contulit; pulsusque inde sæuente epidemica lue *Alciatum*, postquam anno eodem die 8. Maii Valentiz, quæ Galliz Academia est in Delphinatu non incelebris, Doctoris insignia accepisset, secutus est. *Alciato* in Italiam renocato, cathedram eius biennium tenuit, & Biturigibus Ius ciuile explanauit. Hinc in Italiam dum cogitat, celebres Germaniæ Academiis vilit, Friburgensem nempe, Basileensem, & Tubingensem. Patavium vbi venit *Franciscum Curtium* præceptorem habuit; & iuuenis adhuc & peregrinus in Professorum numerum & ordinem cooptatus est anno 1532. atque

Instit.

A.
1542.

Institutiones Iustinianæ publice prælegit cum applausu, fractuque audientium ac stupore Itatorum, hominis exteri ac Belgæ facundiam admirantium. Atque hæc Annalibus Academiæ Ingolstadiensis inferenda duxi, cum ad *Vigilii* memoriam, tum ad *Huguerii* amicitiam honorandam, qui in literis superiori anno 1780. ad me datis Tuam de scribenda *Vigilii* vita consilium benigne mihi aperuit.

- Eodem anno *Nicolaus Buerhardus*, inde ab anno 1535. Spirensis Camere Assessor, ad ordinariam Iuris cathedram rediit.

A.
1543.

ANNO DOMINI M D XLIII.

Reft. CXXXIII. FABIVS ARCAS de *Narnia* Romanus, IV.

Reft. CXXXIV. M. ERASMVVS WOLFIVS Landisbergenfis Baurus, Professor, & apud D. Mauritium Augustæ Vindelicorum Canonicus.

Inscriptii 200.

Nobiles, *Nicolaus ab Enschring.*

Henricus a Tzwith.

Ludouicus a Graueneck, Cleric.

Ioachim. Fraunberger.

Melchior Geyer ex Osterberg.

Christophor. Magerl a Wogleysen.

Ioachim Comes de Ortenburg.

Ioan. David a Nustorff

Bartbolom. a Thanbausen, Baro Salzburg. Can. Patav.

Ioan. Christoph. Muckentaler.

Ioan. Martin. de Hoios, Hispanus.

Paulus Heckenkircher ex Kinsdorf & Iffeldorf.

Henricus Hay, Scotus.

Vitus Mærberr ex Chethaim.

Ioannes de Thau, Viennensis.

Carolus Baro a Spaur, Pincerna hereditar. Comitatus Tirolens.

Bernardus) *Dichtl a Tutzing, fratres.*

Ludouicus)

Bernhardus a Durlingen, Can. Ratisbon.

Marquard. a Pentzenaw, Can. August.

Wolf.

*Wolfgang. Henric. de Muggental.**Ioannes**Marquardus**Andreas*} *de Stain.**Christoph. Adam.* } *Can. August. & Bamberg.**Ioachim. Renner* ab Almandingen.*Henric. Truchsess* de Thainhausen.*Georg. Truchsess* de Betzhausen.Non. Prof. *Vitus Amerbachius*, Wemdinganus.Nou. Doct. *Georg. Flachius* ex Heppach maiori, O. S. B. }

Professus Loricens.

} *Theol.**Oswaldus Fischer*, Arnspergens. Noric.*Georg. Kufner*, Radenburgius }*Michael Mendlerus*, } *Medic.*

Inter inscriptos erant illustriores I. *Ioachimus Comes ab Ortenburg.* II. *Bartholomeus a Tanbausen*, Baro, Salisburgensis & Pataviensis Canonicus. Ex familia Baronum a *Tanbausen* hunc vnum in matricula Vniuersitatis reperi. Cæterum est ea familia perquam celebris, & tam belli quam pacis studiis claruit. Natus est is *Bartholomeus* ex Domino *Francisco a Tanbausen*, Imp. CAROLI V. & FERDINANDI primi, item Archiepiscopi Salisburgensis Consiliario, Capitaneo, & Vicedomino in Friesach. Fratres habuit quinque, vt sex essent vnus parentis filii. Natu maximus erat *Christophorus*, Dapifer hæreditarius Archiepiscopus Salisburgensis, Cæsaris FERDINANDI & inferioris Austriæ Consiliarius Cameræ, & Capitaneus Carinthiæ. Alter *Georgius*, Dux & Consiliarius militaris Cæsaris FERDINANDI, qui sæpius contra Turcas pugnavit. Tertius *Bartholomeus*: Quartus *Wolfgangus Theodoricus*, Archiducis Austriæ FERDINANDI pincerna, seu pocillator. Quintus *Iacobus* Cæsaris FERDINANDI pocillator. Sextus, qui solus in viuis est, *Paulus*, Archiducis Austriæ CAROLI Vicetenens in Carinthia, & Archidapifer Archiepiscopus Salisburgensis. Horum est soror omnium *Elisabetta*, Domini *Iacobi Khuen*, Capitanei summi apud Salisburgenses coniunx. Familia *Tanbauserorum* innumeris pene annis bene merita est de domo Austriaca, & vltra nongentos annos Archiepiscopatus

A.

1543.

Salisburgensi magna cum fidelitate ac laude inferuuit, præsertim vero in tumultu rusticano eam Archiepiscopatu præstitit operam, vt maxima detrimenta, & cladem pene præsentissimam auerteret. III. *Ioannes Martinus ab Hoyes*, Hispanus Baro. Baronibus *ab Hoyes* Hispanica est origo, quemadmodum & ipsam matricula Vniuersitatis testatur: quanquam nunc in Austriam commigrarunt. IV. *Ioachimus Hunger*, *Wolfgangi Hungeri* Legum Doctoris & Professoris frater germanus. Obiit idem Ingolstadii anno 1555. sepultus apud D. Virginem.

* *V. Henricus Hay*, nobilis Scotus, nepos *Roberti Vauhop*, apostolici ad nostros Principes Nuntii.

VI. *M. Vitus Amerbachius* Wemdingensis, Professor Philosophiæ, vir ille incomparabilis & eruditionis admirandæ, qui nostram Scholam pulcherrime ornauit illustrauitque, de quo anno Domini 57. plura dicemus.

* Dederat hic scientiis sublimioribus operam in Schola Wittenbergenſi, & ducta ibidem vxore *Lutherum* aliquamdiu erat sectatus; sed nescio quibus inductus rationibus resipuit, ac cum vxore liberisque ad Catholicos reuersus est. Et hoc quidem anno e Gymnasio *Sichstertensi* ad nostram Vniuersitatem accessit.

Funestus erat hic & Academiæ & Religioni Ecclesiæque Catholice, ac plane luctuosus annus. Quarto enim Iduum Februarii sub illustri & Magnifico D. Rectore *Paulo de Schwarzenburg* libero Barone &c. excessit e viuis sub meridiem (quo diei tempore etiam *Eisengreinius* noster, altera Religionis & nostræ Scholæ columna, quarto Nonarum Maii, in iisdem ædibus valedixit humanis) *Ioannes Eccius*, Artium, Decretorum & Theologiæ Doctor, Professor, Protonotarius Apostolicus & Inquisitor, Academiæ Procancellarius & Canonicus Aichstadianus, qui ex Doctoribus Theologis, qui primis Academiæ temporibus docuerunt, ante alios omnes & docendo, disputando, & scribendo vnus effulſit; hæreticorum vt opinor, prauitate & insolentiis, tum etiam iusto dolore, propter inualam ab Hæreticis Ecclesiam, & religionis amore procul dubio excitus. *Eccius* a loco natali dictus, alias cognomento *Maioris*. Accessit Academiam nostram anno 1510. mense Septembri. In Sacra Theologia Licentiam Friburgi Brisiacorum adeptus: doctoratus vero gradum illi

A.

1543.

illi nostra contulit Academia. Succedit in docendi munere, tum in Procancellariatus officio Domino *Zingelio*. Docuit Theologiam in schola Ingolstadiana annos circiter triginta duos. Rectoratus dignitate quarto, Prorektoratus aliquoties, Decanatus Theologici multoties est perfunctus. Inter scriptores Ingolstadianos in Theologia primus, data scilicet per infaniam *Lutberi* tanta scribendi occasione, quæ negligi a tam eximio Philosopho & Theologo neque potuit, neque debuit.

Fuit vir ille acutissimi ingenii, animique imperterriti, proinde inuictus disputator, fortissimus religionis Catholicæ contra improbos nouatores & apostatas propugnator, grauissimisque hæresiomastix. Descendit aliquoties in arenam, & cum hæreticis cominus, eminusque fœliciter pugnavit. Lipsiæ quidem cum *Lutbero* ipsomet, & *Carolstadio*: Badenæ vero cum *Oecolampadio*: Id quod in Epistola dedicatoria in Enchiridio suo his verbis testatur: *Et ego omnium minimus cum his bestiis dentatis & eminus & cominus pugnavi. Cominus quidem, Lipsiæ cum ipso Draconis capite Luthero & Carolstadio, viginti diebus disputando, spectante nonnunquam D. Georgio Saxonie Duce. Et in Baden cum Capharnaita Oecolampadio & affectis, assidentibus 12. Cantonum Helueticorum, & quatuor Episcoporum ambasiatoribus, pluribus diebus conflixi &c.* Eminus vero, multis a se & doctissimis libris pro incolumitate Ecclesiæ & religionis editis: inter quos præter minutiores locum obtinet primum, *Homiliæ & Sermones de Tempore & Sanctis: de Primatu Petri; de Missa sacrificio: Enchiridion locorum communium.* Et iterum *de Missa libri tres: de Predestinatione, de Purgatorio.* In Philosophiæ vero, commentatus est in *Logicam & totum opus Physicum Aristotelis*: de qua re consulatur *Gesnerus* in prima parte Bibliothecæ, & eiusdem appendice.

Post multas peregrinationes, laboresque propter Ecclesiæ Dei & Catholicæ Religionis incolumitatem exhaustos, tandem 4. Iduum Februarii, anno Domini 1543. circa meridiem, pie ac feliciter in Christo abdormiuit. Sepelitur apud D. Virginem, ante Altare SS. Sacramenti Altaris, & Sacri Olei reconditorium, cum eiusmodi Epitaphio, quod æri insculptum est, & intra prædictum reconditorium, & Altare parieti affixum conspicitur.

A.
1543.

*Viator preces funde,
Eckius hic iacet,
Abi moriture.*

Ioanni Eckio Theologo inuito, Fratri de se bene merito, Simon Eckius M. P. Vixit annos LVI. Menses II. dies XXI, Obiit anno M. D. XLIII. Quarto Idus Februarii, sub meridiem.

Habet & alterum Lapidem monumentum, parieti infixum, in Sacello trium Regionum Magorum, quod idem Simon Eckius, pietatis & amoris fraterni plenum illi posuit. Id tale est.

D. O. M. S.

*Eckius hec Frater Fratri monumenta locauit,
Et bene pro meritis manibus esse cupit.
Fortiter in Christi castris hic viuus agebat,
Magnus doctrina, maximus ingenio.
Funde preces; animam Christo, moriture Viator,
Commenda: pietas quemlibet ista decet.*

Quin & Theologica Facultas tanti viri, eiusque in Academiam & Religionem Catholicam summa merita, minime immemor, nec ingrata, eidem Theologo in sua Schola monumentum, & insigne virtutum illius elogium posuit, quod adscribere non est abs re;

Ioannes Eccius S. Theologiae Doctor: Academiae Ingolstadianae Procancellarius, Professor, Protonotarius Apostolicus, & Canonicus Aichstadianus, Theologorum suo tempore Phoenix & miraculum, qui & eminens & cominus aduersus Sectarios sub capitis quoque periculo depugnare non est veritus. Is praeterquam in Philosophia admiranda volumina conscripta publicauit, tantus fidei auitae propugnator extitit, ut saepius, vel in comitiis Imperii, vel in Academicis, vel in Colloquiis passim quantus Hereticorum malleus esset, testatum fecerit, ubi aduersariorum etiam confessione diuini sui ingenii, quo maxime pollebat, duplicem reportauit laudem. Primo quod incomparabili memorie dono vigeret. Deinde quod inuita disputandi vi ad stuporem usque auditorum oculos in se conuerteret: ausus quoque cum sectae Lutheranae Coryphaeo Luthero Lipsiae, veluti Hercules cum Hydra Lernaea congregari. Huius monumenta sacra, cum publice proferent, Lectorem cupidum illuc remittimus. Vixit annos 86. cum publice ingenti auditorum fructu, annos 31: sacra professus fuisset.

Ve.

Verum nec hoc tacere possum, quod Italiam quoque 1543. sui nominis celebritate repleuerit, eamque disputando Romam vsque peragrauerit. Rediit autem Roma anno 1522.

* *Hactenus de Ioanne Eckio* Rotmarus, seu potius Engerdus in Academix Ingolstadiensis Parte septima. Iuvat hisce addere nonnulla, ad plenius illustrandam viri inter nostros præcipui historiam.

Natus est *Ioannes Maier* (hoc genuinum ipsius nomen est; atque inde *Ioannem Maioris* se scripsit) Eckii in Algoia anno 1486. Literas humaniores Rottenburgi ad Niccarum & Tubingæ didicit. Heidelbergæ Artium Magister creatus est anno 1501. Doctores Theologos audiit Colonix Vbiorum; inde Friburgum Brisgoiæ abiit, ubi inter Artium Magistros receptus, simul Iurisprudentiæ atque iterum Theologiæ impendit operam, ex qua supremi gradus capessendi Licentiam est adeptus. Anno 1510. Ingolstadium venit. (vid. an. 1510. & 1512.) Anno 1515. ad Academiæ Bononiensem in Italia, & Vienneensem in Austria inuisit. Ingolstadium reuersus edidit anno 1516. Commentarios in Logicam Aristotelis & Petri Hispani, in usum Academicorum; Commentarios autem in Physicam Aristotelis anno 1518. Anno 1519. Lipsiæ disputauit cum *Luthero & Carolostadio*. Anno 1520. Romam profectus est, vt coram Tribunali Pontificis *Lutherum* accusaret; indeque anno 1522. cum dignitate ac titulo Nuntii Apostolici & Inquisitoris rediit, simulque cum Bulla a LEONE X. contra *Lutherum* edita, quam ipse in Germania promulgauit. In Comitibus Augustanis anno 1530. præsens *Eckius* Confessionem quam vocant, Augustanam a *Melancthone* confectam, paucos intra dies refutauit. Cum eodem Melancthone anno 1540. Wormatiæ, & anno 1541. Ratisbonæ colloquium de Religione habuit. Anno demum 1543. die 10. Febr. *Oswaldo Fischero* Parocho ad D. Virginem, & nonnullis aliis ex S. Francisci familia atque ipsius cognitione præsentibus Spiritum suum creatori reddidit.

Iusta funebria demortuo Academia magnifice profus perfoluit; ac in primis quidem exequiis luculente de eius vita atque educatione perorauit *Ioannes Salicetus* seu *Widmannus*, Eckius. In die septimo depositionis de illius præcipue obitu ad nobilissimam concionem, præsentibus scilicet Principibus Academix tunc nostræ alumnis sermonem instituit *Georgius Flachius* Benedictinus Lorchenfis, proxime creandus Theologiæ Doctor. In die tricesimo, seu in vltimis exequiis *Michael Wagnerus* Rhetus de *Ioanne Eckio* ab aduersariorum calumniis vindicando orationem habuit. Alii quindecim Epitaphia eidem scripsere vario carmine; quæ omnia *Simon Thaddæus Eckius* Iurisconsultus, *Ioannis* Theologi nostri frater vna cum tribus mox dictis orationibus vno collecta volumine typis edita MAVRITIO *Huttano* Rictadiano Præfulei dedicauit.

A.
1543.

Quod ad laudes attinet *Eckii* proprias, ipsi etiam summi eius aduersarii haud negant, fuisse illum admirabili ingenio virum: certe *Philippus Melancthon* in sua quadam ad *Oecolampadium* epistola de fama *Eckii* Lipsiæ disputantis refert: *Ceterum apud nos magna admirationi plerisque fuit Eckius ob varias & insignes ingenii dotes.* Memoria præterea valebat excellenti; ad disputandum autem animo erat prorsus intrepido. Atque hæc quidem certa sunt apud omnes. Vt tamen nihil dissimulem; fuere, qui tanta in dexteritate ingenii maiorem diligentiam requirerent: fortasse ex neglectiore stilo, quo in scribendo *Eckius* utebatur, huius accusationis origo profecta est. Munusculis & conuiujs eum delectatum fuisse, alii quidam scribunt; sed huius criminationis causam nullam reperire est eo in homine, qui summis Principum atque ipsius Imperatoris ac Pontificis fauoribus tam moderate est usus, vt ex oblati dignitatibus ecclesiasticis nullam acceptaret, quæ cum cathedra theologica coniungi non posset.

Procancellarius Academix quartus *Leonardus Marshall*,
S. Theologiæ Doctor.

- * Mense Octobri h. a. duò creati sunt Theologiæ Doctores, *Georgius Flacius* O. S. B. Loricensis Monasterii Professor, nunc Prior Plankstettensis; & *Oswaldus Fischerus* Arnsbergensis, ad D. Virg. Plebanus; hic quidem, quod prorsus singulare est, a Reuerendissimo Domino *Roberto Vaukopio* Scoto, SS. Theologiæ Doctore, Armacanæ Ecclesiæ Administratore, ac Apostolico ad Principes nostros Nuntio; ille a *Leonardo Marshallero*. Scilicet, vt ego quidem coniicio, Comitiorum Ratisbonensium causa hac transibat Armacanus Præsul, & inuitatus a Doctore *Leonardo*, qui solus vtique creare Doctorem non potuisset, huic actui non interesse solum, sed & præesse dignabatur. Adduxerat hic secum, quod Acta Theologica innunt, *Claudianum Iaius* Allobrogem institutæ nuper ab *Ignatio Loiola* Societatis Decemuirum; qui licet Doctoris Theologi gradu insignitus necdum esset, sub ætatem tamen sequentis anni, volentibus Professoribus academicis, sacras literas publice explanare aggressus est. Sed diu Ingolstadtii non subsistit; expetitus enim ab *ORTONE Truchessio* Episcopo Augustano, dein ab *BARNESTO* Salisburgensi Archiepiscopo, demum ab ipso Rege *FERRDINANDO*, Synodo Salisburgensi, Comitibus Wormatiensibus, ac Concilio Tridentino interfuit, dum anno 1549. ad Academiam rediret.

ANNO DOMINI MD XLIV.

A.
1544.

Rect. CXXXV. LEONARDVS MARSTALLER, S. Theologiæ Doctor
& Professor, Vniuersitatis Vicecancellarius,
& Canonicus Aichstadianus, VI.

Rect. CXXXVI. FABIVS ARCAS *de Narnia* Romanus &c. V.

Inscripti 171.

Nobiles, *Wolfgang. Theodoric. Königsfelder*, Can. Ratisbon.

Conrad. Waldstromair, Nurninbergens,

Conrad. a Pembrberg.

Philipp. a Wolmershausen.

Heßor Piringer.

Caspar. Eisenreich de Welhaim.

Wilhelm. de Preittenbach.

Ioan. Georg. Kolb de Halsperg.

Melchior de Salbansen.

Ioan. Thomas Rorbeck, Can. Frising.

Laurent. Carol. } *Heuertling a Winkel*, fratres.

Georgius

Henricus } *Marschalk de Pappenbaim*, fratres, *Eniferi*

Alexander

hæreditarii S. R. I.

Henricus

Rudolphus } *Haslanger de Haslangskreut*, fratres.

Ioannes Frei a Dherm.

Caspar Dietber ex Zell, Præposit. Eccles. Theysendorf.

* *Ioannes Eitel a Knöringen*, Can. Eluacens.

Ioan. Panprat. a Freyberg.

Ioan. Frideric. de Werdnaw in Pach, Can. August.

Rudolph. a Schafhausen.

Sebastian. Herbsamer.

Ioan. Wilhelm. de Schwendt, Can. Eluacens.

Georgius a Krelsham.

Theodoric. a Seubelsdorf.

* Ex numero inscriptorum præcipua quadam memoria digni, I. *Alexander Marschalk de Pappenbaim*, qui quantum in virum euaserit, ex Epitaphio discimus, quod eidem Gronenbachii in Allgonia, vbi diem suum

A.
1544.

suum obiit, positum est his verbis: *D. Alexander S. R. I. Marscal. Hered. vetustiss. eius gentis Dominus Bapenheim. Gronenbach & Hezlinshorn. Generosus & Illustribus ortus Natalibus Maii XVII. an. MDXXX. In Schola Campidonensi primis doctrina positis fundamentis an. XXXVIII. & seqq. studiis porro Friburgi, Ingolstadii & Lugduni Bataavorum incubuit usque ad A. XLVI. Quo, ut & an. seqq. perlustravit totum Belgium & Galliam. Post in Aula Mariae Hispanie Reg. Sororis Caroli V. Capifer factus est A. XLIX. commoratus in ea fere per quadriennium, Militia rudimentis sue pro Carolo V, aduersus Galliarum Regem postis anno LII. Dein etate maturescens X. aliis Expeditionibus in Belgio, Gallia, Pannonia, Tribunus & Dux strenuus & solertissimus interfuit; Auspiciis Carol. V. Ferdinand. Maximilian. II. & Rudolphi II. Imp. itemque Philippi II. Reg. Hispan. peragrata quoque X. mensibus Italia, Iudaea, Palestina, Syria, Arabia, anno LXIII. a Rudolpho II. militum Praefectura & Consiliaris honore honestatus est: cui & a multis fuit legationibus & Comitibus Imper. Germ. loco. Heros vere Illustris & magnanimus. domi forisque clarissimus: Cuius diuinam memoriam, iudicium, virtutemque cuncti stupere: Laborum patientissimus, veritatis amantissimus, simulationis, dissimulationisque osor acerrimus, rarum antiquae virtutis & fidelis fuit exemplum. Annum agens LXXXII. ex nullo, nisi senectutis & oculorum imbecillitatis morbo, infirmus obiit anno MDCXII. Eques olim terrena, nunc autem caelestis Ieruschalem.*

II. *Sebastianus ab Herbshaim* nobilis, vir apprime humanus & ciuilis, Canonicus etiamnum Constantiensis Ecclesiae & Praepositus ibidem apud D. Stephanum. III. *Casparus Diether* ex Zell nobilis, Praepositus Ecclesiae Deisendorf. id quod oppidulum est tribus lapidibus a Salisburgo distans versus Bauariam, ad alpes: nunc Parochia tantum, sed opulenta, ditionis Salisburgenfis.

Anno eodem Calendis Maii, Regens noui Collegii constitutus est *M. Erasmus Wolfius* Landispergenfis &c. Caeterum destinarat, quemadmodum acta Collegii Georgiani testantur, iam antea Dominus *Leonardus ab Eck* Scholae Patronus, alium quemdam, cuius nomen in Regentum descriptione non extat, quem Collegio volebat praefectum. Verum illius Magnifica Dominatio, licet nec peteret Regentiam *Wolfius*, nec dum esset Presbyter, ratam tamen Facultatis Philosophicae sententiam & electionem habuit. Liberam enim Regentis constituendi potestatem Serenissimus Princeps ac Dominus GEORGIVS Fundator Collegii, Facultati artificiae fecit. Id quod Statuta eiusdem Serenissimi Principis apertis & rotundis testantur verbis, quae sibi

nec

A.
1544.

nec infringenda, nec diminuenda, nec limitanda. nedum penitus abolenda, sapientissimus & doctissimus Scholæ Patronus censuit. Itaque *Erasmus Wolfius* administrationem suscepit nonis Maii, sub Decano *Ioanne Saliceto Eckio*. Præfuit Collegio annis 6, & mensibus decem.

Serenissimus ALBERTVS Dux Bavariz (de quo anno 1537.) discessit ab Academia mense Septembri h. a. Is circa annum ætatis suæ quintum & decimum sextum, nisi me temporum computatio fallat, legali studio dedit operam, & in Institutionibus Iuris præceptorem habuit, publiceque docentem audiuit, clarissimum virum ac Dominum *Wolphgangum Hungerum* Iuris vtriusque Doctorem & Professore ordinarium, de quo tomo secundo plura, vna cum Serenissimo Principe VDALRICO Duce Megalopolensi, studiorum ipsius perpetuo comite.

Discedenti idem, quo in studiis publico vsus erat præceptore, Dominus *Hungerus*, Vniuersitatis nomine valedixit, omniaque precatu felicia, quemadmodum, sed diuerso in casu, eidem Principi, ex hac lachrymarum valle digresso filius *Albertus Hungerus*, Professor Theologus & Procancellarius, funebri oratione in tricesimo postremum itidem dixit vale.

Cum iam adoleuisset, parens rerum experientia, prudentiaque clarissimus, & de futuris etiam, & in prouinciæ administratione de vnico successore paterne sollicitus, de coniugio ineundo cogitauit, iunxitque illi matrimonio Serenissimam Principissam, ac Dominam, ANNAM, Vngariz & Bohemiz Reginam & Archiducissam Austriæ &c. Augustissimi & piissimi Imperatoris FERDINANDI Primi, tum temporis Romanorum Regis filiam (quæ 10. die Iunii, hora quarta antemeridiana, Anno 1529. Prægæ nata fuit) vno tantum anno suo sponso minorem, curante idipsum & procurante inuictissimo Imperatore CAROLO V. Diui FERDINANDI sponsæ parentis fratre.

Magnificentissimas celebravit nuptias Ratisbonæ Anno Domini 1546. in ipsis Comitibus, & sub Schmalcaldici tumultus bellicæ initiis, præsentibus sponsæ patruo Imperatore & parente FERDINANDO Romanorum Rege. Pacata iam per Imperatorem Germania, hostibusque denictis & captis, Anno 1549. pie in Christo obdormit Serenissimus Princeps GVILIELMVS, Comes

A.

1544. Palatinus Rheni & Dux Bavariz; defunctoque parenti in paterni regni ac Ducatus possessione, administrationeque succedit Serenissimus Princeps ALBERTVS filius.

Suscepit ex augustissima coniuge liberos septem, scilicet filios quinque & filias duas, nempe CAROLVM, GVILIELMVM, FERBINANDVM, FRIDERICVM, ERNESTVM, MARIAM & MARIAM MAXIMILIANAM. De GVILIELMO, FERDINANDO & ERNESTO dicam in sequentibus. CAROLVS nascitur in arce Starenbergo, ad lacum vermicularem, seu verrinum Anno Domini 1547. die 6. Septembris intra horam quintam & sextam in Geminis. Obiit, vt opinor, infans (die 7. Decembris eiusdem anni) MARIA, quæ quarta erat proles, nascitur Monaci Anno Domini 1551. die (21.) Martii, hora octaua matutina, in Libra. Nunc temporis coniunx est Serenissimi Principis ac Domini CAROLI Archiducis Austriæ, Ducis Styriæ & Carinthiæ. MARIA MAXIMILIANA nascitur Monaci Anno Domini 1552. die 3. Iulii, circiter mediam noctem in Sagitario. FRIDERICVS proles in ordine sexta, nascitur itidem Monaci anno 1553. die 26. Iulii, hora tertia matutina in Piscibus. Obiit anno 1558. die 18. Aprilis intra 6. & 7. horam antemeridianam, & in monte Sancto sepultus est.

* Ios. Ant. Aettenhouerus in *Compendiaria Ducum Baudria Historia* sex tantum proles Ducis ALBERTI numerat; atque Principem FRIDERICVM penitus omittit.

Quanta Principis illius ALBERTI, piæ memoriæ, in totum imperium beneficia, quanta apud omnes Pontifices sui temporis, & Imperii Principes ac status autoritas, res ipsa palam loquitur; hoc vnum addidero, non quidem folius, sed tamen maiori ex parte ALBERTI Principis beneficio, cura, impensis & autoritate sædissimum illud libertatis monstrum (Germani appellant *Freystellung*) quod præsentissimam Ecclesiæ & religioni Catholicæ pernitiem afferebat, in proximis Ratisponensibus Comitibus, Anno Domini 1576. profigatum & extinctum, magno quidem cum hæreticorum dolore, Catholicorum vero gaudio ineffabili.

De tota Ecclesia & Religione Catholica, cuius fuit propugnator inuictissimus, nihil dicam, cum ea de re luculentæ

Vni-

A.

1544.

Vniuersitatis Orationes funebres extent, tantum quæ suæ præstititit Bauariæ, paucula quædam adferam.

Primo Bauariam suam, quam haud parum hæresum errores inuaserant, magno animi feruore, studio irremissibili, sumptibus maximis, & celeritate incredibili ita repurgauit, hæresesque vsque adeo radicitus euulsit, vt ne spes quidem sit hæreticis, Catholicis vero repullulandi metus nullus.

Ad religionis Catholicæ incolumitatem facit & illud, quod seminarium instituit Ingolstadii; vnde quotiescunque opus esset in Ecclesia, tanquam ex penu locupletissima, ministri & pastores possent depromi.

Duo eximia Collegia (quod & ipsum ad religionem pertinet) reuerendis patribus de Societate IESV non ostentationis ergo construxit, sed vt essent assatim, qui pro Ecclesia DEI continuo decertarent, exemplo ac doctrina religionem docerent, alerent, amplificarent & stabilitam conseruarent. Ex iis est præcipuum Ingolstadiense, secundum Monacense. Est vero & tertium Landispergense, in amœnissimo colle, impensis *Comitis ab Helfenstein*, qui Præfectum ibi agit, præcipue constructum.

Donauit Ecclesias munificentissime, præsertim vero Oetingensem, posteaquam ex sæuissima tempestate vermicularis seu verrini lacus, cum iam de vita desperassent omnes, diuino auxilio & Beatæ Mariæ intercessione & patrocinio liberatus esset, procul dubio & tanto commotus prodigio, & vt pro conseruata salute diuinæ Maiestati & Deiparæ Virgini qualescunque gratias ageret.

Musicam ita eximiam & exquisitam habuit, vt cum summis etiam orbis terrarum Monarchis si non certare, saltem iisdem æquiparari posset.

Bibliothecam instituit Monaci præstantissimam, itaque & varietate & copia libròrum instructam, vt superior nullibi terrarum haberi prædicetur.

Pulcherrimas aliquot & plane regias arces, ac domos hinc inde in sua Bauaria partim construxit, partim etiam ornauit, auxitque. Ex quibus, vt paucas tantum referam, est arx Dächau, Starenberg, Isereckh, & domus Ducalis Landshute.

A.
1544.

Pronincias suas non sine omnium admiratione, singulari sua providencia, cum pacis esset amantissimus, ab omni bellorum tumultu ita semper est tutatus, vt sine timore armorum, sine incurfibus & iniuria hostili in perpetua conferuaret pace.

Moritur Monaci & pie in Christo obdormit Princeps Serenissimus, verus patriæ Pater, anno & mente circiter octauo ætatis suæ 51. Christi vero 1579. quinto Calend. Nouembris: de cuius laudibus videri Orationes fanebres Ingolstadianæ possunt.

Dum hæc ad prælum accingerentur, ecce moritur IACOBÆ, Ducis ALBERTI mater, anno integro & diebus aliquot post mortem filii, DEVS sit ipsius animæ propitijs.

* Obiit MARIA IACOBÆA anno 1580. die 15. Nouembris.

* Inuenio ad hunc annum, *Fridericum* quemdam *Knorrium*, Scheslizensem, ad Stipendium, quod *Ioannes Zeiss* Canonicus in Haugis prope Herbipolim fundasse dicitur, a Ciuitate Ebern præsentatum fuisse. Verum hoc de stipendio, quale fuerit, aut illius redditus quo deuenierint, nulla deinceps mentio occurrit.

A.
1545.

ANNO DOMINI M D XLV.

Rect. CXXXVII. OSVALDVVS FISCHERVS, Arnsperger SS. Theologiæ Doctör, & Parochus apud D. Virginem, IV.

Rect. CXXXIIX. FABIVS ARCAS *de Narnia* Romanus &c. VI.

Inscripti 116.

Nobiles, *Adamus a Sandizell.*

Antonius Pratus, Vincentinus.

Ioannes Fuchs.

Zacharias Hobenkircher a Pyrgen.

Victor a Seubelsdorf.

Philippus Baro ab Hassenstein &c. Bohemus.

Jonas Lochinger, Norimbergens.

Wernerus Bots.

Sebastian. Marschalk a Pappenbaim, Can. Eichstad.

Erasmus Mürber a Franbergk.

Bobaslaus Hodieyowsky ab Hodieyowa, Eques Bohemus.

Valen-

A.
1545.*Valentinus* } *a Praitenpach.*
Melchior }*Ioannes Paulstorfer ex Dürnstein.**Leopold. Grabner de Rosenbergo.*Nou. Prof. *Ioannes Pedionæus*, Orator & Poeta Laureatus.Nou. Doct. *Philippus Imserus*, Argentinenf.*M. Valentin. Butzeltus*, Vangionenf. } *Medic.**M. Ioan. Damian. Klump*, Vberlingenf. }

Inter inscriptos erant I. *Ioannes Khlump*, Vberlingensis, Doctorandus in Medicina, vir adhuc in viuis existens, pariter humanus atque doctus, hospitalis, & inter Medicos sui temporis apud Vberlingam facile princeps. Excepit me, cum ante triennium ibi transirem, hospitio, & omnino benigne ac prolixè, comiterque tractauit. Eius filius *Gregorius Khlump* anno 76. itidem doctoralia insignia in arte Medica apud Ingolstadienles adeptus est, sub clarissimis & doctissimis viris ac Præceptoribus, *D. Ioanne Lonco Boscio* Promotore, *Cyriaco Lutzio* & *Philippo Mentzelio*.

II. *Ioannem Khlumpium* comitatus est, vt opinor, ad doctoralem actum *M. Beatus Dinnerus*, Presbyter, vir pietate & doctrina insignis, magnæ apud Acroniani lacus accolæ & præfertim Vberlingenses, cum in viuis, tum post fata etiamnum existimationis & nominis. Idem hoc anno factus est Ingolstadii S. Theologiæ Baccalaureus Formatus. Viuit adhuc nepos eius (ni fallor) ex fratre *Comradus Dinnerus*, qui meo tempore circiter annum 59. & 60. latinam literaturam apud Friburgenses est professus, Gallici Stipendii Præses, vir tam in Græcis literis, quam in Latinis absolute doctus. Is nunc temporis LL. Doctor, inter primos Reuerendissimi & Illustrissimi Principis & Episcopi Herbipolensis, Ducis Franconiæ &c. Consiliarios numeratur. Idem circa annum 60. a FRIDERICO, piæ recordationis Episcopo Herbipolitano, primus vna cum *Casparo Stiblinio*, viro Latine & Græce doctissimo, ad prima Scholæ Herbipolensis initia facienda & quasi fundamenta iacienda Friburgo euocatus est. Descripsit vterque eleganti carmine, *Stiblinus* quidem Heroico, *Dinnerus* vero elegiaco, Reuerendissimi & Illustrissimi Principis

A.
1545.

MELCHIORIS, globo plumbeo in ponte Mceni nefarie transmissi cædem. *Stiblinus* mature & pene in limine Scholæ, aut certe non longe post obiit Herbipoli, nunc Patres de Societate IESV Scholam eam tenent.

III. *Ioannes Pedionæus* Orator & Poëta Laureatus, scriptis suis in literatura politiori notissimus.

IV. *Philippus Imserus*, qui insignis & Mathematicus & Medicus euasit, & post Mathesin Tubingæ professor est.

Hoc anno e viuis excessit Mosburgi *Nicolaus Appelles* Philosophiæ & Theologiæ Doctor, ac disputator acutissimus &c.

* Ad huius viri laudes, de quibus anno 1522. nonnulla dicta sunt, addendum iam nihil videtur, nisi monumentum, quod illi in Schola Theologorum positum est: *Nicolaus Apelles, Eguelius, Philosophus & Theologus acutissimus, anno Domini 1521. Theologie interpretanda in hac Academia cepit nauare operam, cui instituto, ut nihil decederet, non erubuit a Capnione hebraicam & grecam linguam haurire. Cumque per decennium professor esset scripturae sacrae enarrationem, oblati septem opimis & splendidis conditionibus, delegit ex his omnium postremam, & tenuissimam. Factus itaque Concionator Mosburgi, (exiguo ad Ilaram infra Monacum oppido) cum euangelizantis officio annos quatuordecim functus esset, animam Deo reddidit anno 1545. Feste assumta in celum Mariæ Virginis.*

Grassari cepit sub Rectore *Fabio Arcade* pestifera lues, futuri anni, vt opinor, prælagium. Cum igitur Iuridicæ Facultatis doctores auditoresque, Serenissimi Boiorum Ducis GVILIELMI concessu, tutiorem in locum, aëremque salubriorem in Khelheim, oppido iuxta Danubium, vbi acetum dicitur Italis crescere, sibi elegissent, aliique alio confugissent & doctores & scholares, ne acephalos esset Vniuersitas, pro Scholæ reliquis electus est Vicerector *Oswaldus Arnsperger* &c.

* Kelhemium concessere Iurium Professores omnes; ex Artium vero Magistris ii soli, qui vxore ac familia impediti non erant.

ANNO DOMINI M D XLVI.

Rect. CXXXIX. NICOLAUS EVERHARDVS Senior, LL. Doctor & Professor, II.

Rect. CXL. OSVALDVS ARNSPERGER S. Theologiae Doctor. V.

Inscripti 64.

Nobiles, Ioan. Frideric. de Kindsperg.

Iacobus Dabienzski, Polonus.

Philippus a Solms, filius naturalis Comitis a Solms,

Matthaeus Bunc, Pomeranus.

Ioan. Georg. Romung.

Ioan. Adam, Inderseebe.

Christophorus } Illsung, Patrit. August.

Ioan. Achilles }

- * *Nicolaus Euerhardus* per mortem coniugis suae *Catharinae Schoberine*, Ingolstadiensis, quae V. Idus Martias e viuis excesserat, rectoralis dignitatis capax est redditus, quae etiam die 7. mensis Maii eidem delata est.

Serius est instituta Rectoris electio, quam pro more Scholae alias fieri consuevit, propterea quod proceres Academici propter pestis reliquias nondum Ingolstadium conuenerant. Fœlix certe hæc nostra est Academia, & eo vno nomine clarissima, quod tot & tam multos Iurisconsultos excellentissimos non habuerit ipsa tantum, sed & Romano Imperio & Imperiali Consistorio communicauerit. Ante hunc ipsum Dominum *Nicolaum Euerhardum* Imperiale Consistorium Spiræ accepit a nobis *Theodoricum Reifach*; post vero *Wolfgangum Hungerum*, aliosque complures: aula Cæsarea CAROLI quinti *Vigilium Zwickhemum*, Academia Conimbricensis in Lusitania *Fabium de Narnia Romanum*: Et plures alios aula Ducalis Monacensis, omnes Scholæ nostræ Rectores. Omnes tamen facile superauit nominis gloria *Viglias Zwickhemus*, qui in supremo aulico Cæsareæ & regie Maiestatis Consilio apud Belgas Præsidentem egit; ordinis itidem aurei velleris Cancellarius fuit: Præpositus item S. Bauonis apud Gandauenses, & Collegii Vigliani apud Louanienses fundator. Eius etiam commentaria super 10. titulos de testamentis nuper magna

A.
1546.

na cum diligentia in Typographia Weiffenhorniana sunt recusa. Huic proxime nominis fama succedere potest dici *Nicolaus Euerhardus*. Præter alios etiam Cæsarum ac Germaniæ Principum Cancellarios, præsertim eos, quorum parentes hic Professores fuere, prodiit ex hac Schola *Franciscus Burckhardus*, filius *Francisci Burckhardi*, trium Archiepiscoporum & Septemuirorum Colonienfium Cancellarius, etiamnum superstes. Et lectorem erroris commonitum velim, qui anno 35. a me commissus, quod filia eiusdem *Burckhardi* vna & nepos quidam religiosam sint ingressi vitam, non filius; corrigendus igitur istè error, & pro filio legendum nepos.

Inter inscriptos memorandi, I. *Michael Dornvogel* Meskirchensis, nostra ætate Episcopus Adrimetanus, & Suffraganeus Augustanus, Doctor Theologus apprime pius, doctus, humanus, eloquens, prudensque. Receptit autem insignia doctoralia apud Ingolstadienses, anno 1554. Calendis Augusti, promotore *Michaële Wagnero*, Doctore Theologo.

II. *Ioannes Liechtenauer*, etiamnum in viuis, LL. Doctor; & Serenissimi Boiorum Ducis Consiliarius acceptissimus: Superioribus vero annis Reuerendissimorum Principum OTHONIS & IOANNIS AEGOLPHI, Episcoporum Augustanorum Consiliarius, vir doctus, pius, humanus, officiosus, & in rebus negotiisque Principis sui agendis industrius, fidelis & indefessus.

Hoc anno, dum Ratisbonæ comitia ab Augustissimo Imperatore CAROLO V. celebrantur, tumultuantibus iam Smalcaldici fæderis Principibus, ciuitatibusque Imperialibus, ibidem nuptias amplissimas instituit, peragitque Serenissimus & Illustrissimus Princeps ALBERTVS Dux Bauariæ &c. adhuc diis fauentibus superstes, cuius incomparabilia in Romanum Imperium, in Ecclesiam DEI & Religionem Catholicam extant beneficia, cum Serenissima Archiducissa Austriæ ANNA, Augustissimi Romanorum tum Regis FERDINANDI primi filia.

Sub initium Germanici tumultus & belli ciuilius plusquam nefarii, ad superos concessit, rerum humanarum satur ac laboribus fessus, D. *Leonbardus Marstaller*, Doctor Theologus & Professor. Præfuit suæ lectioni magna cum laude & fructu, quia iam studia renata videbantur se humo tollere, & durum Barbariei iugum

A.
1546.

ingum excutere. Successit autem in ea docendi prouincia *Thomas Ramelspach*, Doctore Theologo, qui anno 1518. Patavium discesserat. Mortuo Domino *Ioanne Eccio* anno 1543. professioni suæ Vicecancellariatum, beneficio Episcopi Aichstadiani, & Canonicatum in eadem Ecclesia Cathedrali addit. Rectoratu quarto, Prorektoratu aliquoties, & Decanatu Theologico multoties est perfunctus. Anno vero 1546. sub initio perniciosissimi belli Germanici, seu Schmalcaldici, cum grauius ex destillatione cepisset agrotare, quam ex nimio, ut opinor, studio, nocturnisque contraxerat vigiliis, Frisingam discedit, ut ibi a laboribus respiraret, & collapsas recrearet, instauraretque vires. Verum quia nihil remittebat morbus, sed indies magis magisque inualesceret, tandem morbo succumbens, 17. Martii pie in Christo obdormit. Cadaver Ingolstadium est relatum, & ad D. Mariam Virginem in Sacello trium Regum, quorum antistitem egerat, (i. e. Beneficiatum, ut hodie vocant) honorifice terræ est concreditum, habetque lapideum ibi ad parietem monumentum, cum eiusmodi inscriptione & elogio:

Reuerendus Pater ac Dominus Leonardus Marstaller, Urbis Norimbergæ Alumnus, S. Theologiæ Doctör, eiusdemque Lectör Ordinarius, & Procancellarius Academiæ Ingolstadianæ eximius, cum annis 26. literas sacras, publica docendi prouinciâ professus fuisset, atque Vicecancellarii munia, donec lucis usum Calites indulgerent, placibiliter administrasset, mors atra, cui nihil non cedit, supremum viuendi limitem, & fatalem diem ei attulit Frisingæ 17. Martii, anno 1546. postridie vero eius diei hic ante Sacellum regionum Magörum, quorum aliquot annos sacrum egerat Antistitem, honorifice tumulatus est. Vixit annos 57. menses 2. dies 21.

Habet idem *Marstallerus* etiam in Auditorio Theologorum Epitaphium, eiusdem Facultatis opera & impensis procuratum, ex quo pleraque desumpsi: Itaque adscribere nolui.

* Hæc *Engerdus*: ego vero, cum in Inscriptionibus atque monumentis publicis præcipuum quoddam decus, ac omnem fere Historiarum auctoritatem positam existimem, illud ipsum Epitaphium ex actis Theologicis huc transcribam. *Leonardus Marstaller sacrarum literarum cognitione in nobili Parisiorum Lutetia instructus, atque Viennæ Austriae Doctör in insignibus ornatus, anno Christi 1520 Theologiam publicè profiteri cepit Ingolstadii, cui prouinciæ præfuit, donec militibus dq-*

A.
1546.

mesticis, & bello, quod inuictissimus Cæsar Carolus V. cum Schmalcaldicis gessit, fatigatus ob contractum morbum, recreandi ac respirandi gratia Frisingam migravit. Verum ibidem inualecente in dies sæua desillatione obdormiuit in Domino 17. Martii anno Domini 1546.

Christian. Gottl. Schwarzzius in Schediasmate de quibusdam Norimbergenfibus in Academia Ingolstadiensi inclarescentibus, *Marstallerum* Frisingæ atque Eichstadii Canonicum fuisse affirmat: Quod quam verum est de Eichstettenfi, tam nihil nobis constat de Frisingensi Canonicatu.

Natus fuit *Marstallerus* anno 1488. patre *Leonardo Marstallero*, matre *Vrsula* ex nobili *Voitiorum de Wendelstein* familia.

Procancellarius Academiæ quintus *Osualdus Fischer Arnspengerus*: succedens in locum Domini *Leonardi Marstalleri*.

* Mense Augusto obsidio cœpta est, qua MAVRITIVS SAXO & PHILIPPVS Landgravius Hassiæ Schmalcaldici fœderis capita cum ingenti octoginta millium virorum exercitu urbem nostram cinxerunt, dispositis non sine immenso bellicæ rei apparatu Gaimershemium inter & Gerolfsingam castris. Cæsar exercitum suum altero quidem tanto minorem ita hosti opposuit, vt Schutera tantum omne ab eodem diuideretur. Opprimi tum poterat CAROLVS, si, vt viribus ita animis fœderati valuissent. Sed hi, cum præter velitationes, & immisos bis mille globos in castra cæsarea nil porro audent, tempus reliquere CAROLO, vt adductis ex Belgio subsidiis vires iam fere pares obii-cere hostibus posset. Et vero terri-

pridie nonas Septembris soluerunt obsidionem Saxo & Landgravius, qui modo terras & cælum suis territabant armis, Cæsarem iamiam ex tota Germania eiiciendum apud confœderatos frustra iactitarunt, multis amissis militibus, cum ineffabili rerum omnium iactura & æterno suo dedecore, & iniecto prius igne castris & vicino pago Gerolfsingo, in fumo, vt trita Germanorum cantio habet, turpiter ab Ingolstadio, fugientibus similes, discesserunt: relicto item post tergum fortissimo Imperatore, qui fugientes insequabatur. Afferit Dux quidam militaris, haud obscuri nominis, sed etiamnum superstes autoritatis maximæ, nunquam tormentis bellicis, vehementius, acrius, & instantius esse fulminatum, quam maioribus apud Ingolstadium a Schmalcaldicis, minoribus vero Tuneti a Turcis, quum utrobique Imperatoris castra per integrum triduum continua bombardarum euacuatione, ac tonitribus infestarentur, quæ tamen ille fortiter, sine magna suorum iactura pertulerit.

In

A.
1546;

In obsidione ex Italis insignes quidam, & bellicosi viri, peditum, equitumque ductores, in velitationibus, seu praeliis tumultuariis interierunt, quorum alii sua arma apud D. MARIAM Virginem, alii apud D. Mauritium, agnatorum & contribulum opera ac studio, habent suspensa. Illos ego cum in gratiam & honorem Italicæ nationis, tum vero in memoriam fortitudinis & fidei ipsorum in Cæsarem, qui pro eius Maiestate vitam profuderunt, præterire non potui.

In Sacello D. Trinitatis monumentum habet, Italico, ut reor, more parieti affixum, cum subscriptione, *Ioannes de Nicellis equitum levis armaturæ Ductor. Posuerunt Melchior & Ioannes Ludonicus de Nicellis, agnati.*

In Sacello D. Virginis *Hercules Bornates* eques S. Petri & Iacobi, Farnesii Ducis Pincerna.

In D. Christophori Sacello monumentum habet, sed vetustate iam pene oblitteratum, armaque cum vexillo suspensa, *Hercules* cognomento *Langianus*, Patria Perusinus, ex nobili familia *Gratiana* oriundus, & Italorum peditum Ductor, occidit pridie Cal. Sept.

Ibidem etiam Germanus quidam nobilis, *Simon a Schönberg*, puer 13. annorum habet lapideum monumentum, cui in castris Cæsaris caput globo plumbeo est abscissum.

E regione vero iuxta Sacellum cereuisiariorum *μνημόσυνον* scriptum habet *Alexander Tingulus* Ariminensis.

Epitaphium itidem *Ioannis Iacobi Profsinger a Sternenberg*, Germani, columnæ affixum ab occasu tale cernitur:

*Cæsareas acies dum fulmina bellica terrent,
Hæsiaci e Castris plurima missa Ducis.
Occidit hic miles primo sub flore iuventa,
Sulphureus fregit fortia membra globus.
Nunc quamuis doleant crudelia fata parentes,
Solatur luctus vnica caussa graues,
Quod magni auspicio, & quod Cæsaris arma secutus,
Vulnere non turpi fortiter occubuit.*

Obiit Cal. Sept.

Apud D. Mauritium suspensa cernimus arma, aut monumenta parieti inscripta:

A.
1546.

CONSTANTII MALESPINÆ EPITAPHIVM.

*Hic Malspina tacet, Latia Constantius orz
Nobile, qua florent Aescula rura, decus.
Hic dactior peditum pugnans constanter in hostem,
Cesaris & Fidei, fortiter occubuit.
Virtutis merito socii monumenta locarunt,
A Patria prope que potuere procul.*

EPITAPHIVM IOANNIS THOMÆ BIZARI.

*Molliter hoc Iani Thomæ tegit ossa sepulchrum,
Aescula Bizarum quem sua terra vocat.
Non minus hic virtute fuit, quam sanguine clarus,
Dum vixit, Patrie gloria magna sue.
Pro Carolo Ductor peditum sic Principe fortis
Dimicat, ut vitam negligat ille suam.*

PETRI LAVRENTII CORNICIS EPITAPHIVM.

*Dum Petrus Laurentius a cognomine Cornix
Pro CAROLO pugnât, victus ab hoste cadit.
Hic generis que fuit clari, ductorque cohortum,
Et genuit prestans Aescula terra virum.
Huic tumulo socium mandarunt ossa, Deoque
Permittunt animam viuere CHRISTE tibi.*

Occiderunt omnes in præliis interfecti ab hostibus quarto Calend. Septembrium, & in Choro Parochiæ Mauritiæ habent sua Epitaphia.

Rursus sæuebat pestis, ex obsidione, ut est credibile, Saxonica enata, cum trucidata & hominum & iumentorum cadavera passim iacebant, & foetore suo aërem inficiebant.

Obiit excellens Organicen in festo D. Nicolai, *Leonardus Waldeisen*, sepultus apud D. Virginem, cum Epitaphio, coniugis mez secundæ auunculus. Eius Frater Ratisbonensis aliquando Suffraganeus fuit.

* Fuere ex ciuibus Ingolstadiensibus, atque ex ipsis Professoribus nonnulli, qui ad euitanda hostilis obsidionis incommoda Eichstadium, quasi ad asylum quoddam profugerant. Hi ergo cum bello remittente Ingolstadium repeterent, *Ioannes Veldmillerus* Medicinæ Professor, qui

eo ex numero erat, nescio quo casu a fodalitio auulsus, ab hostili Duce comprehensus, captusque est. Sed paulo post effugiendi natus occasione, ad suos rediit. Vid. an. 155a.

A:
1546.

ANNO DOMINI M D XLVII.

A.
1547.

Rect. CXLL FABIVS ARCAS *de Narnia* Romanus &c. VII.

Rect. CXLII. M. PAVLVS PRVNNER, Professor.

Inscripti 201.

Nobiles, *Ioannes a Streitberg.*

Hugo a Kreyt.

Albertus de Redwitz, Can. Bamberg.

Vitus ab Aw.

Vdalricus

Ioannes } *Dreyling ex Schwatz.*

Casparus

Wolfgang. a Taufkirchen, Can. Ratisbon.

Ioan. Adam. a Muckenthal.

Caspar Zeller, Can. Bamberg.

Pangratius Neustetter, Can. Bamberg.

Melchior Haberkorn, Can. Herbipol.

Wolfgang. Carol. de Wenkbatm.

Ioan. Guilielm. Reyffenstein de Stolberg.

Nou. Prof. *Paulus Aemilius, Romanus, Prof. Ling. Hebr.*

Nou. Doct. *Valentinus Fabri, Mindelhaimensis, Theol.*

M. Hieronymus Herold, Lipsensis

Iacob. Feyrer, Chrysolopolitan. i. e. Ingolstat.

Leonard. Castner, Kelheimens.

Iacob. Camerarius, Crenerzhufan.

} *Medic.*

Fabius Arcas administravit Rectoratum vsque ad decimum tertium diem Iunii, resignavitque, atque eo ipso die ingressus est iter Portugalliam versus, ad Scholam Conimbricensem recens institutam a potentissimo Lusitaniae Rege IOANNE vocatus.

* Inde ab anno 1520. adeoque integris octodecim annis nostra in Academia versatus est *Fabius*, Professor legum primarius; gestoque septies Rectoris

A.
1547.

Etoris officio, Iurium scientiam tanta cum laude professus est, vt eius fama in remotissimas Occidentis plagas, ad IOANNEM vsque Regem peruasit, qui non tantum proposito amplissimo stipendio illum conduxit, sed misso etiam, Ingolstadium vsque, celebri comitatu in Lusitaniam deduci curauit. Pappendrechtius in *Analectis Belgicis* duos adstruere Fabios videtur, Ingolstadienses Professores; *Romanum* vnum, *Narniensem* alterum. Scilicet ex verbis *Viglii Zwicheimi* hoc coniecat, ad *Nicolaum Euerhardum* anno 1538. 17. Ian. ita scribentis: *Fabius serio abitum parat, ac Vienna conditionem suscepit, rudes illic Pannonas subtile ius docturus. Vereor, ne parum ex suo comodo, nam isti non ex iure manu confertum, sed magis ferro* &c. Inde statuit *Fabium Romanum* sub aduentum *Viglii* Ingolstadium reliquisse, subrogato in eius locum *Marco Antonio Caymo*; *Fabium* autem *Narniensem* anno 1540. quo *Caymus* Ingolstadio Ticinum migravit, eidem in iuris cathedra successisse. Ex *Pappendrechtii* igitur sententia ab anno 1529. ad 1538. in Schola nostra floruisse *Fabius Romanus*; ab anno 1540. ad 1547. *Fabius Narniensis*. Sed huius distinctionis ita nullum deprehendi potest vestigium, vt potius certum & manifestum sit ex albo Vniuersitatis, solum & vnicum *Fabium Arcadem de Narnia Romanum* anno 1529. die 10. Septembris eidem inscriptum, & deinceps ad hunc vsque annum eodem semper modo eius nomen expressum fuisse. Interea abitum parauerit Viennam, vt scribit *Viglius*; sed nunquam scilicet abiuit.

Profecto Domino *Fabio* in Scholæ gubernatione successit *Oswaldus Arnsperger* Doctor Theologus, &c.

Inter inscriptos erant I. *M. Valentinus Fabri* Mindelshimensis Presbyter, Ordinarius Professor Friburgensis, & illis diebus in Doctorem Theologiz creatus. II. *Apollinaris Kirser*, Pforzensis, Studiosus Iuris & Doctor itidem factus. Est vir valde consultus, etiamnum in viuis, Canonicus & Decanus Basiliensis, mortua coniuge factus. Meo tempore, cum Friburgi Brisgoiæ literis darem operam, Cancellarii munere apud Reuerendissimum Principem Ordinis D. Ioannis in Hettershaim, fungebatur.

III. *Ioannes Cochleus*, alias *Dobeneck* (*Wendelsteinensis*) Magister Coloniensis, & Theologiz Doctor Ferrariensis, Canonicus Ecclesiæ Vratislaviensis Cathedralis, & Chori D. Wilibaldi Aichstadii. Eum esse reor, cuius mentionem in Catalogo testium veritatis facit *Guilielmus Eisengreinius*, & Decanum Franckfordianum apud D. Virginem appellat. Cuius ibidem scripta ad longum enumerantur.

* Notum est *Cochlei* nomen in temporum illorum historia; cum enim a prima iuuentute studiis theologicis sese impendisset, semper *Luthero* aduersabatur, aderatque omnibus, quæ in eius causa celebrabantur, Comitibus; anno 1521. Wormatiensibus; anno 1526. Ratisbonensibus; anno 1530. Augustanis; & anno 1546. iterum Ratisbonensibus, ubi cum *Buzero* disputauit. Inde, vt ego quidem coniicio, Ingolstadtium exeurrit, celeberrimam eam Scholam præsentia & nomine suo condecoraturus; vel inuitatus fortasse fuit, vt vna cum *Oswaldo Fishero* nostro *Valentinum Fabri* Theologiæ Doctorem crearet; id quod septima die mensis Augusti factum est.

A.
1547.

IV. De *Paulo Prænero* vide plura, annò Rectoratus eiusdem secundi, & V. de *Sebastiano Reischachero* (*Oettingensi*) viro insigni, itidem post dicam, cum in annum obitus illius incidero, qui sub hoc Rectore (anno 1548.) ad Academiam venit. VI. *Paulus Aemilius* Romanus, Professor linguæ Hebraicæ,

* in Medicinæ Baccalaureum eodem anno apud nos promotus. De *Aemilio* plura ad annum 1575. quo ex hac vita migravit.

Floruit circa hæc tempora in Bauaria *Ioannes Chrysothomus Hirspeckb*, Abbas Schirensis, quod cænobium tribus lapidibus ab Ingolstadio versus Monacum iacet, præter consuetudinem eius sæculi, honestis literis & Theologiæ Studio excultus: Monaci vero *Wolfgangus Sedelius*, Ordinis Augustiniani professor, Serenissimi Ducis ALBERTI Concionator grauissimus; de quorum vtroque *Guilielmus Eifengreinius* in citato loco. Fatis vero functo *Sedelio* successit in concionandi munere *F. Ioannes Gressenicus*, Dominicanus, vir vitæ integritate, eruditioneque clarissimus, ita Illustrissimo nostro Principi gratissimus acceptissimusque: secessit ad quietem laboribus & senio fessus Augustam Vindelicorum, ibique ante quadriennium, aut circiter obiit.

Fuit & alter *Hirspeckhius*, nomine *Paulus*, frater *Ioannis Chrysothomi*, Theologiæ Doctor, & Ratisbonæ in summa Basilica Ecclesiastes, cuius extant quædam scripta, Ingolstadii excusa.

Liceat mihi in vnum congerere locum Serenissimi nostri Principis ALBERTI liberos. CAROLVS primogenitus natus est anno 47. in arce Starenberg, 6. Sept. intra horam 5. & 6. matutinam in geminis: Compatri vices, nomine Cæsareæ Maiestatis gesserunt *Mauritius a Schellenberg*, & *Comes a Montfort*, obiit infans. GVILIELMVS natus est Landishutzæ, anno 1548. die 29. Sept.

A.

1547. Sept. hora prima pomeridiana in Virgine. FERDINANDVS nascitur Landishutzæ, anno 1550. die 29. Ianuarii hora sexta matutina in Aquario: Compater erat Episcopus Pataviensis Comes a *Solms*. MARIA MAXIMILIANA nascitur anno 1552. die 3. Iulii, media nocte in Sagittario: Suscepit eam ex baptismo nomine MAXIMILIANÆ Imperatricis, nobilis a *Zalting*. FRIDERICVS nascitur anno 1553. die 26. Iulii, hora tertia post mediam noctem, in Piscibus: Compater erat OTHO Cardinalis Augustanus & FRIDERICI Septemviri coniunx: Obiit anno 1558. die 18. Aprilis intra horam 6. & 7. antemeridianam. Sepelitur in Monasterio Sacri montis. ERNESTVS nascitur anno 1554. die 17. Decembris, hora 5. antemeridiana: Compater erat ERNESTVS Dux Bavariz, & Archiepiscopus Salisburgensis.

A.

1548.

ANNO DOMINI M D XLIX.

Rect. CXLIII. BARTHOLOMÆVS ROMVLEVS, nobilis Florentinus,
LL. Doctor & Professor.

Rect. CXLIV. M. ERASMVVS WOLFIVS Landispergensis, Regens
noui Collegii, II.

Inscripti 220.

Nobiles, Ioan. Adam. Franberger.

Ludovicus a Bernhausen.

Henric. Steubeuser a Reichenberg.

Wolfgang. Staudinger, Fridburgens.

Ioan. Stephan. de Pyrching.

Vitus ab Halleg, ex Carinthia.

Ioan. Mauriti. a Wenkbaim, Can. Ratisbon.

Theodoric. } a Freyberg.

Ioachim. }

Gaspar a Wisendan.

Indas Machabæus Kbolderer.

Wolfgang. } Münich, fratres.

Clemens }

Georg.

A.
1548.*Georg. Ecker de Kreuling.**Hieronym.**Alexius } Thurzo, Augustani.**Christophor. }*Nou. Prof. *Balthasar Fanneman, Ord. Præd. Theol.**Bartholomeus Romuleus, vt supra.*Nou. Doct. *Michael Wagner, Gerolting. Rhoetus, Theol.**Gregorius Lopez, ex vrbe Tauro, Hispan.**Petrus Lopez, ex oppido Madrigal, Hispan. } Medic.*

- * Vix die 15. Martii Vniuersitati nomen dederat *Bartholomeus Romuleus*, Patritius Florentinus, L. V. Doctor & LL. Professor Ordinarius, cum mox die 24. Aprilis eiusdem anni in magnificum illius Rectorem electus est.

Inscripti sunt sub eius regimine insignes quidam viri; I. *Geruasius Fabricius*, Archiepiscopi Salisburgensis postea Cancellarius. II. *Gregorius Lopez*, Hispanus ex vrbe Tauro, Medicus iam antea cæsareus; & *Petrus Lopez* itidem Hispanus ex oppido Madrigal, qui & ipse sex annis in aula Cæsaris, & alibi duodecim annis Medicinam factitauerat, ambo in Doctores Medicinæ (non Legum, vt Rotmarus scribit) hic promoti sunt, sub *Ioanne Veltmiller*, Facultatis medicæ tunc Decano.

III. *Balthasar Fanneman* Misienus Episcopus Suffraganeus Hildeshaim. S. Theologiæ Doctor & Professor, & Scholæ Procancellarius. De *Balthasare Fannemanno*, quando sit mortuus non constat. Illud scimus Ordinis eum fuisse Prædicatorum, Scholæ Vicecancellarium & Pastorem apud D. Mauritium, tandem ad Suffraganeatum Moguntinensem vocatum ibidem diem suum clausisse.

IV. *Augustinus Paumgartner* Monachienus, posthac Cancellarius, & Legatus ad Concilium Tridentinum.

V. *Jonas Adler*, qui post beneficio summi Pontificis Romæ Doctor Theologiæ salutatus, Parochus Scrubingensis obiit.

VI. *Georgius Apianus* Landshutæ obiit anno 1554.

Sub hoc ipso Rectore (*Romuleo*) Calendis Iunii lectionum reformatio est a Serenissimo Boiorum Duce GVILIELMO facta, ac tum temporis professores erant, Theologiæ, D. *Balthasar Fanneman*, Procancellarius Academix. Elapso anno mortuus erat D. *Leonardus Marstaller*. Expectabantur & alii ex Italia Doctores Theologi; In Iurisprudentiâ docebant *Frauciscus Zoannettus*,

A.

1548. Bononiensis: (accessit ad Academiam anno 1549.) *Bartholomæus Romuleus* Florentinus: *Nicolaus Euerhardus*, *Frylius*: & *Wolfgangus Hungerus* LL. DD. Medicinam profitebantur, *Ioannes Feldmillerus*: & *Ioannes Agricola*, DD. Mathesin *Petrus Apianus*, Philosophiam Aristotelicam *Vitus Amerbachius* vna, & altera hora Oratoriam: *Ioannes Pedionæus* poësin docebat. Linguam Græcam profitebatur *Ioannes Lorichius* Hadamarius. Hebræam vero *Paulus Acmilus*: Cæterarum vero ingenuarum artium Professores erant, *Erasmus Wolfius*, *Wolfgangus Gothardus*, & *Wolfgangus Zettelius*. Ex quibus omnibus vnus adhuc *Zoannettus* in viuis esse dicitur.

* Serenissimus Dux *GUILIELMVS* cum videret Theologiæ Facultatem inde ab obitu *Ioannis Eckii* ita iacere, vt vix vnum haberet idoneum Professore, scripsit hoc anno ad *PAVLVM III.* Pontif. Max. vt in Scholam suam *Ingolstadiensem*, quam instauratam & optimis Professoribus egregie instructam cupiebat, ex Italia mitterentur eximii probatique Theologi, qui eo tempore, turbatis scilicet rebus Religionis, maxime desiderarentur. Negotium hoc Principis Romæ commissum est Cardinali Pontificis Nepoti, *Alexandro Farnesio*, qui cum *Ignatio de Loyola* Societatis Iesu Præposito sic egit, vt tres in *Bauariam* Theologi mitterentur, de quibus anno sequenti.

Resignavit Parochiam *D. Virginis Osualdis Arnsperger*, *Frisingam* ad Suffraganeatum vocatus, cui successit *M. Georgius Ibeander* (*Gottsmann*) ab instituta Parochia decimus quintus, Academix vero vndecimus.

Hoc anno *Wolfgangus Hungerus* Iurium Professor hinc ad summum Imperii tribunal, & Cameræ iudicium, post reformationem a *CAROLO V.* factam, ab eodem postulatus est & constitutus. Quo perfunctus munere *Bauariam* repetiit, & Reuerendissimorum & Illustrissimorum Principum, primo *HENRICI* Comitis Palatini, Ducis *Bauariæ*, deinde *LEONIS Leschii* Præsulum *Frisingenium* factus est Cancellarius. Tandem obiit Augustæ in Comitibus anno 1555. quo anno frater eiusdem *Ioachimus Hunger* *Ingolstadii* obiit, de quo anno 43.

Illustris sane ille, si quæ alia eruditionis & virtutis & nominis sui monumenta posteritati reliquisset nulla, historia *Caspiniani*, quæ illius opera tum emendata, tum doctissimis annotationibus aucta in lucem prodiit. Deinde illustrior multo tribus filiis, & præsertim *Alberto*, & tribus filiabus ex se natis.

Al.

A.
1548.

Albertus SS. Theologiæ Doctor & Professor, Scholæ nostræ Vice-cancellarium agit & inspectorem & dignissimum & meritissimum, Academiæ lumen clarissimum. *Wolfgangus* LL. Doctor, Illustrissimi Principis PHILIPPI Marchionis Badensis Consiliarius est. *Leo* adhuc in studiis occupatur. Filia grandior natu *Anna*, clarissimo viro ac Domino *Ioanni Louao Boscio* etiamnum in viuis existenti, Doctori Medico & Professore cum Medicinæ, tum Matheseos, iuncta est matrimonio. Media, quæ *Maria* dicitur, Vestalis virgo apud D. Ioannem Ingolstadii, CHRISTO nupsit. Minima, quæ *Ioanna* est, in matrimonio Excellentissimi viri Domini *Michaëlis Westermarii*, Illustrissimi Principis PHILIPPI Marchionis Badensis Cancellarii, etiamnum cum cæteris viuit fororibus.

Habuit sibi copulatam matrimonio *Annam*, *Georgii Bobemi Cuspiii*, luris vtriusque Doctoris & primum Episcopi Frisingensis, deinde Pataviensis Consiliarii filiam, doctorum liberorum matrem. Scripsit idem *Georgius Bobemus* elegantem Odam ad Serenissimos & Optimos Principes OTHONEM HENRICVM & PHILIPPVM, Comites Palatinos Rheni &c. pupillos, sub tutela LVDOVICI Electoris patruï, cum Haidelberga rediissent, quam adscribere tum in ipsius *Bobemi*, tum etiam nepotum honorem omnino volui.

*Tollant Pierides laudibus inebrytam
Rudberti sobolem, magnanimi Ducis,
Immatura parentis
Natam fata rependere.*

*Annos beu virides senu benignius
Traxisset Lachesis, tempus in vltimum,
Si non prole superstes
Manisset gemina Pater.*

*Tutelam facili peccore Principum
Orborum patruus suscipit impigram,
Quos & nota tuetur
Es constans procerum fides.*

*Fœlix illa dies, o ter & amplius,
Que Boiis Dominos restituit suos
Aule sub Budorine
Nutritos penetralibus.*

A.
1548.

*Hac nil Bavaricis luce penatibus,
Nil fido populo gratius accidit,
Plaudit cum seniore
Gestu, voce, virens puer.
Tandem prisca salus reddita cernitur,
Affulsit populo vultus ubi Ducum,
Et iam lætior annus
Lucent sidera clarius.*

*His pars Bavarici magna soli subest,
Rhetos Danubius qua pater alluit,
Et rauco Neoburgam
Radit flumine regiam.*

*Est & vera Deum religio, piis
A patrum placitis nil mouet impius,
Quamuis pectora sancta
Tentat mille Vaser modis.*

*Nabus pinifero missus ab arduo
Nigro per Salices flumine Noricas
Flumine cum socio fert
Vilso sceptrata palatia.*

*Tuta iam pecudes rura perambulant,
Fructus almus ager procreat uberes,
Durant inuiolata
Pax & Iustitia & fides.*

*Nec iam finitimis gentibus acrior
Boemus bella parat Martia, qua nemus
Ingens Norica scindit
Terris arua Bobemicis.*

*Macti estote igitur muneribus Deum
O clara soboles orta propagne,
Vos vestigia patrum,
Aeternumque manet decus.*

Hæc tum scripta sunt Lyrica, cum adhuc Palatinatus superior esset Catholicus; id quod ex octauo stropho licet colligere. Fuit idem Georgius Bobemus sextumuir Ingolstadtii. Sed profecto, nescio quid ille sextumuiratus fuerit. Hoc satis colligo, prærogatiuam fuisse quandam, de qua sæpe Philosophi sunt

A.
1548.

funt digladiati, & professionem ex iis citius reliquisset quam, quam Sextumviratui renunciaffet.

- * Cum sex primarii Artium Magistri in Collegio veteri seu in ipsa æde Vniuersitatis ordinariam habitationem, atque annum etiam stipendium ex ærario academico haberent, *Collegiati* dicebantur & aliquoties etiam *Sextumviri*. Videtur hoc nomen inde ab anno 1526. obsolescere cœpisse, cum scilicet reliquis etiam Humanitatis Præceptoribus fixa in annos singulos stipendia numerarentur.

Fuit hic *Georgius Beham* cognominatus *Spies*, *Salicetus*, eo quod erat oriundus *von der Weyden* Palatinatus superioris; & Decanatum gessit Iuridicæ Facultatis anno 19. Ad eundem vidi literas *D. Ioannis Auentini*, manu ipsius scriptas, quæ & *Auentini* referunt simplicem candorem & vetustatem simplicem. (*Vid. an. 1516.*)

- * Scripsit *Wolfgangus Hungerus* præter memoratas supra *Notas in Cuspiniæ Casares*, *Apologiam pro LVDOVICO IV. Imperatore*, quam diligentissimus *Finauerus* anno 1772. ex Manuscripto editam, Tomulo II. Bibliothecæ Bauaricæ inseruit; *Excitatorium Aulicorum*, ex Italico versum; & *Tractatum de Testamentis*. Curauit item aliorum quorundam Auctorum editionem, vt *Bartholomei Bolognini*, *Bosilli*, ac præcipue *Bernederi*. Epitaphium quoque *Hungeri*; quod Frisingæ habet in *Xysto Cathedralis Ecclesiæ*, quoniam huius loci est, ex eodem *Finauero* huc transcribam.

WOLFGANGVS HVNGER. I. V. D. CANCELLARIVS EPI. FRIS. OB.
AN. 1555. 26. IVLII.

D. O. M. S.

Wolfgango Hungero Wasserburgensi Iuris Conf. Eximio, quia ab inuente etate summa cum laude in omni disciplinarum genere versatus, atque annis VIII. Ius civile in Academia Ingolstadiana publice professus, Illust. Bauariæ Ducem Albertum auditorem habuit: indeque a Carolo V. Imperatore ad supremum Germaniæ tribunal Spiram vocatus, annis III. inuocentissimas causas Assessor audiuit, donec a Reuerendiss. Prasule Henrico Palatino huius Episcopatus Et Urbis Antistite digniss. maximis premiis reuocatus, Consiliariusque designatus, eoque mortuo apud Reu. Principem Leonem Læschium in Episcopatu Successorem. Dum Cesar Ferdinandus Comitibus Imp. Augustæ Vindel. ageret, in legatione ibidem morbo correptus, Ao. Officii III. etatis vero XLIIII vitam morte commutauit. Anna Bohemini Coniux maeriss. X. Liberorum ex eodem Parens P. posuit, obiit vero anno a Christo nato M. D. LV. VII. Kalend. August.

Emigravit ex hominum consortio Reuerendus & præstantissimus vir ac Dominus *Sebastianus Linckbius* Stutgardianus Wirtenbergensis. Primum in Academia nostra Oratoricæ Professor,

A.
1548. *sæpius* Decanatus officium gessit, & anno 40. Rectoris dignitate perfunctus est. Post Doctor Theologiæ creatus, Frisingam ad Ecclesiæ manus evocatus, discessit. Scholam hanc singulari sua eruditione non parum ornauit. Extat eiusdem Oratio in laudem S. Theologiæ non inelegans, in primo tomo Orationum Ingolstadiensium edita, quæ nostra opera anno 71. in lucem prodierunt, proditurus fortassis est & tomus secundus. Obiit Frisingæ, posteaquam multo tempore cum aduersa valetudine conflictatus fuisset, 16. die Decembris.

* Vidi præterea eiusdem *Linckii Epithalamion in nuptias nob. Inuenis Oswaldi ab Eck & castæ Virginis Anna a Benzenow*, anno 1544. typis Weissenhornianis impressum; Item Carmen manuscriptum de re herbaria.

* Ex Artistarum Collegio, simulque ex Academia Octobri mense discessit *Paulus Prunnerus* dialectices Cæsareæ, vt tum vocabant, Professor, conditione alia apud Reuerendiss. Principem & Episcopum Pataviensem accepta. Sed rediit anno 1553. cum *Ernfrido Comite Ortenburgio*, cuius Præceptor erat.

A.
1549.

ANNO DOMINI M D XLIX.

Rect. CXLV. M. GEORGIVS THEANDER, S. Theologiæ Baccalaureus Formatus, & apud D. Virginem Parochus.

Rect. CXLVI. FRANCISCVS ZOANNETVS Bononiensis LL. Doctor & Professor &c.

Inscripti 181.

Nobiles, *Craft Georg. Perler*, de Rotenburg cis Tuberin.

Ioan. Christoph. Fuchs.

Albertus ab Hubeneck.

Jacob. Christoph. Schenk de Castel.

Eberhardus a Stain.

Ioan. Georg. Marschalcus a Pappenbaim.

Ioan. Landschad a Stainach.

Andreas Kettnit, Ambergens.

Paulus Stiber a Püttenheim, Can. Herbipol.

Ioan. Christoph. Paumgartner.

Abraham
Matthias } *Deutzell*, ex Schwatz,

Da-

Daniel, } a Wang.
Ioan. Dieteric. }

Ioan. Erhard. Petschner.

Ioan. Georg. Vberacker zum Sichertstain.

Ioannes } Herbart, Patritii August.
Huldricus }

Ioan. Georg. a Tirlingen, Can. Ratisbon.

Georg. Wolfgang. Notbafft.

Michael Gabriel Sotter a Vinda.

Philipp. ab Adolzhausen in Weichertshofen.

Nou. Prof. Claudius Iaius, Allobrox. S. I.

Alphonfus Salmeron, Toletanus S. I. } Theol.

Petrus Canisius, Nouiomag. S. I. }

Franciscus Zoannettus. &c. vt supra. Iur.

Nou. Doct. Ioannes Lesseladius, Onolzbach, Medic.

In numero Inscriptorum erat I. *Franciscus Zoannettus*, nobilis Bononiensis, Iuris vtriusque Doctor, Serenissimi Ducis Bavarizæ Consiliarius, & LL. Professor primarius. II. *Erasmus Vendius*, nunc temporis Serenissimi Boiorum Ducis ALBERTI Consiliarius secretior, & extra urbem in profectionibus Cancellarii vicem gerens: vir singulari eruditione præditus, industrius, quique tanta fide, tantaque diligentia Principis negotia exequitur, vt & charus sit vnice Principi, & admirationi sit plurimis, incomparabilis Mularum Patronus, & in soluta oratione vix secundus alteri, in ligata non infelix: de quo plura & supra scripsi, & nunc quoque dicerem, nisi & crimen adulationis vererer, & quod iusto orationis ornatu eius laudes possem prosequi, diffiderem. Viuat quam diutissime DEO, Ecclesiæ, Studiis honestis & omnibus bonis.

* Fuit *Erasmus Vendius* patria Ambergensis, id quod Acta Facultatis Philosophicæ aperte ostendunt, dum ad annos 1552. & 1553. inter Artium bonarum Baccalaureos atque Magistros *Erasmii Vendii Ambergensis* nomen commemorant. Fugerant certe hæc perspicacissimum alias *Oeselinum*, qui nescio vnde seductus *Erasmum Vendium in agro Pollingano tennis fortunæ parentibus editum* scribit. Edidit *Vendius* Carmen in laudem ALBERTI Boiorum Ducis; Opus item ineditum *Augustini Kæleri de Bello Boico in Epitomen* rededit sub hoc titulo:

A.
1549.

Ephemerides Belli Palatino Boici quas e Codd. MSS. in lucem edidit *Felix Osefius* Tom. II. Script. Rer. Boic. p. 469. & seqq.

- * III. *Claudius Iaius* Sabaudus, *Alphonfus Salmeron* Hispanus & *Petrus Canisius* Belga, omnes tres Societatis IESV Doctores Theologi die 13. Nouembris Ingolstadtium tennerunt, *Henrico Schwoickero* Sereniss. Ducis Secretario eos comitante. Cœnarunt eo die in hospitio Schoberiano, ac cum illis Rector Vniuersitatis *Zoanettus* & Professores omnes; quorum nomine *Georgius Theander* orationem gratulatoriam ad illos habuit. Respondit mox *Canisius* pro se, suisque Collegis, egitque gratias pro tam amica gratulatione & tractatione. Post hæc assignata ipsis in Collegio veteri habitatio; cibi autem bis quotidie ex nouo seu Georgiano Collegio submissi sunt. Die 26. Nouembris *Salmeron* & *Canisius* suæ quisque Læctionis, præmissa oratione, principium, quod dicimus, solenne fecere; ille quidem in Paulum ad Romanos, hic in quartum Magistri Sententiarum. *Iaius*, qui ad tempus tantum, vt scilicet initia recte constituerentur, ceteris duobus adhibitus erat, Psalterium interea profiteri cœpit.

Hoc anno die 4. Iannarii valedixit humanis rebus, industrius & præclarus vir *Alexander Weissenborn* senior, Typographus Ingolstadiensis, relictis duobus filiis *Alexandro* & *Samuele*, qui parenti bene de re literaria merito, pari officiorum genere, parique diligentia successerunt.

A.
1550.

ANNO DOMINI M D L.

Rect. CXLVII. M. ERASMVS WOLFIVS, Regens noui Collegii, III.

Rect. CXLIX. PETRVS CANISIVS, Doctor Theologus & Professor, Societatis IESV Collega.

Inscripti 234.

Nobiles, *Iacob. Baro Villinger*, Caroli Villingeri Bar. in Scheneberg filius.

Gaspar Fleckhamer, Patrit. Monacens.

Georg. Polander de Polandten.

Iacob. Fugger de Kirchberg & Weiffenhorn.

Ioan. Theodoric. Hünderskircher ab Obernvißleren.

Zacharias Scharfseder in Kollersaich.

Ernest. a Rechenberg.

Ioan.

A.
1550.

Ioannes a Kuedorf, Francus.
Sefridus de Egloffstein, Can. Bamberg.
Christoph. Hund a Lauterpach, Can. Eichstettenf.
Ioan. Christoph. Lesch.
Iacob. Stainacher de Stainach.
Ioseph. Sigbart a Leonpach.
Conrad. a Rechenberg, Can. Eichstett.
Sefridus Vrschenpeck.
Ioan. Georg. Sinzenbofer.
Ioan. Diepold. de Güssenberg in Prens, Can. Constantienf.
Ioan. Mattheus Hundpifs de Waltrams, Can. Constant.
Christophorus) *Relinger, Patrit. August.*
Guilielmus)
Hieronymus) *Welfer, Patrit. August.*
Emanuel)
Christophor. Lofnizer, Hochburg.
Conradus ab Ebenhaim, Geirenf.
Vergilius Ibrecker (Vberacker) zum Sighartstain, Can.
Salzburgenf.
Nicolaus Cromerus, Polon.
Ioan. Conrad. de Stain, Can. August.
Ioachim. a Freyberg.
Caspar. Hiers, Silesius.
Henricus de Fraunhofen.
Frideric. von der Dann, ex Puchnia, Can. Herbipol.
Alexander Houer de Castro Duini apud Forum Iulii.
Ioan. Ioachim. de Hirnhaim.
 Non. Prof. *Nicolaus Gaudanus, Hollandus S. I. Theol.*
M. Petrus Schorichius, S. I. Phil. & Ling. Grec.

Inscriptos inter erant I. *Iacobus Fuggerus, generosi Domini Antonii Fuggeri filius, qui etiamnum in viuis est, Marci, Augustanae urbis praefecti, & Ioannis Fuggerorum frater germanus, habens in matrimonio filiam Domini Illsungi, praefecti Sueviae.*
 II. *Hieronymus Nadler, Noricus, filius Erasmi Nadleri. Is Pisis anno 65. doctorali titulo in utroque Iure insignitus est; inde reuersus in numerum Consiliarium Ducalium Monaci cooptatus*

1550.

est. Quo munere etiamnum, cum hæc scribimus, magna cum laude fungitur, atque insuper etiam fæderis Landispergenfis est Cancellarius. III. *Ioannes Mattheus Humpis (Hundpifs)* de Waltrams, qui etiamnum in viuis, Præpositus est Ecclesiæ Cathedralis Constantiensis.

Die 6. Martii h. a. mortalium relinquit commercia Serenissimus & Illustrissimus Princeps ac Dominus, GVILIELMVS Comes Palatinus Rheni vtriusque Bauariæ Dux &c. parens ALBERTI V. Ducis Bauariæ, ALBERTI IV. filius. Princeps pius, prudens, literarum Mecznas, & armis, paceque clarus.

- * Patriæ Patrem paulo post, die scilicet 17. eiusdem mensis Martii ad vitam immortalem secutus est Vniuersitatis nostræ Patronus, *Leonardus ab Eck, Wolfseck, Randeck & Eisehofen*, GVILIELMI Ducis Consiliarius primum, tum Cancellarius, ac fere Familiaris; ita vt vitam sine illo acerbam sibi fore non semel sit professus. Natus fuit *Leonardus* Kelhemii in Bauaria, nobili genere, anno 1480. Ad nostram Academiam accessit anno 1489. Principi a Consiliis esse cœpit circa annum 1520. Tum vero grauissimis Reipublicæ negotiis adhibitus, tantam sibi apud omnes Germaniæ Principes conciliauit auctoritatem, vt ipse CAROLVS Imperator eius opera in bello Schmalkaldico vteretur. Et vero illud de ipso quasi adagium circumferebatur, *incassum ab aliis agi, quod actum ab Eckio non fuisset*. Quantum in re literaria tum ipse profecerit, tum aliis præstiterit, nostra maxime Academia testis est, cui per annos ferme tricenos Patronus & Curator præfuit. Viros certe doctissimos ex omni Europa ingentibus præmiis sollicitauit, ad Scholam Ingolstadiensem vt venirent. Qua re id effecit, vt teste *Viglio Zwichemo* homine extraneo nulla tunc in Germania existeret Academia, nostræ præferri quæ posset. Quam autem sollicitè & disciplinam academicam, & diligentiam Præceptorum curauerit, Acta Facultatis Artificiæ singulis fere paginis testantur. De cetero laudatur tanquam æui sui, Cato, iustitiæ cultor, rigidus seruator honesti, & inconcussæ mentis vir, qui suum constanter tenebat cursum, nihil fauori, nihil odio vnquam tribuere visus. Auitæ Religionis catholicæ propugnator erat acerrimus; adeo, vt filio suo *Oswaldo* amplas suas possessiones eo solum pacto supremæ voluntatis tabulis saluas esse voluerit, si eandem perpetuo religionem foueret. Bibliothecam suam libris præcipue sacris instructissimam testamento legauit Patribus Societatis IESV, quorum eximius erat fautor, ac primarius post GVILIELMVM Ducem patronus. Curator Vniuersitatis in *Leonardi Eckii* locum successus est *Georgius Stockhamerus a Lichtenhag*.

Eodem anno commigrarunt Ingolstadium Patres de Societate IESV, a Serenissimo Boiorum Principe ALBERTO acciti: inter quos primi fuere, *Nicolaus Gaudanus* Doctor & Professor, obiit Louanii anno 60. *Petrus Canisius* Nouiomagus D. Theologus & Professor Ordinarius. *Ioannes Baptista Brancacius* Neapolitanus,

- * Perperam hic pleraque *Rotmarus* scripsit; quod ex superioris anni historia patet: certiora dabo. *Claudius Iaius*, quem non tam ad docendum, quam ad constituendum Societatis IESV Collegium cum *Salmerone* & *Canisio* Ingolstadium accessisse supra retuli, cum cerneret post obitum Ducis GVILIELMI ac *Leonardi Eckii* circa negotium illud nihil serio iam agi, ad Cardinalem Augustanum rediit. Inde porro missus Viennam, post erectum ibi primum in Germania Societatis Collegium, paulo post in Domino quieuit. Eius laudes *Engerdus* his verbis descripsit:

Claudium Gayum Allobrogem fuisse & Doctorem ac Professorem, & de Societate Iesu, testatur monumentum, quod illi in Schola sua posuere Theologi, quorum testimonium tanti apud me est, vt omnibus actis & scriptis anteferam. Placidissimorum perhibetur morum fuisse, vt qui non eruditione solum excelluerit, sed & pietate, & cum pietate doctrinam, & cum doctrina parem coniunxerit pietatem, atque adeo, vt si quisquam alius in nostra Academia, certe ille cum apud infimos mediosque, tum etiam summos & prudentissimos certam quasi sanctitatis opinionem sibi compararit. Factus est omnibus omnia, iuxta D. Paulum, omnibus salutaris & charus. Vnus ex illis primis decem fuit, qui SS. Societatis Iesu autores & fundatores extiterunt: Venit Ingolstadium anno 1548. (1549.) & intra primum annum abiit, hinc euocatus Viennam Austriae; ad ea quae semper in pectore tenuit, & ob oculos habuit, aeterna migravit gaudia, anno salutis humanae M. D. LII. Grandæuz hunc virum ætatis fuisse anguror, quanquam in actis Theologorum fiat *Claudii Gaii* mentio, sine villo Epitheto, anno 43.

- * *Alphonsus* quoque *Salmeron*, intra primum ad aduentu suo annum, cum Episcopo Veronensi *Aloysio Lipomano*, qui legatione apud Cæsarem functus hac transibat, relicta Academia in Italiam discessit. Summam is, quamdiu quidem apud nos fuit, cum in legendo tum in disputando laudem obtinuit; quanquam semel duntaxat disputavit, cum Hispanus quidam e Sacellanus Cæsareis promotore *Fanne-*

A.
1550.

manuo doctoralem lauream est consecutus. Inuat hic addere, quæ Ioannes Engerdus in Academix Ingolstadianæ Parte VII. de *Salmeronis* adnotauit.

Alphonsus ille *Salmeron* Hispanus D. Theologus, vnus fuit ex primis decem Societatis Iesu Patribus, qui vna cum *Claudio Gayo* Allobroge, ac *Petro Canisio* Belga, Doctoribus Theologis, Anno Domini 1548. (1549.) ad Academiam nostram venit, publiceque SS. Theologiam legit; sed alio vocatus, intra primum abiit annum. Quanta vero huius tam excellentis viri sit eruditio, & dicendi flumen, ex illo facile apparet, quod Venetiis, cum ampla rerum & verborum vbertate, ac singulari eruditione in Ecclesia, de verbo Dei concionaretur; alter vero illius collega *D. Iacobus Lainetz* & doctæ & dilucide, sed magis accommodate ad popularem intelligentiam; magnus vterque merito fuerit æstimatus atque in pretio habitus, adeo vt in proverbium illis abierit, a *Lainetio* splendida Christianis auditoribus exhiberi conuiuia, & in iis fercula suauiter condita, & bene concisa ac præparata simul apponi; ab *Alphonso* autem conuiuia perquam magnifice ac splendide ornari, eaque non ad cuiusuis gustum communem institui, neque sine aliquo labore a quouis degustari posse.

Fuerunt insuper hi duo ex primis Theologis in Concilio Tridentino, Viri longe doctissimi, cuius rei per amplum & graue testimonium hic adferre libet; cum enim *Lainetz* ille suam aliquando sententiam in Concilio dicturus, grauius exorsus est, nullum a se Patrem atque doctorem Ecclesiæ Catholicæ allegatum iri, nisi quem integrum iam tum legisset; multis deinde citatis, S. Augustino, S. Ambrosio, S. Hieronymo, aliisque clarissimis Ecclesiæ luminibus, allegauit tandem etiam Testatum *Abulensem*, admirabilem illum tot grandium librorum scriptorem. Hoc profecto omnes Oecumenici Concilii Patres summe fuerunt admirati, quod vnus scilicet homo tantæ & tam abundantis esset lectionis. Viuit ille *Salmeron* prouectioris iam ætatis etiam nunc hoc anno 1581. in Regno Neapolitano, & Ecclesiæ Catholicæ salutarem nauat operam.

* De libris editis *Salmeronis* & aliorum vid. Bibliotheca Scriptorum Soc. Ies.

1550

* Pro Doctore *Alphonso*, collega *Canisio* additus est *Nicolaus Gaudanus* Doctor Benoniensis, paulo ante Rector Collegii Veneti, qui Paulum ad Romanos profectus est, vt compleret lectionem decedentis *Salmeronis*. Priuatim quoque adolefcentes & Theologiæ Studiosos plerosque instituit, & in disputando exercuit. *M. Petrus Schorichius*, qui cum Doctore *Gaudano* accesserat, alternis lectionibus Philosophiam ac linguæ græcæ præcepta explanabat; verum & ipse eodem adhuc anno Viennam abiit. *Ioannes Baptista Brancacius*, de quo Rotmarus meminit, Patribus ad tempus ministrabat; sed paulo post Romam, unde venerat, remissus est.

Ex primis igitur tribus Societatis Iesu Theologis solus iam restitit *Petrus Canisius*, qui die 18. Octobris h. a. renunciatus est Rector Vniuersitatis.

De hoc Magnifico Domino Rectore nescio certe, quid scribam, ait *Rotmarus*; nam si tantum eius ponam nomen, multis & præstantissimis illius viri, & de Catholica Ecclesia optime promeriti, virtutibus fit iniuria: Si Encomiasticon institutam, luci intulero tenebras. Quid igitur faciam in eo, qui laudari neque a me, neque a disertissimo quoque potest eodigne. Remitto lectorem ad illius opera & diserte & erudite & catholice hætenus edita. Si quis meliora & maiora, quam ego possum, se præstare confidit, is viderit, quomodo de tanto heroe, tam pio viro, tam forti Ecclesiæ Catholicæ Athleta bene possit dicere. Ego vnum dixero: Lumen est nostro tempore inter Doctores Ecclesiæ. Viuat sibi, viuat Ecclesiæ & Religioni Catholicæ annos Nestoreos.

Procancellarius septimus, *Erasmus Wolfius*, Doctor Theologus, Parochus apud D. Mauritium, quanquam anno 52. Vicecancellariatus officio functus scribitur in actis Theologorum Dominus *Petrus Canisius* D. Theologus, & *F. Ioanni Fabri Haylprunneni* Licentiæ & Doctoratus gradum contulisse.

* Circa finem huius anni, aut certe ad initium sequentis, Academix atque omnibus in illa muneribus valedixit *Balthasar Fannemannus*, de quo *Engerdus* sequentia:

De *Balthasare Fanneman* pauca quæ dicam habeo, tum quia exiguo temporis spacio apud Ingolstadienses commoratus est, tum quod præter vnam *Michaëlis Wagner* promotionem, quæ ab ipso administrata est, nihil aliud in acta de eo relatam est, neque quicquam etiam alii annotarunt. Fuit autem Episcopus Misienis, & Suffraganus Hildesheimensis, Ordinis Præ-

A.

1550.

dicatorum; & S. Theologiæ Doctor ac Professor. Succedit in Procancellariatu, & lectione Domino *Marshallero* anno 48. quo Ingolstadtium venerat, & solus tum erat Professor, cum & *M. Michael Wagnerus* iam iam inaugurandus esset, & alii ex Italia expectarentur Theologi, id est Reuerendi Patres de Societate Mauritanæ quoque Parochiæ per biennium præfuit. Auocatur tandem Moguntiam; quæ omnia ex Epitaphio, quod illi in Schola sua statuere Theologi, vberius intelligi possunt, idque tale est:

Balthasar Fanneman Ordinis Predicatorum, SS. Theologie Doctor, cum Cathedram sacram aliquot annis hic rexisset, nec non Scholæ nostræ Vicecancellarius extitisset, & D. Mauritii Pastor ones suas verbo Dei paussit, rebus suis aliter consulens, ad officium Suffraganei Metropolitanæ Ecclesiæ Moguntinensis se contulit, ubi sacras caeremonias, consecrationes, & alios pios ritus feliciter obeundo, ex hac vita ad immortalæ translatus est.

Quando sit mortuus, ignoratur. Pulsam autem ego Hildeheimio arbitror, feruente adhuc Lutheranismò; alioquin conditionem & locum mutare vix illi concessum fuisset.

- * Siqua fides haberi possit libello Scriptoris anonymi, *Histoire Ecclesiastique d'Allemagne, à Bruxelles 1724. Tom. I. p. 155.* factus est *Fannemannus* Hildesiensis Suffraganeus anno 1540. & obiit anno 1561. In Catalogo autem Suffraganeorum Moguntinorum, ibid. p. 22. eius nomen silentio prætermittitur. Sed plane hoc ipso in puncto corrigendus videtur ille Catalogus; cum enim certum sit ex actis nostris *Fannemannum* Moguntiam abiisse ad Suffraganei officium; ex altera autem parte in dicto Moguntinensium Suffraganeorum catalogo ab anno 1548. quo *Michael Heldingus* ad Merseburgensem Episcopatum promotus est, ad annum vique 1569. quo *Stephanus Weberus* Suffraganei Moguntini munus suscepit, nullus alius notatus sit Suffraganeus, extra omne dubium videtur positum esse, *Balthasarem Fannemannum* Moguntia eo temporis interuallo Suffraganei egisse partes, ac *Stephanum Weberum* habuisse successorem; qui & Ecclesiæ Misienis, per *Fannemannii* obitum vacantis, titulum post eundem quasi hæreditario accepit.

Parochiæ Mauritanæ in locum *Fannemannii* præfectus est *Erasmus Wolfius*, hætenus Collegii Georgiani Regens, qui ipso hoc anno sacerdotio imitatus, primum Sacram in academico S. Cathariæ Sacello, assistente *Petro Caniso*, supremo Numini litauit.

Procancellarius Vniuersitatis eidem *Fannemannio* subrogatus est, non *Erasmus Wolfius*, vt Rotmarus adnotat, sed *Petrus Canisus*; quod

quod acta Facultatis Theologicæ & Collegii Societatis Iesu apertis verbis indicant.

Die vltima Nouembris h. a. obiit *M. Ioannes Pedioneus*, de cuius quidem vita nihil nobis reliquum est, nisi Epitaphium & quædam ipsius scripta. Epitaphium, quod ad D. Virginem in exteriori Templi pariete orientali visitur, eiusmodi est:

D. O. M. S.

Ioanni Pedioneo Poeta, Oratoria Facult. Professore quondam celebri, Amicus virtutis commendate causa PP.

*Quis, cuias, qualis tacet hic? dic umbra! Viator
Siste pedem, paucis accipe, cuncta dabo.*

*Conditus hoc tumulto est Ioannes Pedioneus,
Ex Argentina qui dabat vrbe genus.*

*Ingenio memori clarus, fandi que peritus,
Orator felix, atque Poeta grauis.*

*Ille Arpinatem retulit sermone soluto,
Sublimem cultu carmine Virgiliam.*

*Principis hic docuit meliores sumptibus Artes,
Gratus ob id populo, discipulisque fuit.*

*Tandem illi ante diem fatalis flamina Parce
Ruperunt huius qui decus vrbis erat.*

*Quod mors in corpus tenuit sua iura, quid obstat?
Ingenio haud potuit dura nocere tamen.*

*Vixit adhuc etenim celeberrima fama Poeta,
Diuini viuunt & monumenta viri.*

*Manibus his tu funde preces, pacemque precare,
Et discere in Domino viuere, discere mori.*

Obiit vlt. Nouembris anno M. D. L.

Scripta *Pedionei*, quæ quidem in publicam lucem edidit, hæc fere sunt: *de claris Oratoribus libri duo. Elegia. De Bello germanico Liber*, carmine heroico. *Hymnorum liber. Ode septem. Oratio de Ciceronis & Eloquentia laudibus. Hymnus ad D. Stephanum.*

A.

1550.

A.

1551.

ANNO DOMINI M D LI.

Rect. CXLIX. BARTHOLOMÆVS ROMVLEVS LL. Doctor & Professor &c. II.

Rect. CL. M. GEORGIVS THEANDER, S. Theologicæ Baccalarius Formatus &c. II.

In-

A.

1551. Inscripti 289.

- Nobiles,** *Pbilipp. Schinle zu Vnterrentenhagen, Rauensburgenf.*
Ioan. a Schwende, Can. Salzburg.
Ioan. Conrad. ab Hernau.
Ioan. Rupert. Paumgartner a Fraunstein.
Wolfgang. de Schmiben.
Henric. de Preysing, Can. Frising.
Christian Szote, Liunionf.
Ioan. Georg. Auer, de Linz.
Ioan. Thomas Mussel de Erenreit.
Valentin. Truchses de Henneberg, Franco.
Leonard. Zeilhofer de Starzhaußen.
Ioan. Adam. de Grünbach, Can. Herbipol.
Ioan. Melch. Zobel de Gibelstatt.
Ioan. Ioachim. Hundbifs.
Ioan. Albert. a Preysing, Can. Patauief.
Ioannes a Maxen.
Carol. Fugger de Kirchberg & Viana, Ioan. Iacobi filius.
Henric. a Nazmatz, Pomeran.
Carolus a Schwending, Sueuus.
Nicolaus Sarlo, Baro Polonus.
Ioannes Bockaroschi,
Andreas } Pferemschi, } Poloni.
Petrus }
Iacobus Witdeschi, }
Georg. Poludoschi, }
Ioan. Vdalricus a Luttmansdorf.
Wernerus a Pienzenau a Kemlet, Can. Eichstett.
Ioan. Wolfgang. Khozauer.
Gutlielm. a Redwitz.
Christophor. de Choyfent, Mirenallenf. Gallus.
Hieronym. } Ebinger a Balzhaim, Viment.
Vdalricus }
Carol. Reichlin a Meldeck.
Simon von Berg, Can. Bamberg.
Christoph. Georg. Gifs a Giffenberg.
Pbilipp. a Droë, Can. Moguntin.

Pangratus de Rabenstein, Can. Bamberg.

Benedictus a Stozingen.

Sigismund, a Rott.

Pallas ab Oberstain, Can. Spirensis.

Ioannes,

Palentin, Matthias, } a Dautenbosen.

Ioan. Mattheus, }

Sigismund, a Than.

Ioannes a Sandt, Can. Herbipol.

Non, Prof. *M. Abraham Löschnerus, Ling. Græc.*

Inter inscriptos præcipue memorandi: I. *Carolus Fuggerus, Hannis Jacobi Fuggeri filius; annum circiter 71. Præfectus Stipatorum regis Hispaniæ, & tumultuantibus Belgis dux militum pro eodem rege, tandem captus a Statibus Belgicis, sed libertati nuper hoc ipso anno 79. DEI singulari beneficio restitutus. Hænos proceræ stature. II. Frater Aegydius Carl, Ordinis D. Benedicti Salisburgi ad S. Petrum, eiusque Monasterii Prior, qui singulariter a Serenissimo Principe commendatus erat. III. Reuerendus D. *Ioannes Fabri Hailprunnenfis, Ordinis S. Dominici; vir singularis eruditionis, qui fortiter contra hæreticos pro fide Catholice incolumitate pugnavit, cum scriptis, tum viva voce. Multos enim annos in Ecclesia Augustana apud D. Virginem concionatus est. Friburgi Brisiacorum laurea in Theologia, Ingolstadii vero doctoralia recepit insignia.**

* Initio scilicet anni sequentis, promotore *Petro Camisio*, qui eidem potestatis in Cathedra ecclesiastica Augustæ Vindelicorum successit.

IV. *Martinus Pegius ex Pillingretz Carniolanus, apud Ingolstadienses in Doctorem promotus, post Reuerendi Capituli Salisburgensis Syndicus, nunc vero Reuerendissimi ibidem Archiepiscopi iam multis annis Cõsiliarius, & in Consistorio assessor. Præstitit multa in iure in sermonem Germanicum, impressa Ingolstadii, & de Schematibus iustum edidit librum, vir, quod admiratione dignum, tam in Theologia, quam iure peritissimus, ac pene etiam *αυτοδιδάκτος**

* V. *Pallas de Oberstain, Canonicus Spirensis, tempore studiorum hic mortuus, & apud Patres Franciscanos sepultus.*

A.
1551.

Hoc anno Studioforum omnium computus est factus, & qui tum literis dabant operam Ingolstadii, sunt reperti numero 660.

Anno eodem, 4. Cal. Martii, Regens novi Collegii est constitutus *M. Ioannes Spreterus* Rotwillanus, & a nobili ac magnifico viro ac Domino *Georgio Stockhamero*, Serenissimi Principis Consiliario & Scholæ Patrono confirmatus. Designatus est hic ipse *Spreterus*, nouo quodam exemplo, cum non esset presbyter, quemadmodum nec antecessor eius fuerat, Regens dicti Collegii; præfuitque eidem laudabiliter annos 4. Inde Rotwilam profectus per complures annos in iudicio seu Consistorio Imperiali Cancellatum egit, cui officio nuper renuntiavit, ei, quæ in munere Cancellarii successit vir optimus, idemque doctissimus, & poëta insignis Dominus *Ioannes Hildebrandus Meckberus*, Rotwilanus LL. Doctor.

* *Wolfgangus Gotthardus* & *Wolfgangus Zettelius*, ambo de Schola nostra optime meriti, ille Grammaticæ latinæ & Ciceronis; hic, Dialecticæ & Philosophiæ Aristotelicæ Professor ordinarius, conquesti hoc anno sunt, stipendium annuum vigiliis & laboribus, quibus quotidie in bonum studiose iuuentutis desudarent, minime respondere, nec in tanta annonæ ac rerum omnium caritate alendæ familiæ sufficere; auctarium igitur petiere; quod ipsis Patres Facultatis concordibus sententiis concessere, decem scilicet quot annis florenos, ex arario Facultatis interea soluendos.

Hoc ni fallor anno, aut forte ad finem superioris, *Zoannetus* noster Iurium Professor Romam profectus est, ab *Alaxandro Duce* missus ad *IULIUM III.* Pontificem, vt triennales decimæ ex bonis Clericorum a *PAVLO III.* Duci *WILHELMO* concessæ, de nouo confirmarentur; atque insuper Monasteriorum quorundam prouentus vniuersitati ita vniiretur, vt Professores inde annua stipendiâ acciperent. Circa decimarum Clericalium renouationem negavit *IULIUS* suum consensum: Quod ad Monasteriorum vniouem cum Studio Ingolstadiensi; respondit, se cum *Episcopis Salisburgensibus* Prouinciam super eo negotio consulturum. Hæc *Laurentius Huchwartus* in Catalogo *Episc. Ratisbon.* Lib. III. apud *Oselium* Script. Ret. Boic. Tom. I. pag. 237. Præterea vid. Append. diplomat. ad hæc Annales ss. 1361.

ANNO DOMINI M D LII.

A
1552

Reft. CLI. FRANCISCUS ZOANNETTUS, LL. Doct. & Profess. II.

Reft. CLII. IOANNES STRETERVS Rotwilanus, nomi Collegii
Regens.

Inscripti 158.

Nobiles, Georg. Balsbas, a Ranschwag.

Ioan. Albert, Mussel.

Christoph.)
Ernestus) Rauchenperger, de Salzburg.

Franciscus de Eltersbouen.

Ioan. Christoph. Herbartus, (Herwart) Patrit. August.

Christophorus de Auffsels, Can. Eichstett.

Rainaldus Swoye, Linoniens.

Henricus a Stockbetm.

Nicol. Georg. de Egloffstain.

Wernerus Hector a Freiberg, Can. August.

Ioannes Schenk a Schenkenstain.

Ioan. Sebast. a Parsperg, Can. Eichstett.

Henric. a Langenmantel, Patrit. August.

Sigismund. de Auffsels zum Freyenfels.

Christophor a Seckendorf.

Henricus a Waldensfels.

Ioan. Sigismund. Mussel.

Non. Doct. Petrus Vabe, Presbyter Treuirensis, Theol.

Ioannes Fabri, Hailbrunnens. Ord. S. Dominic. Conc.

Cathedral. August. Vind. Theol.

Ioannes Albinus de Ionnsdorf, Silesius, Medic.

- * Ex nouis Academiæ nostræ alumnis fuere hoc iterum anno complures, qui subsequentibus temporibus præclaros in viros euaserunt. I. Nobilis Christophorus Rauchenberger Salisburgensis, supremus postea Archiducis FERDINANDI Camerarius Oeniponti. II. Sigismundus Vischauser Landauensis, I. V. Doctor, ALBERTI primum Ducis Consiliarius, ac deum Imperatoris RVDOLPHI Vicecancellarius. III. Ioannes Hegenwüller Augustanus, ipse quoque a RVDOLPHO II. ad Cancellarij dignitatem euectus. IV. Henricus Langenmantel Patritius Augustanus, Prætor postea Ingolstadiensis, vir doctus ac prudens. V. Thomas Seid, Eichstadianus, I. V. Doctor, Consiliarius Episcopi Augustani, & Academiæ Dilinganzæ Gubernator.

A.
1552.

VI. *M. Ioannes Roth* Namburgensis, in Iuria vtriusque Doctorem creatus, vna cum *M. Ioanne Synapio* Wismonensi in petitione Doctoratus & promotione Collega. VII. *M. Nicolaus Reischner* Halberstatensis, in Doctorem iuris promotus. VIII. *Ludovicus Christophorus Reinber* Haidelbergensis, & *M. Casparus Marchardus* Wormatiensis, ambo simul Doctores creati.

* *Petro Canisio* & *Nicolao Gaudano* Theologiae Professoribus noua hoc anno migratio indicta est; cum enim FERDINANDVS Rex Austriae magis, quam Bauariam periclitari, atque nouis his subsidiis indigere Pontifici persuasisset; & ALBERTVM quoque Bavariae Ducem generum suum, qui aegre Patres dimittebat, tandem ad consensum permouisset, misso cum literis nuncio regio, Viennam illos descendere iussit. Fuit vero *Canisii* maxime, summa apud Ingolstadienses existimatio; quippe quorum animos non solum docendo in schola sibi conciliauit, sed frequenter sacris etiam adhortationibus ad pietatem & profectum spiritnalem excitauit. Primum Latinos sermones habuit ad Academicos in Collegio Georgiano, ubi *M. Erasmus Wolfus* tunc Regens nouam illi suggestum posuit; deinde ad conciones germanicas, quae plus vtilitatis apud populum polliceri videbantur, conuertit animum; ac initium quidem fecit in sacello Leprosorum; tum in aediculo S. Crucis, extra portam ab eadem S. Cruce dictam; aliquoties etiam in Templo Dni Maarithi, magno vbique populi concursu. Semel habuit disputationem publicam de Communionem sub vtraque specie, cum scilicet *Ioannem Fabri* Doctorem crearet. Plura de *Canisio* Rengerdus:

In descriptione Domini *Balthasaris Fannemannii* dictum est anno Domini 1548., cum reformatio ab Illustrissimo Principe ALBERTO quinto, in Schola fieret, vnum tantum eo tempore fuisse Theologum, Dominum *Fannemannum*, expectatos autem alios Theologos ex Italia. Mea opinione illi ipsi fuere expectati Reuerendi Patres de Societate Iesu, qui secundo anno post, hoc est, 50. ab Illustrissimo Principe ALBERTO, mortuo parente anno 49. petiti & vocati Ingolstadium aduenerunt.

* Corrigenda haec sunt ex dictis anno 1549.

Inter primos autem fuerunt Theologi Reuerendus Pater *Petrus Canisius* Nouiomagus, & *Nicolaus Gaudanus*, Doctores Theologi & Professores. Quorum aduentu, reliquis Theologis suam conferentibus operam, Domino *Wagwero* & Domino *Theandro*, & quasi coniunctis viribus vnam omnibus existentibus, quan-

quantum S. Theologia caput extulerit, nec possum, nec volo dicere, cum nec priora dormitarint tempora.

Hoc tamen, citra veterum Doctorum, atque ipsius etiam Domini *Eccii*, Theologi & doctissimi, & in disputando, religionemque propugnando felicissimi & fortissimi *Hectoris*, iniuriam facile affirmaro, longe & elegantius, politiusque, & compendiosius nunc pene omnes tradi docerique literas, quam apud maiores nostros fieri est solitum. Idque ego seculi potius illius barbariei, quæ in omnes scientias vim suam exertit, quam ipsis Doctoribus, quos acute, subtiliter & doctè scripsisse & disputasse constat, tribuo.

Hoc itidem sine iactantia dixero, nostram Scholam nulli alteri Germaniæ Academiæ, quantum ad Theologos attinet (nam de reliquarum Facultatum doctoribus nunc non ago, dicturus de iisdem postea) facile cesseram, tum eorum ratione, qui iam olim docuere, & partim diem vitæ suæ clausere supremum, partim adhuc in Ecclesiæ & religionis Catholicæ incolumitatem & singulare ornamentum vivunt, tum etiam (absit & invidia, & adulatio dicto) adhuc docent.

Sed ad propositum, & incomparabilem virum *Petrum Canisium* diuerto, cui tamen Encomiasticum minime polliceor, sed id tantum præstiturum, vt eum obliuione apud posteros vindicem, & is qualemcumque inter Theologos possit habere locum: dicam tamen, quod sentio: Vir est diuini propemodum ingenii, & eruditionis incomparabilis, Philosophus eximius; quod illi pene cum omnibus Patribus de Societate commune est; Theologus profundus, & lectionis infinitæ, quod cum plurimis, sed quod illi neque omnino cum multis, neque omnino paucis est commune, Orator valde eloquens, Ecclesiastes pariter grauis & iucundus.

Probauit & eruditionem suam & eloquentiam & in dicendo prudentiam (namque eloquentia sine prudentia & eruditione est inanis garrulitas) sæpius Illustrissimo Duci Buarici *ALBERTO* quinto, cui iure suo & merito semper fuit gratissimus; tum etiam multis annis Ecclesiæ & vrbi *Augustanæ*, vnde discedens tanquam sui amoris quoddam pignus reliquit Dominum *Gregorium Rosetum* (*Rosessum*). Quorum vterque quid inter medios hæreticos profecerint, quantum religionem promouerint, ipsi

A.
1552.

Templi summi parietes etiamnum testantur, qui auditores concionum vix possunt capere. Dominus *Gregorius* adhuc magna cum nobilissimorum virorum frequentia & applausu, maximo vero hæresiarcharum cum dolore, concionatur.

Nostri quoque, si qui Schmalcaldicum recordantur bellum, Dominum *Canisium* in Templo D. Crucis extra portam, antequam deiceretur, concionari meminerunt; sed nec ipse, nec Societatis nomen tum innotuerat. Rectoratus dignitatem gessit anno 49. (1550.) quod officium ex Patribus, cum ipsemet, quam res incommoda esset Societati, publicis distrahi negotiis, intelligerent, vitroque sese publicis abdicarent muniis, post est impositum nulli. Procellarii officio, semel atque iterum, digresso *Fanckmanno*, ex delegatione Reuerendissimi & Illustrissimi Principis Aichstadiani, & commissione est persuctus.

Quantum itidem Ecclesie & religioni suis pulcherimis libris præstiterit, totus pene Christianus nouit orbis, nec ignorant hæretici. Scripsit egregios libellos precarios, ad pietatem & deuotionem excitandam aptissimos: Item Martyrologium; Inter omnia vero eius scripta, primas facile obtinent, liber de D. Maria Virgine, D. Ioanne Baptista, contra Magdeburgenses, & Catechismus.

In eo denique pietatis & eruditionis, vitæque integritatis, omnisque virtutum generis, quæ in eiusmodi virum cadere solent, quæ Ecclesiasticos ornant & commendant, illustre statuimus exemplum. Et quanquam iam laboribus exhaustus, senioque fessus, quieti sese tradidit; illud tamen de eo vere dici a me potest, quod Scipionem Africannum de se dicere solitum scribit Cicero, quod nanquam sit minus otiosus, quam cum est otiosus, minus solus, quam cum solus est, minus denique quietus, quam cum maxime quieti sese tradidit. Nam & in otio & quiete de Ecclesie Dei negotiis, & religione Catholica apud se cogitat, & in solitudine secum ipse loquitur.

Deus Opt. Max. tantum virum, tam fortem Ecclesie suæ propugnatores, tam bene de religione meritum, lumen denique Doctorum Ecclesiasticorum amplissimum & clarissimum, quam diutissime seruet incolumem, & post hanc vitam, præ exantlatis eius in Ecclesie & religionis incolumitatem & incre-

men-

mentum laboribus, eternam illi eternae vitae coronam benigne largiri dignetur. A.
1552

* Vid. an. 1597. quo *Canisus* ex hac vita migravit.

* *Nicolaus Gandanus*, per duos fere annos *Petri Canisii* Collega, quis fuit, quidne hac in Academia praesiterit, iterum ex *Eugardo* discimus.

Vno & eodem anno, paucis intercessis diebus, ad Academiam accessit *Nicolaus Gandanus*, de Societate Iesu, Doctor Theologus, Collega *D. Petri Canisii* & Legatus in Comitibus Wormalienibus Imperatoris: Qui quidem, quantus vir fuerit, et si vnum mihi Imperatoris FERDINANDI primi, qui eius opera potissimum uti voluit, ad cuius etiam petitionem anno 1552. Ingolstadio Viennam abiit, de eo iudicium sufficeret; tamen & Facultatis Theologicae testimonium, quod illi in sua Schola Ingolstadii constituit, placet adscribere:

Nicolaus Gandanus Doctor Theologus, Reverenda Societatis Iesu; Vir fuit summae moderationis, & qui ceteris vivendi norma rectissima praeluxit. Hic, ut consuleret profectui iuvenum, Ethica Theologicae iuxit, & fontes actionum moralium, & politicarum ex sacris literis deprehendit. In quibus omnibus, cum fructus auditoribus tot maximos attulisset, & innumeros humanitate, & dexteritate docendi inuassisset, Viennam Austriae sub obedientia concessit, atque inde legatus Imperatoris Wormaliam ad Comitibus cum se contulisset, ibi precibus Louaniensium Theologorum caesus, consensu Superiorum, Louanium abiit, ubi posteaquam annos aliquot unitam religionem strenue propugnasset, e vitiis, omnibus Ecclesiae Sacramentis rite susceptis, excessit, Anno M. D. LX.

Primus inter eos fuisse perhibetur, qui Societatem Iesu recens institutam sunt ingressi.

* Reliquere Patres Ingolstadium mense Martio, secundo Danubio, non sine Professorum ac plebeiorem lacrymis iter ingressi, assumpto in itineris atque etiam vitae societatem *Iodoco Castoro*, de quo *Rotmarus*:

Non possum non optimi viri *Iodoci Castori*, summi mei amici meminisse. Fuit in politioni, literaturae versatissimus, optimus Poëta, adeo ut cum ipse carmen scriberet, similem ferme sibi non haberet. Scripsit autem carmen funebre in obitum *Dominici Glareani* saepe perquam elegans, cum Patriciorum quorundam adolescentium praecceptorem Friburgi ageret. Inde reuersus, Illustrissimorum Principum *ERNESTI Ducis Banariae & Episcopi*

A.
1552.

pi Frisingensis: & Palatini Marchionis Badensis Præceptor est constitutus. Quo perfunctus munere, cum & aulæ, & mundi esset pertæsus, posteaquam ferme annum Ingolstadii priuatus transegiisset, Patrum de Societate Iesu Collegium & Ordinem est ingressus. Mortuus Halæ ad Oenum, anno LXXVII.

Hymnibus valedixit *Petrus Apianus*, Mathematicus insignis & Matheleos Professor, angustissimo Imperatori CAROLO V. propter eam scientiam, cuius ipsemet Cæsar perquam studiosus erat, admodum gratus, & liberaliter ab eodem donatus; Academix nostræ singulare decus & ornamentum. Obiit vndecimo Cal. Maii, sepultus apud Franciscanos.

Eius sepulchri hodie nullum existat vestigium; atque inest tanto quidem æquius existimo, ut viro meritissimo dignam ipsius memoriæ monumentum his in annalibus statuamus. Natus erat *Petrus Apianus* (paterno nomine *Bienewitz*) Leisnikii in Misnia anno 1495. In Professorum nostrorum numerum relatus est anno 1527, iam tum clari nominis Mathematicus, & a variis Academiis expetitus, uti supra memoratum. Post CAROLVM Cæsarem, a quo Nobilibus Imperii adnumeratus est, & GVILIELMVM Banariæ Ducem, præcipuam necessitatem expertus est *Admandum Fuggerum*, cuius maxime impensis sumptuosam illam expeditionem literariam suscepit, ad conquirenda scilicet monumenta vetera; quæ subin vno collecta volumine anno 1534. suis sanctibus, & sua ex officina, socio & adiutore *Bartholomæo Amantio* Poeta Cæsareo & Oratorix Professore, publicam in lucem edidit, hoc titulo: *Inscriptioes Sacrosanctæ Vetusstatæ totius orbis*. Præterea typis vulgavit *Cosmographiam*; *Astronomicam Cæsaream*, CAROLO V. dedicatam, ac trecentorum aureorum præmio coronatam; *Quadrantem Vniuersalem*, & alia quædam ad Geographiam & Astronomiam spectantia. Dicitur idem *Apianus* ex primis fuisse, qui nouam orbis partem, *Americam*, in charta exhibuit. *Christ. Gottl. Schwanzius* Professor Altdorfiusus triginta duo huius *Apiani* Opuscula cum diuersis suis editionibus recenset.

In cathedra mathematica defuncto parenti successit *Philippus* filius; qui licet infirma valetudine, ac Medicinæ impeditus studio, æquabat tamen patrem in Matheleos scientiâ; imo superabat fortassis. Sed de *Philippo Apiano* alibi erit disserendi locus.

Obiit itidem in festo D. Matthæi Apostoli, doctissimus vir, *M. Casparus Hermannus* Physices Professor, cui eiusmodi est Epitaphium apud Diuam Mariam Virginem positum:

Hanc

*Hanc propè, quam cernis, lector mortuæ, tabellam,
 Gasparis Hermannî mortua membra iacent.
 Vir pius & doctus, pulchra virtutis amator,
 Hoc dum fastoso vixit in orbe, fuit:
 Impiger ad summi titulum properabat honoris,
 Cum venit in media mors odiosa via,
 Et bene proposti retrahit vestigia cursus,
 Vt bona non apto tempore multa rapit.
 Hoc illi conuinx posuit gemebunda sepulchrum,
 Fecit & officii pro ratione sui.*

A.
 1552.

E viuis excessit 8. Iduum Decemb. Reuerendissimus in Christo Pater, ac Princeps Illustrissimus, Dominus MAVRITIVS ab Hutten, Episcopus Aichstadianus vigilantissimus, Academiæ Ingolstadienæ Ordinarius & Cancellarius, de cuius laudibus quia & plurima & excellentissima Ioannes Loriccius, tum Professor Ingolstadii, in Oratione funebri, quæ excusa prostat, dixit, ego nihil de eius Reuerendissima Celsitudine adferam vterius.

* Ita Rotmarus in Annalibus: in Tomo autem Primo Academiæ Ingolstad. Part. II. pag. 29 b. eidem MAVRITIO sequens scripsit elogium:

MAVRITIVS ab Hutten Ostrofrancus; eligitur ex Præposito Herbipolensi, in Episcopum Aichstadianum Anno Domini 1532. Præfuit suæ Ecclesiæ annos tredecim, menses quinque, dies octo. Obiit anno 1552. octavo Iduum Decembris. Nobilis est Huttenorum apud Ostrofrancos familia, belli pacisque studiis præclara, ingenis præstantissimis, eruditione, & præsertim eloquentiæ facultate semper celebris, sed quibus abusi sunt quidam. Ex ea fuit oriundus familia Hudalricus Huttenus, eques auratus, literarum humaniorum & linguarum cognitione, & utroque dicendi genere, tam equestri, quam pedestri insignis, nisi quod in eos, quos non debebat, id est in Ecclesiam religionemque Catholicam, & in Pontificem linguam acuerit, & ad calumniandum oppugnationemque Ecclesiæ, diuinis suis dotibus abusus fuerit. Eum morbo Gallico scribit consumptum Gesnerus, taleque illi in Tigurini lacus insula positum epitaphium.

*Hic eques auratus iacet, oratorque disertus
 Huttenus vates. carmine & ense potens.*

L. I

Hæc

A.
1552.

Hæc ego in familiæ illius nobilissimæ ignominiam minime scribo, cum summis etiam loco natis quandoque sua sint excrementa; Sed ad Cancellarium nostrum reuertor. *Bruschius* illi eximiam virtutem, multiplicem doctrinam, incomparabilem morum suauitatem, ac plurimarum linguarum cognitionem tribuit. *Ioannes Lorichius* Hadamarius, tum Professor Ingolstadianus, qui viuum nouit Episcopum, eundem etiam ingenio, doctrina, rerum vsu, grauitate, prudentia, integritate & morum sanctitate tantum fuisse, in oratione sua funebri scribit, vt mortuo CHRISTOPHORO Episcopo, nemo in toto Capitulo fuerit, qui illi merito præponi, & ad Episcopalem dignitatem, quam inuitus & reluctans acceptare coactus fuit, posset euehi. Præfuit suo Episcopatu in summa rerum omnium confusione, tumultuante tota Germania, præliantibus ad Ingolstadium Schmalcaldicis, & ex Germania eiectionem Cæsari CAROLO V. sed frustra minitantibus; Cælum, opinor, armis territabant. Ipse vero Episcopus suam prouinciam a grauioribus damnis prudenter est tutatus: quin & fidem quibusdam Ingolstadiensibus & præsertim Academicis præbuit refugium & asylum. Frugalis erat Princeps, aulamque alebat non pomposam quidem, sed bene moratam; & vt plurima comprehendam paucis, veri Episcopi officio est functus. Summa adhæc prudentia, & in rebus agendis componendisque industria clarus, ac proinde omnibus comitiis publicisque Imperii tractationibus interesse illum CAROLVS V. Imperator voluit: Tantum decoris, ornamentis, ac dignitatis, multi iuga eruditione ornatum esse adfert. Sed de his aliisque pluribus & *Bruschius* in primo tomo Episcoporum, & Oratio funebri *Ioannis Lorichii* consulatur.

Hoc ipso anno cum MAVRITIVS Dux Saxonum, cui Cæsar Septemuiratum contulerat, & ALBERTVS Marchio Brandenburgensis, communis pacis turbatores, Germaniam ferro igneque vastarent, & fœdere cum Gallo inito, CAROLVM V. Imperatorem, nihil tale de iis meritum, ex insperato, imparatumque inuaderent, Illustrissimus noster Princeps, quia non longe ab Ingolstadio exercitus hostilis pars contederat, vt rebus suis, ditionique bene consulere, & urbem suam totius Bauariæ propugnaculum, ab hostium incurfu & impetu redderet tutam, mu-

nuit

nit eam nouem vexillis militum. Fuere tum frequentes inter studiosos & milites tumultus & conflictus; inter omnes vero nobilis quidam a *Seckbendorff*, statura iuuenis procera & crispis capillis, frequentissime cum barbaris militibus dicitur sine vulnere & sanguine congressus.

Erat tunc temporis Ingolstadii doctor & Professor Medicinæ, *Ioannes Veldmillerus*, etiamnum apud nostrates notissimus; Is anno 46. (vt supra dictum est) præliantibus ante urbem Schmalcaldicis, cum ex Aichstadio, quo vna cum Domino *Zettelio*, coniugibus, aliisque multis, tanquam ad asylum, ab initio belli confugerat, remittente belli furore, Ingolstadium repeteret, nescio quomodo a sodalitis retractus, forte fortuna ab hostili duce interceptus est. Verum paulo post, & nocturno quidem tempore, vt reor, ex catenis & curru liber factus, fuga salutem sibi quæsiuit. Ille igitur ipse Dux tunc ad oppidum Nassensellum castra habens, misso in urbem caduceatore, captiuum suum, iure militari, sibi reddi, aut ab eodem compensationem pecuniis fieri, imperiose petiuit. Quorum vtrumque cum pernegaret Dominus *Veldmillerus*, nec sese hosti sistere, nec pecuniis satis vellet facere, dira ferro flammisque minatus est hostis. Proinde cum & ipsi Academiz & ciuitati extra urbem circumiacentium pagorum incendia & conflagrationes metuendæ essent, eo & precibus monitisque, & increpationibus Dominum *Veldmillerum* adegit Vniuersitas, vt furentem hostis animam trecentis florenis pacaret; quam tamen iacturam si non e toto, magna certe ex parte Serenissimus Boiorum Dux illi compensasse dicitur. Hæc erat fabulæ istius Catastrophe.

ANNO DOMINI MDLIII.

Rect. CLIII. BARTHOLOMEVS ROMVLEVS &c. III.

Rect. CLIV. IACOBVS FVGGERVS *Antonii Fuggeri* filius, etiamnum cum duobus fratribus, *Marco* urbis Augustanz Præfecto, & *Ioanne Faggeris* in vinis existens.

Prorect. M. Ioannes Spreterus Regens Collegii Georgiani.

A.
1552.

A.
1553.

A.

1553. Inscripti 184.

- Nobiles, *Alexander Secundus Fugger de Kirchberg & Weiffenhorn.*
Philipp. Adam. Graunwyl.
Ioannes van den Dieffen, Bruxellenf. Protonot. S. R. Sedis.
Ioannes de Wisentan.
Martin. de Eyb, Can. Bamberg.
Ioan. Ernest. ab Harnstat.
Sigwardus Bolsten.
Ioannes Fortsch, Francus.
Servatius,
Vitus Erasmus, } a Seyboldsdorf.
Ioan. Maurit. }
Caspar Basalich, Rostochiens.
Ioan. a Milbaim.
Hieronym. Resch ex Plawberg, Norimbergens.
Heliastandfest de Rechelhofen.
Paccifal Zenger in Adelmanstein.
Ludovic. Ibraimer, Landishutanus.
Melchior a Persfall in Greiffenberg.
Martin Nippenburger a Scheckingen.
Ludovic. Nippenburger a Schwibertingen, Can. Spirens.
Leonbard. a Klingsberg, Can. Bamberg.
 Nou. Prof. *Michael Wagner, Gerolung. Rhætus, SS. Theol. Do-*
ctor & Professor.
 Nou. Doct. *M. Georg. Dichtelius, Medic.*

Inter inscriptos recensentur *Martinus Eisengrein Iuris Studiosus*, de quo in sequentibus: anno præsertim 78. plura dicemus. *Iosephus Schütz*, de quo in Rectoratu eiusdem.

Obiit eodem anno, mense Martio *Ambergæ*, vir clarissimus *Erasmus Nadler*, LL. Doctor, Illustrissimi Ducis *FRIDERICI Comitis Palatini ad Rhenum Consiliarius*, & *Ambergæ Narischorum Procancellarius*, ætatis suæ anno 46. mense octavo. Superfunt adhuc tres eius filii, *Hieronymus*, Serenissimi Boiorum Ducis *ALBERTI Consiliarius*, vir præclarus, & in rebus agendis industrius, *Sebastianus*, Granarius Ducalis *Ingolstadtii*, & *Aegidius Consiliarius Pataviensis*.

Ele-

A.
1553.

Electus est in Episcopum Aichstadianum EVERHARDVS ab Hiernbaim Præpositus Salisburgensis, & Scholæ Cancellarius quintus.

Desiit inter viuos esse Reuerendus Dominus *Erasmus Wolfius*, Landispergensis, primum in Academia Professor Philosophiæ, deinde anno 44. Calendis Maii Georgiani Collegii Regens constitutus, cui per sexennium laudabiliter præfuit: tum vero temporis (anno 52. post *Petrum Canisium*) Vicecancellarius, & ad D. Mauritium Parochus, quam Ecclesiam per biennium tantum rexit. Fundauit in Collegio nouo duo Stipendia, ad quæ præsentati fuere primo *Michael Christl* Fridbergensis, anno 56. & *Ioachimus Christner* anno 57. Obiit 18. Ianuarii, incredibile sui desiderium Academicis post se relinquens; vt qui pacate, placide & integra erga omnes fide semper vixisset. Duo habet monumenta in templo D. Mauritii, quorum alterum, quod humi iacet, eiusmodi dimetrum Iambicum habet:

*Sub hac humo pius iacet
Et doctus & vir candidus,
Mystes Erasmus Wolfius;
Mens huius vt viuat DEO,
Moriture Lector, dic preces.*

Alterum parieti affixum, cura, & impensis *Marci Schellenbergii* Augustani Presbyteri, & amici eius singularis, cum eiusmodi Tetrasticho Elegiaco:

*Hic iacet extimius vere pietatis amator,
Wolfius ingenio rectus, & arte gravis.
Pauit oues quondam Christi; nunc lætor inter
• Sidera conspectu pascitur ipse DEI.*

Habet etiam in auditorio Theologorum monumentum, quod illi pietatis & amoris ergo Theologica Facultas curauit fieri.

- Fuit *Erasmus Wolfius* etiam Canonicus ad S. Mauritium Augustæ Vindelicorum. Stipendium fundauit vnicum, non duo, vt Rotmarus perperam notauit, ad modum Foundationis Georgianæ. Iure præsentandi gaudent Decanus & Senatus philosophicæ Facultatis. Siftitur Candidatus ex familia Wolfiana, vel hac deficiente, ex vrbe patria Landispergensis, census stipendii annuus sunt viginti quinque floreni. Hodie fundatio Wolfiana coniuncta est cum duobus aliis stipendiis Collegii Georgiani;

A.

1553.

giani; & ex his tribus conflatum est stipendium, sive dictum *Philosophicum*.

Facultatis Theologicæ Prodecanum primo anni huius semestri agebat *Ioannes Fabri*, quem Doctorem creatum superiori anno diximus. Huic accessit *Michael Wagnerus* tanquam Professor Theologiæ ordinarius, & inde a prima die Octobris sacre Facultatis Decanus. Procellarius Vniuersitatis in *Wolfsi* locum successus est *Georgius Theander* ad D. Virg. Parochus; licet nec Doctor, nec Professor Theologiæ tum esset.

M. Sebastianus Reisacherus Oettingensis mensè Maio huius anni ad gremium Facultatis Artium recipi petiit; quod & propter insignem, qua pollebat, eruditionem facile obtinuit.

A.

1554.

ANNO DOMINI M D LIV.

Rect. CLV. MICHAEL WAGNERVS, S. Theol. Doct. & Profess.

Rect. CLVI. FRANCISCVS ZOANNETTVS Bononiensis, LL. Doctor
& Professor, &c. III.

Inscripti 181.

Nobiles, *Arsacius Eysenreich* a Weilbach.

Wolfg. Theodoric. Schieck, Patrit. August.

Christoph. Hilliprandt, Carinth.

Ioan. Iacob. a Schwangan.

Hieronym. Walter, Patrit. August.

Benignus a Chaffoy, Burgundus.

Ludovic. Kuebel a Kazenelenbogen, Can. Wormat. & August.

Wolfg. Christoph. Lung, ex Tanderu.

Ioan. Henric.

Ioan. Georg. } a Tauffkirchen, fratres.

Anton. Christoph. Relinger, Patrit. August.

Georg Christoph. Rorbeck, ex Hofdorf.

Christoph. ab Adelzbofen.

Eustach. von Ross, ex Riettenberg.

Dionysius Bonieg, Pomeranus.

Reynarus Zastrow, Pomeranus.

Theobald. a Stain de Landstrost, Can. August.

Helius

A.
1554.

Iulius Auer, Can. Patavienf.
Cuno a Walprun, nobil. Rhenenfis.
Balthasar Ochsenbach ex Wald.
Franciscus a Rye Baro Burgundus.
Ioannes Goder ex Reichenhall.
Ioannes Baro de Hassenstain.

Marquard.) a Freyberg, fratres.
Otto,)

Ioannes ab Harneck, (fort. Horneck)

Ioan. Andreas)
Wilhelm. Erasm.) Barones a Wolfstain, fratres.

Ioan. Werner, Notbast ab Hohenburg.

Albardus Gele, Mindenfis.

Nou. Prof. *Georg. Ibeander* (Gottsmann) SS. Theol. Doct. & Prof.
Paroch. ad D. Virg. & Vniuersit. Procancellarius.

Ioannes Fischer, Wembdingan, Medic. Doct. & Prof.

Nou. Doct. *Georg. Ibeander*, vt supra.
Michael Dornfogel, Möskirchenf.) Theol.

Ioan. Spretter, Rottwilanus, *vtriusque Iuris*.

In numero inceptorum præter supra memoratos magis præcipui: I. *Wolfgangus Lutz*, Landispergensis, post LL. Doctor, & Cameræ Imperialis apud Nemetes assessor. II. *Henricus Preinsing* (*Noricus*) Medicinæ Doctor. III. *Ioannes Hen*, Ordinis S. Spiritus Prælat, & Magister domus hospitalis Wimpinensis, & eiusdem Ordinis admonitor. IV. *Ioachimus Zasius*, S. Theologiæ Doctor & in Parochia Mauriana *Erasmi Wolfii* successor; magni illius *Vdalrici Zasii*, Iurisconsulti inter Germanos primi, & Professoris Friburgensis filius; *Vdalrici* vero *Zasii*, Vicecancellarii Cæsarei frater germanus. Renuntiauit Parochiæ nescio, quas ob causas, rediitque Friburgum: vbi primum Ecclesiastæ officio apud Reuerendum capitulum Basiliense functus est, post vero etiam in Canonicorum eiusdem capituli adscriptus numerum. Multæ sunt illius auditæ mihi conciones: Fuit pene diuinæ eloquentiæ, sed surdaster. Obiit Friburgi Brisiacorum.

* *Ioachimus* hic *Zasius* cum admitti petiisset ad cursum, quem tunc vocabant, biblicum, atque ea occasione admonitus esset de temerariis quibusdam sermonibus, indigne ferens paternam admonitionem, irarum

A.
1554.

rum plenus discessit nemine salutato. Post aliquot tamen septimanas, nescio quo spiritu impulsus, mutatus rediit, & prima Theologiæ laurea a Doctore *Waguero* fuit insignitus. Hæc cum ex actis Theologicis certa sint, *Zafius* profecto Theologiæ Doctor nondam erat, cum ad nos accessit; quo tamen caractere ipsum *Rotmarus* notauit.

V. *Ioannes Pfrontner*, Notarius aliquando nostræ Academiæ, nunc vero temporis LL. Doctor, & Curiæ Ducalis, Cameræque aduocatus Monaci supremus. Vir doctus, humanus, prudens, diligens & industrius. VI. *Wilhelmus Wispeckbius*, (*Hallensis*) etiamnum inter viuos agens, Professore Oratoriæ per complures annos in Academia nostra egit, nunc priuatus vinit Monaci, & propter podagram lecto affixus, interim tamen iuuentutem in bonis literis instituens. VII. Tunc temporis Patronus fuit Academiæ D. *Stockhamerus de Liechtenbag*, Consiliarius Serenissimi Principis, cuius itidem filius est inscriptus.

* VIII. *Paulus Fabricius*, *Laubensis* Silesius, qui cum mense Aprili ad Academiam nostram venisset, a Reuerendissimo Episcopo *EVERHARDO* commendatus, & vtramque ex Artibus ac Philosophia lauream petiisset, eodem adhuc mense sibi impertiendam; quamvis rarum ac insolens esset per saltum quemquam promoueri, obtinuit tamen, quod petiit, postquam insigne prorsus specimen scientiæ mathematicæ (hanc enim profitebatur) publice edidisset. Gradu Magisterii octauo Calendæ Maii insignitus, Viennam Austriæ abiit, vbi regio stipendio conductus Mathematicam docere iussus est.

IX. *Philippus Dobreiner*. X. *Georgius Euerhardus*, *Nicolai Euerhardi* senioris filius. XI. Amicorum non possum non meminisse. Inscribitur est eodem anno *Antonius Heckbet*, *Strasburgensis* *Carinthiacus*, qui cum a iuuentute pene in egestate vixisset, seque hinc inde in Scholis trivialisibus aluisset, tandem arridente nonnihil fortuna, duorum fratrum *Selbberorum* *Purckhusiensium* Præceptor factus, *Ingolstadium* est transmissus, vbi feliciter curriculum Philosophiæ decurso, Magisterique insignis acquisitis, anno 68. eius curæ & disciplinæ commissus est illustris Comes *Ioannes ab Ortenburg*, quicum exteras inuisit regiones: In cuius seruitio cum honestissimâ conditione etiamnum vitam agit.

* Cum hoc anno *Georgius Theander* & *Michael Dornfogel* Concionator Augustanus Doctorum Theologiæ insignia ex manu *Michaelis Waguero* recipere, Procancelarium agebat *Ioannes Fabri*, qui ad eum actum Augusta aduenerat.

Die

Die 27. Decembris *Ioannes Spratherus* L. V. Doctor a regimine Collegii Georgiani discessit; electusque interea est Viceregens *M. Hieronymus Zieglerus*; dum tandem die 18. Febr. sequentis anni ex consensu Sereniss. Ducis ALBERTI per Decanum & totum Consilium Facultatis Artificæ præsentatus est Regens *M. Iosephus Schütz* Stutgardianus, ex Ducatu Wirtenbergenſi: præfuit vno tantum anno.

A.
1554.

ANNO DOMINI M D LV.

A.
1555.

Reſt. CLVII. BENIGNVS DE CHAFFOY Burgundio, Biſantinus.

Reſt. CLIX. M. IOSEPHVS SCHYTZ, nobilis Stutgardianus, & Regens Collegii noui.

Inſcripti 167.

Nobiles, *Eleazarus Waldensperg.*

Acbatius
Wilhelmus } a *Nuſperg.*

Chriſtoph. Regauer ex *Yockling.*

Ladiſlaus Kersdörfer ex *Riettenburg.*

Caspar. de Sigershofen.

Heitor a Daxſperg.

Ioan. de Viermunden, Westphalus.

Otho a Wolmerkhauſen, Westphal.

Arnoldus de Viermunden, Can. Paderborn.

Ladonic. Schrenk, Can. Monacenſ.

Ioan. Wilhelm. Reiffenſtein.

Ioan. Beatus de Fay, Alfata.

Valentin. ab Eickſett,

Erneſtus Börk,

Magnus a Wedel,

Theodoricus a Schwerin,

Ioachimus Wopersnaw,

Wolfgang. Münzer, de Bamberg.

Henricus Velker a Freyberg.

Philipp. Schultſeiff de Hall.

Iſgramus von Achlen, Brabantinus.

Chriſtoph. Herwardus, Patrit. Auguſt.

M m

Ioan.

A.
1555.

Ioan. Pomorzanius, Polon.
Waltberus de Hirnbaim, Can. Eichstett. & Auguff.
Ioan. de Hirnbaim.
Conradus de Riedbaim.
Stanislaus Starensky, Bosnonienf. Polon.
Stephan. a Falsdorf, Can. Ratisbon.
Wolfgang. a Weneckendorf, Saxo.
Carolus Czeyka de Wolbramowitz in Leschan, Bohem.
Lucas Volpertus a Schwalm-pach, Can. Wormat.
Caspr. Baur, de Waldsee.
Stephan. Baltbas. Notbafft, de Neumarkt.
Hermannus von der Malspurg, Haffus.
Anton. Comes ab Ortenburg.
Maximil. Comes Fuggerus, Iacobi filius.
Christoph. Awer, Bauarus.
Florian. a Seybelsdorf.
Frideric. Baro a Limpurg, S. R. I. Pincerna hæredit. ac
 semper Frey.
Ioan. de Clofen.
Philipp. Eduard. Comes Fuggerus, Georgii filius.
Christoph. Bernard. } de Seyboltsdorf, fratres.
Antonius }
Ioan. Henric. Notbafft.
Wilhelm. David a Nusdorf.
Ernestus } a Rechberg, fratres.
Hugo }

Nou. Prof. *Martin. Hofmann*, Comiander dictus, Buchholzens. ex
 Milnia, Medic. Doct. & Prof.

Nou. Doct. *Ioannes a Via*, Colonienf. Theol.

M. Martin, Hofmann, vt supra.

M. Ioannes Schauppius, Pforzensis.

M. Ambrosius Prechtel, Ratisbonenf.

M. Ludovic. Bebelius, Tubingenf.

} Medic.

Benignus de Chaffoy, qui erat sine Vicerektore, discessit
 in ipsa Rektoratus administratione, resignato prius Academicis
 Magistratu, rationibusque redditis. Substitutus est *Michaël Wag-*
ner SS. Theologix Doctor,

In-

Inter inscriptos erant I. *Wolfgangus Holl* (*Halenfis*) nunc temporis Suffraganeus Aichstadianus, vir apprime doctus, id quod conciones eius in publicum emissæ de Indulgentiis, aliaque testantur scripta, pius & vitæ integerrimæ. Louanii creatus est SS. Theologiæ Licentiatus: in Italia vero (*Rome*) eiusdem Facultatis Doctor. II. *Philippus Eduardus Fuggerus*, *Georgii Fuggeri*, summi, dum viueret, Matheseos Patroni, ex *Vrsula a Liechtenstein* Tyrolensi filius, qui adhuc in viuis est, habens Baronissam *a Kbinseckb* &c. matrimonio sibi coniunctam.

* III. *Ioannes de Via*, Colonix Agrippinx natus, deinde Presbyter ordinatus Treuiris, ac a maiori Ecclesia Wormatiensi ad concionatoris munus assumtus, hoc anno Theologiæ Doctor apud nos creatus est.

IV. Inscriptus itidem est *Fridericus Sandbolzerus*, Mecænas meus singularis, qui eo ipso anno, quo hæc commentari incepimus, hoc est, 78. in ipso festo D. Iacobi, Constantiæ, plenus dierum, & laboribus fractus, pie e viuis deceffit, dignus omnino, qui cum pro suis in me beneficiis qualemcunque a me, si non mercedem, remunerationemque, cum soluendo nunquam fuerim, certe gratitudinis testificationem, etiam fato iam functus, repositet, tum vero, propter singulares virtutes, quas omnes sunt in eo admirati, exhaustosque in Religione Catholica tuenda, honestisque promouendis disciplinis labores, posteritati commendetur.

Fuit natione Rhetus, *Veldkirchianus*, *D. Iacobi Iona* Vicecancellarii Cæsarei ex sore nepos. Cum iam fundamenta Latinæ linguæ iecisset, ab auunculo missus est Moguntiam, ibidemque & Magisterii adeptus est insignia, & publicus factus Professor. Tum etiam Theologiæ operam dare cæpit, cuius aliquando pertæsus, ad Medicinæ studium transit: & in vtroque studio ita foelices progressus fecit, vt æque Medicus, atque Theologus iure suo dici potuerit.

Peragrata Italia, aliisque inuisis regionibus, ad Theologiam regressus est, & absoluto Studiorum curriculo, ita & Diuina disponente prouidentia, & amicis suadentibus, sacris est initiatus. Anno igitur 48. cum propter Religionis diffidium Constantiensis Clerus Cellæ Ratolphi, ad lacum Venetum exularet, ibidem Canonorum Ecclesiæ *D. Stephani Constantiensis*, esset

A.

1555. adscriptus numero. Cui Collegio per 30. annos laudabiliter & vtiliter præfuit, per viginti vero quinque, tempore periculossimo, & in summa rerum omnium confusione, vrbisque Constantiensis perturbatione, cum iam per Imperatorem restitutus esset Clerus, domumque rediisset, animarum curam gessit, suggestuque tanta fælicitate præfuit, vt non Catholicos solum, sed & hæreticos in sui admirationem pertraheret, & aliquot centum Zwinglianz hæresis sectatores ad gremium Ecclesiæ & Religionem Catholicam labentibus annis reduceret.

Anno igitur 56. ad Ingolstadianam diuertens Academiam, sub Decanatu Domini *Michaelis Wagneri*, 20. die Ianuarii Doctoralia, in S. Theologia recepit insignia. Fuit singularis eruditionis vir, ingenii acutissimi, prudentiæ & in rebus agendis industriæ admirabilis, miræ humanitatis, consiliis expeditus, conuersatione iucundus, in egenos perquam liberalis, Studiorum summus Mæcenus, domi frugaliter, sed tamen honeste nec sordide viuens, hospitalis *καὶ φιλόσφος*: nunquam otiosus, ne in summo quidem otio, nunquam solus, etiam cum maxime esset solus: neque fere vnquam solus vel otiosus esse poterat, cum præter officium pastorale, munus concionandi, quod sustinebat, priuataque studia & curam domesticam, iam consultum adiretur, vt neque prandendi liberum aut cænandi illi pene concederetur tempus; iam ad tribunal pro intercessore pertraheretur, iam ad ægrotos vocaretur, iam inuiseretur ab exteris, aut negotia sui Capituli & Ecclesiæ tractaret, aut denique Episcopi interesset consiliis.

Tantæ fuit apud Senatum ciuicem autoritatis, vt orator accederet nunquam, quin exorator discederet (neque enim non nisi re bene pensulata Oratoris & intercessoris suscipiebat munus) adeo, vt cum in priuatis petitionibus, tum vero in suggestu publice docendo, linguam eius a Suadela infessam credidisset: ita omnia, quæ docebat, Apollinis quasi oracula censebantur ab auditore, qui ab eo, quo vellet ille, dicendo facillime pertrahebatur.

Vixi ego integrum annum 71. Constantiæ, illius conuersatione & auxilio frequenter & mirifice delectatus. Aetatis suæ annum 75. attigit, in cuius obitum clarissimus vir ac Dominus

Phi.

A.

1555.

Philippus Menzelius Medicus & Professor Ingolstadiensis, in gratiam ipsius amicorum, vna cum Domino *Ioanne Engerdo* Poësis Professore, carmen eruditum scripsit: & ego iustum Epicædium, quod moriturus a me absente petiit, nuper contexui. Frater eius *Iacobus Sandboltzer* inscriptus est anno 51. die 10. Sept. qui & ipse obiit.

* *Ioannes Fischerus*, Wendingæ anno 1524. patre Confule natus, ac Wittenbergæ anno 1548. Artium Magister, Bononiæ vero anno 1553. Medicinæ creatus Doctor, cum Norimbergæ aliquamdiu Medicinam factitasset, ad anni superioris finem eiusdem Professor publicus hæc in Academia constitutus est. Sed cum de Religione parum catholice sentire deprehensus esset, sua iterum statione decedere hoc anno iustus, Onolzbachium ad tempus diuertit, dum pro *Leonardo Fuchsio* populare suo Tubingæ demortuo, cathedram ibidem medicam obtineret; vbi & ipse vitam posuit anno 1587. ætatis 63.

Martinus quoque *Hofmannus*, quem supra inter novos huius anni Professores adnotavi, eam provinciam (vt verbis vtar *Grienerwaldii* in Albo Bauariæ Iatricæ) ob horridum, quod cum *Vischero* incurrit, atrocissimas crimen extemplo relinquere coactus, in patriam, Misniam, rediit.

Serenissimus Dux ALBERTVS quam ægre nuper, anno 1552. in discessionem Patrum Societatis consenserat, tam modo serio agebat de iisdem restituendis, ac plane stabiliendis. Res per duos potissimum viros, *Wiguleum Hundium* & *Henricum Schweicherum* transacta est; ac ille quidem Viennam ablegatus, a FERDINANDO Rege *Comisum* petiit, qui Collegium Ingolstadii ad normam Viennensis institueret; hic vero Romam missus est ad *Ignatium de Loyola*, vt totum de nouo Collegio negotium cum ipso conficeret. In autumno huius anni Doctor *Comisus* Praga, vbi de instituendo Collegio laborauerat, huc aduenit: Adfunt paulo post Monachio *Wiguleus Hundius*, Academicæ post *Stockhame-rum* Patronus, *Simon Eckius* tunc Burghusii Cancellarius, & *Henricus Schweicherus* cum alio quodam Cameræ Consiliario. Hi cum diu multumque de loco, & forma ædificii, quod pro nouo Collegio Architectus *Stella* depinxerat, ac de variis aliis conditionibus deliberassent, tandem mense Decembri conclusum est, vt habitationi Patrum eadem, quæ nuper, veteris Collegii pars assignaretur, donec de loco opportuniore prospiciendi occasio se offerret; attributis interea iis subsidiis, quæ ad geminos Theologiæ Professores alendos sufficerent, & ad aperiendam scholam publicam, in qua pueri tum ex ipsa ciuitate, tum aliunde accedentes gratis erudirentur. Hæc & alia quædam mutuarum conditionum capita mox in tabulas relata, quarum exemplum vnum Serenissimo ALBERTO Monachium; alterum *Ignatio de Loyola* Romam transmissum est, vna cum literis eiusdem Principis, quibus petiit, vt quamprimum fieri posset, focii mitterentur, qui habitationi Ingolstadiensi initium facerent.

A.
1556.

ANNO DOMINI M D LVI.

Rect. CLIX. IOANNES BAPTISTA WEBER, Iuris vtriusque Doctor & Professor Institutionum Ordinarius.

Rect. CLX. GEORGIUS THEANDER, SS. Theol. Doct. & Professor, Academiæ Procancellarius & Parochus Academicus, III.

Inscripti 203.

Nobiles, *Cornelius* } *van der Myl*, Hollandi, fratres.
Hadrianus }
Ioan. Vdalric. Sinzenhofer.
Ioan. Iacob. de Dondorf.
Otto Henricus de Wemdingen.
Ioannes Apbalter a Rheu, Austriac.
Caspar Schenbeck.
Christoph. a Schönburg.
Iac. Philipp. de Thierhaim.
Guilielm. Comes in Oettingen.
Ioan. Franc. de Gaisberg.
Bartholom. Fluggius, Patrit. Norimberg.
Oskavianus Fugger.
Henric. Rembold, Patrit. August.
Christophor. } *Peutingeri, Patrit. August. fratres.*
Eusebius }
Mattheus } *Anfang, Salisburgenf. fratres.*
Hieronym. }
Ioannes Baro a Limpurg, S. R. I. Pincerna hæreditar.
Ioannes a Krelsheim.
Leonardus Comes ab Ortenburg.
Hieronym. Birkbolz.
Henricus Zobel, Francus.
Philipp. Christoph. Diemar, Can. Wurceburg.
Andreas Lochner, Can. Herbipol.
Ioachim. Preter, } *Patrit. Norimberg.*
Thomas Ketzler, }
Ioan. Adam, a Franberg.

A.
1556.*Victor Augustus Fugger.**Philipp. Wolfgang. a Sulz.**Ioan. Georg. Zobel, Can. Herbipol.**Nicasius Magensreuter in Deiffing.**Wilhelmus* } *a Scalis, Domini in Verona & Vin-*
Ioan. Warmund. } *centia.**Ioan. Wolfgang. a Wart.**Ludouicus ab Altorf, dictus Wolschlagger.**Andreas a Wickersbatm.*Nou. Prof. *Ioannes Couuillonius S. I. Insulens. Flander. Theol.**Hermannus Thyreus, S. I. Nouesienfis, Theol.**Laurentius Gryllus, Landishutan. Medic.**Sebastianus Reisacher, Oettingens. Philos.**Theodorus Peltanus, S. I. Ling. Græc. ac Hebraic.*Nou. Doct. *Fridericus Sandelbolzer, Constantiens. Canon.* } *Theol.**Gabriel Thalhamer, Fronhofens.**David Schiferdecker, Plauenfis, Iur. utr.**Caspar Greislin, Babenhufanus,**Georgius Marius, Argentinens.**Leuinus Andreas Ceruleus, siue a Plauen.* } *Medic.**Balthasar Conradinus.*

* Rector huius anni æstiuus fuit *Ioannes Baptista Weberus*, qui deinceps ducalis Regiminis Landishutani Cancellarius; mox Imperatoris FERDINANDI Consiliarius; dein Imperatori MAXIMILIANO II. a Consiliis secretis; ac tandem Imperii Vicecancellarius exstitit.

Inter inscriptos erant I. *Ostauianus Fuggerus*, *Georgii Fuggeri* filius, iuuenis præter ætatem doctus. II. *Leonardus Comes ab Ortenburg* Bauariæ. Ortenburgensium in Bauaria stirps & familia in vno Comite ab Ortenburg, iam sene & cui nulla spes est prolis amplius, consistit, quo defuncto tota Ortenburgensium familia interit. Filius eius Comitum, qui etiamnum viuit, in migratione ad Ducem Wirtembergensem, cuius sese addixerat seruitio, mortuus est prope Khelheim oppidum Bauariæ, cum antea domi, (si verum est, quod dicitur, neque tamen ego affirmo) egregie cum imaginibus Diuorum pugnasset, & iis vltimum quasi vale dixisset.

* Loqui-

A.
1556.

- * Loquitur *Rotmarus* de Comitibus *Ortenburgensibus Bavaricis*, quos in Acad. Ingolstadt. Parte IV. pag. 56, ab *Ortenburgensibus Carinthiacis* distinguit.

III. *Thomas Soll*, nunc vtriusque Iuris Doctor & Syndicus Capituli Aichstadiani. IV. *Aegydius Nadler*, Doctor Iuris postea factus, nunc temporis Consiliarius Pataviensis. V. *Ioannes Baro a Limpurg*, Illustris sane illa est apud Francos Orientales familia, ex qua complures prodierunt Episcopi, nempe *GEORGIUS Pabenpergensis*, *ERASMVS Argentinensis*, *GOTTFRIDVS Herbipolensis*: & quidam alii; ex enumeratis primi duo parentum nostrorum, & pene nostra quoque vixerunt memoria. VI. *Victor Augustus Fuggerus*, *Ioannis Iacobi* filius, qui nunc temporis Canonatu Pataviensi & Præpositura Ratisbonensi potitus.

- * VII. *Ioannes Georgius Zobel* de Gibelstat, Canonicus primum Wurceburgensis, demum anno 1577. Bambergensis Episcopus.

VIII. *Ioannes Offinger* Salisburgensis, quem ego, cum adhuc in viuis sit, veteris commilitii & amicitie ergo, tacere non possum; Iudicis munere apud Salisburgenses nunc temporis fungitur in Cœnobio D. Petri. IX. *Gulielmus & Warmundus a Scalis*, Domini Veronæ & Vincentiæ, fratres Germani, quorum parens vrbis Præfectum Ingolstadii ante annos aliquot egerat.

- * In locum *Fischeri* ac *Hofmanni*, Medicinæ Professorum, mense Ianuario huius anni successit *Laurentius Gryllus* Landshutanus; qui, cum *DD. Fuggerorum* liberalitate per magnam Europæ partem, pretiosam peregrinationem obiisset, eorundem etiam commendatione ad huiusmodi Medicinæ cathedram vocatus est a Serenissimo Duce nostro ALBERTO. Cumque sinistro quodam casu, antequam lectionibus publicis initium daret, femur confregisset, ne communi studiorum utilitati dæset, nulla ferme valetudinis habita ratione, fracto osse nondum plene obfirmato, munus sibi iniunctum auspiciatus est, & pro recepta consuetudine, loco solennis, ut vocant, principii, orationem de peregrinatione sua, studii medicinalis ergo suscepta, in Museo priuatim, multis tamen doctis viris & studiosis isthic congregatis, e lectulo recitavit, die 10. Ianuarii.

Iosephus Schützius noui Collegii Regens die 9. Aprilis hoc munere se abdicauit; quod post ipsam suscepit *M. Stephanus Reitmair* de Rohr.

Ipsa S. Willibaldi festa die, hoc est, septima Iulii, viri religiosi Societatis Iesu, quos ab ALBERTO Duce Roma expetitos dixi, Ingolstadtium tenuerunt. Erant numero octodecim, & *M. Thomam Lentium*,

Nouo-

Noniomagensem Geldrium Rectorem habebant, quem ipsum albo Academiae inscriptum reperio. Comiter ac beneuole a Patribus academicis sunt excepti: adiuere primarii ex numero Professorum, *Weberus* Rector, *Zoanettus*, *Euerhardus* & *Agricola*, qui aduentum gratulerentur. Post triduum cum ex publico hospitio in Collegium vetus immigrarunt, latina oratione salutati sunt a *Georgio Theodoro* Vicecapcellario. *Comuillonius* & *Thyrrheus* Theologiae Doctores & Professores iussu Serenissimi Principis ad Consilium mox admissi sunt, praestito prius iuxta statuta Vniuersitatis iuramento. Sed cum de aperiendis Scholis artificis ageretur, tricæ quaedam inter Magistros Artium & Patres Societatis exortæ sunt; scilicet hi, cum certis fixisque redditibus gratis alerentur, ad suas, quas in Collegio Georgiano instituebant, instructiones gratis admifere discipulos; id quod multos ex Artium Magistris offendebat, illos nempe, qui hypodidascali potius, quam Magistri, Optimatum, Nobiliumque instructiones captabant, ut victum sibi inde, patrociniūque compararent. Verum cum paulo post ipsius ALBERTI Ducis literis nouelli Praeceptores commendarentur, quies fuit ad tempus restituta. *M. Theodorus Peltanus*, cuius mentionem Rotmarus ingerit, fuit patria Geldrensis, iam antea linguarum latinæ, græcæ, hebraicæ, atque etiam Rhetorices Professor Neapoli. De reliquis vid. Append. diplomat. pag. 291.

Sebastianus Reisacherus, vir, ut Acta loquuntur Artificia, doctissimus, cum mense Octobri h. a. ad Collegium Facultatis Artificia peteret admitti; ac publice etiam, ut moris tunc erat, eum in finem disputasset, absque omni excusatione & longiori mora ad dictum Collegium receptus est.

ANNO DOMINI M D LVII.

Rect. CLXI. GVILIELMVS DE SCALA ex antiqua Veronenſium familia oriundus.

Prorect. *Ioannes Baptiſta Weber* D. &c.

Rect. CLXII. GVILIELMVS COMES IN OETING.

Prorect. *Michaël Wagner*, S. Theologiæ Doctor &c.

Inſcripti 202.

Nobiles, *Gallus a Labenberg.*

Hieronymus Neidbard,

Matthæus Rauchschnabl,

Wilhelmus Rauchschnabl,

} Patritii Vlmenses.

N n

Mat-

A.
1556.

A.
1557.

A.
1557.

Matthaeus } *Hofer de Vrfarn.*
Marcus }
Ioannes a Freising, Iunior.
Christoph. Wilhelm. Pusch.
Ioan. Wilhelm.
Simon, } *Geier de Osterberg, Austriaci.*
Balthasar, }
Nicasius, }
Ioannes Rosenberger, Patrit. August.
Fridericus } *Haydenreich a Bideneck, Tirolens.*
Cyriacus }
Seuerinus Comes Fuggerus, Ioannis Iacobi filius.
Carolus Baro de Paumgarten.
Petrus Skothnitzki, }
Petrus Herbortt, } *nobil. Poloni.*
Albertus Warzitzki, }
Fridericus, }
Gebhardus, } *Barones a Waldburg.*
Carolus, }
Otto Christoph. Giss a Giffenberg.
Valentin. Ruffwurm a Predingen.
Ioan. Paul. }
Ioan. Frideric. } *fratres Herwart, Patrit. August.*
Philippus, }
Carolus, } *fratres Im Hoff, Patrit. August.*
Raimund. }
Christoph. a Fronhofen, Can. Ratisbon.
Ioan. Nicol. a Pernhausen, Can. Wimpinens.
Antenor de Zoannettis, Bononiens.
Ioannes Aldenburg, Zufeldorpiens.
Iosephus a Lamberg.
Caspar Kirchperger.
Ludonicus a Rott.
Georg Desider. L. B. in vet. & nou. Fronhofen, Bauar.
Otto Necker von der Scheer.
Wolfg. Wilhelm. a Wildenstein.
Ioan. Zachreis de Markelhofen.

Georg

A.
1557.

Georg. Reich, Patrit. Norimberg.
Ioan. Georg. Muffel de Ermreut.
Ioan. Georg. Riederer de Barr.
Ioan. Ludouic. a Gumpenberg in Petmes & Eyrnpach.
Ioan. Christoph. a Seyboldsdorf in Ritterswert, postea
 Can. Ratisbon, & Salisburg.
Lucas Krassowski, sine *Crassonius*, Polon.
Ioan. Albert. a Parsperg.
Eberhard. Schenking, Westphal.
Alexander a Iarsdorf, Can. August.
Philipp. Strasser ex Salzburg, Parochus Berndorf.
Wolfg. Christoph. ab Etriching.
Ioan. Georg. a Tanberg.
Ioan. Gottfrid. a Seckendorf, Can. Bamberg.

Nou. Doct. *Iacobus Noguerra*, Arragonius, Theol.

Rector hyemalis, *Guilielmus Comes in Oetting*, adhuc in vi-
 uis est, multorum iam liberorum parens, & curiam suam in ar-
 ce Wallerstain prope Nördlingam habet, rerumque, parente
 nuper mortuo, potitur.

* Ex inscriptis præter plures supra memoratos memorandi veniunt I. *Ia-
 cobus Noguerra* Arragonius, FERDINANDO Cæsari a sacris, Ecclesiæ
 Viennensis in Austria Decanus, quem Serenissimus Dux noster AL-
 BERTVS specialiter sacre Facultati commendauerat, vt supremus in
 Theologia gradus eidem conferretur; quod etiam die 13. Februarii,
 promotore *Michaels Wagnero* factum est.

II. *Fridericus, Gebhardus & Carolus a Waldpurg*, Barones & fratres
 germani. Ex iis *Gebhardus* anno superiori 78. in Septemuirum &
 Archiepiscopum Coloniensem electus est.

* Hic postea Lutheranis se adiunxit; ductaque vxore *Agnete Mansfeldia*,
 a sua sede expulsus, in Hollandia obiit anno 1601.

III. *Albertus & Wolfgangus Hungeri*; de *Alberto* alibi: *Wolfgangus*
 anno 71. Bononiæ LL. Doctor creatus est, nunc temporis Illu-
 strissimi Principis PHILIPPI Marchionis Badensis agit Consiliarium.

IV. *Rbodolphus Kblenck* Saxo Theologus, de quo anno 78. V.
Georgius Lautberius (Ehingenfius) de quo alibi. VI. *Abrahamus Stro-
 belius* Ambergenfius: nunc temporis in aula Principis Secretarii
 interioris munere fungitur; multum sibi met ipsi debet, suisque

A.

1557. laboribus; plurimum vero agnato suo *Erasmio Vendio*, cuius opera, promotione ac subsidio haud parum emerfit.

* *Sixtus Lebl* de Libenzell, e Dicecesi Constantiensi, Modista & Arithmeticus.

Inuifit eodem anno Academiam noſtram, honoris ergo
3. Calend. Aprilis Reuerendiſſimus & Illuſtriſſimus Princeps ac
Dominus OTTHO Truckheſſs, S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalis,
& Epifcopus Auguſtanus.

* Referuntur hæc in Actis Facultatis Theologicæ ad annum 1558. vbi additur OTTONEM Cardinalem, Viennam profecturum ad Scholam noſtram diuertiffe, ac diſputationi Theologicæ, quam *Hermannus Thyrræus* inſtituit, interfuiffe.

Hoc anno 13. die Septembris obiit vir incomparabilis, pietate, eruditione & vitæ integritate ſummus, quiſque orbem pene terrarum nominis ſui gloria impleuit, relictis poſt ſe ingenii ſui & admirandæ eruditionis pulcherrimis monumentis, de re denique literaria optime meritus, *Vitus Amerbachius*, ætatis ſuæ anno 54. inſpectantibus parentis mortem tribus filius, & vna filia moniali, qui adhuc omnes ſuperſtites ſunt. Habet monumentum apud D. Virginem ad portam ſuperiorem Borealem. Eius poſtea docendi munus *Sebaſtiano Reifachero* eſt commiſſum. Vivat vterque DEO.

* De *Amerbachio* anno 1542. quædam præmiſſa ſunt. Inuat hic Scriptorum illius, quæ mihi quidem innotuere, catalogum deſcribere. *Anti-paradoxa, cum orationibus de laudibus Patriæ & ratione ſtudioſorum. De Anima. De Philoſophia naturali. Commentarii in Ciceronem de Officiis; in eiusdem libros Topicorum. Paraphraſis in orationem pro L. Archia; in alios Ciceronis libros. Carmina varia, atque Scholia in Poetas veteres. Orationes, I. de Natali Chriſti; II. de Doctore Philoſophico; III. Oratio Diui Epiphaniæ de fide Catholica & Apoſtolica Eccleſia, ex graeco in latinum verſa. Præcipue Conſtitutiones Caroli M. de rebus Eccleſ. & Ciui. e Cenobio Tegerſenſi prolata, cum præſatione & adnotationibus Amerbachii, typis Ingolſtad. anno 1545. excuſe. Exhortatio ad Carolum V. Imperatorem. Querela de corrupto ſtatu horum temporum ex corrupto eruditorum diſto: Vnicuique in ſua arte credendum eſt. Epiftole Reuerendiſſimi Epifcopi Eichſtudiensis Ioannis III.*

Obiit paulo ante, die 20. Auguſti, conſultiſſimus vir
Ioannes Baptiſta Lochner Auguſtanus, cui in D. Eraſmi Sacello monumentum eſt erectum cum tali Epitaphio:

Ter-

*Terram terra petit, nos qui sub sole creati,
Terra sumus, terram mox subiisse decet.
En igitur solo repetamus corpore terram,
Mentem, quam finxit, seruet ab orbe DEVS.
Sic erit impuro contenta cadauere terra,
Sic DEVS & partem possidet ipse suam.*

Est eidem tabulæ & aliud tetrastichon sane perquam elegans inscriptum ex 37. Cap. Ezechiz desumptum, quod tale est:

*Vos super inducam carnes, nervosque cutemque
Et viuetis, ait DEVS ossibus, atque super vos
Spiritus exhibit, quo me Dominum esse sciatis.
Sic quoque surgemus, suprema ubi venerit hora
Iudicii, qua nos Christi tuba sacra vocabit.*

* Quis *Lochnerus* hic fuerit, neque *Rotmarus* prodit, neque ego villo iudicio deprehendere potui. Videtur certe ad Academiam non pertinuisse.

Serenissimus Boiorum Dux ALBERTVS, cum turbari vehementer religionem intelligeret, perquam gratiosas ad Facultatem Theologicam scribit literas, quibus serio iubet, vt exhortationes fierent per Professores Theologos ad auditores, promittitque eius *S. Cell.* omnibus omnem gratiam, qui eruditione, & vitæ honestate proficerent. Simul etiam, si qui Clerici aut Sacerdotes ab hæreticis profligati Ingolstadtium aduenerent, benigne reciperentur, & liberaliter tractarentur.

ANNO DOMINI M D LIIX.

Rect. CLXII. FRANCISCVS ZOANNETVS LL. Doctor & Professor primarius, IV.

Rect. CLXIV. FRIDERICVS DAPIFER A WALDPVRG Baro.

Prorect. *Georgius Theander*, Doctor Theologus, Professor & Pro-cancellarius &c.

Inscripti 233.

Nobiles, *Wolfgang. Lochinger* a Trauzkirchen.

Arnold. Wigileus a Seckendorf.

A.
1558.

Ludovic. Has de Lauf.
Henric. von der Lube, Megapolens.
Ernsfrid. Comes ab Ortenburg in Freyenstein & Carlspach.
Wilhelm. a Wisentbau, Can. Wurceburg.
Iacobus) *S. R. I. Dapiferi, Barones de Waldpurg.*
Ioannes)
Ioan. Iacob. a Burgaw.
Carolus Fournus,) *Bruxellenfes.*
Ioan. Bapt. du Boys,)
Haymeramus ab Haslang, Georgii Præfecti Ingolst. filius.
Bartholom.) *Welferi, Augustani.*
Christoph.)
Georg. Stockhamer, Monacens.
Ioan. Christoph. L. B. in vet. & nou. Fraunhofen.
Sebast. Leonard. Schaumberg a Kroften.
Antonius Comes Lodroni.
Ioan. Eberhard. a Thyrbaim, Can. Ratisbon.
Andreas Lerchenfelder a Gebelkofen, Straubingan.
Ioachim. Berner de Gædenradt, Colonienf. Can. Eich-
stad. & August.
Hermannus Comes a Manderscheidt, Vernenburg & Blan-
kenheim.
Andreas Perkeifer, Bauarus.
Ioannes a Nothbaim, Can. Argentin. ad S. Petr.
Ioannes Warendorp, Monasteriens.
Melchior a Wick, Monasteriens.
Maximil. Baro a Paumgarten.
Ioan. Christoph. a Iarstorff.
Philipp. Landhil, Viennens.
Gottfrid. a Wirpberg, Can. Herbipol.
 Nou. Doct. *Abrahamus Læscherus,*
Christophor. Grewelius, Gribswaldens.) *Iur. utr.*

Inter inscriptos erant I. *Ernsfridus Comes ab Ortenburg &c.* cuius Præceptor erat nobilis & doctissimus vir *M. Paulus Prunner*, de quo alias plura. II. *M. Petrus Syluius Flander*, Societatis IESV, qui nuper rude donatus totam pene ætatem in pædagogii miseris consumpsit. III. *Ioannes Wolfgangus Freymon (Freymann,*
Ingol.

A.

1558.

Ingolstadiensis) rotundi ingenii vir, egregie doctus & eloquens, qui iam scriptis in Iure editis nomen suum fecit illustre. Assessoris fungitur officio in Cameræ Imperialis Consistorio, amicus meus singularis.

* Ad ipsum Vicecancellarius Imperii fastigium posthac peruenit.

IV. *Ludovicus Miller* Monacensis, Licentiatus titulo in utroque iure Louanii est insignitus: nunc vero temporis a consiliis est in aula Monacensi, Serenissimo Principi ALBERTO perquam gratus, qui & adeo etiamnum Academiæ nostræ beneuole memor, ut eius negotia, si quæ in aula proponantur, promptissime inuenit & promoueat, nec intermittat quicquam, quod ad ipsam Academiam facit, sed etiam omnes & singulos Academicos fauore prosequitur, ut an humanitatem, vel bene merendi studium, potius admireris, nescias. V. *Nicolaus Hamerer* etiamnum in viuis, Doctor Legum, & Reuerendi Capituli Constantiensis Syndicus.

* VI. *Casparus Lagus* (*Haas*) Rainensis, Iurium nunc studiosus, postea Doctor, & in hac Vniuersitate Professor ordinarius.

VII. *Iulius Micyllus* magni illius *Iacobi Micylli*, Professoris Heidelbergensis & in literatura politiori quondam celeberrimi, Græcarumque literarum & Poesios peritissimi, qui insigne de re poetica opus conscripsit, filius.

Sub Rectore *Zoanetto* sex Comites, vndecim Barones, & duo Domini illustres Scholam nostram vno illustrarunt tempore, quorum hæc sunt nomina. *Guilielmus Comes in Oetingen*. *Hermannus Comes a Manderschait*. *Ernsfridus Comes ab Ortenburg*. *Antonius Comes Lodronii*. *Leonardus* & *Antonius* Comites in *Ortenburg* Boii. Baronum vero nomina sunt, *Fridericus*, *Gebhardus* & *Carolus* in *Waldpurg* fratres. *Iacobus* & *Ioannes* in *Waldpurg* fratres. *Octavianus*, *Seuerinus*, *Victor Augustus Fuggeri*. *Georgius Desiderius*, *Ioannes Christophorus* in veteri & novo *Fraunhofen*. *Ioannes* a *Limpurg*. Illustrium Dominorum nomina sunt *Guilielmus* & *Ioannes Warmundus* a *Scala*, Domini *Veronæ* & *Vincentiæ*.

Hoc ipso anno cum habitationes Studiosorum, ut reor, ciuium auaritia ad intolerabile locationis & conductionis pretium ascendissent, adeo ut Serenissimi Principis ALBERTI de ea re mandatum, & constitutiones iam olim factæ, pene viderentur

exole,

A.
1558.

exoleuisse, idem Serenissimus Princeps pro suæ Celsitudinis in-
nata erga Studiosos benignitate, atque etiam officio & iustitia,
destinatis ad eam rem commissariis, iterum & de nouo singula-
rum ædium habitationes, quæ vel iam essent locatæ, vel loca-
ri alias solitæ, inspici & perlustrari mandauit, tolerabilique ta-
xari pretio. Quæ res, licet inuitis quibusdam fieret Euclioni-
bus, vt qui addi potius, quam de pretio adimi cuperent, intra
semestris tamen spatium feliciter peracta est, & habitationes
singulæ iuxta delegatorum æstimationem vel pretio relictæ prio-
ri, vel tolerabiliori sunt taxatæ: Et taxa etiamnum in Consistorio
Academici inscripta tabulæ, quæ a pariete dependet, retinetur.

Eodem ipso anno CAROLVS V. Imperator fasces Imperii
Septemviris restituit; & omni scelere immanius & ante hæc se-
cula inauditum facinus a nobili quodam Franco tentatum, & ab
eius emissariis perpetratum est. Reuerendissimus enim & Illu-
strissimus Princeps MELCHIOR Zobel a Guttenberg, Episcopus Her-
bipolensis & Dux Franciæ Orientalis, a nefariæ coniurationis so-
ciis pridie Iduum Aprilis in ponte Mæni, equo insidens, cum in
arcem ad prandium redire cogitaret, solitoque stipatus esset
comitatu, cum quibusdam strenuis viris, pilis plumbeis crudeli-
ter & nefarie occisus est. Tam inauditi facinoris autor erat
Wilhelmus a Grumbach, ex nobili & equestri Francorum natus fa-
milia, qui præsens tamen in cæde non fuit: Sociorum & latronum
Dux *Khretzius* quidam: quamquam vterque iusto iudicio DEI pau-
lo post pœnas suæ luerunt audaciæ & crudelitatis. Nam *Khretzius*
non ita longo tempore post captus & Herbipolim ducendus, no-
cturno tempore sese ipse strangulauit, reddens ei animam,
qui illam iam dudum irretinerat, infederatque. *Grumbachius* ve-
ro exul factus & extorris, & in obsidione Gotteni in quatuor
dissectus partes, dignas suo scelere pœnas dedit. Occisi sunt vna
cum Episcopo *Iacobus Fuchs*, eques Francus & Cubicularius
Principis; *Wolfgangus Carolus a Wenckheim* Præfectus; *Vulnerati*,
Fridericus Baro a Grafeneck, *David a Rodt*, *Christophorus Voyt a Re-
neck*, & *Ioannes Zobelius* eques Francus. Scripserunt hac de re
duo elegantissima Carmina, *Casparus Stiblinus* Heroicum, & Ele-
giacum *Conradus Dänners*, & alius quidam historiam totam iusta
est oratione complexus. .:

Mori-

Moritur hoc anno, die 14. Ianuar. Reuerendus & pius vir ac Dominus *Ioannes Hortensius (Im Garten)* Notarius Vniuersitatis anno ætatis suæ 80. cui successit *M. Ioannes Pfrontner*.

Cal. Ianuarii præfectus est Collegii Georgiani administrationi *M. Fridericus Liechtenauer*, confirmatus a Magnifico Domino *Hundio*, præfuit eidem vnum tantum annum.

* Acta Facultatis artificicæ sic habent: *Pridie Calend. Febr. Regentis noui Collegii munere se abdicauit M. Stephanus Reitmarinus, in cuius locum substitutus est M. Fridericus Liechtenauerus.*

Eodem anno & quidem hoc ipso semestri (*hyemali*) Serenissimus noster Princeps ALBERTVS, cum Ecclesiasticam disciplinam nonnihil apud Clerum labefactatam intellexisset, visitationem per singulas Tetrarchias Buaricæ instituit. Ad quod genus negotii vndecimo die Nouembris etiam Dominus *Georgius Theander* &c. est destinatus & Ingolstadio euocatus. Vicerectoratum igitur reliquo mutationis tempore gessit *Michaël Wagner* Doctor & Professor.

Obiit *Abenspergæ*, oppido Buaricæ, non procul a Neostadio, quod est infra Ingolstadium, 28. Decembris, vir clarissimus ac Dominus *Iacobus Iouas* Rhetus, Iuris vtriusque Doctor & Vicecancellarius Cæsareus, dum afflicta valetudine pro sua in Imperatorem fide ad comitia Augustana sequeretur. Corpus ipsius delatum est Ingolstadium, quo mire properabat, propterea quod ibi singularem habebat amicum Dominum *Nicolaum Euerbardum* seniore, in cuius ædibus seu renalescere, seu mori cupiebat. Sepultus est ante altare summum in Choro apud D. Virginem, cum monumento æreo, parieti affixo, vbi etiam *Ioannes de Adorf*, *Nicolaus Euerbardus* & *Martinus Eisengreinius* in contiguis sepulchris terræ sunt mandati.

* Inuenio ad hunc annum, geminos ex legum studiosis fuisse selectos, qui in iudiciali foro scholastico causas perorarent; quod nūm superioribus temporibus similiter factum fuerit, plane ignoro.

A.
1559.

ANNO DOMINI M D LIX.

Rect. CLXV. ERNFRIDVS COMES AB ORTENBURG, Dominus in
Hericurt, & Lill.

Prorect. *Nicolaus Euerbardus* Iunior LL. Doctor & Professor.

Rect. CLXVI. ANTONIVS COMES LODRONII,

Prorect. *Georgius Theander* &c.

Inscripti 204.

Nobiles, *Conrad. de Braittenpach*, Decanus Ciciensis & Can.
Erfordienf.

Christoph. Baro a Schwarzenberg.

Vdalricus a Rechenperg.

*Albertus
Ludouicus* } a Sigesdorf ex Klingensfeld.

*Ioan. Georg.
Ioan. Wilhelm.* } Traupitz a Lubsdorf.

Ioan. Conrad. a Rosenberg, Franco.

Helias Meichsner, Patrit. Norimberg.

Helias a Schönburg in Oelreching & Rorer.

Theodoric. a Landau in Allmazhausen.

Carol. Kärgl in Furt & Suesbach.

*Burkhard.
Tobias* } a Berlingen in Gelterfing, fratres.

Wolfgang. Ioachim. a Weix, Can. Frising.

Hannibal de Guidottis, Bonienf.

Philipp. a Parsperg, Can. Ratisbon.

Wolfgang. a Bobenhausen.

Albert. Velkerus a Knöringen, Can. Salisburg. & Eluacensf.

Iacob. Paumgartner ab Hausen, Patrit. August.

Sebastian. Langenmantel, Patrit. August.

Sigismund. de Welden & Erelzen.

Thomas Ebemius, Patrit. August.

Nou. Prof. *Alphonsus Pisanus* S. I. Hispanus, Theol.

M. Casparus Macer, Albimœnius, Oratoriz.

M. Hermes Halbpaur, S. I. Carinthius, Philosf.

Nou. Doct. *Michael Schiestel* ex Pettmes, } Medic.
Leonardus Alber, Aichacensf. }

Ern-

Ernfridi Comitiss Ortensburgii virtutes obscurare dictione est facilius, quam abunde satis profequi. Attingere proinde non ausim. Liberalitatem tamen eius in egenos nostri etiamnum testantur ciues, humanitatem, eruditionem & propensam in literatos voluntatem nondum Academici obliuioni tradiderunt. Certe ego singulare in Præceptorem suum exemplum in illo statuo, tum obedientiæ, tum obseruantiz, vt ad seruitia etiam præstanda illi, si passus fuisset, paratissimus fuisse dicatur, sed etiam liberalitatis, qui munificentissimus Præceptoris sui fuit locupletator, adeo vt abdicata iam pædagogia, haberet tamen, vnde splendide viveret, & magnam vim pecuniarum ingratis suis hæredibus moriens relinqueret. Sed nesciunt Hæretici bene a Catholicis partiis recte gaudere.

Rektor hyemalis *Antonius Comes Lodronius* adhuc in viuis, cuius familia bellicis quoque laudibus est clarissima, Canonatibus Salisburgensi & Patauiensi fruitur. Archiepiscopo propter multas eius egregias virtutes non ingratus, doctus & humanus.

Inter inscriptos erant I. *Adamus Landauus*, de quo anno 74. II. *Petrus Stromair* nuper vrbis Ingolstadiensis, nunc Fuldanæ in Buchouia Physicus. III. *F. Ioannes Nasus* Ordinis Minorum toti Germaniæ Centuriis suis, Postilla aliisque concionibus & scriptis ita notus, vt de eo plura scribere sit pene superuacaneum. Magnus certe est Hæresiomastyx, & Schismaticorum irrisor & vexator: memoriam in eo diuinam admiramur. Concionatur nunc temporis Brixiz.

* Fuit *Nasus* natione Franco, opificio sartor; cumque ex Fratris laici conditione ob singularia naturæ ac gratiæ dona ad Sacerdotis dignitatem superiori anno Frisingæ admissus esset, cœpit hoc anno theologicis disciplinis nostra in Academia se imbuere. Anno 1580. ad Suffraganei Brixinensis munus euectus est, quod per decem annos tenuit, mortuus Oeniponti anno 1590.

IV. *Alphonsus Pifa*, Toletanus, Hispanus, Societatis IESV, Medicinæ Licentiatus & Philosophiæ ac Theologiæ Doctor & Professor. V. *M. Theodorus Hanckbœschede* Westphalus Societatis IESV. VI. *Henricus Arboreus* Perensis eiusdem Societatis. VII. *Casparus Statmüller*, qui hoc anno 79. Canonum Doctor, & Officialis Aichstadianus obiit,

A.
1559.

* VIII. *Hermes Halbpauer* Carinthius, Artium Baccalaureus, qui ex Decreto Principis non compendium aliquod doctrinæ Aristotelicæ, qui tunc mos hoc in Gymnasio receptus erat, sed textum ipsum Aristotelis enarrare ac profiteri cœpit; in quo exercitio annum circiter exegit, Oenipontum auocatus ad Concionatoris officium. Lessionem autem philosphicam profecutus est *M. Guilielmus Limburgius* S. I.

Cal. Ianuarii Regens Collegii noui designatus est *M. Paulus Zettelius* Althaimensis: præfuit tribus annis. Obiit anno 79. Mense Martio.

* Receptus est hoc anno idem *Zettelius* ad gremium artificum; *Casparus* autem *Macer* (*Mager*) Albimænius Oratoriæ Professor receptus est ad eiusdem Facultatis Consilium. Scripsit *Macer* Epithalamium ad nuptias *M. Ioannis Gothardi & Elisabethæ Schwendin* die 4. Octobris h. a. celebratas. *M. Petrus Syluius* Iesuita ex pago Hauten prope Gandauum oriundus, cum superiori iam anno in Collegium artificum recipi petiisset; ac responsum tulisset, moris non esse, vt quis illico recipiatur, nisi sit & maneat in gremio, donec Magisterium suum, si aduena sit, atque etiam natales suos probet, & præterea publice disputet: vehementius hoc anno eidem petitioni insistit, testificans, se ac suos hoc priuilegii ac Facultatis habere a summo Pontifice, recta collegiis academicis adiungi vt possent. Quod cum existimarent Patres Facultatis aduersari optimis suis constitutionibus, auctoritate ipsorum Pontificum romanorum; ac Ducum Bavariz comprobatis, prioris anni responsis constanter inhæfere.

Ad huius anni finem Ingolstadio discessit *Hermannus Thyraeus* Theologiæ Professor; de duo Engerdus sequentia:

Hermannus Thyraeus Nouesiensis Belga, Doctor Theologus, in mense Iulio Anno 1556. vna cum *M. Iboma Lentulio* Noniomagenfi, Theologo Societatis Iesu & Collegii Rectore, *Ioanne Couillonio* Insulensi Doctore Theologo, ac *M. Theodoro Peltano* ad Academiam nostram venit, & sub Receptoratu Magnifici D. *Ioannis Baptiste Weberi* I. V. Doctoris ac Professoris, qui postea MAXIMILIANI II. Imperatoris Procancellarium egit, Vniuersitatis Matriculæ inscriptus, & vna cum Domino *Couillonio* in Facultatem Theologicam susceptus, inchoauit profiteri: Qui non solum publice docendo, verum etiam valde pie concionando Ingolstadii in æde S. Sebastiani iuxta agrum Dei-auditoribus fuit gratissimus. Ille anno Domini 1562. Collegii Treuirensis Rector factus, discessit, & ab eo anno ad præsens vsque tempus in diuersis Collegiis ad Rhenum Vigilantissimus fuit Rector, & insuper Prouin-

Prouincialem egit. Eius iterum locum in Theologica Facultate occupauit *D. Theodorus Peltanus*.

ANNO DOMINI M D LX.

A.
1560.

Rect. CLXVII. BARTHOLOMÆVS ROMVLEVS LL. Doct. & Prof. IV.

Rect. CLXIX. M. PAVLVS PRVNNER, Illustris Comitis Ernfridi
ab Ortenburg Præceptor. II. de eo vide annum 70.

Inscripti 164.

Nobiles, *Ioannes Frölich*, Tirolens.

Ioan. Georg. Eisenreich de Aicha.

Christoph. Carol. Romungius, Monacens.

Paulus

Casp. Carol. } a *Welsperg*.

Martin. Widerinus a *Zara*, Silesius.

Ioan. Heßor Schad de *Mittelbibrach* in *Warthausen*, Bau.

Georg. Christoph. Langenmantel, *Patrit. August.*

Eberhard. Sturmfeder, *Can. August.*

Gundaker Tanner ex *Millhaim & Hagenau*.

Wolfg. Henric. Lemlin, *Robertshofens*.

Thomas

Mattheus } *Lasser*, *Salisburgens*.

Laurent. a Sinzendorf, *Austriac. Can. Salisburg.*

Ferdinand. Baro Fuggerns de *Kirchberg & Weissenhorn*.

Ioan. Theodoric. Rhellius, *Rhenanus*.

Frideric. Pitrich de *Stegn*.

Hileprand. de Stain, *Can. Eichstad.*

Gaudentius de Reebberg.

Godfrid de Stain.

Godofrid. Saylorus, *nobilis Augustanus*.

Wolfgang. Steinhauf a *Schinchendorf*.

Erhard. Föblin a *Frickenhausen*, *Suenus*.

Ioannes Ecker, *Bauarus*.

Georg. Kisling a *Threstorf*, *Austriac.*

A.
1560.

Reimer vom Woide, Pomeranus.

Hermannus Comes in Holstein, Schauenburg & Sternenburg, Dominus in Gemmen, Can. Colonienf.

Adolphus a Mückbawfen.

Bertramus Quad, Montenf.

Georg. Truchfess a Wetzhausen.

Non. Prof. *Ioannes Loneus Boscius, Brabantinus, Medic.*

Ex inscriptis meminisse me oportet I. *M. Ioannis Widmeri Salisburgensis.* Is vnus ex primis Collegii Aichstadiani professoribus fuit, vbi magna cum laude Oratoriam per triennium docuit. Reuersus Ingolstadtum anno 68. die vero 13. Augusti, Dialectices Professor est declaratus. A qua professione nescio quo infortunio deturbatus, priuatam cepit agere vitam & propriis expensis etiamnum Viennæ Austriae vinit. Erant in iisdem II. *Sebastianus Frantz*, nunc Theologiae Licentiatus, Canonicus Frisingensis, Decanus Monacensis apud D. Virginem, & Illustrissimi Boiorum Ducis ALBERTI Consiliarius Ecclesiasticus. III. *Philippus Menzelius*: de quo infra suo loco plura.

Rectore Romuleo factus est iussu Serenissimi Ducis ALBERTI studiosorum, tum Ingolstadii commorantium computus, & reperti numero sunt circiter 500. aut vltra. Eodem quoque tempore, cum frigidior nonnihil studiosorum in lectionibus visitandis deprehenderetur assiduitas, statuta de lectionibus audiendis renovata sunt, & ternas lectiones singulis diebus singulis visitandas esse decretum est: in negligentes facta est inquisitio.

Obiit (*die 4. Iulii*) Reuerendissimus & Illustrissimus Princeps EBERHARDVS ab *Hiernheim* Episcopus Aichstadian. & Praepositus Salisburgensis, ex nobilissima, clarissima, ditissimaque Rhetiae familia, patre *Walthero*, pacis & praecipue belli studiis inclyto heroe progenitus. Eligitur in Episcopum Aichstadianum Anno Domini 1552. rebus Episcopatus pene omnibus vehementer accisis. Accessit enim ad rerum gubernacula, nondum penitus perniciosissimo per Germaniam superiorem tumultu, & bello pene intestino composito, sedatoque, cum superiori anno 1552, non Episcopatus tantum Germaniae, sed & tota Germania

A,
1560,

mania (nihil enim in rabiem versis sanctum) incredibilia esset ab iis damna perpessa, qui se libertatis Germanicæ vindices, & patronos iactabant, & contra Cæsarem, a quo ad summos erant euecti honores, arma nequiter sumpserant. Ipse quoque Episcopatus, & vrbs Aichstadiana iniquam emens pacem, vt se suosque saluaret subditos incolasque, ingenti summa pecunie dicitur per Marchionem ALBERTVM multata. Quinimo ne ipso hoc quidem anno, & initio regiminis Episcopi EVERHARDI sèuire contra Episcopos desitum erat, & plurimum negotii, tum Episcopis, tum cæteris quibusdam Germaniæ Principibus, adhuc faceſſebat Marchio ALBERTVS: Veruntamen Episcopus EBERHARDVS ita prudenter, sapienterque, ita modestate & æquabiliter, tum sua administrabat omnia, tum sese erga alios exhibebat, vt ab omni pene periculo & discrimine suos tutaretur subditos, & quasi sartos ac testos redderet, ita vt minimum pene inter Ecclesiasticos detrimentum paterentur; cum præter intolerabiles pecuniarum exactiones reliqui circumiacentes, & præsertim Franconiæ Episcopatus, & Norinbergensis Resp. ferro flammisque ab eodem Marchione essent afflicti. Liberaliter domi suæ, etiam tum, cum adhuc præpositus esset Salisburgensis, vixit, ita tamen vt frugalitatis legitimæ terminos non transiret. Summum in eo erga literas & literatos viros amorem commendat alicubi *Ioannes Lorichius* Professor Ingolstadianus. Humanitate mira præditus, & omni genere virtutum præclarus fuisse dicitur, adeo vt ab omnibus tanto honorum fastigio dignissimus haberetur, & quicquid tristitiæ, mærorisque ex optimi Præsulis Domini MAVRITHI immatura, vt quibusdam videbatur (quanquam nulla mors immatura, quæ pia & naturæ consentanea est) morte boni omnes contraxissent, id omne in huius Episcopi virtute, bonitate, pietate, humanitate ac clementia ponerent, cum pro eo, quem amiserant, non tutorem modo, sed plane alterum parentem sibi diuinitus concessum intelligerent.

Obit Anno Domini 1560. qui sane funestus erat annus, propterea quod duos optimos Episcopos, Aichstadianum, & circa Octobrem Salisburgensem, confratres olim in eadem Ecclesia & Capitulo, e medio & hominum consortio tolleret.

Ex

A.
1560.

Ex hac (*Hiernbaimtorum*) nobilissima & vetustissima, tamque belli studiis, quam pacis clarissima familia vnus adhuc restat, vltimus in ea profapia, cum virili careat prole, *Ioannes ab Hiernbaim* eques auratus, heros multarum virtutum, & quod singularem in eo meretur laudem, religionis Catholice amantissimus, & strenuus propugnator.

Subrogatur in defuncti Principis locum Reuerendissimus & Illustrissimus Princeps MARTINVS a *Schaumberg*, sextus Academicæ Cancellarius.

* Accidit eo tempore, quo Eichstadiana vacabat Sedes, vt licentia pro gradu Magisterii impertienda esset. Disputatum igitur fuit a Patribus academicis, quid Vicecancellarius mortuo Cancellario in Vniuersitate possit. Re pleno in Concilio proposita, conclusum fuit a maiori parte, licere in eo casu Procancellario omnia, quæ superstitute Cancellario licuissent.

Aduenit eodem anno ad nostram Academiam *Fridericus Staphylus*, literis Illustriss. Principis nostri Vniuersitati commendatus, & inspector Scholæ constitutus, cum concessa ab eodem Principe vel historias, vel bonas literas, vel res Theologicas docendi facultate, de eo anno 64. plura; & cum eodem duo inscripti filii *Albertus* & *Fridericus*, quorum ille iam dudum obiit: hic vero mense Maio anni 79. Doctoralia in vtroque iure insignia recepit apud Ingolstadienses, cum iam antea in numerum Consiliariorum Monaci a Serenissimo Principe ALBERTO esset ascitus.

* Ampla illa, quascunque scientias docendi facultas, *Staphylo* concessa, Theologos præcipue pupugit: *Georgius* certe *Theander* sacræ Facultatis Decanus eam rem consultandi causa ad Collegium Theologicum retulit, ne forte, si homo coniugatus contra Facultatis priuilegia res Theologicas tractaret, Schola Ingolstadiensis male audiret. Verum post maturam deliberationem adquiescendum esse voluntati Principis censuerunt; præcipue quod *Staphylus* ab ipso summo Pontifice Theologiæ Doctor, splendido accepto diplomate, esset renuntiatius.

Obiit 14. die Martii clarissimus vir & in arte Medica nulli suo tempore secundus, *Laurentius Gryllus*, Medicinæ Doctor & Professor, vixit annos 76. Menses 7. & dies 7. Sepultus apud D. Mariam in Sacello cereuifiariorum,

* Cum

A.

1560.

- * Cum sequenti epitaphio; quod geminum Rotmari errorem manifestat, circa diem scilicet mortis, & ætatis annos: *Laurentius Gryllus Medicinæ Doctor & Professor vixit annos XXXVI. menses VII. & dies VII. Mortuus anno MDLX. die IV. Martii. Cuius anima vivat Deo.*

Vir magni etiamnum apud Ingolstadienses nominis, Medicus felicissimus, qui artis illius perdiscendæ gratia totam Italiam, Galliam & Germaniam peragravit, & cum præstantissimis quibusque Medicis, Chirurgis, Rizotomis & Pharmacopæis est conuersatus, perquam curiosus & diligens in variorum medicamentorum conquisitione. Fundauit Stipendium pro Medicinæ studio 70. floren. in singulos annos. Reliquit post se vnicum fratrem, qui adhuc Landishutæ caussarum patronum agit.

- * Scripsit *Laurentius Gryllus de Sapore dulci & amaro* libros duos. *Orationem de peregrinatione, studii medicinalis ergo suscepta*; quam *Griemwaldius* in *Albo Bau. Iatric.* p. 41. & seqq. fere integram descripsit, pro compendio scilicet *Gryllianæ* historię seruituram; *Traſtatum de componendis medicamentis*; *de Thermis*; *Commentaria in Dioscoridem*, quæ inchoasse quidem, sed morte præuentus non absoluisse a *Griemwaldio* dicitur. Narrat idem *Gryllium* CAROLO V. Imperatori, podagra in Bauaria decumbenti medicinam fecisse; ac remunerationis loco scyphum argenteum inauratum multis numis aureis grauem recepisse. Errat vero *Griemwaldius* cum Landishuti natum fuisse, atque annos vixisse sex supra septuagenos scribit; cum patriam habuerit Althemium pagum, milliario circiter Landishuto distantem; atque annos nonnisi triginta sex viuendo expleuerit; quod inscriptio in primis sepulchralis demonstrat, & acta Vniuersitatis confirmant, in quibus *Laurentium Gryllum* Altheimensem anno 1541. albo academico inscriptum, anno autem 1543. Artium Baccalaureatu insignitum fuisse inuenio; quæ certe notæ chronicæ cum annis sex & septuaginta ætatis conuenire hand possunt.

Die 13. Martii huius anni Clarissimus I. V. Doctor *Wigulius Hundius* Sereniss. Principis nostri Consiliarius congregato Vniuersitatis Concilio *Ioannem Loncum Boscium* Brabantinum, Professore Medicinæ in locum defuncti *Gryllii* præsentauit, qui die 26. eiusdem mensis Professionis suæ initium fecit.

A.
1561.

ANNO DOMINI M D LXI.

Rect. CLXIX. GEORGIUS THEANDER S. Theologiæ Doctor & Professor, & Academiæ Procancellarius, IV.

Rect. CLXX. IOANNES LONÆVS BOSCIVS, Medicinæ Doctor & Professor Ordinarius.

Inscripti 188.

Nobiles, *Ioan. Bapt. Brief, Franco.*

Albert. a Padrieno, Præposit. Ilfens. & Can. Gnesnens.

Albertus Zerniezki, Polonus.

Leonard. Christoph.

Claudius Carolus } *Peuttinger, Patrit. August.*

Claud. Chrysoptom.

Ioan. Iacob.

Petrus

Wilhelmus

} *Renz, Patrit. August.*

Vdaltricus Kobolt, Patrit. August.

Conrad. a Danhausen.

Iac. Christoph. de Pernhausen, Can. August.

Conradus,

Ioannes,

Christoph.

Wolfg. Dieteric.

Ioan. Georg.

Ioan. Conrad. Kremp a Freidenstein.

Christophor. } *a Bolstatt, fratres.*

Zacharias

Hieronym. a Demenstein.

Maurit. de Altmanshofen.

Henric. Adelman de Adelmansfelden, Can. Eluacens.

Bartholom. Kobolt, Patrit. Vlmenf.

Georg. Pömerus, Patrit. Vlmenf.

Wolfg. Ioseph. Höbenkirchner.

Wiguleus Hofer, Monachienf.

Haupt Marschbalkins a Pappenheim, Can. Ratisbon.

Iustinus,

Iustinianus, } *Ducis ERNESTI filii naturales.*

Carol.

A.
1561.
==*Carol. Wolsfg. Vilseckerus, Vilshofienf.**Ioan. Christoph.) Hund a Lauterbach & Falkenstein,**Wolsfg. Theodor.) fratres.**Vitus Schiltl, Patrit. Ratisbon.**Antonius Baro in Spaur & Vallor, Pincerna hæredit.
Comitat. Tirolenf.**Baltbasar Kofsla, Cracouienf.**Iosua,) Magensreuter in Teising.**Ingramus)**Iodoc. Ludonic. a Razerried.*Nou. Prof. *Adamus Landauus, Islebiensf, Medic.**Vitus Iacobeus, Norimbergenf. Poeta Laureatus, Poetic.*Nou. Doct. *Ioannes Zeidel, Theol.**Ioan. Georg. Kern, Villinganus, Medic.*

Inter inscriptos erant I. *Sebastianus Knab*, anno 74. Ethices Professor apud Ingolstadienses factus, qua professione etiamnum perfungitur. Superiori anno scilicet anno 78. mense Maio iuris vtriusque Doctor factus, & anno 76. (fortasse 79.) Consiliarius Principis apud Ingolstadienses constitutus.

Multum ille & terris, multum iactatus. & alto,

dum iuuenis esset, illa tamen præcipua, quod cum occasione data miles esset, ab immanissimo Turca captus in pistrinum detrusus est. Liberatus ex seruitio, sub duce *Baltbasare a Lamberg* iterum a piratis captus, & trahi nauis alligatus per triduum est circumuectus. Quin etiam annis aliquot post, tumultuantibus Belgis, inferiorem inuisurus Germaniam a militibus Vranicis non spoliatus tantum, sed & pessime atque etiam ad necem vique tractatus. Tandem tamen post multos errores beneficio DEI, mutata nonnihil fortuna, Patriz redditus, & in eo, in quo nunc conspicitur, est constitutus flore.

II. *Wolfgangus Scherelius*, etiamnum Latine lingue Professor. III. *Casparus Khirchmair*, qui superioribus annis in artium Magistrum est creatus; vir Græcæ lingue valde peritus, anno 78. misere in vinculis, fame sordibusque enectus periit. Causam aut norunt multi, aut nosse tantum se arbitrantur. IV. *Vitus Iacobeus* Poeta Laureatus, de quo anno 68. V. *Hæstor Wegman*, de

A.

1561. quo anno 72. VI. *Marcus Stattmüller*, vir humanus & industrius, Episcopi Aichstadiani Secretarius, eiusdemque Reuerendissimæ Celsitudini propter fidelia seruitia perquam gratus. VII. *Io-docus Oetbens* Northusianus, Magister artium Erdfordianus; nunc LL. Doctor, & Reuerendissimi Episcopi Aichstadiani Consiliarius. VIII. *Leo Hungerus*, *Wolfgangi Hungeri*, Iuris vtriusque Doctoris & Professoris filius, frater *Alberti* Vicecancellarii & Professoris. IX. *Vitus Seltz* Müldorfensis LL. Doctor, & Consiliarius ducalis in regimine Burckhusiano, obiit.

- * X. *Philippus Menzelius* Sandseensis, postea Medicus excellentissimus, ac per viginti annos in hac Vniuersitate Professor.

Vigesimo primo Iunii misit Reuerendissimus in Christo Pater ac Dominus *Zacharias Delpbinus* Legatus Apostolicus, ex Monachio nuntium ad Ingolstadienses Doctores Theologos & Canonistas cum literis S. D. N. Domini Pii quarti Pontificis, quibus illos S. P. ad defensionem fidei Catholicæ hortabatur, & Doctorem Theologum & vnum Iuris Canonici ad Concilium Tridentinum mittendos postulabat. Senatus suo illos præsto futuro tempore promisit.

- * Missi autem postea sunt ad sacram illam Synodum *Augustinus Pann-gartnerus* ex peruetusta & illustri apud Boioarios familia, vir Iuris pontificii scientissimus, & *Ioannes Conuillionius* Theologiæ Doctor atque eiusdem apud nos Professor.

Petebant præterea eodem anno a Facultate Theologica, Parochum & Concionatorem Egrenses; & Ecclesia Ratisbonensis itidem Concionatorem.

- * Quid Egrensis responsum aut concessum fuerit, non inuenio: Ratisbonenses post aliquot annos Concionatorem a nobis accepere *Casparum Macrum* Albimanium Artis oratoriæ Professore. Hic certe, cum post annum 1563. ab Academia nostra discessisset, anno 1570. in geminis opusculis, quæ contra Lutheranos typis huiatibus edidit, se *Iuris vtriusque Doctorem*, *Suffraganeum* & *Concionatorem Ecclesie Ratisbonensis* subscripsit. Præferunt autem duo illa opuscula hunc titulum: *Evangelische Fragbüch aus Luthers Büchern*, & *Turcico-Luthernus*. Scripsit idem *Macer*, quamdiu nobiscum fuit Orationes ac Carmina varia; & specialiter hoc ipso anno Orationem extemporaneam in funere *Andree Dietheri* Augustani Collegæ sui & Amici suauissimi.

- * Ex Medicorum nostrorum Collegio morte hoc anno sublatus est *Ioannes Veldmillerus* Ingolstadiensis, qui anno 1526. creatus Medicinæ Doctor;

stor; anno autem 1532. institutus est eiusdem Professor. Quod eius in bello Schmalkaldico fatum fuerit, ad annum 1552. relatum est. De literariis illius monumentis, quamquam *Khufnerus* iunior in Oratione anno 1542. publice apud nos recitata eorum meminerit, nihil mihi haftenus inuenire licuit. In vacnam Medicinæ Cathedram die sexta Octobris eiusdem anni assumtus est *Adamus Landanus* Islebiensis, Medicinæ Doctor.

- * Magistri seu Præceptores privati nouas hoc anno querelas per *Wolfgangum Zettelium* ad Patronos Vniuersitatis Monachium detulere aduersus Iesuitas, quod discipulos ad suas scholas pertraherent, magno illorum malo atque incommodo, quippe quibus inde præcipua & lucrandi panem, & altiora studia prosequendi occasio præcideretur. Hoc cum a *Zettelio* Patronis diligenter atque accurate propositum esset, nihil tamen in ea re decretum est, nisi vt Iesuitæ suos discipulos ad publicas quoque mitterent lectiones.

Inter quatuordecim Artium Magistros, qui die 2. Ian. h. a. supra laurea condecorati sunt, memorandi præcipue veniunt *Georgius Lautherius* Presbyter Ehingenfis, *Henricus Arboreus* Leodiensis S. I. Sacerdos, *Hermes Halbpauer* Carnus S. I. & *Ioannes Albertus* Wimpinensis.

ANNO DOMINI M D LXII.

- Rect. CLXXI. MARTINVS EISENGREIN, S. Theologiæ Licentia-
tus, Professor & Parochus ad D. Mauritium.
- Rect. CLXXII. GEORGIUS LAVTHERIVS, Ecclesiæ D. Virginis Pa-
rochus.

Inscripti 210.

Nobiles, *Iacobus Eysengrein*, Spirensis.

Ferdinand. de Roy, Augustanus.

Christoph. Baro a Lobcowicz, Dominus Bilinz, Tachouiz &c.

Ioan. Georgius Baro a Schawmberg, Dominus Borz, Ron-
spergæ &c.

Michael Radziemsky Baro Polonus, Castellani Gostinen-
sis & Magistri Curiz Regis Polon. filius.

Felix Dzialinsky a Dzialin, Polon.

Anton. Iefowsky, Polon.

Guilielm. Eysengrein, Spirens.

P P 3

Ioan.

A.
1561.

A.
1562.

A.
1562.

- Ioan. Wolsfg. a Preising*, Can. Passau.
Hieronym. Staszkowski a Poliacowicze.
Henricus } *Rellinger*, Patrit. August.
Gabriel }
Sebastianus }
Ioan. Ludon. } *a Rottenban*, Can. Bambergens. fratres.
Ioan. Henric. a Naukenreuth, Can. Bamberg.
Buffo de Britzke.
Ioan. Tezoleski, Polon.
Ioan. Hegoldus } *a Schleinitz*, Misnenses.
Abraham }
Ioannes, } *Oppaliensky*, Castellani Poloni.
Petrus, }
Nicolaus Tomitzky, Polon.
Georg. Pomorsky, Polon.
Stanislaus Kraiansky, Polon.
Amandus a Gera, Carinthius.
Ioan. Tottenbeck de Hausbach & Kirchberg, postea
 Can. Passau. & Ratisbon.
Ioan. Iacob. Hund a Kaltenberg.
Albertus Hund a Sulzemos, filius D. Hundii Patroni
 nostri.
Ioan. Christoph. } *a Langeneck*, fratres.
Carolus }
 Nou. Prof. *Theodorus Peltanus S. I. Theol.*
Henricus Arboreus S. I. Ling. græc.
Alphonsus de Pineda S. I. Philos.
 Nou. Doct. *Theodorus Peltanus, S. I. Theol.*
Christoph. Laymann, Augustanus
Carolus Agricola Hammonius, Ingolstadt. } *Iur. utr.*
Ioan. Ebinger, Biberacens. Medic.

Primum in Catholica Religione propugnanda Tyrocinium hoc anno fecit Dominus *Martinus Eisengrein*, & defensionem scriptis, cum antehac viua tantum præstitisset voce, est aggressus, ediditque Concionem, cur tam multi a Religione Catholica ad Lutheranismum deficiant: Et quomodo hisce temporibus fit in

Re-

Religionis negotio, tentationibus Satanz resistendum; habita est ab authore Germanice, sed Latinitate donata a *F. Laurentio Sarto*.

- * *Martinus Eisengreinus* iam anno 1553. quo Inrium scientiæ operam apud nos dabat, Academiæ adscriptus, vixdum huius anni initio ad eandem accesserat, cum Rector Vniuersitatis communibus votis salutatatus est. Quod ne mirum cuiquam videatur, dabo viri incomparabilis vitam, quam hæctenus duxit, ex *Engerdo* descriptam.

Natus est in celebri Principis Wirtenbergenfis vrbe sedeque Ducali Stutgardia, ex nobilibus & opulentis Parentibus, *Martino Eisengrein*, viro eius vrbis primario & consulari. Perquam vetus est *Eisengreintorum* familia, claruitque pacis & belli studiis, & sedem in Boiaria primitus habuisse scribitur. Verum variis fortunæ iactata fluctibus, aliquandiu latuit, donec rursus propria virtute, mutato fortunæ statu, & ad opes & dignitates emerfit, & ad eum statum, in quo nunc conspicitur, superis fauentibus peruenit. Sed ad *Martinum* reuertor, cuius laudes non tam in familiarum splendore, quam propriis virtutibus semper constiterunt. Consilio & expensis prudentissimi & literarum amantissimi parentis, literis operam dedit, ac primo quidem domi, intra paternos parietes, deinde Tubingæ, post Ingolstadii, vbi anno 1553. in album Vniuersitatis est relatus; quarto denique Viennæ, vbi in Philosophia Magisterii, Anno Domini 1554. assumpsit insignia. Anno vero post 1555., cum ipsius eruditio tam in Philosophia, quam in Oratoria non fama tantum innotuisset, sed etiam re ipsa, id est frequentibus disputationibus & orationibus comprobata, Oratoriæ Professor in celeberrimo Viennensium Archigymnasio constituitur, eaque cum laude & auditorum frequentia & applausu demandata professione est functus, vt inter celebres eius temporis Oratores, in clarissimi viri ac Domini *Edari LL. Doctoris* &c. lucubrationibus sit relatus.

Dabat tum *Eisengreinus* Iurisprudentiæ operam, quemadmodum pulcherrima de corrupto Iudiciorum vsu & Iurisprudentiæ dignitate, in festo D. Iuonis ab eodem Viennæ habita oratio testatur; necdum, quem puer imbiberat, Lutheranismò nuncium remiserat. Erat autem illi clarissimus vir Dominus *Iacobus Iquas LL. Doctor*, & Vicecancellarius Imperatorius, sanguinis

A.
1562. vinculo coniunctus: Is pro sua in cognatum, in tam egregium iuuenem, & indolem pulcherrimam pietate, & amore plusquam paterno, eum continuo sollicitabat, nec vnquam aures illius, nondum ad salutaria obturatas monita, veluti hæreticorum nunc sunt temporis, doctrina Catholica personare desistit, donec voti compos *Eisengreinium* erroribus agnitis & repudiatis ad Ecclesiam & religionem Catholicam traduceret. In qua re non mediocrem quoque conferebant operam *Laurentius Zadesius* Decanus Collegii Matickhofensis Boiariz, & *D: Georgius Ederus* Iurisconsultus & Theologus insignis: Itaque singulari Dei præpotentis beneficio, & præclara Vicecancellarii opera, *Eisengreinius* quibuscunque renunciat in perpetuum hæresibus, & ad castra Ecclesie Catholice, extra quam nulla est salus, pro religione militatum transit.

Nec multo post, cum iam penitus in Religione Catholica esset confirmatus, & ab ea neque precio, neque precibus dimo-neri amplius posse videretur, Canonicorum numero in Ecclesia Cathedrali Viennensi, Anno 1559. adscribitur, & sequenti anno non sine singulari nominis sui gloria Procancellariatus dignitate & officio, veluti Catalogum Candidatorum de ea re impressum vidimus, in Schola Viennensi perfungitur. Ibi tum etiam, cum paulo ante iuris deserto studio totum sese *Eisengreinius* Theologie tradidisset, & quantopere aliquando Ecclesie Dei, religionique Catholice prodesse posset, modo voluntas non deesset, piissimus Imperator intelligeret, vt perpetuum quoddam ad ineptum curriculum decurrendum haberet calcar, *Eisengreinium* in suam recipit fidem & Patrocinium, eique posteaquam Ordinibus sacris Anno 60. esset initiatus, Canonicatum ad *D. Stephanum* Viennæ confert, & simul Ecclesiastice munus commendat, quo pene per biennium ea dexteritate, ea dicendi grauitate & facundia perfungitur, vt omnibus admirationi, Imperatori vero esset gratissimus. Quarum rerum omnium, vt plane arbitror, primarius fuit Dominus *Iacobus Ionas* Vicecancellarius autor, iuasor, moderator, director & rector.

* Obiit Vicecancellarius *Ionas* anno 1558. mense Decembri, quod supra ad eundem annum memoratum est; vnde patet, hæc *Eugardi* verba tam stricte intelligi non posse.

Atque

A.

1562.

Atque hæc sunt, quæ *Eisengreinio*, dum Viennæ commoraretur, propitio Dei præpotentis numine sæliciter euenerunt. Nunc ad Bauariam & Scholam Ingolstadianam transeamus.

Magna quidem erant, fateor, quæ in Austria cum Academia Viennensis, tum etiam piissimus Imperator in *Eisengreinium* contulit. Maximum ille locauit beneficium, cuius opera e tenebris expeditus in clarissima luce est constitutus: Cuius studio ex fancibus orci, & hæreticorum lacunis ereptus, sanctæ matri Ecclesiæ tanquam otis perdita restitutus est, magnos honores exhibuit Academia; benefecit & honorauit Imperator. Longe maiora, dempta vna religione, illi Bauaria & Serenissimus Boiorum Dux ALBERTVS est largitus.

Anno Domini 1562., cum nominis sui celebritate, & singulari in docendo concionandoque dexteritate Bauariæ quoque innotuisset, Serenissimus Boiorum Dux ALBERTVS quintus, tanta viri illius fama excitus, concedente illud ipsum Augustissimo Imperatore, *Eisengreinium* Ingolstadium euocat, & opulentæ D. Mauritiæ parochiæ præficit, cui per decennium pene admiranda diligentia, industria & sælicitate, tum concionando, tum etiam animarum curam agendo præfuit. Nec longe post, Anno scilicet 63. cum Licentiæ gradum in Schola Ingolstadiana insignitum videret, magis illum sibi, pro singulari eius virtute, & in Ecclesiam Catholicam meritis, honorandum non inique Princeps censuit, ac proinde inter Consiliarios suos *Eisengreinium* adscribit, & Præpositura Mospurgensi vltro donat. Nescio enim, quomodo, quasi occulta quadam vi, omnium atque etiam Principum animos in se conuertebat, & in sui pertrahebat amorem: Erat enim mira elegantia, & summa in dicendo suauitate præditus; raræ prudentiæ, ingenii rotundi, staturæ denique Heroicæ, vt verissimum illum Vergilii versum esse, sæpe mihi in mentem veniret:

Gratior est pulchro veniens e corpore virtus.

Eodem etiam anno Reuerendissimus in Christo Pater ac Princeps, Dominus *Zacharias Delpbinus*, SS. Sedis Romanæ Legatus, qui tum Germaniam peragrabat, Protonotariatus Apostolici dignitatem sponte sua ac benigne illi contulit. Atque hac ratione, cum ingressu *Eisengreinit* in Bauariam, ipsius etiam ho-

A.

1562. nores & dignitates illico sumpserunt initium, & indices magis magisque accreuerunt.

* Plura de *Eisengravinio* legere est in subsequentium annorum historia, anni præcipue 1578. quo vivere desit.

Obiit 28. Ianuarii *Hieronymus Zieglerus* Rottenburgensis, Poësis Professor, & historiarum non imperitus. Plurimum operæ cum in *Annalibus Auentini* transcribendis, reuidentis, publicandis, tum etiam in aliorum Historiographorum monumentis euoluendis & repurgandis posuit, Magisterii gradum recepit Ingolstadii Anno 34. Professor Philosophiæ factus Anno 40. Poësis vero Anno 54. In deductione funeris Orationem habuit *M. Casparus Macer Albimœnius*, Oratoriæ Facultatis Professor. Successit defuncto *Vitus Iacobæus* Nornbergensis, P. L. &c.

* Edidit *Hieronymus Zieglerus* præter dictos *Auentini* Annales, *Historiam illustriam Germaniæ Virorum*; quædam Dramata, vt *de Christi Vineæ*, ex Matth. Cap. 20. *Abel Iustus* Tragedia &c. Item Carmina nonnulla, & versionem germanicam *Historiarum Ioannis Boccacii de fortuna presentis*.

Iacobæus Ziegleri successor, cum Magisterii gradu insignitus haud esset, petiit eundem sibi iussu Serenissimi Ducis conferri: sed insolitum omnibus videbatur, quod Magisterium peteret, qui Baccalaureus nondum esset. Negarunt igitur Patres Facultatis se eius precibus deferre quidquam posse, nisi Statutis sese accommodaret. Deliberavit ille aliquot diebus, ac demum Baccalaureatum quoque expetiit, qui priuatim illi collatus est.

Cal. Maii successit *M. Paulo Zettelio* in administratione Collegii Georgiani *M. Christianus Khripperus* (Lobergensis) Sacellanus aulicus.

* *Georgius Thuander*, inde ab anno 1548. Ecclesiæ D. Virginis Pastor, abdicavit sese hoc anno suo munere; quod post ipsum suscepit *Georgius Lautherius*, Parochus Academicus duodecimus, ab instituta Parochia decimus sextus.

Etiamnum heros ille (*Lautberius*) in viuis est, Patria Ehingensis, & rexit Parochiam duobus tantum annis. Inde auocatus a Serenissimo Boiorum Duce ALBERTO concionandi, apud eius Serenissimam Cellitudinem, munere per aliquot annos functus est. Post receptis in Italia doctoralibus insigniis, Canonicus factus apud Diuam Virginem Monaci, Frisingæ & Patanii in
Eccle-

Ecclesiis Cathedralibus. Nuper vero etiam Præpositura Monacensi a Serenissimo Principe, pro suis multis in Religionem beneficiis, laboribusque eius, Serenissimi Principis nomine exhaustis donatus est. Magnæ est autoritatis apud Serenissimum Principem, cuius est Consiliarius, tum propter eruditionem, tum etiam vitæ integritatem, zelumque in Religione feruentem, & quod Serenissimus Dux illius opera in rebus arduis frequenter utitur. Deus virum illum, viuum pietatis, humilitatis & humanitatis exemplar quam diutissime seruet incolumem.

- * Die 20. Aprilis, præmissis pro more vesperis aliisque adhibitis ritibus Theologiæ Doctor creatus est *Theodorus Peltanus* S. I. cumque idem successurus esset in lectione theologica *Ioanni Couillonio*, sequenti mox die per consuetum iuramentum receptus est ad concilium sacre Facultatis. Fuit *Peltanus* primus e Patribus Societatis, qui Licentiam & Doctoratum Theologicum in hac Vniuersitate recepit. De *Couillonio Engerdus* noster sequentia adnotauit:

Inter primos de Societate IESV Patres, qui ad docendum sunt euocati Ingolstadtium, fuit etiam vnus Reuerendus Pater *Ioannes Couillonius* Insulensis Flander, Doctor Theologus & Professor, anno 1556. a Magnifico Rectore, *D. Ioanne Baptista Weber*, Iuris vtriusque Doctore & Professore Institutionum ordinario, in mense Iulio inscriptus; & eodem anno post discessum *D. Canisii* & *D. Gaudani*, vna cum *Hermanno Tyræo*, iussu Serenissimi Principis in Facultatem Theologicam receptus, profiteri cepit. Functus igitur aliquoties Decanatu Theologico (nam a Rectoratu gerendo Patres de Societate certis de causis, consentiente & Serenissimo Principe & Vniuersitate, sese abdicarunt) & posteaquam tam docendo, quam disputando indefesse suam operam præstiterat Academix, anno Domini 1562. ad petitionem Reuerendissimi in Christo Patris ac Domini *Zachariæ Delphini*, Legati Apostolici, nomine Serenissimi Boiorum Ducis ALBERTI, legato illius destinato adiunctus, & ad concilium Tridentinum profecturus, lectionem deseruit, qui postmodum per aliquod tempus, *Dilingæ*, Romæ & in Gallia versatus, multis etiam periculis in Lusitania exhaustis, hac ætate anno 1581. Romæ pie in Christo animam efflauit.

- * Eodem anno *Henricus Arboreus* & *Alphonfus de Pineda*, illæ græcæ linguæ, hic Philosophiæ Professor, vterque Societatis IESV, ad gremium

A.
1562.

mium Facultatis Artisticæ recepti sunt. *M. Alphonsus Pinedanus*, qui Guilielmo Limborgio successerat, cum ob continuam corporis aduerfam valetudinem prælectionibus Philosophicis supersedere cogere-
retur, *M. Ioanni Marquesio* conterraneo suo, Hispano, in cathedra locum fecit.

Casparus Macer, Facultatis Artium in semestri æstiuo h. a. Decanus, tanquam rem maxime memorabilem in Actis artificis consignauit id, quod sequitur: *Sub hoc Decanatu meo die 4. Augusti, in pleno concilio, uesperis hora quarta, obtinimus in Facultate nostra, consensu aliarum quoque Facultatum, nomen, honorem, titulum & priuilegia generalia Doctorum. Atque inter alia priuilegia de hoc fuit expresse dictum, quod posthac concessum esse debeat nobis, liberisque nostris, instar nobilium & Doctorum aliorum celebrare nuptias, vulgo ein Schenk oder geweihte Hochzeit halten. Quidam vero existimarunt discrimen esse faciendum inter Professores & alios Magistros vulgares aut moniter promotos. Quæ in re nihil tunc fuit decisum. Acta sunt hæc sub Rectoratu Magnifici Viri Domini Martini Eysengrein, Philosophie Doctoris & Pastoris Mauritiano tunc presentis, & ordine inquirentis, prout moris est.*

In numero inscriptorum erant I. *Ioannes Lyresius* Cluensis, de quo plura in eiusdem Rectoratu. II. *Ludouicus Schimwetsch* Monacensis, qui etiamnum uiuit, S. Theologiæ Doctor, olim Domini *Eisengreini* Sacellanus, nunc vero Parochus apud D. Iodocum Landishutzæ.

A.
1563.

ANNO DOMINI M D LXIII.

Rect. CLXXIII. CASPARVS EVERHARDVS, Iuris vtriusque Doctor, Nicolai Euerhardi senioris filius.

Rect. CLXXIV. GEORGIVS THRANDEr Doct. Theologus &c. V. Inscripti 163.

Principes: GVILIELMVS, }
FERDINANDVS, } Duces Bauriæ, ALBERTI filii.
ERNESTVS, }

Nobiles, *Albertus a Gumpenberg.*

Viglius ab Holdingen.

Mich. Ioan. Chwalczowsky, Polon.

Ioan. Leonard. a Beckenstein.

A.
1563

Guilielm. Auer a Tobel, Bauarus.
Carolus Comes de Arnberg, Baro in Seuenberg.
Germicus Baro a Schwarzenberg,
Guilielmus Lösch,
Ioan. Eberhard a Clofen,
Casparus Notbafst,
Ioannes Ludouicus Baro de Colowrat, Lypencii, Zeren-
dii & nouæ arcis Dominus.
Henric. Carol. a Kirchberg, Brunfucenf.
Chriftoph. Auer in Bulach & Adelzhaufen.
Wulfgang. Weichfer in Defing & Griesbach.
Albertus
Frid. Carol. } de Wildenftein.
Ioan. Chriftoph. ab Hornftein.
Bruno ab Hornftein, Can. Conftantienf.
Anton. de Sigersdorf.
Achatius Notbafst a Tann, Can. Ratisbon.
Ludouicus Gomezius
Ferdinand. Albert. } ab Hoyos, Barones in Stixenftein.
Ioannes Alphonsus
 Non. Doct. *Rudolphus Clenke, Saxo, Theol.*

Mense Aprili h. a. accefferunt Academiam suam Sereniff.
 Principes, ac Domini GVILIELMVS, FERDINANDVS, & ERNESTVS,
 Comites Palatini Rheni, & vtriusque Bauariæ Duces &c. fratres
 Germani, Patre ALBERTO Duce Bauariæ ex ANNA Diui FERDI-
 NANDI primi & Archiducis Austriæ &c. filia nati.

GVILIELMVS eius nominis quintus, inter fratres natu
 maximus, qui post fata parentis nunc rerum in Boiaria vtraque
 potitur, nascitur Landishutzæ, anno Domini 1548. die 29. Sep-
 tembris, hora prima pomeridiana sub sælici Virginis sydere.
 Anno Domini 1568 mense Februario celebrauit Sereniffimæ
 Dux nuptias magnificentissimas Monaci cum Illustrissima Princi-
 pissa RENATA, Ducissa Lotharingiæ. Transiit sponsa pulcherri-
 mo Comitatu Ingolstadium, ibique diuertit. Excepta vero est
 a Sereniff. Principe FERDINANDO Duce Bauariæ. Succedit pa-
 renti defuncto in regimine anno 1579. mense Nouembri, Prin-
 cepæ

A.

1563. ceps omnibus virtutum ornamentis conspicuus, omnique laude superior, pius, Catholicæ religionis amantissimus, prudens, humanus, mitis & literatorum singularis Mecænas, qui etiamnum felicitis sui regiminis pulcherrima edit specimina, proinde omnes boni de eo, qui maxima præstat, sibi maxima pollicentur. Patrens est Serenissimus Princeps, quo hæc scribimus, quatuor filiorum, ex quibus secundo natus anno 79. in Administratorem seu potius Episcopum Ratisponensem postulatus, magno, ut opinor & res ipsa testatur, illius Capituli commodo, & aliquot filiarum, quarum natu maxima CHRISTIÆRNA mense Maio anno octuagesimo e vivis est erepta. Hoc ipsum in descriptione primi inter Germanos fratres Boiorum Ducis præterire non possum, rem esse admiratione dignam, quod trium Bavariz Ducum coniuges, trium Imperatorum filiz & Sorores simul fuerint, & in hac ipsa linea, unde nostri Duces Bavariz descendunt. Nam LVDOVICI secundi coniunx MECHTILDIS, filia RHYDOLPHI primi Imperatoris & ALBERTI regis Romanorum soror; KHVNEGVDNIS coniunx ALBERTI quarti, filia FRIDERICI tertii, & MAXIMILIANI primi soror. ANNA denique ALBERTI quinti coniunx, FERDINANDI primi Imperatoris filia, & MAXIMILIANI secundi soror fuit. Hæc obiter volui notare. Ingressus est Princeps GVILIELMVS anno superiori (1580.) urbem nostram iusto cum apparatu, exceptus primo omnium ab Vniuersitate. Quo munere nomine Academicæ perfunctus est Dominus *Albertus Hungerus* Doctor Theologus, Professor & Procancellarius, tam pie, quam prudenter & diserte. Respondit Dominus *Erasmus Vendius* non minus docte, quam grauitè. Princeps summam exhibuit Professoribus humanitatem, singulisque dextram dedit. Quin etiam, cum venatui ibidem indulgeret, fere omnibus Professoribus iisque singulis integrum ceruum dono dedit.

Serenissimus Princeps FERDINANDVS Dux Bavariz, nascitur Landshutzæ anno 1550. die 29. Ianuarii, hora sexta antemeridiana, in aquario. Simul cum fratribus Ingolstadianam Academicam illustravit. Non possum hoc loci præterire summam Serenissimi Principis FERDINANDI humanitatem, si ita mihi ipsius venia liceat appellare, quam nostro Collegio Philosophico exhibuit. Cum eius Illust. Celsitudo anno 1568. mense Augusto venandi

A:
1563

nandi gratia cum parente Ingolstadium concessisset, 22. die Augusti, quæ erat Dominica, quaque disputatio Baccalaureorum, pro veteri Collegii Philosophici more, habebatur, forte fortuna inuisura Collegium vetus, patresque de Societate Iesu, & præcipue *Carolus Vrsinum*, vt dicebatur, disputationem in aula Albertina vidit haberi, quam vsque adeo non neglexit, vt non puduerit eius Illust. Cell. re intellecta, cum assurrexisset Decanus, tanquam disputationis Præses, in locum eiusdem reside-re, & vsque ad disputationis finem concertantibus in palestra literaria, iusto cum suorum comitatu & admiratione magna, singulari Facultatis Artificæ honore & disceptantium, auditorumque delectatione, attentum se præbere auditorem. Princeps heroici profusus ingenii, & naturæ sagacis, quique ad res maximas gerendas videtur esse natus.

ERNESTVS Comes Palatinus Rheni & Bavariz Dux nascitur anno Domini 1554. die 17. Decembris hora quinta antemeridiana Monaci. Venit ad Academiam, eamque illustravit anno Domini 63. Electus in Episcopum Frisingensem, & breui temporis interuallo Hildeshaimensem. Primitias suas celebrauit Coloniz anno 78. Princeps illustribus tum corporis, tum etiam animi dotibus admirabilis, vtpote qui ab ineunte ætate præceptoribus vsus est optimis, non aliter atque Aristotele Philosophorum Principe Alexander Magnus, & præcipue quidem *iodoco Castnero*, viro literato & Poesios peritissimo, qui post statu vitæ mutato, ordinem patrum de Societate IESV est ingressus, & in ea professione Halæ apud Tyrolenses mortuus. Deinde *Andrea Fabritio* Canonico Frisingensi, & post Serenissimi Boiorum Ducis ALBERTI, felicitis recordationis, in vrbe apud summum Pontificem Oratore, nunc vero Præposito apud veterem Oetingam. Magna & humanitate & prudentia est præditus. E baptismo susceptus est a Reuerendissimo & Illustrissimo Principe ERNESTO Duce Bavariz & Archiepiscopo Salisburgensi &c.

* Videbantur memorati tres Principes ingentem splendorem atque frequentiam Academiz adlaturo, cum tristissimus rumor inualescit, perfidiz luis semina spargi. Compulit ea res non solum Illustrissimos Principes abitu maturare, verum etiam scholam ipsam autumnu eiusdem anni penitus fere exhaust. Hinc factum, vt cuilibet Professorum optio daretur, eum, in quem vellent locum commi-
grandi.

A.
1563.

grandi. Sed ea fuere constantia, vt plerique illorum Ingolstadii per-
sisterent; hinc accidit, vt Collegiorum seu Facultatum omnium inte-
ger esset & honos & numerus. Ita acta Artificæ Facultatis *Wolfgan-
go Zettelio* Decano.

Inter inscriptos erant I. *M. Vdalricus Holtzapfel*, post Ora-
toriz Professor Friburgi, vir doctus & eloquens, Frater *Alberti
Holtzapfel* Medici, nostro tempore Physices Professoris Friburgi
Brisiacorum. II. *Ioannes Aschmann* Biberacensis, qui nunc tem-
poris LL. Doctor, Illustrissimi Principis PHILIPPI Marchionis Ba-
densis Cancellarium agit. III. *Ludouicus Gomezius*, *Ferdinandus
Albertus*, & *Ioannes Alphonsus ab Hoyes*, Barones in Stixenstein,
fratres germani, quorum postremus in Sequana Parisiis misere
periit, cum Præceptor eius Germaniam negotiorum causa repe-
tuisset.

* *Martinus Eisengreinius*, Parochus ad D. Maurit. mense Nouembri in
ordinem Licentiarum SS. Theologiæ est assumptus; *Rudolphus* vero
Clenkius Saxo, cum superiore iam anno iussu Sereniss. Principis no-
stri, cuius erat stipendiarius, gratis in SS. Theologiæ Baccalaureum
biblicum, & Sententiarium, vt tum vocabant, fuisset promotus; hoc
anno, Decembri mense eiusdem Serenissimi voluntate Theologiæ Li-
centiatus & Doctor renunciatus est.

Acta Philosophica h. a. geminos maxime Baccalaureos commen-
dant *Egidium Nadlerum* Ambergensem Iuuenem familia, indole &
doctrina eximium, clarissimi & nobilis *Hieronymi Nadleri* fratrem ger-
manum; & *Georgium Frölich* Vilshouiensem, cuius egregia fuit dili-
gentia, cum simplicitate, & antiqua probitate ac fide coniuncta.

A.
1564.

ANNO DOMINI M D LXIV.

Rect. CLXXV. *LVDOVICVS GOMEZIVS AB HOYES*, Baro in Sti-
xenstain &c.

Vicerect. *Christianus Kripperus*, Regens noni Collegii.

Rect. CLXXVI. *MARTINVS EISENGREIN*, SS. Theologiæ Licen-
tius, Præpositus Mosburgensis, Protonotarius & Co-
mes Palatinus Apostolicus, Serenissimi Boiorum Ducis
ALBERTI Consiliarius, ad D. Mauritium Pastor, & Pro-
fessor Ordinarius. II.

In.

Inscripti - 244.

- Nobiles**, *Albertus Wiczowsky*, Bohem.
Albertus Sperlink in Reichnaw, Prutenus.
Erasmus Lamprechtsbatmer ex Schwaben.
Martin. a Schaumberg, Can. Eichstad.
Georg. Zeilhofer a Zeilhofen.
Ioan. Wernerus Riederer.
Sebastian. a Guttenberg, Can. Bamberg.
Stephanus Baumgartner a Baumgarten, Baro in Hohen-
 schwangen, Erbach & Khenzingen.
Andreas Comes de Tenzin,
Hieronymus Comes in Rossdraxon.
Stanislaus Cziolk Baro in Zoliechow. } Poloni.
Laurent. Nieborskien,
Andreas Koszciessa.
Albertus Bendonksiez.
Stanislaus Suchoropsky.
Ioan. Wolfgang. a Königsfelden.
Ioan. Wernerus }
Ioan. Theodoric. } *Nittel* a *Treppach*.
Ioan. Burkhard }
Ioan. }
Vitus } a *Sirgenstein*.
Ioannes, }
Euerhardus } a *Schellenberg*.
Andreas Ripparolus, }
Vincentius Diaccetus, } *Patritii Florentini*.
Ioannes }
Henricus } *Lerchenfelder*, *Straubing*.
Petrus Gonzalez ab Hoyos, Baro in *Stixenstein*.
Georg. Simon de Weichs in *Stürzberg*.
Wolfg. Albert. a Wirzburg, Can. Bamberg. & *Herbipol.*
 postea vtriusque Ecclesie Præpositus.
Hieronymus a Wirzburg.
Matthaus }
Antonius } *Welsler*, *Patritii August.*
Paulus }

A.
1564.

Ianus Arnold a Dorneck.

Ludouicus Baro a Maxetrain in Waldeck.

Christoph. Valtric.

Anton. Wolfgang.

Ioan. Henric.

Ioan. Albert. de Clofen in Gern, Ecclesie S. Mariz, & Hirschhorn.

Ebran de Wildenberg & Scherneck fratres Germani.

Nou. Prof. *M. Fridericus Landanus, Fachenfis, Lit. boem.*

M. Hannardus Gomerius, Hemertensis, Lit. græc.

Nou. Doct. *Ioannes Scheuptus, Officialis Patauient. Theol.*

Inscriptos inter erant I. *M. Fridericus Landanus Fachenfis* (Baronum ab Hoyos Præceptor & hoc ipso anno renunciatus Litterarum humaniorum Professor) de quo in Rectoratu eiusdem. II. *Ioannes Reicholdus LL. Licentiatus.* III. *M. Balthasar Hofinger,* nunc Archiepiscopi Salisburgensis Consiliarius. IV. *Michael Hiltprandus* (Grotgauenfis Silesius) primus ad Stipendium Furtmarianum præsentatus, qui omnia sua studia & profectus nostræ debet Scholæ, Magisterii & Doctoratus titulum: id quod forte ingenue fatetur. V. *Martinus a Schaumberg,* nunc temporis Præpositus Ecclesie Cathedralis Aichtadianæ. VI. *M. Petrus Wolfnerus Carinthiacus,* singularis meus amicus, nunc temporis Scholæ Rector primarius in Rantzhofen. Habuit id Monasterium quod iuxta Oenum in Bauaria iacet, iam multis annis celebrem Scholam, opera, liberalitate & diligentia Præsulum ibidem institutam, altam & conseruatam, qua quidem gloria pene omnia Banariæ Monasteria videtur excellere. Neque is etiam, qui nunc temporis Monasterio præsidet, *Adamus Gensleitner* (quem ego honoris ergo nomino, & vt tam laudabile institutum ad posteros etiam transmittatur) suo deest in bonis Studiis iuandis & promouendis officio, vir cum ob multas præclaras illius virtutes insignis, tum vero vel hoc vno celebrandus nomine, quod gloriam Scholæ ab antecessoribus, quasi hæreditario acceptam iure, non solum non interire passus est, sed etiam aliquibus, egregiæ indolis iuuenibus, meo quoque tempore, ad Studia sumptus in nostra Academia liberaliter subministrauerit. Prodiit ex eodem Monasterio nuper Præsul Baumbergenfis, quod cænobium infra Monacum, qua Salisburgum itur, est positum,

M.

A.
1564.

M. Laurentius Mayr Scholæ Ingolstadianæ alumnus & Facultatis artisticæ quasi filius, a Præfule Rantzhofensi, supra nominato, in studiorum cursu non mediocriter adiutus & aktus. VII. **M. Hamnardus Gomerius**, Græcarum literarum Professor non indoctus, facetus & comis, Bucolicis a se scriptis non ignotus.

- * **Hamnardus Gomerius** Hemertensis Mosæus, Poet. Laur. & Com. Palat. Cæsar. Serenissimique & Catholici PHILIPPI Hisp. Regis in Hollandia Vasallus (hunc sibi titulum ipse scripsit) præter mox dicta *Bucolica*, quæ ad imitationem Theocriti & Virgilio composuit, edita Ingolstadii an. 1565. scripsit *Viam Regiam ad Musas*, editam Monachii an. 1567. *Ecclesie Catholice Querimoniam de igne purgatorio. Satyram contra Lutherum, Brentium & Schmidelinum de Merito Christi* 1566. *Spongiam aduersus Wolfgangum Marium* 1569. *Apologiam pro Ioanne Austriaco*. Turrim Sacram Dilinganam OTHONIS Episc. Cardinal. Albani & Augustani, heroico carmine, vna cum alio Carmine de Sanctorum Reliquiis, an. 1567. Dedicauit Libellum hunc Reuerendo & Nobili Viro *Ioanni Egloff a Kndringen* &c. Scripsit dedicationem Scheurenfi in Monasterio, *Georgia Neupeck* Abbate. Exhibet idem liber imaginem *Hamnardi* cum insignibus & inscriptione ætatis, quæ tum erat annorum 27. Ex Græco in latinum vertit *Orpheum de Lapidibus; Lucani Pæneyricum ad Calphurnium; Grotii Cynægeticon; Ruffi Festi descriptionem Orbis terra; Olympi Bucolicon.*

VIII. **M. Augustinus Nefer** Furstenbergensis, Ecclesie ad D. Virginem Pastor, domi literis armatus, militiæ armis, facundus Ecclesiastes. Etiamnum in viuis est, Pastor Hagenoz, ad lacum Podmanicum.

- * *Lantherio* scilicet Monachium euocato *Neferus* successit, Parochus Academicus decimus tertius, ab instituta Parochia decimus septimus.

IX. **Valentinus Forsterus** Wittenbergensis LL. Doctor, qui vitre petiit, se ex catalogo studiosorum expungi, &c.

In promptu causa est, seditiosus erat.

X. **Adamus Schreindl**, quondam noster discipulus Salisburgi, Cooperator, ac deinde aliquandiu Viceparochus apud D. Virginem, nunc Ecclesiastes Archiepiscopi Salisburgensis, eiusdemque Consiliarius Ecclesiasticus, statutz omnino heroicæ, eloquens pariter ac doctus, magnæque apud Salisburgenses autoritatis.

XI. **Antonius Greiner**, Archiepiscopi Salisburgensis alumnus, qui postea in diebus canicularibus Magisterii insignia recepit. Et cum

A.
1564. aliquandiu iuniorum præceptorem in opulentissimo Monasterio Ebracenſi egreſſet, renocatus eſt ab Archiepiſcopo Salisburgum. Vbi poſteaquam magna cum laude & auditorum fructu aliquot annos Concionatoris officio in Cathedrali apud Salisburgenſes Eccleſia functus fuiſſet, opima & magna Parochia, pro ſuis benemeritis, eſt donatus. Iacet ea Parochia infra oppidum Laufſen, ad fluvium Saltzam, apud S. Georgium dicta, vbi etiamnum Chriſti oues fideliter paſcit.

Die quinto Martii emigravit ex hac mortali vita, vir incomparabilis & inuictus Religionis Catholicæ propugnator poſt immenſos labores pro Eccleſiæ incolumitate exhaustos, *D. Fridericus Staphylus* Oſnabrugenſis Weſtphalus, S. Theologiæ Doctor, Cæſareæ Maiestatis & Sereniſſimi Boiorum Ducis ALBERTI Conſiliarius & Scholæ Ingolſtadianæ Superintendens. Cuius ingenium, eruditionem, prudentiam & benemerita cum in literariam Rempublicam, & in Academiam, tum vero Religionem & Eccleſiam Catholicam teſtantur eius monumenta præclariffima, poſteritati relicta, quibus vir ille perſpicaciffimi ingenii, & in eodem cum ſectariis edoctus ludo, eorundem frandes peſtiferas toti propoſuit orbi: Sed & clariffimorum virorum Orationes funebres Ingolſtadii impreſſæ, ita manifeſte ſingulares illius Herois dotes loquuntur, & demonſtrant, vt neque a me, neque a quouis alio in dicendi palæſtra exercitatiffimo, quicquam illuſtrius de eo dici poſſit. Multa de eodem ſcribit *Swius*, anno 64. Commentariorum ſuorum.

* Nos ea pro more ſubiungimus, quæ *Engerdus* noſter Acad. Ingolſtad. Parte VII. de *Staphylo* commemorat.

Fridericus Staphylus, natione Germanus, patria Weſtphalus, ex oppido Oſnabrugo, quod eſt Epilcopi Oſnabrugenſis, naſcitur anno Domini 1512. die 27. Auguſti, ex claris & honoratis Parentibus. Pater *Ludovicus Staphylus* (*Ludecken Stapellage*, patrio & antiquo Saxonum idiomate dictus) Dominorum de *Weſterholden*, qui primas fere in nobilitate Weſtphalica tenent, per omnem caſtrorum eorundem ambitum Præfectus fuit: tandem BRUNONIS Epilcopi Oſnabrugenſis Granarii factus magiſter, ibidemque mortuus eſt. Mater erat *Anna* ex celeberrimo Prufiæ emporio Dantiſco ſeu Gedano oriunda; conſulari *Birckman-*

norum

noram familia prognata. Amisit Dominus *Staphylus* vtrumque Parentem vix duodecimum ingressus annum, & in tutelam Anunculi *Eberhardi Birkmanni*, viri consularis Gedani concessit. A.
1564.

Domi cum non infelices in honestis literis fecisset profectus, post longam peregrinationem, quam partim in Holandia, partim in Saxonia maritima, Prussia, & Lithuania confecerat, Vacouiam, (forte Craçouiam) & post florentissimas quasque Italix & Gallix Academias studiorum causa inuisit. Tandem Vitenbergam fama per id tempus, propter quosdam in religione nouatores, celeberrimam denenit: vbi pene per decennium honeste, magnaque cum literatorum admiratione vixerat.

- * Hac in Wittenbergenfi cômmissione ita se *Staphylus Melanchtoni* præcipue probauerat, vt Comitibus *de Gorke* præceptor datus, conuictu apud eundem vteretur; & eo instigante Fragmenta quædam *Diodori Siculi* ex græco in latinum verterit.

Cæterum quia Dux Prussix ALBERTVS, posteaquam viri illius nomen factum esset celeberrimum, frequentibus ad se inuitabat literis, tempore belli Schmalcaldici Vitenberga discedit. Vocabatur autem tum temporis in aulas suas a Reuerendissimis & Illustrissimis Principibus Domino FRANCISCO Osnabrugensi, Ducibus Brunswicensi & Megalopolensi, sed quia Dux Prussix iam præuenerat, suam operam illis præstare amplius non potuit. Atque ita seruitiis prædicti Ducis Prussix mancipatus, vxorem duxit *Annam*, ex Patricia *Hessorum* familia Vratislaviæ prognatam, coniugali obseruantia, matronali pudicitia, & viduali pietate præclaram.

Posteaquam vero in Academia Regiomontana Prussix aliquandiu Professor fuisset, nec illi cum cæteris conuenire posset, resque indies magis, magisque displiceret, abdicat Professionem, & in Consiliariorum numerum Ducis Prussix adscribitur. Frequentes enim illi cum *Gulielmo Gnaphæo*, acuto quidem & docto, sed partim Anabaptistarum, partim Sacramentariarum errore dementato, contentiones erant, illæque tum molestas tum varias ei cogitationes de religione pariebant. Interea quoque *Ostander* (senior) cum religionis suæ Wittenbergenfis naufragium fecisset, desertoque Lutheranismò impiis *Manichei*, *Nestor*ique dogmatibus subscripsisset, profugus Norbergæ, quam non me-

A.
1564. diocriter perturbabat, Prussiam petiit, & *Staphylum* tanquam antagonistam in odiosum & acerrimum pertraxit certamen. *Staphylus* vero, qui diligenter Lutheranam doctrinam audiisset, cumque eorum fundamenta, ut Apostolicum super utroque doctoratu recipiendo loquitur diploma, percepisset, eaque impia & blasphema esse cognovisset, iam antea hæreticorum errores abominari cæperat, & de castris, terrisque Lutheranorum ad Catholicos transire cogitabat.

Itaque eam occasionem, quam illi *Osiandrine* contentiones amplissimam offerebant, minime negligendam arbitratus est, quantumvis cum summa rerum illius iactura fiebat. Est quidam non ineruditus vir, qui eius transitus ad Catholicos tres causas describit. Et prima quidem ab eo constituitur Deus, qui omnis boni fons & origo, qui cunctantem non aliter, quam Aeneam apud Vergilium Mercurius, tacite semper instigavit, admoneritque. Altera eorum omnium, qui professi Lutheri dogmata, & ex eiusdem progressi officina, verum sibi ac purum vendicabant Evangelium, continuè inter sese contentiones, dissensiones, & in diversissimas opiniones scissiones, præterquam quod & ipse partim a *Gnapheo*, partim ab *Osiandro*, atque etiam *Functio* quodam subinde impeteretur, exagitareturque. Tertia denique, quod cum & *Lutheri*, & *Melanchtonis* discipulis, antesignani & præceptoris sui doctrinæ corpus pararet, eamque cum sanctorum Patrum doctrina accurate conferret, tantum eos a sanctis Patribus distareprehendit, quantum cælum a terra. Quamobrem sibi cum Loth eiusque filiabus e Sodoma exeundum censuit, & nihil, nisi de transmigracione ad Catholicos, cogitavit.

* Auctor vitæ *Staphili*, eius operibus præfixæ, diserte affirmat, eundem ex comparacione novorum dogmatum cum SS. Patrum scriptis, Conciliorum decretis & Doctorum scholasticorum dilucidationibus, quas Paduæ exceperat, eum hausisse fructum, ut non tantum in *Lutheri* verba nunquam iuraverit, sed potius omnem illius impugnandi arripuerit occasionem. Addit, *Staphilum*, cum ex Academia Regiomontana ad aulam Ducis Borussiae ALBERTI Brandenburgici transferretur, hanc expressam adiecisset conditionem, ut sibi religionis libertas relinqueretur; ex Prussia vero eam maxime ob causam, ut *Osiandrum*, seditiosum hominem, & capitalem hostem suum, qui armatus contra ipsum publice incedebat, declinaret, in vicinam Silesiam coningis suæ patriam anno 1551. secessisse, neglecto bis mille marcaram, quæ.

A.

1564.

quæ sibi debebantur, & omnis rei domesticæ irreparabili damno; atque ibi in *Iocannis* primum *Cochlei*, dein *Georgii* etiam *Logi* Canonico-rum *Wratislauiensium* amicitiam atque interiorem familiaritatem deuenisse.

Quod ipsum posteaquam Reuerendissimus in Christo Pater ac Dominus BALTHASAR (*Prombnitzius*) intellexisset, Nissam eum literis euocat. Impetrata igitur a Duce Prussiæ, quanquam difficulter, discedendi venia, cum suis in Silesiam transit, sedem sibi Nyffæ ac suis positurus. Ibi cum Reuerendissimo Episcopo operam suam in erigenda Schola fideliter posuisset, ilico tribus magnis innotescit Principibus, Augustissimo Imperatori FERDINANDO primo, Reuerendissimo Archiepiscopo Salisburgensi MICHAELI a *Kbtenburg*, religionis Catholicæ & literatorum, omnisque literaturæ amantissimo: Serenissimo denique Boiorum Duci ALBERO quinto, profligatæ ex multis prouinciis religionis asylo tutissimo fidissimoque.

Præualuit inter tantos Patronos Imperator, & *Stapbylum* circa annum 1554. Viennam Austriæ vocat, ibique Consiliario-rum numero adscribit. Quæ res cum per Saxoniam innotuisset, dictu mirum, quam grauitur Doctores Saxonici, & præsertim *Melancthon*, quicum vixerat amicissime, pertulerint. Paulo post Colloquium de religione, anno Domini 1557. Wormatiæ Vangionum ab Imperatore FERDINANDO indicitur. Eo etiam ab Imperatore, vt inter primos esset colloquentes, destinatur *Stapbylus*, qui cum videret Augustanæ Confessionis Doctores inter se non posse conuenire, mutuisque altercationibus tempus colloquendi protrahere, interim Trimembrem suam Theologiam ibidem conscripsit, qua graphice Sectariorum inter se dissensionem, & sententiarum, opinionumque confusionem depingit. Id tamen opus in publicum emittere, non erat illi animus, nisi amicorum quorundam voluntati potius, quam sibi met ipsi paruisset. Prodiit igitur sæliciter in lucem trimembris illa Theologia *Stapbyli*, quæ ita aduersarios exulcerauit, irritauitque, vt quasi coniurati eum vicissim inuaderent. In quibus facile primas tenuit *Melancthon*, primusque cum *Stapbylo* congredditur; deinde *Illyricus*, & *Iacobus Andreas Schmidlinus*; quibus etiam *Andreas Mæsculus* suis sentibus, aculeisque & calumniis accessit.

Eodem

A.
1564.

Eodem tempore, cum *Staphylus* & propriis, & aduersariorum, quos habebat grauissimos, innotuisset scriptis, etiam Serenissimus Boiorum Dux ALBERTVS quintus eundem summo studio in Consiliariorum suorum numerum adscinit, vt eius opera in repurganda Bauaria, & religione Catholica tuenda, promouendaque vteretur. Et sunt sane, qui eam Visitationem, quæ post a Domino *Eisengretnio* feliciter est confecta, ante a *Staphylo* delineatam dicant, sed morte præuentum *Staphylum*, eam prosequi non potuisse.

Anno vero 1559. cum ab Imperatore Comitia forent apud Augustam Vindelicorum indicta, eo & ipse *Staphylus* ab Imperatore vocatus est, vt in grauissimis de religione consultationibus sua opera vteretur. Vbi etiam defensionem trimembris suæ Theologiæ, contra prædictos aduersarios & calumniatores suos, feliciter, & Catholicorum magno applausu edidit.

In iisdem Comitibus, promouente rem piissimo Imperatore FERDINANDO, cum Doctoris gradum, propterea quod vxoratus esset, nulla posset conferre Academia, summus Pontifex honorificum ex vrbe diploma transmittit, eique doctoratum & in iure Pontificio, & in SS. Theologia recipiendi potestatem facit, assistentibus, vt diploma habet, Reuerendissimis Episcopis, Mersburgensi, Wormaciensi & Lauantiniensi, item *Alberto Piccolomineo* Vradislauensi Præposito, aut tribus ex eis, aut aliis in simili facultate doctoribus, si votis eorum iuratis & rigoro præcedente examine ad dictum Theologiæ & iuris Canonici gradum recipiendum idoneus & sufficiens repertus fuerit, omnibus concessis priuilegiis & immunitatibus, quibus Doctores Theologi frui & gaudere solent. Creandi prouinciam Reuerendissimo Archiepiscopo Salisburgensi, MICHAELI commisit, & rubrum pileum, quo eundem inauguraret insigniretque, summus Pontifex transmittit. Rem itaque Reuerendissimus Archiepiscopus Salisburgensis confecit, & præmissis præmittendis, assistentibusque prædictis Episcopis, & Doctoribus, *Staphylum* S. Theologiæ, ac iuris Canonici Doctorem creauit, inaugurauitque.

Anno deinde 1560. clementissima vocatione Serenissimi Buarix Ducis ALBERTI ex Silesia Ingolstadtum commigravit, domicilii constituendi causa in vrbe, vt ex ea tutius & compen-

A.

1564.

diolus ad Imperatorem, Archiepiscopum Salisburgensem & ipsum prælibatum Bauariæ Ducem, quorum trium regnorum Principum consiliarius erat, commere & remere posset. Adducit vna secum coniugem & quinque liberos, *Albertum, Fridericum, Ioannem, Andream, &* filiam *Annam*, ex quibus hodierno die duo tantum superant, *Fridericus* LL. Doctor & Officialis Aichstadianus, & *Andreas*; *Ioannes* primum præterito anno 1580. in Italia Senis magno tum fratrum, tum Patronorum desiderio moritur.

Staphylus Ingolstadii Scholæ Inspector, seu Superintendens a Serenissimo Principe constituitur. Dicendum mihi nunc esset, quot & quam graues labores cum in Serenissimi nostri Principis ALBERTI quinti, tum etiam Imperatoris seruitiis exhauserit, quam difficiles, plenasque periculi peregrinationes, & in diuersas Romani Imperii prouincias profectiones, per media Hæreticorum agmina, ad Synodos prouinciales, Comitata, Colloquia, Tractatus & Conuentus religionis causa institutos, in Ecclesiæ incolumitatem subierit, confeceritque.

Dicendum præterea de incomparabili ipsius animi magnitudine, ac virtutum ornamentis, zelo religionis feruenti eruditione rara tam in Græcis, Hæbraicis, quam Latinis literis, indefesso in oppugnandis Hæreticis studio, & dexteritate singulari, maximo rerum vsu & experientia, denique de admirabili prudentia, grauitateque cum humanitate coniuncta, nisi & qui in exequiis eiusdem animæ Orationibus luculentissimis litarunt, abunde satis, & quidem amplissimis verbis præstitissent: & me intra septum & cancellos proprios continere, ingenii mei tenuitas hortaretur.

Illud tamen summi viri & inuictissimi religionis Catholicæ propugnatoris, Reuerendissimi & Illustrissimi Principis STANISLAI HOSII Presbyteri Cardinalis, testimonium de *Staphylo* honorificentissimum silentio præterire non possum. Cum is Nuncium aliquando Pontificium apud Imperatorem FERDINANDVM, in primariorum quodam aulicorum conuentu (id Augustæ, anno 1559. factum amanuensis quidam *Staphyli* annotauit) ita fertur dixisse: Quod inter omnes eos, qui hæctenus Lutheranos impugnarunt scriptis, nemo id felicis præstiterit, nec vulnus Lutheranorum, quod adeo conantur tegere, magis detexerit, quam *Sta-*

A.

1564 *phylus*. Cui cum inter alios Cæsareos Confiliarios, qui tum aderat Dominus *Gengerus* veteranus ille & clarissimus Imperatorum Confiliarius, *Ioannem Eccium*, opponeret, quod ille idem præstitisset inter omnes felicissime; respondisse dicitur *Hofius*, *Eccium*, ut plerosque alios, collectio ex Patribus opere, non intellecto ab hæreticis, vsum esse, *Staphylum* vero illorummet dictis, factis & scriptis in contradictionem positus, illos plane confundere, vnde fides illis est in oculis plus, quam omnes quotquot hæctenus contra Lutheranos scripserunt.

Sed pergendum ad reliqua, & quæ ipsius migrationi fuerent propinquiora, sunt explicanda. Interim dum est in seruitio Sereniss. Boiorum Ducis, Prodromon scribit *Staphylum* anno 1561. Postea vero anno 62. cum ab Imperatore Pragam accitus esset, in ea peregrinatione *Hysterodromon* euulgat.

Anno Domini 1563. celebratur Synodus Tridentina, ad eam a Patribus Concilii *Staphylus*, *Lindanus*, & *Vicelius*, tanquam lumina eo tempore religionis Catholicæ in Germania singulariter, magnis propòsitis præmiis, euocantur, ut ab iis, qui rerum Germanicarum & hæresum pullulantium comprimis essent periti, informationem caperent, & de remediis, quibus & nascentibus obuiam iretur, & iam dominantibus mederetur, fieret consultatio. Et iam *Staphylum* Legatum Cæsareum destinarat Imperator, iturusque erat omnino, nisi Dux ALBERTVS, destinatis tum ad Imperatorem, tum etiam Patres Concilii petitoriis literis obtinuisset, ut remanere illi liceret. Detinetur tamen *Staphylus* integra æstate a Cæsare, Oeniponte, eiusque opera circa res Concilii vtitur, eæque lucubrationes super plurimas sessiones ad Concilium, nomine Cæsaris compositæ, etiamnum apud hæredes dicuntur latitare.

Verum dum apud Cæsarem Oeniponti commoratur, morbum, ut videbatur, lætalem incidit, ac proinde testamentum ibidem condidit, subscriptione Imperatoris & diplomate munitum, reuehiturque Ingolstadium. Et ecce, quod ei grauissimum accidit, eo ipso anno, mense Decembri, fato quodam sinistro accidit, ut filius natu maximus *Albertus*, quem vnice charum habebat, & de quo summam frugis eruditionis, & omnis virtutis spem conceperat, Ingolstadii moreretur. Quæ res eum ita per-

A.
1564.

terbavit, vt infirmitatis plurimum pristinae virium imbecillitati, animique ægritudini accederet, & sese *Stapbylus*, tanquam vates quidam, breui moriturum prædiceret. Nec mora; omnia præparat ad mortem, & quidem locum sepulture apud Franciscanos sibi primo omnium deligit. Paulo post anno 1564. mense Ianuario Monachum, solito more in negotiis ducalibus abit, quibus perfectis redit inde longe infirmior, quam erat profectus. Dum lecto decumbit affixus, fidelissimo suo famulo, seu amanuensi Domino *Proeckelio*, instar valedictionis, Germanicum dictat libellum, de vltima defectione intitulatum, in quo omnes Catholicos pie ac sedulo admonet, hortaturque, vt ne latum quidem vnguem a Catholica religione discedant: Libellus sane ille, a piis omnibus inter omnia scripta *Stapbyli*, maxime in delitiis habendus, quod quædam quasi extremi iudicii tuba videatur, qua torpentes excitentur animi, & nutantes confirmentur.

Cum itaque vires corporis indies magis magisque labefactari, morbumque angere sentiret, ac proinde supremum vitæ diem haud procul abesse intelligeret, primo suæ pronidet domui, omnia rite disponendo: deinde 26. die Februarii peccata sua per confessionem expiat, & Missam sibi in ædibus celebrari curat, & sese Christi corpore tanquam inuolabili & indeficienti cibo ac viatico pascit, munitque. Secunda vero Martii sacrosancti olei Vnctionem petit & accepit. Habebat autem perpetuo Christi Crucifixi imaginem ante oculos sibi positam, quam non fixis tantum intuebatur oculis, sed etiam oblatam oculis sæpenumero excipiebat. Tandem quinta Martii animam exhalauit, & quod quidam dixit Poeta perquam grauiter,

Leniter expirans, placide in Domina obdormiuit.

Coniunx *Anna*, postquam suo viduata *Stapbylo*, & ad instar illius *Anna* Euangelicæ totos dies templis quasi affixa, assiduos pene fletus, & lachrymas fudisset, vix quadrimestre spacium marito superstes, subsecuta est eundem, relictis tribus filiis impuberibus. *Stapbylus* libros tres de Christiana Republica dicitur tum instituisse, qui si absolui potuissent, procul dubio totum Christianum orbem in sui admirationem & feruentius religionis & pietatis studium conuertissent. Illud etiam addidero, fuisse eundem charissimum & PAVLO III. Pontifici & Imperatori,

A.
1564. vt cum Imperator augustissimis duobus diplomatibus antiqua & gentilitia *Staphyli* insignia, primo tanquam Rex Romanorum, secundo vt Imperator confirmauerit, nobilitaueritque: tum vero Pontifex Comitibus & equitibus auratis, Palatii Lateranensis dignitatem eidem per *Zachariam Delphinum*, Nuncium Apostolicum benigne contulerit. Ipsemet sibi *Staphylus* eiusmodi fecit Epitaphium, quod monumento lapideo apud Franciscanos est insculptum.

*Vixi, fata tuli Staphylus, cursumque peregi,
 Dum leuo suppressum religionis opus.
 Christe tibi fidens, dimitti crimina credo,
 Exilium patriæ spe releuante mee.
 Esto memor fati, fatus tria verba, viator,
 Quam lex certa mori, quam male certa dies.*

Mensem, diem & annum eius natiuitatis hoc disticho comprehendit *Vitus Iacobæus*, Poëtos tunc Professor:

*Nascitur has Staphylus fragiles mortalis in auras,
 Nona ter Augusti lux ubi clausa fuit.*

Mortis vero annum, mensem & diem alio disticho non minus artificiose idem expressit.

*Extinctus fati Staphylus concesserat arces
 In superas, Martii lux ubi Quinta fuit.*

Vixit Annos L. Menses VI. dies X. Sepultus apud Franciscanos intra cancellos ad manum dextram, versus meridiem.

* Si, quod supra notauit *Engerdus*, anno 1512. die 27. Aug. natus fuit *Staphylus*, vixit meo calculo annos 51. menses 6. dies 6.

Scriptit *Staphylus* *Orationem ad Concilium de bonis literis*, an. 1550. *Synodum Patrum contra Osiandrum*, an. 1553. *Theologiam trimembrem* an. 1557. *Eiusdem Defensionem*, an. 1559. *Historiam de Vita & Morte Caroli V.* an. 1559. *Prodromum contra Schmidelinum* an. 1562. *Histerodromum* an. 1563. *Vom letzten und grossen Abfall vor der Zukunft des Antichrists &c.* an. 1564. *Lucubrations super plurimas Sessiones Concilii Trident.* *Orationem de actis Oratoris Bauari in causa Calicis Eucharistici Romam missi.* Tres de *Republica Christiana* libros abfoluere non potuit. Ex græco in latinum vertit *Diodori Siculi Fragmenta*, & *S. Marcum Anachoritam*, ceu *Catonem Christianum*, pro pueris bene instituendis.

A.
1564.

Obiit in ipso festo D. Iacobi Apostoli, piissimus & religionis pacisque amantissimus Princeps FERDINANDVS I. Romano-
rum Imperator; cuius anima viuat DEO.

Ampliauit Collegium Georgianum *M. Christianus Kripperus* Regens, versus Septentrionem in longitudinem, nouo a fundamentis extructo ædificio. In ima parte pistrinum vna cum collegiatorum habitatione construxit. In mediâ vero & tertiâ ædificii parte duplatæ habentur habitationes, quarum aliæ versus Orientem, aliæ vero Occidentem spectant.

Erexit, instituitque hoc anno amplissimum Collegium & literarum ac religionis quasi seminarium Aichstadii Reuerendissimus & Illustrissimus Princeps, MARTINVS a *Schaumberg*, Episcopus Aichstadianus, idque etiamnum liberaliter, & magnis alit sumptibus. Incorporatum est Philosophico Collegio Ingolstadtensi. *Vid. P. IV. Cod. diplom. Num. XLVI.*

Anno eodem, die 24. Nouembris obiit vir piissimus ac Dominus *Wolfgangus Gothardus (Monacensis)* cum per 32. annos & Professoris Ciceroniani, & Senatoris functus esset munere, priuatimque domi in magno discipulorum numero, magnos exhausisset labores. Sepultus est in Cænobio Franciscanorum cum tribus Epitaphiis, quorum vnum humi iacens eiusmodi habet inscriptionem;

*Da ligt Wolf Gottbard der frumb man,
Dem und sein gschlecht Gott laß die Kron,
Des Lebens dort in gnaden Thron,
Hie aber glück und hail angabn,
Zu setnem lob vnd preiß fortan.*

- * *Franciscus Zoannetus* sub autumnum huius anni Iurium cathedram, quam in septimum decimum annum tenuerat, tandem reliquit, ac Italiam suam repetiit, in patria ibidem schola, Bononiæ, SS. Canones explicaturus. Die 3. Octobris, cum mox discessurus a nobis esset, oratione publica scholaribus Germanis valedixit. Aduocauit hunc Serenissimus Dux GVILIELMVS ex Italia admodum Iuuenem; ornauitque eundem cum ipse, tum eius successor ALBERTVS magnis honoribus; ac vt *Zoannetus* fatetur, maioribus quam ipse optarat, ob excitatam scilicet aliorum inuidiam. Fuit vero, quamdiu hic versatus est, huius scholæ magnum lumen; inde & primi honores, & meliora stipendia inter ceteros vel Canonum, vel Iuris ciuilis Professores in ipsum

A.
1564.

ipsum semper collata suat. Vt discipulorum suorum conatus in sapientia civili proueheret, breues ad calamum dictationes post habitam voce lectionem (iuuandæ scilicet memoriæ gratia) omnium primus hac in schola tradidit; & quæ de publico docuit, ea prætio quoque euulgauit, vt sua in docendo sedulitas nemini non obuia esse posset. Et cum eo tempore habitationum pro studiosis census in immensum auergerentur, ipse ALBERTI Ducis fauore eosdem moderatus est. Hisce præclaris suis meritis omnibus carus, ita sese iam comparauerat, vt discedere a nobis nunquam cogitaret; quo etiam sine in Italiam nuper, res illic suas disponendi gratia, profectus erat; cum pænali, vt ipse scribit, seueroque præcepto ex ipsa sua patria adigitur, vt Bononiam redeat, & in celeberrimo illo Gymnasio Ius canonicum profiteatur. Scripsit *Repertorium legale, Tractatum de materia defensionis; de Iustitia & Iure. De Rom. Imperio ac eius Iurisdictione in Rubr. C. de Milit. Testam. De primatu prioris geniti Regum, magnorumque Principum Rom. Orbis. De triplici Venatione cum generali tum speciali, cui præmissa est quæstio, de parte Ancille 1563. Valedictio ad Scholares Germanos publice Ingolstadii habita 3. Octobr. 1564.*

- Eodem anno initium sumere controuersia, quæ inter artificia Facultatis Professores & Patres Societatis Iesu ortæ, plures deinceps annos durarunt. Duo erant capita accusationis, quam Artificia contra Iesuitas apud *Erasmum Vendium* texebant. Primum: quod *Domini de Societate IESV* (ipsa epistolæ verba describo) *uicinem ad honores & gradus scholasticos admittendum censent, nisi qui recta atque repente factam de pietate* (religionem intelligunt) *opinionem abiurauerit. Qui rigor & asperitas, cum lenes, modestos & tractabiles animos iuuenum potius exulceret, atque obstinatos reddat, quam mitiget; scholariumque & precipue candidatorum numerum vehementer imminuat, rogamus D. T. &c.* Alterum, quod iidem Patres *M. Ioannem Albertum Wimpinensem contra omnem consuetudinem hucusque seruata Collegio Philosophico, antequam esset in gremio, obtrudere nitantur, eam saltem, vt credibile est, ob causam, quo asperi & rigidi sui propositi Patronum, atque defensorem sibi comparent.* Hactenus illæ, quas dixi, Artistarum querelæ, die 5. Iul. h. a. Monachium perscriptæ; quibus *Vendius* nona eiusdem respondit, atque vnus etiam literis totam tempestatem disflauit, non ad vota quidem Artistarum; cum inueniam Serenissimi Ducis auctoritate alteram lectionem philosophicam, quæ propter discessum *Reisacheri* vacabat, Iesuitis collatam, atque *Henrico Arboro* *Ioannem Dominicum* adiutum fuisse.

Sebastianus Reisacherus, Oettinga Boiorum oriundus, Artium & I. V. Doctor, ac Philosophiæ per plures annos Professor, hoc anno relicta sua lectione Burghusium concessit, Consiliarius ibidem ac Assessor ducalis Regiminis futurus. Commendant hunc Acta artistica, quod in expediendis Collegii philosophici rebus maxime industrium se

se præbuerit, mireque dextrum & felicem; atque inde omnium voluntates sibi intime deuinxerit.

ANNO DOMINI M D LXV.

A.
1565.

Reft. CLXXVII. M. CHRISTIANVS KHRIPPERVS Regens noui Collegii.

Reft. CLXXXIX. M. WOLFGANGVS ZETTELIVS, Ethices Prof.

Inscripti 203.

Nobiles , *Ioan. Georg. a Clofen in Armsdorf,*
Sebastian. de Vestenberg.
Christoph. Popel Baro a Lobkowitz.
Fergislaus a Citzwitz in Quackenbourg, Pomeranus.
Ioan. Ludou. a Bodmann.
Ioan. Eustach. de Abenberg, Can.
Georg. Frideric. de Kuttenberg, Can.
Andreas a Vels, Oenipontan.
Michael Püllinger a Wolfersdorf.
Ioannes de Bertii, Bruxellenf.
Christoph Erlebeck a Sinnigen.
Henric. Burkhard. de Pappenheim.
Otto Eisenreich de Weilbach.
Adam. Vermann, Viennens.
Ludonicus Hueber a Trein, Riedenf.
Ioannes a Schönstött, Can. Frising.
Nicolaus a Mornberg, Can.
Ioan. Georg. Ellertsbauser ex Goinstain.
Ioan. a Redwitz, Can. Bamberg. & Herbipol.
Ioan. Georg. } de Hegnenberg & Wisenfeld, fratres,
Ioan. Albert } Ioannis Georgii Equitis aurati & Locumtenentis huius filii.
Ioan. Burchard. a Payer, Acronianus.
Georg. Christoph. a Walbrun in Ernstshofen.
Ioan. Guilielm. Geldrich a Sigmershofen.
Georg. Henric. de Galsberg, Suenus.

Max.

A.
1565.

Maurit. Henric. de Otting.
Ostauign. Schrenk, Patrit. Monacens.
Bartholom. Popel a Lobkowitz Baro Bohemus.
Wolfgang. Baro a Kolobrat, Bohemus.
Ioachim. Brickner Eques a Bruckstein.
Daniel Nossorosti Eques ab Adlar.
Ioan, Otto a Gemmingen & Mülhausen, Can. August.
postea Decanus.

Non. Prof. *Rapbael Ninguarda Morbernius ex Valle Telina, Dice-*
cesis Comensis, LL. Doct. & Instit. Prof.

M. Guillelmus Wisbeckius, Hallensis. Philos.

M. Georg. Amerbachus, Viti filius, Wittenbergens. Philos.

Ioannes Dominicus, S. I. Philos.

Non. Doct. *Sebastianus Faber, Soretanus,*

Augustinus Nefer, Fürstenbergens. } Theol.

Michael Benz,

M. Adamus Myricianus, Kemnizens. Medic.

Christianus Khripperus Rector æstivalis multos annos Collegio Georgiano & vtiliter & fideliter, nec Scholasticæ solum disciplinæ, sed & Oeconomiz præfuit. In rebus enim agendis erat solertissimus, & laborum patientissimus, adeo vt feriarum nunquam posset. Fundauit duo in eodem Collegio stipendia, quorum alterum *Khripperianum*, alterum *Salisburgense* vocari voluit. Proderunt ex Collegio Georgiano, tanquam ex equo Troiano, sub ipsius disciplina, multi egregii & docti iuuenes, qui in clarissimos euasere viros, inter quos sunt, vt aliquos tantum nominem. *Fridericus Martini, Georgius Eques, Michael Hildebrandus, & Ioannes-Ratzerus*, qui licet diuersis temporibus, æquali tamen cum laude Magisterii Lauream assecuti, doctoralia etiam in iure vtroque adepti sunt insignia; ex quibus *Fridericus Martini* etiamnum Institutionum imperialium Ordinarius est in nostra schola Professor. *Michael Hildebrandus* Canonicatu in Ecclesia Vratislauenfi fruitur, Ecclesiastes & Parochus ad S. Martinum in magna autoritate constitutus. *Ioannes Ratzerus* vero cum D. *Friderico Martini* in Doctorem Iuris promotus, postquam magna cum laude in curia Ducali Monacensi, causarum egisset patronum,

num, Reuerendissimi & piissimi Principis & Præpositi Elwacensis CHRISTOPHORI a Freyberg Consiliarius est factus. Georgius vero Eques in seruitio Domini Teutonici in Ellingen, anno 1576. extremum clausit diem.

Laudabili quadam vir ille *Kripperus* laborabat insolentia, in idque omnes intendebat vires; vt pene in singulas Philosophorum promotiones, vnum vel alterum nobis produceret Candidatum. Quod si, qui dignus ei videbatur, inopia sumptuum premeretur, omnes tentabat vias, & inibat rationes, quomodo eius egestas subleuari posset. Deserta Collegii Georgiani administratione, euocatus a Reuerendissimo Episcopo Pataviensi, ad Suffraganeatum gerendum profectus est. Obiit Patavii circa annum 74. testamento relinquit Vniuersitati cantharum mediocrem deauratum, variisque insculptum figuris, Instrumentum Musicum, & pro Choro noui Collegii Cationale, vt vocant Musici. Vinat Deo vir iustitiæ semper obseruantissimus.

Inter inscriptos erant I. *Christophorus Poppel a Lobkowitz* Baro Bohemicus, qui multo tempore Collegium inhabitauit, nec cum cæteris cibum sumere erubuit. II. *M. Georgius Embard* Riedlingensis, *Ioannis Ludouici nobilis a Podman* præceptor, post Professor Friburgensis. III. *Ostho Eisenreich* de Weilbach nobilis, nunc temporis Pater Societatis IESV, Theologus & Theologiæ Professor Ordinarius, Alumnorum Serenissimi Boiorum Ducis Præses seu Regens, & Pædagogii Ingolstadiani Præfectus, vir ad literas, & iuuentutem informandam, regendamque natus, humanus καὶ πολύπρονος, ac prudens,

Qui federe certo

Et premere & laxas contra est dare doctus habenas.

IV. *Iacobus Sueuus* Schweigerensis Philosophiæ & Medicinæ Doctor. V. *Andreas a Vels*, iuuenis rotundi ingenii, & miræ corporis agilitatis. *Velsiorum* familia Tyrolensis est, eaque duplex: sunt enim quidam a *Vels*, qui simplici tantum gaudent nobilitate: Ex ea familia fuit *Andreas* hoc anno inscriptus: Quidam vero liberorum Baronum titulo & priuilegiis fruuntur. Ex iis est anno Domini 1542. relatus in nostram matriculam *Casparus de Vels*, Baro. Claruit ea gens belló & pace, & præsertim Dominus

A.
 1565. *Casparus a Vels* bello Neapolitano magnam militaris scientiæ & fortitudinis bellicæ laudem sibi comparauit.

- * VI. *M. Tilemannus Bredenbachius* Embricensis, *Matthiæ* filius, qui postea Theologiæ Doct̃or scientiarum fama atque editis etiam scriptis Coloniæ inclaruit. VII. *Christophorus Weillhamerus* Landishutanus, Theologiæ postea Doct̃or, & Suffraganeus Pallauiensis.

Hoc ipso anno ego *Valentinus Rotmarus*, horum Annalium autor, e Salisburgo Ingolstadium cum coniuge ac liberis commigravi, professionemque quarto die Maii absolui, sed coniugem lethali oppressam morbo eo aduexi. Fuit illa Constantiensis, e familia *Khempterorum* nata, omnibus cum corporis, tum animæ dotibus eximia, & vel illo præclara nomine, quod vterinum habet fratrem *Christophorum Hieblen*, excellentissimum apud *Acronianos* & felicissimum Medicum. Obiit ille die 16. Maii, ætatis suæ, anno 22. binorum liberorum parens, cum sesqui-quartum annum placide, quiete, & honestissime mecum vixisset. Ei Epitaphium in nostra decuria Apolloniana, qua vna cum Apollonio nihil corruptius vidi vnquam impressum, posui.

Eodem anno, congelato per hyemis vehementiam, intentumque frigus Danubio, subitoque circa Bacchanalia, incidente cæli quodam calore, dissoluta glacie, tanta fuit apud Ingolstadienses aquarum inundatio, vt resistente propter multitudinem glacie, quæ ad arcem, sua quasi mole ad fundum vsque Danubii depressa, confederat, & fluminis iter alueumque intercluserat, in medium vsque salinarium forum, vltra theatrum, seu Chorearum, aut tripudiorum ædes, Ister exundauerit, domos circa portam Danubii ita aquis impleuerit, vt iumentis non esset locus in ædibus, vbi consisterent, & incolæ ad superiores domorum partes refugere cogèrentur; pontem diruperit, Molendinas extra urbem ad Danubium positas auexerit, atque adeo omnibus terrorem incusserit maximum. Durauit ista inundatio per triduum, donec resoluta nonnihil glacie, alueum suum recuperasset Danubius.

Illo ipso anno ædificauit Baccho & Cereri, atque etiam Mineræ pulcherrimas ædes Senatus Ingolstadiensis, quas *Sabam potatoriam* appellant, iuxta templum D. Mauritii. In iis ædibus, vt sane lector me intelligat, conuiuia celebriora, nuptiæque

que solenniores, magnificentioresque peraguntur: Item conuentus statuum Bavariz, quando Ingolstadii indicitur, & confessus Academicorum & ciuium, si quæ inter ipsos sunt agenda, habentur: iudicium ordinarium per constitutum Prætozem singulis quatuordecim diebus, & si quæ extere huc delegantur commiffiones, celebrantur.

A.
1565.

Die 28. Augusti secundas celebraui nuptias (vt & mihi aliquid indulgeam) cum Virgine Ingolstadiensi *Anna Hopsperin*, in quarum honorem scripserunt tum aliquot egregii & eruditi iuuenes carmina gratulatoria, *Philippus Menzelius*, *Gabriel Maysbifius*, & *M. Simon Schwarz*, Monacensis, nunc Archigrammateus vrbis Straubingensis, &c.

- Expetiit hoc anno Sereniss. Dux ALBERTVS ab Vniuersitate consilium, qua potissimum facione Ciuitas Ingolstadiana in statu veræ ac catholicæ religionis conseruari posset. Commisit Senatus academicus id negotii theologicæ Facultati; quæ etiam matura deliberatione adhibita aliquot ea de re capita conscripsit, lecta subin in pleno Senatorum Concilio, approbata, & Monachium transmissa Septembri mense.
- Illud vero ad hunc annum inprimis memorabile, quod Schola philosophica Eichstettensis, quam Reuerendiss. ac Celsiss. Princeps & Episcopus MARTINVS maximis impensis erexerat, eodem petente, a Sereniss. Duce nostro ALBERTO cum Vniuersitate Ingolstadiensi ita fuerit vnita, ut qui Eichstadii vel docerent publice, vel discerent Philosophiam atque artes liberales, membra essent dictæ Vniuersitatis nostræ, haud aliter, ac si Ingolstadii viuerent; ea tamen conditione, vt priusquam in Collegium & Lectiones ibidem admittantur, Ingolstadium sese conferant, & Rectori nomen dent, ac solitum iuramentum præstent &c. admittendi subin ad gradus etiam & honores academicos, si Præceptorum suorum testimonia Decano Facultatis Artificæ afferant, antequam examini submittantur. *Vid. Annal. Acad. Pars IV. seu Cod. Diplomat. Num. XLVI.*

ANNO DOMINI M D LXVI.

A.
1566.

Rect. CLXXIX. GEORGIUS THEANDER SS. Theol. Doct. &c. VI.

Rect. CXXC. GEORGIUS EVERHARDVS, Iuris vtriusque Doctor.

Inscripti 255.

Nobiles, *Stigismund. de Pessenhausen.*

Guilielm. Schrenck, Patrit. Monacens.

Wolfgang. Haunzberger de Bibereck, Bauarus.

T t 2

Rudol.

A.
1566.

Rudolphus }
Henricus } a Schonbach, Westphal.
Carolus, }
Iacobus, }
Christoph. } Curtii a Senftenau, Imdamenses.
Engelhard. }

Quirin. Gotfrid. de Hausen, Can. Eichstad. August. &
Eluacens.

Nicol. Przerembius, Baro Polonus.
Gaudentius de Rechberg, Can. August. & Eichstett.
Petrus a Dettingen.
Volmarus ab Ow.
Theobaldus Speth a Schilzburg.
Ioan. Iacob. a Gemmingen.
Iacobus a Stain.
Ioan. Wilhelm. ab Holdingen.

Nicolaus, }
Franciscus, } a Trantensdorf.
Ioannes, }

Hieronymus a Zedwitz.
David Söll ab Aichelberg, Styrus.
Ioan. Sixtus, }
Sebastianus, } a Schönen, fratres.
Erasmus a Neubaus.

Ioan. Frideric. }
Anton. Felix, } Welseri, Patrit. August.
Henricus, }

Caspar ab Hængen, Can. Traiectens.
Adolphus ab Hængen, dictus Wasserburg.
Vdalricus Gremlich a Iüngingen.
Ioannes Fuchs a Dornhaim.
Ioan. Carol. a Binbach.
Ioan. Christoph. }
Sebastianus, } ab Haunsberg.
Albertus, }

Georg. Henric. }
Pancrattius, } Stiber.

Nou. Prof. Ioannes Marquezus, S. I. Philos.

Geor.

A.
1566.

Georgius Euerhardus, Rector hyemalis, agebat tum temporis parentis in docendo vices, cui defuncto successit filius *Nicolaus*, huic vero frater *Georgius*: vir diuinæ memoriæ, ingenium habens in numerato, & centum, si opus sit leges. Etiamnum magna cum laude, in stoque auditorum numero docet.

Inter inscriptos erant I. *Ioannes Offaneus* (ab *Ofs Sylwardu-* censis) de quo in eiusdem Rectoratu. II. *Ioannes Volumetius*, qui Doctorum Medicorum fauorem meruit, & in Medicina examinatus & approbatus est, sed necdum promotus, sua culpa maxima. III. *Ioannes Gailkircher*, de quo anno Rectoratus eiusdem. IV. *Melchior Fleckh*, qui apud Ingolstadianos vna cum *Georgio Palma* Nornbergensi doctoralia in Medicina recepit insignia: exercet nunc temporis Medicinam Salisburgi non sine laude. Extat eiusdem de præstantia Corporis humani Oratio non inelegans in Tomo Ingolstadiano.

* V. *Conradus Vetter* Engensis, Artium Studiosus, postea Societatis Iesu Religiosus, multis scriptis polemicis clarus.

Hoc anno misere ac nefarie interfectus est nocturno tempore *Andreas Pilgram*, doctoralibus in iure insigniis proximus, qui e Moguntia, vbi Reuerendissimi Archiepiscopi Secretarium aliquandiu egerat, Ingolstadium aduenerat, extremam Iuris studio manum impositurus. Faber ferarius eius cædis autor & perpetrator fuisse dicebatur, incuria querentium elapsus.

Obtinet a Summo Pontifice Illustrissimus Princeps ERNESTVS, Serenissimi Boiorum Ducis ALBERTI filius Episcopatum Frisingensem.

* Posteaquam scilicet MAVRITIVS *Sandizellius* eo munere, quod sex annis laudabilissime gesserat, sponte sese abdicarat.

Legati, qui Romam missi, erant Reuerendus *D. Martinus Eisingrein*, Orator, & *Ioannes Pfisterer*, Canonicus Frisingensis, &c. Donatus Orator a Pontifice Maximo quingentis Coronatis; de qua legatione hi nostri in Oratione funebri, quæ in deductione funeris Domini *Eisengreinti* est habita, extant versiculi:

Data copia fandi

*Ipsa ante ora Patris, totus quem suspicit orbis
Romani, supuitque virum, supuitque loquentis*

T t 3

Ora

A.
1566.

*Orā Sacerdotum Princeps, atque arbiter orbis.
Iuerat Orator, redit exorator ab urbe,
Et victor responsa refert: satis omnibus actum
Magnorum impensis operum; Dux pectore toto,
Accipit heroem, & comitem complectitur omnes
Boius in casus.*

Non arbitrabantur Romanæ curiæ proceres, tantam vim dicendi, tamque grauem & iucundam eloquentiam in Germano inueniri posse Oratore.

* Fuit Sereniss. ERNESTO, tunc duodecimum ætatis annum nondum egresso, hæc dignitas primus ad altiora gradus; nam & Antistes postea Hildefiensis & Leodiensis, ac denique post infelicem *Gebhardum Truchsesium* Coloniensis Archiepiscopus & Elector designatus est.

In dictam *Rifengreiniis* nostri professionem romanam Propemptica scripsere, typis impressa, *M. Vitus Iacobus* Poetics Professor, *M. Timannus Bredenbachius* & *M. Hannardus Gomerius*.

Eodem anno instructissimus & copiosissimus ductus est in Vngariam exercitus: frequentes apud nos & Danubio secundo præteruerti, & terrestri itinere transierunt milites. In quibus ratis, complures Acronianos seu Rhetos vehens, in pontem illisa est, & contracta. Partim ipsimet sine aliorum subsidio enatarunt, & quidam etiam ferreis induti lorice: partim vadis abrepti, deuolutique aliquo vsque a nostris nautis sunt excepti. Ex omnibus vnus tantum tribunus militum interemptus est, quem trabes ex contracta rate colliferat. Redierunt ex Vngaria plurimi, sed perquam misere, præsertim vero Burgundiones, de quibus singulis recte illud Vergilianum dici poterat:

quantum mutatus ab illo *Heſore.*

A.
1567.

ANNO DOMINI M D LXVII.

Reſt. CXXCI. RAPHAEL NINGVARDA Curiensis LL. Doctor & Institutionum Professor Ordinarius.

Reſt. CXXCII. M. FRIDERICVS LANDAVVS, Fachensis, humaniorum literarum Professor.

Inſcripti 280.

No.

A.
1567.Nobiles, *Wilhelm. Reiffenstein.**Pancrat. Brackb* ab Asdi, Tirolens.*Sigism. Frid.* ab Hornstein, Can. Constant.*Ioachim. Hundpiss* a Waldrams.*Vitus* a Rechenberg.*Ioan. Marcus* a Buebishofen.*Adrian von der Straten*, Brugens. Flander.*Christoph. } Hirschbauer*, Ottingens.
*Wolfgang. }**Andreas Modlisowski, }* Poloni.*Ioannes Trosniski, }**Florian. Tarnowski, }**Ferdinand. Baro* a Graunneck & Burgberg.*Ioan. Wilb.* ab Hegnenberg & Wilensfeld.*Ioan. Frid.* ab Hegnenberg &c. Can. Ratisbon.*Godefridus } Trauelman*, Westphali.
*Bernardus }**Achatius Fronhamer* a Melchling, Bauarus, Can. Ratisbon. & Patauiens.*Rudolph. } a Stain*, in Altenstain.
*Vitus }**Christoph. Wilb.* a Fraunberg.*Nicol. Lebedischi*, Poloni.*Tobias* a Schönburg.*Iacobus* ab Etzdorf, Can. Naumburg.*Ioan. Albert. Schenk* a Castell.*Balthasar* ab Hornstein.*Theodoric.* a Streitberg.*Iosua Offenheimer*, Bauarus.*Bero* a Rechberg, in Osterberg.*Martin. } a Thüngen*, Canonici Herbipol.
*Caspar. }**Wolfg. Altkouer*, Bauarus.*Sigismund. de Turri*, Baro in Neuenbayern & Aw.*Achatius de Turri Nobilis* in Neuenbayern & Aw.*Wolfg. Henric. Saurzapf* nobilis in Schönhouen.*Scipio Clericatus*, Vicentinus.*Ioan.*

A.
1567.

Ioannes Comes ab Ortenburg, Baro in Freyenstein, & Karlsbach, Dominus in Ericurt & Lill.

Ioan. Ioach. Weinzieber Nobilis in Spital.

Anton. Kbronnegger Nobilis a Gmündt.

Georg. Frid. a Guttenberg, Can. Eichstad.

Ioan. Valentin. Wieland, Stütgardianus.

Nou. Prof. *Hieronymus Torrensis*, Catalannus, S. I. Theol.
Carolus Vrsinus, S. I. Philos.

Albertus Hungerus, Ingolstadiensis, Philos.

Nou. Doct. *Comrad. Dilber*, Tillingens.

Adam. Schilling, Mariæmontanus, } Medic.

Cœpit *Raphael Ninguarda*, posteaquam Ingolstadium venisset, ex Facultatis Iuridicæ consensu primum, magno cum studiosorum concursu & applausu, priuatim Institutiones docere, deinde disputationes etiam priuatas instituere. Tandem & dexteritate illius in docendo, & diligentia excitatus Serenissimus noster Princeps Ordinarium Institutionum Professore constituit. Debet certe huic vni, vt cum aliorum Doctorum venia loquar, LL. Studiosa iuuentus, quod disputandi in iure exercitium postliminio, quasi ab inferis reuocatum sit, & ab eo vsque tempore ita floruerit, vt & iuuentus ipsa, & Doctores legum, quasi de palma ac præmio inter se certarent pulcherrimo, alacriter in ea palæstra desudarint, multique egregie docti iuuenes inde prodierint. Testantur cum ipsæ Disputationes, diuersis defensæ temporibus, tum vero Institutionares illæ decem, quæ simul & semel viri clarissimi, Domini *Nicolai Euerhardi*, etiamnum Professoris & doctissimi & solertissimi opera in lucem sunt editæ, & ab eodem publice defensæ.

Rector hyemalis *M. Fridericus Landanus* humaniorum literarum Professor, cessit ea Professione Anno 69 & Oratoricæ provinciam Serenissimi Principis mandato in se suscepit. Valedixit demum Vniuersitati anno 70. resignata Oratoricæ lectione, a Reuerendissimo Principe Fuldensi euocatus & in numerum Consiliariorum adscriptus, cuius Celsitudini, etiam exuli, indiuiduus semper fuit comes, bona malaque ferens omnia. Idem sequenti post discessum anno, reuersus Ingolstadium eodem die doctoralia in iure insignia recepit, & actu finito nuptias celebravit.

In-

A.
1567.

Inter 163. inscriptos *sub Reſtoratu æſtivali* erant 44. famu-
 li: Celebriores autem hi I. Reuerendus Pater *Hieronymus Torren-
 ſis*, Societatis IESV S. Theologiæ Doctor & Profeſſor, vitæ in-
 tegritate, pietate, & eruditione præſtantiffimus; edidit iuſtum
 opus Confeſſionis Auguſtiniæ. II. *M. Adamus Schilling* Reue-
 rendiffimi Epifcopi Babenbergeniſis Medicus, & in Doctorem
 tum promotus. III. *M. Caſparus Franckb.*, de quo poſterius. IV. *Ia-
 cobus Feuchs* (Pfullendorfenſis) de quo in Reſtoratu eiufdem. V. *M.
 Ioannes Ertlinus* Sultzdorſius. Is nunc temporis SS. Theologiæ hoc
 ipſo anno 79. creatus Doctor, Concionatoris officio Forchemii in
 Epifcopatu Babenpergenſi fungitur, vbi etiam Canonicus eſt. Vir
 egregie doctus, eloquens, & in dicendo ſuauiſ. VI. *Ioannes Oliua*
 Societatis IESV. VII. *M. Martinus Schönlin* Miltenburgeniſis, clarif-
 ſimi viri Domini *Ioannis Hartungi* Conterraneus & agnatus, nunc
 temporis Reuerendi Capituli Salisburgeniſis Syndicus, amicus meus
 ſingularis. VIII. *Ioannes Comes in Ortenburg &c.* Domini *Erenfridi* (de
 quo anno 1558. & 59.) ex fratre nepos, magnæ iam tum ſpei
 & indolis optimæ. Venit ad Academiam menſe Decembri h.
 a. Viſus eſt præceptore viro humaniſſimo & doctiſſimo *M. An-
 tonio Heckbelio* Carinthio, de quo in Annalibus. Geſſit faſces Re-
 ctoriales anno Domini 1569. ſeſtremi æſtivali. IX. *Iacobus
 Oetbeus* Northuſanus, Mediciæ Doctor & Profeſſor. X. *Ioannes
 Brendlin* Veldkirchènſis Rhetor, qui nunc temporis D. Theolo-
 gus Canonicatu apud D. Stephanum Conſtantię fruitur, & ſi-
 mul Parochi, Eccleſiaſtæque munere tanta eloquentia fungitur,
 vt omnibus ſit & admirationi & perquam charus. Fuit olim &
 Conſtantię & Salisburgi meus diſcipulus. Viennæ ſtudiâ politico-
 ra, & Philoſophiæ cognitionem hauſit. In Italia vero ſtudium
 Theologicum non ſine fructu & laude abſoluit. Nec dum me-
 mor beneficiorum & gratus erga me eſſe definiit.

- * XI. *Vitus Schober*, poſtea I. V. Doctor, Sereniſſimi noſtri WILHELMI
 Conſiliarius, Vniuerſitatis Profeſſor & Camerarius. XII. *Georgius
 Iohſt*, Gredinganus, & ipſe cum tempore Iurium Doctor, Conſilia-
 rius Bauricus, cathedralium Eccleſiarum Paſſauieniſis & Ratiſbonen-
 ſis Canonicus, nec non Sereniſſ. ALBERTI Bau. Ducis Moderator.

Sub Maium menſem *Alphonſus Piſanus*, relicta Academia ac Ca-
 thedra Theologica Dilingam abiit. Rius memoriam *Ioannes Engerdus*
 hiſ verbis commendat:

U u

Alphon-

A.
1567.

Alphonsus Pisanus, natione Hispanus, Patria vero Toletanus Societatis Iesu Collega. Aduenit ad nostram Academiam anno Domini 1559. mense Nouembri, illico numero Professorum, cum iam antea Theologiæ Doctor esset, adscriptus. Dedit operam aliquando Medicinæ, & in ea gradum Licentiatuſ est adeptus: Quo vero id contigerit tempore, non habeo. Est mediocris corporis stature, sed ingenii maximi & nobilissimi; adeo ut quod de apibus Latinus Poëta cecinit, de eo quoque possit dici rectissime:

Ingentes animos angusto in pectore versat.

Vocem habet exilem, sed eam vocalem & suauem; adeo ut in conuersationibus semper omnibus gratus existeret. Singularem suam eruditionem in docendo, & quantus esset Philosophus, quam profundus & acutus Theologus disputando, aliquot annis, ad stuporem etiam auditorum, nostræ probavit Academix. Nunc temporis apud Transyluanos Vngariæ vitam agit, plenus, vt arbitror, dierum, laboribus & diuturno exhaustus studio.

* In Schola Theologorum eiusdem honoribus sequens elogium inſcriptum est: *Alphonsus Pisanus natione Hispanus, Patria Toletanus, SS. Theologia Doctor, ac simul iam ante Religionis ingressum Medicina Licentiatuſ, post Aristotelem Romæ præclare expoſitum, anno 1559. in Germaniam missus, SS. Theologiam in hac Academia annos minimum octo, in Dilingana plures itidem annos non minori fructu, quam plausu docuit. Hinc in Poloniam profectus, docendo, scribendoque (cuius rei illustria documenta exſtant) Ecclesie Catholice diu strenuam nauans operam, plenus meritis & annis ad superos abiit anno 1607.*

Ex scriptis illius Theologicis hæc sunt præcipua: *Nicanum Concilium I. Generale; De Abstinentia & Continentia, seu de Ieiunio & ciborum delectu, ac de apostolico calibatu; De Quæſtionibus fidei controuersis; Catholica Responſio ad Epistolam Niemorensi de Ecclesia & Pontifice; Confutatio brenſis XIII. errorum apud ſectarios nostri sæculi circa Sacramenta Ecclesie; De Sacrificio D. N. I. C. secundum ordinem Melchisedech, anno 1561. De Origine sacre Scriptura & Fidei Catholice, anno 1564. De publicis Supplicationibus, seu Processionibus; De creatione mundi; De Verbis Apostoli, Galat. 2. Cum autem venisset Cephas Antiochiam &c. De Fundamentiſ Ecclesie; Explicatio Capitis 20. Exod. de primo decalogi Præcepto, anno 1565.*

Egregium sane doctrinæ suæ & pietatis exemplum edidit hoc ipſo anno, die 22. Feb. qui erat pridie Dominica Reminiscere, apud Ingolſtadienſes Sutor quidam Euangelicus ex pago Eben-

A.

1567.

Ebenhausen, Palatinatu oriundus. Is libidinis turpissimæ æstu flagrans, cum frequentissima ad mercatum hebdomadalem hominum multitudo concurrisset Ingolstadtium, suæ se compatrici, vt ita loquar, in Parochia Mauritianâ post summum eius templi Altare, turpiter & nefarie commiscuit, duplici animam suam peccato onerans, adulterio scilicet, quia vtraque matrimonio copulata erat persona, & incestu, quod adulteræ compater esset. Fructus Euangelii quinti eximius scilicet.

Tumultuatum est sub Rectore *Ninguarda*, circa festum corporis Christi a Studiosis quibusdam, & nobilis cuiusdam Ingolstadiensis a *Seibelsdorf* seruis. Et quia vulnerati quidam ex his de vita periclitabantur, vrbis portæ primo conclusæ, deinde a satellitibus obsessæ studiosis egressum per aliquot dies internerterunt. Quam iniuriam cum indigne ferrent Studiosi, concursum est ab iis frequenter, magnaque multitudine; tandem destinati numero viginti, qui totum negotium moderarentur, & rem Academicis Senatoribus proponerent. Oratoris munere, *Carolus Boifot*, inferioris Germaniæ homo, iuuenis doctus, eloquens & intrepidus, apud Academicos fungitur. Et quanquam Academici nonnihil ab initio resistere, grauiioresque videntur, obtinere tamen Studiosi ab iis tandem, vt quia Serenissimus Princeps male a quibusdam informatus (vt plerunque in eiusmodi casibus fieri sumus experti) duriolem se præbebat, & iratior aliquanto videbatur, ad eius Serenissimam Cels. mitterentur, qui rem candide, & vt acta essent omnia, proponerent, falsam Principis opinionem, quam ex relatione quorundam, parum candida, synceraque conceperat, refutarent, atque eius Serenissimæ Cels. omnia, quæ essent Studiosorum, ipsum & corpus, & vitam, quam vellent pro Principis incolumitate, si opus foret, profundere, offerrent liberaliter. Graue enim videbatur Studiosis, sese intra muros vrbis, tanquam carceri inclusos, contineri, seruiliterque se tractari existimabant, qui essent ingenui, qui essent liberi, & multi ex iis nobiles. Obtinuerunt ab Academicis facile, quod petebant, scholares, & placatus est ita Principis animus, vt vicissim illis maxima quæque, Privilegiorum & immunitatum grauiissimam defensionem, omnem denique & sanorem & clementiam polliceretur.

A.
1567.

M. Sebastianus Haydlauf (Möskirchenfis) Parochus Academicus decimus quartus.

- * Recruduit hoc anno bellum Artificum, & quidem inter Senatores præcipue eius Facultatis, scilicet *M. Vitum Iacobæum* Poeseos Professore & illo tempore Decanum, *M. Wolfgangum Zettelum* Ethices, & *M. Fridericum Landauum* Humanitatis Professores, atque inter Reuerendos Dominos de Societate IESV, *M. Henricum Arboreum* Logicæ & *M. Carolum Vrsinum* Physicæ Professores. Caput controuersie in eo vertebatur, quid circa rationes acceptorum & datorum Cameræ eiusdem Facultatis, item circa electionem Examinatorum inter vtramque partem esset obseruandum. Serenissimus Dux ALBERTVS primo omnium negotium istud Senatui academico examinandum commisit; tum vero ab eodem informationem ac litis dirimendæ modum expeitiit. His ita peractis Serenissimus causam controuersam ad priuatos arbitros detoluendam censuit, ad *Martinum* scilicet *Eisengreinium* & *Petrum Canisium*, quibus mandauit, vt contentiones inter Artium Professores natas quauis ratione tollerent. Instituti hi priuatis inter sese congressibus, examinatisque actionum & exceptionum capitibus, in stabilienda concordia, omnimodis laborabant. Professores Iesuitæ, *Arboreus* & *Vrsinus*, cum quid maxime animorum coniunctioni obesset, perspicerent, discessionem a reliquis Artium Professoribus faciendam putabant; ita, vt sese & suo & successorum omnium nomine, & honoribus & oneribus Facultatis philosophicæ exuerent, senatueque & gremio eiusdem Facultatis abdicarent; nec ad quidquam aliud obligarentur, nisi ad profitendi, legendique munus. Hoc cum illi sponte sua, ac contra voluntatem reliquorum de Facultate Professorum contestarentur, atque hi suum etiam consensum adiungerent, pax conclusa & in subsequenti cæna, cui omnes supra nominatos Artium Professores, vna cum *M. Alberto Hungero* interresse *Canisius* voluit, firmata est & roborata. Probauit Dux ALBERTVS eam pacis compositionem specialibus ad Facultatem literis; ita tamen discessionem Patrum Societatis a Facultate Artistica in adiecta schedula limitauit, vt præcise tantum ad consilia & res temporales Facultatis ea pertineret; in publicis autem congressibus & solemnitatibus locum suum ac primam dignitatem conseruarent. Hæc omnia fusius in Actis Decanicis *M. Fridericus Landanus* descripsit. In locum *Henrici Arboris* die 28. Octobris receptus est ad Facultatem Artium *M. Albertus Hungerus* Physices Professor.

ANNO DOMINI M D LXVIII.

A.
1568.

Rect. CXXCIII. M. ALBERTVS HVNGERVS, Philof. Professor.

Rect. CXXCIV. M. SEBASTIANVS HAYDLAVF, S. Theologiæ Li-
centiatus & Parochus Academicus.

Inscripti 244.

Nobiles, *Georg. Philipp. a Guttenberg.**Claudius Grandmont, Burgundus.**Fridericus ab Eyh.**Georg. Adam.**Ioan. Adam.**Sigismund.**Casp. Bernhard.**Ioan. Gebhard.**Hugo Erkinger.**Ioan. Christoph.**Casparus,**Ioan. Walthey.**Fridericus,**Albertus a Riedbaim.**Achatius**Marcus**Hobensfelder, nobiles de Aferham.**Hieronymus Stor ab Ostrach, Sueuus.**Ioan. Georg. Stinglbaimer, Can. Ratisbon.**Petrus Herbort de Fulstin, Baro Polonus.**Sigismund**Hochbrand.**Guilielm.**Sanislaus Humniczki,**Nicolaus Ostrowski,**Ioannes,**Wolfg. Iacob.**Petrus Martin, Heluetius, Can. Curienf.**Anton. Ebinger, Patrit. Vlmenf.**Pancratius**Ioan. David.*} nobiles Regal in Kranigsfeld & Freyen-
stein, fratres.} a Rechberg, Hohenrechberg, in Ai-
chen, Rechberghausen & Scharf-
fenberg.

} a Freyburg (forte Freyberg).

A.
1568.

- Georg. Guilielm.* } *Marschalk a Pappenbaim.*
Arkinger
Reinhard. a Siccbingen.
Wolfg. Vdalric. a Penningen.
Ferdinand. }
Ioan. Conrad. } *Ebinger, Patrit. Vlment.*
Wolfgang. Raminger, Salisburg.
Michael Gros, alias Pfersfelder dictus, Can. Bamberg.
Wolfg. Rude de Bodiga, Pirgenf. Can. Bamberg.
Vdalricus } *Comites ab Helffenstein & Barones in Gundel-*
Rudolphus } *ing, Vdalrici filii.*
Conrad. a Pemelberg, iunior.
Frideric. }
Iacob. } *Rbelinger a Rhadaw, fratres.*
Carolus Langenmantel.
Ioan. Iacob. }
Christophorus } *Remboldt, Patrit. August.*
Matthias Neuschwerdt, Auftriacus.
Ioan. Henric. Reich a Reichenstein.
Bernard. ab Hornstein in Grieningen.
Henricus Normannus, Rhugianus.
Ioan. Georg. Widman a Mieringen.
- Non. Prof.** *M. Paulus Vizanus, Bononienf. S. I. Philos.*
M. Ioannes Lyresius, Cliuenf. Ling. Grec.
Philippus Menzelius, Sandfeenf. Noricus, Postices.
M. Michael Westermarius, Ingolftadienf. Dialect.
- Nou. Doct.** *Gercislaus a Citzewitz, Pomeranus* }
Stephanus Bonerus, Francufanus } *Iur. utr.*
Iodocus Oetheus, Northufanus
M. Melchior Fleck, alias Flaccus Tripticensis }
Georg. Palma, Norimbergenf. Doct. centesimus. } *Medic.*
M. Ioachim. Butzlius, Vberlingenf.
Esaias Han, Vberlingenf.

Albertus Hungerus die 24. Aprilis absens est in Rectorem Vniuersitatis electus, id quod non ita multis contigisse legimus, imo nemini, quod sciam.

Rector

A.
1568.

Reſtor hyemalis *M. Sebaſtianus Haydlauf* ex Sacellano Pa-
rochiæ apud D. Mauritiũ, propter ſingularem, quæ in ipſo
ſpectabatur eruditionem factus Parochus apud D. Virginem.

Inter inſcriptos erant I. *Vdalricus & Rhudolpbus Comites ab
Helfenſtain* &c. fratres Germani. Parens ipſorum erat *Vdalricus
Comes ab Helfenſtain*, qui cum fratre *Sebaſtiano* præcipue Ducis
Wirtenbergenſis (vt quidam magni nominis, & autoritatis, fi-
dei quæ maximæ vir, dum viueret in ſuo *Lazio* ad marginem
notauit) inſtinctu, circa annum 1554. a religione Catholica de-
fecit, & Lutheraniſmum in ſuam ditionem inuexit, expulſis ex
oppido Wiſenſtaig, vbi & Comites reſident, & Collegiata eſt
Eccleſia, reiectisque Canonicis & Sacerdotibus.

Verum cum poſt Comites illi miſere a mulieribus vene-
ficis diuexarentur, mortuo *Sebaſtiano* in Blabpeürn, anno 1563.
Vdalricus poſt frequentem, diligentem, & attentam ſacrarum
literarum & patrum lectionem, depræhenſis Lutheranorum præ-
dicabilium laqueis, mature animæ ſuæ ſuorumque ſubditorum ſa-
luti conſuluit, & cum vltra tres ſeptimanas apud Reuerendiſ-
ſimum Cardinalem Auguſtanum fuiſſet commoratus, vt ſcribit *Su-
rius*, ſententiam mutauit, proſtigatiſque concionatoribus Luthe-
ranis, & in eorum locum Catholicis accerſitis, ſuæ ditioni reli-
gionem Catholicam, & cultum diuinum, Eccleſiaſticis vero tem-
pla & bona ſua pie reddidit, aras confractas inſtaurauit, ſacras
imagines reſtituit, & vt ſummatim dicam, nihil non fecit, quod
Catholica requirit religio, & ad extremum vſque vitæ momen-
tum optimus manſit Catholicus, & in religione Catholica exha-
lavit animam. De qua re in Epithalamio illuſtris Domini *Antonii
Fuggert* Baronis in Kirchberg & Weiſſenhorn &c. & illuſtris Do-
minæ *Barbaræ Comitiffæ ab Helfenſtain* &c. cum de parente ſponſæ
Vdalrico Comite ab Helfenſtain ſcriberem.

Huius Comitæ exemplum ſecutus præſtantiffimus Medi-
cus, Venerandus *Gablerus*, qui tum præxim apud Tubingenſes
proſtebatur, & ad Catholiciliſmum reuerſus eſt.

Fuit ex hac familia, quod & ipſum ad Helfenſtainenſium
laudem facit, qui noſtram Academiam illuſtrarunt, *GERHARDVS*
Archiepiſcopus Salisburgenſis, & Epifcopatus Gurcenſis fun-
dator.

Ex

A.
1668.

Ex iis, quos dixi, Comitibus senior, qui est *Vdalricus*, rei militari dat operam. Sed nec illud silentio prætereundum arbitror, cum ad familiæ Helfenstainensis pietatem contestandam plurimum facit, quod illustris Comes *Schweickhardus*, *Georgii* Comitis, qui *Vdalrici* frater erat, filius, & præfectus in Landsperg, in eodem oppidulo egregium Collegium Reuerendis patribus de Societate, suis expensis maxima ex parte constitui ædificarique curauit.

II. *M. Paulus Vizanus* Bononiensis, Societatis IESV, Professor Philosophiæ. III. *Martinus Dum*, qui cum anno 72. Magisterii gradum esset adeptus, Romam Studiorum gratia concessit. Inde reuersus an. 78. Licentiatus titulo in S. Theologia apud Ingolstadienses insignitus est: Vir pius & eruditus, Canonicus apud D. Virginem Monaci, & Sereniff. Boiorum Ducis *ALBERTI* Ecclesiastes & Consiliarius. IV. *M. Ioannes Hildebrandus Meckber*; qui nunc temporis I. V. D. in Consistorio Imperiali Rotuillæ Cancellarii munere fungitur: Vir admodum eruditus, & poeta perquam ingeniosus.

* Inuenio hunc *Meckherum* etiam Cancellarium Eichstettensem fuisse.

V. Sub eodem Rectoratu (*Alberti Hungeri*) *Bartholomæus Viscberus* (*Eckensis Bauarus*) Logicæ Studiosus, de quo postea anno 78.

* VI. *Theodorus Viepck* Landishutanus, postea ab *Haimhausen* dictus, variis muneribus inclarnit, Consilarii, Præsidis Cameræ; tandem in militia Capitanei, Colonelli, ac Commissarii, vt vocant, generalis. VII. *Iacobus Oethens* Northufanus Medicinæ Doctor, paulo post, anno scilicet 1570. in Medicinæ Professore apud nos receptus. VIII. *Ildephonsus de Ledesma* Hispanus & *Ioannes Dominicus Hefs* FF. Ord. min. Artium Studiosi.

Hoc anno mense Maio obiit *M. Vitus Iacobus* P. L. & Poëtos Professor, & Vniuersitatis Notarius, cum ex pedibus infirmus ad thermas Göppingenses, valetudinis recuperandæ gratia, proficisceretur; moritur in itinere. Scripsisse dicitur *Aufriades*, quarum mentionem facit, & singulorum librorum argumenta describit clarissimus vir *D. Georgius Ederus* in suo Rectorum Viennensium Catalogo. *Hyenam*, figmentum perquam artificiosum, quod partim ex inuentione Domini *Staphyli* hauserat, partim Dominus *Eisengreinus* subministrauerat, absolutam videre me memini, sed intercudit, forte ab aliquo subtracta.

* Affir-

A.
1568.

- * Affirmavit diligentissimus antiquitatum Cultor p. m. *Ignatius Cyriacus Schmidius*, se scriptum illud penes se habere; quod si ita quidem est, transiit illud sine dubio ad Pollingenſe Canonicorum Regularium Collegium, quod omnem Schmidianorum Manuscriptorum suppellectilem; ab illius heredibus emtam ſibi comparavit.

Scripſit præterea *Iacobus Elegiam de Agno paſchali*, Witteberg. 1556. *Triumphum Filii Dei aſcendentis ad Patrem*, ibid. 1556. *Carmen in laudem Academia Viennensis*, Viennæ 1558. *Carmen de veteri & noua Pentecoſte*, ibid. 1558. *Carmen contra Poëſin*, ibid. 1559. *Festum Corporis Chriſti*, Ingolſt. 1562. *Academiæ Ingolſtadienſem carmina illustratam*, ibid. 1562. *Elegiam in mortem Annæ, Vxoris Wolfg. Seyttentalleri I. V. D. Cauſidici & Ciuit. Syndici Landiſhutæ*, ibid. 1564. *Propempticon in Profectionem rom. Eiſengreiniæ*, ibid. 1566. *Epithalamium in nuptias Wolfg. Zettelii & Margaretha Hereszellerin*, ibid. 1566. &c.

Suceſſit in locum *Iacobæi* in Profeſſione Poëtica *Philippus Menzelius*, nihil tale cogitans, iamque itinere in Italiam apparato, antecellori in Poëſios cognitione minime ſecundus.

Cal. Martii, intempeſtuoſo cælo, Pharmacopæus quidam Bauaricus (nomen ſciens prætereo) violentam ipſe ſibi manum intulit, & vitam laqueo finiuit, in eam deſperationem ab hæreſios & perplexa errorum natura coniectus, miniſtrantibus egregie ad eam rem Concionatoribus Euangelicis. Nec multo poſt inſecutus eſt eundem, ſimili violentæ mortis genere, Concionator Euangelicus (ita enim iſti ſeſe appellant ſectarii) in Weihering Palatinatus, qui præcipuus iſtius nefandi ſcleris autor fuiſſe dicebatur.

Eodem anno de feriis canicularibus, quæ antea trium quidem ſeptimanarum, ſed interruptæ, octo diebus legibilibus interpoſitis, ſeruabantur, pro commodiori & Profeſſorum Facultatis Philoſophicæ, & auditorum cuiusdem ratione decretum eſt, vt 3. illæ ſeptimanz in poſterum continuarentur. Verum quia nec illud temporis ſpatium cum Profeſſoribus tum Scholaribus ad abeundum peregre, laresque patrios petendum, redeundumque ad Scholam, ſufficere videbatur, cum nouam Sereniſſ. Princeps anno 76. Facultatis, totiusque Scholæ reformationem inſtitueret, feriæ illæ caniculares in quartam vſque hebdomadam ſunt prolongatæ.

A.
1568.

Nequaquam illud prætereundem arbitror, quod ab illustrissimo Principe FERDINANDO factum, nostra Facultas memoriz prodidit. Eius Illustrissima Celsitudo, cum hoc ipso anno, mense Augusto, venandi gratia Ingolstadii commoraretur, 22. die Augusti, qui erat dies, quo in aula Albertina disputatio Baccalaureorum habebatur, forte fortuna, inuisura Collegium, in eam incidit, nec puduit Illustriss. Principem, re intellecta, cum eius Illustriss. Celsitudini assurrexisset Decanus, Præses disputationis, in locum eiusdem considerare, & disputationis usque ad finem, magno cum comitatu, non sine aulicorum admiratione, & Studiosorum, disputantiumque delectatione, attentum se præbere auditorem. Hanc ego humanitatem Sereniss. Principis & benignitatem non potui non scriptis æternitati commendare. Decanus autem tunc erat *M. Fridericus Landauus*, Latinæ linguæ Professor.

Tricesimo die Iulii resignavit lectionem dialecticam *M. Michael Westermarius*, & in eius locum subrogatur *M. Ioannes Widmerius*.

* Abiit *Westermarius* ad Comitum Oettingensem, Cancellarii ab eodem dignitate exornatus.

Notarius Vniuersitatis *M. Ioannes Kbager* (Abusiacus sine Füssenfis) *Vito Iacobo* subrogatus, qui etiamnum magna cum diligentia & industria eo munere fungitur.

Anno eodem die 25. Ianuarii in Conuersione D. Pauli, *M. Casparus Franckb* (nunc Doctor Theologus & Professor &c.) qui antea in Comitatu Hagensi Lutheranum Concionatorem egerat, publica professione fidei iuxta Bullam S. P. PII III. palinodiam cecinit, idque in æde D. MARIE Virginis, presentibus Reuerendo Suffraganeo Aichstadiano (*Leonardo Hallero*) Legatis tum Reuerendissimi Episcopi Aichstadiani, tum Serenissimi Boiorum Ducis ALBERTI, & frequenti Spectatorum cætu, vereque sese ab hæresi ad Catholicam redire viam, re ipsa, viuæque declarauit voce. Post factam fidei professionem Sacramentum Confirmationis suscepit, & statim detecto capite, vitæque redimito suggestum conscendit, suæque conuersionis causas latius explicauit. Ediderunt simul fidei professionem complures alii viri primarii; D. *Lautberius* Illustrissimi Principis AL-

BERTI

A.
1568.

BERTI Concionator & legatus: Dominus *Ioannes Aegolphus a Knö-
ringen*: Pater *Ioannes Gressenicus* Dominicanus Illustrissimi Princi-
pis Concionator & Legatus: *Martinus Eifengreinus*: *Rodolphus
Clenckbius*: *Theodorus Peltanns*: *Hieronymus Torrensis*: Item com-
plures alii, tum Sacerdotes, tum diuersorum Ordinum reli-
giosi, diuersarumque Facultatum Studiosi. Aderant & Sena-
tores ciuici, sed illi iam antea in curia sua, exceptis duobus,
professi fuerant.

* *Ioannes Aegolphus a Knöringen* Canonicus tum Augustanus intererat
huic actui tanquam *Cassari Franci* patrinus; *Rudolphus* vero *Clenckius*
tanquam Legatus Reuerendiss. Principis & Episcopi Eichstettensis.

Die 23. Martii promulgata est in Academia nostra S.
Pontificis PII IV. Bulla de professione fidei, idque in Senatu,
praesentibus omnibus & Senatoribus, & Professoribus. Promul-
gationi praesere nomine Reuerendissimi Episcopi Aichstadiani,
Vicarius eius Reuerendissimae Celsitudinis (*Jacobus Kuecbnerus*)
& D. *Rudolphus Clenckbius*, ad eam rem a Reuerendissimo desti-
nati. Neque Reuerendissimi tantum Episcopi Aichstadiani ea
facta est promulgatio, sed etiam, & quidem praecipue mandan-
te Sereniss. Boiorum Duce ALBERTO, qui paulo ante Breue
Apostolicum ea de re acceperat. Data sunt singulis Facultati-
bus, & Professoribus singulis exemplaria.

Theologi officii sui neutiquam immemores, cum anno
64. sub Decanatu *Peltani*, tum hoc ipso sub Decanatu D. *Marti-
ni Eifengreini*, multa salutaria cum pro auditoribus Theologi-
ae, tum etiam Candidatis statuta fecerunt, de quibus illud,
praesertim, qui aliunde adueniunt, prudenter & pie sancitum
est, nulli concubinario, de quo res constet, gradum aliquem in
Theologia conferendum esse.

* Sub extremam aetatem huius anni Viennam abiit *Martinus* noster
Eifengreinus; scilicet, vt *Engerdus* refert,

Anno 1567. defuncto pie in Christo, etuditione pieta-
teque praestantissimo viro Domino *Zitardo*, Maiestatis Caesaris
Concionatore eloquentissimo, cum Augustissimus Imperator MA-
XIMILIANVS, secundus ex diuersis Germaniae prouinciis ad se
Theologos vocasset, vt ex iis eligeret, qui concionandi praeset-

A.

1568. effet muneribus; ex omnibus vnum *Eisengreinius*, quem multis precibus a Serenissimo nostro Principe impetrauerat, mirifice approbavit. Et sane, nisi & Serenissimo nostro Duci aliter visum, & aulae pertaesus fuisset *Eisengreinius*, omnem in eo seruitio consumpsisset vitam.

Imperator vt gratum sibi *Eisengreinii* nostri officium seruitiumque fuisse ostenderet, suamque vicissim in eundem propensam animi voluntatem testaretur; praeter alia regia munera, quibus labores ipsius quasi compensare voluit, dignitate quoque Palatini Comitum Imperatoria potestate eum ornauit. Circa eadem fere tempora (neque enim vsque adeo ad vnguem tempora refert examinare) ad Praeposituram Patauensem est euectus, cum tamen Canonatum ibi haberet nullum.

Nec illud sane tacere possum, quod in aula Imperatoria, dum Ecclesiasticae fungeretur officio, tantam sibi non apud plebem, nec apud aulae proceres tantum, quibus omnibus erat gratissimus, sed ipsos etiam Archiduces Austriae Seniores, vt-pote Imperatoris fratres, existimationem virtutis, pietatis & eruditionis pepererit, vt Episcopatu dignissimus omnium iudicio censeretur.

Itaque cum ad alios quidem, tum vero ad Laibacensem Episcopatum humanissimis literis Serenissimi Principis CAROLI, Archiducis Austriae & Stiriae ac Carinthiae Domini &c. inuitatus est. Quam quidem dignitatem submisit renuit, tum quia se tanto honoris fastigio indignum modeste censuit, onusque maius, quam humeris suis impositum ferre posset; tum etiam quia minori contentus, minoribus cum curis (quanquam nec haec illi pro ratione officii vnquam defuere) maluit esse, quam ad tantam euehi dignitatem, curisque grauissimis & negotiis inexplicabilibus intricari, & antiquius illi erat inter Musas cum mediocritate viuere, quam in splendore apud Barbaros.

Neque illud sane ad ipsius pietatis existimationem parum facit, quod cum Serenissima Ducissa MARIA, Serenissimi Boiorum Ducis ALBERTI filia &c. ad nuptias suas proficisceretur, se omnemque suam fortunam *Eisengreinii* nostri precibus commendarit. Vidi ego tanquam oculatus testis vtriusque literas, tum Serenissimi Archiducis, quibus ad Episcopatum eum

A.

1568.

eum euocavit, tum Archiducissæ MARLÆ, quibus eius preces petiuit.

Obiit hoc anno *Oswaldus Fischerus* Arnspurgerus Frisingæ: cui Theologica Facultas eiusmodi monumentum in suo auditorio fieri curavit: *Oswaldus Arnspurgerus Nariscus*, (alibi *Variscus*) SS. Theologiae Doctor atque Professor; Pastor ad D. Virginem, qui summus in Schola Ingolstadiana, Rectoris, Decani, & Procancellarii honoribus functus est, idque dignitatis fastigium, strepente etiam belli Schmalcaldici tumultu, obtinuit, in quo tantum abest, patientissimum virum, qui præfidiarios in domo Parochiali alebat, frangi, aut terreri, ut perpetuo ardentissimis precibus, pro pietate, artis, & focis vota faceret. Hinc eius fama ad alios perlata, illius commercium postea nobis inuidit. Frisingæ igitur Suffraganeus Optimi Episcopi plenus dierum vitam cum morte commutavit, Anno M. D. LXVIII.

* Scripsit *Oswaldus Fischerus* de vera studendi S. Theologia ratione, Libros III. anno 1564. typis Ingolstadiensibus impressos.

Ioannes Lyresus, Cliuensis, publica ac solenni disputatione, pro scholæ consuetudine, præmissa, die 26. Octobr. h. a. non in gremium solum, sed ad Consilium quoque Facultatis Artium tanquam quartus Collega cooptatus, ac paulo post pro *Friderico Landauo* in Decanum electus est.

Die 24. Decembris matutino tempore graue & periculosum exortum est apud Ingolstadienses incendium Ruinosæ enim propter vetustatem ædes, quæ & Parochiæ Mauritiæ, & curiæ ciuili, quasi vestibulum quoddam, erant contiguæ, dum lentius reparantur, incuria famulæ, quæ hypocæstum calefecerat, a Vulcano corripuntur, destruuntur, & in fauillas rediguntur. Instauratæ sunt sequenti æstate magnifice, alioquin diutius ruinam minaturæ, nisi id beneficii ex incendio essent consecutæ.

ANNO DOMINI M D LXIX.

A.

1569.

Rect. CXXCV. IOANNES COMES AB ORTENBURG, Baro in Freyenstein & Carlsbach &c.

Prorect. M. Christianus Khripperus, noui Collegii Regens.

X x 3

Rect.

A.
1569. **Reft. CXXCVI.** IOANNES RICHARDVS OSSANÆVS Sylæducentis,
 Iuris vtriusque Doctor, Imperialium Institu-
 tionum ordinarius & Codicis extraordinarius
 Professor.

Inscripti 190.

Nobiles, *Guilielm. a Wangen, Alsata.*
Wolfgang. de Hansen, Sueuus.
Christophor. } Comites a Sulz, fratres.
Rudolphus }
Tobias Laffer a Laffereck.
Ioan. Ioach. a Kirmreut.
Ioan. Christoph. de Egloffstain, Can. Bamberg.
Gernandus a Schwalbach, Buseck. Hessus.
Carol. Ant. Melegarius, Genuens.
Gisbertus Bolschwing,
Hermannus Hefs, } Westphali.
Ioan. Gent ex Rauenstein, }
Ioannes Velthausen, }
Franc. Gerbart a Kestlan, Brixinens.
Eustach. Zeller a Zellerreit, Bau. Can. Passau.
Georg. a Iugart, Saxo.
Ioan. Wolfg. a Leonrad (forte Leonrod) in Tenlein.
Ioannes a Prasberg in Sumerau.
Georg. Sebast. ab Eyb in Tettelsau.
Constantin. } Barones a Pollwyller & in Willerthal.
Georgius, }
Rudolphus, }
Sebastian. Comes Lodroni, Tyrolens.
Esaias Weitmoser in Winkel & Sagritz.
Ioannes, } Fueger a Taufers, Tyrolens.
Christoph. Frid. }
Ioan. Iacob, a Buebenhofen, Can. Frising.
Oskanian. Im Hoff, Patric. August.
Christoph. Nottbast in Weiffenstein, Can. Wurceburg.
Anton. Schauwenburgh, Colon. ad SS. Apost. Canonicus.
Wolfg. Frideric. } Busch de Vilshaim & Obernlauber-
Ioan. Bernard. } bach, fratres.

Vdal-

A.
1569.

Vdalic. a Riedbaim, Can. Auguft. & Eichftett.
 Nou. Prof. *M. Ioan. Richard. Offaneus, Intt. Imper, & Cod.*
M. Valentin. Rotmarus, lat. liter.

Rektor hyemalis *Richardus Offaneus* fuccellit in Profefiione *D. Raphaell Ninguarde*, nec fuccellit tantum, fed & veftigiis ipfius infiftens, tam in legendo, quam difputando æquavit; nunc temporis Affefforis dignitate, fuo merito, in Camera Imperiali fruitur.

* Videtur *Offaneus* ad annum vſque 1574. Iurium cathedram tenuiſſe; inuenio enim varias illius diſputationes, omnes intra annum 1566. & 1574. impreſſas; e. g. *De Emptione & Venditione; Ad L. Imperium ff. de Iuriſdict. omn. Iud. Ad L. Affiduis, Cod. qui pot. in pign. hab. ſingularia quedam; Ex Auth. ſacr. puer, C. ſi adu. condit. De Perſonis & bonis, quæ publica authoritate fiſtuntur; Conſtitii & opis celeberrima materia; De remediis aduerſus iniquam Iudicis ſententiam. De Teſtamentis. De Iure Emphiteut. De forma Inuentarii conſcribendi. De Iureiurando Pronunciata. De Decimis. De Contraſtu Societatis.*

Raphael Ninguarda quo deuenit, hætemus comperire ratione nulla potui. Scripſit *de fideiſſionibus; De contraſtu Mutui; De eo, quod inter. prof. ad. L. un. C. de ſent. anno 1567. De Sicariis.*

In numero inſcriptorum erant I. *Chriſtophorus & Rhodolpbus Comites a Sultz.* Præceptor eorundem *Chriſtianus Braun, Magiſter Friburgenſis.* II. *Constantinus, Georgius & Rhodolpbus Barones a Polweiler, & in Willertbal, fratres germani.*

* *Rudolphus* mox dictus *Baro Polweilerus* anno 1589. factus eſt huiatis primum vrbiſ, aliquot vero poſt annis ſupremus Bavariz Præfectus; id quod recentior quædam manus in Catalogo inſcriptorum adnotauit. III. *Wolfgang. de Hauſen* nobilis Sueuus, Præpoſitus poſtea Eluaſenſis, atque anno 1600. Epifcopus Ratiſbonenſis, obiit an. 1613.

IV. Dedit hiſce temporibus operam legibus Ingolſtadii, egregius vir *Matthias Kbromer Weiſſenhornius*, qui nunc temporis Hoſpitale apud Ratiſbonenſes vltra pontem, in oppido Bauarico, adminiſtrat, quem veteris commilitii ergo, & quia opportune eſſem admonitus, adſcripſi.

Hoc anno duxerunt militem in Galliam Tribuni militares *WOLFGANGI Comitis Palatini*, & ad Rhenum circa feſtum Palmarum delectum habuerunt peditum: multi in eo delectu feſe

A.
1569.

fese exantorsari voluerunt, procul dubio, quod res illis erat suspecta, neque felicem exitum habituram, non falso augurabantur. Quomodo vero res ei successerit exercitui, totus orbis nouit, & multi orphani, viduæque fortassis etiamnum loquuntur, Priori vero ætate equestres eiusdem Ducis copiaz inuaserunt Galliam. Ipsemet Maio mense pestifera correptus lue 24. horarum spatio diem obiit.

Cum grauissimos artuum dolores pateretur Dominus *Wilhelmus Wispeckius* Oratoriz Professor, nec muneri docendi amplius præesse posset, resignauit eam, & in eius locum successit *M. Fridericus Landauus*. Latinz uero literaturæ Professioni Serenissimi Principis mandato præfectus est *Valentinus Rotmarus*, annualium autor.

Die 18. Octobris insignis Philosophus, & mira humanitate præditus Dominus *Carolus Vrsinus*, ex illustri Romanorum familia natus, Philosophica cessit lectione, eamque *M. Paulo Vizano* Societatis IESV tradidit. *Vrsinus* Romæ post obiit, *Vizanus* uero cum apud Ingolstadienses Licentiatus gradum in S. Theologia recepisset, Dilingam discessit, ubi publice docet.

Eodem anno designatus est in Suffraganeum Patauiensem Reuerendus & Piißimus uir ac Dominus *Christianus Khripper*, Collegii Georgiani Regens, cuius honoris & officii ut particeps fieri posset, 11. Calend. Nouembris Baccalaureus formatus in S. Theologia creatus est.

* *Ioannes Iacobus de Waltkirch*, quem in catalogo inscriptorum non inueni, hoc anno creatus est Magister Philosophiæ.

A.
1570.

ANNO DOMINI M D LXX.

Rect. CXXCVII. M. IOANNES LYRESIUS Cluensis, literaturæ Græcæ Professor.

Rect. CXXCIX. BARTHOLOMÆVS ROMVLEVS, LL. Doctor, & Professor primarius.

Inscripti 180.

Nobi.

A.
1570.

- Nobiles , *Otto a Dettenborn,* } *Hercinii.*
Otto ab Ebeleben, }
Ferdinand. Vöblin a Frickenhausen.
Comrad. a Schellenberg.
Albertus Herbort de Fulstin, Baro Polon.
Georg. Kormanitzki, Baro Polon.
Ioannes Wellenberger, Helnetius.
Daniel Magensreiter in Deising, Boius.
Philippus a Taxis, Austriacus.
Augustin Garibus, Melitenf. Italus.
Petrus Herborth de Fulstin, } *Barones Polon.*
Andreas Tarlo de Szekarzowicze, }
Ioan. Georg. a Trenbach, Banar.
Stanislaus Rembierowski, }
Paulus Racbanski, } *Poloni.*
Procopius Picmozek de Krutzlowa, }
Valentin. Canzelbergius Podepski, }
Bartholom. Lupstowski, }
Andreas Brzysowski, }
Leunius a Bülaw, Megapolitan.
Martin. Strasser de Nendeck, } *Salisburgensf.*
Ernestus Pfügl de Gollstein, }
 Nou. Prof. *Albertus Hungerus SS. Theol. Doct. & Prof.*
Rudolphus Clenkius, Bremenf. Saxo, Theol. positiv.
Georgius Euerhardus, Nicolai sen. filius, Iur. utr.
Iacobus Oetbens, Nordhusan. Medic.
Laurent. Siffanus I. V. D. Græc. lit.
Reynerus Fabricius, Leodienf. S. I. Orator.
Ioannes Vizeus, Anglus S. I. Philosf.

Ceteros inter inscriptos erant I. *Ioannes Engerdus (Neoradiensis Thuringus, etiam Steunehton dictus)* Anno 72. & Professor Poësis & Poëta Laureatus, & Magister factus,

* Qui post immaturum *Valentini Rotmari* obitum Almæ Ingolstadiensis Academicæ Tomum I. accurate fideliterque absoluit, a pag. 85. exorsus; editurus etiam Tomum secundum, qui Iureconsultos, Medicos & Philosophos ex ordine contineret, nisi, quæ mea quidem coniectura est,

A.
1570.

est, translato post annum 1581. Pædagogio ad Patres Societatis, ipse cum reliquis Artium Magistris ab Academia discessisset.

II. *M. Bartholomeus Scholl*, de quo anno 78. III. Relatus est hoc ipso anno, 19. Ianuarii *Laurentius Mayr* Burghusianus, in numerum Studiosorum, qui tum statim, cum paulo post Magisterii insignia reciperet, insignis dignitatis omen præferebat. Euocatus igitur hoc anno, quo hæc scribimus, ex Monasterio Rantzhofensi, & in Præsulem Baumburgensem electus, vir eruditus, pius, & singulare Cænobitarum ornamentum.

* IV. *Wenceslaus Petrsitz*, Budwicensis Bohemus, Nobilium primum Epheborum in Aula Bavarica, dein ipsius Serenissimi Ducis MAXIMILIANI Præceptor; ac denique Consiliarius aulicus. Obiit Romæ an. 1591. V. *Ioannes Gabler* Eckershofiensis, post Cancellarius Regimnis Straubingani.

Funestus hic erat Academiæ, multorumque doctorum virorum obitu annus lamentabilis. Quos casus nostra potius culpa & peccandi libidine, quam fato fieri plane credamus. Accipe igitur candide lector, quos hic annus & diuini inclementia heroes nobis, & bonis studiis, & Religioni Catholicæ eripuerit, & ipsorum manibus bene precare.

E viuis excessit 18. die Ianuarii reuerendus & doctissimus vir ac Dominus *Georgius Theander*, SS. Theologiæ Doctor & Professor, Parochus academicus annis 12. Procancellarius vero 16. vir incomparabilis memoriæ, qui licet paucis ante annis grauem apoplexiam esset passus, vt etiam linguæ, rationisque vsus eripuisset, diligenti tamen cura ita valetudinem recuperavit, vt rursum in publicum prodiret, Cathedram conscenderet, & Professoris Procancellariique fungeretur munere. Legauit suam bibliothecam Collegio Georgiano, sepultus apud D. Virginem in sacello trium regum, cum Epitaphio lapideo. Orationem funebrem in deductione funeris habuit *Iacobus Feucht* Cooperator apud D. Virginem.

* Fusius *Theandrum* dilaudat *Ioannes Engerdus* Tom. I. Acad. Ingolst. pag. 110. b.

Georgius Theander, alias *Gotzman*, Auingensis Boius, omnem suam ætatem in nostra consumpsit Academia, cui proinde
vni

vni suos debet honores, & incrementa omnia: A minimis ad A.
1570. maxima pene omnia, quæ nostra Schola habet, est progressus feliciter, omnibusque perfunctus est honoribus, Decanatu sc. tam Philosophico, quam Theologico, Vicecancellariatu, dignitate Parochiali, Professoria & Senatoria.

In Parochia diuæ Virginis primo Cooperatoris, seu Sacellarii, deinde, anno 1548. digressio Domino *Arenspergero*, Parochi functus est officio. Anno vero 53. defuncto *Wolffio* in Vicecancellariatu successit, adeo ut simul & semel Rectoratum, Vicecancellariatum, Professionem Theologicam, & Parochiam administraret. Resignauit Parochiæ administrationem Anno 62. & Professionis ac Vicecancellariatus munere, exiguaque apud Ingolstadtienſes præbenda contentus, reliquum suæ vitæ cursum absoluit

Docuit Theologiam ab anno 54. quo tempore doctoribus est auctus insignis, cum iam tum Procancellarius esset constitutus, vsque ad annum 70. Memoriam tam felicis fuit, ut quotiescunque illi esset perorandum, id memoriter, nullo omnino scripto in subsidium adhibito, summa omnium cum admiratione faceret, etiam angustissimo quandoque ad cogitandum faciendumque, nedum memorandum spatio temporis relicto.

Cum ad iustam peruenisset senectutem, ecce in apoplexiam ita grauem incidit, ut & rationis & sermonis vsu priuaretur. Verum labenti tempore, diligenti felicique Medicorum cura & accurata dicta valetudini pristinae ita restitutus est, ut & abolitum pene rationis & sermonis vsu (quanquam ab initio confusus, & intellectu difficilis erat: visa enim & audita refero) & memoriam vehementer labefactatam recuperaret, pristinis iterum fungeretur muneribus, cathedram ascenderet, ex ea doceret, disputaret, peroraret, Candidatis Scholasticos honores conferret, & Senatam ingrederetur. Quicquid vel ex professione, vel præbendis, ultra quotidianum vsu, vitæque necessaria, erat pecuniarum illi residuum, id partim in suos cognatos, affines & amiculos conferebat, partim Bibliothecæ suæ augendæ, locupletandæque impendebat, parum de aceruando thesauro sollicitus, Bibliothecam abunde satis pro Theologo instructam Collegio Georgiano legauit. Magnæ fuit lectionis, in conuer-

A.
1570. sationibus & colloquiis, vt minime mutus, ita doctus, humanus & iucundus: Id quod in perorando singulariter elucebat.

Vfus est eius opera Serenissimus Princeps ALBERTVS quintus In visitatione suæ Bauariæ, de qua re in Annalibus nostris anno 58. Scripsit, vt arbitror in aliquot Psalmos Dauidis commentarios. Obiit tandem plenus dierum, anno 70. Sepultus apud D. Virginem in Sacello trium Regum cum eiusmodi Epitaphio:

Georgius Theander Aubingensis Bauarus, Artium & SS. Theologie Doctör, vir incomparabilis memorie, cum in hac Schola Rectoris, Procancellarii, Pastoris & Professoris munere ultra 20. annos summa cum laude functus esset, pie & placide annos 62. egressus, in Christo obdormiuit, pridie Sebast. Martyris. Honorificum quoque monumentum & quasi testimonium habet idem Theander in Schola Theologorum, quod est eiusmodi: Georgius Theander, vulgo Gotzman, Aubingensis Vindelicus, artium & Theologie Doctör, Vicecancellarius & Canonicus Aichstadianus, sua eademque tenui sorte contentus vixit, cui cum opto benignioris fortune & conditionis lautioris sepe offerretur, maluit frugalis vir in Schola cum literatis modico contentus degere, quam inuita Minerva aliena sectari studia. Claruit bis eximiis dotibus; nam præterquam Theologus acutus, ita ingenium habuit in numerato, vt quacunque de re ex tempore fere diserte verba faceret, memoriter cuncta ad admirationem vsque pandendo: que quidem dona multis negata, viro infinitæ lectionis decus perenne & nomen immortale pepererunt. Ex hac Schola ad caelestem translatus est, Anno M. D. LXX. die XIX. Ianuarii.

* In die septima exequiarum defuncti honoribus oratione panegyrica litavit *Fridericus Landaus* Oratorix Professor; in die autem tricesima *Ioannes Richardus Ossanaus* L. V. Doctör, ac p. t. Vniuersitatis Rector.

Die 6. Martii obiit apoplexia venerandus senex, & vir longe doctissimus, Dominus *Ioannes Pearle Ammonius*, primo Græcæ literaturæ, post Doctör Medic. & Professor, & multis annis Academix Camerarius, cui cum in funeris deductione & in septima oratione funebri litarem, eiusmodi *ἐπιτάφιος* feci Epitaphium, quod licet & sit absurdum, & mihi metipsi displiceat, ascribere tamen volui.

Qui

Qui modo Diuinis toti notissimus orbi
 Siderei scriptis pervolat astra poli:
 Gloria Bauarici prestans, & famā Lycæi,
 Atque artis Medica cognitione potens.
 Hic iacet Agricola: hac sese ille recondier urna
 Iussit, & est corpus vermibus esca datum.
 Mens tamen æthereas felix super incola sedes,
 Aspectū fruitur candidiore DEI;
 Sic sua quemque manent, & debita fata morantur,
 Et pariter iuuenes mors rapit atque senes.

- *Ioannes Pearle*, seu *Agricola* latino, & *Ammonius* græco nomine, dictus, patria Gunzenhusanus, de quo ad annum 1515. nonnulla reuli, celeberrimus fuit ævo suo Medicus; & si laudatores, quas & domesticos & externos quam plurimos habet, alii deessent, scripta in lucem edita luculentum exhibent industriæ ipsius atque doctrinæ testimonium. Describam illa ex *Griemwaldii Albo Bauariæ Iatrice*, pag. 14. & eorum in gratiam, quibus libellus hic ad manum non est, his annualibus inferam, *Scholia in Therapeuticam methodum Galeni*, Auguft. 1524. 8. *In Artem Medicinalem Galeni Commentarii*, Basil. 1541. 8. *Commentarii noui in Claudii Galeni Libros sex de locis affectis*, Norimb. 1537. 1538. *Hippocratis Coi Aphorismorum & Sententiarum Medicarum libri septem* &c. Ingolst. 1537. 4. *Annotatiuncula in Nicolai Alexandri, Medici Græci librum de Compositione Medicamentorum* &c. Ingolst. 1541. Venet. 1543. 8. 1556. 4. *De herbis Vet. & Recent. seu Herbarie Medicinæ libri duo*. Basil. 1539. 8. Ingolst. 1541. 4. *Commentarii in Claudii Galeni Artem medicinalem* &c. Basil. 1541. 4. *Epistola Medica*, Ingolst. 1543. Item alia ad *Iac. Gengerum Halensem Medicum de vna Theriaca*. Basil. 1538. *Ad Sholiomastiga quendam enumeratio causarum, cur in therapeuticam methodum Galeni Scholia scripserit. Commentarii in libellum Galeni de inequali intemperie. Index simplicium Pharmacorum omnium a Dioscoride proditorum. Concordantia in authores præcipuos simplicium Medicamentorum* &c. *Oratio de præstantia corporis humani*. Exstat Tom. I. Orat. Ingolst. Part. III. p. 295.

Die 21. Iulii vir lenio, pietate, eruditione, rerum experientia & prudentia venerandus & clarissimus, Dominus *Nicolaus Euerhardus senior*, LL. Doctor & Professor post multos exantlatos labores, Assessoris dignitate in Camera Imperiali functus, & post plurima in Academiam beneficia, placide in Christo abdormiuit. Statuerunt illi filii superstites, Dominus *Nicolaus* & *D. Georgius Euerhardi*, pietatis ergo in parentem,

A.

1570. insigne monumentum, quod columnæ Boreali prope summum
altare in choro est affixum:

*Si poterat fatum, non exorabile, cuiquam
Parcere, te Boiis haud subtraxisset Athenis
Aspectuque patrum: sentio venerande, sacrique
Cognitione pater iuris: tua funera gnati
Aspexere tamen, placidaque in morte reposito
Omnia, qua iussit pietas prestare parenti,
Fecerunt, tumulumque tibi statuere perennem,
Ad tumulamque ferunt votis ardentibus omnes
Inferias, quoties completur mensibus orbis
Annus exactis, ex quo chari ossa parentis
Viderunt terra condi: nunc incola cæli,
Viue pater superis: salve æternumque, valeque.*

- * Venit *Nicolaus Euerhardus* senior ad Academiam anno 1529. Abiit
Spiram, Cameræ Imperialis Assessor anno 1535. Rediit Ingolstadtum
ad Iurium Cathedram anno 1542. Doleo sane, de tanti viri scriptis
nullam me notitiam acquirere potuisse.

His in Professionibus successere Dominus *Albertus Hungerus*,
Dominus *Georgius Euerhardus*, & *Iacobus Oetbeus* Medicus.

- * *Albertus Hungerus*, inde ab anno 1567. Philosophiæ Professor, cum
quarta Martii, absente *Eisengreinio* Theologiæ Licentiatus crearetur,
Hieronymus Torrensis tum sacræ Facultatis Decanus, munus Procan-
cellarii obiit, specialiter scilicet a Reverendiss. Episcopo Eichstadi-
no ad id constitutus.

Excessit eodem anno e viuis vir nobilis, eruditusque
Dominus *Paulus Prunner* Frisingensis, posteaquam & Professoris
in Philosophia munere functus esset, Rectoratum gessisset, &
Illustri Comitis *Ernsfridi ab Ortenburg* præceptorem egisset. Obiit
Frisingæ, rediturus Ingolstadtum. Ei ego, eiusque manibus
oratione funebri apud D. Mauritium litavi.

Eandem sortem & vitæ humanæ conditionem subiit ex-
cellentissimus vir *Ioannes Gotthardus*, *Wolfgangi Gotthardi* filius:
duorum ille Episcoporum, primo Ratisbonensis, deinde Pata-
niensis egit Cancellarium: a quo cum ad Comitia Imperialia
Spiram esset missus, pestifera ibi correptus febris, fato est fun-
ctus,

A.
1570.

ctus, ibidemque sepultus. Epitaphium habet Ingolstadii pietate, diligentia, cura & expensis suæ coniugis erectum apud Franciscanos, quæ & ipsa paucis annis post maritum est insecta.

Deseruit Parochiam & Academiam reuerendus & eruditus vir ac Dominus *Sebastianus Haydlauf*, S. Theologiæ Licentiatus, ad Suffraganeatum Frisingensem euocatus.

- * Successit in Parochi munere *Jacobus Feuchtius*, inde a Fundata Speciosæ Virginis Ecclesia Parochus decimus nonus, academicus, decimus quintus.

Regens noui Collegii constituitur, Reuerendus D. *Rodolphus Clenk* Saxo, LL. Licentiatus, & S. Theologiæ Doctor, Collegii Aichstadiani Præses & Professor.

Procancellarius nonus *Martinus Eisengreinus* S. Theologiæ Licentiatus, Præpositus Patauiensis & Oetingensis. Substituatur is *Georgio Theandro*, miro tum Serenissimi Boiorum Ducis ALBERTI quinti, tum etiam Reuerendissimi Aichstadiani Episcopi consensu & applausu, & Canonicatu in Ecclesia Aichstadiana Cathedrali augetur. *Engerd. pag. 124.*

Die 12. Iulii cum absolutis candidatorum Philosophiæ tentaminibus, examineque publico, de locatione ageretur. *Cyprianus Lyresius*, iam Philosophiæ Licentiatus, & Professor Aichstadianus, presbytero est prælatus, non tam quia frater eius *M. Ioannes Lyresius* tum temporis rectorali fungeretur dignitate, quam quod doctior, quod Licentiatus Philosophiæ, quod denique Scholæ Aichstadianæ Professor esset, indignumque censeretur, Professore (quia Aichstadianum Collegium Facultati nostræ incorporatum est) & Licentiatum Baccalaureo, & simplici postponi Sacerdoti: denique quod Facultas liberam sibi disponendi potestatem referuare vellet. Verum ea res, cum a quibusdam ægre ferretur, & ipse Presbyter tumultuaretur, nec tamen Facultatis Professores a sententia semel lata vellent discedere, tandem ad Senatum Academicum deuoluta est.

Habita igitur consultatione, decreuit Senatus Academicus, liberum esse Facultati artifficæ, ea in parte disponere, quod illi videretur. Modestæ tamen causâ cessit Dominus *Lyresius* Presbytero, & primum ei reliquit locum.

Hæc

A.
1570.

Hæc idcirco annotari, non in cuiusquam odium, cum & Presbyteri, & eorum, qui causæ ipsius fauebant, nomina silentio præteream, sed vt intelligant posteri quoque Facultatis Philosophicæ Professores, quid illis in re simili, quales casus ex hominum ambitione & φιλοδοξία sæpe oriuntur, sit agendum, & Sacerdotes ipsi sciant, Sacerdotali quidem dignitati honorem a Facultate artificia deferri, sed ita tamen, vt illa ignorantie patrocinari non possit.

Idem Statutum de Sacerdotum in promotionibus ordine ac collocatione, anno 78. per Facultatis Artificiæ Professores, sub Reuerendo Patre D. *Ioanne Pelecyo*, tum temporis Decano, repetitum est, & ab omnibus vnanimiter de nouo conclusum & confirmatum.

Eodem anno, 24. die Iunii clausit supremum diem solers & industrius Typographus *Alexander Weissenhorn*, *Alexandri* senioris filius, vir candidus, liberalis, omnibus gratus, & de re literaria bene meritus, reliquit post se viduam, quæ etiamnum in viuis est, tertio nupta viro, & filiam quæ *Ioannis Euerbardi* coniunx, & vnus filioli parens anno 75. in ipsis Pascali-bus matutinis humanis valedixit.

* *Fridericus Landaus* in Autumno huius anni Professionem oratoriam abdicauit, a Reuerendiss. & Illustriss. Principe BALTHASARE, Abbate Fuldenfi in Consiliariorum numerum cooptatus. Fatetur ipse in Actis Decanicis, quæ diligenter & accurate, quoties ad ipsum hoc negotii pertinebat, consignauit, se inuitum ab hac provincia discedere; sed victum patriæ charitate (Fuldenfis erat indigena) aliter facere non potuisse. Successorem habuit *Reynerum Fabricium*, qui primus ex ordine Iesuitarum Oratoriam in publico Vniuersitatis Pædagogio ex mandato Principis profitebatur.

A.
1571.

ANNO DOMINI M D LXXI.

Rect. CXXCIX. M. IACOBVS FEVCHT, apud D. Mariam Paroch.

Rect. CX. GEORGIVS COMES IN MONTFORT.

Prorect. *Rhodolphus Clenckh* Theologus, Professor, & Collegii noui Regens.

In-

Inscripti. 95.

- Nobiles , *Ioan. Sigismund. Baro a Degenberg.*
Wolfg. Frideric. a Clofen.
Georg. Vdalric. de Wumbach.
Ioannes Schrenk, Patrit. Monac.
Fridericus Keck, Nobil. Monacens.
Ioan. Christoph. Minch, Can. Frising.
Bernard. Bartenbauer, Patrit. Monacens.
Hieronym. a Geyritz, in Walda.
Ioan. Eifengreiu, Nobil. Stutgard.
Georgius } *Comites in Montfort &c. fratres.*
Ioannes }
Andreas Bart, Patrit. Monacens.
Henricus ab Hoen.
Christoph. a Granrod, Can. Metropol. Mogunt.
- Non. Prof. *Cyriacus Luzius de Clas, Landsbergenf. Medic.*
Georgius Schornius, Andernacus, S. I. Rhet.
- Non. Doct. *Martinus Eifengreinius &c.* } *Theol.*
Albertus Hungerus &c. }

Iacobus Feucht, Rector zstivalis, apud D. Mariam Parochus, & fortunæ & labori proprio, industriæque plurimum debet. Ex pago enim, vbi aliquandiu Parochum egerat, in Diocesi Aichstadiana, nullo adhuc graduum titulo insignitus, venit Ingolstadium, vbi dum Cooperatoris in Parochia Diuæ Virginis, munere fungitur, laboribus suis frequentibus Philosophiæ Studium coniungebat. Ea enim illi vnica in urbem commigrandi fuerat caussa, qui ruri ditescere poterat. Posteaquam igitur non pænitendum in Philosophia progressum fecisset, & Magisterii titulum esset consecutus, totum se ad Theologiam, quam etiam Philosophiæ ex parte coniunxerat, se applicuit. In qua, quid & quantum profecerit, testantur pulcherrimi, doctissimi & disertissimi ab eo editi sermones. Deinde Licentiatus titulo condecoratus ad Suffraganeatum Bambergensem, a Reuerendissimo eius Episcopo vltro accersitur.

Cum igitur Romam anno 1572. pro confirmatione profectus, itidemque a Reuerendissimo & Illustrissimo Principe OT-

A.
1571.

THONE Cardinali & Episcopo Augustano in Episcopum esset consecratus, in reditu per Italiam Doctorali dignitate insignitus est. Etiamnum Suffraganeatum Bambergensem tenet, neuti- quam, cum per valetudinem licet, otio deditus, sed concionatur, scribit, docendo & scribendo Ecclesiam & Religionem Catholicam iuuat, propugnat & amplificat. Hoc tacere non debeo, quod illius laboribus vsque adeo augustissimus Imperator RHODOLPHVS II. sit delectatus, vt ei Consiliiarii Cæsarei titulum & dignitatem sit largitus.

Inter inscriptos I. F. *Albertus Eisenreich* Conuentualis & Decanus Monasterii Vnderstorfontis: nunc vero eiusdem Præpositus. Vir omnino industrius, literarum amantissimus, præterque opinionem doctior, & pene, quod admiratione dignum, *αυτοδιδακτος*. Non enim illi (pace tanti herois dixerim) quod aliis multis, contigit iuuentutem in literis & inter literatos consumere. Quod si idipsum propitio DEI beneficio illi eu- nisset, doctiorem Præpositum, Præsulemve Bauaria non haberet. II. *M. Martinus Brenner*, qui hoc ipso 78. & 79. anno Illustris Comitis Domini *Wolfgangi a Montfort*, Rectoris Vniuersitatis in administratione Scholæ vices sustinet: Vir maturus, grauis, humanusque simul, & historiarum studiosissimus.

* Postea Theologiæ Doctor, & tandem anno 1584. Episcopus Seconien- sis, mortuus anno 1616.

III. *Ioannes Eisengrein* Stutgardianus, LL. Studiosus, *Martini Eisengreini* frater Germanus; & cum eo *M. Osualdus Freuel* Tubingen- sis, qui etiamnum vxoratus Tübingæ Catholicus inter Lutheranos agit. IV. *Ioannes Sigismundus Baro a Degenberg*. Degenbergensium familia & antiqua & perdiues est apud Boios inferiores: & ex ea duo Scholam nostram exornarunt, Anno scilicet 1514. Dominus *Ioannes a Degenberg* Baro; & Anno 1570. *Ioannes Sigismundus a Degenberg* Baro, qui etiamnum in viuis est, & hoc ipso anno magnificas celebravit nuptias Straubingæ.

* V. *Melchior Kleselius* Viennensis, Artium Studiosus, Episcopus postea Neostadiensis & S. R. E. Cardinalis, famosus in Austriæ historia nomen. VI. *Petrus Steuartius* Leodientis, Theologiæ Studiosus, de cuius insignibus in hanc ciuitatem atque Academiam meritis deinceps plura.

M.

M. Ioannes Lyresius Physicæ Professor suæ, Præceptoris domesticæ, officia Comitibus *de Montfort* addixit; quare Philosophica cessit lectione, substituto in eius locum *M. Ioanne Vizeo*, Anglo.

Hoc anno, 6. Id. Quintil. in magna Auditorum frequentia, *Martinus Eisengreinus*, cum superiori tempore Canonicatum in Ecclesia Pataviensi nullo labore impetrasset, vna cum Reuerendo & incomparabili viro ac Domino *Alberto Hungero*, nunc temporis Procancellario, Doctoralia in SS. Theologiæ studio recepit insignia. Nolo hic commemorare, quam augustus ille fuerit actus, quam omnia magnifica & splendida, ne, qui omnia in deteriorem interpretantur partem, suppeditatum sibi a me habeant, quod calumnientur; & in Theologis perperam ac malitiose reprehendant. *Engerd. Tom. I. Acad. Ingolst. pag. 124.*

Anno eodem, circa festum Natiuitatis D. Ioannis Baptistæ, Reuerendus, nobilis & amplissimus vir D. *Martinus Eisengreinus* D. Theologus, Protonotarius, Comes Palatinus Apostolicus & Cæsareus, primum creauit, & laurea coronauit Poetam: Is fuit doctissimus vir ac Dominus *Philippus Menzelius*, tum Poëticus Professor. Anno deinde 72. Poëtica corona exornauit *M. Engerdum* in confessu multorum eruditissimorum virorum, in quibus etiam erat Reuerendus & amplissimus vir ac D. *Georgius Neipeckb*, Abbas Schirensis. Post anno 75. *Ioannem Bregellum*, Poëticæ Scholæ apud Strubingenses Rectorem, præmissio examine debito. Quarto, anno scilicet 76. Annalium Autorem, & anno eodem tempore hyberno *Bartholomeum Hueberum* Landishutanum poëtica dignitate decorauit.

Obiit hoc anno Iurium & Philosophiæ Doctor insignis *Sebastianus Reisacher*, in mediæ ætatis flore, Burckhusii, vbi ducalis iudicii per aliquot annos Assessor fuit; potest vere inter ἀντιδιδάκτους numerari. Ac propterea, cum Doctoratus gradum peteret, fecisse illi negotium dicitur *Franciscus Zoannettus*, sed frustra: quia impedire non potuit.

Mense Nouembri transmisit ad Facultatem Theologicam Serenissimus Boiorum Dux ALBERTVS, *Agendam* quandam Ecclesiasticam trium statuum Austriæ, hoc est, *Illustrium, Generosorum & Nobilium*, non autem Ciuitatum & Ecclesiasticorum, a Lutheranis quibusdam consarcinatam, & Viennæ typis excusam,

A.

1571. petiuitque eius Illustrissima Celsitudo, cum per doctas & orthodoxas Theologorum informationes efficiendum intelligeret, ne ab Imperatoria Maiestate ea *Agenda* Statuum illorum Ecclesiis concederetur, vt Collegium Theologicum illico transmissam *Agendam* examinaret, suamque censuram quamprimum suæ Serenissimæ Celsitudini transmitteret. Itaque Dominus *Hieronymus Torrensis* iubente Collegio statim generalem istius *Agenda* confutationem facile confecit, eamque cum literis Facultatis sine mora ad Serenissimum Principem remisit. Post vero *D. Rbodolpbb Clenckbio* ab eadem Facultate iniunctum, vt sigillatim omnes impii istius libri errores consignaret, & refelleret; Quod ille breui præstitit.

- * *Jacobus Oetheus*, quem superiori anno medicæ admotum Cathedræ diximus, hoc anno eandem iterum reliquit, designatus scilicet Reuerendiss. Eichstettenfis Episcopi Medicus Cubicularius. Erat is teste *Rotmaro* omni genere literarum excellentissimus, & scripsit, quod ex *Grientwaldio* p. 104. discimus, *Gründlichen Bericht, Lehr, und Instruction, von rechten und nutzlichen Brauch der Arzney* &c. Diling 1574. *Theses de Methodo Therapeutica* &c. Ingolst. 1569. 4. *Orationem de optima Medicorum Sella*, habitam, cum lectionem Medicam apud Ingolstadienses auspicaretur. Exstat. Tom. I. Orat. Ingolst. *Orationem de laudibus Dieteticæ*. Ibid. Part. III. p. 310. *Observationem Medicam de Testiculo in inguine latenti Hernia opinionem facienti*. *Oetheo* successit *Cyriacus Lutzius* Landsbergenfis Bauarus, de cuius laudibus ac fatis alias sermo erit.
- * *M. Valentinus Rotmarus* Serenissimo Duci ad lectionem Poeseos ab Senatu academico commendatus, atque ab eodem in illo munere clementissime confirmatus est. *Vid. Annal. Acad. Part. IV. Num. L.*

